

Přehled zpráv

14. 9. 2019 / Komentovaná prohlídka výstavy Vrchovina, krabatina, mrchovina	11
2.9.2019 artalk.cz ~ str. 00 ~	
Za MALL GROUP od srpna nově komunikuje Pavla Hobíková	11
2.9.2019 mistoprodeje.cz ~ str. 00 ~	
Babiš je dál nepřijatelný, vzkazuje opozice. Odkazuje zejména na premiérův možný střet zájmů	12
2.9.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~ autor: ČTK	
Pražský festival zve na vědu v profesích	13
2.9.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~ Věda a školy fš	
Pražský festival zve na vědu v profesích	14
2.9.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~	
Bankéř: Nová měna Facebooku by mohla podkopat schopnosti ECB	15
2.9.2019 fxstreet.cz ~ str. 00 ~	
Do Aktuálně.cz přicházejí Klimeš a Valášek	17
3.9.2019 mediar.cz ~ str. 00 ~ Články Ondřej Aust	
Hnutí DUHA povede nová ředitelka Anna Kárníková	18
3.9.2019 zpravodajstvi.ecn.cz ~ str. 00 ~ Hnutí Duha, Aleš Miklík	
Hnutí DUHA: Hnutí DUHA povede nová ředitelka Anna Kárníková	18
3.9.2019 ekolist.cz ~ str. 00 ~ Hnutí Duha, Aleš Miklík	
Hnutí DUHA povede nová ředitelka Anna Kárníková	19
3.9.2019 hnutiduha.cz ~ str. 00 ~	
Babiš je dál nepřijatelný, vzkazuje opozice	20
3.9.2019 Hospodářské noviny ~ str. 04 ~ Téma Markéta Šrajbrová, Michaela Endrštová	
Babiš je dál nepřijatelný, vzkazují Piráti i ODS. Odkazují na premiérův možný střet zájmů	21
3.9.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~ Markéta Šrajbrová, Michaela Endrštová	
Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let! Mrtví přibývají každý den	23
4.9.2019 tn.cz ~ str. 00 ~ TN.CZ/default	

Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let! Mrtví přibývají každý den.....	23
4.9.2019 nova.cz ~ str. 00 ~	
Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let! Mrtví přibývají každý den.....	24
4.9.2019 tnbiz.cz ~ str. 00 ~	
Ondřej Lipár: Literární dům je zapotřebí – pro literáty i veřejnost	24
4.9.2019 literarky.cz ~ str. 00 ~	
Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let. Mrtví přibývají každý den	27
5.9.2019 kurzy.cz ~ str. 00 ~ Ze zahraničí	
Rozhovor s Ivo Šlosarčíkem.....	27
6.9.2019 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus	
Řekli o nás.....	34
6.9.2019 idealab.cz ~ str. 00 ~ <i>Milan Ščasný</i>	
Je Johnson opravdu takový chaotik, nebo to hraje? Asi nepovedená strategie, tipuje analytik Šlosarčík	35
6.9.2019 rozhlas.cz ~ str. 00 ~ <i>autoři: Jan Bumba , Věra Luptáková</i>	
Architektka buduje sídlo filozofů	37
6.9.2019 Lidové noviny ~ str. 05 ~ Domov <i>MARTIN RYCHLÍK</i>	
Je Johnson opravdu takový chaotik, nebo to hraje? Asi nepovedená strategie, tipuje analytik Šlosarčík	38
6.9.2019 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční	
Fialovou lanáří na Primu!.....	39
7.9.2019 Blesk ~ str. 02 ~ Společnost <i>zpravodajové Blesku</i>	
Den, kdy se Stalin a Hitler dohodli na porcování Evropy	40
7.9.2019 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ <i>EuroZpravy.cz</i>	
Oldřich Rambousek: Bojovat s dávno zemřelým velikánem není hrdinství.....	42
8.9.2019 politicke-listy.cz ~ str. 00 ~ <i>Hans Štembera, Ivana Stěpanoviče Koněva, Náměstí Interbrigády</i>	

V Británii jde teď o to, jestli si budou obě strany po rozvodu schopny zajít na pivo, říká analytik Šlosarčík	43
8.9.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Jan Bumba, Věra Luptáková</i>	
Oldřich Rambousek: Bojovat s dávno zemřelým velikánem není hrdinství.....	44
8.9.2019 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>PV</i>	
Ondřej Kolář a jeho nesmyslné ataky vůči maršálu Koněvovi. To není hrdinství, bojovat s dávno zemřelým velikánem.....	45
8.9.2019 rukojmi.cz ~ str. 00 ~	
Ondřej Kolář a jeho nesmyslné ataky vůči maršálu Koněvovi. To není hrdinství, bojovat s dávno zemřelým velikánem.....	46
8.9.2019 rukojmi.cz ~ str. 00 ~	
Nahradí na Primě Fialová sexy Perkausovou? O místo se třese i Voříškova partačka a bývalá miss	47
8.9.2019 blesk.cz ~ str. 00 ~ České celebrity <i>Zpravodajové Blesku</i>	
Oldřich Rambousek: Bojovat s dávno zemřelým velikánem není hrdinství.....	48
8.9.2019 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Hans Štembera, Ivana Stěpanoviče Koněva, Náměstí Interbrigády</i>	
Kněz zpovídá estébáka.....	49
8.9.2019 Aha! neděle ~ str. 30 ~ Bestseller	
Univerzita Karlova otevírá Herzlovo centrum izraelských studií	53
9.9.2019 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>Vědavyzkum.cz</i>	
Josef Mlejnek	54
9.9.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~	
Když média naletí na parodii. Falešné profily jako past na zbrklé novináře	54
9.9.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>volfovat</i>	
Ondřej Kolář a jeho nesmyslné ataky vůči maršálu Koněvovi. To není hrdinství, bojovat s dávno zemřelým velikánem.....	55
9.9.2019 svobodnenoviny.eu ~ str. 00 ~	
Ruské komunální volby.....	56
9.9.2019 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radioforum	
Ministryně Maláčová přijede do Hradce. Zahájí dny sociální práce	65

10.9.2019 hradeckadrbna.cz ~ str. 00 ~ Vzdělání

Macron chce napravovat vztahy s Ruskem. Jde o byznys, říká expert65

10.9.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Svět
Kirill Ščeblykin

Barbora Chrzová68

11.9.2019 denikreferendum.cz ~ str. 00 ~

Potvrzeno: Markéta Fialová po 14 letech končí na Nově, přestupuje na Primu68

11.9.2019 super.cz ~ str. 00 ~ Bulvár
Lucie Siegllová

Televizní přestup roku, CNN Prima News posílí Markéta Fialová69

11.9.2019 celebritytime.cz ~ str. 00 ~

70 let evropské obranné politiky. Bude konečně funkční?69

11.9.2019 euractiv.cz ~ str. 00 ~

Najít náhradu za Markétu Fialovou nebylo těžké. Nova vytasila z kapsy trumf!81

12.9.2019 expres.cz ~ str. 00 ~ Celebrity
Expres.cz, Karen Mchitarjan

Soud v Severním Irsku zamítl stížnost na brexit bez dohody82

12.9.2019 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...

V Praze, v Sofii, v Kyjevě se nám fašisté snaží ukrást Velkou vlasteneckou válku, zní podrážděně z Ruska84

12.9.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře
Michael Romancov

TZ: Josef Chuchma87

13.9.2019 artalk.cz ~ str. 00 ~

Rusko hrozí odvetou za odstranění sochy maršála Koněva88

13.9.2019 Prima ~ str. 04 ~ 18:55 Velké zprávy

Výseky z normalizace objektivem Josefa Chuchmy, podívejte se89

15.9.2019 echo24.cz ~ str. 00 ~ Panorama, Krátké zprávy
Echo24, red

Mr. Order90

15.9.2019 ČT 1 ~ str. 03 ~ 21:45 168 hodin

Nespokojení mladí: Česko změním93

16.9.2019	Mladá fronta DNES ~ str. 01 ~ Titulní strana <i>Ivana Karásková</i>	
Divadlo na sítích. Jak Facebook změnil politiku?		95
16.9.2019	Týden ~ str. 12 ~ Téma <i>Filip Nachtman</i>	
Ruské arktické ambice		98
16.9.2019	PRO-ENERGY ~ str. 76 ~ ZAJÍMAVOSTI ZAHRANIČÍ <i>Jan Feryna</i>	
Mladí nejsou spokojeni s politickou situací v Česku. Věří ale, že ji změní.....		100
17.9.2019	idnes.cz ~ str. 00 ~ <i>Ivana Karásková</i>	
Josef Chuchma: Výseky (z normalizace) aneb „Proč to fotíte?“, ptali se lidé a ptají se na ulici dál... ..		101
17.9.2019	kulturaok-eu.cz ~ str. 00 ~	
Pět let od skotského referenda o nezávislosti. Je načase vyhlásit další?		103
17.9.2019	seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční, Stalo se <i>Klára Mališová</i>	
Jak nebojovat proti antisemitismu.....		105
17.9.2019	politicke-listy.cz ~ str. 00 ~	
Záhora: Jak nebojovat proti antisemitismu		107
17.9.2019	nazory.aktualne.cz ~ str. 00 ~ 1078 <i>Pohled zblízka</i>	
Oběžné dráze hrozí zácpa. Potřebujeme velký úklid		110
18.9.2019	Deník N ~ str. 14 ~ Věda <i>BOHUMIL DOBOŠ</i>	
Předčasné volby čekají 10. listopadu Španělsko		113
18.9.2019	ČRo Plus ~ str. 04 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Ruský prezident Vladimir Putin dnes bude jednat s čínským premiérem Li Kche-čchiangem.....		114
18.9.2019	ČRo Plus ~ str. 05 ~ 17:10 Den podle...	
Izraelské volby jako výhra pravice, a zároveň prohra Netanjahua?		116
18.9.2019	denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Jakub Záhora</i>	
Kdo a kdy vyvede Izrael ze svízelného patu?		119
18.9.2019	seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční, Stalo se <i>Jolana Humpálová</i>	
Šéfredaktorkou české Elle bude Valentina Nížká.....		121
19.9.2019	mediar.cz ~ str. 00 ~ Články <i>Ondřej Aust</i>	

Šéfredaktorkou ELLE bude Valentina Nížká	121
19.9.2019 elle.cz ~ str. 00 ~ <i>Lucie Janotová</i>	
Šéfredaktorkou Elle se stává Valentina Nížká	122
19.9.2019 mediaguru.cz ~ str. 00 ~	
EuroZprávy.cz	122
20.9.2019 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ <i>EuroZprávy.cz</i>	
Vedoucí Centra vědeckých informací	123
20.9.2019 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Neakademické pracovní pozice <i>Vědavýzkum.cz</i>	
Babišovy voliče by abolice neovlivnila, tvrdí politologové	123
20.9.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~ Domáci	
Abolice pro Babiše: Jak zareagují voliči ANO a o co jde Zemanovi?	124
20.9.2019 globe24.cz ~ str. 00 ~ <i>Globe24.cz</i>	
Babišovy voliče by abolice neovlivnila, tvrdí politologové	125
20.9.2019 novinky.cz ~ str. 00 ~	
Na voliče ANO by podle politologů abolice pro Babiše neměla vliv. ‚Zemanův postoj je ještě utvrdí‘	126
20.9.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>ČTK</i>	
Listopad '89 se estébákům vymkl z rukou	127
20.9.2019 ego! ~ str. 04 ~ Rozhovor <i>Vladimír Ševela</i>	
Listopad 89 se estébákům vymkl z rukou, asi to měli blbě připravené, říká scenárista nového špionážního seriálu	131
20.9.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Vladimír Ševela</i>	
A co si myslí ženy	135
22.9.2019 respekt.cz ~ str. 00 ~ <i>Silvie Lauder, Kateřina Šafaříková</i>	
Přerozdělování migrantů se vrací na scénu. Šance, že plán italského premiéra projde, je mizivá	138
22.9.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
Tisková konference Ústavu mezinárodních vztahů fakulty sociálních věd a laserového centra HiLASE	140
23.9.2019 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 17:10 Den podle...	

Nejlepší semestr v životě může začít!.....	142
23.9.2019	alive.osu.cz ~ str. 00 ~ <i>Andrea Černá</i>
Černobílé vidění světa je snaha o to, zjednodušit si v něm orientaci, říká amerikanista Kozák.....	143
23.9.2019	ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Vzdělávání <i>Kateřina Tesařová</i>
Výseky z normalizace. Josef Chuchma fotil v šedivé době vojáky i tancovačky	144
23.9.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Kultura <i>hridelj</i>
Spolupracovníci Hawkinga se sjeli do Prahy, diskutují o speciálním laseru	145
23.9.2019	eurozpravy.cz ~ str. 00 ~ <i>EuroZpravy.cz</i>
A co si myslí ženy	145
23.9.2019	Respekt ~ str. 14 ~ Téma <i>silvie lauder , kate řina šafaříková</i>
Černobílé vidění světa je snaha o to, zjednodušit si v něm orientaci, říká amerikanista Kozák.....	149
23.9.2019	rozhlas.cz ~ str. 00 ~ <i>autoři: Barbora Tachecí , Kateřina Tesařová</i>
CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku	150
23.9.2019	businessinfo.cz ~ str. 00 ~ CzechTrade <i>CzechTrade</i>
CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku	150
23.9.2019	politicke-listy.cz ~ str. 00 ~
CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku	151
23.9.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
Někteří kantoři nás zastrašovali, vzpomíná na listopad 1989 na katedře žurnalistiky Marek Wollner	152
23.9.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Média <i>spicakovak</i>
NA STARÁ KOLENA SE UČÍM TANČIT	153
23.9.2019	Ona DNES ~ str. 06 ~ O mně <i>SOŇA KACEROVSKÁ</i>
CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku	155
23.9.2019	businessinfo.cz ~ str. 00 ~
„Havel nám vyhověl. Ministr se zhroutil. Sověti nám řekli...” Generál Lorenc promluvil o roce 89	156
23.9.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
„Havel nám vyhověl. Ministr se zhroutil. Sověti nám řekli...” Generál Lorenc promluvil o roce 89	158

23.9.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Jakub Vosáhlo</i>	
	„Havel nám vyhověl. Ministr se zhroutil. Sověti nám řekli...” Generál Lorenc promluvil o roce 89	161
23.9.2019	politicke-listy.cz ~ str. 00 ~	
	Musíme se oprostít od romantických představ o Číně	163
23.9.2019	Deník N ~ str. 10 ~ Rozhovor <i>LUKÁŠ PRCHAL</i>	
	Trumpův telefonát se Zelenským víří vody americké politiky. Demokráté volají po impeachmentu	168
24.9.2019	seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční, Stalo se <i>Jolana Humpálová</i>	
	Hawkingovi kolegové debatují v Praze o laseru pro mezihvězdné cesty	169
24.9.2019	novinky.cz ~ str. 00 ~	
	Hawkingovi kolegové debatují v Praze o laseru pro mezihvězdné cesty	169
24.9.2019	novinky.cz ~ str. 00 ~ Věda a školy	
	Stephen Hawking vymyslel, jak se dostat k Proximě Centauri. Miliardový projekt teď hledá rady v Praze	170
24.9.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Věda <i>kozlík</i>	
	Propuštění Oleha Sencova: První krok k míru? (2)	172
24.9.2019	iir.cz ~ str. 00 ~ <i>Natálie Jančíková, Univerzity Karlovy</i>	
	Propuštění Oleha Sencova: První krok k míru?	174
24.9.2019	iir.cz ~ str. 00 ~ <i>Natálie Jančíková, Univerzity Karlovy</i>	
	18 štěpících linií v české společnosti: podívejte se, co nás nejvíc rozděluje a co spojuje	175
24.9.2019	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova <i>Petr Kočí, Jan Cibulka</i>	
	BOŽÍ DOCENTKY MĚ UČÍ, JAK MÁM ŽÍT	11
25.9.2019	Moderní řízení ~ str. 38 ~ Restart <i>Kristýna Pružinová</i>	
	Stephen Hawking vymyslel, jak se dostat k Proximě Centauri. Miliardový projekt teď hledá rady v Praze	11
25.9.2019	ceskavedadosveta.cz ~ str. 00 ~	
	Architektka bude sídlo filozofů	12
25.9.2019	vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Martin Rychlík <i>Martin Rychlík</i>	

Chci zpřístupnit i složitá témata, vědecké studie nikdo nečte.....	13
25.9.2019 Deník N ~ str. 16 ~ Rozhovor <i>JAN TVRDOŇ</i>	
Ženy nebudou víc slyšet, dokud se nezmění genderová kultura	14
25.9.2019 respekt.cz ~ str. 00 ~ <i>Silvie Lauder</i>	
BATOLATA I PŘEDŠKOLÁCI.....	15
26.9.2019 Miminko ~ str. 48 ~ Péče o dítě - Rady odborníků	
Pokus sesadit Trumpa je v Senátu bez šance. Impeachment ale může zasadit ránu jeho kampani	17
26.9.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
Do rakouských voleb zbývají dny. Sebastian Kurz je zářící hvězdou, může ještě posílit.....	18
26.9.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>kutekl</i>	
Investice do umění může být zábavná.....	18
26.9.2019 Týdeník Echo ~ str. 60 ~ Investice do umění <i>JUDITA BEDNÁŘOVÁ</i>	
Předčasné parlamentní volby v Rakousku	19
27.9.2019 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 17:10 Den podle...	
Uznání Kosova byla zrada na Srbech.....	20
27.9.2019 Lidové noviny ~ str. 04 ~ Domov <i>MICHAL BERNÁTH</i>	
„Kosovo uznávat nemáme.“ Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE.....	21
27.9.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Michal Bernáth</i>	
Greta pohledem marketingu: Ikonická influencerka zrozená ze sociálních sítí.....	23
28.9.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Veronika Krejčí</i>	
Kosovo uznávat nemáme.“ Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE.....	23
28.9.2019 pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Kosovo uznávat nemáme.“ Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE.....	24
28.9.2019 novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Dvořák</i>	
Kosovo uznávat nemáme.“ Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE.....	24
28.9.2019 magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	

Předčasné volby v Rakousku	27
29.9.2019	Seznam.cz TV ~ str. 06 ~ 19:25 Večerní zprávy
Různé obory by spolu měly spolupracovat, a to nejen na papíře, ale i v realitě.....	27
29.9.2019	perpetuum.cz ~ str. 00 ~ <i>Jáchym Vintr</i>
Vše, co potřebujete vědět večer 29. září	34
29.9.2019	seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Večerní zprávy, Stalo se <i>Redakce Seznam</i>
Horké chvíle Trumpova prezidentství. Šest klíčových otázek a odpovědí kolem aféry, která otřásá Amerikou	35
29.9.2019	irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>
V ČNB vznikne odbor finančního výzkumu	37
30.9.2019	cnb.cz ~ str. 00 ~ <i>Markéta Fišerová</i>
Na pojišťovny a penzijní společnosti bude dohlížet nový odbor ČNB	38
30.9.2019	penize.cz ~ str. 00 ~
Soud v Mostě řeší případ takzvané sítě revolučních buněk	39
30.9.2019	ČRo Plus ~ str. 03 ~ 17:10 Den podle...

Plné znění zpráv

14. 9. 2019 / Komentovaná prohlídka výstavy Vrchovina, krabatina, mrchovina

2.9.2019 artalk.cz str. 00

Komentovaná prohlídka výstavy Vrchovina, krabatina, mrchovina / 8smička / Humpolec / 14. 9. 2019 v 15:00

Miloš Doležal, kurátor výstavy Vrchovina, krabatina, mrchovina: Solitéři Vysočiny vás osobně provede a dozvíte se všechno o výstavě i o samotných umělcích a jejich dílech, a kromě toho se můžete těšit na spoustu zákulisních informací, které může vědět pouze kurátor.

Vstup na komentovanou prohlídku je v rámci vstupného na výstavu 8,- Kč. Na komentovanou prohlídku je nutná rezervace na info@8smicka.com, jelikož kapacita je omezená.

Miloš Doležal vás výstavou může provést i kdykoliv virtuálně, poslechněte si druhý 8smičkast a projděte se s ním celou Vysočinou po stopách místních solitérů.

Miloš Doležal (1970) je básník, spisovatel a publicista. Vystudoval obor nakladatelství na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Od r. 1998 do roku 2018 působil jako literární redaktor a dramaturg Českého rozhlasu Praha. Je autorem a spoluautorem řady rozhlasových a televizních pořadů a dokumentů zabývajících se 2. světovou válkou a komunistickým terorem v Československu. Knižní biografie Jako bychom dnes zemřít měli, pojednávající o životě a smrti faráře Josefa Toufara, získala v anketě Lidových novin v roce 2012 ocenění Kniha roku. Žije na Vysočině u Humpolce.

URL| <https://artalk.cz/2019/09/02/14-9-2019-komentovana-prohlidka-vystavy-vrchovina-krabatina-mrchovina/>

Za MALL GROUP od srpna nově komunikuje Pavla Hobíková

2.9.2019 mistoprodeje.cz str. 00

Novou PR manažerkou a tiskovou mluvčí MALL GROUP se od 1. srpna 2019 stává Pavla Hobíková. Zodpovědná bude za rozvoj externí komunikace a mediálních vztahů e-commerce skupiny. Na pozici střídá Táňu Lálovou.

Pavla Hobíková přichází z T-Mobile, kde měla poslední rok na starosti vztahy s veřejností. Předtím šest let zastávala pozici vedoucí korporátní komunikace u maloobchodního řetězce Globus ČR, kde zároveň působil jako tisková mluvčí. Starala se také o vedení CSR aktivit společnosti. V MALL GROUP se nyní bude starat o mediální obraz skupiny a naplňování její komunikační strategie.

„MALL GROUP každý den ovlivňuje životní styl lidí, přináší jim radost, pohodlí a šetří čas. Jsem ráda, že se stávám součástí týmu největší e-commerce skupiny ve střední a východní Evropě, která má ambici pokrýt všechny nákupní potřeby svých zákazníků,“ říká Hobíková.

Pavla Hobíková je absolventkou **Fakulty sociálních věd** UK a Pedagogické fakulty UK v Praze. Hovoří anglicky a německy.

Zdroj a foto: MALL Group

URL| <https://www.mistoprodeje.cz/clanky/personalie/za-mall-group-od-srpna-nove-komunikuje-pavla-hobikova/>

Babiš je dál nepřijatelný, vzkazuje opozice. Odkazuje zejména na premiérův možný střet zájmů

2.9.2019 iHNed.cz str. 00

autor: ČTK

Až do pondělka sloužilo trestní stíhání premiéra Andreje Babiše jako munice pro opozici a důvod pro politiky z ostatních stran, proč se šéfem hnutí ANO nespolupracovat. Nyní tento argument mizí a Babišovi se při vyjednávání s ostatními mohou uvolnit ruce. Opozice ale prohlašuje, že premiér zůstává ve střetu zájmů, a proto se do spolupráce s ním hrnout nebude.

Obvinění z 50milionového dotačního podvodu na stavbu Farmy Čapí hnízdo čelí Babiš se svými blízkými a spolupracovníky už téměř dva roky. Dozorující státní zástupce Jaroslav Šaroch teď ale navrhl stíhání zastavit, jak upozornil Deník N. Jestli se premiér skutečně obvinění zbaví, musí ještě posoudit Šarochův nadřazený Martin Erazím.

Související

Dnes

Státní zástupce Jaroslav Šaroch zastavil stíhání premiéra Andreje Babiše (ANO) v případě padesátimilionové evropské dotace na výstavbu Farmy...

"Dokud byl Babiš trestně stíhaný, nikdo s ním nechtěl do party," řekl politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Stíhání ho vhánělo do náruče komunistů a SPD," připomněl, jaké měl vítěz voleb z října 2017 problémy při sestavování vlády. Nejprve zkusil získat důvěru s jednobarevným kabinetem, když neuspěl, přemluvil ke koaliční spolupráci ČSSD. Ve sněmovně ale musí vláda spoléhat na podporu KSČM a SPD Tomia Okamury.

Kvůli Babišovu trestnímu stíhání odmítli spolupráci s hnutím ANO piráti i ODS, kteří ve volbách skončili na druhém a třetím místě. Informace o možném zastavení stíhání teď jejich postoje nemění.

"Je to jen jedna z kauz Andreje Babiše. Není dostatečně důvěryhodný na post premiéra," sdělil předseda pirátů Ivan Bartoš. Upozornil, že premiér zůstává ve střetu zájmů, protože si udržuje vliv na mediální dům Mafra, přesunutý do svěřenského fondu. Babišův možný střet zájmů řeší přestupkový odbor Městského úřadu v Černošicích. Už jednou jej uznal vinným a udělil mu pokutu, Středočeský kraj mu ale věc vrátil k novému projednání.

Podobně jako Bartoš se vyjadřují i zástupci ODS. "To, že má Česko trestně stíhaného premiéra, je nejviditelnější a nejdramatičtější záležitost. Vedle toho je tu ale fatální střet zájmů a na tom se nic nemění," uvedl místopředseda Martin Kupka.

Parlamentní opozice podle politologa Mlejnka do ostřelování Babiše dala už tolik energie, že s ním snadno spolupracovat nemůže, voliči by jí to neodpustili. "Na druhou stranu, pokud trestní stíhání zmizí, je možné s Babišem vytvářet nějaká spojení s menším rizikem, že to voliči neskousnou," řekl Mlejnek.

Oddechnout si mohou koaliční sociální demokraté, kterým už nikdo nemůže vyčítat, že sedí ve vládě s obviněným premiérem. Předseda strany Jan Hamáček ale krok žalobce Šarocha komentovat příliš nechtěl. "Nevím, jaké důvody ho k tomu vedly, a neznám podrobně spis. Očekávám ale, že rozhodnutí odůvodní. Státní zástupci jsou nezávislí a politici by jejich rozhodnutí měli respektovat," uvedl.

Mlejnek ale upozorňuje, že zastavené stíhání může pozici ČSSD oslabit. "Babiš je teď ve vztahu k sociální demokracii silnější, může ji nahradit některou z opozičních stran. Když ne v koalici, tak ve smyslu podpory v parlamentu," vysvětlil Mlejnek.

Zda se Babišův koaliční potenciál skutečně zvýší, bude podle politologa Lubomíra Kopečka z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity záležet na vývoji dalších kauz. Stále se například čeká na závěry auditů Evropské komise. Známy je zatím jen jejich návrh, podle něhož si Babiš drží vliv na chod své bývalé firmy Agrofert, a je proto ve střetu zájmů při čerpání eurodotací. Česku hrozí, že by kvůli tomu muselo unii vrátit 450 milionů korun.

"Nevíme, co se s audity stane. Může to být něco, co za tři čtyři měsíce situaci úplně přetočí," upozornil Kopeček.

Hnutí ANO se v průzkumech dlouhodobě drží s velkým náskokem na prvním místě, volilo by jej okolo třiceti procent lidí. V posledních měsících podpora mírně klesá. Mlejnek neočekává, že by nyní výrazně poskočila jen proto, že premiér už nebude trestně stíhaný. "Bude to maximálně v řádu několika málo procent," odhadl. Podobně to vidí také Kopeček. "Pro Babiše a ANO je zastavení trestního stíhání samozřejmě dobrá zpráva, ale je otázka, jestli to v kontextu dalších věcí bude mít pozitivní vliv," řekl s odkazem například na již zmiňovaný evropský audit.

Ani sociolog Daniel Prokop z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy nečeká výraznější změny chování voličů. Většina lidí už podle něj má na premiérovou kauzu s Čapím hnízdem názor bez ohledu na to, jestli bude stíhání zastaveno. "Může ale stoupnout Babišova přijatelnost. Lidé by se pak tolik nebránili, kdyby s ním jejich strana byla ve vládě," popsal Prokop.

Podle Mlejnků je společnost dlouhodobě rozdělena hlubokými příkopy, k jejichž zasypání nebude stačit, že se premiér zbaví obvinění. "Babišovi příznivci jsou dlouhodobě přesvědčeni, že je nevinný, že stíhání je účelovka. Mohou mít i ten názor, že nějakých 50 milionů je prkotina," prohlásil. Odpůrci pak podle něj nebudou věřit, že žalobcovo rozhodnutí není zmanipulované. "Popřípadě mají pro negativní vztah k ANO řadu jiných důvodů," připomněl politolog.

Nalezli jste v článku chybu? Nebo máte zajímavou informaci, která v článku chybí? Napište redakci, děkujeme.

Přelet přes Čapí hnízdo: Předsedu pirátů Ivana Bartoše překvapila „otočka o 180 stupňů“, kterou udělal kolem Čapího hnízda žalobce Jaroslav Šaroch. Kritizuje ho i ODS, kterou vede Petr Fiala.

URL| <https://domaci.ihned.cz/c1-66634070-babis-je-dal-neprijatelny-vzkazuje-opozice>

Pražský festival zve na vědu v profesích

2.9.2019 novinky.cz str. 00 Věda a školy

fš

Více než stovka expozic se představí v jednom dni na sedmém ročníku Festivalu vědy, který se uskuteční ve středu 4. září od 8:30 do 19 hodin v pražských Dejvicích. Na zelené travnaté ploše na Vítězném náměstí a v přilehlé Technické ulici nabídnou ukázky své práce vysoké školy, ústavy Akademie věd ČR, volnočasové instituce i firmy.

Na letošním festivalu je podle organizátorů možné si na vědu „sáhnout“, vyzkoušet si znalosti, vědomosti, dovednosti, zručnost, ale hlavně zjistit, že věda má rozmanité podoby a využití ve všech oborech lidské činnosti.

Věda kolem nás

Čtrnáct ústavů Akademie věd seznámí návštěvníky s každodenní „vědou“ kolem nás. Ústav makromolekulární chemie AV ČR ukáže, jak likvidovat plasty šetrným způsobem. Mikrobiologický ústav AV ČR dá nahlédnout pod mikroskop na karcinom a melanom a vysvětlí, v čem se vizuálně liší. Třeboňské pracoviště Mikrobiologického ústavu AV ČR Algatech ukáže budoucnost mikroskopických řas a jejich využití.

Biotechnologický ústav AV ČR odhalí pod mikroskopem zázrak reprodukce, vzniku života a jedinečnost pohlavních buněk. Biologické centrum AV ČR z Českých Budějovic zavede návštěvníky do tajemného světa klíšťat a Ústav pro českou literaturu AV ČR v padělatelském hnízdě odhalí, jak naši předkové „falšovali“ dějiny.

Stany VŠCHT si budou hrát s periodickou soustavou prvků, která slaví 150 let od objevení. Zda jste technický nebo humanitní typ odhalí speciálně sestavené testy firmy Confused, které jsou určené především pro středoškoláky. Následně pak lze zavítat přímo ke stánům Univerzity Karlovy (UK), kde jsou připraveny ukázky simulované operace nebo ukázky výuky mediků.

Pedagogové ukážou, jak „žonglovat“ s matematikou, své znalosti z historie republiky si vyzkoušíte v karetní hře **Fakulty sociálních věd** UK v Praze.

Detektor lži

Hra „Mladý inženýr“ Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Praze vysvětlí, že technika není jen pro kluky a může být zábavná a užitečná. Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT ukáže, jak částice létají všude kolem nás i skrz nás, rovněž na jakém principu je založen 3D obraz.

Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT předvede na detektoru lži, že člověk nemůže vědomě kontrolovat reakce svého těla.

Na ČVUT proběhla letní škola informatiky. Jen pro středoškolačky Stany pražské Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT) si letos budou hrát s periodickou soustavou prvků, která slaví 150 let od objevení.

Česká zemědělská univerzita v Praze vás uvede do světa lesního biorytmu, předvede roboty používané v zemědělství nebo se dozvíte, jak je možné zkoumat lidské chování. Technická univerzita v Liberci nabídne svět nanovláken a jejich využití, brněnská Univerzita obrany svět armádních profesionálů a jejich techniky.

Fakulta elektrotechnická Západočeské univerzity v Plzni předvede spolu s chemickou jednotkou hasičů rukavice a požární obleky, které umí vyhodnotit rozsah a intenzitu ohně či různé zplodiny – a ochránit tak hasiče před nebezpečím.

Malý psík velkým odborníkem

Přesnou mušku a pevnou ruku na sportovní laserové střelnici vyhodnotí odborníci z České zbrojovky, kteří zájemce zasvětit i do umění konstrukce sportovních zbraní a výzdoby zbraní historických.

Techniku zásahu pak vyhodnotí balisticy z Kriminalistického ústavu Policie ČR. Že i malý pes může být velký odborník, předvedou příslušníci Celní správy se svými psími specialisty.

„Návštěvníci se mohou stát i reportérem, kameramanem, střihačem nebo zvukařem ve stanu České televize. Prahou za přírodou vyrazíte s Národním muzeem a Národní technické muzeum předvede, jak se krotí elektřina. Co vše je třeba dodržovat při jízdě na kole a jaká jsou pravidla, vám ukáže BESIP společně s Městskou policií,“ vyjmenovávají dále organizátoři z VŠCHT, ČVUT, AV ČR a Domu dětí a mládeže hl. m. Prahy.

Zájemci si též mohou virtuálně „zabagrovat“ a sedět přitom ve skutečném sedadle z bagru Strabag. Masarykova střední škola chemická prozradí, jak na vodní kámen, a Střední škola zeměměřičská odhalí tajemství zaměřování map moderními metodami.

Program festivalu bude od 17:00 na půdě Fakulty elektrotechnické ČVUT doplněn veřejnou debatou s odborníky na téma „Je volba profese věda?“.

Festival vědy loni navštívilo kolem 17 tisíc lidí. Vstup na něj i doprovodné akce je pro všechny návštěvníky zdarma.

Může se vám hodit na Firmy.cz:
Vysoké školy Akademie věd ČR

URL| <https://www.novinky.cz/veda-skoly/514564-prazsky-festival-zve-na-vedu-v-profesich.html>

Pražský festival zve na vědu v profesích

2.9.2019 novinky.cz str. 00

Více než stovka expozic se představí v jednom dni na sedmém ročníku Festivalu vědy, který se uskuteční ve středu 4. září od 8:30 do 19 hodin v pražských Dejvicích. Na zelené travnaté ploše na Vítězném náměstí a v přilehlé Technické ulici nabídnou ukázky své práce vysoké školy, ústavy Akademie věd ČR, volnočasové instituce i firmy.

Na letošním festivalu je podle organizátorů možné si na vědu „sáhnout“, vyzkoušet si znalosti, vědomosti, dovednosti, zručnost, ale hlavně zjistit, že věda má rozmanité podoby a využití ve všech oborech lidské činnosti.

Věda kolem nás

Čtrnáct ústavů Akademie věd seznámí návštěvníky s každodenní „vědou“ kolem nás. Ústav makromolekulární chemie AV ČR ukáže, jak likvidovat plasty šetrným způsobem. Mikrobiologický ústav AV ČR dá nahlédnout pod mikroskop na karcinom a melanom a vysvětlí, v čem se vizuálně liší. Třeboňské pracoviště Mikrobiologického ústavu AV ČR Algotech ukáže budoucnost mikroskopických řas a jejich využití.

Biotechnologický ústav AV ČR odhalí pod mikroskopem zázrak reprodukce, vzniku života a jedinečnost pohlavních buněk. Biologické centrum AV ČR z Českých Budějovic zavede návštěvníky do tajemného světa klíšťat a Ústav pro českou literaturu AV ČR v padělatelském hnízdě odhalí, jak naši předkové „falšovali“ dějiny.

Stany VŠCHT si budou hrát s periodickou soustavou prvků, která slaví 150 let od objevení.

Zda jste technický nebo humanitní typ odhalí speciálně sestavené testy firmy Confused, které jsou určené především pro středoškoláky. Následně pak lze zavítat přímo ke stanům Univerzity Karlovy (UK), kde jsou připraveny ukázky simulované operace nebo ukázky výuky mediků.

Pedagogové ukážou, jak „žonglovat“ s matematikou, své znalosti z historie republiky si vyzkoušíte v karetní hře **Fakulty sociálních věd** UK v Praze

Detektor lži

Hra „Mladý inženýr“ Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Praze vysvětlí, že technika není jen pro kluky a může být zábavná a užitečná. Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT ukáže, jak částice létají všude kolem nás i skrz nás, rovněž na jakém principu je založen 3D obraz.

Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT předvede na detektoru lži, že člověk nemůže vědomě kontrolovat reakce svého těla.

Stany pražské Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT) si letos budou hrát s periodickou soustavou prvků, která slaví 150 let od objevení.

Česká zemědělská univerzita v Praze vás uvede do světa lesního biorytmu, předvede roboty používané v zemědělství nebo se dozvíte, jak je možné zkoumat lidské chování. Technická univerzita v Liberci nabídne svět nanovláken a jejich využití, brněnská Univerzita obrany svět armádních profesionálů a jejich techniky.

Fakulta elektrotechnická Západočeské univerzity v Plzni předvede spolu s chemickou jednotkou hasičů rukavice a požární obleky, které umí vyhodnotit rozsah a intenzitu ohně či různé zplodiny – a ochránit tak hasiče před nebezpečím.

Malý psík velkým odborníkem

Přesnou mušku a pevnou ruku na sportovní laserové střelnici vyhodnotí odborníci z České zbrojovky, kteří zájemce zasvětili i do umění konstrukce sportovních zbraní a výzdoby zbraní historických.

Techniku zásahu pak vyhodnotí balisticy z Kriminálního ústavu Policie ČR. Že i malý pes může být velký odborník, předvedou příslušníci Celní správy se svými psími specialisty.

„Návštěvníci se mohou stát i reportérem, kameramanem, stříhačem nebo zvukařem ve stanu České televize. Prahou za přírodou vyrazíte s Národním muzeem a Národní technické muzeum předvede, jak se krotí elektřina. Co vše je třeba dodržovat při jízdě na kole a jaká jsou pravidla, vám ukáže BESIP společně s Městskou policií,“ vyjmenovávají dále organizátoři z VŠCHT, ČVUT, AV ČR a Domu dětí a mládeže hl. m. Prahy.

Zájemci si též mohou virtuálně „zabagrovat“ a sedět přitom ve skutečném sedadle z bagru Strabag. Masarykova střední škola chemická prozradí, jak na vodní kámen, a Střední škola zeměměřičská odhalí tajemství zaměřování map moderními metodami.

Program festivalu bude od 17:00 na půdě Fakulty elektrotechnické ČVUT doplněn veřejnou debatou s odborníky na téma „Je volba profese věda?“.

Festival vědy loni navštívilo kolem 17 tisíc lidí. Vstup na něj i doprovodné akce je pro všechny návštěvníky zdarma.

URL| <https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/prazsky-festival-zve-na-vedu-v-profesich-40295085>

Bankéř: Nová měna Facebooku by mohla podkopat schopnosti ECB

2.9.2019 fxstreet.cz str. 00

Digitální měna, kterou chystá americká internetová společnost Facebook by mohla podkopat schopnost Evropské centrální banky (ECB) nastavovat měnovou politiku. Uvedl to dnes člen Výkonné rady ECB Yves

Mersch. Facebook, který provozuje největší internetovou sociální síť na světě, představil plán na vytvoření digitální měny s názvem libra letos v červenci.

Nová měna Facebooku by měla začít fungovat v příštím roce. Podle Mersche by za určitých okolností mohla omezit kontrolu ECB nad eurem, ovlivnit fungování měnové politiky a podkopat mezinárodní roli jednotné evropské měny.

Agentura Reuters v srpnu s odvoláním na zdroje obeznámené se situací informovala, že antimonopolní úřady Evropské unie se rozhodly plán Facebooku na vytvoření nové digitální měny prozkoumat. Podle zdrojů se regulátoři zaměří hlavně na způsob nakládání s údaji o spotřebitelích, kteří budou novou měnu používat.

Přístup Facebooku k ochraně soukromí se loni dostal do centra pozornosti po zprávě, že analytická společnost Cambridge Analytica neoprávněně získala informace o desítkách milionů uživatelů jeho sítě a využila je mimo jiné při vývoji softwarových nástrojů pro podporu volební kampaně Donalda Trumpa.

Mersch dnes upozornil, že novou digitální měnu libra hodlají zavést "úplně stejní lidé, kteří museli před zákonodárci ve Spojených státech a v Evropské unii vysvětlovat ohrožení naší demokracie plynoucí z jejich nakládání s osobními údaji

Libra bude podobně jako nejznámější digitální měna bitcoin založena na technologii blockchain. Jde o druh decentralizované databáze, která uchovává neustále se rozšiřující počet záznamů, jež jsou chráněny proti neoprávněnému zásahu. Facebook v červnu ujišťoval, že k údajům o transakcích s novou měnou nebude mít přístup.

Zdroj: Reuters, ČTK

Čtěte více

Babiš nechce, aby Česko vstoupilo do eurozóny

Vicepremiér a ministr financí Andrej Babiš (ANO) nechce, aby Česko vstupovalo do eurozóny. Koruna je pro Česko výhodná, zejména pro případ, kdyby přišla další hospodářská krize, řekl dnes Babiš v debatě Politologického klubu **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pro rychlé přijetí eura se naopak vyslovil předseda opoziční TOP 09 Miroslav Kalousek.

Babiš odmítá přijetí eura i sblížování s EU

Šéf hnutí ANO a ministr financí Andrej Babiš odmítá přijetí eura a jakékoliv další sblížování v rámci Evropské unie. Prosazovat bude vícerychlostní model Evropy, podle něj by země měly mít volbu integrovat se někde více, někde méně. Vicepremiér to řekl v rozhovoru pro týdeník Euro.

BaFin chce ochranu před negativní bilancí

Německý finanční regulátor Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) připravuje nová nařízení, která se týkají pákového obchodování s takzvanými Contracts for Difference (CFD) a mají ochránit retailové obchodníky před nekontrolovatelnými ztrátami. Tento návrh německého regulátora přišel pouze pár dní poté, co britský finanční regulátor Financial Conduct Authority (FCA) navrhl nová pravidla ohledně bonusů a velikosti finanční páky u CFD.

Baidu ruší zákaz reklamy pro vybrané brokery

Největší čínský vyhledávač Baidu zrušil pro vybrané retailové brokery zákaz poskytování reklamy. S omezením reklamy přišel Baidu letos na jaře, nejdříve přišly na řadu zdravotní produkty, pak produkty investiční a nakonec i elektronická měna bitcoin.

Balls: Centrální banky by se měly vzdát politické autonomie

Koncept nezávislosti centrálních bank by měl projít změnou, aby vyhovoval současným potřebám.

Banky by...

Banka Barclays pozastavila činnost šesti obchodníkům

Britská banka Barclays pozastavila činnost šesti obchodníkům kvůli vyšetřování možných manipulací na forexových trzích. Informovaly o tom BBC a Financial Times. Barclays je druhou největší bankou v Británii a v polovině tohoto týdne přiznala, že ji vyšetřují úřady v Británii a dalších zemích kvůli podezření z manipulací s některými směnnými kurzy.

Banka Barclays si vyhradila miliony liber

Britská banka Barclays si dala stranou 500 milionů liber, aby mohla čelit případným pokutám za údajné...

Banka Lazard bude opět radit Řecku

Francouzsko-americká banka Lazard bude opět poskytovat poradenství řeckému ministerstvu financí...

Banka RBS suspendovala dva makléře v oddělení FX

Zestátněná britská bankovní skupina Royal Bank of Scotland (RBS) dočasně zbavila funkce dva své...

Bankéř ECB varoval před "oslabenou" EU

Nízký hospodářský růst a vysoká nezaměstnanost oslabují projekt evropské jednotné měny. V sobotu to...

Bankéř: Řecku nepomůže žádný odpis dluhů
Řecko musí svůj dluh snižovat pomocí reforem, které nastartují hospodářský růst, a odpis jeho dluhu by
Atény...
Bank of Canada dnes rozhoduje o úrokové sazbě
Dnes v 15:00 h v Kanadě rozhodnutí o úrokové sazbě, kde se očekává ponechání na současné úrovni
1.00%.
Bank of England by mohla rozšířit stimulační opatření
Britská centrální banka během léta zřejmě přikročí k dalším opatřením na podporu domácí ekonomiky,
jejíž vyhlídky...
Bank of England by si přála slabší libru
Guvernér britské centrální banky (Bank of England) Mark Carney v pátek zchladil doposud velice dobrý
výkon...
Bank of England čeká po brexitu potíže
Britská centrální banka zmírní pravidla pro komerční banky, aby zajistila, že po referendu o odchodu
Británie...
Bank of England dále potápí libru
Po předchozí nečinnosti a několika velmi špatných měkkých indikátorech značící prudké zpomalení
britské ekonomiky...
Bank of England nabízí virtuální prohlídku
Britská centrální banka Bank of England otevřela dveře své centrály v slavné Threadneedle Street
celému...
Bank of England nechala sazbu beze změny
Britská centrální banka (BoE - Bank of England) ponechala svou klíčovou úrokovou sazbu beze změny
na...
Bank of England nechala sazbu na minimu
Britská centrální banka (Bank of England, BoE) dnes ponechala svou základní úrokovou sazbu beze
změny...
Bank of England nechala sazby beze změny
Britská centrální banka dnes nechala svou měnovou politiku beze změn. Vzhledem k lepšímu stavu...

URL| <https://www.fxstreet.cz/banker-nova-mena-facebooku-by-mohla-podkopat-schopnosti-ecb.html>

Do Aktuálně.cz přicházejí Klimeš a Valášek

3.9.2019 mediar.cz str. 00 Články

Ondřej Aust

Do internetového deníku Aktuálně.cz vydavatelství Economia nastoupí na podzim komentátor David Klimeš a investigativní reportér Lukáš Valášek.

David Klimeš. Foto Václav Vašků, Economia

Klimeš v Aktuálně.cz od září působí jako komentátor a analytik. V minulosti pracoval pro deník E15 a v Economii pro Hospodářské noviny a poté pro týdeník Ekonom, odkud přišel po dvou letech. Za své komentáře získal Novinářskou cenu a Cenu Karla Havlíčka Borovského. Vystudoval historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a žurnalistiku a mediální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde od roku 2014 vyučuje komunikaci.

Lukáš Valášek. Foto Václav Vašků, Economia

Valášek vyrostl v brněnské regionální redakci deníku Mladá fronta Dnes, od roku 2016 působí v jeho celostátní redakci. Od října bude v domácím tým Aktuálně.cz hlavní investigativní reportér.

Šéfredaktorem Aktuálně.cz je od loňského jara Josef Pazderka.

URL| <https://www.mediar.cz/do-aktualne-cz-prichazeji-klimes-a-valasek/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
mediar.cz

Hnutí DUHA povede nová ředitelka Anna Kárníková

3.9.2019 zpravodajstvi.ecn.cz str. 00

Hnutí Duha, Aleš Miklík

Od září 2019 nastupuje do Hnutí DUHA nová ředitelka Anna Kárníková. Řízení této významné české ekologické neziskové organizace převezme téměř přesně k 30. narozeninám této organizace. Naváže tak na práci dosavadního programového ředitele Hnutí DUHA Jiřího Koželouha, který vedl organizaci od září 2014 a po pěti letech se rozhodl předat štafetu. Zůstává však jako vedoucí týmu zaměřeného na změny klimatu, modernizaci energetiky a odpadové hospodářství.

Anna Kárníková přebírá vedení Hnutí DUHA v intenzivní fázi kampaně Zachraňme lesy (www.zachranmelesy.cz), agenda organizace je však mnohem širší a zahrnuje úspěšně prosazované změny v energetice, odpadovém hospodářství či ochraně divoké přírody. Hnutí DUHA podporuje téměř 7000 dárců a dárkyň a pravidelně dokáže aktivizovat desítky tisíc lidí pro podporu svých návrhů pro čistší a chytřejší ekonomiku i zdravější krajinu.

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, řekla:

"V době prohlubující se environmentální krize hrají neziskové organizace, které jsou schopny předkládat řešení a mobilizovat pro ně lidi, klíčovou roli. Těší mě proto, že mohu nasadit své zkušenosti a spolu s týmem špičkových odborníků a odbornic přispívat k řešení nejpalčivějších problémů naší společnosti poháněných klimatickou změnou, jako je proměna energetiky, degradace půdy či obnova zničených lesů."

Jiří Koželouh, bývalý programový ředitel Hnutí DUHA, řekl:

"Jsem rád, že vedení naší organizace přebírá právě Anna Kárníková. Znáám ji již řadu let a obstála v rozmanitých pracovních situacích jako tahounka týmu i expertka na environmentální problematiku. Má před sebou celou řadu nových výzev, ale má k sobě také skvělý tým lidí. Rád nadále zůstávám jeho součástí a zaměřím se na prosazování potřebných změn v energetice a odpadovém hospodářství. Česko musí rázněji odpovědět na prohlubující se změny klimatu a pokračující plýtvání přírodními zdroji."

Anna Kárníková je absolventka Evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a oboru politiky životního prostředí na britské London School of Economics and Political Science. Pracovala několik let na Úřadu vlády jako ředitelka Odboru pro udržitelný rozvoj a tajemnice Rady vlády pro udržitelný rozvoj.

Kontakty:

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, 773 768 769, anna.karnikova@hnutiduha.cz

URL| <http://zpravodajstvi.ecn.cz/index.stm?x=2564442&s=t&f=v>

Hnutí DUHA: Hnutí DUHA povede nová ředitelka Anna Kárníková

3.9.2019 ekolist.cz str. 00

Hnutí Duha, Aleš Miklík

Od září 2019 nastupuje do Hnutí DUHA nová ředitelka Anna Kárníková. Řízení této významné české ekologické neziskové organizace převezme téměř přesně k 30. narozeninám této organizace. Naváže tak na práci dosavadního programového ředitele Hnutí DUHA Jiřího Koželouha, který vedl organizaci od září 2014 a po pěti letech se rozhodl předat štafetu. Zůstává však jako vedoucí týmu zaměřeného na změny klimatu, modernizaci energetiky a odpadové hospodářství.

Anna Kárníková přebírá vedení Hnutí DUHA v intenzivní fázi kampaně Zachraňme lesy (www.zachranmelesy.cz), agenda organizace je však mnohem širší a zahrnuje úspěšně prosazované změny v energetice, odpadovém hospodářství či ochraně divoké přírody. Hnutí DUHA podporuje téměř 7000 dárců a dárkyň a pravidelně dokáže aktivizovat desítky tisíc lidí pro podporu svých návrhů pro čistší a chytřejší ekonomiku i zdravější krajinu.

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, řekla:

"V době prohlubující se environmentální krize hrají neziskové organizace, které jsou schopny předkládat řešení a mobilizovat pro ně lidi, klíčovou roli. Těší mě proto, že mohu nasadit své zkušenosti a spolu s týmem špičkových odborníků a odbornic přispívat k řešení nejpalčivějších problémů naší společnosti poháněných klimatickou změnou, jako je proměna energetiky, degradace půdy či obnova zničených lesů."

Jiří Koželouh, bývalý programový ředitel Hnutí DUHA, řekl:

"Jsem rád, že vedení naší organizace přebírá právě Anna Kárníková. Znáám ji již řadu let a obstála v rozmanitých pracovních situacích jako tahounka týmu i expertka na environmentální problematiku. Má před sebou celou řadu nových výzev, ale má k sobě také skvělý tým lidí. Rád nadále zůstávám jeho součástí a zaměřím se na prosazování potřebných změn v energetice a odpadovém hospodářství. Česko musí rázněji odpovědět na prohlubující se změny klimatu a pokračující plýtvání přírodními zdroji."

Anna Kárníková je absolventka Evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a oboru politiky životního prostředí na britské London School of Economics and Political Science. Pracovala několik let na Úřadu vlády jako ředitelka Odboru pro udržitelný rozvoj a tajemnice Rady vlády pro udržitelný rozvoj.

Kontakty:

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, 773 768 769, anna.karnikova@hnutiduha.cz

URL| <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/hnuti-duha-povede-nova-reditelka-anna-karnikova>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ekolist.cz

Hnutí DUHA povede nová ředitelka Anna Kárníková

3.9.2019 hnutiduha.cz str. 00

Od září 2019 nastupuje do Hnutí DUHA nová ředitelka Anna Kárníková. Řízení této významné české ekologické neziskové organizace převezme téměř přesně k 30. narozeninám této organizace.

Naváže tak na práci dosavadního programového ředitele Hnutí DUHA Jiřího Koželouha, který vedl organizaci od září 2014 a po pěti letech se rozhodl předat štafetu. Zůstává však jako vedoucí týmu zaměřeného na změny klimatu, modernizaci energetiky a odpadové hospodářství.

Anna Kárníková přebírá vedení Hnutí DUHA v intenzivní fázi kampaně Zachraňme lesy (www.zachranmelesy.cz), agenda organizace je však mnohem širší a zahrnuje úspěšně prosazované změny v energetice, odpadovém hospodářství či ochraně divoké přírody. Hnutí DUHA podporuje téměř 7000 dárců a dárkyň a pravidelně dokáže aktivizovat desítky tisíc lidí pro podporu svých návrhů pro čistší a chytřejší ekonomiku i zdravější krajinu.

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, řekla:

"V době prohlubující se environmentální krize hrají neziskové organizace, které jsou schopny předkládat řešení a mobilizovat pro ně lidi, klíčovou roli. Těší mě proto, že mohu nasadit své zkušenosti a spolu s týmem špičkových odborníků a odbornic přispívat k řešení nejpalčivějších problémů naší společnosti poháněných klimatickou změnou, jako je proměna energetiky, degradace půdy či obnova zničených lesů."

Jiří Koželouh, bývalý programový ředitel Hnutí DUHA, řekl:

"Jsem rád, že vedení naší organizace přebírá právě Anna Kárníková. Znáám ji již řadu let a obstála v rozmanitých pracovních situacích jako tahounka týmu i expertka na environmentální problematiku. Má před sebou celou řadu nových výzev, ale má k sobě také skvělý tým lidí. Rád nadále zůstávám jeho součástí a zaměřím se na prosazování potřebných změn v energetice a odpadovém hospodářství. Česko musí rázněji odpovědět na prohlubující se změny klimatu a pokračující plýtvání přírodními zdroji."

Anna Kárníková je absolventka Evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a oboru politiky životního prostředí na britské London School of Economics and Political Science. Pracovala několik let na Úřadu vlády jako ředitelka Odboru pro udržitelný rozvoj a tajemnice Rady vlády pro udržitelný rozvoj.

Kontakty :

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, 773 768 769, anna.karnikova@hnutiduha.cz

Aleš Miklík, tiskový mluvčí Hnutí DUHA, 604 131 131, ales.miklik@hnutiduha.cz

Copyright © 2016 Hnutí DUHA www.zachranmelesy.cz www.velkavyzva.cz www.sedmagenerace.cz

URL| <http://hnutiduha.cz/aktualne/hnuti-duha-povede-nova-reditelka-anna-karnikova>

Babiš je dál nepřijatelný, vzkazuje opozice

3.9.2019 Hospodářské noviny str. 04 Téma

Markéta Šrajbrová, Michaela Endrštová

Až do včerejška sloužilo trestní stíhání premiéra Andreje Babiše jako munice pro opozici a důvod pro politiky z ostatních stran, proč se šéfem hnutí ANO nespolupracovat. Nyní tento argument mizí a Babišovi se při vyjednávání s ostatními mohou uvolnit ruce. Opozice ale prohlašuje, že premiér zůstává ve střetu zájmů, a proto se do spolupráce s ním hrnout nebude.

Obvinění z 50milionového dotačního podvodu na stavbu Farmy Čapí hnízdo čelí Babiš se svými blízkými a spolupracovníky už téměř dva roky. Dozorující státní zástupce Jaroslav Šaroch teď ale navrhl stíhání zastavit, jak upozornil Deník N. Jestli se premiér skutečně obvinění zbaví, musí ještě posoudit Šarochův nadřízený Martin Erazím.

„Dokud byl Babiš trestně stíhaný, nikdo s ním nechtěl do party,“ řekl politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Stíhání ho vhnálo do náruče komunistů a SPD,“ připomněl, jaké měl vítěz voleb z října 2017 problémy při sestavování vlády. Nejprve zkusil získat důvěru s jednobarevným kabinetem, když neuspěl, přemluvil ke koaliční spolupráci ČSSD. Ve sněmovně ale musí vláda spoléhat na podporu KSČM a SPD Tomia Okamury.

Kvůli Babišovu trestnímu stíhání odmítli spolupráci s hnutím ANO piráti i ODS, kteří ve volbách skončili na druhém a třetím místě. Informace o možném zastavení stíhání teď jejich postoje nemění.

„Je to jen jedna z kauz Andreje Babiše. Není dostatečně důvěryhodný na post premiéra,“ sdělil předseda pirátů Ivan Bartoš. Upozornil, že premiér zůstává ve střetu zájmů, protože si udržuje vliv na mediální dům Mafra, přesunutý do svěřenského fondu. Babišův možný střet zájmů řeší přestupkový odbor Městského úřadu v Černošicích. Už jednou jej uznal vinným a udělil mu pokutu, Středočeský kraj mu ale věc vrátil k novému projednání.

Podobně jako Bartoš se vyjadřují i zástupci ODS. „To, že má Česko trestně stíhaného premiéra, je nejviditelnější a nejdratičtější záležitost. Vedle toho je tu ale fatální střet zájmů a na tom se nic nemění,“ uvedl místopředseda Martin Kupka.

Parlamentní opozice podle politologa Mlejnka do ostřelování Babiše dala už tolik energie, že s ním snadno spolupracovat nemůže, voliči by jí to neodpustili. „Na druhou stranu, pokud trestní stíhání zmizí, je možné s Babišem vytvářet nějaká spojení s menším rizikem, že to voliči neskousnou,“ řekl Mlejnek. Oddechnout si mohou koaliční sociální demokraté, kterým už nikdo nemůže vyčítat, že sedí ve vládě s obviněným premiérem. Předseda strany Jan Hamáček ale krok žalobce Šarocha komentovat příliš nechtěl. „Nevím, jaké důvody ho k tomu vedly, a neznám podrobně spis. Očekávám ale, že rozhodnutí odůvodní. Státní zástupci jsou nezávislí a politici by jejich rozhodnutí měli respektovat,“ uvedl.

Mlejnek ale upozorňuje, že zastavené stíhání může pozici ČSSD oslabit. „Babiš je teď ve vztahu k sociální demokracii silnější, může ji nahradit některou z opozičních stran. Když ne v koalici, tak ve smyslu podpory v parlamentu,“ vysvětlil Mlejnek.

Zda se Babišův koaliční potenciál skutečně zvýší, bude podle politologa Lubomíra Kopečka z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity záležet na vývoji dalších kauz. Stále se například čeká na závěry auditů Evropské komise. Známý je zatím jen jejich návrh, podle něhož si Babiš drží vliv na chod své bývalé firmy Agrofert, a je proto ve střetu zájmů při čerpání eurodotací. Česku hrozí, že by kvůli tomu muselo unii vrátit 450 milionů korun. „Nevíme, co se s audity stane. Může to být něco, co za tři čtyři měsíce situaci úplně přetočí,“ upozornil Kopeček.

Hnutí ANO se v průzkumech dlouhodobě drží s velkým náskokem na prvním místě, volilo by jej okolo třiceti procent lidí. V posledních měsících podpora mírně klesá. Mlejnek neočekává, že by nyní výrazně poskočila jen proto, že premiér už nebude trestně stíhaný. „Bude to maximálně v řádu několika málo procent,“ odhadl. Podobně to vidí také Kopeček. „Pro Babiše a ANO je zastavení trestního stíhání samozřejmě dobrá zpráva, ale je otázka, jestli to v kontextu dalších věcí bude mít pozitivní vliv,“ řekl s odkazem například na již zmiňovaný evropský audit.

Ani sociolog Daniel Prokop z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy nečeká výraznější změny chování voličů. Většina lidí už podle něj má na premiérovu kauzu s Čapím hnízdem názor bez ohledu na to, jestli bude stíhání zastaveno. „Může ale stoupnout Babišova přijatelnost. Lidé by se pak tolik nebránili, kdyby s ním jejich strana byla ve vládě,“ popsal Prokop.

Podle Mlejnků je společnost dlouhodobě rozdělena hlubokými příkopy, k jejichž zasypaní nebude stačit, že se premiér zbaví obvinění. „Babišovi příznivci jsou dlouhodobě přesvědčeni, že je nevinný, že stíhání je účelovka. Mohou mít i ten názor, že nějakých 50 milionů je prkotina,“ prohlásil. Odpůrci pak podle něj nebudou věřit, že žalobcovo rozhodnutí není zmanipulované. „Popřípadě mají pro negativní vztah k ANO řadu jiných důvodů,“ připomněl politolog.

To, že má Česko trestně stíhaného premiéra, je nejviditelnější záležitostí. Vedle toho je tu ale fatální střet zájmů a na tom se nic nemění. Martin Kupka místopředseda ODS

Státní zástupci jsou nezávislí a politici by jejich rozhodnutí měli respektovat. Jan Hamáček předseda ČSSD

Nevíme, co se s audity stane. Může to být něco, co za tři čtyři měsíce situaci úplně přetočí. Lubomír Kopeček politolog z brněnské Masarykovy univerzity

O autorovi| Markéta Šrajbrová, Michaela Endrštová, autori@economia.cz

Foto autor| Foto: ČTK

Foto popis| Přelet přes Čapí hnízdo Předsedu pirátů Ivana Bartoše překvapila „otočka o 180 stupňů“, kterou udělal v případě dotace na Čapí hnízdo státní zástupce Jaroslav Šaroch. Podle ODS, kterou vede Petr Fiala, zase velká část společnosti neuvěří, že by stejné rozhodnutí padlo i v případě běžného občana.

Babiš je dál nepřijatelný, vzkazují Piráti i ODS. Odkazují na premiérův možný střet zájmů

3.9.2019 iHNed.cz str. 00

Markéta Šrajbrová, Michaela Endrštová

Až do pondělka sloužilo trestní stíhání pre-miéra Andreje Babiše jako munice pro opozici a důvod pro politiky z ostatních stran, proč se šéfem hnutí ANO nespolupracovat. Nyní tento argument mizí a Babišovi se při vyjednávání s ostatními mohou uvolnit ruce. Opozice ale prohlašuje, že premiér zůstává ve střetu zájmů, a proto se do spolupráce s ním hrnout nebude.

Obvinění z 50milionového dotačního podvodu na stavbu Farmy Čapí hnízdo čelí Babiš se svými blízkými a spolupracovníky už téměř dva roky. Dozorující státní zástupce Jaroslav Šaroch teď ale navrhl stíhání zastavit, jak upozornil Deník N. Jestli se premiér skutečně obvinění zbaví, musí ještě posoudit Šarochův nadřízený Martin Erazím.

"Dokud byl Babiš trestně stíhaný, nikdo s ním nechtěl do party," řekl politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Stíhání ho vhánělo do náruče komunistů a SPD," připomněl, jaké měl vítěz voleb z října 2017 problémy při sestavování vlády. Nejprve zkusil získat důvěru s jednobarevným kabinetem, když neuspěl, přemluvil ke koaliční spolupráci ČSSD. Ve sněmovně ale musí vláda spoléhat na podporu KSČM a SPD Tomia Okamury.

Kvůli Babišovu trestnímu stíhání odmítli spolupráci s hnutím ANO piráti i ODS, kteří ve volbách skončili na druhém a třetím místě. Informace o možném zastavení stíhání teď jejich postoje nemění.

"Je to jen jedna z kauz Andreje Babiše. Není dostatečně důvěryhodný na post premiéra," sdělil předseda pirátů Ivan Bartoš. Upozornil, že premiér zůstává ve střetu zájmů, protože si udržuje vliv na mediální dům Mafra, přesunutý do svěrenského fondu. Babišův možný střet zájmů řeší přestupkový odbor Městského úřadu v Černošicích. Už jednou jej uznal vinným a udělil mu pokutu, Středočeský kraj mu ale věc vrátil k novému projednání.

Podobně jako Bartoš se vyjadřují i zástupci ODS. "To, že má Česko trestně stíhaného premiéra, je nejviditelnější a nejdramatičtější záležitost. Vedle toho je tu ale fatální střet zájmů a na tom se nic nemění," uvedl místopředseda Martin Kupka.

Parlamentní opozice podle politologa Mlejnka do ostřelování Babiše dala už tolik energie, že s ním snadno spolupracovat nemůže, voliči by jí to neodpustili. "Na druhou stranu, pokud trestní stíhání zmizí, je možné s Babišem vytvářet nějaká spojení s menším rizikem, že to voliči neskousnou," řekl Mlejnek.

To, že má Česko trestně stíhaného premiéra, je nejviditelnější záležitost. Vedle toho je tu ale fatální střet zájmů a na tom se nic nemění.

Martin Kupka
místopředseda ODS

Státní zástupci jsou nezávislí a politici by jejich rozhodnutí měli respektovat.

Jan Hamáček
předseda ČSSD

Nevíme, co se s audity stane. Může to být něco, co za tři čtyři měsíce situaci úplně přetočí.

Lubomír Kopeček
politolog z brněnské Masarykovy univerzity

Oddechnout si mohou koaliční sociální demokraté, kterým už nikdo nemůže vyčítat, že sedí ve vládě s obviněným premiérem. Předseda strany Jan Hamáček ale krok žalobce Šarocha komentovat příliš nechtěl. "Nevím, jaké důvody ho k tomu vedly, a neznám podrobně spis. Očekávám ale, že rozhodnutí odůvodní. Státní zástupci jsou nezávislí a politici by jejich rozhodnutí měli respektovat," uvedl.

Mlejnek ale upozorňuje, že zastavené stíhání může pozici ČSSD oslabit. "Babiš je teď ve vztahu k sociální demokracii silnější, může ji nahradit některou z opozičních stran. Když ne v koalici, tak ve smyslu podpory v parlamentu," vysvětlil Mlejnek.

Zda se Babišův koaliční potenciál skutečně zvýší, bude podle politologa Lubomíra Kopečka z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity záležet na vývoji dalších kauz. Stále se například čeká na závěry auditů Evropské komise. Známy je zatím jen jejich návrh, podle něhož si Babiš drží vliv na chod své bývalé firmy Agrofert, a je proto ve střetu zájmů při čerpání eurodotací. Česku hrozí, že by kvůli tomu muselo unii vrátit 450 milionů korun.

"Nevíme, co se s audity stane. Může to být něco, co za tři čtyři měsíce situaci úplně přetočí," upozornil Kopeček.

Hnutí ANO se v průzkumech dlouhodobě drží s velkým náskokem na prvním místě, volilo by jej okolo třiceti procent lidí. V posledních měsících podpora mírně klesá. Mlejnek neočekává, že by nyní výrazně poskočila jen proto, že premiér už nebude trestně stíhaný. "Bude to maximálně v řádu několika málo procent," odhadl. Podobně to vidí také Kopeček. "Pro Babiše a ANO je zastavení trestního stíhání samozřejmě dobrá zpráva, ale je otázka, jestli to v kontextu dalších věcí bude mít pozitivní vliv," řekl s odkazem například na již zmiňovaný evropský audit.

Ani sociolog Daniel Prokop z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy nečeká výraznější změny chování voličů. Většina lidí už podle něj má na premiérovu kauzu s Čapím hnízdem názor bez ohledu na to, jestli bude stíhání zastaveno. "Může ale stoupnout Babišova přijatelnost. Lidé by se pak tolik nebránili, kdyby s ním jejich strana byla ve vládě," popsal Prokop.

Podle Mlejnk je společnost dlouhodobě rozdělena hlubokými příkopy, k jejichž zasypaní nebude stačit, že se premiér zbaví obvinění. "Babišovi příznivci jsou dlouhodobě přesvědčeni, že je nevinný, že stíhání je účelovka. Mohou mít i ten názor, že nějakých 50 milionů je prkotina," prohlásil. Odpůrci pak podle něj nebudou věřit, že žalobcovo rozhodnutí není zmanipulované. "Popřípadě mají pro negativní vztah k ANO řadu jiných důvodů," připomněl politolog.

URL| <http://HN.IHNED.CZ/c1-66634070-babis-je-dal-neprijatelny-vzkazuje-opozice>

Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let! Mrtví přibývají každý den

4.9.2019 tn.cz str. 00 TN.CZ/default

Ostřelování u obce Vodiane trvalo déle než hodinu, jiní čtyři vojáci zahynuli minulý týden. Na Donbasu znovu eskalují boje, v akci je i zakázaná těžká technika. "Největší škodu napáchalo upravené dělo. Když se ozval výbuch a pozorovatel dorazil na místo, byli všichni mrtví," popsal velitel ukrajinské jednotky Andrij Gnatov.

Z porušování příměří se obviňují obě strany. Mrtví jsou hlášeni téměř každý den. Minulý týden granát dokonce zasáhl školku. Chybí zdravotní péče, více než tři milióny lidí nemají podle organizace UNICEF přístup k čisté vodě.

"Probíhá konflikt nízké intenzity. Pozice jsou stejné někdy od roku 2015. Situace je charakterizována právě tím, že dochází k permanentní eskalaci a deeskalaci, vysvětluje Jan Sir z Institutu mezinárodních studií z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Patová situace na východě Ukrajiny nemá rychlé řešení. Podobné je to i na politické scéně, přestože si Ukrajinci zvolili sympatického, proevropského, ale zároveň nezkušeného prezidenta, do kterého vkládají velké naděje.

"Myslet si, že Volodymyr Zelenskyj (prezident Ukrajiny - pozn. redakce) řekne, že ukončí válku a Vladimir Putin bude souhlasit, je není vůbec realistická," dodal Sir. Konflikt na východě Ukrajiny trvá přes pět let a má už zhruba 13 tisíc obětí.

URL| <http://tn.nova.cz/clanek/konflikt-na-vychode-ukrajiny-trva-uz-pres-5-let-mrtvi-pribyvaji-kazdy-den.html>

Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let! Mrtví přibývají každý den

4.9.2019 nova.cz str. 00

Ukrajina přišla na východě země během přestřelek s tamními separatisty za dva dny o pět vojáků. Z porušování příměří, které platí už od roku 2015, se teď obviňují obě strany. Realita je taková, že při šarvátkách na Donbasu jsou mrtví na denním pořádku.

Ostřelování u obce Vodiane trvalo déle než hodinu, jiní čtyři vojáci zahynuli minulý týden. Na Donbasu znovu eskalují boje, v akci je i zakázaná těžká technika. "Největší škodu napáchalo upravené dělo. Když se ozval výbuch a pozorovatel dorazil na místo, byli všichni mrtví," popsal velitel ukrajinské jednotky Andrij Gnatov.

Z porušování příměří se obviňují obě strany. Mrtví jsou hlášeni téměř každý den. Minulý týden granát dokonce zasáhl školku. Chybí zdravotní péče, více než tři milióny lidí nemají podle organizace UNICEF přístup k čisté vodě.

"Probíhá konflikt nízké intenzity. Pozice jsou stejné někdy od roku 2015. Situace je charakterizována právě tím, že dochází k permanentní eskalaci a deeskalaci, vysvětluje Jan Sir z Institutu mezinárodních studií z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Patová situace na východě Ukrajiny nemá rychlé řešení. Podobné je to i na politické scéně, přestože si Ukrajinci zvolili sympatického, proevropského, ale zároveň nezkušeného prezidenta, do kterého vkládají velké naděje.

"Myslet si, že Volodymyr Zelenskyj (prezident Ukrajiny - pozn. redakce) řekne, že ukončí válku a Vladimir Putin bude souhlasit, je není vůbec realistická," dodal Sir. Konflikt na východě Ukrajiny trvá přes pět let a má už zhruba 13 tisíc obětí.

URL| <https://tn.nova.cz/clanek/konflikt-na-vychode-ukrajiny-trva-uz-pres-5-let-mrtvi-pribyvaji-kazdy-den.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

nova.cz

Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let! Mrtví přibývají každý den

4.9.2019 tnbiz.cz str. 00

Ukrajina přišla na východě země během přestřelek s tamními separatisty za dva dny o pět vojáků. Z porušování příměří, které platí už od roku 2015, se teď obviňují obě strany. Realita je taková, že při šarvátkách na Donbasu jsou mrtví na denním pořádku.

Ostřelování u obce Vodiane trvalo déle než hodinu, jiní čtyři vojáci zahynuli minulý týden. Na Donbasu znovu eskalují boje, v akci je i zakázaná těžká technika. "Největší škodu napáchalo upravené dělo. Když se ozval výbuch a pozorovatel dorazil na místo, byli všichni mrtví," popsal velitel ukrajinské jednotky Andrij Gnatov.

Z porušování příměří se obviňují obě strany. Mrtví jsou hlášeni téměř každý den. Minulý týden granát dokonce zasáhl školku. Chybí zdravotní péče, více než tři milióny lidí nemají podle organizace UNICEF přístup k čisté vodě.

"Probíhá konflikt nízké intenzity. Pozice jsou stejné někdy od roku 2015. Situace je charakterizována právě tím, že dochází k permanentní eskalaci a deeskalaci, vysvětluje Jan Sir z Institutu mezinárodních studií z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Patová situace na východě Ukrajiny nemá rychlé řešení. Podobné je to i na politické scéně, přestože si Ukrajinci zvolili sympatického, proevropského, ale zároveň nezkušeného prezidenta, do kterého vkládají velké naděje.

"Myslet si, že Volodymyr Zelenskyj (prezident Ukrajiny - pozn. redakce) řekne, že ukončí válku a Vladimir Putin bude souhlasit, je není vůbec realistická," dodal Sir. Konflikt na východě Ukrajiny trvá přes pět let a má už zhruba 13 tisíc obětí.

URL| <http://tnbiz.cz/zahranici/697549>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

tnbiz.cz

Ondřej Lipár: Literární dům je zapotřebí – pro literáty i veřejnost

4.9.2019 literarky.cz str. 00

Jednou z mála tuzemských literárních organizací, jejichž hlas proniká i k širší veřejnosti, je Asociace spisovatelů. Otázky týkající se jejího fungování a budoucnosti, ale i aktuálního dění na české literární scéně nám zodpověděl současný předseda, básník a fotograf Ondřej Lipár.

Na konci minulého roku jste se stal v pořadí třetím předsedou Asociace spisovatelů od jejího založení v roce 2014. S jakými pocity a plány jste tuto funkci po Václavu Kahudovi přebíral a jak se na tuto organizaci a svou roli v ní díváte nyní?

S Václavem Kahudou jsem jako člen vedení Asociace spolupracoval, nevstupoval jsem tedy na úplně novou půdu. Osobně ji vnímám v první řadě jako prostředek ke komunikaci mezi autory a institucemi. I z toho

důvodu se snažím být v kontaktu s ministerstvem kultury, Českým literárním centrem, knihovnami nebo některými organizacemi v zahraničí. A samozřejmě udržovat také živou komunikaci s členy, tedy spisovatelkami a spisovateli, abych měl jasnější představu o tom, co je pálí. Zároveň jsme si s dalšími kolegy ve vedení stanovili některá témata, kterým bychom se chtěli věnovat i bez podnětu členů. Jde mi zejména o to, aby autoři vyžadovali a dostávali za svou práci odpovídající odměnu, aby tak získávali větší finanční stabilitu, a tím také svobodnější prostor pro vlastní tvorbu. S tím souvisí třeba i téma vyšších náhrad za knihovní výpůjčky, které jsou v České republice zatím velmi nízké.

Předsedať podobnému spolku jistě není práce na plný úvazek, avšak nepochybně to znamená méně času na jiné aktivity. Co vám tato zkušenost naopak dala?

Kdyby bylo po mém, práce na plný úvazek by to byla – bohužel zatím nemáme dostatek prostředků ani odpovídající zázemí, aby to tak mohlo skutečně fungovat. Jako mladý oborový spolek jsme de facto malá neziskovka, která zatím hledá způsob, jak fungovat i jinou formou, než jsou projekty a spolupráce s dalšími organizacemi. Práce pro Asociaci spisovatelů mě každopádně utvrdila v přesvědčení, že organizace tohoto typu je zapotřebí a může mít velmi reálný dopad na to, co se v oboru děje. Důležitý je podle mého v tomto smyslu i kontakt s kolegy v zahraničí.

Jedním z prvních rozhodnutí nového výboru, jehož členy jsou kromě vás básnička Ingrid Artez, básníci Jonáš Hájek a Vít Janota a prozaička Ivana Myšková, bylo právě začlenění AS do mezinárodní federace autorských profesních organizací European Writers' Council, která zastupuje na 150 000 autorů a překladatelů ve 44 autorských sdruženích působících ve 34 zemích. Už se to uskutečnilo? A naplnila se vaše očekávání?

EWC na svém červnovém zasedání v Rize schválilo naši žádost o přijetí a stali jsme se tak plnohodnotnými členy. Umožňuje nám to zejména rychlou výměnu informací. Nezanedbatelnou roli ale podobná organizace hraje i vůči orgánům Evropské unie, aktivně se totiž podílí na legislativě. Připadá mi důležité, že je v ní konečně zastoupené i Česko, a jsem také rád, že zářijové jednání úzkého vedení EWC se poprvé uskuteční v Praze. S aktuální šéfkou organizace Ninou George chceme mimo jiné usilovat o to, aby mezi členy přibýlo také Slovensko.

Pokud jde o spolčování autorů, česká literární scéna je poměrně nejednotná – spisovatelských organizací u nás působí celá řada a navzájem si často nemohou přijít na jméno. Usilujete o nějaký dialog s ostatními tuzemskými literárními spolky?

Rozhodně ano – s jejich zástupci se ostatně setkáváme jak osobně, tak jako profesionálové reprezentující své organizace. Nevidím tu příliš velkou řevnivost, mám spíš dojem, že každý hledá tu oblast, kterou by chtěl pokrývat. Za velmi užitečný považuji zejména kontakt s Obcí překladatelů, kde nacházíme některá společná témata a zájmy.

Kolik má vlastně AS v současné době členů? A jaké jsou podmínky pro přijetí? Museli jste už někoho vyloučit?

Asociace spisovatelů sdružuje přes sedmdesát autorek a autorů prózy a poezie. K tomu, aby se někdo stal členem, je zapotřebí mít vydanou alespoň jednu beletristickou knihu a získat doporučení jednoho stávajícího člena – to je základní filtr. Tím druhým je pak ještě hlasování úzkého vedení, výboru. Už jsem se setkal s tím, že to je bod, který některé autory odradil od vstupu, ale má svou logiku, přinejmenším v této fázi. Osobně bych byl rád, aby se Asociace nejprve v jistém smyslu profesionalizovala, vytvořila si pevné zázemí a stálý aparát, a teprve pak prošla vnitřní debatou o tom, do jaké míry se otevřít většímu množství autorů a autorek – naši skandinávští kolegové v tomto razí přístup, že podobný spolek má plnit roli odborů a sdružovat co možná nejvíc spisovatelů.

Jak je činnost AS financována? Dostáváte kromě členských příspěvků i peníze od státu nebo z jiných zdrojů?

Pravidelně se nám daří získávat peníze z grantů, které používáme v drtivé většině na jednotlivé projekty, tím myslím kupříkladu cyklus autorských čtení Spisovatelé do knihoven nebo spolupráci s kolegy z berlínského Haus für Poesie na vystoupeních řady Překladiště na cestách / VERSschmuggel auf Reisen. Získávání peněz ze soukromých zdrojů je něco, k čemu bychom se rádi v dohledné době propracovali.

Ve vašich Stanovách se hovoří mimo jiné o záměru založit Literární dům a vytvořit Státní fond na podporu literatury. Podnikly se již v tomto směru nějaké konkrétní kroky?

Myšlenka literárního domu se měla původně zhmotnit v Českém literárním centru, o kterém se původně uvažovalo jako o samostatné instituci, která bude mít na starosti nejen export literatury, ale také podporu namířenou do tuzemska, včetně reprezentativního fyzického sídla. Jak dobře víte, České literární centrum sice vzniklo, ale zatím pouze jako oddělení Moravské zemské knihovny, navíc se sídlem v prostorách, které výstavní rozhodně nejsou. Téma jsem znovu otevřel s aktuálním vedoucím ČLC panem Kraflem, hovořil jsem o něm i na ministerstvu kultury a kontaktoval jsem také pražský magistrát. Zatím bez úspěchu. Nic ale nevzdávám. Literární dům je zapotřebí – jak pro literáty, tak pro veřejnost.

A idea Státního fondu na podporu literatury nezačala nabývat nějakých konkrétnějších obrysů? Není zvláštní, že existuje Státní fond kinematografie a vedle toho už jen Státní fond kultury obecně?

Souhlasím a беру to jako jeden z bodů, u kterého jsme zatím nevyvinuli dostatečnou aktivitu, byť jsme téma probírali několikrát jak s kolegy, tak i se šéfem Svazu českých knihkupců a nakladatelů panem Vopěnkou. Situace samozřejmě zvláštní je – proč má mít jeden tvůrčí průmysl vlastní separátní nástroj financování?

V uplynulých týdnech se hodně mluvilo a psalo o již zmíněném Českém literárním centru, jehož dosavadní vedoucí Ondřej Buddeus podal výpověď (viz rozhovor s ním v Literárních novinách 7/2019 a reakce ředitele Moravské zemské knihovny Tomáše Kubíčka v tomto čísle LtN). Vy sám jste své stanovisko uveřejnil na webu iLiteratura.cz, kde jste se pozastavil nad průběhem následného zasedání Rady ČLC a jeho výsledky. Jak vlastně dosud vypadala spolupráce Asociace spisovatelů s ČLC a co si od ní slibujete do budoucna?

Kontakt mezi Asociací a Českým literárním centrem je poměrně standardní – účastníme se zasedání Rady ČLC, jsme k dispozici, pokud je potřeba zprostředkovat kontakt nebo dát doporučení, předáváme informace z centra našim členům. Považuji České literární centrum za důležitou instituci, která svou činnost dobře nastartovala, ale měla by fungovat samostatně. Je podle mě chyba, že byl nový vedoucí ČLC stanovený bez výběrového řízení, stejně jako to, že Ondřej Buddeus z vedení centra odešel po tak krátké době. Nevysílá to dobrý signál o tom, jak České literární centrum ve struktuře Moravské zemské knihovny funguje.

A pokud jde o spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou, která zodpovídá za prezentaci české literatury v zahraničí? Třeba Petra Hůlová kritizovala fakt, že naše hojně opěvované hostování na lipském knižním veletrhu proběhlo bez spolupráce s profesními spisovatelskými organizacemi.

Nezpomínám si, že bychom jako profesní spolek zatím vešli do přímého kontaktu s jinými částmi Moravské zemské knihovny vedle Českého literárního centra. K přípravě lipského veletrhu myslím MZK oslovovala konkrétní lidi, kteří se pak kupříkladu podíleli na výběru autorů, nikoli organizace. A jestli se nemýlím, k Lipsku proběhla jedna větší veřejná prezentace – v tomhle směru byla komunikace vůči tuzemské literární komunitě poměrně slabá.

A co říkáte na nedůstojné dění kolem postu ministra kultury? Uvítal jste Staňkův odchod?

Viděno dnešní optikou ano, uvítal, ale je to dané především celým děním okolo výměny ministra a tím, jak začala na povrch vyplouvat důležitá rozhodnutí, která Staněk učinil v samém závěru svého působení. Obecně řečeno, byl bych raději za stabilitu, v ideálním případě samozřejmě pod vedením kompetentního člověka, který má jasnou představu o tom, jaký význam kultura má.

Nového ministra čeká zanedlouho předávání Státní ceny za literaturu, o které se po odchodu většiny porotců v čele s Petrem Hruškou hodně psalo pro změnu během loňského léta. Jak jste vnímal reakci Jiřího Hájíčka, který následně ocenění odmítl? A máte tip na letošního laureáta?

Jiří Hájíček myslím reagoval celkem logicky a věcně – odstoupení porotců bylo silným politickým gestem, on, jestli si dobře vzpomínám na jeho vyjádření, nechtěl celou věc ještě více udržovat v rovině aktuální politiky. Oba postoje chápu. Petr Hruška a jeho kolegové využili svého postavení v porotě a deklarovali svůj postoj vůči vládě Andreje Babiše a podpoře, kterou mu ve sněmovně poskytli komunisté. Mohli ho stejně tak deklarovat v textu pro noviny, ale asi by nevyvolal takový zájem a nepodnítil stejně živou debatu.

Netroufnu si tipovat, kdo bude v letošním roce laureátem, ale když se probírám seznamem oceněných, kde je řada úctyhodných spisovatelů, bylo by po osmi letech namístě vyznamenat některou z autorek – ten nepoměr bije do očí.

Ale vraťme se zpátky k aktivitám AS. V září odstartuje již třetí ročník projektu nazvaného Spisovatelé do knihoven, který připravujete ve spolupráci s deseti vybranými tuzemskými knihovnami. Do každé z nich postupně zavítá desítka autorů a autorek – letos kupříkladu Michal Ajvaz, Pavla Horáková, Aleš Palán či Radek Malý. Jaký je zájem ze strany knihoven, potažmo spisovatelů a jaký mají vaše autorská čtení ohlas?

Spisovatelé do knihoven jsou cyklus, který mi dělá velkou radost. Dobré reakce na něj máme od knihoven i autorek a autorů. A zájem je také poměrně velký, a to z obou stran. Knihovnám, včetně těch menších v regionech, nabízí možnost získat na celou sezonu, od září do června, pravidelný program s kvalitními autory. Spisovatelky a spisovatelé naproti tomu poznávají větší množství čtenářů, kteří přicházejí na jejich vystoupení zpravidla dobře připravení, takže výsledkem může být skutečně plodné setkání. Byl bych rád, kdyby pokračoval ještě dlouhou dobu.

A jaká je vaše osobní zkušenost, vítáte příležitost představit svou básnickou tvorbu tváří v tvář svým čtenářům?

Veřejná čtení a s nimi spojené debaty a setkávání mám rád. Možná je to dané tím, že právě osobní kontakt s posluchači a dalšími autorkami a autory byl způsob, jakým jsem k poezii původně přicházel do styku. Do nějaké míry vystoupení беру jako prověrku kvality textů. Nejsem ale zrovna extrémně plodný autor, takže se mnohem častěji ocitám na druhé straně a čtení spíše poslouchám. Může to být podobně silný zážitek, ze kterého si člověk často odnese naprosto odlišný dojem než ze soukromého a tichého čtení doma.

Má předseda Asociace spisovatelů vůbec čas na psaní? Pracujete na nové sbírce?

V současné době mám pouze v zápisníku a v počítači fragmenty textů, na kterých bych chtěl někdy v budoucnu stavět. To je vlastně docela běžný způsob, jakým píšu – delší dobu sbírám střepy a pak se z nich pokouším vystavět něco většího. Sice si nemyslím, že moje pomalé tempo má něco společného s prací pro Asociaci spisovatelů, ale uznávám, že bych se rád vypravil na tvůrčí pobyt, až vedení spolku převezme někdo další.

Ondřej Lipár (*1981) se narodil a žije v Praze. Na **Fakultě sociálních věd** UK vystudoval marketingovou komunikaci a PR a mediální studia. Pracuje jako novinář a fotograf. Knižně debutoval básnickou sbírkou *Skořápky* (Klub rodáků a přátel Kutné Hory) v roce 2004, druhá sbírka *Komponent* (Fra) mu vyšla v roce 2014. Od loňského prosince stojí v čele Asociace spisovatelů.

URL| <https://literarky.cz/literatura/259-ondrej-lipar-literarni-dum-je-zapotrebi-pro-literaty-i-verejnost>

Konflikt na východě Ukrajiny trvá už přes 5 let. Mrtví přibývají každý den 5.9.2019 kurzy.cz str. 00 Ze zahraničí

Ukrajina přišla na východě země během přestřelek s tamními separatisty za dva dny o pět vojáků. Z porušování příměří, které platí už od roku 2015, se teď obviňují obě strany. Realita je taková, že při šarvátkách na Donbasu jsou mrtví na denním pořádku.

Ukrajina přišla na východě země během přestřelek s tamními separatisty za dva dny o pět vojáků. Z porušování příměří, které platí už od roku 2015, se teď obviňují obě strany. Realita je taková, že při šarvátkách na Donbasu jsou mrtví na denním pořádku.

Ostřelování u obce Vodiane trvalo déle než hodinu, jiní čtyři vojáci zahynuli minulý týden. Na Donbasu znovu eskalují boje, v akci je i zakázaná těžká technika. 'Největší škodu napáchalo upravené dělo. Když se ozval výbuch a pozorovatel dorazil na místo, byli všichni mrtví,' popsal velitel ukrajinské jednotky Andrij Gnatov.

Z porušování příměří se obviňují obě strany. Mrtví jsou hlášeni téměř každý den. Minulý týden granát dokonce zasáhl školku. Chybí zdravotní péče, více než tři milióny lidí nemají podle organizace UNICEF přístup k čisté vodě.

'Probíhá konflikt nízké intenzity. Pozice jsou stejné někdy od roku 2015. Situace je charakterizována právě tím, že dochází k permanentní eskalaci a deeskalaci, vysvětluje Jan Sir z Institutu mezinárodních studií z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Patová situace na východě Ukrajiny nemá rychlé řešení. Podobné je to i na politické scéně, přestože si Ukrajinci zvolili sympatického, proevropského, ale zároveň nezkušeného prezidenta, do kterého vkládají velké naděje.

'Myslet si, že Volodymyr Zelenskyj (prezident Ukrajiny - pozn. redakce) řekne, že ukončí válku a Vladimir Putin bude souhlasit, je není vůbec realistická,' dodal Sir. Konflikt na východě Ukrajiny trvá přes pět let a má už zhruba 13 tisíc obětí.

URL| <https://www.kurzy.cz/zpravy/509929-konflikt-na-vychode-ukrajiny-trva-uz-pres-5-let-mrtvi-pribyvaji-kazdy-den/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[kurzy.cz](https://www.kurzy.cz)

Rozhovor s Ivo Šlosarčíkem

Jan BUMBA, moderátor

?I ti nejzkušenější političtí komentátoři v Británii marně hledají v minulosti situaci, se kterou by mohli srovnat současné dění. Ani po překotných událostech tohoto týdne není jasné, jak bude pokračovat proces odcházení Spojeného království z Evropské unie, premiér Boris Johnson stále trvá na posledním říjnu jako nejzazším termínu brexitu. Jeho vláda už ale nemá většinu v Dolní sněmovně. Vyřešily by něco předčasné volby, které se jeví jako stále reálnější varianta? Dobrý poslech přeje Jan Bumba interview plus. Naším hostem v přenosovém voze je odborník na evropskou integraci Ivo Šlosarčík z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobré poledne.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte, pane profesore, že to, co se teď odehrává v nejvyšší britské politice se dostane do učebnic, že vaši studenti za chvíli o tom budou psát seminární práce?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Určitě. Možná už někteří z nich píšou, protože už ty minulé 2 roky dali dost materiálu, ale rozhodně to bude kapitola, která v učebnicích politologie a britské politické historie bude mít své místo.

Jan BUMBA, moderátor

S jakým znamínkem?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Už je to oblast chaosu, přepisování ústavy a velká otázka, jestli to bude kreativní nebo destruktivní chaos.

Jan BUMBA, moderátor

Zdá se v tuto chvíli pravděpodobné, že Spojené království opustí Evropskou unii 31. října?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že je to pravděpodobnější každým dnem, jak vůči tomu v důsledku toho, jaký chaos a jak se to vyvíjí na britské straně, ale také větší a větší frustrace na straně EU 27.

Jan BUMBA, moderátor

Ono to datum 31. 10. stanovil jako poslední možné premiér Johnson s tím, že Spojené království tedy může odejít i bez dohody s Evropskou unií, teď jsme viděli, že se proti divokému brexitu postavila sněmovna, nebylo to poprvé. Jaké šance mají britští poslanci zabránit brexitu bez dohody?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak britský parlament se už, Dolní sněmovna hlavně, se dostává do konfliktu se svým premiérem opakovaně v posledních 2 letech, tam několikrát došlo k situaci, kdy Theresa Mayová, předchozí premiérka, přinesla dohodu o brexitu a parlament jí to hodil na hlavu a zároveň zakazoval a říkal ne, nemůžete vystoupit bez dohody. Takže vlastně říkal svému premiérovi dneska a předtím premiérce, udělejte, vyjednejte lepší dohodu. Paradoxně to říká i Boris Johnson, který povídá o tom, že si dokáže představit tvrdý, nebo jak on říká, čistý clear brexit, ale že pořád to trvání na tom deadlinu konce října je pro něj, podle jeho názoru to prezentuje Británii hlavně nátlakovým prostředkem na Evropskou unii, na EU 27, aby couvla a byla ochotná některé ty klauzule v brexitové dohodě pozměnit. Jestli je to realistické, EU říká, že ne a čím dál tím víc britských politiků říká, že rovněž ne, že je to cesta k tvrdému brexitu pouze.

Jan BUMBA, moderátor

Na tu evropskou stranu určitě se ještě podíváme v průběhu tohoto rozhovoru, ale když ještě chvíli zůstaneme v Londýně, ono je to velmi složité popisovat, ale pokud bude přijat ten zákon znemožňující divoký brexit, což by se mohlo stát v pondělí. Byl by tento zákon závazný i pro další vládu, která by mohla vzejít z předčasných voleb?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tam jde hlavně o to, že ten zákon nezamezuje divokému brexitu, protože na to potřebujete dvě strany - evropskou a britskou, to znamená, britský parlament si v podstatě může odhlasovat co chce, ale když mu Evropská unie řekne, že prostě další prodloužení členství Británie nechce, tak ten tvrdý brexit bude bez ohledu na to, co si, co si v Londýně schválí.

Jan BUMBA, moderátor

A myslíte, že už na té unijní straně trpělivost tedy je vyčerpána a že kdyby hypoteticky britský premiér požádal o další odklad, takže už by mu 27 řekla ne?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si takový scénář dokážu představit, ono se už dokonce o něm mluvilo už před tím půlrokem, kdy žádala o prodloužení o půl roku Theresa Mayová. Tam se mluvilo o tom, že třeba Francouzi byli, uvažovali o tom, že by řekli ne. Ale nakonec konsensem v EU 27 se řeklo prodloužíme, ale teď je ta frustrace větší, protože se to nikam moc neposunulo, nebo k horšímu za půl roku. Na druhé straně EU nechce být tou stranou, která, které zůstane v ruce ten černý Petr, na které bude to, že ona způsobila tvrdý brexit a problémy na britské, ale taky na straně EU 27, takže je to velmi otevřené, ale je to pravděpodobnější než před 6 měsíci.

Jan BUMBA, moderátor

Pondělí bude vůbec velice dramatický den na britské politické scéně, protože jinak by se tedy mělo hlasovat o tom zákonu, který by premiérovi nařídil, že když nepřijde s novou dohodou, tak by měl požádat o další odklad. A taky by se asi mělo znovu hlasovat o vypsání předčasných voleb. Na to jsou potřeba dvě třetiny poslanců, vypadá to, že se ten počet teď už najde?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Opět, záleží, teď záleží na konzervativcích, ale hlavně na labouristech. A jejich šéf Jeremy Corbyn je politik, který je, řekněme, dosti flexibilní ve svých, ve svém chování a ve svých názorech na to, co chce uvnitř Británie, co chce navenek, takže trošku bude záležet na tom, jak se v pondělí bude panu Corbynovi zdát, co je pro, ani ne tak Británii, ale hlavně pro Labour Party a jeho premiérské aspirace lepší, a podle toho dá pokyn svým labouristickým poslancům, kteří nejsou tak rozštěpeni jako je dneska Konzervativní strana, ale je jich méně než konzervativců samozřejmě.

Jan BUMBA, moderátor

Vy jste použil tedy diplomatický termín flexibilní. Premiér Johnson ovšem útočí na labouristy Jeremyho Corbyna, že prý 2 roky volají po volbách, a když mají příležitost, tak od nich couvnout.

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, labouristé ale se rozhodně nechovají moc jako státníci, ale jako politici a jejich hlavní motivací je dostat se k moci a obsadit premiérský post i celou vládu. To znamená, samozřejmě to, co teď, to, co teď labouristé prosazují, tak britský premiér považuje dnes za zradu, ale za prostě tvrdé politické zápolení, protože podle jeho názoru mu tím komplikují vyjednávání v Bruselu, protože vlastně mu zužují jeho manévrovací pole při vyjednávání s EU 27. Ale opět labouristé měnili svůj názor a posouvaly ho, respektive přesně neříkali, co přesně chtějí po celé ty 2 roky, tady prostě máte, máte problém v tom, že ten britský parlament je, přestože se jedná o mimořádně závažný okamžik pro budoucnost Spojeného království, tak se chová jako politický orgán rozštěpený mezi opozicí a vládou. A ta opozice nemá moc chuti vládě, ať tam sedí Theresa Mayová nebo, nebo dnešní premiér nijak zvlášť pomáhat.

Jan BUMBA, moderátor

Když se podíváme do médií a agentur během za dnešní den a za včerejšek, tak tam vysocí představitelé labouristů, zdá se, se dohodli už na nějaké, na nějakém poselství, oni tvrdí, že volby chtějí, ale důležitější pro něj je zabránit divokému brexitu bez dohody. Myslíte, že to je to stanovisko, které teď aspoň do toho pondělka vydrží?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

No ano, ale to stanovisko může být vykládáno tak, že chtějí, že ty volby podpoří, nebo že je nepodpoří, prostě jako to je stanovisko, které je natolik vágní, že nevíme, jak přesně budou, budou hlasovat v pondělí.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem Interview je dnes odborník na evropskou integraci Ivo Šlosarčík. Bohužel další otázka bude poněkud spekulativní, ale jak pravděpodobná je, pane profesore, varianta, že premiér Johnson dosáhne vypsání předčasných voleb třeba tím, že nechá ve sněmovně hlasovat pro nedůvěru vlastní vládě. Ty volby vyhraje a odejde z EU bez jakékoliv dohody, protože už bude mít svůj parlament, svojí sněmovnu?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Možné to je, jak jste zmínil, ono předvídání výsledků britských voleb je vždycky hodně těžké, těžší než v České republice třeba. O tom už se přesvědčila Theresa Mayová, před pár roky vyvolala předčasné volby a ty dopadly mnohem hůř než očekávala. A ten důvod je v tom, jaký mají Britové volební systém, že mají ten systém z jednomandátových konstituencí, kde poměrně malý posun hlasování může vést k velkým celkovým výsledkům změnám v celé sněmovně. Takže tady bude hodně záležet například na tom, jak za prvé se zachová Boris Johnson v těch konstituencích, ve kterých je těch několik desítek konzervativních poslanců, které vyhodil z Konzervativní strany pro neposlušnost, zda ty okrsky prostě obětuje, nebo se pokusí s nimi nějak domluvit, nebo na to nasadí vlastní kandidáty, nové konzervativní a jak se zachovají ti dosavadní konzervativní poslanci, zda budou...

Jan BUMBA, moderátor

Tuším, že jich je 21, což už je jistý počet?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je. V tom, v tom velice těsné parlamentu, který je teď tak, tak ano. A druhá věc je samozřejmě otázka jako brexitové strany, tam máte tu novou stranu Brexit party, která vyhrála, neb byla nejuspěšnější v evropských volbách do Evropského parlamentu ve Spojeném království, kterou vede bývalý šéf strany nezávislosti Spojeného království a ta samozřejmě soupeří o hodně z podobných z euroskeptických voličů jako euroskeptičtí konzervativci, že bude třeba velice zajímavé, jak se brexitová strana zachová v těch případných předčasných volbách, zda třeba stáhne své kandidáty v těch klíčových konstituencích, aby zlepšila šance konzervativců dostat většinu a dosáhnout tak rychlého brexitu bez dohody. A opět bude záležet na tom, jestli se brexitoví politici budou chovat chovat spíš jako státníci nebo jako politici, kteří chtějí mít své lidi poprvé ve větším počtu v britském parlamentu.

Jan BUMBA, moderátor

Podle průzkumů to vypadá, že v Británii stoupá počet lidí, kteří by hlavně chtěli mít celý brexit z krku. Nahrává tento sentiment premiéru Borisu Johnsonovi a další brexitářům?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Stoupá otázka, je výrazný, že jo, samozřejmě, je tam, neustále tam je ten, ten posun, který se objevil už před mnoha měsíci, kdy místo pojmu tvrdý brexit, se kterým operují třeba labouristé a říkají výstup bez dohody bude tvrdý brexit, bude to problém s logistikou, problém se zásobováním a podobně. Tak konzervativci, hlavně ti jakoby euroskeptičtější konzervativci okolo Borise Johnsona, tak ti říkají, nebude to tvrdý brexit, ale čistý brexit clear brexit, nebo clear exit. To znamená, budeme mít najednou čistý stůl, budeme moci uzavírat mezinárodní dohody, nedáme ani další jednu libru do evropského rozpočtu. A v podstatě na tom výsledku bude záležet, zda spíš Angličané budou slyšet na pojem tvrdý brexit - hard brexit, nebo čistý brexit - clear brexit.

Jan BUMBA, moderátor

Ta média, která fandí Borisu Johnsonovi, ať už Daily Telegraph, /nesrozumitelné/, možná i bulvární Sun bychom tam mohli zařadit, často píšou v tom duchu - počkejte on vám Boris ještě ukáže. Jeví se to jako promyšlený plán Borise Johnsona nebo se věci odehrávají spíš nahodilým způsobem?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ono je velmi často zmiňováno jedno prohlášení Borise Johnsona, kdy se ho jeden novinář zeptal, zda je opravdu takovým chaotikem, jak vypadá, nebo je to plánované, že často vypadá, že neví, o čem mluví. A Boris Johnson řekl, že je to vlastně trochu součást jeho strategie, protože když má pověst někoho, kdo občas předstírá, že neví, o čem mluví, tak ta druhá strana přesně neví, kdy opravdu to jenom předstírá, a kdy opravdu neví, o čem se vyjadřuje, že vlastně tím, jak on se chová a má obraz toho chaotika a člověka, který není vždycky připraven a ho rád improvizuje, tak vlastně znejistňuje tu druhou stranu, která se nemůže na něj připravit, neví, kde má své slabé místo. A zatímco dosud to relativně fungovalo za v Británii, relativně, Boris Johnson několikrát se pokoušel stát premiérem. Několikrát mu to nevyšlo, až teď na poslední pokus, ano, tak to vypadá, že na straně EU 27 ta, ta hraná a možná i skutečná chaotičnost spíš zvyšuje frustraci, protože ti úředníci, kteří stojí na druhé straně, tak prostě ho nemají rádi a neví, jak s tím zacházet. Lépe se jim pracovalo s Mayovou než, než Borisem Johnsonem.

Jan BUMBA, moderátor

Ať už to bude nazváno tvrdým a nebo čistým brexitem, tak je v tuto chvíli už nějak jasněji o tom, co by takovýto typ brexitu znamenal, ten brexit bez dohody?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Znamenal by minimálně krátkodobou komplikaci na hranicích, jak mezi kontinentem a Británií, tak ve světle posledních prohlášení irského premiéra na hranicích mezi Irskou republikou a Severním Irskem. Ale hlavní by bylo, jak by to obě strany strávily, zda by prostě ho strávil jako velice hořkou pilulku ve vzájemných vztazích a

řekli dobře, tak vystupujete, fajn, bez dohody, ale teď se bavme o tom, co bude dál, jak bude vypadat nová obchodní dohoda, jak budou vypadat třeba ty logistické mikro dohody, které by se měly objevit, anebo to bude dlouhodobé štěpení a prostě Británie a EU si nebude povídat nebo si bude házet klacky pod nohy. To bude klíčové. Pokud tvrdý brexit, jak to obě strany vlastně spolknou a zda budou jakoby, když řeknu, po rozvodu schopni si zajít na pivo domluvit se na něčem.

Jan BUMBA, moderátor

Probíhají teď nějaká jednání, protože ty poslední zprávy o posledním kole rozhovorů vyzněly vlastně dost podivně- Michel Barnier, unijní vyjednávač, říkal, že britská strana nepředložila žádný podstatný návrh, který by odvrátil divoký brexit. Tak jedná se vůbec teď o něčem?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že aspoň pevně věřím, že minimálně probíhají nějaké technické konzultace, které by řešily některé technické problémy spojené s případným tvrdým brexitem v oblasti léků, zásobování, leteckého provozu a podobně. A je otázka, zda obě strany se připravují autonomně, nebo aspoň trošku si povídají, ale na té velké politické úrovni, tam prostě britský premiér Boris Johnson říká, já přicházím s návrhy, jak vyřešit, vyřešit hlavně irskou pojistku, ale neřeknu vám ji technikálie, protože by to ohrozilo moji vyjednávací pozici. A EU 27 říká, my vlastně, pro nás zrušení britské pojistky je nepřijatelná věc, teď se nepřekrývají naše názory. A s tím právě, jak jsem povídal, jak Boris Johnson hraje tu ambivalentní hru s tím chaosem, on si myslí, že to je kreativní chaos, tak vlastně nevíme, jestli opravdu má nějaký plán, anebo jenom takhle povídá a vlastně nic konkrétního detailního nemá.

Jan BUMBA, moderátor

Ale nové návrhy, třeba co se týká úpravu režimu na Irsko-severoírské hranici, ty nezazněly, nebo ano?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Minimálně se neobjevily veřejně. Tam, hlavně ta úvaha je o tom, že tam je ta pojistka. A že se očekávalo, že za těch rok a půl než dojde ke přechodnému období do konce roku 2020, takže dneska rok a 4 měsíce, se najde nějaké technické řešení, které umožní prostě tu irskou pojistku neaktivovat, že se najde způsob, jak kontrolovat pohyb zboží na hranici mezi Irskem a Severním Irskem, které by umožnilo, aby ten, aby to nebylo fyzicky rušeno, aby ten pohyb probíhal hladce. A zároveň byly splněny požadavky třeba evropského celního práva a britské celní a regulační autonomie.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem interview je dnes profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy Ivo Šlosarčík. I tento hektický týden se našel čas na jednání britského premiéra Borise Johnsona s americkým viceprezidentem Mikem Pencem. Ten ho ujistil, že Spojené státy jsou připraveny uzavřít /nesrozumitelné/ brexitovou Británií obchodní dohodu. Proč Washington tolik podporuje brexit?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych neřekl, že Washington tolik podporuje brexit, ale samozřejmě, když navštěvuje vicepremiér, viceprezident premiéra, tak mu neřekne, my se s váma nebudeme bavit. Spojené státy určitě velmi rády by uzavřely se Spojeným královstvím nějakou obchodní dohodu. Otázka zní, jak ta obchodní dohoda bude tvrdá pro Spojené království a jak výhodná - nevýhodná. Navíc je tohle to jakoby součástí obecné obchodní strategie, jak se ví, tak ta velká obchodní dohoda, která měla být mezi Spojenými státy a celou Evropskou unií, tak s nástupem prezidenta Trumpa padla pod stůl, ale byla vlastně zamrzlá už předtím, takže teď jakoby obecná strategie, kterou může použít Spojené státy, je nejdřív si dojednat obchodní dohodu s slabším obchodním partnerem, to znamená, o samotným Spojeným královstvím, které má 60 milionů lidí, má velkou ekonomiku, ale není to pořád EU 28. A potom s tou dohodou zajít za EU 27 a říct, podívejte se, tady máme dohodu Spojené

státy, velká evropská země, zkusme na této dohodě postavit po jejich modelu naše nové vztahy dohoda. Spojené státy EU 27, tak to třeba Evropská unie dělala vůči vyspělým státům ve východní Asii. Ona nejdřív si dohodla obchodní dohodu s Jižní Koreou, na ní si otestoval, jak to vlastně jde. A potom zahájila velká obchodní jednání o velké obchodní dohodě, která už o hodně pokročila mezi EU a Japonskem.

Jan BUMBA, moderátor

Je pro Brity v nějakém ohledu riskantní spoléhat se po brexitu na, jak oni říkají, bratrance ze Spojených států?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to strašně riskantní, protože jednání takovéto obchodní dohody může trvat dosti dlouho. A řekněme, že Spojené státy tlačí čas méně než Spojené království, že budou mít silnější karty. Ale v každém případě jako to vyjednání otázka jednoho měsíce, ale když se, když se podíváme na historii vyjednávání velkých obchodních smluv, tak to je otázka spíš let a pak ještě je otázka ratifikace na obou stranách, takže je to sázka, která, nakonec nějaká dohoda asi bude, ale i jak bude rychlá a jak bude výhodná pro Spojené království, se vůbec neví.

Jan BUMBA, moderátor

Pojďme teď, prosím, na tu evropskou unijní stranu. Co se tam máme teď odehrávat v posledních týdnech a měsících. Zprávy hovoří o vzrůstající nervozitě, jak můžeme číst, ale upřímně řečeno, ta vzrůstá už několik měsíců a let, takže jakoby nic nového.

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak mluvení o vzrůstající nervozitě je taková oblíbená fráze, která se dá použít samozřejmě, ale ten větší problém je, že to jednání za EU dělá komise, která má před sebou posledních pár týdnů své, své existence. To znamená, je velkou otázkou nakolik ta současná Evropská komise má legitimitu, ale třeba energii a vlastně zájem moc investovat pozornosti do vyjednávání, zda neudělá spíš to, že se zaměří na jakýsi krizový management pro případ tvrdého brexitu, to znamená, aby se omezily dopady na EU 27, ty každodenní dopady. A víc mi řekne, že jak to vyřeší dál, to už nechá nové komisi, která nastoupí od listopadu, listopadu toho roku

Jan BUMBA, moderátor

Chystá, a chystá se tedy v současné době Unie na ten tvrdý brexit, nebo je to spíš na úrovni jednotlivých států, jak se připravují?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak minimálně Evropská unie řekla, že je připravena uvolnit peníze ze dvou takových ne až tak strašně moc využívaných fondů pro globální adaptaci a fond solidarity, které by měly jít k firmám, které budou nejméně brexitem zasaženy, no, a podle mě by Evropská unie měla začít velmi intenzivně uvažovat o těch takzvaných mikro dohodách, které by technicky ošetřily vztahy mezi Británií a EU 27 v případě tvrdého brexitu ty praktické věci, to znamená celní otázky, léky, letecká doprava, třeba nějaké krátkodobé pobytové režimy a krátkodobou mobilitu lidí, ale já si myslím, že EU možná má připravené plány a nechce to moc prezentovat před tím, kdy vlastně ukázala, že už nepočítá se schválením dohody a kde se už očekává naplno tvrdý tvrdý brexit.

Jan BUMBA, moderátor

Ministr britské vlády jako Michael Gove řekl, že Spojené království by mohlo obchodovat s Evropskou unií podle pravidel Světové obchodní organizace i několik let po brexitu. Ministr Gove patří samozřejmě mezi přední představitele toho probrexitového hnutí. Je ta představa reálná, že by prostě se obchodovalo podle WTO a vlastně, že by nic dramatického nenastalo?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak ta představa reálná je, protože když nebude nic jiného, tak je to to, jak říkají Angličan /nesrozumitelné/, kterou, kterou mají a může to trvat hodně let, protože ta dohoda mezi EU a 27 a Spojeným královstvím se může vyjednávat strašně dlouho, ale vzpomeňte, že potom by to asi šlo skrz ratifikace, pokud by to byla smíšená smlouva, ve všech státech EU 27 a prostě každý stát by si tam mohl najít své problémy a říkat nám, nám se tohle to nelíbí, my tohle to zavetujeme nebo zablokujeme v parlamentu a podobně, ale je to pro Spojené království smlouva nevýhodná, samozřejmě ten režim bude daleko méně vstřícný. A týká se opravdu hlavně zboží, v nějakém rozsahu služeb, ale už se netýká mobility třeba lidí, netýká se mnoha regulatorních věcí, standardizace a podobně, takže samozřejmě mohou obchodovat podle pravidel Světové obchodní organizace, ale nebude moc to výhodné obchodování ani pro EU ani pro Spojené státy. A nezapomeňte také, že pan ministr Gove, on nemá na starosti přímo portfolio zahraničního obchodu, on teď byl vlastně jmenován do sice ministerské funkce, ale která vlastně je funkcí jako zvláštního poradce pro premiéra pro otázky tvrdého brexitu, on nemá na starosti to klasické obchodní portfolio nebo zahraniční obchod Spojeného království.

Jan BUMBA, moderátor

Ještě jsem se, pane profesore, chtěl zeptat na tón komunikace a rétoriku, která je používána. Britská vláda a média, která jsou nakloněna, tu situaci často popisují jako jakousi bitvu proti Bruselu, to je vysloveně takové válečnické rétorika. Poslanci, kteří hlasují proti tvrdému brexitu podezřívají z kapitulace, a tak dál, a tak dál. Jak těžké bude. Obnovit nějakou vlídnější komunikaci, jak velká propast se tady rozevívá?

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je velkou otázkou ta komunikace používající válečnou rétoriku, směřuje spíš dovnitř Spojeného království nebo přes Lamanšský kanál. Já pevně věřím, že směřuje dovnitř, že je to prostě nástroj mobilizační, kterým se snaží Boris Johnson uklidnit voliče nebo naladit na to, že trošku to možná bude bolet, ale stojí za to, když jsme zvládli jiné krize válečného charakteru, tak to zvládneme, zvládneme také. A že to není komunikace směřující do Bruselu. A bude strašně záležet, jak prostě, pokud bude tvrdý brexit, tak jestli obě strany, jestli nová komise to bude schopna přesto přejít, což má trošku lepší šance, než ta současná. U té současné tvrdý brexit bude interpretován jako velký, velká prohra Británie, ale hlavně jako taky neschopnost dnešní komise vyjednat něco, co bylo v Británii průchozí. A s tím, že bude nová komise s novou předsedkyní a podobně, tak bude moct vlastně začít trošku s čistým stolem. Říkajíc, podívejte se, takže je tvrdý brexit, to jednání nevyšlo, teď se bavme o tom, jak budou vypadat vztahy mezi EU 27 a Spojeným královstvím za horizontem 31. října tohoto roku.

Jan BUMBA, moderátor

Vysvětluje odborník na Evropskou unii Ivo Šlosarčík z Institutu Europeum a **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuji vám za rozhovor. Na shledanou.

Ivo ŠLOSARČÍK, odborník na evropskou integraci z Institutu Europeum, profesor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na slyšenou.

Jan BUMBA, moderátor

Od mikrofonu se loučí Jan Bumba.

Řekli o nás

6.9.2019 idealab.cz str. 00
Milan Ščasný

Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy

Univerzita Karlova, Ústav ekonomických studií, **Fakulta sociálních věd**
EAERE, zástupce země pro Českou republiku

„ Naše spolupráce začala v roce 2011, kdy Idealab spolupracoval na návrhu a zpracování obchodní strategie, vizuální identity, designu webových stránek a marketingové strategie pro 19. výroční konferenci Evropské asociace pro environmentální a zdrojovou ekonomiku (EAERE), která se konala ve dnech 27. – 30. června 2012 v Praze. Jako předseda místního organizačního výboru a spolupředseda výboru pro vědecké programy jsem byl velmi spokojen s kvalitní prací Idealabu. Od té doby Idealab poskytuje služby Centru životního prostředí Univerzity Karlovy v oblasti vizuální identity, marketingové strategie nebo designu webových stránek pro několik našich výzkumných projektů, například k vytvoření virtuální mapy připravovaných nabíjecích stanic, tedy výzkumu, který by umožnil pochopit a překonat bariéry e-mobility v České republice. Vždy jsme obdrželi vysoce kvalitní služby šité na míru v kombinaci s velmi osobním přístupem a otevřenou kreativitou. Spolupráce měla zásadní vliv na naše aktivity v oblasti výzkumu a vytváření sítí a přinesla velmi pozitivní výsledky.

“ www.czp.cuni.cz

Mgr. Martina Kaděrová

Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí

Co-Founder EDISONA school / Executive Director PeaceJam CZ

„ S Radkem a jeho týmem se skvěle spolupracuje! Jak na odborné, tak lidské rovině. Jeho podněty jsou vždy obohacující, inspirativní a inovativní a posouvají vždy naše projekty dopředu. Velmi si cením možnosti s ním spolupracovat a tvořit!

“ www.artn.cz

Ing. Vladimír Borovička

Předseda představenstva a obchodní ředitel

Interiér Říčany, a.s.

„ S Idealabem spolupracuji už několik let na celém marketingu Interiéru Říčany. Kromě toho, že nám navrhli a stavěli nový web, mají na starosti kompletní marketing: od katalogů a dalších tiskovin, přes online kampaně až po přípravu a produkci produktových videí. Radek Váňa a celý jeho tým jsou dnes naší “prodlouženou rukou” a de facto marketingovým oddělením, se kterým dnes prakticky na denní bázi řešíme vše, co potřebujeme jako online, tak offline. Oceňuji jak osobní nasazení, nové nápady i rychlou exekutivu celého Idealabu.

“ www.interier-ricany.cz

Marek Bartůšek

Kovonax, Slezákovy závody

Co-founder, Business Development Executive

„ Se společností Idealab aktivně spolupracuji půldruhého roku. Jejich abnormálně profesionální přístup a skvělá podpora v oblasti marketingu a PR nám napomáhají otevírat dveře k velmi zvučným projektům a tendrům napříč Evropou. Jmenovitě Radek a Tereza jsou tady vždy v ten správný čas – na správném místě. Od produktových, technických, grafických “pouhých” představ, plánování výstav, nových update webů, přes mediální a tiskové podpory. Vždy vypracují a realizují naprosto perfektní podklady a odvedou skvělou práci. Společně sdílíme designové vize, představy a strategie. Jsou nám velkou podporou a v podstatě je vnímáme jakou neodmyslitelnou součást naší vlastní společnosti. Jeden z posledních projektů je společná tvorba kompletního katalogu Slezákových závodů.

URL| <https://idealab.cz/rekli-o-nas/>

Je Johnson opravdu takový chaotik, nebo to hraje? Asi nepovedená strategie, tipuje analytik Šlosarčík

6.9.2019 rozhlas.cz str. 00

autoři: Jan Bumba , Věra Luptáková

Co se děje v parlamentu Spojeného království, „špatně tráví“ už i nejzkušenější komentátoři. Jasno není ani po překotných událostech posledního týdne. Podle odborníka na evropskou integraci z institutu Europeum a profesora na **Fakultě sociálních věd** UK Ivo Šlosarčíka je to jedním slovem chaos.

Čtete také

Johnson představuje takovou hrozbu, že mu nevěří ani vlastní bratr, tvrdí britští labouristé

Premiér Boris Johnson stále trvá na posledním říjnu jako nejzazším termínu brexitu, přitom jeho nová vláda ani nemá většinu v dolní sněmovně. Podle analytika bude mít dění posledních dvou let ve Velké Británii své místo v kapitolách učebnic politologie a politické historie. „Chaos, přepisování ústavy. Je velká otázka, jestli to časem bude považováno za kreativní, nebo destruktivní chaos,“ říká v Interview Plus.

Brexit k 31. říjnu je prý každým dnem pravděpodobnější, a to „v důsledku toho, jak se to vyvíjí na britské straně, ale i se stále se zvětšující frustrací na straně EU.“ Bude to tvrdý brexit, nebo je ještě šance na nějakou dohodu?

Taktika? Nic moc...

„Dolní sněmovna své premiérce, a teď i premiérovi opakovaně dva roky říká, ať vyjedná lepší dohodu. Paradoxně to samé říká i Johnsonovi, který chce tvrdý, resp. říká čistý, tedy clear, brexit. To, že premiér trvá na datu 31. října, je zřejmě pouze nátlakový prostředek vůči EU. Aby couvla a byla ochotna pozměnit některé klauzule vyjednané dohody.“

Čtete také

Filip Nerad: Premiér Johnson první bitvu prohrál. Brexit na konci října ale stále hrozí

Šlosarčík si ale rozhodně není jistý, že zrovna taková taktika je ta pravá. Taky se už čím dál víc britských politiků, stejně jako těch evropských, nijak netají svým názorem, že když to tak půjde dál, je to cesta k odchodu Britů z Unie bez dohody.

Veškeré dění v Dolní sněmovně pak analytik hodnotí jako paradoxní, protože i k tomuto divokému brexitu potřebujete obě strany. „Parlament si může odhlasovat, co chce, když mu ale druhá strana řekne ne, tedy že už Britům další prodloužení členství neschválí, tak to tak prostě bude.“

Připomíná, že už při posledním rozhodování o prodloužení, o které před půl rokem požádala Theresa Mayová, se ozývaly hlasy, podle kterých trpělivost přetekla. „Za poslední půlrok se nestala vlastně nic nového, spíše se to posunulo ještě k horšímu a frustrace na straně unijní sedmadvacítky je ještě větší. A k tomu přichází další věc, a to že Unie pořád nechce mít v ruce toho černého Petra, kdy by se pak říkalo, že způsobila tvrdý brexit,“ myslí si.

Po brexitu?

Co by ve světle dnešních dní znamenal pro budoucnost tvrdý, nebo slovy Johnsona clear brexit? „Jednoduše řečeno, jde teď o to, jestli si budou obě strany po rozvodu schopny zajít na pivo, nebo nebudou.“

Čtete také

Filip Nerad: Premiér Johnson první bitvu prohrál. Brexit na konci října ale stále hrozí

Každopádně by prý tvrdý odchod znamenal krátkodobé komplikace na hranicích s kontinentem, „a ve světle posledních prohlášení irského premiéra i na hranicích mezi Irskou republikou a Severním Irskem. Důležité bude, jak to obě strany nakonec stráví. Jestli jako velice hořkou pilulku, ... po které se ale budou schopni bavit, co bude dál, nebo nás čeká dlouhé štěpení a obě strany si budou jen házet klacky pod nohy.“

Jak je pravděpodobné, že by Boris Johnson doopravdy chtěl vyvolat předčasné volby? Mohl by po nich mít lepší pozici? „Víte, ono je to předvídaní výsledků voleb velmi těžké. Mnohem těžší než v Česku... Důvodem je volební systém jednomandátových konstituencí, kde i poměrně malý posun v hlasování může vést ke změnám celé sněmovny... Ostatně, přesvědčila se o tom už Mayová, která vyhlásila předčasné volby a dopadla hůř, než očekávala.“

Chaotik vs. stratég

Co pak s brexitem udělá osoba nepředvídatelného premiéra Johnsona? Je to jeho strategie? „Často je v této souvislosti zmiňován rozhovor, ve kterém na otázku, jestli je opravdu takový chaotik, jak vypadá, nebo je to plánované, odpověděl, že je to součást jeho strategie.“

„Když totiž máte pověst člověka, který občas předstírá, že neví, o čem mluví, tak se na něj druhá strana nemůže připravit. Protože neví, kdy předstírá a kdy opravdu neví. Jenže tento obraz nepřipraveného člověka, který tak rád improvizuje, zdá se funguje doma v Británii, ale na druhé straně (v EU) ještě zvyšuje frustraci. Protože to ten evropský úředník nemá rád a vlastně vůbec neví, jak s Johnsonem zacházet,“ dodává Ivo Šlosarčík.

Víc si poslechněte v audiozáznamu Interview Plus. Ptal se Jan Bumba.

Spustit audio

Související

Pravděpodobnost tvrdého brexitu razantně stoupá. Za posledních deset týdnů se z pohledu trhu více než zdvojnásobila.

Dojde k brexitu bez dohody k 31. říjnu? Boris Johnson Brusel o další odklad žádat nechce. V rozhovoru s Janem Pokorným se k tomu vyjadřuje komentátor Jiří Hošek.

Schůzka skupiny představitelů nejvýznamnějších světových ekonomik v Biarritzu, známé pod názvem G7, bude ještě asi rozebírána z mnoha možných úhlů pohledu.

URL| <https://plus.rozhlas.cz/je-johnson-opravdu-takovy-chaotik-nebo-hraje-asi-nepovedena-strategie-tipuje-8067291>

Architektka buduje sídlo filozofů

6.9.2019 Lidové noviny str. 05 Domov
MARTIN RYCHLÍK

„Naši absolventi jsou úspěšní díky svojí flexibilitě,“ tvrdí Marie Pětová, děkanka Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy, již

zařizuje novou, moderní budovu v pražské Troji.

PRAHA Není jich mnoho – míněno tedy dam ve vedení univerzit či fakult. Kupříkladu jedna ze zakládajících fakult Univerzity Karlovy, tedy ta filozofická, čekala na první ženu děkanku od dubna 1348 bezmála sedm století!

Daleko mladší „sestřička“ čili Fakulta humanitních studií UK (FHS UK) se dočkala „šéfky“ o dost dříve, hned na konci druhé dekády své existence. Na jaře byla do jejího čela znovuzvolena Marie Pětová. „Přibývá nás; takže nyní působíme na univerzitě i s kolegyněmi z husitské teologické fakulty, z fakulty sociálních věd a fakulty tělesné výchovy a sportu,“ řekla LN Pětová, jež vede současně školy s 3000 studenty.

„Chtěla bych zachovat jedinečného ducha fakulty – vtiskli jí ho její zakladatelé, ale je dán i dobou vzniku. Bylo to relativně brzy po revoluci, v roce 2000, takže fakulta za sebou nemá ani žádnou totalitní historii a nemusela se vypořádávat s příběhy, které jiné zatěžují,“ líčí děkanka jedné ze sedmnácti fakult Univerzity Karlovy.

Vybíráme si i vyhazujeme

Lidové představy o mladé FHS neboli „fakultě hledající smysl“, jak jí lidé zlomyslně přezdívali, děkanka vyvrací: „Rozhodně nepřijímáme každého. Ne, vybíráme si. V prvním ročníku dáváme šanci většímu počtu lidí, nicméně jsme přísní a řada studentů jej nedokončí,“ říká inženýrka architektury, která se posléze nadchla pro filozofii a fenomenologii zvláště.

Sama oceňuje široce koncipované pojetí bakalářského studia – humanitní vzdělanosti –, do nějž se hlásí okolo 1900 zájemců, z nichž uspěje 800 přijatých. Ještě vyšší poměr je u anglické varianty studia: ze 200 adeptů přijímá škola 40 bakalářských studentů. „Mění se i struktura uchazečů, již dávno nepřicházejí jen z ruských mluvících republik, ale hlásí se k nám také rodilí Kanadčané, lidé z USA či Nového Zélandu,“ tvrdí Pětová.

Škola láká na zajímavé osobnosti. Výzkumu stárnutí a dlouhověkosti se věnuje Iva Holmerová, na škole přednáší literární historik Martin C. Putna i filozof Jan Sokol, sociolog Miloš Havelka či etnomuzikoložka Zuzana Jurková. Mladá kolegyně Markéta Zandlová zase koordinuje mezioborový výzkum sucha, na němž se podílejí jak přírodovědci, tak sociologové, jež podpořila Technologická agentura ČR. „Už bakalářský program je široce koncipován a atypicky postaven tak, aby studenti získali základ v mnoha humanitních oborech: filozofii, historii, sociologii, antropologii, psychologii,“ doplňuje Pětová. Studium je prý liberální a vedle povinných předmětů nabízí studentům pestrý průchod, což je sice lákavé, ale též ošidné. V „magistru“ si pak lze zvolit specializovanější obory, a to včetně elektronické kultury, německé a francouzské filozofie, orální historie či managementu zdravotnických zařízení.

Jaké najdou uplatnění? „Uplatní se prakticky všichni,“ brání se Pětová mýtům o „humanitních vzdělancích“ končících za prodejními pulty fast foodů. „Škála uplatnění je velmi široká: jsou to státní a kulturní instituce, galerie, redakce, evropské úřady... Naši absolventi jsou flexibilní a využívají svých širších znalostí,“ dodává děkanka, jež propojuje své zájmy – v jednom z kurzů nahlíží architekturu i jako filozofické téma. Ale

uplatní i praktické znalosti ze studií na technice. Již coby proděkanka pro rozvoj FHS UK dostala na starost výstavbu nové budovy, jež vzniká proměnou menzy koleje 17. listopadu v Troji.

Nové zázemí jako dárek?

Stát bude přibližně 400 milionů korun; vítězný návrh připravil ateliér Kuba & Pilař architekti. Příští rok by se tam měli sestěhovat vědci a pedagogové ze tří roztroušených míst po Praze. „Nedostatek prostoru a rozdělení nás handicapuje. Proto bych ráda dvacáté jubileum fakulty oslavila budovou v Troji,“ věří Pětová. A co jako odborná architektka říká návrhu? „Líbí se mi,“ hodnotí projekt.

Marie Pětová (51) * Děkanka Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze. * Původně vystudovala architekturu na ČVUT (1992). * Následně absolvovala studium filozofie a logiky na Filozofické fakultě UK (1999, Ph. D. 2008). * Působila v Centru fenomenologických bádání. * Od roku 2002 učí na FHS UK, kde byla proděkankou pro rozvoj. * Zaměřuje se na fenomenologii, ontologii a Heideggerovo myšlení.

Foto popis|

Je Johnson opravdu takový chaotik, nebo to hraje? Asi nepovedená strategie, tipuje analytik Šlosarčík

6.9.2019 ČRo - plus.cz str. 00 Zahraniční

Co se děje v parlamentu Spojeného království, „špatně tráví“ už i nejzkušenější komentátoři. Jasno není ani po překotných událostech posledního týdne. Podle odborníka na evropskou integraci z institutu Europeum a profesora na **Fakultě sociálních věd** UK Ivo Šlosarčíka je to jedním slovem chaos.

Premiér Boris Johnson stále trvá na posledním říjnu jako nejzazším termínu brexitu, přitom jeho nová vláda ani nemá většinu v Dolní sněmovně. Podle analytika bude mít dění posledních dvou let ve Velké Británii své místo v kapitolách učebnic politologie a politické historie. „Chaos, přepisování ústavy. Je velká otázka, jestli to časem bude považováno za kreativní, nebo destruktivní chaos,“ říká v Interview Plus.

Brexit k 31. říjnu je prý každým dnem pravděpodobnější, a to „v důsledku toho, jak se to vyvíjí na britské straně, ale i se stále se zvětšující frustrací na straně EU.“ Bude to tvrdý brexit, nebo je ještě šance na nějakou dohodu?

Taktika? Nic moc...

„Dolní sněmovna své premiérce, a teď i premiérovi opakovaně dva roky říká, ať vyjedná lepší dohodu. Paradoxně to samé říká i Johnsonovi, který chce tvrdý, resp. říká čistý, tedy clear, brexit. To, že premiér trvá na datu 31. října, je zřejmě pouze nátlakový prostředek vůči EU. Aby couvla a byla ochotna pozměnit některé klauzule vyjednané dohody.“

Šlosarčík si ale rozhodně není jistý, že zrovna taková taktika je ta pravá. Taky se už čím dál víc britských politiků, stejně jako těch evropských, nijak netají svým názorem, že když to tak půjde dál, je to cesta k odchodu Britů z Unie bez dohody.

Veškeré dění v Dolní sněmovně pak analytik hodnotí jako paradoxní, protože i k tomuto divokému brexitu potřebujete obě strany. „Parlament si může odhlasovat, co chce, když mu ale druhá strana řekne ne, tedy že už Britům další prodloužení členství neschválí, tak to tak prostě bude.“

Připomíná, že už při posledním rozhodování o prodloužení, o které před půl rokem požádala Theresa Mayová, se ozývaly hlasy, podle kterých trpělivost přetekla. „Za poslední půlrok se nestala vlastně nic nového, spíš se to posunulo ještě k horšímu a frustrace na straně unijní sedmadvacítky je ještě větší. A k tomu přichází další věc, a to že Unie pořád nechce mít v ruce toho černého Petra, kdy by se pak říkalo, že způsobila tvrdý brexit,“ myslí si.

Po brexitu?

Co by ve světle dnešních dní znamenal pro budoucnost tvrdý, nebo slovy Johnsona clear brexit? „Jednoduše řečeno, jde teď o to, jestli si budou obě strany po rozvodu schopny zajít na pivo, nebo nebudou.“

Každopádně by prý tvrdý odchod znamenal krátkodobé komplikace na hranicích s kontinentem, „a ve světle posledních prohlášení irského premiéra i na hranicích mezi Irskou republikou a Severním Irskem. Důležité bude, jak to obě strany nakonec stráví. Jestli jako velice hořkou pilulku,... po které se ale budou schopni bavit, co bude dál, nebo nás čeká dlouhé štěpení a obě strany si budou jen házet klacky pod nohy.“

Jak je pravděpodobné, že by Boris Johnson doopravdy chtěl vyvolat předčasné volby? Mohl by po nich mít lepší pozici? „Víte, ono je to předvídání výsledků voleb velmi těžké. Mnohem těžší než v Česku... Důvodem je volební systém jednomandátových konstituencí, kde i poměrně malý posun v hlasování může vést ke změnám celé sněmovny... Ostatně, přesvědčila se o tom už Mayová, která vyhlásila předčasné volby a dopadla hůř, než očekávala.“

Chaotik vs. stratég

Co pak s brexitem udělá osoba nepředvídatelného premiéra Johnsona? Je to jeho strategie? „Často je v této souvislosti zmiňován rozhovor, ve kterém na otázku, jestli je opravdu takový chaotik, jak vypadá, nebo je to plánované, odpověděl, že je to součást jeho strategie.“

„Když totiž máte pověst člověka, který občas předstírá, že neví, o čem mluví, tak se na něj druhá strana nemůže připravit. Protože neví, kdy předstírá a kdy opravdu neví. Jenže tento obraz nepřipraveného člověka, který tak rád improvizuje, zdá se funguje doma v Británii, ale na druhé straně (v EU) ještě zvyšuje frustraci. Protože to ten evropský úředník nemá rád a vlastně vůbec neví, jak s Johnsonem zacházet,“ dodává Ivo Šlosarčík.

Víc si poslechněte v audiozáznamu Interview Plus. Ptal se Jan Bumba.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/je-johnson-opravdu-takovy-chaotik-nebo-hraje-asi-nepovedena-strategie-tipuje-8067291>

Fialovou lanaří na Primu!

7.9.2019 Blesk str. 02 Společnost
zpravodajové Blesku

PRAHA – Škatulata začínají! V rámci příprav nového zpravodajského kanálu CNN Prima News prasklo, že by se jeho výraznou tvář měla stát hvězda Novy Markéta Fialová (48)! Ještě předtím by ale mohla naskočit do současných primáckých zpráv. Koho by to stálo místo?!

Současné moderátorky Zpráv na Primě se podle informací Blesku klepou o fl ek. A není divu! Markéta Fialová je ostřílená profesionálka, která dobře vypadá, umí mluvit a ještě ke všem tomu, co říká, velmi dobře rozumí.

Sama Fialová ale případný návrat do televize, ve které začínala svoji kariéru jako moderátorka zpráv v letech 1993 až 2001 (tehdy se stanice jmenovala Premiéra TV), zatím nechce TV chce rozebírat rozebírat. „Nezlobte se, nemám potřebu to komentovat, zeptejte se z na případné podrobnosti ti vá toho, kdo vám tu informaci maci přinesl,“ řekla Fialová lová In serveru Info.cz, který chystaný přestup »propálil« jako první. „Markéta Fialová je stále zaměstnankyní alová televize Nova. O případné pracovní změně vedení televize Nova žádné dení informace nemá,“ uvedl pro Blesk mluvčí Novy Vojtěch Boháček.

Tvrdá sólistka

Markéta momentálně na barrandovském kopci připravuje a moderuje publicistický týdeník Střep Do něj přestoupila z Televizních novin v roce 20 013, kdy nejsledovanější zp v zemi po tehdejším obvinění, že za komunismu spolupracoval z StB, odešel í parťák Karel Voříšek (55)). Když pak dostal nabídku na Primě, Markétu tam lákal taky. Fialová ale zůstala loajální Nově a stala se v Televizních novinách a následně i ve Střepinách tvrdou sólistkou bez parťáka.

Teď se podle všech indicií na Primu přece jen vydá. Tentokrát ji totiž lanaří nový šéf zpráv a bývalý nadřízený z Novy Martin Ondráček. Kdy přesně, to ještě není domluveno. „V tuto chvíli nebudeme potvrzovat žádná jména a o vývoji zpravodajského projektu CNN Prima News budeme rádi v pravý čas informovat,“ řekl Blesku za primácké zpravodajství Adam Halmoši.

Silný hráč

Moderátorky Velkých zpráv jsou každopádně v pozoru, protože Markéta je silný kalibr a jednu z nich může během chvíle smést. Bude to Klára Doležalová (45), současná parťáčka Karla Voříška, sexy kolegyně Romana y gy Šebrleho (44) Eva Perkausová (25), anebo bývalá miss Gabriela Lašková (29) ze služebně »nejmladší« dvojice s Matějem Misařem (29)? To vše se brzo ukáže...

Chystá se velký televizní přestup • Hvězda Novy má namířeno ke konkurenci

Nemoc ji odrovnala Markéta Fialová je absolventkou **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v oboru masová komunikace. Zprávy na tehdejší Premiéra TV moderovala v letech 1993 až 2001. Pak nastoupila na mateřskou dovolenou s dcerou Almou (18). Následně pracovala v České televizi jako reportérka pořadu Fakta. V roce 2004 se jí narodila dcera Emma (15), o rok později začala s Karlem Voříškem moderovat Televizní noviny na Nově. Krátce poté na čas odešla kvůli nemoci krvevorbny z obrazovky. Jakmile se její stav zlepšil, před kameru se vrátila. Která z moderátorek půjde z kola ven?

CNN Prima News bude devátým kanálem skupiny Prima.

Kdy začnou vysílat?

Nový zpravodajský kanál CNN Prima News by mohl odstartovat vysílání už od dubna příštího roku. A to z nové budovy v Praze-Strašnicích, kde na Vinici vzniká jedno z nejmodernějších studií v Evropě. Obsahem vysílání budou jak domácí zpravodajství, pokrývaná a zajišťovaná skupinou Prima, tak mezinárodní zpravodajství i pořady dodávané společností CNN. „Zahájením vysílání stanice CNN Prima News začne v České republice zcela nová éra dynamického objektivního zpravodajství, které u nás nemá obdoby, a diváci se rozhodně mají na co těšit. V současné chvíli budujeme v nové centrále v Praze jedno z nejmodernějších studií a redakčních zázemí v Evropě. Vedle zpravodajství nabídneme i pestrou nabídku tematických pořadů. Vznikne rovněž nová online platforma s kvalitním obsahem,“ prohlásil generální ředitel skupiny Prima Marek Singer.

Foto autor| Foto: P. Machan, archiv TV Prima, Shutterstock.com

Foto popis| Markéta Fialová patří mezi klíčové tváře Novy. Pokud odejde ke konkurenci, bude to nejsledovanější televizi v zemi dost bolet.

Foto popis| S Karlem Voříškem moderovala Televizní noviny v letech 2005 až 2013. Potkají se znovu před kamerou?

Foto popis| Toto logo by měla CNN Prima News používat.

Foto popis| Takhle by mělo nové sídlo televize vypadat, až bude hotové.

Foto popis| Klára Doležalová – Karel Voříšek

Foto popis| Eva Perkausová – Roman Šebrle

Foto popis| Gabriela Lašková – Matěj Misař

Foto popis| Prima se už brzy nastěhuje do budovy, které Pražané dřív říkali »Oskar centrum«.

Den, kdy se Stalin a Hitler dohodli na porcování Evropy

7.9.2019 eurozpravy.cz str. 00
EuroZpravy.cz

Obsah smlouvy, která byla podepsána v noci z 23. na 24. srpna 1939, je již dávno znám. Méně známé jsou už ovšem její dodatky, které jsou důkazním materiálem historických dějin, spojených s jednou z největších tragédií, která svět dosud postihla.

Krátce před vypuknutím druhé světové války byl sepsán pakt mezi Svazem sovětských socialistických republik a Německem. Součástí této smlouvy o neútočení bylo hned několik navazujících dodatků, které byly pro tyto dvě

mocnosti naprosto zásadní. Světlo do otázky týkající se toho, jak to tehdy vlastně bylo a jak se o tom mluví dnes, vnesl v komentáři pro web ČT24 Jan Šír z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Název smlouvy, která zpečetila osudy národů střední a východní Evropy na několik let dopředu, Molotov-Ribbentrop, vychází ze jmen jejich signatářů a její hlavní myšlenkou byl závazek nenapadení. Konkrétně tím bylo myšleno, aby se obě říše vyhnuly páchání „jakéhokoli násilného aktu, jakékoli válečné akce a vzájemného napadení, které by podnikly buď samy, anebo ve spojení s jinými silami“. Dále měla vyloučit také „jakékoli spojení sil, jež by bylo přímo či nepřímo namířeno proti druhé straně“.

Ujednání podobného ustanovení byla v té době celkem běžnou praxí. Co už ale nespadá do normálu, byly dodatky smlouvy, se kterými přišli Sověti a pojednávaly o rozhraničení sfér a vlivu. Konkrétně se jednalo o oblasti v té době nezávislých států východní Evropy.

První na pořadu dne byla oblast Pobaltí zahrnující Finsko, Estonsko, Lotyšsko a Litvu, kterou si mezi sebou "potencionálně rozdělilo" Německo a Sovětský svaz pomocí severní hranice Litvy. V době podpisu smlouvy a jejích dodatků se již předpokládalo obsazení Polska, u kterého to byla linie řek Narev, Visla a San, která rozdělovala potencionální vliv. Dále dodatek definoval několik dalších území a v souladu s jejich preferencemi se v podstatě začít s postupným obsazováním.

Dne 1. září 1939 nacistické Německo napadlo Polsko, což odstartovalo následující události v horizontu několika let. Vůči Polsku byla zavázána Anglie a Francie, takže vyhlásily válku Německu. Krátce na to napadl Polsko z východu i Sovětský svaz, jak už bylo koneckonců "dohodnuto" v předchozích dodatcích smlouvy.

Pobaltí, které již bylo také přerozděleno následovalo hned po obsazení Polska. Sovětský svaz tedy konfrontoval Lotyšsko, Estonsko i Litvu a přiměl je k toleranci zřízení svých základů. Později v květnu 1940 státy souhlasí s reformou, jejíž prvním krokem je žádost o vstup do SSSR. Návrh byl zcela logicky ještě toho léta přijat. Na konci listopadu 1939 Sověti napadají Finsko. I přes masivní převahu Rudé armády se boj protáhl až na sto dní. Finové bojovali statečně, ale fakt, že zůstali bez spojenců, je donutil k podpisu příměří. Vykoupili se tedy obětováním Karélie, Karelské šíje a zeměmi na sever od Ladožského jezera.

Model podmiňování si oblastí ze strany Německa a Sovětského svazu pokračoval tak, jak je již veřejně známo a mnohokrát publikováno. Postupně se začínal rozjíždět v oblastech okupovaných Němci známý teror v podobě vyhlazovacích táborů. Sověti na druhé straně páchali podobná zvěrstva zahrnující deportace, nucené práce, gulag a mnoho dalších.

Součástí toho, tak Sovětský svaz demonstroval svou moc byla i vražda téměř 22 tisíc zajatých polských vojáků v Katyni v březnu 1940. Což Moskva až do rozpadu Sovětského svazu popírala a kdyby se na to nepřišlo, bude o tom lhát dál.

V rámci sovětsko-nacistické spolupráce probíhal mimo rozdělování si území i výměnný obchod. Rusové dodávali Němcům obilí, naftu, bavlnu a podobné věci, které by si Německo s ohledem na námořní blokádu ze strany západních mocností shánělo jen velice těžko. Za to pomohli Němci Sovětům obnovit strojový park, zahrnující mimo jiné zbraně a další armádní techniku.

Tento přátelský vztah, který byl stvrzen paktem, byl narušen až v červnu 1941, kdy Němci chtěli prostě víc. Vpádem jejich vojáků do Sovětského svazu skončilo spojenectví, které za dobu své existence napáchalo nespočet škod.

Nutno říci, že pakt sám o sobě byl ve své době publikován, jeho dodatky ovšem nikoliv. Německé originály všech dokumentů byly za války spáleny při bombardování Berlína (nicméně kopie neshořely), ty Sovětské originály se ale dochovaly zcela v pořádku. Sověti ale jejich existenci popírali a rvali se za lež, že nikdy žádné neexistovaly.

USA nicméně zveřejnilo po válce ty Německé kopie a tak se Sověti ocitli v nepříjemném postavení, které se týká světových dějin. Oni měli totiž do té doby tendenci vykládat dějiny tak, že hrdinní Rusové zvítězili nad fašisty a k tomu stihli zachránit několik ostatních států před okupací. Celá pohádka měla působit v podstatě tak, že Sověti jsou oběť a Němci jsou to jediné zlo. Fakt, že se z počátku jednalo o spojenectví, které "tak trochu nevyšlo" zapomněli už zmínit.

Celá teorie je postavena na tom, že hlavní obětí byl Sovětský svaz, který utrpěl neskutečné ztráty na životech v boji proti nacismu, což jistě utrpěl, ale do udávaných statistik si dovolují historici-propagandisté zahrnovat i oběti, které padli v rámci okupace právě ze strany Sovětů. Počet obětí se tímto způsobem vyšplhal až na 27 milionů sovětských občanů.

Takové teorie nám vykládají o tom, jak jednání ze strany Sovětů bylo v podstatě nutné a tedy ospravedlnitelné. "Někteří dokonce uvádějí, že se jednalo ze strany Sovětského svazu o čistě „vynucený“, svou povahou „defenzivní krok“, jenž umožnil Sovětům jakoby získat čas, mobilizovat, dozbrojit, předsunout obranný perimetr proti chystanému nepřátelskému vpádu," uvádí server ČT24.

Originály dohod byly nalezeny za vlády Jelcina a v polovině 90. let byly následně publikovány. Bohužel nebylo zveřejnění cenných dokumentů následováno hlubší společenskou reflexí totalitní minulosti.

Adolf Hitler FOTO: Wikipedia

URL| <https://eurozpravy.cz/magazin/den-kdy-se-stalin-a-hitler-dohodli-na-porcovani-evropy.5719e249/>

Oldřich Rambousek: Bojovat s dávno zemřelým velikánem není hrdinství 8.9.2019 politicke-listy.cz str. 00

Hans Štembera, Ivana Stěpanoviče Koněva, Náměstí Interbrigády

Otevřený dopis Ondřeji Koláři, starostovi Prahy 6

Vážený pane Koláři, jakožto zcela obyčejný a prostý občan si tímto dovoluji Vás oslovit a poplácat Vás po hrbu za skutečně odvážný čin. Rozpoutal jste v naší zemi vášnivou debatu o maršálu Koněvovi a svým způsobem jste spustil dehonestiční kampaň proti jeho osobě, a to jasným záměrem - zviditelnit sám sebe. Skutečně se Vám to povedlo a vstoupil jste do podvědomí lidí. Máte pravdu, pane Koláři, maršál Sovětského svazu Koněv má na rukách spousty krve, ale není se čemu divit. Hemoroidy hodně krvácejí!

Nyní však vážně, pane Koláři. Nevím, kde se ve Vás bere ta touha přemísťovat sochu velkého maršála na půdu ruského velvyslanectví. Maršál Koněv neosvobozoval jen území ruského velvyslanectví, to při svém údajném vzdělání snad víte. No a ten nápad se zakrýváním sochy údajně před vandaly! To už je blbost na kvadrát. To Praha 6 nemá na jednu obyčejnou kameru, která by tento prostor monitorovala? Obyčejné občany šmírujete kamerami snad i na veřejných záchodcích a nedokážete ohlídat jednu sochu? To mi neříkejte, to nemyslíte vážně. Nebo je Praha tak chudá? Ba ne, Koláři! Domnívám se, že je to trochu jinak, a táži se: Kolik ti za tu protiruskou propagandu zaplatili? Kolik jsi pobral za to, že rozčeříš společenské vášně, aby občanům uteklo to podstatné, co se v české politice nyní děje?

Pane Koláři, na hlavu maršála Koněva se i díky Vám snesla vlna kritiky, která není opodstatněná, a skrze tuto kritiku jsou záměrně vyvolávány protiruské nálady. To je ubohé a maršál Koněv a jeho jméno si nezaslouží být součástí takto špinavé politické hry. Chápu, že určité etapy života maršála Koněva mohou působit kontroverzně, avšak je důležité mít na paměti, že Koněv byl v první řadě voják, a nikoliv politik. Vyčítáte mu potlačení pokusu o převrat v Maďarsku, ale on jen plnil rozkazy, nic víc. Zcela opomíjíte fakt, že takové Maďarsko, ale i Slovensko, Rumunsko, Estonsko, Litva, Španělsko, Chorvatsko, Finsko mělo své vojenské jednotky, které bojovaly na straně nacistického Německa. Je tedy průkazné, že tyto země měly k nacismu velice blízký vztah a kolaborovaly s nacisty. Z tohoto důvodu byl nad nimi i větší dohled.

Jsou zde i řeči, že maršál Koněv měl svůj podíl viny na Pražském jaru v roce 1968. Údajně jeho návštěva u dávného přítele armádního generála Ludvíka Svobody umožnila sovětským zpravodajským službám mapovat prostor u nás. To je více než směšné. Sovětská rozvědka měla už dávno předtím v Československu rozvětvenou zpravodajskou síť, ostatně asi takovou, jakou měly rozvědky západní. Navíc tato informace je pouhý dohad a nelze ji skálopevně potvrdit. Nutno veřejnosti také sdělit, že maršál Koněv byl od roku 1963 v penzi, a tedy i mimo službu. Na události v tehdejším ČSSR neměl žádný vliv a ani se jich neúčastnil. Veřejně však vyhlásil své negativní stanovisko ke vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Nepřepisujeme tedy dějiny!

Je docela zábavné, jak je slyšet partička primitivů, snažící se dehonestovat v očích veřejnosti Koněva, který spoluosvobozoval naši zem od nacistů, a přitom neříci nic o šmejdů, jakým byli a jsou Havel, Albrightová nebo Schwarzenberg. Koněv byl voják a plnil rozkazy, ale ti naši papaláši byli a jsou politiky a z jejich vůle došlo k bombardování Srbů. Tisíce obětí mají tito lidé nepřímou na svědomí. Krev nevinných nemají jen na rukách, ale po celém těle. Krvavou Madlu znají snad všude, Havla dávají na odiv jako lidumila a Schwarzenberg je prý demokrat. No potěš koště tedy. Lidský odpad je nám dáván za vzor a hrdinové se zakrývají plachtou. Tady je něco sakra špatně.

Víte, pane Koláři, bojíte se živými. Bude to tak lepší, neb velikosti maršála Koněva nedosahujete a asi ani nedosáhnete. Vyškoleni jste na to dobře. Máte vystudována mediální studia na **fakultě sociálních věd** univerzity Karlovy a světe, dívej, práva na univerzitě v Plzni! To je dobrý základ ne? Kdo nemá práva z Plzně, jako by nebyl! A i západ panáčka školil na Washington College of Law, či germanistiku na Trinity College v Dublinu. Tam Vás naučili i tomu Vašemu pochopení pro vandaly, kteří polili a pomalovali Koněvův pomník, který jste nechtěl dát očistit? No, divné věci Vás naučili.

Možná Vám, pane Koláři, někteří skáčou šipky do trenek, jak rád říkáte, ale já jsem z vesnice a u nás to tak není zvykem. Mohl bych Vás však se vši úctou kopnout hodně špičatou botou do prdele.

Oldřich Rambousek

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

URL| <http://www.politicke-listy.cz/?goto=207293-oldrich-rambousek--bojovat-s-davno-zemrelym-velikanem-neni-hrdinstvi.html>

V Británii jde teď o to, jestli si budou obě strany po rozvodu schopny zajít na pivo, říká analytik Šlosarčík

8.9.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Jan Bumba, Věra Luptáková

Co se děje v parlamentu Spojeného království, „špatně tráví“ už i nejzkušenější komentátoři. Jasno není ani po překotných událostech posledního týdne. Podle odborníka na evropskou integraci z institutu Europeum a profesora na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy Ivo Šlosarčíka je to jedním slovem chaos, uvedl v pátečním Interview Plus.

Premiér Boris Johnson stále trvá na posledním říjnu jako nejzazším termínu brexitu, přitom jeho nová vláda ani nemá většinu v Dolní sněmovně. Podle analytika bude mít dění posledních dvou let ve Velké Británii své místo v kapitolách učebnic politologie a politické historie. „Chaos, přepisování ústavy. Je velká otázka, jestli to časem bude považováno za kreativní, nebo destruktivní chaos,“ říká v Interview Plus.

Brexit k 31. říjnu je prý každým dnem pravděpodobnější, a to „v důsledku toho, jak se to vyvíjí na britské straně, ale i se stále se zvětšující frustrací na straně EU.“ Bude to tvrdý brexit, nebo je ještě šance na nějakou dohodu?

Taktika? Nic moc...

„Dolní sněmovna své premiérce, a teď i premiérovi opakovaně dva roky říká, ať vyjedná lepší dohodu. Paradoxně to samé říká i Johnsonovi, který chce tvrdý, resp. říká čistý, tedy clear, brexit. To, že premiér trvá na datu 31. října, je zřejmě pouze nátlakový prostředek vůči EU. Aby couvla a byla ochotna pozměnit některé klauzule vyjednané dohody,“ říká analytik.

Šlosarčík si ale rozhodně není jistý, že zrovna taková taktika je ta pravá. Jak říká, taky se už čím dál víc britských politiků, stejně jako těch evropských, nijak netají svým názorem, že když to tak půjde dál, je to cesta k odchodu Britů z unie bez dohody.

Veškeré dění v Dolní sněmovně pak analytik hodnotí jako paradoxní, protože i k tomuto divokému brexitu potřebujete obě strany. „Parlament si může odhlasovat, co chce, když mu ale druhá strana řekne ne, tedy že už Britům další prodloužení členství neschválí, tak to tak prostě bude.“

Připomíná, že už při posledním rozhodování o prodloužení, o které před půl rokem požádala Theresa Mayová, se ozývaly hlasy, podle kterých trpělivost přetekla. „Za poslední půlrok se nestala vlastně nic nového, spíš se to posunulo ještě k horšímu a frustrace na straně unijní sedmadvacítky je ještě větší. A k tomu přichází další věc, a to že Unie pořád nechce mít v ruce toho černého Petra, kdy by se pak říkalo, že způsobila tvrdý brexit,“ myslí si.

Po brexitu?

Co by ve světle dnešních dní znamenal pro budoucnost tvrdý, nebo slovy Johnsona clear brexit? „Jednoduše řečeno, jde teď o to, jestli si budou obě strany po rozvodu schopny zajít na pivo, nebo nebudou,“ přirovnává Šlosarčík.

Každopádně by prý tvrdý odchod znamenal krátkodobé komplikace na hranicích s kontinentem. „A ve světle posledních prohlášení irského premiéra i na hranicích mezi Irskou republikou a Severním Irskem. Důležité bude,

jak to obě strany nakonec stráví. Jestli jako velice hořkou pilulku, po které se ale budou schopni bavit, co bude dál, nebo nás čeká dlouhé štěpení a obě strany si budou jen házet klacky pod nohy," říká analytik.

Jak je pravděpodobné, že by Boris Johnson doopravdy chtěl vyvolat předčasné volby? Mohl by po nich mít lepší pozici? „Víte, ono je to předvídání výsledků voleb velmi těžké. Mnohem těžší než v Česku... Důvodem je volební systém jednomandátových konstituencí, kde i poměrně malý posun v hlasování může vést ke změnám celé sněmovny. Ostatně, přesvědčila se o tom už Mayová, která vyhlásila předčasné volby a dopadla hůř, než očekávala.“

Chaotik vs. stratég

Co pak s brexitem udělá osoba nepředvídatelného premiéra Johnsona? Je to jeho strategie? „Často je v této souvislosti zmiňován rozhovor, ve kterém na otázku, jestli je opravdu takový chaotik, jak vypadá, nebo je to plánované, odpověděl, že je to součást jeho strategie,“ odpovídá na tuto otázku analytik.

„Když totiž máte pověst člověka, který občas předstírá, že neví, o čem mluví, tak se na něj druhá strana nemůže připravit. Protože neví, kdy předstírá a kdy opravdu neví. Jenže tento obraz nepřipraveného člověka, který tak rád improvizuje, zdá se, funguje doma v Británii, ale na druhé straně (v EU) ještě zvyšuje frustraci. Protože to evropský úředník nemá rád a vlastně vůbec neví, jak s Johnsonem zacházet,“ dodává Ivo Šlosarčík.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/brexit-velka-britanie-boris-johnson-ustava-chaos-irsko-severni-irsko-eu-evropska_1909081900_cha

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz)

Oldřich Rambousek: Bojovat s dávno zemřelým velikánem není hrdinství

8.9.2019 [parlamentnilisty.cz](https://www.parlamentnilisty.cz) str. 00

PV

Otevřený dopis Ondřeji Kolářovi, starostovi Prahy 6

Vážený pane Kolář,

jakožto zcela obyčejný a prostý občan si tímto dovoluji Vás oslovit a poplácat Vás po hrbu za skutečně odvážný čin. Rozpoutal jste v naší zemi vášnivou debatu o maršálu Koněvovi a svým způsobem jste spustil dehonestáční kampaň proti jeho osobě, a to jasným záměrem - zviditelnit sám sebe. Skutečně se Vám to povedlo a vstoupil jste do podvědomí lidí. Máte pravdu, pane Kolář, maršál Sovětského svazu Koněv má na rukách spousty krve, ale není se čemu divit. Hemoroidy hodně krvácejí!

Nyní však vážně, pane Kolář. Nevím, kde se ve Vás bere ta touha přemísťovat sochu velkého maršála na půdu ruského velvyslanectví. Maršál Koněv neosvobozoval jen území ruského velvyslanectví, to při svém údajném vzdělání snad víte. No a ten nápad se zakrýváním sochy údajně před vandaly! To už je blbost na kvadrát. To Praha 6 nemá na jednu obyčejnou kameru, která by tento prostor monitorovala? Obyčejné občany šmírujete kamerami snad i na veřejných záchodcích a nedokážete ohlídat jednu sochu? To mi neříkejte, to nemyslíte vážně. Nebo je Praha tak chudá? Ba ne, Kolář! Domnívám se, že je to trochu jinak, a táži se: Kolik ti za tu protiruskou propagandu zaplatili? Kolik jsi pobral za to, že rozčeříš společenské vášně, aby občanům uteklo to podstatné, co se v české politice nyní děje?

Pane Kolář, na hlavu maršála Koněva se i díky Vám snesla vlna kritiky, která není opodstatněná, a skrze tuto kritiku jsou záměrně vyvolávány protiruské nálady. To je ubohé a maršál Koněv a jeho jméno si nezaslouží být součástí takto špinavé politické hry. Chápu, že určité etapy života maršála Koněva mohou působit kontroverzně, avšak je důležité mít na paměti, že Koněv byl v první řadě voják, a nikoliv politik. Vyčítáte mu potlačení pokusu o převrat v Maďarsku, ale on jen plnil rozkazy, nic víc. Zcela opomíjíte fakt, že takové Maďarsko, ale i Slovensko, Rumunsko, Estonsko, Litva, Španělsko, Chorvatsko, Finsko mělo své vojenské

jednotky, které bojovaly na straně nacistického Německa. Je tedy průkazné, že tyto země měly k nacismu velice blízký vztah a kolaborovaly s nacisty. Z tohoto důvodu byl nad nimi i větší dohled.

Jsou zde i řeči, že maršál Koněv měl svůj podíl viny na Pražském jaru v roce 1968. Údajně jeho návštěva u dávného přítele armádního generála Ludvíka Svobody umožnila sovětským zpravodajským službám mapovat prostor u nás. To je více než směšné. Sovětská rozvědka měla už dávno předtím v Československu rozvětvenou zpravodajskou síť, ostatně asi takovou, jakou měly rozvědky západní. Navíc tato informace je pouhý dohad a nelze ji skálopevně potvrdit. Nutno veřejnosti také sdělit, že maršál Koněv byl od roku 1963 v penzi, a tedy i mimo službu. Na události v tehdejším ČSSR neměl žádný vliv a ani se jich neúčastnil. Veřejně však vyhlásil své negativní stanovisko ke vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Nepřepisujme tedy dějiny!

Je docela zábavné, jak je slyšet partička primitivů, snažící se dehonestovat v očích veřejnosti Koněva, který spoluosvobozoval naši zem od nacistů, a přitom neříci nic o šmejdů, jakým byli a jsou Havel, Albrightová nebo Schwarzenberg. Koněv byl voják a plnil rozkazy, ale ti naši papaláši byli a jsou politiky a z jejich vůle došlo k bombardování Srbů. Tisíce obětí mají tito lidé nepřímou na svědomí. Krev nevinných nemají jen na rukách, ale po celém těle. Krvavou Madlu znají snad všude, Havla dávají na odiv jako lidumila a Schwarzenberg je prý demokrat. No potěš koště tedy. Lidský odpad je nám dáván za vzor a hrdinové se zakrývají plachtou. Tady je něco sakra špatně.

Víte, pane Koláři, bojujte se živými. Bude to tak lepší, neb velikosti maršála Koněva nedosahujete a asi ani nedosáhnete. Vyškoleni jste na to dobře. Máte vystudována mediální studia na **fakultě sociálních věd** univerzity Karlovy a světe, dívej, práva na univerzitě v Plzni! To je dobrý základ ne? Kdo nemá práva z Plzně, jako by nebyl! A i západ panáčka školil na Washington College of Law, či germanistiku na Trinity College v Dublinu. Tam Vás naučili i tomu Vašemu pochopení pro vandaly, kteří polili a pomalovali Koněvův pomník, který jste nechtěl dát očistit? No, divné věci Vás naučili.

Možná Vám, pane Koláři, někteří skáčou šipky do trenek, jak rád říkáte, ale já jsem z vesnice a u nás to tak není zvykem. Mohl bych Vás však se vši úctou kopnout hodně špičatou botou do prdele.

Oldřich Rambousek

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Oldrich-Rambousek-Bojovat-s-davno-zemrelym-velikanem-neni-hrdinstvi-595251>

Ondřej Kolář a jeho nesmyslné ataky vůči maršálu Koněvovi. To není hrdinství, bojovat s dávno zemřelým velikanem.

8.9.2019 rukojmi.cz str. 00

Vážený pane Koláři. Jakožto zcela obyčejný a prostý občan si tímto dovoluji Vás oslovit a poplácat Vás po hrbu za skutečně odvážný čin.

Rozpoutal jste v naší zemi vášnivou debatu o maršálu Koněvovi a svým způsobem jste spustil dehonestáční kampaň proti jeho osobě s to jasným záměrem-zviditelnit sám sebe. Skutečně se Vám to povedlo a vstoupil jste do podvědomí lidí. Máte pravdu pane Koláři-maršál Sovětského svazu Koněv má na rukách spousty krve, ale není se čemu divit. Hemeroidy hodně krvácejí!!!

Nyní však vážně pane Koláři. Nevím, kde se ve Vás bere ta touha přemísťovat sochu velkého maršála na půdu Ruského velvyslanectví. Maršál Koněv neosvobozoval jen území Ruského velvyslanectví-to snad při svém údajném vzdělání snad víte. No a ten nápad se zakrýváním sochy údajně před vandaly!!! To už je blbost na kvadrát. To Praha 6 nemá na jednu obyčejnou kameru, která by tento prostor monitorovala??? Obyčejné občany šmírujete kamerami snad i na veřejných záchodcích a nedokážete ohlídat jednu sochu??? To mi neříkejte-to nemyslíte vážně. Nebo je Praha tak chudá???. Ba ne Koláři! Domnívám se, že je to trochu jinak a

táží se. Kolik ti za tu protiruskou propagandu zaplatili??? Kolik jsi pobral za to, že rozčeříš společenské vášně, aby občanům uteklo to podstatné, co se v české politice nyní děje???

Pane Koláři. Na hlavu maršála Koněva se i díky Vám snesla vlna kritiky, která není opodstatněná a skrze tuto kritiku jsou záměrně vyvolávány protiruské nálady. To je ubohé a maršál Koněv a jeho jméno si nezaslouží být součástí takto špinavé politické hry. Chápu, že určité etapy života maršála Koněva mohou působit kontroverzně, avšak je důležité mít na paměti, že Koněv byl v první řadě voják a nikoliv politik. Vyčítáte mu potlačení pokusu o převrat v Maďarsku, ale on jen plnil rozkazy-nic víc. Zcela opomíjíte fakt, že takové Maďarsko, ale i Slovensko, Rumunsko, Estonsko, Litva, Španělsko, Chorvatsko, Finsko mělo své vojenské jednotky, které bojovaly na straně nacistického Německa. Je tedy průkazné, že tyto země měly k nacismu velice blízký vztah a kolaborovaly s nacisty. Z tohoto důvodu byl nad nimi i větší dohled.

Jsou zde i řeči, že maršál Koněv měl svůj podíl viny na Pražském jaru v roce 1968. Údajně jeho návštěva u svého dávného přítele armádního generála Ludvíka Svobody umožnila Sovětským zpravodajským službám mapovat prostor u nás. To je více než směšné. Sovětská rozvědka měla už dávno před tím v Československu rozvětvenou zpravodajskou síť, ostatně asi takovou, jakou měly rozvědky západní. Navíc tato informace je pouhý dohad a nelze ji skálopevně potvrdit. Nutno veřejnosti také sdělit, že maršál Koněv byl od roku 1963 v penzi a tedy i mimo službu. Na události v tehdejší ČSSR neměl žádný vliv a ani se jich neúčastnil. Veřejně však vyhlásil své negativní stanovisko ke vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Nepřepisujeme tedy dějiny!!!

Je docela zábavné, jak je slyšet partička primitivů snažící se dehonestovat v očích veřejnosti Koněva, který spoluosvobodil naši zem od nacistů a přitom neřící nic o šmejdu jakým byli a jsou Havel, Albrightová nebo Schwarzenberg. Koněv byl voják a plnil rozkazy, ale ti naši papaláši byli a jsou politiky a z jejich vůle došlo k bombardování Srbů. Tisíce obětí mají tito lidé nepřímou na svědomí. Krev nevinných nemají jen na rukách, ale po celém těle. Krvavou Madlu znají snad všude, Havla dávají na odiv jako lidumila a Schwarzenberg je prý demokrat. No potěš koště tedy. Lidský odpad je nám dáván za vzor a hrdinové se zakrývají plachtou. Tady je něco sakra špatně.

Víte pane Koláři-bojujte se živými. Bude to tak lepší, neb velikosti maršála Koněva nedosahujete a asi ani nedosáhnete. Vyškoleni jste na to dobře. Máte vystudována mediální studia na **fakultě sociálních věd** univerzity Karlovy a světe dívej-práva na univerzitě v Plzni!!! To je dobrý základ né? Kdo nemá práva z Plzně jako by nebyl!!! A i západ panáčka školil na Washington College of Law, či germanistiku na Trinity College v Dublinu. Tam Vás naučili i tomu Vašemu pochopení pro vandaly, kteří polili a pomalovali Koněvův pomník, který jste nechtěl dát očistit??? No - divné věci Vás naučili.

Možná Vám pane Koláři někteří skáčou šipky do trenek-jak rád říkáte, ale já jsem z vesnice a u nás to tak není zvykem. Mohl bych Vás však se vši úctou kopnout hodně špičatou botou do prdele.

Ram

URL| <http://www.rukojmi.cz/clanky/domaci-politika/8783-ondrej-kolar-a-jeho-nesmyslne-ataky-vuci-marsalu-konevovi-to-neni-hrdinstvi-bojovat-s-davno-zemrelým-velikanem>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

rukojmi.cz

Ondřej Kolář a jeho nesmyslné ataky vůči maršálu Koněvovi. To není hrdinství, bojovat s dávno zemřelým velikanem.

8.9.2019 rukojmi.cz str. 00

Vážený pane Koláři. Jakožto zcela obyčejný a prostý občan si tímto dovoluji Vás oslovit a poplácat Vás po hrbu za skutečně odvážný čin.

Rozpoutal jste v naší zemi vášnivou debatu o maršálu Koněvovi a svým způsobem jste spustil dehonestiční kampaň proti jeho osobě s to jasným záměrem-zviditelnit sám sebe. Skutečně se Vám to povedlo a vstoupil jste do podvědomí lidí. Máte pravdu pane Koláři-maršál Sovětského svazu Koněv má na rukách spousty krve, ale není se čemu divit. Hemeroidy hodně krvácejí!!!

Nyní však vážně pane Koláři. Nevím, kde se ve Vás bere ta touha přemísťovat sochu velkého maršála na půdu Ruského velvyslanectví. Maršál Koněv neosvobozoval jen území Ruského velvyslanectví-to snad při svém údajném vzdělání snad víte. No a ten nápad se zakrýváním sochy údajně před vandaly!!! To už je blbost na kvadrát. To Praha 6 nemá na jednu obyčejnou kameru, která by tento prostor monitorovala??? Obyčejné občany šmírujete kamerami snad i na veřejných záchodcích a nedokážete ohlídat jednu sochu??? To mi neříkejte-to nemyslíte vážně. Nebo je Praha tak chudá???. Ba ne Koláři! Domnívám se, že je to trochu jinak a táží se. Kolik ti za tu protiruskou propagandu zaplatili??? Kolik jsi pobral za to, že rozčeříš společenské vášně, aby občanům uteklo to podstatné, co se v české politice nyní děje???

Pane Koláři. Na hlavu maršála Koněva se i díky Vám snesla vlna kritiky, která není opodstatněná a skrze tuto kritiku jsou záměrně vyvolávány protiruské nálady. To je ubohé a maršál Koněv a jeho jméno si nezaslouží být součástí takto špinavé politické hry. Chápu, že určité etapy života maršála Koněva mohou působit kontroverzně, avšak je důležité mít na paměti, že Koněv byl v první řadě voják a nikoliv politik. Vyčítáte mu potlačení pokusu o převrat v Maďarsku, ale on jen plnil rozkazy-nic víc. Zcela opomíjíte fakt, že takové Maďarsko, ale i Slovensko, Rumunsko, Estonsko, Litva, Španělsko, Chorvatsko, Finsko mělo své vojenské jednotky, které bojovaly na straně nacistického Německa. Je tedy průkazné, že tyto země měly k nacismu velice blízký vztah a kolaborovaly s nacisty. Z tohoto důvodu byl nad nimi i větší dohled.

Jsou zde i řeči, že maršál Koněv měl svůj podíl viny na Pražském jaru v roce 1968. Údajně jeho návštěva u svého dávného přítele armádního generála Ludvíka Svobody umožnila Sovětským zpravodajským službám mapovat prostor u nás. To je více než směšné. Sovětská rozvědka měla už dávno před tím v Československu rozvětvenou zpravodajskou síť, ostatně asi takovou, jakou měly rozvědky západní. Navíc tato informace je pouhý dohad a nelze ji skálopevně potvrdit. Nutno veřejnosti také sdělit, že maršál Koněv byl od roku 1963 v penzi a tedy i mimo službu. Na události v tehdejším ČSSR neměl žádný vliv a ani se jich neúčastnil. Veřejně však vyhlásil své negativní stanovisko ke vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Nepřepisujeme tedy dějiny!!!

Je docela zábavné, jak je slyšet partička primitivů snažící se dehonestovat v očích veřejnosti Koněva, který spoluosvobozoval naši zem od nacistů a přitom neřící nic o šmejdů jakým byli a jsou Havel, Albrightová nebo Schwarzenberg. Koněv byl voják a plnil rozkazy, ale ti naši papaláši byli a jsou politiky a z jejich vůle došlo k bombardování Srbů. Tisíce obětí mají tito lidé nepřímou na svědomí. Krev nevinných nemají jen na rukách, ale po celém těle. Krvavou Madlu znají snad všude, Havla dávají na odiv jako lidumila a Schwarzenberg je prý demokrat. No potěš koště tedy. Lidský odpad je nám dáván za vzor a hrdinové se zakrývají plachtou. Tady je něco sakra špatně.

Víte pane Koláři-bojujte se živými. Bude to tak lepší, neb velikosti maršála Koněva nedosahujete a asi ani nedosáhnete. Vyškoleni jste na to dobře. Máte vystudována mediální studia na **fakultě sociálních věd** univerzity Karlovy a světe dívej-práva na univerzitě v Plzni!!! To je dobrý základ né? Kdo nemá práva z Plzně jako by nebyl!!! A i západ panáčka školil na Washington College of Law, či germanistiku na Trinity College v Dublinu. Tam Vás naučili i tomu Vašemu pochopení pro vandaly, kteří polili a pomalovali Koněvův pomník, který jste nechtěl dát očistit??? No - divné věci Vás naučili.

Možná Vám pane Koláři někteří skáčou šipky do trenek-jak rád říkáte, ale já jsem z vesnice a u nás to tak není zvykem. Mohl bych Vás však se vši úctou kopnout hodně špičatou botou do prdele.

Ram

URL| <http://www.rukojmi.cz/clanky/8783-ondrej-kolar-a-jeho-nesmyslne-ataky-vuci-marsalu-konevovi-to-neni-hrdinstvi-bojovat-s-davno-zemrelym-velikanem>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

rukojmi.cz

Nahradí na Primě Fialová sexy Perkausovou? O místo se třese i Voříškova partačka a bývalá miss

8.9.2019 blesk.cz str. 00 České celebrity
Zpravodajové Blesku

Škatulata začínají! V rámci příprav nového zpravodajského kanálu CNN Prima News prasklo, že by se jeho výraznou tvář měla stát hvězda Novy Markéta Fialová (48)! Ještě předtím by ale mohla naskočit do současných primáckých zpráv. Koho by to stálo místo?!

Současné moderátorky Zpráv na Primě se podle informací Blesku klepou o flek. A není divu! Markéta Fialová je ostřílená profesionálka, která dobře vypadá, umí mluvit a tomu, co říká, velmi dobře rozumí. Sama Fialová ale případný návrat do televize, ve které začínala svoji kariéru jako moderátorka zpráv v letech 1993 až 2001 (tehdy se stanice jmenovala Premiéra TV), zatím nechce rozebírat.

„Nezlobte se, nemám potřebu to komentovat, zeptejte se na případné podrobnosti toho, kdo vám tu informaci přinesl,“ řekla Fialová serveru Info.cz, který chystaný přestup »propálil« jako první. „Markéta Fialová je stále zaměstnankyní televize Nova. O případné pracovní změně vedení televize Nova žádné informace nemá,“ uvedl pro Blesk mluvčí Novy Vojtěch Boháček.

Tvrdá sólistka

Markéta momentálně na barrandovském kopci připravuje a moderuje publicistický týdeník Střepiny. Do něj přestoupila z Televizních novin v roce 2013, kdy nejsledovanější zprávy v zemi po tehdejším obvinění, že za komunismu spolupracoval s StB, opustil její parták Karel Voříšek (55). Když pak dostal nabídku na Primě, Markétu tam lákal taky.

Fialová ale zůstala loajální Nově a stala se v Televizních novinách a následně i ve Střepinách tvrdou sólistkou bez partáka. Teď se podle všech indicií na Primu přece jen vydá. Tentokrát ji totiž lanaří nový šéf zpráv a bývalý nadřízený z Novy Martin Ondráček.

Kdy přesně, to ještě není domluveno. „V tuto chvíli nebudeme potvrzovat žádná jména a o vývoji zpravodajského projektu CNN Prima News budeme rádi v pravý čas informovat,“ řekl Blesku za primácké zpravodajství Adam Halmoši.

Silný hráč

Moderátorky Velkých zpráv jsou každopádně v pozoru, protože Markéta je silný kalibr a jednu z nich může během chvíle smést.

Bude to Klára Doležalová (45), současná partačka Karla Voříška (55), sexy kolegyně Romana Šebrleho (44) Eva Perkausová (25), anebo bývalá miss Gabriela Lašková (29) ze služebně »nejmladší« dvojice s Matějem Misařem (29)? To vše se brzo ukáže...

Nemoc ji odrovnala

Markéta Fialová je absolventkou **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v oboru masová komunikace. Zprávy na tehdejší Premiéra TV moderovala v letech 1993 až 2001. Pak nastoupila na mateřskou dovolenou s dcerou Almou (18). Následně pracovala v České televizi jako reportérka pořadu Fakta. V roce 2004 se jí narodila dcera Emma (15), o rok později začala s Karlem Voříškem moderovat Televizní noviny na Nově. Krátce poté na čas odešla kvůli nemoci krvetvorby z obrazovky. Jakmile se její stav zlepšil, před kameru se vrátila.

Kdy začnou vysílat?

Nový zpravodajský kanál CNN Prima News by mohl odstartovat vysílání už od dubna příštího roku. A to z nové budovy v Praze-Strašnicích, kde na Vinici vzniká jedno z nejmodernějších studií v Evropě. Obsahem vysílání budou jak domácí zpravodajství, pokrývané a zajišťované skupinou Prima, tak mezinárodní zpravodajství i pořady dodávané společností CNN.

„Zahájením vysílání stanice CNN Prima News začne v České republice zcela nová éra dynamického objektivního zpravodajství, které u nás nemá obdoby, a diváci se rozhodně mají na co těšit. V současné chvíli budujeme v nové centrále v Praze jedno z nejmodernějších studií a redakčních zázemí v Evropě. Vedle zpravodajství nabídneme i pestrou nabídku tematických pořadů. Vznikne rovněž nová online platforma s kvalitním obsahem,“ prohlásil generální ředitel skupiny Prima Marek Singer.

URL| <https://www.blesk.cz/clanek/618344/nahradi-na-prime-fialova-sexy-perkausovou-o-misto-se-trese-i-voriskova-partacka-a-byvala-miss>

Oldřich Rambousek: Bojovat s dávno zemřelým velikánem není hrdinství

8.9.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Hans Štembera, Ivana Stěpanoviče Koněva, Náměstí Interbrigády

Otevřený dopis Ondřeji Kolářovi, starostovi Prahy 6 Vážený pane Kolář, jakožto zcela obyčejný a prostý občan si tímto dovoluji Vás oslovit a poplácat Vás po hrbu za skutečně odvážný čin.

Rozpoutal jste v naší zemi vášnivou debatu o maršálu Koněvovi a svým způsobem jste spustil dehonestiční kampaň proti jeho osobě, a to jasným záměrem - zviditelnit sám sebe. Skutečně se Vám to povedlo a vstoupil jste do podvědomí lidí. Máte pravdu, pane Koláři, maršál Sovětského svazu Koněv má na rukách spousty krve, ale není se čemu divit. Hemoroidy hodně krvácejí!

Nyní však vážně, pane Koláři. Nevím, kde se ve Vás bere ta touha přemísťovat sochu velkého maršála na půdu ruského velvyslanectví. Maršál Koněv neosvobozoval jen území ruského velvyslanectví, to při svém údajném vzdělání snad víte. No a ten nápad se zakrýváním sochy údajně před vandaly! To už je blbost na kvadrát. To Praha 6 nemá na jednu obyčejnou kameru, která by tento prostor monitorovala? Obyčejné občany šmírujete kamerami snad i na veřejných záchodcích a nedokážete ohlídat jednu sochu? To mi neříkejte, to nemyslíte vážně. Nebo je Praha tak chudá? Ba ne, Koláři! Domnívám se, že je to trochu jinak, a táži se: Kolik ti za tu protiruskou propagandu zaplatili? Kolik jsi pobral za to, že rozčeříš společenské vášně, aby občanům uteklo to podstatné, co se v české politice nyní děje?

Pane Koláři, na hlavu maršála Koněva se i díky Vám snesla vlna kritiky, která není opodstatněná, a skrze tuto kritiku jsou záměrně vyvolávány protiruské nálady. To je ubohé a maršál Koněv a jeho jméno si nezaslouží být součástí takto špinavé politické hry. Chápu, že určité etapy života maršála Koněva mohou působit kontroverzně, avšak je důležité mít na paměti, že Koněv byl v první řadě voják, a nikoliv politik. Vyčítáte mu potlačení pokusu o převrat v Maďarsku, ale on jen plnil rozkazy, nic víc. Zcela opomíjíte fakt, že takové Maďarsko, ale i Slovensko, Rumunsko, Estonsko, Litva, Španělsko, Chorvatsko, Finsko mělo své vojenské jednotky, které bojovaly na straně nacistického Německa. Je tedy průkazné, že tyto země měly k nacismu velice blízký vztah a kolaborovaly s nacisty. Z tohoto důvodu byl nad nimi i větší dohled.

Jsou zde i řeči, že maršál Koněv měl svůj podíl viny na Pražském jaru v roce 1968. Údajně jeho návštěva u dávného přítele armádního generála Ludvíka Svobody umožnila sovětským zpravodajským službám mapovat prostor u nás. To je více než směšné. Sovětská rozvědka měla už dávno předtím v Československu rozvětvenou zpravodajskou síť, ostatně asi takovou, jakou měly rozvědky západní. Navíc tato informace je pouhý dohad a nelze ji skálopevně potvrdit. Nutno veřejnosti také sdělit, že maršál Koněv byl od roku 1963 v penzi, a tedy i mimo službu. Na události v tehdejším ČSSR neměl žádný vliv a ani se jich neúčastnil. Veřejně však vyhlásil své negativní stanovisko ke vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Nepřepisujeme tedy dějiny!

Je docela zábavné, jak je slyšet partička primitivů, snažící se dehonestovat v očích veřejnosti Koněva, který spoluosvobozoval naši zem od nacistů, a přitom neřící nic o šmejdů, jakým byli a jsou Havel, Albrichtová nebo Schwarzenberg. Koněv byl voják a plnil rozkazy, ale ti naši papaláši byli a jsou politiky a z jejich vůle došlo k bombardování Srbů. Tisíce obětí mají tito lidé nepřímou na svědomí. Krev nevinných nemají jen na rukách, ale po celém těle. Krvavou Madlu znají snad všude, Havla dávají na odiv jako lidumila a Schwarzenberg je prý demokrat. No potěš koště tedy. Lidský odpad je nám dáván za vzor a hrdinové se zakrývají plachtou. Tady je něco sakra špatně.

Víte, pane Koláři, bojujte se živými. Bude to tak lepší, neb velikosti maršála Koněva nedosahujete a asi ani nedosáhnete. Vyškolen jste na to dobře. Máte vystudována mediální studia na **fakultě sociálních věd** univerzity Karlovy a světe, dívej, práva na univerzitě v Plzni! To je dobrý základ ne? Kdo nemá práva z Plzně, jako by nebyl! A i západ panáčka školil na Washington College of Law, či germanistiku na Trinity College v Dublinu. Tam Vás naučili i tomu Vašemu pochopení pro vandaly, kteří polili a pomalovali Koněvův pomník, který jste nechtěl dát očistit? No, divné věci Vás naučili.

Možná Vám, pane Koláři, někteří skáčou šipky do trenek, jak rád říkáte, ale já jsem z vesnice a u nás to tak není zvykem. Mohl bych Vás však se vši úctou kopnout hodně špičatou botou do prdele.

Oldřich Rambousek

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: Hans Štembera Popisek: Socha maršála Ivana Stěpanoviče Koněva na Náměstí Interbrigády v Praze.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Oldrich-Rambousek-Bojovat-s-davno-zemremlym-velikanem-neni-hrdinstvi-595251>

30 let po revoluci vedl katolický duchovní a novinář Karol Lovaš rozhovor s šéfem komunistické tajné služby Alojzem Lorencem

ŽELIV – Coby šéf Státní bezpečnosti byl jedním z nejmocnějších pohlavárů v Československu. Po pádu režimu se Alojz Lorenc (80) rychle zorientoval, podnikal v oboru šifrování a zmizel z veřejného života. Až teď se rozhodl vystoupit. V knižním rozhovoru s knězem a novinářem Karolem Lovašem (42) líčí pozadí převratu, popisuje okolnosti, které přispěly ke zhroucení systému. Není to obžaloba ani obhajoba, ale dialog. Řekněme v duchu sametového listopadu...

* Vzpomenete si na moment, kdy jste se s Alojzem Lorencem poprvé setkal?

„Bylo to před dvaceti lety, v době, kdy jsem ještě pracoval pro Rádio Twist. Připravoval jsem tehdy velký rozhovor s Vasilem Biľakem a překvapilo mě, že byl ochotný se mnou mluvit. Když jsem se ho zeptal, proč s rozhovorem souhlasil, řekl mi: „Neznal jsem vás. Musel jsem se na vás informovat.“ Tím, kdo mě Biľakovi doporučil, byl právě Alojz Lorenc. V rádiu mě pravidelně poslouchal a poznal, jakým způsobem pracuju. Tak jsem Biľaka požádal o kontakt, Lorencovi jsem zavolaal a zanedlouho jsme se v rádiu sešli.“

* Takže vám pak nedalo velkou práci ho přesvědčit, aby vám poskytl velký knižní rozhovor?

„Vlastně vůbec ne. Spíš jsem to byl já, kdo neustále couval. S prosbou o velké interview jsem mu napsal už před dvěma lety. On souhlasil. Ale já se mu pak rok neozval. Zřejmě jsem si jen potřeboval dokázat, že by se se mnou i po tolika letech zase bavil. Po roce jsem mu se stejným dotazem napsal znovu. Opět mě neodmítl a mně bylo jasné, že už se z toho nevyvleču.“

* Jste premonstrátský kněz a řadu věřících komunisté pronásledovali a perzekvovali. Proč jste se rozhodl vést rozhovor s jedním z těch, kteří byli za to bezpráví zodpovědní?

„Snad možná právě proto. Chtěl jsem zkrátka pochopit, proč se člověk chová nějak, a ne jinak. Proč se vůbec stane komunistou.“

* A odpověděl Lorenc na tyto otázky?

„Rozhovorem jsem se pokusil komplexně postihnout jeho osobnost. Kdo bude číst pozorně, odpovědi si jistě najde.“

* Jak jste k osobnosti Alojze Lorence vlastně přistupoval? Bral jste ho jako představitele zločinného systému, nebo spíš jako rovnocenného partnera?

„Alojz Lorenc byl nepochybně představitelem zločinného systému, jak říkáte, ale v tomto ohledu jím byl i Michail Gorbačov, a je nositelem Nobelovy ceny míru. Svět není černobílý, jak se může na první pohled zdát.“

* Ale Lorenc byl přece za svou činnost odsouzen, i když si trest nakonec nikdy neodpykal. Z mého pohledu nese velký podíl viny na tom, co se v Československu dělo.

„Přesně na tohle téma jsem vedl polemiku s Fedorem Gálem. Tvrdil v podstatě to samé co vy. Proto vás teď vyzvu k témuž, k čemu jsem vyzval Fedora: Nejférovější by bylo Alojze Lorence znovu obvinít. Klidně to udělejte, v demokracii tuto možnost máte. Já vám budu držet palce, a jestliže budete úspěšnější než dosavadní žalobci a soudci, dám vám vytesat slavnostní desku na svém kostele.“

* Z toho mi ale pořád není jasné, jak Alojze Lorence vnímáte vy.

„Posláním novináře je podle mě zaznamenávat události. Proto nehodnotím – to přenechávám jiným. Vnímám Lorence jako člověka, který ve stěžejních okamžicích historie rozhodoval o tom, jakou povahu bude mít. Proto jsem se s ním také bavil.“

* Jaký jste měl pocit z jeho odpovědí? Nekličkoval až příliš? Nesnažil se činnost StB bagatelizovat?

„Nemyslím si. Lorenc se dokonce opakovaně vyjádřil ke zločinům režimu i Státní bezpečnosti. Doslova uvedl, že se nezbavuje funkční zodpovědnosti, že se několikrát omluvil těm, jimž StB ublížila, ale nemůže se přece omlouvat donekonečna. Navíc Lorenc je profesionál. Jen stěží se od něj dozvíme něco, co nechce říct.“

* Pakliže se musel za něco omlouvat, neměl zřejmě čisté svědomí...

„Já ale nejsem Bůh ani Alojz Lorenc, abych mohl mluvit do jeho svědomí.“

Pokračování na straně 32

Nikola STAŇKOVÁ

Pokračování ze strany 30

* To jistě ne. Ale jste novinář. A na mě váš rozhovor působil tak, že jste během něj nebyl vůči Lorencovi příliš konfrontační.

„A k čemu by ta konfrontace vedla? Novinář přece není policista, státní zástupce ani soudce! I když to v poslední době tak y p může působit. Jeden příklad za všechny: na Slovensku bombastické titulky novin už dvacet let posílají Roberta Fica do důchodu. A on stále zůstává předsedou nejsilnější politické strany. Ta obsese, kterou novináři pěstují vůči některým politikům, je zkrátka kontraproduktivní. Měli bychom si to už konečně přiznat.“

* Jakou úlohu podle vás sehrál Alojz Lorenc v listopadových událostech roku 1989?

„Dle mého názoru byl spolu s disidenty a demokraty jedním z těch, kterým můžeme být vděční za nekrvavý průběh revoluce.“

* Skutečně?

„Samozřejmě! Vzpomeňme si, jak v našich podmínkách končila monarchie, kolik obětí na životech si vyžádal konec nacismu. Je pozoruhodné, že pád komunismu skončil bez jediné oběti na životě. A může za to právě dialog, který byli schopni a ochotni vést disidenti, demokrati a část komunistů – včetně Lorence. Dnes to samé dělá problémy i samotným demokratům.“

* Alojz Lorenc měl jako jeden z mála možnost vydat ozbrojeným složkám v roce 1989 rozkaz, aby bránily socialismus. Neudělal to. Prozradil vám v rozhovoru proč?

„Řekl, že neměl strach, vzhledem k tomu, že nezažil čistky v padesátých ani v sedmdesátých letech. Domníval se, že se může rozhodnout svobodně.“

* Vám bylo v době sametové revoluce nějakých dvanáct třináct let. Jak na listopad dnes vzpomínáte?

„Nikdo z mých nejbližších příbuzných nebyl ve straně a pamatuji se, že jsem s rodiči sledoval v televizi všechny demonstrace a hrdě nosil československou trikolóru. Teprve dnes si ale uvědomuji, co bylo oním leitmotivem listopadových dní.“

* Co tedy?

„Už jsem to trochu nastínil – dialog. A přesvědčení, že dialog neznamená automaticky schvalovat nebo legitimizovat názory druhého, nýbrž připravenost si ho poslechnout.“

* Máte pocit, že si lidé i v dnešní době umějí naslouchat tak, jako tehdy?

„Nikoli. Dobře to ilustruje skutečnost, že o listopadu dnes debatují jen demokraté a disidenti. Jistě, oni byli důležitou součástí dialogu. Ale vedli ho právě s komunisty. A možná právě kvůli tomu, že se komunisty snažíme vymazat, je už po tři desetiletí máme ve Sněmovně.“

* Váš rozhovor s Alojzem Lorencem lze tedy vnímat i jako snahu o to, tuhle skutečnost změnit? Jako snahu o to, přestat se dělit na ty správné a na ty špatné?

„Každý ať si v knížce najde to své. Já se pouze domnívám, že jsme si třicet let po listopadu zase přestali říkat pravdu. Bojíme se prozradit, co si myslíme, co čteme nebo koho volíme. Bojíme se nepochopení, odsouzení a vyloučení. A tak, jak nás před rokem 1989 bolela nesvoboda, tak nás bohužel nyní bolí svoboda.“

Generál, který byl u toho

Knižní rozhovor s Alojzem Kn Lorencem vyšel zem v českém překladu minulý č nu týden. Pokud ovšem čte čtenář očekává, že se do dozví detailnější informace ma o fungování Státní be bezpečnosti a o tom, ja jakým způsobem se »ve vy vyšších patrech« řešily lis listopadové události, bu bude částečně zklamán. Ka Karol Lovaš se Lorence v první části dotazuje sp spíše na abstraktní zá záležitosti. Diskuse o filozofických, společenských i aktuálních pj politických tématech jsou poutavé a originální. s nd Později se pak dvojice dostává přímo k listopadovým událostem a k tomu, jak je v vnímal právě poslední š šéf komunistické Státní bezpečnosti. Lorenc ani nemusí moc v rozhovoru kličkovat a obhajovat své činy, protože Lovaš mu víceméně přihrává. Nechytne ho pod krkem, nerýpne si, je smířlivý a chápavý, ale na druhé straně v dialogu i konstruktivní a leccos se dozvíme mezi řádky. Pozorný čtenář alespoň částečně nahlédne do nitra Lorencovy osobnosti.

Cesta od mikrofonu do zpovědnice V rádiu začal Karol Lovaš vysílat jako dvacetiletý mladík. Na povolání novináře ho prý nejvíce lákala svoboda. „Dnes už bych to nemohl dělat. Víím, že by mi právě svoboda scházela,“ dodává kněz, který z oboru dle svých slov odešel, protože chtěl být šťastný. „Byl jsem mladý a hloupý. Dnes už víím, že štěstí bylo i tehdy a tam. Jen já jsem byl příliš slabý na to, abych ho viděl.“ Svého rozhodnutí ovšem ani po letech nelituje. Ostatně – kněžství má prý s žurnalistikou mnoho společného. „Společným adresátem duchovní činnosti a novinářiny je člověk,“ vysvětluje. „A mým největším bohatstvím je svoboda a holá zadnice. Jak proplouváme životem, svobody ubývá a holý zadek vyměňujeme za nejrůznější požitky. A já jsem rád, že zatím vlastním obojí.“

PhDr. ThMgr. Karol Lovaš, Ph. D. Narodil se ve slovenské Trnavě. Po absolvování střední školy začal pracovat jako politický reportér pro Rádio Twist. Komentoval mj. události z válečné Jugoslávie nebo průběh zatýkání bývalého slovenského premiéra Vladimíra Mečiara, vedl rozhovory s Ginou Lolobrigidou, Janem Saudkem, Vasilem Biľakem či Michalem Kováčem. V roce 2005 novinářskou kariéru ukončil a vstoupil do Kanonie premonstrátů v Želivě. Později absolvoval Katolickou teologickou fakultu UK v Praze, Katolickou univerzitu v Ružomberoku a byl vysvěcen na kněze. Od roku 2016 vyučuje rozhlasovou žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze a i nadále se věnuje duchovní službě.

Alojz Lorenc: Mezi dvěma světy Alojz Lorenc se narodil 21. června 1939 v Trenčíně. Vystudoval Vojenskou akademii Antonína Zápotockého v Brně, poté začal pracovat na ministerstvu vnitra, kde působil v podstatě až do roku 1990. Zprvu byl generál Lorenc pověřen vývojem šifrovacího automatu, od roku 1985 pak šéfoval centrálním kontrarozvědným správám Státní bezpečnosti. V průběhu sametové revoluce vydal rozkaz, který složkám StB zakazoval jakkoli zasahovat do situace. Později ovšem nařídil skartaci řady důležitých dokumentů v archivech StB. Po propuštění ze státních služeb působil jako společník soukromých firem, které se zabývaly mj. i vývojem kryptologie. Zároveň pracoval jako ředitel divize bezpečnostních rizik pro kontroverzní investiční skupinu Penta. Za své činy z dob socialismu byl českým soudem odsouzen k 15 měsícům odnětí svobody. Protože ale došlo k rozdělení Československa, verdikt nikdy nenabyl platnosti. Slovenský soud pak Alojze Lorence shledal vinným za zneužití pravomoci veřejného činitele a uložil mu podmíněný trest v délce patnácti měsíců.

Foto autor| Foto ČTK, archiv Karola Lovaše

Foto popis| „Lorence jsem nechtěl tlačit do nějakých floskul a neupřimných řečí, zajímala mne jeho osobnost,“ tvrdí novinář.

Foto popis| 1989 Protesty na Národní třídě se obešly bez obětí, ačkoli o násilí nebyla nouze.

Foto popis| 1989 Něžný převrat díky dialogu. Václav Havel na jednání s Ladislavem Adamcem.

Foto popis| Jedno z mnoha inspirativních setkání – tentokrát s kardinálem Miloslavem Vlkem.

Foto popis| 2001 Sebevědomý, inteligentní a rázný – tak prý generál Lorenc působí.

Foto popis| 1992 Havel jako svědek při procesu s Lorencem. Zleva ministr vnitra František Kincl, Lorenc a náčelník 2. správy StB Karel Vykypěl.

Foto popis| 1946 Svaté přijímání. Ano, Lorencovi rodiče byli věřící.

Foto popis| 1944 Lorencova první cigareta.

Foto popis| V Havaně s ministrem vnitra Jaromírem Obzinou (vlevo zády) a Fidelem Castrem (vpravo).

Foto popis| V roce 1996 získal Lovaš za svou reportérskou práci pro Rádio Twist cenu Literárního fondu. st

Foto popis| 2018 Alojz Lorenc dnes. „Žil jsem dn a jednal tak, jak j jsem považoval za jse správné,“ tvrdí. sp

Foto popis| Lorencův diplomatický pas.

Foto popis| 1966 Manželku Evu si bral v Trenčíně.

Univerzita Karlova otevírá Herzlovo centrum izraelských studií

9.9.2019 vedavyzkum.cz str. 00 Z domova

Vedavyzkum.cz

Po bezmála dvou letech příprav otevírá Univerzita Karlova zastoupená **Fakultou sociálních věd** Herzlovo centrum izraelských studií. Centrum se bude věnovat akademické a výzkumné činnosti se zaměřením na moderní Izrael a jeho vztahy se střední Evropou.

S nápadem na jeho vznik přišly akademičky Kateřina Králová z Institutu mezinárodních studií a Hana Kubátová z Institutu politologických studií **FSV UK**. Ustavení Centra pak vychází z Memoranda o porozumění mezi Univerzitou Karlovou a Izraelským institutem. Za Karlovu univerzitu bude Centrum koordinovat právě **Fakulta sociálních věd**.

„Mým cílem je prostřednictvím Herzlova centra nabídnout studentům UK pestrou škálu přednášek na téma současného Izraele. Také budu pracovat na tom, aby se z Herzlova centra stalo výzkumné pracoviště, o kterém se v rámci izraelských studií bude vědět. Chtěla bych se především zaměřit na výzkum týkající se vazby Izraele se střední Evropou. Ta sahá hluboko do historie a promítá se do všech možných aspektů vzájemných vztahů,“ uvedla ředitelka Centra Irena Kalhousová.

Náplní nově vzniklého Centra bude zejména zajišťování kurzů se zaměřením na témata spojená s moderním Izraelem a rozšiřování spolupráce s izraelskými vzdělávacími institucemi. Centrum bude rovněž podporovat výzkum, poskytovat stipendia pro doktorské studenty a organizovat akce pro veřejnost.

„Velice mě těší, že se podařilo Univerzitě Karlově získat tuto prestižní a mimořádnou podporu, která nám umožňuje zintenzivnit výzkum a výuku v této oblasti,“ sdělil ředitel Institutu mezinárodních studií **FSV UK** Tomáš Nigrin. „Mám rád konkrétní výsledky, a jsem proto velmi potěšen, že Herzlovo centrum izraelských studií konečně uvádíme v život. Jeho činnost bude mít přínos pro výuku studentů i vědu, je před námi ještě hodně práce, ale Irena Kalhousová je pro mě zárukou, že se to povede,“ dodal ředitel Institutu politologických studií Petr Jüptner.

Zřízení Centra prohloubí spolupráci mezi příslušnými univerzitními pracovišti a zároveň podpoří interdisciplinární i mezinárodní charakter výzkumu, vzdělávání a diskuse. Studenti doktorských studií se navíc budou moci zabývat tématy spojenými s oblastmi expertízy Izraelského Institutu, což výrazně rozšíří možnosti zapojení univerzitních pracovišť do multidisciplinárních a mezinárodních výzkumných projektů.

FSV UK bude předsedat Radě Centra (Board of the Herzl Center of Israel Studies), do níž budou kromě zástupce Izraelského institutu a zahraničních odborníků z řad partnerských izraelských center přizvána i další pracoviště UK s přihlédnutím k oblastem expertízy a zaměření Izraelského institutu. Členové Rady budou společně formovat směřování Centra, nabídnou své či zahraničí experty, zapojí se do distribuce informací o činnosti Centra a propagace jím pořádaných akcí.

Zdroj: Univerzita Karlova

URL| <https://vedavyzkum.cz/z-domova/z-domova/univerzita-karlova-otevira-herzlovo-centrum-izraelskych-studii>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vedavyzkum.cz

Plné znění zpráv

Josef Mlejnek
9.9.2019 lidovky.cz str. 00

Odborný asistent Institutu politologických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Zabývá se přechody k demokracii, ústavními a volebními systémy, historií, kulturou i politikou střední a východní Evropy. Jako komentátor domácího i zahraničního dění spolupracuje s řadou tištěných i elektronických médií.

Články autora

URL| <https://www.lidovky.cz/novinari/josef-mlejnek.N3281>

Když média naletí na parodii. Falešné profily jako past na zbrklé novináře

9.9.2019 ct24.cz str. 00 Domáci
volfovat

Co mají společného Karel Schwarzenberg, Jiří Ovčáček nebo ruské velvyslanectví? Třeba to, že jsou populární na sociálních sítích. A proč zrovna oni? Protože si někdo jejich jménem dělá z lidí už dlouhou dobu legraci. Parodické účty na Facebooku nebo Twitteru bývají ale někdy pastí zejména pro novináře. Naposledy se nechala nacytat televize Prima, která v reportáži citovala informace z falešného profilu ruského velvyslanectví. Tématem se v neděli zabýval pořad Newsroom ČT24, který přinesl i rozhovor s jedním z tvůrců této politické satiry.

Odkaz

Čeští novináři na Twitteru: Vyjadřují názory redakce nebo své vlastní?

V reportáži televize Prima o sporech kolem sochy maršála Koněva zaznělo: „Je krátce po půl dvanácté a socha už zmizela kompletně za plachtou. K zakrytí se už vyjádřilo ruské velvyslanectví na svém twitterovém účtu,“ oznámila redaktorka Primy ve Velkých zprávách, reportáž pak pokračovala citací: „Ostuda! Velitele 1. ukrajinského frontu a hrdinu bojů v Karpatech nezastavil Wehrmacht, ale teď ho zastaví papundekl!“

Ve skutečnosti ale o žádný účet ruského velvyslanectví nešlo. Profil, ze kterého televize Prima čerpala informace, totiž není pravý – což jeho správci napsali také do jeho popisku. Podobně je na tom i falešný profil Karla Schwarzenberga – ani tady si ale novináři z deníku Metro upozornění nevšimli a loni v září otiskli zprávu o tom, že knížete kvůli nevolnosti musí hlídat chůvička.

„Šéfredaktoři a editoři chtějí, aby všechno bylo rychle, aby ta zpráva byla co nejrychleji uveřejněna – tím samozřejmě vzniká potenciál pro různé chyby,“ okomentoval omyly redaktorů analytik Roman Máca.

Falešný Jiří Ovčáček

Jeden z nejpopulárnějších profilů na české facebookové scéně politické satiry má mluvčí prezidenta Jiří Ovčáček. „Já si na nikoho nehraju, transparentně říkám, že jen někoho paroduju, a přesto se vždycky najde někdo, kdo si tu informaci není schopen ověřit,“ říká v rozhovoru pro Newsroom správce účtu.

„Snažím se, aby ty příspěvky na něco poukazovaly, něco kritizovaly a byly pokud možno v něčem konstruktivní,“ popisuje tvůrce, kterému se podařilo nalákat na Hrad i redaktora dezinformačního internetového rádia Svobodný vysílač s tím, že jde dělat rozhovor přímo s mluvčím prezidenta. Novináře neodradilo ani bizarní smluvené heslo „nesu pytel švestek do ovčína,“ kterým se měl na recepci ohlásit.

Správce parodického účtu Jiřího Ovčáčka, který se touto satirou baví už čtyři roky, má zkušenost i se zahraničními novináři. „Jednou se mi podařilo domluvit si natáčení s redaktorkou ze Sputniku, která letěla rovnou z Moskvy,“ dodává muž, který si přeje zůstat v anonymitě.

Podle děkanky **Fakulty sociálních věd** Alice Němcové Tejkalové je největší problém v tom, že lidé u některých výrazných osobností mají často problém poznat, co je pravda a co ne. „Je vždycky potřeba, aby byl člověk dostatečně obezřetný, aby nenaletěl. Někdy je ale ten způsob komunikace podobný, zvláště u lidí, kteří jsou kontroverzní. Nedokážu si ale představit, že by tyhle satirické účty zmizely,“ míní pedagožka.

A jak opravdový účet poznat od toho falešného? Jednoduše. Na Facebooku i na Twitteru jsou autentické profily známých osobností a institucí většinou opatřeny certifikátem v podobě bílé „fajfky“ v modrém kolečku. Jejich pravost je pak ověřena přímo sociální sítí. Naopak ty neoficiální nebo parodické by měly mít upozornění uvedeno ve svém popisku. V opačném případě totiž hrozí, že tyto profily správci sociálních sítí smažou kvůli porušování podmínek.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2919815-kdyz-media-naleti-na-parodii-falesne-profilu-jako-past-na-zbrkle-novinare>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Ondřej Kolář a jeho nesmyslné ataky vůči maršálu Koněvovi. To není hrdinství, bojovat s dávno zemřelým velikánem.

9.9.2019 svobodnenoviny.eu str. 00

Vážený pane Koláři

Jakožto zcela obyčejný a prostý občan si tímto dovoluji Vás oslovit a poplácat Vás po hrbu za skutečně odvážný čin. Rozpoutal jste v naší zemi vášnivou debatu o maršálu Koněvovi a svým způsobem jste spustil dehonestiční kampaň proti jeho osobě s to jasným záměrem-zviditelnit sám sebe. Skutečně se Vám to povedlo a vstoupil jste do podvědomí lidí. Máte pravdu pane Koláři-maršál Sovětského svazu Koněv má na rukách spousty krve, ale není se čemu divit. Hemeroidy hodně krvácejí!!!

Nyní však vážně pane Koláři. Nevím, kde se ve Vás bere ta touha přemísťovat sochu velkého maršála na půdu Ruského velvyslanectví. Maršál Koněv neosvobozoval jen území Ruského velvyslanectví-to snad při svém údajném vzdělání snad víte. No a ten nápad se zakrýváním sochy údajně před vandaly!!! To už je blbost na kvadrát. To Praha 6 nemá na jednu obyčejnou kameru, která by tento prostor monitorovala??? Obyčejné občany šmírujete kamerami snad i na veřejných záchodcích a nedokážete ohlídat jednu sochu??? To mi neříkejte-to nemyslíte vážně. Nebo je Praha tak chudá??? Ba ne Koláři! Domnívám se, že je to trochu jinak a táži se. Kolik ti za tu protiruskou propagandu zaplatili??? Kolik jsi pobral za to, že rozčefíš společenské vášně, aby občanům uteklo to podstatné, co se v české politice nyní děje???

Pane Koláři. Na hlavu maršála Koněva se i díky Vám snesla vlna kritiky, která není opodstatněná a skrze tuto kritiku jsou záměrně vyvolávány protiruské nálady. To je ubohé a maršál Koněv a jeho jméno si nezaslouží být součástí takto špinavé politické hry. Chápu, že určité etapy života maršála Koněva mohou působit kontroverzně, avšak je důležité mít na paměti, že Koněv byl v první řadě voják a nikoliv politik. Vyčítáte mu potlačení pokusu o převrat v Maďarsku, ale on jen plnil rozkazy-nic víc. Zcela opomíjíte fakt, že takové Maďarsko, ale i Slovensko, Rumunsko, Estonsko, Litva, Španělsko, Chorvatsko, Finsko mělo své vojenské jednotky, které bojovaly na straně nacistického Německa. Je tedy průkazné, že tyto země měly k nacismu velice blízký vztah a kolaborovaly s nacisty. Z tohoto důvodu byl nad nimi i větší dohled.

Jsou zde i řeči, že maršál Koněv měl svůj podíl viny na Pražském jaru v roce 1968. Údajně jeho návštěva u svého dávného přítele armádního generála Ludvíka Svobody umožnila Sovětským zpravodajským službám mapovat prostor u nás. To je více než směšné. Sovětská rozvědka měla už dávno před tím v Československu rozvětvenou zpravodajskou síť, ostatně asi takovou, jakou měly rozvědky západní. Navíc tato

informace je pouhý dohad a nelze ji skálopevně potvrdit. Nutno veřejnosti také sdělit, že maršál Koněv byl od roku 1963 v penzi a tedy i mimo službu. Na události v tehdejší ČSSR neměl žádný vliv a ani se jich neúčastnil. Veřejně však vyhlásil své negativní stanovisko ke vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Nepřepisujme tedy dějiny!!!

Je docela zábavné, jak je slyšet partička primitivů snažící se dehonestovat v očích veřejnosti Koněva, který spoluosvobodil naši zemi od nacistů a přitom neříká nic o šmejdě jakým byli a jsou Havel, Albrightová nebo Schwarzenberg. Koněv byl voják a plnil rozkazy, ale ti naši papaláši byli a jsou politiky a z jejich vůle došlo k bombardování Srbů. Tisíce obětí mají tito lidé nepřímou na svědomí. Krev nevinných nemají jen na rukách, ale po celém těle. Krvavou Madlu znají snad všude, Havla dávají na odiv jako lidumila a Schwarzenberg je prý demokrat. No potěš koště tedy. Lidský odpad je nám dáván za vzor a hrdinové se zakrývají plachtou. Tady je něco sakra špatně.

Víte pane Koláři-bojujte se živými. Bude to tak lepší, neb velikosti maršála Koněva nedosahujete a asi ani nedosáhnete. Vyškoleni jste na to dobře. Máte vystudována mediální studia na **fakultě sociálních věd** univerzity Karlovy a světe dívej-práva na univerzitě v Plzni!!! To je dobrý základ né? Kdo nemá práva z Plzně jako by nebyl!!! A i západ panáčka školil na Washington College of Law, či germanistiku na Trinity College v Dublinu. Tam Vás naučili i tomu Vašemu pochopení pro vandaly, kteří polili a pomalovali Koněvův pomník, který jste nechtěli dát očistit??? No – divné věci Vás naučili.

Možná Vám pane Koláři někteří skáčou šipky do trenek-jak rád říkáte, ale já jsem z vesnice a u nás to tak není zvykem. Mohl bych Vás však se vši úctou kopnout hodně špičatou botou do prdele.

URL| <http://svobodnenoviny.eu/ondrej-kolar-a-jeho-nesmyslne-ataky-vuci-marsalu-konevovi-to-neni-hrdinstvi-bojovat-s-davno-zemrelym-velikanem/>

Ruské komunální volby

9.9.2019 ČRo Plus str. 01 12:30 Radioforum

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

V Rusku se v neděli večer uzavřely volební místnosti, ve kterých voliči rozhodovali o složení samospráv. Podle agentury Interfax v Moskvě zvítězila vládní strana Jednotné Rusko, získala 25 z 45 křesel. Hlasování předcházela série protestů, při nichž policie zadržela přes 2000 lidí. Souvislost s volbami nejspíše měla i páteční razie v kancelářích opozičního lídra Alexeje Navalného. A Radioforum se vás dnes ptá: Sledovali jste komunální volby v Rusku nebo v Moskvě, nebo ne? Co si myslíte o předchozích protestech v ruské metropoli? Pomohly něčemu? A byly podle vás komunální volby v Rusku svobodné, nebo ne? My se moc těšíme na vaše názory. Číslo do studia je 221 552 777. Samozřejmě nám můžete psát také na Facebook, na Twitter a na naši mobilní aplikaci. Moje jméno je Tomáš Pavlíček a budu vás pořadem provázet až do jedné hodiny.

oznámení

Radioforum.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A ve studiu teď máme už podruhé pro dnešek historičku Danielu Kolenovskou z Katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den, zdravím vás.

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak bylo řečeno, že v klíčových moskevských volbách podle všeho znovu obhájila vítězství strana Jednotné Rusko. Dá se přesto říct, že ty volby byly v něčem jiné než ty předchozí?

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Tak ty volby byly jiné v tom, že se podařilo prosadit těm zástupcům systémové opozice, kteří do té doby do moskevského hospodaření neviděli. Teď ho sice nebudou moci ovlivňovat, ale budou mít určité kompetence v oblasti kontroly. A čeho si cení především, ti 4 zástupci politické strany Jabloko, kteří se právě těmito volbami do moskevského parlamentu dostali, tak tedy budou moci bránit jaksi politicky pronásledované nebo ty, kteří byli uvěznění z politických důvodů, tak jak to vidí oni, čili chystají se zastat těch, kteří se do parlamentu dostat nemohli.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Mně tam přišlo docela zajímavé – a o tom jsme mluvili před chvílíčkou – že vlastně kandidáti strany Jednotné Rusko, vlastně vládní prokremelské strany, že na ty kandidátky šli jako nezávislí. To je ta značka Jednotného Ruska, dejme tomu, tak nepopulární, že se za ni odmítli postavit?

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Ono politology je to komentováno vlastně jednak tak, jak naznačujete, čili ta nespokojenost s vládní stranou nebo s tou prokremelskou politikou je v Moskvě tak vysoká, že tedy oni se radši rozhodli kandidovat vlastně na vlastní triko, abych to tak řekla lidově, nicméně ty jejich loajality samozřejmě nikdo nezpochybňuje a dál jsou vnímáni jako kandidáti moci, čili takhle jednoduše by to nešlo. Ten druhý důvod, proč jsou ti kandidáti takhle vyvázáni z toho jasného spojení s jednotným Ruskem, je politology komentován tak, že vlastně se tím zbavuje síly ta struktura Jednotné Rusko a větší vliv mají peníze, větší vliv má ta osobní loajalita a ty osobní zásluhy. Ve chvíli, kdy kandidujete jako volný kandidát, tak jste podroben té povolovací proceduře. Musíte předložit určitý počet podpisů, těch, kteří jsou zastánci vaší kandidatury, čili je to velice náročné, a tím se právě třeba Navalnému projít nepodařilo přes tady to síto. Tak, abyste prošel přes tohle síto, tak vlastně potřebujete tu podporu Kremlu tak jako tak.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Mimochodem, vyhrálo by podle vás Jednotné Rusko volby s tímhle výsledkem, i kdyby úřady nevyloučily právě z voleb desítky opozičních kandidátů?

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

To je otázka. Tam zatím vlastně není rozhodnuto o těch odvoláních a protestech proti vyřazení těch kandidátek z toho volebního cyklu. Těžko říct. Ta účast byla dvacetiprocentní, to znamená, že Moskvané nejsou přesvědčeni o tom, že volby do moskevského parlamentu můžou jejich životní situaci změnit. Je to prostě zájem těch, kteří chtějí se stát součástí toho politického života na jedné straně Navalného nebo té nesystémové opozice, která dokáže lidi mobilizovat do ulic, a na druhé straně tady těch, kteří už tu moc v tuto chvíli mají a chtějí si ji podržet. Z těch plyne těch 20 % účasti. 80 % Moskvanů a těch, kteří tedy žijí v okolí Moskvy, o tyhle volby nejeví zájem.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to říká historička Daniela Kolenovská, která zůstává naším hostem i nadále. A my se teď budeme ptát našich posluchačů, co si myslí o komunálních volbách v Rusku, nejenom tedy v Moskvě. Doufám, že se dostaneme i dále než za hranice hlavního města. Na lince je Michal Kubíček, dobrý den.

Michal KUBÍČEK, posluchač

Hezký den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Byly podle vás komunální volby v Rusku svobodné, nebo ne?

Michal KUBÍČEK, posluchač

No, byly takové, jako jsou v Rusku, takže samozřejmě ruské volby jsou specifikum v posledních dekadách v podstatě, protože je v podstatě pravidlem, že nezávislí pozorovatelé nebo i členové opozičních stran, kteří mají přístup do volebních komisí, reportují různé zvláštní situace, přepočítávání lístků, kdy poslanec nebo kandidát, který měl přes 100, 108 listů, tak najednou jich po přepočítání měl pouze 8 a podobně. Řada z nich je zdokumentována i na videu. Na videu je vidět například, že do volební urny se vkládá více disků než jenom jeden, takže to je takové, jako bych řekl, řekl typické asi pro Rusko, zvláště potom pro části, které jsou jakoby dál od té Moskvy. To je jedna věc.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano.

Michal KUBÍČEK, posluchač

Takže to si myslím, že to se promítá na výsledku voleb. Druhá věc, která je zajímavá, tu už jste vlastně zmiňovali, je ta určitá jakoby toxicita té značky strany, kterou jsme nakonec viděli tady u nás v našich končinách, kdy řada třeba kandidátů, třeba ODS kandidovalo, aniž by na billboardech vlastně byla vidět ta značka, v podstatě sázeli jenom na to své jméno, na tu svoji známost. To je druhá věc, která je zajímavá.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já bych měl jednu otázku, jestli si myslíte s ohledem na ty protesty, které se konaly a nakonec na ten výsledek, že si vlastně Jednotné Rusko podrželo většinu právě v Moskvě, v zastupitelstvu. To znamená, myslíte si, že ty protesty měly nějaký význam, nebo ne?

Michal KUBÍČEK, posluchač

Ty protesty jsou především záležitostí jakoby velkých měst, tam je vidět ještě mnohem víc než u nás rozpad na v podstatě velká města a vesnice. Taky nakonec se to plánované rozparcelování vlastně toho, aby se vlastně ty oblasti prolínaly, aby se tím pádem ty výsledky trošičku jakoby změnily, tak tam jsou patrné. Je to záležitost, která je samozřejmě jakoby logicky v těch velkých městech. V těch malých městech to tak není. Byly oblasti, kde Jednotné Rusko vyhrálo skutečně jakoby drtivým způsobem. Na druhou stranu, když se na to podíváte při té výšce nebo spíš při tom malém procentu lidí, kteří vůbec šli k volbám a i vůči tomu, jakým způsobem uspěla Komunistická strana nebo komunisti ruští, tak je vidět, že prostě vlastně ta vlna toho vlastenectví už tam upadá, že to, na co sázelo Jednotné Rusko, vlastně není už takovým tahounem pro ty voliče a že voliče spíš zajímá ekonomická situace, sociální situace, a to se obávám, že v budoucích letech, jestliže se podíváme celkově na hospodářství, které klesá, tak to může pro Jednotné Rusko znamenat samozřejmě velký problém. Pokud se nezačne věnovat nějakým způsobem skutečně jakoby sociálním záležitostem, tak to bude přidávat právě komunistům. Jak vidět, voliči neuvěřili ani Jednotnému Rusku, ale ani opozici.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám, pane Kubíčku, děkuji za váš příspěvek. Díky a na shledanou.

Michal KUBÍČEK, posluchač

Mějte se krásně, na slyšenou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A teď máme na lince Karla Šperla, našeho dalšího posluchače. Dobrý den.

Karel ŠPERL, posluchač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak vy hodnotíte ty volby?

Karel ŠPERL, posluchač

Tak bylo to úměrný tak nějak, že to je 2000 km na východ. Já si myslím na jejich poměry docela dobrý, ale spíš mě překvapuje to, že tam taky neříkáte, jak to vypadá v Kazachstánu nebo v nějakým Kyrgyzstánu nebo v Uzbekistánu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No tak, když se teď konaly komunální volby v Rusku...

Karel ŠPERL, posluchač

A vy se pořád staráte jenom o Rusko. Jo, všude to kvete, všude je demokracie, jenom v Rusku prostě katastrofa, zmar. Neumějí nic jiného než vyvážet ropu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

To nic takového netvrdíme, pane Šperle.

Karel ŠPERL, posluchač

Ale jo. I ten váš odborník, ten pan Dvořák, to jsou samá jenom negativa, jsou to troubové.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, ale pane Šperlo, řeknete nám, co vy si o těch volbách myslíte, jestli byly svobodné, jestli byly jiné než ty předchozí, nebo ne?

Karel ŠPERL, posluchač

Heleďte, tak ono jsou naše volby svobodný, když jako vy si pak vezmete do televize, koho chcete.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já myslím, že ano.

Karel ŠPERL, posluchač

Pana Okamuru pan Moravec do televize nepozve, že jo, jako by nebyl. Rozumíte?

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Každý má svoje místo i ve veřejnoprávním médiu. To bych s vámi polemizoval.

Karel ŠPERL, posluchač

Z mého pohledu volby svobodný nejsou, v Rusku jsou možná o něco míň svobodný než u nás. Je to možný, jo, ale stejně mám pocit, že pracujete zase na nějaký barevný revoluci. Rusko, Rusko, Rusko.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Abych řekl pravdu, nepracuji.

Karel ŠPERL, posluchač

Co si budeme povídat, tam jsou zdroje. V Rusku jsou zdroje. Západ je na tom špatně, tak do nich, zapálíme barevnou revoluci, Navalný nebo někdo jiný. Šumák.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, pane Šperle, děkuji vám za vaše vyjádření.

Karel ŠPERL, posluchač

Tak akorát. Je to jejich věc.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Díky, na shledanou. Mějte se hezky.

Karel ŠPERL, posluchač

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já se zeptám Daniely Kolenovské, odbornici na Rusko, jestli ty volby podle vás byly svobodné, nebo jestli je provázely nějaké podvody? Jak o tom mluvil pan Kubíček.

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Tak, já musím říct, že právě to je asi dobré zdůraznit v tom směru, že v Moskvě, tedy pardon, v Rusku proběhlo asi 6000 různých voleb, různých úrovní. Jedny byly komunální, další byly do těch regionálních parlamentů. Jednalo se i o přímou volbu gubernátorů přímo, takže ta míra pozornosti těch politických stran, politických kandidátů a té nesystémové opozice, tak určitě je jakoby různá podle toho, kam se jako dá vlastně tou mocenskou pozicí dostat, nebo pokud se tedy jedná jenom o správu, takže na těch místních úrovních tam se skutečně může jednat o to, že se jakoby daří držet těm lokálním vládcům moc, a pokud bychom měli sledovat ty hlavy těch regionů, tak vlastně to se podařilo. V 11 parlamentech z těch 12 voleb místních se podařilo udržet moc Jednotnému Rusku, čili tam je evidentní to, že jednotné Rusko je současná vládní strana, že má podporu moci, že ti lidé jsou prezentní i z jiných důvodů, tedy z důvodů své práce v médiích, ta média jsou státní, takže jejich jakoby program je daleko viditelnější a ta opozice ať dělá, co dělá, takhle pokrýt ten veřejný prostor nedokáže. Takže demokratické, nedemokratické, to je prostě otázka velice široká, to bychom mohli filozofovat o tom, co je demokracie. Myslím si, co je podstatné, je v případě Moskvy obrovská míra násilí, která předcházela už vůbec samotné předvolební kampani nebo volební kampani. To je myslím jeden z velkých rysů, který svědčí o tom, že ty volby nejsou úplně v pořádku, že ve chvíli, kdy vám prostě masově protestují lidi na ulici a jsou masově bití a šéfka volební komise řekne, že je jejich finálním cílem dostat se do ulic a protestovat v ulicích, tak to, myslím si, že jako je velké zlehčování těch problémů, které ta společnost má.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já bych dal slovo dalšímu posluchači Liboru Pokornému, dobrý den.

Libor POKORNÝ, posluchač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak vy byste hodnotil komunální volby v Rusku?

Libor POKORNÝ, posluchač

No, špatně. Každému, kdo už tady nějakých skoro 30 let žije v demokracii nebo jakés takés demokracii, takže můžeme posoudit, takže si myslím, že pokud by to měly být demokratické svobodné volby, tak prostě by tam měl mít přístup každý, kdo splňuje podmínky, aby mohl kandidovat. A jestliže tomu někdo jiný zabrání, tak to není demokratické ani svobodné, takže tam není, o čem diskutovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a navzdory tomu, tak myslíte si, že se i té nesystémové opozici, jak o tom mluvíme tady s paní Kolenovskou, podařilo dosáhnout nějakého úspěchu? Dejme tomu, bylo tam taktické hlasování, aby doporučil pan Navalný a další, aby volili lidé oponenta Kremlu, tak bylo to jejich úsilí v něčem úspěšné?

Libor POKORNÝ, posluchač

Myslím si, že ano. Řekl bych, že dosáhli maxima možného v těch podmínkách. A ono je asi důležité vůbec to, že ukážou té moci vlastně, že existuje nějaká protistrana nebo že vůbec je možný, že se ti lidé nenechají úplně vyloženě takhle, jak to mám říct slušně, zblbnout, aby se nechali úplně manipulovat, takže už to, že vůbec se o to pokusili a že se jim to částečně podařilo, tam bych považoval za úspěch, protože všichni víme, že v Rusku je to v podstatě všechno jedna strana jednoho muže. A jestli to můžu říct, mám tady parafrázi možná i na Českou republiku, mně připadá, že ve chvíli, kdy odejde pan Putin, že by nastala stejná situace, jako kdyby u nás odešel pan Babiš, že vlastně to je ten tmelící prvek, to je ten vůdce, který táhne to stádo, který to vede, řídí a ve chvíli, kdy on skončí, tak si myslím, že tam dojde k rozložení jak té strany, tak vlastně celého toho systému mocenského.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, děkuji vám, pane Pokorný. Díky a na shledanou.

Libor POKORNÝ, posluchač

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A já se teď obrátím na Mariána Vojtka, editora sociální sítí Českého rozhlasu Plus. Dobrý den, Mariáne.

Marián VOJTEK, redaktor

Dobré odpoledne.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, co se vyskytlo na sociálních sítích za komentáře? Je jich hodně?

Marián VOJTEK, redaktor

Ano, samozřejmě. Toto téma vás na Facebooku zajímá, ovšem také na Twitteru, kde můžete hlasovat v naší anketě: Byly podle vás komunální volby v Rusku svobodné? Samozřejmě, že i tuto otázku máme na webu plus.rozhlas.cz s touto anketou, a vy jste třeba na Twitter napsali, Marky: "Stačí se mrknout na některá videa, jak tam zase členové komisí hážou a cpou víc lístků než jeden. Stejně jako to bylo u prezidentských voleb – Putin." Co se týká Facebooku, byly podle vás komunální volby v Rusku svobodné, nebo ne? Jara Hašek odpovídá: "Vzhledem k výsledkům ano." Anna Adamcová: "Nebyly. Potom, co zavřeli nepohodlné kandidáty, nemohly být." Petra Kupcová: "Ne, pokud se cíleně vyřazují opoziční kandidáti, jsou volby jen fraškou." Petr Voříšek: "Volby jsou v Rusku neznámý pojem už od cara." Roman Randalf Kresta: "Tak ono to nazývat volbami je už samo o sobě poněkud nadnesené." Tim Rajlejs se ptá: "Proč tam mají volby?" Zdeněk Toman napsal: "V Rusku jsou volby zcela zbytečné. To už i na Ukrajině dokáží uskutečnit volby v evropském stylu. Rusko je parodie na demokracii." Ladislav Toth si myslí toto: "Pokud si mohu vybrat, jestli chci, nebo nechci volit, tak

svobodné jsou. Nesvobodné volby byly, když jsem byl nucen volit komunisty a účast byla povinná." No, a vybírám alespoň pár vět z komentáře Tomáše Kalfeřta: "Co si budeme povídat. Rusko je tak velké a stále diversifikované, že tam prostě musí vládnout pevná ruka. Slabost Jelcina skončila válkou v Čečně."

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, děkuji za tyto ohlasy. Samozřejmě můžete psát i nadále, můžete i hlasovat na anketách jak na Twitteru, tak na našem webu. Na konci pořadu vám ty výsledky sdělíme, no ale teď se zeptám Daniely Kolenovské z Katedry ruských a východoevropských studií na ty ohlasy. Mně přišlo, že většina z těch, kteří nám psali, tak tvrdila, že v podstatě v Rusku to je spíš parodie na volby než doopravdy volba, ale přece jenom, je tady nějaký rozdíl mezi tím, jak se dnes ve volbách hlasuje v Rusku a tím, jak říkal jeden ten posluchač, když tady byl komunistický režim?

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

No, mě to trochu vyděsilo, protože, já myslím si, že volby jsou dobrá záležitost a že není potřeba zlehčovat jejich význam. Určitě jsou důležité a jejich kvalita se dnes oproti tomu, jak probíhaly za Sovětského svazu nebo komunistického režimu, jak jste říkal, jakoby liší. Ty možnosti prosazovat různé názory a dostávat se k informacím, jak je stát tvořen a jak je tvořen třeba ten regionální rozpočet...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

I přes tu relativně omezenou nabídku, dejme tomu, část nebyla připuštěna a tak dále, tak pořád lidi můžou mít do jisté míry aspoň tu kontrolní funkci, když se tam dostanou jejich zástupci.

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Já si v tomhle opravdu myslím, že ten nápad, že budeme absentovat prostě není pro ten politický život ruský, ale ani náš, řešením. Prostě je potřeba se o ty pozice ucházet a reagovat na to, kam se daří dostat, prostě využívat těch pozic, kterých ta rozumná část společnosti je prostě schopná dosáhnout. Já bych se možná i vymezila proti tomu ekonomickému pojetí života té ruské společnosti. To určitě je to, jakým způsobem se ta moc snaží většinou vlastně tu svoji společnost uplatit nebo uspokojit, že "dáme vám najíst a vy budete zticha, protože nebudete moct mluvit", ale tohle není případ těch Rusů. Myslím si, že velký problém v té společnosti teď je, že podobně, jako je ta evropská společnost, stárnoucí společností a že ti lidi se podařilo přesvědčit o tom, že jim hrozí nějaké nebezpečí. Oni tíhnou k tomu, aby se o ně tedy ten stát staral. V tu chvíli tedy, kdyby se ta opozice vzdala zájmu nebo vůbec ucházení se o to, že tedy se o tu společnost taky bude starat, tak přestanou být pro tuhle tu stárnoucí ruskou populaci vlastně relevantní, protože nebudou odpovídat na zakázku.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

My máme na lince dalšího volajícího, je jím Hubert Sagner. Dobrý den.

Hubert SAGNER, posluchač

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak váš komentář k těm volbám?

Hubert SAGNER, posluchač

Já tu opozici v Rusku obdivuju, protože tam jim jde o život a nevím, jestli by to někdo u nás takhle dokázal. To, jakou mají odvahu tam. A ještě k tomu, jestli chcete ještě...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já bych se ještě zeptal, jestli – tu otázku tady kladu opakovaně – jestli si myslíte, že opozice něčeho v těch volbách dosáhla?

Hubert SAGNER, posluchač

Já si myslím, že je důležitý, že ukázala, že je. Protože podle mě to je jako všude 50 na 50. 50 je pro a 50 je proti, když to je normální demokracie. Ale pokud se to vychyluje, tak tam žádná demokracie není a aspoň takhle se ukáže, že prostě ještě tam někdo je, kdo tedy chce obětovat život za nějaké ideje.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Snad nešlo úplně o život.

Hubert SAGNER, posluchač

No, když si to přečtete, jak to tam chodívá, vás zavrou a nevíte, jestli vůbec z basy vyjdete, to k tomu nemám žádný komentář.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak děkuji, pane Sagnere, díky. Na shledanou. Daniela Kolenovská se hlásí z odpovědí našemu posluchači.

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Já úplně nechci reagovat na tenhle ten telefonát, ale uvědomila jsem si, že jsem se nevyjádřila ještě k jedné věci, která zazněla předtím, a to je to, že je Rusko rozpolceno mezi venkov a město. Rusko je dneska ze 70 % městskou společností, čili tam to rozpolčení je do určité míry trochu jiného charakteru, než jsme byli zvyklí, pokud jsme považovali Rusko za agrární společnost. A těch 30 % je víceméně pod kontrolou velkých agropodniků, čili znovu společností, který jsou centrovány ve městech. Čili mluvit o tom, že je ta země rozpolcená mezi venkov a město; Rusko je dneska v podstatě 12 až 15 megapolí, a to jsou centra politické moci. A kolem nich se vlastně život toho státu děje, tak myslím, že je potřeba si uvědomit, že skutečně se tady nebavíme o nějaké zemědělské společnosti.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Díky, že jste to zasadila do kontextu. Ještě se dostane na naši posluchačku Markétu Novotnou, dobrý den.

Markéta NOVOTNÁ, posluchačka

Dobrý den. Já bych se chtěla zeptat na to, kolik máme náhle odborníků na Rusko? Mě by zajímalo...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Je jich spousta na různých katedrách.

Markéta NOVOTNÁ, posluchačka

Čím ten člověk ten titul získá, jestli tu zemi procestoval, ovládá perfektně jazyk, navštívil různé oblasti, mluvil s lidmi, protože pak může být odborník.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ano, to vám paní Novotná, náš host paní Kolenovská určitě řekne, ale jaký vy máte názor na ty komunální volby?

Markéta NOVOTNÁ, posluchačka

Podívejte se, já mohu mít názor jakýkoliv, ale když tam nejsem, nemluvím s někým, kdo se toho zúčastnil, tak můj názor může být jenom můj názor, který může být velmi špatný a neodborný.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Klidně ho řekněte.

Markéta NOVOTNÁ, posluchačka

Já si myslím, že je to podobné jako u nás. Rozdíl mezi městem a venkovem je tak podstatný, protože Praha a její okolí je něco úplně jiného než naše republika.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dobře, no my jsme si teď řekli o tom rozdílu mezi městem a venkovem, jak to vypadá v Rusku. Já vám děkuji za zavolání. Přeji hezký den.

Markéta NOVOTNÁ, posluchačka

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Na shledanou a zeptám se Daniely Kolenovské, ono tam zaznělo na začátku od pana Kubíčka v našem pořadu, že do jisté míry Jednotné Rusko, že to trochu jeho vliv obrušuje, že vlna vlastenectví upadá a že víc lidí zajímá ekonomická, sociální situace než vlastenectví. Viděla byste to také tak?

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

No, tak určitě každého z nás zajímá to, jestli se máme dobře. Pokud jde o ty poslední ekonomické statistiky, tak myslím, že se ty poslední průzkumy vlastně opíraly o to, že zjistily, že zhruba 30 % Rusů má dnes na jídlo, ale už nemá na oblečení, čili v takové situaci, pokud ta společnost se ocitne, tak určitě 30 % lidí zajímá, jestli zítra budou na to oblečení mít, nebo ne, a potom jsou tedy vlastně ty ekonomické záležitosti určitě důležité. Hodně se mluví – to bylo jedno z těch témat, které zmiňovala právě ta šéfka volební komise Pamfilová – o sankcích a vlivu sankcí a že tedy jaksi nevytvářejí dobrou atmosféru ve společnosti. Na druhou stranu i my jsme tady svědkem těch každoročních pochodů nesmrtelného pluku, což je ta májová oslava vítězství Sovětského svazu ve druhé světové válce. A ten nesmrtelný pluk třeba je jednou z těch kampaní, které velice dobře ukazují, že jaksi hrdost na vlast a na nějakou svoji hrdinnou minulost prostě v té společnosti stále funguje.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to říká historička Daniela Kolenovská z Katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, která byla našim hostem. Já vám děkuji za rozhovor, za účast v Radiofóru. Na shledanou.

Daniela KOLENOVSKÁ, historička

Děkuji za pozvání. Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a jak jsem slíbil, Marián Vojtek vám řekne skóre na Twitteru, jak to je, Mariáne?

Marián VOJTEK, redaktor

Tedy skóre na Twitteru, kde už máme konečný výsledek, a skóre na webu plus.rozhlas.cz, kde máme průběžný výsledek, je stejné. Tak tedy: komunální volby v Rusku určitě nebyly svobodné. Anketa na webu, jak už jsem říkal, pokračuje, takže stále můžete hlasovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, tolik Marián Vojtek, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus a od mikrofonu se loučí Tomáš Pavlíček. Těším se na vás zase zítra.

Ministryně Maláčová přijede do Hradce. Zahájí dny sociální práce

10.9.2019 hradeckadrbna.cz str. 00 Vzdělání

Do Hradce Králové se po roce opět sjedou stovky vědců z České republiky i zahraničí. Jejich cílem budou XVI. Hradecké dny sociální práce, které se uskuteční 12. a 13. září v kampusu Na Soutoku Univerzity Hradec Králové. Ústředním tématem letošního ročníku bude Sociální začleňování v kontextu sociální práce. Účast na konferenci přislíbila ministryně práce a sociálních věcí ČR Jana Maláčová.

Jana Maláčová vystoupí s příspěvkem, který bude zaměřen na ocenění sociální práce jako klíčového nástroje sociálního začleňování, což odpovídá letošnímu tematickému zaměření konference: Sociální začleňování v kontextu sociální práce.

Hlavním českým řečníkem letošních Hradeckých dnů sociální práce bude Ivan Gabal. Téma jeho přednášky zní: „Jsou změny sociální politiky ČR za čtvrtstoletí výsledkem poznání nebo krizí? Lze s tím něco dělat?“

Chybět nebude ani řada zahraničních vědců a odborníků. Jako hlavní zahraniční host vystoupí Il Nam Kwon – děkan **Fakulty sociálních věd** z jihokorejské Myongji University. Tématem jeho referátu bude: Overview of Korea's Protection & Support System for Youth at Risk.

Hlavní program, stejně jako v předešlých letech, doplní řada akcí. V pátek se uskuteční panelová diskuse na téma Sociální bydlení. Součástí konferenčního programu bude také prezentace poskytovatelů sociálních služeb, se kterými ÚSP FF UHK dlouhodobě spolupracuje při zajišťování praxí svých studentů.

URL| <https://www.hradeckadrbna.cz/zpravy/vzdelani/4197-ministryne-malacova-prijede-do-hradce-zahaji-dny-socialni-prace.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

hradeckadrbna.cz

Macron chce napravovat vztahy s Ruskem. Jde o byznys, říká expert

10.9.2019 denikn.cz str. 00 Svět
Kirill Ščeblykin

Když Emmanuel Macron kandidoval na post prezidenta, musel čelit útoku na svou kampaň ze strany ruských hackerů.

Později se pak už v prezidentském úřadu na společné konferenci s ruským prezidentem Vladimírem Putinem tvrdě vymezil proti stanici RT (dříve Russia Today) jako proti nástroji kremelské propagandy.

Letos ale jako kdyby francouzský politik otočil, když řekl, že „vytlačení Ruska z Evropy je hlubokou strategickou chybou, protože to by izolovalo Rusko a zvýšilo napětí v mezinárodních vztazích“.

Francie chce, jak řekl, dostat Rusko „zpátky k Evropě“. Čeká EU oteplení vztahů s Ruskem? A jaké to bude mít dopady na Ukrajinu?

Sankce se zatím neruší

Ministři zahraničí a obrany Ruska a Francie včera jednali v Moskvě o zlepšení vztahů. „Ještě není určeno datum pro stažení sankcí. Jedná se o nové nastavení myšlení, které jsme tu neměli po několik let,“ řekl novinářům francouzský ministr zahraničí Jean-Yves Le Drian.

Conférence de presse a l'occasion de la rencontre des Ministres @JY_LeDrian, @florence_parly, #Lavrov et #Shoigu a #Moscou dans le cadre de la reprise du Conseil de coopération ???????? sur les questions de sécurité en format «2+2» @mfa_russia @francediplo @Defense_gouv @mod_russia pic.twitter.com/7uskNT56N8

— France en Russie (@FranceEnRussie) September 9, 2019

Francouzská ambasáda v Rusku přinesla videopřenos z tiskové konference francouzských ministrů zahraničí a obrany s jejich ruskými protějšky během pondělní společné návštěvy Moskvy.

S ruským prezidentem se hlava Francie Emmanuel Macron setkal před summitem G7 v městečku Biarritz. Oba prezidenti si nyní v neděli telefonovali a shodli se, že výměna zajatců mezi Ukrajinou a Ruskem vytvořila příležitost k posunu v jednáních o urovnání konfliktu na východní Ukrajině.

Francouzský prezident Macron na summitu G7 v Biarritzu 2019. Foto: Úřad prezidenta, elysee.fr
Tento měsíc by mělo dojít k setkání v Paříži ve formátu normandské čtyřky (hlavy Ruska, Ukrajiny, Francie a Německa).

České ministerstvo zahraničních věcí na dotaz Deníku N odpovědělo, že „ve vztazích s Ruskem se všechny členské státy EU řídí tzv. pěti principy, které schválili ministři zahraničí v březnu 2016. Diskuse o změnách této politiky se v EU nevede a žádný stát o to ani neusiluje“.

MZV připomíná, že mezi těchto pět principů patří mimo jiné i požadavek plné implementace Minských dohod (o vyřešení konfliktu na východní Ukrajině, pozn. red.), nutnost posilovat odolnost EU vůči hybridním hrozbám i selektivní angažmá s Ruskem v oblastech, kde má EU své zájmy.

„Česká republika podporuje úsilí Francie i Německa na dosažení trvalého míru na východě Ukrajiny. Obnovení jednání v Normandském formátu na nejvyšší úrovni by ČR jenom přivítala. Co se týče konzultací mezi členskými státy EU, ty probíhají prakticky každodenně na různých úrovních a toto se samozřejmě týká i politiky vůči Rusku,“ napsala Deníku N mluvčí MZV Zuzana Štíhová.

„Macrona беру с резерvou“

Janu Farskému (STAN), který je ověřovatelem výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny, se postup Francie nezdá.

„Problém je pořád stejný. Rusko nedodrží mezinárodní smlouvy, přímo je porušuje a napadá svoje sousedy. Když se oni chtějí rozhodnout pro jiné směřování své země svobodně, tak se je snaží mocensky ovlivnit, a to i za cenu násilí,“ řekl Deníku N.

„V tomto ohledu bych tedy byl velmi opatrný, protože bychom legitimizovali silové řešení problému. A to je začátek průšvihů, protože pak bude mít největší slovo ten, kdo bude mít největší arzenál, a to je konec,“ dodal Farský.

Sám si nemyslí, že by Česko mělo postupovat stejně jako Francie, protože nechce zavírat oči před ruskými excesy. „Budeme se tvářit, že je vše v pořádku, abychom měli lepší mezinárodní obchod? Vyměnit levnější chléb za svobodu, to není obchod, s nímž lze přežít a na němž lze vydělat,“ uzavřel Farský.

Ruští ministři obrany a zahraničí Šojgu a Lavrov během přijetí francouzských protějšků Le Driana a Parlyové při jejich návštěvě Moskvy v pondělí 9. září 2019. Foto: Francouzské ministerstvo zahraničí
Kriticky vidí postup Francie i členka výboru pro evropské záležitosti Helena Langšádlová (TOP 09). „Postup Francie je velice nešťastný a oslabuje celou EU i jednotlivé státy. Politiku ustupování Rusko neocení, jen ji vyhodnotí jako slabost,“ řekla Deníku N.

Naopak komunistický poslanec Jiří Valenta Macronovy kroky vítá. „Osobně se domnívám, že v tomto ohledu má prezident Macron zcela výjimečně pravdu. Nepřátelsky podbarvená izolace takové významné velmoci, jakou je Rusko, by zcela jistě vyvolala i odpovídající a kontraproduktivní protitlak,“ řekl Deníku N.

Podle místopředsedy sněmovního výboru pro evropské záležitosti a nominanda ČSSD na předsedu výboru zahraničního Ondřeje Veselého Evropská unie Rusko úplně neizoluje, musela ale reagovat kvůli okupaci části Ukrajiny. „Izolace Ruska je samozřejmě nesmysl. Pořád je to obrovská země s obrovským přírodním bohatstvím a s velmi silnou armádou, takže spolupráce je nutná. Nicméně bych byl velmi opatrný na to, abychom se k Rusku velmi silně přichylovali,“ řekl Deníku N poslanec Veselý.

Zatím nemá informace, jak chce Macron dál spolupracovat s Ruskem. Zrušení sankcí je podle něj nepřipustné, zároveň je ale třeba mít na paměti, že s Ruskem má Evropská unie společného nepřítele v podobě Islámského státu.

Místopředseda zahraničního výboru Jaroslav Bžoch (ANO) bere francouzského prezidenta „s velkou rezervou“: „Rusko z Evropy nikdo nevytlačil a ani netlačí. Většina států s ním spolupracuje a obchoduje. Otázka sankcí je věc druhá a tam nemůže EU ustupovat žádným zájmům jednotlivých států jako třeba Francie. Až Rusko přestane okupovat území jiných států a nebude ohrožovat bezpečí v regionu, tak se můžeme bavit o nápravě vztahů,“ vyjádřil se pro Deník N.

Naopak další poslanec – člen zahraničního výboru Jaroslav Holík (SPD) francouzskou iniciativu kvituje: „Danou informaci jsem v médiích nenašel. Pokud je to pravda, pak snahu pana Macrona vítám. Lidé se mají domluvit.“

Rozporuplný Macron

Podle britského think tanku Chatham House, který se věnuje mezinárodním otázkám, vysílá francouzský prezident ve vztahu k Rusku smíšené signály.

Jeho analytici připomínají, že vztahy mezi Emmanuelem Macronem a Vladimírem Putinem nezačaly nejlépe. Think tank si všímá kontrastu mezi oběma politiky na začátku Macronova období a signály, které Francie k Rusku vysílá nyní. Macronův obrat je tak z hlediska think tanku nečitelný. Macron na jednu stranu kritizuje Rusko za potlačování protestů v ulicích měst, a zároveň chce přivést Rusko a Evropu „zpátky k sobě“.

„Země, jež stupňuje represivní zásahy vůči vlastním občanům, kteří se odváží postavit se režimu, není bohužel – logicky – připravena být ‚zpět‘ ve svazku s Evropou (a není jisté, že byly vůbec někdy spolu),“ píše analytici think tanku. „Zajímavou otázkou je, zda si Macron vůbec uvědomuje, že se jeho vyjádření vzájemně vylučují,“ dodávají.

Podle think tanku za Macronovým polovičatým postojem k Rusku může být tendence francouzské politiky a byznysu „budování mostů s Kremlem bez ohledu na to, jak široká je propast od Ruska dělí“.

„Když Francie tlačí na dialog s Moskvou bez sebedisciplíny a předem daných podmínek, ukazuje tím vstřícnost k nelegitimním ruským zájmům,“ píše analytici Chatham House.

Byznys je byznys

Podle Karla Svobody, který se věnuje Rusku odborně na Katedře ruských a východoevropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, má vůle sbližovat se s Ruskem prozaické vysvětlení – obchod.

Francie podle něj čekala na nějaký signál, jako byla právě výměna zajatců mezi Ukrajinou a Ruskem, aby mohla reálnou situaci v ukrajinsko-ruském konfliktu začít ignorovat. „Kvalita konfliktu na Donbasu se ale nijak nezměnila,“ připomíná expert.

Podle Svobody politický význam konfliktu na Ukrajině časem klesne a neuznání anexe Krymu se stane spíše formálním. S tím, jak konflikt na východě Ukrajiny už pokračuje roky, se na něj podle Svobody postupně „zapomíná“.

„Při jednáních budeme prvních nebo posledních pět minut nadále zmiňovat, že je třeba Krym vrátit,“ říká Svoboda, „ale Rusové si potom také řeknou svoje a pojedou se ‚business as usual‘.“

Ani Svoboda však nečeká, že by zlepšení vztahů mezi Ruskem a Evropskou unií byly obětovány protiruské sankce za anexi Krymu. Francouzi podle něj chtějí s Ruskem především obchodovat. „Nejde o uznání ruské pravdy,“ říká.

URL| <https://denikn.cz/194550/macron-chce-napravovat-vztahy-s-ruskem-jde-o-byznys-rika-expert/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[denikn.cz \(Svět\)](https://denikn.cz)

Barbora Chrzová

11.9.2019 denikreferendum.cz str. 00

Profil

Autorka působí v Konsorciu nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, kde se věnuje přípravě odborných analýz a stanovisek a komunikaci priorit s politiky a dalšími aktéry, a zároveň v Prague Security Studies Institute jakožto programová manažerka. Vystudovala politologii na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy a teritoriální studia se zaměřením na Balkán a východní Evropu na **Fakultě sociálních věd** UK, kde dále pokračuje v doktorském studiu. Mezi hlavní oblasti jejího zájmu patří politika a společnost v jihovýchodní Evropě, zejména téma politiky paměti a identity.

Zobrazeno 1 / 1

URL| <http://denikreferendum.cz/autor/1721-barbora-chrzova>

Potvrzeno: Markéta Fialová po 14 letech končí na Nově, přestupuje na Primu

11.9.2019 super.cz str. 00 **Bulvár**
Lucie Siegllová

O přestupu moderátorky Markéty Fialové z Novy na konkurenční Primu se začalo mluvit minulý týden. Ani jedna z televizí ale informaci nepotvrdila. „Markéta Fialová je stále zaměstnankyní televize Nova,“ napsal Super.cz PR koordinátor Vojtěch Boháček s tím, že „o případné pracovní změně vedení televize Nova žádné informace nemá“.

Dnes Prima přestup Fialové do svých řad potvrdila. Bude součástí týmu připravujícího start kanálu a spuštění projektu CNN News. „Příležitost být u startu CNN Prima News v České republice je pro mě velmi lákavá, je to výzva, na kterou se moc těším,“ řekla Fialová.

Není bez zajímavosti, že právě na Primě, tehdy ještě Premiéře, Fialová v roce 1993 jako moderátorka začínala. Na Nově působila od roku 2005. Ve dvojici s Karlem Voříškem, aktuálně rovněž působícím na Primě, uváděla hlavní zpravodajskou relaci Televizní noviny. Po odchodu kolegy začala moderovat sama, v posledních letech byla spjata s publicistickým pořadem Střepiny.

Fialová je absolventkou **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, magisterský titul získala v oboru masová komunikace. Už během studií zahájila profesní kariéru, nejdříve v tištěných médiích, posléze pracovala jako elévka ve zpravodajství České televize.

URL| <https://www.super.cz/658313-potvrzeno-marketa-fialova-po-14-letech-konci-na-nove-prestupuje-na-primu.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
super.cz

Televizní přestup roku, CNN Prima News posílí Markéta Fialová

11.9.2019 celebritytime.cz str. 00

Televizní přestup roku, CNN Prima News posílí Markéta Fialová

Novou posilou zpravodajského projektu CNN Prima News bude Markéta Fialová. Televizní moderátorka je jednou z dalších výrazných tváří a profesionálů české mediální scény, která se stane součástí týmu připravujícího start kanálu a spuštění projektu.

„Jsme přesvědčeni, že bude významnou a výraznou posilou v týmu CNN Prima News,“ řekl Marek Singer, generální ředitel skupiny Prima.

„Bez nadsázky se dá říct, že jde o televizní přestup letošního roku a na vzájemnou spolupráci se velmi těším,“ říká Martin Ondráček.

„Moje profesní kariéra začala kdysi právě na Primě. Příležitost být u startu CNN Prima News v České republice je pro mě velmi lákavá, je to výzva, na kterou se moc těším,“ říká Markéta Fialová.

Markéta Fialová, narozena 5. 2. 1971. Absolventka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, magisterský titul získala v oboru masová komunikace. Ještě při studiích zahájila profesní kariéru v tištěných médiích, přispívala do několika novin a časopisů, posléze pracovala jako elév ve zpravodajství ČT.

Jako moderátorka se poprvé představila v roce 1993, kdy se stala jednou z prvních tváří zpravodajství TV Prima (tehdejší Premiéra TV), hlavní zpravodajskou relaci tam poté moderovala až do roku 2001.

2001–2004 byla reportérkou, dramaturgyní a moderátorkou publicistického pořadu Fakta ČT.

V roce 2005 se stala moderátorkou hlavní zpravodajské relace TV Nova, kde působila až do roku 2014. Vedle Televizních novin moderovala magazín Víkend a řadu speciálních živých vysílání, včetně exkluzivních prezidentských interview a politických duelů. Od roku 2014 pak připravovala a moderovala publicistický pořad Střepiny.

Je jedním z nejzkušenějších a nejvýše hodnocených moderátorů a televizních profesionálů v zemi.

Skupina Prima byla založena v roce 1993 jako první česká komerční televizní stanice. Společnost v současné době provozuje vysílání osmi televizních kanálů a šesti rozhlasových stanic. Má široké portfolio webů a tištěných magazínů, pořádá ročně několik významných akcí pro veřejnost a patří mezi české lídry na poli HbbTV. Průměrný měsíční zásah všech stanic a online platformem je téměř 100% ekonomicky aktivní populace (CS 15–69 let), díky čemuž patří skupina Prima mezi nejsilnější mediální skupiny v České republice. Více informací na www.iprima.cz.

Home » [Celebrity](#) » [Televize](#) » [Televizní přestup roku, CNN Prima News posílí Markéta Fialová 11.09.2019.](#)

URL| <http://www.celebritytime.cz/televizni-prestup-roku-cnn-prima-news-posili-marketa-fialova-art.html>

70 let evropské obranné politiky. Bude konečně funkční?

11.9.2019 euractiv.cz str. 00

Společná obrana a bezpečnost se stává jednou z hlavních priorit evropské integrace. Její kořeny však sahají až ke konci druhé světové války. Od té doby však společná spolupráce v této oblasti spíše zaostávala. Situace se ale začala v posledních letech měnit, a to zejména kvůli ruské hrozbě a migrační krizi. Otázkou zůstává, zdali současné ambiciózní návrhy a iniciativy budou v nejbližší době skutečně realizovány a jestli se z Evropské unie stane silný hráč i v oblasti obrany a bezpečnosti.

Historie evropské bezpečnostní a obranné politiky

- 4. března 1947 – Smlouva z Dunkerque
- 17. března 1948 – Bruselský pakt
- 1950 – Plevelův plán
- 4. dubna 1949 – Vytvoření NATO
- 23. října 1954 – Vytvoření Západoevropské unie
- červenec 1970 – Davignonova zpráva, která definovala podobu budoucí evropské politické spolupráce
- 1. července 1987 – V platnost vstoupil Jednotný evropský akt
- 1. listopadu 1993 – V platnost vstoupila Maastrichtská smlouva
- 1. května 1999 – V platnost vstoupila Amsterodamská smlouva
- 1. února 2003 – Platnost Smlouvy z Nice
- 16. prosince 2002 – Berlin Plus
- 12. července 2004 – Vznik Evropské obranné agentury (EDA) (1)
- 21. prosince 2009 – Lisabonská smlouva (2) nabývá platnosti
- 2. listopadu 2010 – Britsko-francouzská dohoda o vojenské spolupráci (3)
- 31. března 2010 – Zánik Západoevropské unie
- 19. – 20. prosince 2013 – Jednání Evropské rady v Bruselu, oživení debat o evropské obraně (4)
- 6. dubna 2016 – Evropský rámec pro boj proti hybridním hrozbám (5)
- 8. července 2016 – Společné varšavské prohlášení NATO a EU (6)
- 16. září 2016 – Bratislavský summit (7)
- 14. listopadu 2016 – Ministři obrany členských zemí se shodli na soběstačnější EU v oblasti obrany (8)
- 17. listopadu 2016 – Zveřejnění (9) globální strategie bezpečnosti a obrany EU
- 22. listopadu 2016 – Europoslanci přijali zprávu (10) o bezpečnostní a obranné politice
- 30. listopadu 2016 – Evropský obranný fond (11)
- 15. prosince 2016 – Jednání Evropské rady v Bruselu (12)
- 1. března 2017 – Představení Bílé knihy (13)
- 6. března 2017 – Ministři zahraničí souhlasí (14) se zřízením stálého velitelství evropských misí
- 24. – 25. března 2017 – Římský summit (15) a Římská deklarace (16)
- 7. června 2017 – Diskuzní dokument Budoucnost evropské obrany (17)
- 9. června 2017 – Konference (18) o obraně v Praze
- 22. – 23. června 2017 – Jednání (19) Evropské rady v Bruselu
- 13. července 2017 – francouzsko-německý obranný summit (20)
- 26. července 2017 – Projev (21) francouzského prezidenta Emmanuela Macrona na pařížské Sorbonně
- 11. prosince 2017 – Rada EU aktivuje (22) stálou strukturovanou spolupráci (PESCO)
- 6. března 2018 – Rada EU se za účasti ministrů obrany poprvé schází ve formátu PESCO (23)
- březen 2018 - schválena první vlna (24) projektů v rámci PESCO
- 22. května 2018 – Rada EU a Parlament předběžně schvalují (25) Evropský program rozvoje vojenského průmyslu pro období 2019-2020
- 28. – 29. června 2018 – Evropská rada se shoduje (26) na dalších reformách v oblasti obrany
- 10. července 2018 - Společné prohlášení NATO a EU (27)
- listopad 2018 - Ministři obrany zemí visegrádské čtyřky rozhodli (28) o zformování další battlegroup, která by měla být schopná pohotovosti v roce 2023
- listopad 2018 - schválena druhá vlna (29) projektů v rámci PESCO
- 16. – 17. února 2019 – Probíhá 55. ročník Bezpečnostní konference v Mnichově
- 5. březen 2019 - Macron představil svou vizi (30) Evropy prostřednictvím otevřeného dopisu, který zveřejnil v předních evropských denících
- 6. září 2019 - Rada EU se shodla na vytvoření "Multinational Helicopter Training Center (31)"

První pokusy o evropskou armádu

Kořeny společné bezpečnostní a obranné politiky evropských zemí můžeme vypočítat prakticky ihned po skončení druhé světové války. Političtí lídři evropských států si byli vědomi toho, že další krvavý konflikt takovýchto rozměrů by evropský kontinent odsoudil k zániku. A východní hrozba v podobě Sovětského svazu také nebyla ničím, co by se dalo přehlížet. Mezi evropskými státníky se proto začalo velmi rychle diskutovat, jak v následujících dekádách zajistit bezpečnost evropských států.

Prvním krokem těchto jednání, která pokračují dodnes, byla smlouva z Dunkerque mezi Británií a Francií z roku 1947, která měla za cíl vytvoření společné obranné aliance. Hned v následujícím roce se k této myšlence

připojily i státy Beneluxu, což mělo za následek vznik Bruselského paktu, který měl mimo jiné za úkol zajištění vojenské spolupráce a kolektivní obrany.

Vytvořením Severoatlantické aliance v roce 1949 však před západoevropskými politiky vyvstala otázka, zdali se cestou čistě evropské obranné politiky vůbec vydávat. Návrh Evropského obranného společenství francouzského předsedy vlády Reného Plevena z roku 1950 ale mluvil jasně. Tzv. Plevelův plán počítal kromě jiného i s vytvořením jednotné evropské armády. Zapojit se měla Francie, Itálie, země Beneluxu a západní Německo. Samotná smlouva byla podepsána v roce 1952. Nikdy však nevešla v platnost, a to z důvodu zamítnutí ratifikace francouzským parlamentem. Celý projekt tak pohřbila paradoxně země, která jej celý od počátku iniciovala. Výsledkem poválečných snah o společnou obrannou a bezpečnostní politiku tak nakonec bylo přetvoření Bruselského paktu v tzv. Západoevropskou unii v roce 1954. Unie se postupně rozrostla na 10 členů a oficiálně zanikla 31. března 2010. Její pravomoci a funkce postupně přešly na orgány Evropské unie.

(32)

Nefungující společná politika

Rokem 1954 tak skončilo poválečné „hledání“ společné evropské obranné politiky. Obnoveno však bylo v 70. letech vytvořením evropské politické spolupráce, která se stala předchůdkyní Evropské rady, tedy v současné době velmi dobře známých evropských summitů. Tato jednání byla do struktur Evropských společenství zakotvena přijetím Jednotného evropského aktu v roce 1987. Tyto společné (byť neformální) diskuze ohledně palčivých mezinárodně-politických témat se během let velice osvědčily, což mělo za následek vznik oficiální společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) v rámci Maastrichtské smlouvy v roce 1993.

Společná zahraniční a bezpečnostní politika tvořila 2. pilíř nově vytvořené chrámové struktury EU. Jednalo se tedy o spolupráci čistě mezivládní, kdy pro přijetí jakýchkoli závěrů či postojů bylo třeba dosáhnout jednohlasné shody mezi všemi státy. Spolupráce to tedy byla značně neefektivní.

Zahradil: Dokud budou evropské státy aktivními členy NATO, nemusí se Evropa vnějších hrozeb obávat.

Změnit to měla Amsterodamská smlouva z roku 1999. Ta mimo jiné vytvořila post Vysokého představitele pro zahraniční a bezpečnostní politiku, který měl na starosti SZBP koordinovat a vést. Stejně tak byl do primárního práva zakotven institut posílené spolupráce, díky kterému se skupina členských zemí v určitých oblastech (včetně bezpečnostních, obranných a vojenských) může oddělit do zbytku států a více spolupracovat, či se v jistých ohledech více integrovat. Amsterodamská smlouva rovněž přinesla možnost tzv. konstruktivní absence, která umožňovala členským státům vzdát se v otázkách SZBP práva veta, aniž by musela s daným návrhem souhlasit. Pro daný návrh takový stát nehlasoval, nezabránil však jeho přijetí. Smlouva z Nice z roku 2003 pak znamenala vytvoření evropské bezpečnostní a obranné politiky mezi členskými státy, díky které může Unie vysílat vojenské mise do zahraničí.

Obrana a bezpečnost stranou

Státy Unie však po celou dobu nezapomínaly na NATO, která si v otázkách kolektivní bezpečnosti stále udržuje jasný primát. V roce 2002 byla přijata série dohod mezi NATO a EU s názvem Berlin Plus, které značně posunuly a zefektivnily vzájemnou spolupráci mezi těmito dvěma celky.

Kromě vysílání vojenských misí a užší spolupráce s NATO však SZBP v prvních letech nového tisíciletí nepřinášela příliš úspěchů. Vytvoření (33)Evropské obranné agentury v roce 2004, která měla za cíl posílit budoucí rozvoj evropské bezpečnostní a obranné politiky, bylo sice důležitým krokem, oblast společné obrany však byla i nadále spíše upozaděována.

Debaty ohledně budoucnosti SZBP se začaly opět více objevovat s příchodem Lisabonské smlouvy v roce 2009. Jednalo se o období českého předsednictví v Radě EU. I proto se ministři obrany členských zemí několikrát sešli v Praze. Jedno z takových setkání proběhlo (34)v březnu a mezi hlavní témata patřilo mimo jiné zlepšování vojenských schopností EU a spolupráce s NATO. Již tehdy byla společná obrana a bezpečnost jednou z priorit České republiky.

Weiss: Unie a její členské státy potřebují být schopní posilovat stabilitu ve svém okolí.

Samotná Lisabonská smlouva vstoupila v platnost 1. prosince 2009 a v oblasti SZBP přinesla mnoho změn (35). Na jejím základě vznikl mimo jiné post Vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který se stal nově jednak předsedou Rady pro vnější vztahy, ale také místopředsedou Komise pro vnější vztahy a vedoucím nově vzniklé Evropské služby pro vnější činnost. Samotný Vysoký představitel má od té doby na starosti zastupování EU ve věcech SZBP, nicméně výrazné pravomoci v zastupování EU navenek má rovněž předseda Evropské komise a stálý předseda Evropské rady.

Lisabonská smlouva zavedla i institut stálé strukturované spolupráce v oblasti obrany, na které se mohou členské státy EU podílet. Několik zemí se tak může spojit a převzít iniciativu například při tvorbě sil rychlé reakce EU, tzv. Battlegroups, nebo spolupracovat v oblasti vojenského průmyslu. Právě na tuto novinku zavedenou Lisabonskou smlouvou navazují i závěry (36) poslední Evropské rady, která se konala ve dnech 22. a 23. června 2017 v Bruselu.

Po skončení „kolotoče“ debat a jednání ohledně změn, které přináší Lisabonská smlouva, se však téma evropské bezpečnosti a obrany opět silně upozadilo a nebyla mu věnována prakticky žádná pozornost. Ministři obrany zemí EU sice v září roku 2010 opětovně vyzvali (37) k posílení evropské obrany a Británie a Francie o měsíc později vyjádřily vůli (38) zahájit „novou éru obranné spolupráce“, k výraznějším posunům však nedošlo. Rusko, migrace, Trump a šok

Jistou výjimku v tomto „období ticha“ a poměrně výrazných škrťů v oblasti výdajů na obranu mezi členskými státy představuje například setkání (39) Evropské rady v prosinci 2013, na kterém vystoupil i tehdejší generální tajemník NATO Anders Fogh Rasmussen.

„Pokud neposílíme naše odhodlání k vlastní obraně, riskujeme, že se o nás Spojené státy přestanou zajímat a Evropa a Spojené státy se od sebe vzdálí. To není to, co by kdokoliv z nás chtěl,“ uvedl tehdy Rasmussen. Možná si ani neuvědomoval, jak blízko je pravdě. Téma možného odklonu Spojených států od EU v otázkách bezpečnosti kvůli neplnění závazků členských států NATO ohledně výdajů na obranu totiž začalo opět rezonovat (40) o tři roky později, tedy v době zvolení Donalda Trumpa novým americkým prezidentem.

Svůj pohled na věc Rasmussen zopakoval a rozšířil i v nedávném rozhovoru (41) pro EURACTIV.cz, ve kterém upozornil na stále přetrvávající mezery v evropské obraně.

(42)

Nešlo však jen o Donalda Trumpa a jeho předvolební rétoriku ohledně budoucnosti vztahů mezi USA a EU (43). Od roku 2013 totiž velmi výrazně roste napětí mezi západem a Ruskou federací, a to zejména kvůli ukrajinské krizi. Série krvavě potlačených demonstrací a následných politických změn na ukrajinské politické scéně vyvolaly velmi tvrdou reakci Moskvy, která od té doby podporuje a vyživuje vojenský konflikt na východě Ukrajiny. Důležitým zlomem v evropském vnímání nových bezpečnostních hrozeb přicházejících z východu pak byla ruská anexe Krymu z jara roku 2014. Velmi nestabilní situace na Blízkém východě a v některých afrických zemích pak zapříčinila již několik let trvající rozsáhlou migrační krizi. A k tomu všemu přidejme nové hrozby hybridní (44), které se v posledních letech stávají běžnou součástí mocenské politiky.

„Evropa čelí především hrozbě nestability v okolních regionech. Z ní vyplývá řada dalších problémů, jako je terorismus, organizovaný zločin či nekontrolované migrační vlny. Unie a její členské státy potřebují být schopní posilovat stabilitu ve svém okolí,“ upozorňuje Tomáš Weiss z Institutu mezinárodních vztahů **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Weiss: Vojenská síla není tím, čím by Unie měla Rusku vzdorovat, ale bylo by dobré, kdyby své diplomatické a ekonomické snahy mohla nějakou věrohodnou vojenskou silou podepřít.

„Unie také čelí přímé výzvě Ruska, které svojí anexí Krymu otevřeně popřelo mezinárodní právo. Vojenská síla není tím, čím by Unie měla Rusku vzdorovat, ale bylo by dobré, kdyby své diplomatické a ekonomické snahy mohla nějakou věrohodnou vojenskou silou podepřít,“ dodal.

Nové hrozby připomíná i europoslanec Jan Zahradil (ODS, ECR). „V bezprostředním sousedství EU sílí nestabilita a Evropa čelí migračním vlnám, které nedokáže efektivně kontrolovat, což může mít velmi negativní dopady v budoucnosti,“ myslí si.

Počet migrantů přicházejících do Evropy se od léta 2015 výrazně snížil a po neúspěchu uprchlických kvót navržených Evropskou komisí se společná strategie přesunula více na ochranu hranic, repatriaci neúspěšných žadatelů o azyl a vytváření azylových center mimo území EU. Tento směr evropské migrační politiky potvrdily hlavy států na zasedání Evropské rady 28. června 2018, kde migrace byla nejprobíranějším tématem. K tomuto obratu došlo hlavně kvůli rozkolům uvnitř německé vládní koalice CDU-CSU o německém přístupu k migraci, přetrvávající opozici V4 a také kvůli převzetí italského ministerstva vnitra protievropskou Ligou Severu v rámci nové vládní koalice s populistickým Hnutím pěti hvězd. Tvrdší přístup k migrační politice je také klíčovým tématem (45) rakouského předsednictví, které převzalo kormidlo evropské politické agendy 1. července 2018 a zvýšený důraz na ochranu vnějších hranic tak v Bruselu přetrvává.

Ovšem největší rozruch v oblasti evropské bezpečnosti nedávno způsobily výroky amerického prezidenta Donalda Trumpa na summitu NATO (46). Ten již během své volební kampaně hanil evropské členy za příliš nízké výdaje na obranu a celkově zpochybňoval americké členství v NATO. Stejných, ale přeci jenom méně určitých výroků, se dostalo například německé kancléřce Angele Merkelové během návštěvy Spojených států 25. dubna 2018 či ostatním hlavám států NATO na loňském summitu. Dalším markantním výstupem, který uvedl evropské spojence do pozornosti, byl letošní summit NATO z 11. a 12. července, kde Trump nepřímo pohrozil, že pokud evropští členové nepřistoupí k ročním výdajům na obranu odpovídajícím 4 % HDP z nynějšího průměru 1,5 %, (a to především nákupem amerických zbrojních systémů), USA by podle Trumpa mohly z aliance vystoupit. Trump ve svém závěrečném projevu tuto možnost ale přeci jenom označil za předčasnou.

Další debakl ale nastal několik dní po summitu, kdy Trump konzervativní zpravodajské televizní stanici Fox News sdělil, že nevidí důvod, proč by USA měly bránit před invazí nejnovějšího člana NATO, Černou Horu. V rozhovoru, který mnozí komentátoři přirovnali ke slovům bývalého britského vládního předsedy Nevilla Chamberlaina o „dalekém a neznámém Československu“ na vrcholu sudetské krize, označil Černou Horu za agresivní provokatéry a tím destabilizoval podstatu článku 5 Washingtonské dohody (koaliční smlouva NATO). Princip kolektivní obrany je efektivní pouze tehdy, pokud případný agresor uvěří, že ostatní spojenci člana v ohrožení nepořijí.

Izolaconismus Trumpovy administrativy a zdrženlivý přístup k tradičnímu bezpečnostnímu rámci Severoatlantické aliance byl zjevný již od začátku Trumpova funkčního období. Nejistoty a odlišné strategické priority na obou stranách Atlantiku, které Trumpovo zvolení představují, daly záminku evropským zemím posílit vzájemnou vojenskou spolupráci. Evropská obranná spolupráce se tak rozproudila už koncem roku 2016, kdy Evropská komise předložila 30. listopadu 2016 Evropský obranný plán a co se Evropská rada v prosinci téhož roku shodla na potřebě upevnit evropské obranné kapacity. Impulz byl tak silný, že sotva o rok později došlo v rekordním čase k založení evropského obranného fondu a aktivaci článku PESCO. Bezprecedentní tempo implementace potvrdil řecký generál Mihail Kostarakos, předseda Vojenského výboru EU (European Military Committee), který 24. ledna 2018 sdělil Evropskému Parlamentu, že rychlost pokroků v oblasti stále strukturované spolupráce je nebývalá a vůbec neodpovídá tradičnímu rytmu evropské integrace. „Co by normálně trvalo roky tady trvá měsíce“, řekl Generál Kostarakos.

Současná evropská debata

Několik let ignorování a podceňování rostoucích hrozeb přicházejících ze zahraničí tak vyvrcholilo v potřebu rychlé akce a rychlého a efektivního jednání o budoucnosti evropské obrany a bezpečnosti. Za počátek této nové éry uvažování o vlastní bezpečnosti a o tom, že mírové uspořádání v Evropě není takovou samozřejmostí, jak by se mohlo na první pohled zdát, můžeme pokládat společné prohlášení (47) EU a NATO z Varšavy z července roku 2016, které má za cíl ještě více posílit vzájemné vazby obou celků.

Chmelař: V bezpečnostní a obranné politice leží kompetence na straně států, nikoliv Komise.

Za větší mezník však můžeme považovat neformální Bratislavský summit (48), který se konal v září roku 2016. Na něm hledaly hlavy států a předsedové vlád EU odpovědi na otázky, jak posílit důvěru občanů v EU a kam dál s integračním projektem jako takovým. Přijaté Bratislavské prohlášení (49) zmiňuje právě i nutnost posílit spolupráci v rámci vnější bezpečnosti a obrany a zahájit provádění červencového společného prohlášení EU a NATO.

Kladení důrazu na NATO je velice důležité i pro Zahradila. „Dokud budou evropské státy aktivními členy NATO, nemusí se Evropa vnějších hrozeb obávat,“ uvedl.

Ovšem velký krok vpřed se udal v prosinci roku 2017, kdy se členské státy a Rada EU rozhodly aktivovat článek 42 Lisabonské smlouvy, který tak zahájil stálou strukturovanou spolupráci v rámci obrany jinak známou pod anglickým akronymem PESCO. O zahájení procesu požádaly členské státy už v listopadu, ale teprve 11. prosince 2017 Rada EU oficiálně aktivovala článek 42 Lisabonské smlouvy, a posvětila tak zahájení stále strukturované spolupráce. Členské státy (50), kromě Dánska, Malty a Velké Británie, oddsouhlasili prvních 17 projektů, na kterých se mohou státy dobrovolně podílet. V této fázi nejsou projekty ještě konkretizovány, ale jedná se především o výcvikové programy, rozvoj technologií a zlepšení koordinace na bojišti. Jednotlivé projekty vždy vede jeden členský stát, a to často ve specializacích, ve kterých daná země vyniká (např. Estonsko a Litva v kyberbezpečnosti či Řecko a Itálie v námořní ochraně hranic). Irsko a Portugalsko původně s účastí váhaly, ale těsně před podepsáním dohody se k iniciativě připojily.

I když Rada pouze oficiálně zahájila celý proces a odložila konkrétní přípravy a návrhy projektů až na březen 2018, prosincové Radě se podařilo dohodnout hlavní zásady a povinnosti, kterou by se stálá strukturovaná spolupráce (51) měla vést. Například se účastníci státy dohodly na pravidelném navyšování obranných rozpočtů či na pravidlech o řízení sekretariátu PESCO a jednotlivých projektů.

Zpráva Evropského parlamentu

Od září 2016 by se někomu mohlo zdát, že obrana a bezpečnost je snad nejdůležitějším tématem evropské integrace. Již v listopadu 2016 ministři obrany členských zemí vyjádřili svůj souhlas (52) s tím, aby byla Evropská unie v oblasti obrany a bezpečnosti soběstačnější. Jen o pár dní později Evropská služba pro vnější činnost zveřejnila komplexní globální strategii EU (53), která obsahuje implementační plán evropské obrany a bezpečnosti a ještě ten měsíc přijal (54) Evropský parlament zprávu o bezpečnostní a obranné politice, jejíž součástí je návrh na zlepšení spolupráce v rámci evropských ozbrojených sil.

Europoslanci ve zprávě kladou důraz mimo jiné na to, že vytvořením jednotného operačního střediska a upevněním vzájemné koordinace by se mezi armádami ušetřilo přes 26 miliard eur ročně. Parlament rovněž požádal členské státy, aby v budoucnu společně investovaly do nákupu obranných prostředků či letadel a apeloval na zavedení tzv. evropského obranného semestru, v rámci kterého by členské státy konzultovaly své plány.

Europoslanci však požádali i o vytvoření společné obranné politiky Unie a apelovali na jednotlivé státy, aby na obranu vynakládaly 2 % HDP. Během tří let by dle zprávy měl vzniknout i evropský výzkumný program na obranu s rozpočtem ve výši 500 milionů eur ročně.

V prosinci 2017 Evropský parlament přijal další usnesení (55), ve kterém uvítal zavedení PESCO. Podle zprávy Parlament věří, že možnosti které tato spolupráce nabízí, jsou neomezené. Dále Parlament v dokumentu požaduje, aby se kyberbezpečnost stala jedním z hlavních pilířů společné obranné politiky. Parlament také vyžaduje, aby se v rámci struktury Evropské komise vytvořilo generální ředitelství (DG) pro bezpečnostní politiku a také požaduje, aby vzniklo sjednocené velitelství pro veškeré vojenské operace a pro řízení společných projektů v rámci PESCO.

Michael Gahler, německý lidovecký europoslanec a zpravodaj tohoto usnesení řekl, že Evropský parlament o spuštění stále strukturované spolupráce usiloval dříve než členské státy a Komise, a to už od vydání zprávy o stavu Společné obranné a bezpečnostní politiky (SBOP) z roku 2010. Podle Gahlera hrál Parlament hrál klíčovou roli (56) v ustanovení Evropského obranného fondu, a to už například tím, že zahrnul pilotní programy pro rozvoj obranného průmyslu již v rozpočtu pro rok 2015 a 2016.

Evropský obranný fond

Tím však nebyl listopadovým návrhům konec. Na konci měsíce totiž Evropská komise stačila zveřejnit (57) zcela nový návrh na vytvoření Evropského obranného fondu, který oficiálně zřídila na počátku června letošního roku.

Důležitou součástí celé iniciativy má být zejména investiční fond pro obranu a také ukončení regulací, které rozpočtu EU a jednotlivým rozvojovým bankám neumožňují investovat do vojenského výzkumu. Zřízený fond by vládám členských zemí umožňoval, aby do něj jednak přispívaly, jednak si z něj i půjčovaly. Finanční prostředky do něj vložené by měly být k dispozici zejména pro společné obranné programy, mezi které můžeme zahrnout například nákup a vývoj armádních dronů, vojenských helikoptér či válečných lodí.

„Členské státy by mohly ušetřit mnoho financí díky vzájemné spolupráci. Několik z nich se například rozhodne investovat do výroby dronů a na závěr jich společně pořídí dvacet. Kdyby takový výzkum prováděla pouze jedna země, koupila by třeba jen jeden nebo dva bezpilotní letouny,“ prohlásil tehdy místopředseda Komise pro zaměstnanost, růst, investice a konkurenceschopnost Jyrki Katainen.

V současném finančním rámci EU se účinnost fondu teprve zkouší a probíhá v experimentální fázi, od roku 2020 by ale měl být EDF plně operativní. Fond se skládá ze dvou částí, výzkumné a vývojové (58), tedy již zmíněného programu EDIDP. Na výzkumnou část, která je financována čistě z evropského rozpočtu, je až do roku 2020 uvolněno 90 milionů eur a pro období 2021–2027 (59) má nový víceletý finanční rámec poskytovat obrannému výzkumu půl miliardy eur ročně. Vývoj je naopak z 80 % financován členskými státy a z 20 % z rozpočtu EU. Investice do vývoje do roku 2020 tedy tak odpovídají sumě 2,5 miliardy eur a od roku 2020 by měly dosáhnout 5,5 miliardy eur ročně.

Podmínkou pro udělení grantu je účast alespoň tří členských států na jednom projektu. EU přispěje pouze na projekty, kde členské státy slíbí zakoupit finální verzi produktu.

Cílem obranného fondu (60) není vytvořit samostatný obranný rozpočet, který by nahradil národní vojenské programy či rozpočty. Podle Komise je EDF způsob, jak přehledněji a efektivněji nakládat s evropskými výlohami na obranu. Komise odhaduje, že příliš národně orientovanými vojenskými zakázkám dochází ke zbytečným ztrátám (61) mezi 25 až 100 miliardami eur ročně. I když Komise zadala předběžné obranné projekty už v roce 2017 a celý koncept se už rozbíhá, největšího úspěchu se na poli evropské spolupráce v oblasti obranného průmyslu dostalo 22. května 2018, kdy bulharské předsednictví dosáhlo předběžné dohody s Evropským parlamentem o schválení Evropského programu rozvoje vojenského průmyslu, takzvaného EDIDP. Ten bude v letech 2019 a 2020 investovat půl miliardy eur do evropských vojenských projektů, a stává se tak podpůrnou silou k docílení evropské obranné Unie. Jedná se tak o předskokana daleko rozsáhlejšího Evropského obranného fondu (EDF), který by měl vstoupit v platnost v roce 2021. Parlament už vše ratifikoval při svém plenárním zasedání ve Štrasburku začátkem července.

„Evropská rada v závěrech přivítala akční plán, který zveřejnila Komise, a který zahrnuje i evropský obranný fond, který by měl pomáhat zejména vědě a výzkumu v oblasti obrany,“ uvedl tehdy pro server EurActiv.

„Pokud jde o tzv. Battle Groups, Česká republika zde zveřejnila svou iniciativu. Snažíme se prosazovat, aby společné jednotky byly snáze nasaditelné, pokud bude potřeba. Zatím byly vytvářeny jako instituce, která nebyla prakticky použita. Naším cílem je odstranit bariéry, které brání tomu, aby tyto jednotky byly snáze použitelné,“ dodal.

(62)

Bílá kniha a diskuzní dokument o obraně

Reálných kontur však začalo nové uvažování o zahraniční a bezpečnostní politice nabývat v březnu roku 2017. Evropská komise tehdy představila dlouho očekávanou Bílou knihu (63), která v sobě zahrnuje pět obecných scénářů možného vývoje evropské integrace. Jen pár dní na to pak ministři zahraničních věcí Unie vyslovili souhlas s vytvořením stálého velitelství evropských misí (64).

Zahradil: Jsem přesvědčen, že Evropské komisi žádná diskuse o budoucnosti evropské obrany nepřísluší. Takové úvahy patří o několik kilometrů dále, na ústředí NATO.

Na Komisi zveřejněnou Bílou knihu volně navázal i evropský summit v Římě (65), který se konal symbolicky ve dnech 24. a 25. března, tedy přesně 60 let od podpisu Římských smluv. V přijaté deklaraci (66) se klade mimo jiné důraz na „bezpečnou a chráněnou Evropskou unii“.

Nejdůležitější momenty se však v tomto ohledu odehrály teprve v červnu. V prvním týdnu Evropská komise v návaznosti na Bílou knihu zveřejnila tzv. diskuzní dokument, který nese název „Budoucnost evropské obrany“ (67). Dokument je součástí série návrhů Komise, které mají zemím EU pomoci v rozhodování o tom, kam nasměřovat evropskou integraci. Součástí představeného dokumentu (68) jsou tři scénáře možného vývoje v oblasti evropské obrany a bezpečnosti směřující k roku 2025. Scénáře nesou názvy „bezpečnostní a obranná spolupráce“, „sdílená bezpečnost a obrana“ a „společná bezpečnost a obrana“.

Podle prvního scénáře by členské státy rozhodovaly o potřebách bezpečnostní a obranné spolupráce na dobrovolném základě a případ od případu, jako je to nyní. Druhý scénář je ambicióznější a počítá s náročnějšími společnými operacemi na moři, ve vzduchu i na zemi. EU by podle něj ale hrála významnější úlohu i v kybernetické obraně, ochraně hranic a v boji proti terorismu.

Nejambicióznější třetí scénář by EU umožnil realizovat náročné bezpečnostní a obranné operace, které by vyžadovaly hlubší integraci obranných sil jednotlivých členských států. Unie by nesla větší odpovědnost za vlastní obranu a se Severoatlantickou aliancí by se v této odpovědnosti vzájemně posilovala.

Konference o obraně v Praze

Vláda Bohuslava Sobotky pohlížela na představený dokument pozitivně, stejně jako v případě Bílé knihy se však nepřikláněla k žádné specifické variantě.

„Stejně jako u předchozích diskuzních dokumentů dává Komise především impulzy pro rozhodování členských států. Ostatně v bezpečnostní a obranné politice leží kompetence na straně států, nikoliv Komise. Stejně jako v případě Bílé knihy o budoucnosti EU nebudeme upřednostňovat jen jeden ze scénářů, který Komise navrhuje,

zvolená varianta bude kombinovat různé navrhované přístupy," uvedl pro EURACTIV tehdejší státní tajemník pro evropské záležitosti Aleš Chmelař.

Chmelař: Musíme být schopni použít sílu, pokud to bude nutné.

Poněkud vyhraněnější názor na věc měl však Jan Zahradil. „Jsem přesvědčen, že Evropské komisi žádná diskuse o budoucnosti evropské obrany nepřísluší. Takové úvahy patří o několik kilometrů dále, na ústředí NATO," prohlásil.

Na náměty Evropské komise navázala i mezinárodní konference o obraně (69), která se konala 9. června v Praze a které se zúčastnil i předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker či Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová. Celá konference se pak nesla v duchu přesvědčení o nutnosti posílit obranu Evropy a podpořit iniciativy přijaté různými institucemi a orgány EU v posledních měsících.

Celý dosavadní koloběh návrhů, iniciativ a jednání o budoucnosti evropské obrany a bezpečnosti byl prozatím završen na Evropské radě (70), která proběhla ve dnech 22. a 23. června 2017 v Bruselu. Představitelé členských států se zde jasně shodli, že je nutné zahájit výše zmíněnou stálou strukturovanou spolupráci. V rámci ní se mají členské země do tří měsíců dohodnout na společném seznamu kritérií a závazků, jakož i na konkrétních projektech, které by chtěly uskutečnit.

„Jedná se o historický krok, neboť tato spolupráce umožní Evropské unii postupovat směrem k hlubší integraci v oblasti obrany. Chceme, aby byla tato spolupráce ambiciózní a inkluzivní. Každá země EU, která se k ní chce připojit, je tedy vítána," uvedl na tiskové konferenci předseda Evropské rady Donald Tusk.

Summit dále uvítal zřízení Evropského obranného fondu a vyzval k rychlému dosažení dohody ohledně návrhu na zřízení evropského programu průmyslového rozvoje v oblasti obrany.

Společné tanky

Devatenáctý Francouzsko-německý summit (71) konaný 19. července do velké míry zaručil prosincové zahájení stálé strukturované spolupráce (PESCO). Předmětem summitu nebyly pouze evropské bezpečnostní návrhy jako jsou PESCO či Evropský obranný fond. Navrhly se i bilaterální projekty jako je například vývoj nové generace společného tanku, který by vystřídal stárnoucí vozový park modelů Leopard 2 a Leclerc. Francie a Německo se dále dohodly na spojení národních systémů velitelství pozemních vojsk (KMW a Nexter) v jednu společnou ústřednu. Oba státy také odsouhlasily vývoj společného stíhacího letounu.

Macronův projev na pařížské Sorbonně

Politici některých členských států, mezi něž patří například Angela Merkelová nebo Emmanuel Macron, se domnívají, že v oblasti bezpečnosti by cílem EU mělo být samostatné jednání, nad rámec obrany NATO. Emmanuel Macron, který 29. září 2017 přednesl v hlavní posluchárně známé univerzity v Sorbonně projev (72), v němž navrhoval „společné intervenční síly, rozpočet a obrannou doktrínu na evropské úrovni." Jeho slova tak odpovídala dlouhodobé francouzské představě o ambicióznější a provozuschopnější SBOP. Příkladem Macronových návrhů je Evropská intervenční iniciativa (EII), ve které se francouzský prezident snažil prosadit evropské jednotky rychlého nasazení nezávislé na EU a NATO. Projekt Evropské intervenční iniciativy se skutečně dal do pohybu a má pomoci skupině členských států dosáhnout lepší akceschopnosti a pozemního uplatnění kdekoli na evropském kontinentě.

Macronův návrh vícerychlostní Evropy na poli obrany podpořila desítky členských zemí, které se rozhodly navázat užší spolupráci mimo struktury EU. Iniciativa dává také šanci zapojit se zemím, které si přály setrvat mimo obranné struktury EU – zejména Británie a Dánsko. Přestože se projekt nachází v počátcích, vzrostla vlna obav, že Evropská intervenční iniciativa jakožto realizace vícerychlostní Evropy přispěje k rozkladu unijních snah o společnou obranu.

Znovu se svou vizí vystoupil prezident Macron před květnovými volbami do Evropského parlamentu, kdy ve svém otevřeném dopise (73) vyzval k reformě evropského projektu a jeho renesanci. Navrhl také mimo jiné i vznik agentury, která by chránila Evropu před kybernetickými útoky a zásahy do voleb v členských státech.

Ministři obrany se poprvé setkávají ve formátu PESCO

Koncept společné obrany se dostal o krok dál 6. března 2018, kdy se poprvé setkali ministři obrany ve formátu PESCO. Bulharské předsednictví totiž považovalo tuto oblast jako jednu ze svých priorit. Náměstek bulharského ministra obrany a vysloužilý generál Atanas Zapryanov sdělil v lednu při zasedání podvýboru EP pro bezpečnost a obranu SEDE, že není na co čekat a že reformy SBOP musí jít za každou cenu vpřed. Podle Zapryanova by

jednotlivé reformní komponenty mohly pokračovat nezávisle na sobě a zamezilo by se tak zbytečnému zdržování.

Ministři během schůzky schválili sedmnáct společných programů, které byly po čtyřměsíčních přípravách dokončeny. Rada během těchto jednání přijala dlouhodobý plán, nebo-li roadmap, který slouží jako návod a rozvrh pro další fáze potřebné k plnému ustanovení PESCO. Návod například určuje, do kdy musí být zrevidovány národní implementační plány. Ty mají vyhodnotit pokrok jednotlivých států v plnění dohodnutých závazků a určených cílů. Rada se také předběžně dohodla na pravidlech a podmínkách řízení společných projektů. Nejvíce se ale členským státům zalíbil nizozemský návrh o zjednodušení přepravy vojenské techniky uvnitř EU, takzvaný „vojenský Schengen“, ke kterému se podepsalo hned 24 členských států.

Slovensko například vede projekt nepřímé dělostřelecké podpory, ke kterému se zatím přidala pouze Itálie. Očekávaný projektem je také EUFOR EUROCC. Projekt, který vede Německo, má za účel připravit společnou infrastrukturu, koordinační systémy a celkové logistické zajištění pro budoucí pozemní kontingent o síle 60 tis. mužů. Podobný návrh na vytvoření společné armády o stejné velikosti se objevil již v roce 1999 na evropském summitu v Helsinkách v podobě takzvaných Helsinkí 2003 headline goals, podle kterých měla EU do roku 2003 vytvořit evropskou intervenční sílu o 60 tis. vojácích (se zálohami a rotujícími jednotkami dosahující síly až 180 tis. mužů), která by mohla být vyslaná do 60 dní kdekoliv a světě. Tato intervenční síla by byla schopna vydržet zároveň v jednom těžkém konfliktu a jedné mírové misi na dvou různých bojištích zároveň, a to až po dobu jednoho roku. Nakonec se ale od konceptu ustoupilo a od roku 2007 EU raději přistoupila k méně nákladným bojovým skupinám o síle dvou brigád (1500 mužů). V této povinnosti se členské státy dobrovolně střídají, a udržují tak designované jednotky v pohotovosti v případě potřeby.

Vysoká představitelka Federica Mogheriniová během jednání také navrhla založení European peace facility, tedy finančního nástroje pro podporu mírových iniciativ. Navrhovaný fond o hodnotě 10,5 miliardy eur by byl financován příspěvkem členských států a podpořil by společné mise SBOP či působení vojsk partnerských zemí a organizací v mírových misích (EU například financuje nasazení jednotek Africké Unie v Somálsku a Súdánu).

Další posun se odehrál na podzim roku 2018, kdy Rada EU schválila vedle původních (74) 17 projektů dalších 17 projektů (75), které budou realizovány.

Česká republika je aktivní na poli obrany

Česká republika byla od počátků PESCO velmi aktivní (76) a spolu s několika dalšími evropskými zeměmi podpořila dopis adresovaný Vysoké představitelce pro SZBP Federice Mogheriniové, který se později stal klíčovým mezníkem pro aktivaci PESCO. Podporu projektům Češi vyjadřují i přímou účastí na 8 projektech (77) a do dalších projektů se zapojila jako pozorovatel. Jedná se kupříkladu o oblasti tzv. vojenského schengenu, Evropského lékařského velitelství či Střediska pro výcvikové mise EU. Kromě toho se Česká republika stala třeba i garantem realizace projektu (78) elektronického boje. Společné iniciativy v oblasti obrany jsou přitom příležitostí i pro české firmy (79).

Co se týče unijních bojových sil rychlé reakce (tzv. battle groups), rozhodla (80) se v roce 2013 Česká republika spolu se zeměmi Visegrádské čtyřky vytvořit evropskou bojovou skupinu V4. Jednotlivá bojová uskupení EU jsou dle dohody tvořena několika členskými státy a skupiny se v pohotovosti střídají po půl roce. Kromě toho, že battlegroup V4 držela pohotovost v roce 2016, drží ji (81) také ve druhé polovině roku 2019, kdy skupinu vedenou Polskem doplňuje také Chorvatsko. O zformování další skupiny (82) ministři obrany zemí visegrádské čtyřky rozhodli také v listopadu 2018 a tato battlegroup by měla být schopná pohotovosti v roce 2023.

Česká republika se účastnila formování bojové skupiny také v minulosti, a sice se svým slovenským sousedem v roce 2009. K nasazení žádné z bojových skupin EU ještě nikdy v historii jejich existence nedošlo.

Červnová rada nebyla pouze o migraci

I když jednání červnové Evropské rady (28. až 29. června) ovládly hlavně debaty o migrační politice, obraně se také dostalo značné pozornosti. Hlavy států se dohodly například na předložení nových projektů PESCO na příštím zasedání Rady v listopadu 2018 a také vytvoření nové strategie pro civilní a humanitární mise v rámci SBOP, kterou by měli státy odsouhlasit do konce roku. Rada také pověřila Vysokou představitelku EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Federicu Mogheriniovou, aby její úřad do konce roku sepsal akční plán pro boj s dezinformacemi a přišel s návrhy, jak tomuto fenoménu lépe čelit.

NATO a EU chválí spolupráci

NATO, které v roce 2019 slaví 70 let od svého založení, je dlouhodobým partnerem Evropské unie. Spolupráce se zakládá na tzv. dohodě Berlin Plus z roku 2002, která hovoří o spolupráci a společném sdílení vojenských prostředků.

Podle společného prohlášení (83) EU a NATO podepsaného Donaldem Tuskem a tajemníkem NATO Jenssem Stoltenbergem v červenci 2018 si však obě instituce vzájemnou spolupráci pochvalují. Oba představitelé ocenili výsledky spolupráce v rámci 74 společných projektů, jako je například 20 projektů v oblasti kyberbezpečnosti či společného hlídkování Středomoří.

Spolupráce však není bezproblémová, což často důvodem, který evropské lídry vede k většímu obratu k unijním či evropským obranným iniciativám. Největší výzvou pro evropské partnery NATO i nadále zůstává navyšování vojenských rozpočtů tak, aby dosáhly výše 2 % jejich HDP. S výší příspěvků také úzce souvisí vztah Trumpovy administrativy k NATO a jeho evropským partnerům, přičemž v minulosti americký prezident několikrát polemizoval o významu Severoatlantické aliance. Harmonii vztahů dále narušuje například místy se překrývající a nejasně vymezená agenda mezi NATO a SBOP či spuštění PESCO, které vzbudilo obavy ze snah EU nahrazovat NATO (84).

Spojené státy již za dob Obamovy administrativy dávno přesunuly centrum pozornosti pryč z Evropy a po nástupu Donalda Trumpa do prezidentského úřadu nejsou další kroky USA pro evropské spojence NATO lépe čitelné.

Bezpečnostní konference v Mnichově

Názorový rozpor mezi Spojenými státy a Evropskou unií byl velmi dobře patrný během 55. ročníku Bezpečnostní konference v Mnichově, který proběhl ve dnech 16. – 17. února 2019. Americký viceprezident Mike Pence se ve svém projevu mimo jiné věnoval íránskému režimu a velmi důrazně vyzval evropské spojence, aby přestali podkopávat americké sankce a vypověděli po vzoru USA mezinárodní dohodu o íránském jaderném programu. Americká strana taktéž Evropu varovala před obchodováním s čínskou firmou Huawei nebo před novým plynovodem Nord Stream 2, s jehož výstavbou nesouhlasí.

Angela Merkelová Evropu hájila a Spojeným státům vyčetla unilaterální jednání, které nebylo předem konzultováno s evropskými partnery. Vyzvala USA, aby ve svých rozhodnutích zohledňovali zájmy Evropy a aby se vyvarovali podobných kroků, jakým bylo vypovězení mezinárodní dohody INF.

Českou republiku na konferenci zastupoval (85) ministr zahraničí Tomáš Petříček, který pronesl svůj projev v panelu týkajícím se obrany evropského kontinentu, kdy ministr zahraničí zdůraznil českou podporu evropským obranným projektům a potřebu prohlubování spolupráce mezi EU a NATO.

Leitmotivem konference, kromě požadavků na silnější EU plnící závazky vůči NATO a volání po ohleduplnější americké zahraniční politice, byla také obava z ruského asertivního vystupování. Lídři diskutovali také dění na Blízkém východě, kontrolu zbrojení nebo například kybernetické hrozby.

Budoucnost evropské obrany a bezpečnosti

Budoucnost a konkrétní kroky jsou stále něčím, co nelze zcela předvídat. Vše se bude odvíjet od dalších jednání a předložených návrhů. Pokračování debat o budoucnosti evropské obrany se očekává na podzim letošního roku.

Weiss: Domnívám se, že ve veřejné diskuzi se často objevuje zcela umělá bipolarita mezi NATO a EU.

Nová předsedkyně Evropské komise, bývalá německá ministryně obrany Ursula von der Leyen, ve své vizi (86) pro nové období vyjádřila podporu vytvoření evropské obranné unie. Dále uvedla, že po svém zvolení hodlá posílit Evropský obranný fond a zmínila také potřebu bránit EU před hrozbami přesahujícími hranice.

I přes ambiciózní plány na utváření evropské obrany však Severoatlantická aliance zůstává základním stavebním kamenem evropské obrany, což zdůraznila i von der Leyenová.

K budoucnosti evropské obrany se však vyjadřují i českí aktéři.

„Země EU musí být aktivnější, akceschopné, musí navyšovat své výdaje na obranu, a především vylepšit efektivitu vydávání těchto peněz. Musíme být rovněž schopni použít sílu, pokud to bude nutné. Potřebujeme budovat tzv. strategickou autonomii, tedy schopnost vést samostatně mise a operace v našem bezprostředním i širším sousedství,“ myslí si o budoucnosti evropské obrany Aleš Chmelař. I on však připomněl zásadní roli NATO.

„NATO i nadále zůstává jedním ze základních pilířů evropské bezpečnostní struktury. Lepší spolupráce s NATO je samozřejmě také součástí této debaty. O tom, že jde o spojené nádoby, dnes už nikdo nepochybuje,“ dodal.

Tomáš Weiss pak připomněl možnost posílené spolupráce, která je podle něj nejpravděpodobnějším scénářem.

„Žádný z členských států není sám o sobě obranyschopný, takže nezbyvá než spolupracovat. Ale tato spolupráce bude nejspíš probíhat v rámci malých skupin, klidně i jen dvojic nebo trojic zemí, které budou společně nakupovat, společně cvičit a zvyšovat důvěru a interoperabilitu mezi svými ozbrojenými silami,“ domníval se.

Stejně jako Chmelař však zdůraznil roli Aliance. „Domnívám se, že ve veřejné diskuzi se často objevuje zcela umělá bipolarita mezi NATO a EU. My si mezi nimi nevybíráme. My potřebujeme budovat ozbrojené síly, které jsou nasaditelné v obou rámcích, společně s partnery,“ dodal.

- (1) http://www.natoaktual.cz/evropska-obranna-agentura-a-reforma-zbrojni-ho-trhu-v-eu-pjm-na_analyzy.aspx?c=A060619_110530_na_analyzy_m02
- (2) <http://euractiv.cz/clanky/vnitro-a-spravedlnost/soft-power-nekdy-destaci-s-tim-lisabon-pocita-007464/>
- (3) <http://euractiv.cz/clanky/vnitro-a-spravedlnost/britsko-francouzskadohoda-ovojenske-spolupraci-skutecnajen-usporne-reseni-008062/>
- (4) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/summiteustaty-podporily-bankovni-unie-epiostrekrizuje/>
- (5) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1227_en.htm
- (6) <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/07/08-eu-nato-joint-declaration/>
- (7) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/summit-v-bratislave-hlavnim-smerem-cestovni-mapy-je-posileni-bezpecnosti/>
- (8) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/eu-chce-byt-pri-ochrane-bezpecnost-sobestacnejsi/>
- (9) https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/15148/eu-global-strategy-implementation-plan-on-security-and-defence_en
- (10) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/5-zprav-minuleho-tydne-ktere-byste-nemeli-prehlednout-17/>
- (11) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/komise-chce-spolecny-fond-na-obranu-staty-by-nakupovaly-treba-drony/>
- (12) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/hlavnimi-body-summitu-budou-migrace-a-obrana-unie-musi-zbrojit-rikaji-politici/>
- (13) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/sef-komise-juncker-predstavil-pet-scenaru-budoucnosti-eu/>
- (14) <http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2017/03/06/>
- (15) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/po-vikendu-nevime-o-budoucnosti-eu-temer-nic/>
- (16) http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=utm_med&utm_campaign=email
- (17) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/evropa-prohloubi-obrannou-spolupraci-cesi-to-podporuji/>
- (18) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/o-budoucnosti-evropske-obrany-se-jednalo-v-praze/>
- (19) <http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/european-council/2017/06/22-23/>
- (20) [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI\(2018\)614739_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI(2018)614739_EN.pdf)
- (21) <http://international.blogs.ouest-france.fr/archive/2017/09/29/macron-sorbonne-verbatim-europe-18583.html>
- (22) https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en
- (23) <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/03/06/defence-cooperation-council-adopts-an-implementation-roadmap-for-the-permanent-structured-cooperation-pesco/>
- (24) <https://www.euroskop.cz/9007/33066/clanek/pesco-rok-a-pul-od-spusteni-34-projektu-co-bude-nasledovat/>
- (25) <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/05/23/european-defence-council-and-european-parliament-reach-provisional-agreement-on-a-regulation-establishing-the-european-defence-industrial-development-programme-edidp/>
- (26) <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2018/06/28-29/>
- (27) <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/07/10/eu-nato-joint-declaration/>
- (28) https://www.lidovky.cz/svet/ministri-obrany-v4-se-dohodli-na-vytvoreni-dalsi-spolecne-evropske-bojoveskupiny.A181115_164448_ln_zahranici_ele
- (29) <https://www.euroskop.cz/9007/33066/clanek/pesco-rok-a-pul-od-spusteni-34-projektu-co-bude-nasledovat/>

- (30) https://www.lidovky.cz/svet/macron-na-sorbonne-lidovky-cz-prinasi-cely-projev-francouzskoho-prezidenta.A171004_205855_In_zahranici_mha
- (31) <https://www.eda.europa.eu/info-hub/press-centre/latest-news/2019/09/06/development-of-multinational-helicopter-training-centre-moves-ahead>
- (32) http://euractiv.cz/wp-content/uploads/2017/06/shutterstock_403142968.jpg
- (33) http://www.natoaktual.cz/evropska-obranna-agentura-a-reforma-zbrojniho-trhu-v-eu-pjm-na-analyzy.aspx?c=A060619_110530_na_analyzy_m02
- (34) <http://euractiv.cz/clanky/vnitro-a-spravedlnost/ministri-obrany-pro-zlepseni-obrannych-schopnosti-eu-jsou-dulezite-vrtulniky-005736/>
- (35) <http://euractiv.cz/clanky/vnitro-a-spravedlnost/soft-power-nekdy-nestaci-s-tim-lisabon-pocita-007464/>
- (36) <http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/european-council/2017/06/22-23/>
- (37) <http://euractiv.cz/clanky/evropska-unie-a-svet/francie-vola-po-posileni-evropske-obrany-007942/>
- (38) <http://euractiv.cz/clanky/vnitro-a-spravedlnost/obrana-britanie-vyzyva-k-rozpocetove-stridm-osti-francie-k-blizsi-spolupraci-008056/>
- (39) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/summiteustatypodporilybankovniuniiepjiostrekritizuje/>
- (40) <http://euractiv.cz/clanky/visegradaska-ctyrka-v-eu/ceska-republika-celi-diky-trumpovi-novym-vyzvam/>
- (41) <http://euractiv.cz/rozhovory/budoucnost-eu/anders-fogh-rasmussen-evropa-ma-vojaky-bez-americanu-se-vsak-nikam-nedostanou/>
- (42) http://euractiv.cz/wp-content/uploads/2017/06/shutterstock_554743501.jpg
- (43) <http://euractiv.cz/factsheet/evropska-unie-a-svet/115791-2/>
- (44) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1227_en.htm
- (45) <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/rakouske-predsednictvi-je-tu-migrace-vladne-agende/>
- (46) <https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/summit-nato-byl-dramaticky-ale-velka-prekvapeni-neprinesl/>
- (47) <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/07/08-eu-nato-joint-declaration/>
- (48) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/summit-v-bratislave-hlavnim-smerem-cestovni-mapy-je-posileni-bezpecnosti/>
- (49) <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap/>
- (50) http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI%282018%29614739_EN.pdf
- (51) http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI%282018%29614739_EN.pdf
- (52) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/eu-chce-byt-pri-ochrane-bezpecnost-sobestacnejsi/>
- (53) https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/15148/eu-global-strategy-implementation-plan-on-security-and-defence_en
- (54) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/5-zprav-minuleho-tydne-ktere-byste-nemeli-prehlednout-17/>
- (55) http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI%282018%29614739_EN.pdf
- (56) http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI%282018%29614739_EN.pdf
- (57) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/komise-chce-spolecny-fond-na-obranu-staty-by-nakupovaly-treba-drony/>
- (58) https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/defence_fund_factsheet_0_0.pdf
- (59) https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/defence_fund_factsheet_0_0.pdf
- (60) <https://euractiv.cz/section/prumysl-a-inovace/news/obranny-fond-ma-pomoci-proti-plytvani-penez-na-rozvoj-evropskych-armad/>
- (61) https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/defence_fund_factsheet_0_0.pdf
- (62) http://euractiv.cz/wp-content/uploads/2017/06/shutterstock_449431963.jpg
- (63) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/sef-komise-juncker-predstavil-pet-scenaru-budoucnosti-eu/>
- (64) <http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2017/03/06/>
- (65) http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/?utm_source=dsms-ua&utm_medium=email&utm_campaign=%C5%98%C3%ADmsk%C3%A9+prohl%C3%A1%C5%A1en%C3%AD
- (66) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/po-vikendu-nevime-o-budoucnosti-eu-temer-nic/>
- (67) https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-defence_en.pdf
- (68) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/evropa-prohloubi-obrannou-spolupraci-cesi-to-podporuji/>
- (69) <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/o-budoucnosti-evropske-obrany-se-jednalo-v-praze/>
- (70) <http://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/european-council/2017/06/22-23/>

- (71) [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI\(2018\)614739_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614739/EPRS_BRI(2018)614739_EN.pdf)
(72) <http://international.blogs.ouest-france.fr/archive/2017/09/29/macron-sorbonne-verbatim-europe-18583.html>
(73) <https://echo24.cz/a/SagJQ/macronova-vize-evropy--za-evropskou-renesanci-v-plnem-zneni-cesky?fbclid=IwAR2CMxfN45Jtlp9jf0iiWNOGRwSCJrh9haS6ooAoO8vBSJiDWV9iUvQbk5k>
(74) <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/ministri-obrany-schvalili-17-projektu-v-ramci-posilene-spoluprace-pesco-cesko-chce-stat-v-cele-tri-z-nich/>
(75) <https://www.euroskop.cz/9282/sekce/stala-strukturovana-spoluprace-pesco/>
(76) <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/cesko-se-zapoji-spolecne-obrany-eu-nabidnout-muze-technologie-sveho-chemickeho-vojska/>
(77) <https://www.euroskop.cz/9007/33066/clanek/pesco-rok-a-pul-od-spusteni-34-projektu-co-bude-nasledovat/>
(78) <https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/cr-povede-v-eu-projekt-zamerujici-se-na-elektronicky-boj/>
(79) <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/spolecna-evropska-obrana-je-skoro-tady-prinese-investice-za-miliardy-a-silnejsi-armady/>
(80) https://www.lidovky.cz/svet/ministri-obrany-v4-se-dohodli-na-vytvoreni-dalsi-spolecne-evropske-bojove-skupiny.A181115_164448_in_zahranici_ele
(81) <https://www.mod.gov.sk/44956-sk/bojova-skupina-eu-krajin-v4-bude-od-jula-opat-v-pohotovosti/>
(82) https://www.lidovky.cz/svet/ministri-obrany-v4-se-dohodli-na-vytvoreni-dalsi-spolecne-evropske-bojove-skupiny.A181115_164448_in_zahranici_ele
(83) <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2018/07/11-12/>
(84) <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/pesco-nesmi-nahradit-nato-usa-se-jinak-obavaji-o-sve-misto-v-evrope/>
(85) https://www.mzv.cz/munich/cz/bilateralni_vztahy/ministr_petricek_se_zucastnil_mnichovske_1.html
(86) https://ec.europa.eu/commission/interim_en?fbclid=IwAR2EcYU_RmbJdcLqDBQ820XcUCAbulCINO7N7Z0L6cTSmJ152kDOy31OyTI

URL| <https://euractiv.cz/section/all/linksdossier/70-let-evropske-obranne-politiky-bude-konecne-funkcni/>

Najít náhradu za Markétu Fialovou nebylo těžké. Nova vytasila z kapsy trumf!

12.9.2019 **expres.cz** str. 00 **Celebrity**
Expres.cz, Karen Mchitarjan

O úprku Markéty Fialové z Novy na Primu se sice mluví jako o televizním přestupu roku, vedení naší největší soukromé televize ale nad ztrátou jedné ze svých moderátorek nemusí zoufat. Střepiny po Fialové převezme neméně zkušená Michaela Indráková, o jejichž moderátorských kvalitách není pochyb.

O zaječích úmyslech Markéty Fialové se sice hovoří několik dní, teprve ve středu ale moderátorka přiznala, že opravdu přestupuje z Novy na Primu. Tam by se měla spolupodílet na vzniku na kanálu CNN Prima News.

Zatímco Fialovou nyní čeká tuhý boj o sledovanost, s čímž si v posledních letech díky síle televize Nova nemusela lámat hlavu, vedení Novy se dlouho nerozmýšlelo a již zaplnilo její místo. Novou moderátorkou Střepin se stala Michaela Indráková, za svobodna Šmídová .

„Děkujeme Markétě Fialové za čtrnáct let loajální práce v TV Nova a přejeme jí hodně úspěchů v dalším profesním i osobním životě. Taktéž děkujeme za její přínos Televizním novinám, které v minulosti moderovala. V posledních pěti letech pak byla hlavní tvář pořadu Střepiny. Novou moderátorkou Střepin se stává zkušená politická reportérka a moderátorka Michaela Indráková, rozená Šmídová. Michaela v posledních letech moderovala významné politické debaty a spolu s Reyem Korantengem byla hlavní tvář volebních speciálů,“ sdělil za Novu PR specialista Vojtěch Boháček.

Markéta Fialová odchází z Novy: Bude novou posilou do CNN zpráv na Primě?

TV Nova

Michaela Indráková, která se do televize vrací od desetiměsíčního syna, není jen tak obyčejnou moderátorkou, již jste v posledních letech mohli vidat ve večerních zprávách na stanici Nova 2.

Vystudovala mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a chtěla se žít jako simultánní překladatelka v Bruselu. Až později se rozhodla pro kariéru novinářky a stala se z ní jedna z hlavních tváří zpravodajství televize Nova.

Na Nově si od ní nyní slibují, že v posledních letech zkosnatělým Střepinám dá díky svým zkušenostem nový impuls.

URL| https://www.expres.cz/celebrity/marketa-fialova-michaela-indrakova-strepiny.A190912_120857_dx-celebrity_ren

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[expres.cz](https://www.expres.cz)

Soud v Severním Irsku zamítl stížnost na brexit bez dohody

12.9.2019 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Soud v Severním Irsku zamítl stížnost na brexit bez dohody. Stěžovatelé vznášeli obavy, že by byl v rozporu s Velkopáteční mírovou dohodou z roku 1998. Do data brexitu podle scénáře premiéra Borise Johnsona zbývá 49 dní. Premiér trvá na tom, že Británie odejde z Evropské unie k 31. říjnu. Podle dnešních zpráv, čerstvých zpráv z médií, zvláště pak byznys insiderů, se ale Evropské unie připravuje na možnost dalšího odkladu. Situaci v Irsku, o kterém teď bude řeč, dobře zná Ivo Šlosarčík, profesor evropských studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Zeptala jsem se ho, jaké právní nástrahy může brexit Irům přichystat.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií Univerzity Karlovy

Záleží na tom, jestli to bude brexit s dohodou, nebo bez dohody. Ta smlouva, kterou bývalá premiérka Mayová domluvila s EU 27, tak víceméně říkal, že téměř vše z pohledu běžného občana bude v Severním Irsku i v Irské republice pokračovat jako před brexitem do konce roku 2020. A za ten rok něco by politici Británie a EU 27 měli najít řešení, jak ošetřit ten problém hranice, aby fungovala, jak podle evropských předpisů, tak podle britských a co nejméně zatěžovala komunitu na severu i jihu od od té hranice.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Jinými slovy to byl odklad.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií Univerzity Karlovy

Ano, v podstatě jádrem dohody, brexitové dohody, té vyjedné paní Theresou Mayovou, bylo to, že Británie vystoupí, přestane se podílet na rozhodování Evropské unii, ale z pohledu občanů, firem nebo třeba univerzit většina věcí poběží stejně jako předtím. A za ten rok a něco, do konce roku 2020, se dojednávají smlouvy, které budou spíš po sektorové bázi řešit budoucí vztahy mezi EU 27 a post-brexitovou Británií.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Čili to riziko případné, které spojují nebo spojovali ti stěžovatelé na brexit bez dohody s Velkopáteční dohodou z roku 98, by spočívalo teoreticky v čem?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií Univerzity Karlovy

To se můžeme podívat, jaká byla logika, filozofie dohody Velkopáteční, neboli Belfastská dohody z konce minulého století. Jedním z problémů, proč se nedařilo řešit Severní Irsko bylo to, že vláda v Dublinu říkala, my máme legitimní zájem mluvit do věcí v Severním Irsku, protože je to náš soused. Máme s ním zvláštní vztahy. Zatímco londýnská vláda po většinu dvacátého století říkala, ne, to je součást Spojeného království. My s názory dublinské vlády budeme zacházet úplně stejně jako s názory kterékoliv jiné evropské nebo neevropské země. A to se právě změnilo v tom roce 1998, kdy máte poprvé pořádnou dohodu, která říká, že i Dublin má legitimní zájem mluvit do toho, co se bude v Severním Irsku dít. A zároveň dublinská vláda, vláda Irské republiky jasně řekla, že pokud by se mělo jednat o případném sjednocení ostrova, budou s tím muset souhlasit, jak většina katolíků, tak většina protestantů v Severním Irsku. Nebude žádná snaha o jednostranné přičlenění Severního Irska k Irské republice. A co s tím měla společného Evropská unie a má. Ona přímo se nepodílela na tom vyjednávání. To běželo po diplomatických linkách, případně tam hodně pomáhali Američané. Ale co pomohla Evropská unie změnit, je kontext celý vztahů. To znamená, že se daleko víc začalo obchodovat, začali víc cestovat lidé a mimo jiné přišlo hodně peněz, třeba v kohezních fondech do Irské republiky i Severního Irska. A když teď tuhleto kontextovou věc dáme pryč, tak jsou obavy, co by se stalo prostě, jestli ta Velkopáteční dohoda je schopna přežít, je v kontextu vztahů mezi dvěma státy 1 uvnitř 1 mimo EU.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Je nebo není, tedy z říše fantazie to, co si přeje podle aktuálního průzkumu 51 % respondentů v Severním Irsku, totiž přičlenění k Irské republice?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií Univerzity Karlovy

51 % je strašně tenká hranice, která se může velice snadno změnit. A po tom, co je důležité, jaký je názor v jednotlivých komunitách, jak jsem říkal, v té protestantské a v katolické. V té katolické komunitě vždycky byla větší podpora spojení s Irskou republikou než v té protestantské. A v žádném případě ani právně, ale taky ne politicky není průchodné jakékoliv sjednocení, pokud nebude solidní většina v obou komunitách vyjádřená a v referendu a asi i ve volbách do severoirského /nesrozumitelné/ shromáždění.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Jak důležití jsou teď severoirští unionisté, kteří podporují nebo donedávna podporovali menšinovou vládu? Jak oni můžou, případně ovlivnit to výsledné uspořádání?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií Univerzity Karlovy

To bude záležet, jak dopadnou další parlamentní volby nejen v Severním Irsku, ale v celém Spojeném království. To, že mají takovouhle stranu /nesrozumitelné/ sílu, je vlastně náhoda danou tím, že se Theresy Mayové do těch posledních voleb konzervativní strana těsně dostala, dostala se těsně pod 50 % hlasů v parlamentu. A těch pár hlasů unionistických z DUP jí pomohlo dostat se nad 50 %, ale to se nestává až tak často. Stalo se to párkrát v minulosti, ale nezdá, že by toto se opakovalo po případných volbách, které vyhlásí Boris Johnson, nebo kdokoliv jiný. Takže, dá se očekávat, že politická síla strany DUP, ať unionistů poklesne o příštích parlamentních volbách ve Spojeném království.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

V analýze krizových scénářů britské vlády, přezdívané akce Strnad, je zmínka o hrozbě nepokojů v Severním Irsku. Je příliš odvážné spekulovat o možnosti rozpadu Británie, tak jak ji známe?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií Univerzity Karlovy

Spekulace o rozpadu Spojeného královského, jak ho známe, se objevují hodinu poté, co byly známé výsledky referenda. Mluvílo se o Skotsku, mluvílo se Severním Irskem a podobně. Rizika tam samozřejmě jsou. Severní Irsko, přestože za těch 20 let se tam situace velmi uklidnila, je pořád ten nejméně stabilní region Spojeného království a případné obnovování kontrol na hranici mezi Severním Irskem a Irskou republikou přináší resentimenty a může vést k nepokojům samozřejmě. A tam bude opravdu klíčové, jak se k tomu problému postaví politická reprezentace obou hlavních komunit, to znamená DUP za unionisty a /nesrozumitelné/ za katolíky, nacionalisty, jak je nazveme. Jestli tam se objeví politici začnou se snažit využít a brát politické body v

případě nepokojů, anebo to bude jako dosud, v těch posledních 20 letech, kde opravdu obě ty hlavní komunity spíš říkaly můžeme se hádat, ale dejme se na politické aréně a ne ukončíme násilí, které tam panovalo po desítky let.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Ivo Šlosarčík, profesor evropských studií na **fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

V Praze, v Sofii, v Kyjevě se nám fašisté snaží ukrást Velkou vlasteneckou válku, zní podrážděně z Ruska

12.9.2019 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Je přirozené, že se tak děje všude tam, kde kritická diskuse o minulosti neproběhla buď vůbec, nebo jen velmi nedokonale, tedy v postkomunistickém prostoru. Proč právě tam? Komunisté se k moci všude dostali násilím, všude vytvořili mocenský monopol a ten, vedle násilí, udržovali i prostřednictvím monopolu na interpretaci dějin, jejichž „logiku“ prý pochopil marxismus-leninismus.

Čtyřicet let celým sovětským blokem unisono znělo, že krví vykoupené a zpečetěné spojenectví se SSSR je na „věčné časy“. A díky vedení sovětských komunistů – neboť strážci odkazu Lenina a (dokud se to hodilo i) Stalina na poli dějinné logiky čněli nade všemi – je jen otázkou krátkého času, kdy dojde k „nevyhnutelnému“ vítězství komunismu na celé planetě. Všude to zanechalo obrovské škody, které však například na rozdíl od škod na životním prostředí zdaleka nebyly tak dobře vidět.

Sovětský svaz své satelity ovládal a řídil jak prostřednictvím komunistických stran, tak kombinací vojenských a ekonomických nástrojů. Moskva, i když veřejně deklarovala, že vše provádí nezištně a z „bratrské lásky“, si za vedení a obranu nechávala platit jak v rovině fyzické a finanční, tak v rovině symbolické. V celém socialistickém bloku bylo minimálně dvakrát ročně – 9. května a 7. listopadu, kdy se v Moskvě slavilo vítězství a říjnová revoluce, možné sledovat ritualizované projevy vděku, lásky a oddanosti Sovětskému svazu a jeho komunistické straně.

Tak jako svého času ruská knížata putovala do Saraj Bátú v deltě Volhy (nedaleko dnešní Astrachaně), aby poklekla před chánem Zlaté hordy a odevzdala tribut, se komunističtí pohlaváři vydávali do Moskvy, aby na tribuně Leninova mauzolea po boku sovětského vůdce davům moskevských pracujících ukázali, jak pevná a nerozborná je jednota socialistických zemí.

Když se na přelomu 80. a 90. let sovětský svět zhroutil, tyto aktivity sice ustaly, ale jejich „echo“ se ve veřejném prostoru i nadále udržovalo. Zdaleka nešlo jen o názvy a architekturu měst, náměstí a ulic či o monstrózní památníky Lenina, ale třeba také o prodej sovětských vojenských „suvénýrů“, které tak dobře známe z ulic Prahy. Nebo výrobu replik sportovních dresů ze 70. a 80. let s nápisem CCCP na prsou, které ve svých retro kolekcích začaly nabízet některé firmy a obchodní řetězce.

Přečtete si také Koněv zakrytý? Odkrytý? Nejde jen o maršála. Češi nevědí, co s celými svými dějinami

Klíčovou roli v tomto revivalu hraje odkaz druhé světové války a sovětského podílu na vítězství nad nacismem, což si ruské politické elity vždy uvědomovaly. Již za Jelcina, který na začátku své vlády byl ochoten přiznat odpovědnost SSSR za řadu zločinů a pronést slova omluvy, se však události let 1941–1945 začaly dostávat do popředí v podobě jakéhosi gigantického štítu, kterým se přikryly všechny neúspěchy a odrazily jakékoli požadavky.

Jediným vlastníkem odkazu vítězství se stalo Rusko a jeho vůdce, zatímco ti, kteří skutečně bojovali a trpěli, jednou za rok – a to ještě museli mít štěstí – dostali zdarma konzervu a možnost opít se dle libosti... Až na Pobaltí, jehož politické elity se od sovětského vidění světa radikálně distancovaly, v ostatních postsovětských zemích díky stále stoupající asertivitě Moskvy nakonec ruské představy o výkladu dějin akceptovali, ale když asertivita přerostla v agresivitu, nastal obrat i tam.

„Slušné“ státy: Německo a Rakousko

Pokud přijmeme sovětsko-ruský výklad dějin, tak za tímto obratem stojí, kde se vzali, tu se vzali – fašisté! Ti jsou pak podporováni cizími, zejména „americko-natovskými“, silami, které se přepisováním dějin snaží dostat k ruskému nerostnému bohatství, po kterém Západ prahne od dob Napoleona.

Existují však i „slušné“ státy, například poražené Německo a Rakousko, které z vděku za osvobození, stažení sovětských vojsk a umožnění sjednocení ponechaly památníky na svých místech. Kapitoulou samo o sobě je pak Polsko, v jehož případě ale všichni konzumenti sovětského přístupu k dějinám vědí, že (katoličtí) Poláci, ač Slované, odjakživa nenávidí (pravoslavné) Rusy a nemohou jim zapomenout, že již v 17. století polští magnáti nedokázali ovládnout Ukrajinu, která se odtrhla a v bratrském svazku spojila s Ruskem...

Polsko je proto „geneticky“ nositelem rusofobie, zatímco ostatní Slované prý k Rusku vzhlížejí a neslovanské národy Evropy Rusko uznávají, mimo jiné proto, že Rudá armáda osvobodila Osvětim, a proto se kdokoliv, kdo proti Rudé armádě řekne křivé slovo, stává popíračem holokaustu. Slovo od slova to sice takto na jednom místě asi nenajdete, ale kdo minimálně posledních pět let sleduje oficiální ruské sdělovací prostředky, už to všechno (a ještě mnohem horší věci) mnohokrát četl či slyšel.

Přečtěte si také Ne osvobození, ale zotročení. Je čtyřiasedmdesát let po válce, přestaňme si konečně lhát

V posledních dnech se však situace „na bojišti“ přeci jen poněkud změnila. A to když se k protiruskému Polsku, které ruskou delegaci nepozvalo na akce připomínající začátek druhé světové války, přidalo slovanské a pravoslavné Bulharsko! Jeho ministerstvo zahraničních věcí totiž u příležitosti výstavy odtajněných sovětských materiálů, kterou pořádá ruská ambasáda v Sofii, uvedlo: „Aniž bychom popírali příspěvek SSSR k porážce nacismu v Evropě, nesmíme zavírat oči před skutečností, že bajonet sovětské armády přinesl národům střední a východní Evropy půl století represí, které utopily občanské vědomí, deformovaly ekonomický rozvoj a zbavily jej dynamiky procesů, které probíhaly v evropských zemích.“

Ruská agentura Sputnik zveřejnila rozhořčený komentář mluvčí ruského záměrníka Marii Zacharovové a citovala i mluvčího ruského prezidenta, Dmitrije Peskova, který prohlásil, že „žádné vzpomínkové události v jakékoli zemi na světě, které pojednávají o výročí Velké vlastenecké války a druhé světové války, nelze bez účasti Ruské federace považovat za úplné“.

V Rusku se pak přidaly i desítky dalších politiků a odborníků, přičemž z jejich úst zněla téměř totožná slova: Bulhaři negují vlastní historii, zapomínají, že je Rusové osvobodili od tureckého jha a Rudá armáda od nacismu. Děje se tak především proto, že se bulharská politika, jak prohlásil politolog, kandidát historických věd Michail Smolin, ocitla ve vleku „západního trendu přepisování historie, který SSSR činí spoluzodpovědným za rozpoutání druhé světové války“.

Co si to ti Bulhaři dovoluji

Vědecký ředitel Ruské vojensko-historické společnosti, Michail Mjagkov, šel ještě dál, když Bulharům doporučil, aby se v přístupu k dějinám druhé světové války poučili u Slovinců, kteří „dodnes ctí svatou památku sovětských vojáků – osvoboditelů a chápou, že nebyť obrovského vkladu naší země za války, dnešní Evropa by byla zcela jiná“. Ředitel Mjagkov, jenž je přesvědčen, že Rusové stále musí Evropanům připomínat historické lekce, bratry Bulhary nevyjímaje, si dále klade otázku, zda by dnes Bulharsko vůbec existovalo, jako nezávislý stát, kdyby roku 1944 zemi od protifašistického režimu neosvobodila Rudá armáda. „Bulharsko bylo členem fašistického bloku, pomohlo Hitlerovi okupovat Jugoslávii a Řecko, na jeho území se nacházela německá vojska a zásobovalo nacistickou armádu nejrůznějšími surovinami a potravinami. Pokud si Bulharsko přeje přezkoumat výsledky války, tak si musí uvědomit, že mohou být přezkoumány i vztahy k Bulharsku. Historická slepota totiž nikdy nevedla k normálnímu rozvoji společnosti... jejíž hospodářství pomohl obnovit SSSR.“

Škoda, že pan ředitel, který má Bulharům tolik za zlé jejich chování během druhé světové války, nezdůraznil, že se chovali úplně stejně, jako SSSR v letech 1939–1941, že Bulharsko nikdy SSSR nevyprovokovalo válku, jeho armáda nepůsobila na východní frontě, a když se Rudá armáda probojovala až na Balkán, tak v zemi proběhl státní převrat, kterým byl domácí „monarcho-fašistický“ režim zbaven moci... Jakmile dorazila Rudá armáda, vznikla vláda Vlastenecké fronty, v níž klíčové pozice, včetně ministerstva vnitra, získali komunisté. Nově

budovaná „lidová demokracie“ začala pod ochranou sovětských jednotek a za aktivní účasti sovětské NKVD a vojenské kontrarozvědky SMERSH (zkratka pro smert' špionam) zatýkat nepohodlné osoby, šmahem všechny označované jako fašisty, z nichž mnozí byli odvezeni do Sovětského svazu. Z Bulharska se na dalších čtyřicet let stal sovětský satelit.

Přečtěte si také Prostřednictvím televize si populisté dokážou vyrábět voliče na míru. Nejlépe je začít u dětí

Z hlediska mocenské politiky je samozřejmě možné pochopit, proč se Rusové tak zoufale snaží udržet vliv v postsovětském prostoru, respektive v prostoru někdejšího sovětského bloku. Horší už je to s pochopením motivací těch, kteří v různých evropských zemích ruské nároky podporují a berou za své.

Komunisté byli svého času motivováni ideologií, později možností podílet se na moci. Řada z těch, kteří sledovali jen moc a vlastní prospěch se velmi zdařile dokázala etablovat i v nově nastolených poměrech, a komunistická ideologie bez mocenského monopolu komunistické strany zjevně žádnou velkou přitažlivost nemá ani v Rusku, ani jinde v Evropě. Kovaní soudruzi navíc nevyhnutelně a logicky vymírají.

Svět podle Vladimira Putina

Podobně jako v jiných postkomunistických zemích i v Rusku platí, že o co méně se podařilo vychovat občany, o to úspěšněji se podařilo vyprodukovat konzumenty. Ruští zbohatlíci se stali jedním z ruských úspěšných exportních artiklů a po celém světě, bývalou východní Evropu nevyjímaje, si rychle dokázali najít partnery, kteří byli a jsou zainteresovaní na možnosti v Rusku rychle zbohatnout.

Když tuto sortu lidí Vladimir Putin dostal pod kontrolu, začal si jejich prostřednictvím kupovat vliv v zahraničí, přičemž zaznamenal několik mimořádných úspěchů. Asi největším je „koupě“ někdejšího kancléře Spolkové republiky Gerharda Schroedera. Ale lidé tohoto typu, kteří hlasitě volají po nezbytnosti návratu oboustranně výhodných ekonomických vztahů, které nebudou zatíženy politickými problémy, se většinou v bitvách o symboly, jakými je třeba „náš“ Koněv, viditelně neangažují. Odkud se tedy berou?

Částečně se jistě jedná o nostalgiky, kteří marně touží po návratu dávno minulých časů. Do této skupiny jistě patří jak staří, tak i noví komunisté, kteří ani nejsou schopni vidět, že Putinův režim, ostatně stejně jako komunistický režim v Číně, se v sociálních otázkách chová zcela asociálně a místo toho, aby spravedlivě a rovnostářsky distribuoval bohatství, vyprodukoval úzkou vrstvu extrémně bohatých lidí a stále se zvětšující masu chudiny.

Přečtěte si také Sjednocená společnost je fašizující mýtus

Pro naše komunisty však, zdá se, je rozhodující, že Putin stojí v čele Ruska, které jim splývá se Sovětským svazem. Rusko jako hodnota sama o sobě pak nejspíš bude tím zásadním magnetem pro ty, kteří stále věří ideji panslovanství a rovněž pro ty, kteří Rusko vnímají jako jedinou mocnost, jež se nebojí postavit americké hegemonii. Ti všichni pak opakují mantry o veliké Rusi, která je matkou všech slovanských národů, osvoboditelkou a záchránkyní, strážkyní „poslední svátosti velikého vítězství“ a jediným garantem míru. Těmto lidem je zbytečné vyjmenovávat fakta o zločinech sovětské moci či ukazovat paralely imperiálního chování carského, bolševického a současného režimu.

Nic jim neřeknou například slova Stefana Stambolova, jednoho ze zakladatelů moderního Bulharska, který svého času k ruskému tvrzení, že Rusko je „matkou“ a ostatní slovanské národy jsou jejími „dětmi“, prohlásil: „Vděčnost Rusku nemůže být placena svobodou Bulharska. Matka nerodí děti proto, aby je udusila.“

Nic jim neřeknou navzdory tomu, že jsou pravdivá a poměrně jednoduše verifikovatelná. Stačí se zeptat ve Finsku, v Pobaltí či v Ukrajině, kdekoliv v Zakavkazsku nebo i v Rusku, třeba v Tatarstánu. Ve jménu panslovanství, odporu proti americké hegemonii, vděku za osvobození či kvůli tomu všemu dohromady se z těchto lidí stávají „noví bojovníci“, neúprosně požadující ctít na věčné časy svatou památku sovětských vojáků, bez nichž by naše existence, jakož i existence našeho státu, nebyla možná. Tady už nemáme co do činění s racionalitou, ale s vírou, kterou lze buď odmítnout, nebo bezvýhradně přijmout. Pokud přijmeme, staneme se, řečeno starým jazykem „raby gosudarovými“, tedy otroky cara. Pokud odmítneme, budeme mít i nadále možnost svobodně volit, jakou cestou a proč se v budoucnu budeme ubírat.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/195400/v-praze-v-sofii-v-kyjeve-se-nam-fasiste-snazi-ukrast-velkou-vlasteneckou-vaiku-zni-podrazdene-z-ruska/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

denikn.cz (*Komentáře*)

TZ: Josef Chuchma 13.9.2019 artalk.cz str. 00

Josef Chuchma / Výseky (z normalizace) / kurátor: Josef Moucha / Leica Gallery Prague / Praha / 13. 9. – 3. 11. 2019

Josef Chuchma (*1959) vybíral své fotografie pro výstavu v Leica Gallery Prague ze stovek filmů exponovaných od roku 1975 do první poloviny 80. let. Jejich žánrovým určením je takřčený humanistický dokument spjatý s klasickou fotografickou technikou a s černobílou škálou.

Autor se zde prezentuje ve dvou liniích. Jednou jsou ucelenější výběry z cyklů exponovaných na vojenských přísahách v Praze a na náboženských poutích v polské Čenstochové. Druhá, početnější linie stojí na víceméně soliterních exponátech, byť vybrané snímky nejednou – třeba u záběrů z letních tanečních parketů – pocházejí z poměrně rozsáhlého tematického souboru. Instalační důraz na solitéry a na několiksnímkové sondy otevírá přítomné fotografie širším společenským vazbám a tématům.

Připomeňme: výstava je ohlédnutím do období okupace Československa sovětskou armádou, do let politické nehybnosti. Exponáty prozrazují zanedbanost životního prostředí, konfekčnost převládajícího oblečení i tvarů zachycených věcí. Bezvýchodné nálady, rozšířené napříč společnostmi, se zde vracejí jako ozvěny – ať už v podobě poněkud zoufalého rozptýlení, anebo přistižené ve výrazu jednotlivých tváří. Režim totiž ovlivnil existenciální situaci občanů celého státu v míře, o níž oni sami často ani neměli tušení.

Asi vůbec nejstarší záběr pochází z návštěvy u Josefa Sudka a patří k sérii portrétů iniciačních osobností. Mimochodem dokládá, že v necelých šestnácti letech měl začínající tvůrce ponětí o vrcholových možnostech projevu v médiu zvaném fotografie. Časné vyhraněnosti napomohl fotografující otec, jehož sbírku sudkovských knih ostatně junior nesl mistrovi k podpisu.

Dlužno podotknout, že valná většina snímků je zveřejněna poprvé. Předchozí autorovy výstavy byly portrétní a zaměřené výhradně na snímky spisovatelů. Příšící Josef Chuchma se od studií Fakulty žurnalistiky Univerzity Karlovy, dokončených roku 1984, profiloval jako publicista, kritik a redaktor kulturních rubrik několika periodik. Jeho rané momentky si zachovaly příznačnou svěžest hledajícího, zkoumavého, nezatíženého pohledu. Realisticky vystižené motivy nabízejí příležitost ke zpětné reflexi doby, odlišné od té dnešní nejen politicky či sociálně, nýbrž také vizuálně a fotograficky.

Josef Chuchma (*1959)

Narodil se v Praze. Maturoval na střední průmyslové škole elektrotechnické, vystudoval Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy (1984). Nastoupil do kulturní rubriky týdeníku Mladý svět, v roce 1993 přešel do kulturní rubriky týdeníku Respekt. Od dubna 1994 do konce roku 2002 šéfoval kulturní rubrice deníku Mladá fronta DNES, tamtéž pak pracoval v esejistických přílohách až do léta 2013, kdy přešel do Lidových novin a do léta 2017 v nich vedl sobotní přílohu Orientace. Poté nastoupil do České televize jako projektový manažer a editor webu Artzona.cz, který přináší ke stanici ČT art. V letech 2014-2017 moderoval v České televizi kritický diskusní pořad Jasná řeč Josefa Chuchmy. Řadu let vedl na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy kritický seminář o recenzování fotografie.

Chuchma začal intenzivně fotografovat zhruba ve svých třinácti letech. Záhy začal získávat ceny v soutěžích mladých fotografů. Od počátku osmdesátých let se věnoval fotografii i jako publicista a kritik – zprvu psal především do časopisu Československá fotografie. Fotografii se rovněž věnoval v rámci vysokoškolských studií včetně diplomové práce. Podílel se na fotografickém ilustrování několika knih, kupříkladu výboru z veršů Johna Updikea Domácí biograf (1998) nebo vzpomínkového svazku Ludka Svobody Antikvariát a já (1999).

Editorsky se podílel na monografii fotografa Václava Chocholy (2003), je autorem textů v monografiích Hany Jakrlové (2006), Tomkiho Němce (2007), Jaroslava Brabce (2013), Jaroslava Beneše (2016), Josefa Koudelky (2018). Napsal rovněž statě například do knih Deset let – Události 1989-1999 ve fotografii MF DNES (1999) či Anna Fárová & fotografie / Photography (2006). Je spoluautorem svazku Torst: Dvacet let nakladatelství (2011). Dvakrát (1991 a 1996) samostatně vystavoval v Praze fotografické portréty spisovatelů.

Josef Moucha (*1956)

Josef Moucha vystudoval žurnalistiku na Karlově univerzitě. Od 70. let se zabývá volnou fotografickou tvorbou a vystavuje ji. Činný je rovněž jako kurátor fotografických výstav. Od 80. let o fotografii soustavně píše do odborného i všeobecně zaměřeného tisku.

Pracoval jako odborný asistent předmětu fotografie na Fakultě žurnalistiky UK (1985–1990) a redaktor časopisu Revue Fotografie (1990–1995). Následně byl činný ve svobodném povolání. Patřil k zakládajícím členům galerie Pražský dům fotografie (činné v letech 1991–2007). Od roku 2013 působí na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, kde je v současnosti docentem.

Je autorem textů v několika desítkách fotografických publikací. Některé své texty o fotografii shrnul do knihy Zážitek arény. Eseje o historii fotografie a technických obrazech (2004) a Obrazy z dějin fotografie české (2011). Ze své vlastní fotografické tvorby připravil knihy Válka za studena (2017) a Doličné okamžiky (2018). Kromě toho publikoval prózu Mimo chodem (2004).

Doprovodný program výstavy:

30. 9. 2019, 19 hod – beseda s kurátorem výstavy J.Mouchou a autorem J. Chuchmou

24. 10. 2019, 18 hod – komentovaná prohlídka s autorem výstavy Josefem Chuchmou

Rezervace míst na obě akce je možná na mailu post@lgp.cz

URL| <https://artalk.cz/2019/09/13/tz-josef-chuchma/>

Rusko hrozí odvetou za odstranění sochy maršála Koněva

13.9.2019 Prima str. 04 18:55 Velké zprávy

Karel VOŘÍŠEK, moderátor

Rusko hrozí odvetou za odstranění sochy maršála Koněva její konkrétní podobu ale ruské ministerstvo zahraničních věcí nezmiňuje.

Klára DOLEŽALOVÁ, moderátorka

Ostré reakce ruské strany, co se pomníku maršála Koněva týče jsou stále častější ministr kultury nazval starostu nacistou. Jeden ze senátorů volá po vyhlášení sankcí na Česko.

Anna KADAVÁ, redaktorka

Cynické rozhodnutí přesně tak označuje ruské ministerstvo zahraničí včerejší rozhodnutí zastupitelstva Prahy 6 pomník maršála Koněva přemístit a nahradit novým památníkem osvobození.

Ruské ministerstvo zahraničních věcí

Rozhodnutí schválené na místní úrovni může vážně hrozit 3 dvoustranné vztahy a významně zkalit jejich ovzduší. A nezůstane bez odpovědi.

Zuzana ŠTÍCHOVÁ, mluvčí ministerstva zahraničních věcí

Až se tak stane tak přijmeme, případně nějaké stanovisko.

Jaroslav GAVENDA, redaktor

Podle odborníka Rusko nemá aktuálně podobu odvety na stole variant možných dopadů na Česko ruské vztahy ale několik.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Předpokládejme, tedy že nejspíše by mohli sáhnout k tomu, že jaksí viditelným způsobem omezí, řekněme, péči o vojenské hroby. Našich legionářů v Ruské federaci, že budou předvolávání podání nějakých vysvětlení na ruské ministerstvo zahraničních věcí, ať už náš velvyslanec nebo nějaký jiný pracovník našeho velvyslanectví.

Anna KADAVÁ, redaktorka

Rusko spory okolo pomníku tam velmi váženého maršála dnes se s nelibostí, poté co ministr kultury nazval starostu Prahy 6 nacistou senátor Sergej jako volá po uvalení sankcí na Českou republiku v moskevské televizi varoval historik dokonce před nástupem nacismu v Česku.

moderátor moskevské TV

Nějaký obvodní starosta vítězí nad maršálem velikým sovětským vůdcem, který osvobodil Prahu.

Michail MJACHKOV, ruský historik

My jsme bojovali za jejich svobodu tolik lidí přítom zemřelo, kdyby nás nebylo neměli by rodný jazyk písemnosti učebnice.

Jaroslav GAVENDA, redaktor

Podle místostarosty Prahy 6 je reakce Ruské federace nepřiměřená radnice Prahy šestý odmítá.

Jan LACINA, místostarosta Prahy 6, /STAN/

Za prvé ministr vláda České republiky ale zastupitelstvo městské části, tak se těžko můžeme dostat do války s ruskou federací.

Jiří OVČÁČEK, mluvčí prezidenta republiky

Rozhodnutí Prahy 6 objektivně poškozují Česko ruské vztahy a lze důvodně předpokládat, že to je hlavním cílem tohoto kroku.

Jaroslav GAVENDA, redaktor

Náměstek ministra zahraničí si předvolal ruského velvyslance varuje před zneužíváním dějin k rozdmýchávání vášní. Český prezident se ale zachoval úplně opačně a přemístění pomníku nazval hanbou, což ruským médiím neuniklo.

Výseky z normalizace objektivem Josefa Chuchmy, podívejte se

15.9.2019 echo24.cz str. 00 Panorama, Krátké zprávy
Echo24, red

Výstavu fotografií z období normalizace mohou lidé vidět v pražské Leica Gallery Prague. Svě snímky zde do 4. listopadu prezentuje fotograf, publicista a novinář Josef Chuchma. Jeho fotografie zaznamenávají československou společnost od roku 1975 až do první poloviny 80. let.

Výstavu fotografií z období normalizace mohou lidé vidět v pražské Leica Gallery Prague. Svě snímky zde do 4. listopadu prezentuje fotograf, publicista a novinář Josef Chuchma. Jeho fotografie zaznamenávají československou společnost od roku 1975 až do první poloviny 80. let.

Na Chuchmových fotografiích je možné spatřit například situace při vojenských přísahách v Praze či náboženských poutích v polské Čenstochové v dobách normalizace. Zároveň v Leica Gallery Prague jsou prezentovány i snímky například z letních tanečních parketů této doby.

Výstava bude pro veřejnost otevřena až do 4. listopadu.

Josef Chuchma

Josef Chuchma se narodil v Praze roku 1959. Maturoval na střední průmyslové škole elektrotechnické, vystudoval Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy (1984). Poté nastoupil do kulturní rubriky týdeníku Mladý svět, v roce 1993 přešel do kulturní rubriky týdeníku Respekt. Od dubna 1994 do konce roku 2002 šéfoval kulturní rubrice deníku Mladá fronta DNES, tamtéž pak pracoval v esejistických přílohách až do léta 2013, kdy přešel do Lidových novin a do léta 2017 v nich vedl sobotní přílohu Orientace. Poté nastoupil do České televize jako projektový manažer a editor webu Artzona.cz, který přináleží ke stanici ČT art. Nyní je šéfredaktorem Artzona.cz. V letech 2014-2017 moderoval v České televizi kritický diskusní pořad Jasná řeč Josefa Chuchmy. Řadu let vedl na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy kritický seminář o recenzování fotografie.

V Týdeníku Echo a na EchoPrime se dozvíte více, získáte je zde.

Čtete také: Husákovská normalizace? To byl trvalý vztek a bezmoc

URL| <http://echo24.cz/a/SqVay>

Mr. Order

15.9.2019 ČT 1 str. 03 21:45 168 hodin

Nora FRIDRICHOVÁ, moderátorka

V britské dolní komoře parlamentu bývá poslední dobou dost hlučno. Umravňování hlučných poslanců měl až dosud na starosti předseda Dolní sněmovny John Bercow. Pro svérázný styl okřikování poslanců si vysloužil přezdívku Mr. Order. Teď oznámil, že v politice končí. Kdo je John Bercow a proč tak křičí? Téma pro Martina Mikuleho.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Klid! Klid! Klid!

Martin MIKULE, redaktor

Pan pořádek neboli Mr. Order. Muž, který se stal symbolem krocení brexitového chaosu teď oznámil, že v britské Dolní sněmovny po 22 letech končí prý kvůli rodině.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Při volbách v roce 2017 jsem své ženě a dětem slíbil, že to budou mé poslední volby. Tento slib hodlám dodržet.

Bohumil VOSTAL, redaktor

On nezaujal jenom Brity, ale vlastně celý svět tím svým teatrálním vystupováním, když tím hlubokým hlasem uklidňoval bouřící se poslance při těch dramatických brexitových jednáních.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Klid! Klid! Uklidněte se!

Bořivoj HNÍZDO, politolog, Metropolitní univerzita Praha

Svým způsobem je to výjimečná postava už tím, že v této funkci toho mluvčího předsedy Dolní sněmovny je vlastně nejdéle v celém poválečném období.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu /zdroj: Mail Online/

Uklidněte se! Cvičte jógu, hodně vám to pomůže, člověče.

Ivana KOTTASOVÁ, redaktorka CNN, Londýn

On je známý tím, že si zakládá na tradicích, takže, pokud někdo překročí nebo pokud někdo poruší ty pravidla, podle kterých se má ve sněmovně debatovat, tak on mu to vysvětlí a rád dává takové jakoby lekce.

Martin MIKULE, redaktor

Takto tvrdě se Mr. Order pustil do ministra bezportfeje označováno také jako kancléře Lancasterského vévodství Michaela Gova. Popudil jeho manželku.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Klid, klid, klid. To říkám kancléři vévodství. Když přijde do naší školy jako rodič, tak se chová jako spořádaný člověk. Takto by si nedovolił se tam chovat. Ani já ne. Negestikujte, nekřičte, ušetřete nás toho divadla! Chovejte se slušně!

redaktorka /citace: Sarah VINEOVÁ, manželka ministra Michaela Gova/

"Urážejte mě, urážejte mého manžela, ale nezatahujte do toho naše děti, prosím!"

Ivana KOTTASOVÁ, redaktorka CNN, Londýn

Spousta lidí ho kritizuje za to, že se chová až moc tak učitelsky, že ty poslance, kteří jsou dospělí lidé zvoleni k tomu, aby reprezentovali svůj okrsek, tak on jim bude říkat - vy se chováte jako děti.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Chovejte se jako slušný chlapec, mladý muži? Budte slušný chlapec!

Martin MIKULE, redaktor

A takhle vypadá srovnání s českou Poslaneckou sněmovnou. V řízení se schůze se střídá předseda sněmovny s místopředsedy, poslance napomínají jen zlehka.

osoba

Vážené kolegové, vážení kolegové, já vás poprosím o klid.

osoba

Já prosím klid v sále.

Radek VONDRÁČEK, předseda Poslanecké sněmovny /ANO/

Poprosil bych vás, abyste se usadili na svých místech.

osoba

Prosím vás, máme ještě 3 minuty, tak umožňme panu poslanci, aby se vyjádřil.

osoba

Požádám teď sněmovnu o klid.

Petr FIALA, předseda strany /ODS/

Dámy a pánové, prosím o klid, je tu příliš velký hluk.

Jan VÁŠKA, politolog, **Fakulta sociálních věd** UK

Ten britský způsob řízení schůze v Dolní sněmovně je na první pohled mnohem autoritářšší, až takový jako herecký s nadsázkou, je to proto, že ty schůze jsou vlastně neseny úplně jinou politickou kulturou, jsou hlučné.

Martin MIKULE, redaktor

Souvisí to ale i s tím, že na rozdíl od té české, předseda britské sněmovny musí být striktně nezávislý a v podstatě nehlasuje.

Jan VÁŠKA, politolog, **Fakulta sociálních věd** UK

On vlastně zpřetrhá veškeré vazby v okamžiku, kdy je zvolený, se stranou, za kterou je zvolen.

Martin MIKULE, redaktor

John Bercow si ale během své kariéry stihl vytvořit řadu protivníků i pro své politické postoje, paradoxně nejvíc zřejmě ve vlastní Konzervativní straně.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Známe ty scénky, které se naučil v debatním kroužku. Nezajímá mě to, nezajímá mě to. Buďte ticho!

Jan VÁŠKA, politolog, **Fakulta sociálních věd** UK

On se v té době posunul už na velmi jako levý okraj té Konzervativní strany a s řadou těch spoluposlanců měl velmi napjaté vztahy.

Martin MIKULE, redaktor

Někteří zastánci brexitu ho obviňovali, že podle nich nahrává odpůrcům brexitu. Útočili za něj i za to, že měl na autě protibrexitovou samolepku.

Adam HOLLOWAY, poslanec britské dolní komory Parlamentu /zdroj: The Guardian/

Řídil jste to auto s tou samolepkou?

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu /zdroj: The Guardian/

Ta samolepka s tematikou brexit je nalepená na čelním skle auta mé ženy. A já jsem si jistý, že ctihodný pán by ani chvíli nechtěl naznačovat, že žena je majetkem nebo věcí patřící svému manželovi.

Bořivoj HNÍZDO, politolog, Metropolitní univerzita Praha

Teď se mu vyčítá, že ztratil takovou tu neutralitu a v posledních dvou letech jasně straní a pomáhá těm, kteří v každém případě nechtějí tvrdý brexit, nebo ty, kteří vlastně chtěli, aby se zůstalo.

Martin MIKULE, redaktor

Například proti vůli premiéra Borise Johnsona umožnil v parlamentu hlasování o zákonu, který má premiérovi zabránit, aby připustil odchod z EU bez dohody.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Napravo hlasovalo tři sta dvacet osm pro návrh. Proti návrhu nalevo hlasovalo tři sta jedna. Návrh byl schválen.

Bohumil VOSTAL, redaktor

Ta výtka od vlády byla jasná, že umožnil hlasování pro opozici, aby si zvolila, změnila program sněmovny, a pak si prosadila zákon, který zakazuje tvrdý brexit bez dohody.

Martin MIKULE, redaktor

Přesto si John Bercow při oznámení svého odchodu vysloužil uznání i z řad protivníků.

Bořivoj HNÍZDO, politolog, Metropolitní univerzita Praha

Bez ohledu na to, jestli se někomu, nějakým poslancům líbilo jeho vystupování v poslední době nebo ne, on dá se říci zdůraznil tu roli parlamentu.

Martin MIKULE, redaktor

Nejpozději do předčasných voleb si britská sněmovna zvolí předsedu nového. Ať už to bude kdokoliv, vyrovnat se výraznému stylu tohoto muže nebude jednoduché.

John BERCOW, předseda britské dolní komory Parlamentu

Klid, klid! Klid! To je velmi nezdvořilé od poslanců.

Nespokojení mladí: Česko změníme

16.9.2019 Mladá fronta DNES str. 01 Titulní strana
Ivana Karásková

Pouze přibližně desetina mladých lidí je spokojena se současnou politickou situací v Česku. Trápí je nedostupnost bydlení a obávají se ekologické katastrofy. Na druhé straně nepostrádají víru, že svým chováním mohou obrátit situaci k lepšímu.

Nový pohled na mladé Čechy narozené po listopadu 1989 přináší sociologický průzkum, který pro studentskou iniciativu Karlovy univerzity Svobodný listopad zpracovala agentura Median. Na otázky, jak myslí a vnímá svět generace svobody, v srpnu odpovídalo 1 007 žen i mužů ve věku 18 až 30 let z celé země, lidé různého vzdělání z měst a vesnic.

Průzkum zjistil, že drtivá většina mladých vnímá současnou politickou situaci ve srovnání s celou populací mnohem skeptičtěji.

Ústavní činitele nepovažuje za důvěryhodné 57 % oslovených. Na druhé straně většina mladých (72 %) a častěji muži sice připouští, že demokracie má své problémy, ale pořád je lepší než kterákoliv jiná forma vlády. Pokračování na str. 2

Česko změníme“

Neboj se o práci, ale o bydlení. Nezažili totalitu, děsí se spíše globální změny klimatu.

Plné znění zprávy

Pokračování ze str. 1

Většina oslovených přikládá důležitost účasti ve volbách a 70 procent z nich souhlasí s členstvím Česka v Evropské unii.

Jarmilu Pileckou, hlavní autorku průzkumu ze společnosti Median, výsledky překvapily spíše pozitivně. Oceňuje, že ačkoliv mladým Čechům mnohé věci vadí, nejde o rezignovanou nespokojenost.

„Na svět se sice dívají kritickým očima, ale většina respondentů zároveň vyjadřuje optimistické vyhlídky. Mladí chtějí být součástí společnosti a většina z nich vidí možnost negativní jevy změnit,“ podotýká socioložka.

Fakt, že muži souhlasí s demokracií jako nejlepším politickým systémem výrazněji než ženy, podle ní může být dán tím, že muži se o politiku více zajímají a bývají v politických názorech vyhraněnější.

Výsledky výzkumu dobře hodnotí i jeho zadavatelé. Elišku Halaštovou, studentku **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a jednu z organizátorek Svobodného listopadu, v něm zaujaly dva zdánlivé paradoxy. „Pouhá desetina mladých je spokojena s politickou situací, ale 81 procent považuje za důležité účastnit se voleb. Tři čtvrtiny respondentů se obávají ekologické katastrofy, přitom je většina z nich přesvědčena, že se vyplatí snažit se o zlepšení i jako jednotlivec,“ podotýká jedenadvacetiletá studentka.

Životní jistoty

Téma ekologie souvisí s životními jistotami mladých, které jsou poměrně stabilní.

Většina z oslovených (86 procent) se v případě problémů má na koho obrátit, přitom důvěryhodného člověka v blízkém okolí častěji zmiňují ženy. Mladí dospělí do 30 let se nebojí o práci a dovedli by si poradit, kdyby o ni přišli.

Zato jsou poměrně bezradní v otázce bydlení, které se jeví pro 55 procent mladých jako finančně nedostupné.

I tady socioložku zaujal jistý rozdíl v názorech mužů a žen. Podle průzkumu totiž ženy vidí nedostupnost bydlení méně havarijně než muži.

„O důvodech můžeme jen spekulovat. Možná jsou ženy v nárocích na bydlení skromnější. Třeba častěji řeší bydlení s někým dalším než samostatně a náklady tak snáze zvládnou. Také je dost dobře možné, že tuto záležitost nechávají na partnerovi. A muži naopak cítí větší zodpovědnost partnerce odpovídající zázemí zajistit,“ míní Jarmila Pilecká.

Mladí Češi a svět

Pro většinu mladých Čechů (87 procent) je klíčovým benefitem současnosti možnost svobodně vycestovat do zahraničí. Výhodná pracovní nabídka z ciziny by dokonce skoro polovinu oslovených zlákala k přestěhování. Pocit světoobčanství je bližší mužům a mladším respondentům mezi 18 až 24 lety, kteří ještě studují. Přesto pouto k rodné zemi u mladých neztrácí váhu.

Přistěhovalce jako ekonomickou hrozbu vnímá 38 procent dotázaných. V porovnání s celkovou populací je to podle dřívějších výzkumů o třetinu méně. S výrokem, že imigranti berou práci našim lidem, častěji souhlasily ženy a lidé s nižším vzděláním.

Média a informace

Mladí vesměs hodně zvažují, odkud čerpat informace. Zdroj je podstatný pro 81 procent respondentů. Nadpoloviční většina důvěřuje veřejnoprávním médiím a bezmála pro polovinu je podstatné i to, kdo média vlastní. Kritičtější jsou muži a lidé s vyšším vzděláním. Koordinátor iniciativy Svobodný listopad Michal Zima poukazuje také na některé znepokojující výstupy průzkumu.

„Trochu varovný je pro mě fakt, že 44 procent mladých označilo jako hlavní zdroj informací sociální sítě. Přitom víme, co všechno se tam dá napsat. Jaké manipulativní fake news a hoaxy tam leckdy kolují,“ míní osmadvacetiletý student Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

K zamyšlení nutí podle něj i vůle mladých přestěhovat se kvůli pracovní nabídce do zahraničí, což může souviset i s extrémními náklady na bydlení v Česku.

A jak si vysvětluje onu výraznou nespokojenost mladých s politickou situací?

„Možná je dána i tím, že nemají trpkou zkušenost s totalitou. Tím pádem myslí idealisticky. Vědí, jak to vypadá v cizině, a mají vyšší nároky než předchozí generace,“ domnívá se Michal Zima.

Výhodná pracovní nabídka z ciziny by skoro polovinu oslovených zlákala k přestěhování.

Co si myslí mladí Češi

Politika a demokratické hodnoty

Demokracie má možná své problémy, ale je lepší než kterákoliv jiná forma vlády.

Jsem spokojen(a) s politickou situací v naší zemi.

Česká republika by měla být i nadále členem EU.

Životní jistoty mladé generace 18–30 let

Pokud se věci budou vyvíjet stejným směrem jako dosud, brzy zažijeme vážnou ekologickou katastrofu.

V současné době je pro mě vlastní bydlení z finančních důvodů nedostupné.

Pokud bych přišel/a o současné zaměstnání, měl/a bych problém si najít novou práci.

Mladí Češi a svět

Je pro mě velmi důležité mít možnost svobodně vycestovat do zahraničí.

Přistěhovalci berou práci lidem, kteří se narodili v České republice.

Lidem z jiných zemí by mělo být umožněno přijít a trvale žít v naší zemi, pokud chtějí.

Média a informace

Je pro mě podstatné, z jakého zdroje informace v médiích pochází.

Sociální sítě jsou pro mě hlavním zdrojem informací o veřejném dění.

Snažím se sledovat i informace, které reprezentují jiný názor než ten můj.

Je pro mě podstatné, kdo vlastní média, která sleduji.

Zdroj: Generace svobody, průzkum agentury Median, odpovídalo 1 007 respondentů mezi 18 až 30 lety

O autorovi| Ivana Karásková, reportérka MF DNES

Foto autor| Foto: Shutterstock

Divadlo na sítích. Jak Facebook změnil politiku?

16.9.2019 Týden str. 12 Téma

Filip Nachtmann

Útržkovitější, rychlejší, povrchnější. Taková je politika po nástupu všudypřítomných sociálních sítí. Jak kvůli tomu museli politici změnit své vystupování? Komu je nový trend šitý na míru a kdo naopak komunikaci na Facebooku či Twitteru nezvládá? Rada expertů je zdánlivě jednoduchá: hlavně buďte autentičtí.

Do rozhovoru o aktuální formě TOP 09 a zákulisních tahanicích o nového předsedu zbývá pár minut. „Omlouvám se, hned začneme, jen ještě odešlu tweet,“ volá ze své kanceláře zakladatel topky a jeden z neúspěšnějších politiků na sociálních sítích Miroslav Kalousek. A po rozhovoru je to podobné. Jen zapózuje fotografovi, už rozepisuje příspěvek na Facebook. Naštvala ho zpráva o možném plošném použití jedu proti hrabošům. Kalousek samozřejmě není jediný politik, který je na internetu jako doma.

„Čau lidi, tak pozor. Tohle není normální týdenní hlášení. Tohle je detektivka. Reálná story. Jak vám vždycky říkám, ať si uděláte kafe, tak tohle je na turka. A pořádně silného, kdysi jsme mu říkali smrták,“ píše svým fanouškům na Facebooku premiér Andrej Babiš, respektive jeho tým. Uvozuje tak zdánlivě nudnou událost – nejdelší jednání v dějinách Evropské rady.

Sociální sítě se těší stále větší oblibě a pro valnou část Čechů se stávají hlavním komunikačním kanálem. Alespoň jednu z hlavních sítí používá každodenně téměř osmdesát procent českých uživatelů internetu a tráví na ní v průměru zhruba 150 minut za den. Facebook má přes pět milionů Čechů, Twitter zhruba čtyři sta tisíc lidí, stále populárnější je Instagram. Jde o obrovský potenciál, kterého jsou si politici vědomi.

Babiš vs. Kalousek

„Sociální média vyžadují specifický způsob komunikace: přidávat co nejvíce pokud možno osobního obsahu a fotky, důležité jsou rychlost, časté reakce a odpovědi. Profil by měl působit co nejvíce autenticky, tedy tak, že si ho politik píše sám,“ vysvětluje základní poučku Anna Shavit, vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. V minulosti radila s předvolební strategií Karlu Schwarzenbergovi nebo hnutí ANO.

A jeden z nejpůvodnějších politiků na českém internetu, premiér Andrej Babiš, si její rady z kampaně očividně vzal k srdci. Na Twitteru ho sleduje téměř tři sta osmdesát tisíc lidí. Jen pro zajímavost, je dokonce čtvrtým nejlépe sledovanějším účtem s českými kořeny – po globálních sportovních hvězdách Petru Čechovi a Petře Kvitové a zábavním účtu Vtipy na každý den.

Twitter, kam Babiš dává především seriózní informace o práci hnutí ANO a výsledcích vlády, přesto není jeho výsostným teritoriem. Co do reakcí ho poráží druhý politik na této síti, jeho úhlavní nepřítel Miroslav Kalousek. Ten má sice „jen“ necelých sto dvacet tisíc sledujících, ale ohlas získává svým typickým přístupem. „Twitter je svojí povahou úplně jiná síť než Facebook, uživatelé sem chodí pro jiný typ obsahu, je zde jiná cílová skupina lidí. Tu lépe svým stylem komunikace využívá Miroslav Kalousek – je konfrontační, autentický, vtipný, stručný a ostrý. To jsou atributy, které uživatelé Twitteru chtějí,“ vysvětluje Andrea Nesvadbová, ředitelka mediálně-analytické společnosti HI-LIGHTS, která se specializuje mimo jiné na vyhodnocování dat ze sociálních sítí.

Zatímco Kalousek se na Twitteru pouští do Babiše poměrně často, komunikační taktika premiéra je jiná. Samotného Kalouska naposledy zmínil v průběhu roku 2017 a raději se soustřeďuje na Facebook. Doslova hitem se stala jeho obsáhlá týdenní hlášení, kde žoviálním jazykem nabízí lidem události ze svého soukromí i ze zákulisí vysoké politiky. Jednotlivá hlášení mají klidně přes třicet tisíc znaků, což je pro představu osm stran časopisu, který právě čtete.

Babiš hlášení samozřejmě nepíše sám, má na to nejprofesionálnější tým lidí v zemi pod vedením známého marketéra Marka Prchala. Ten o své práci nechce mluvit, iluzi premiéra, který dennodenně komunikuje se svými voliči, každopádně vytváří dokonale. Lidé tak mohou vidět Babiše s rodinou u moře, při vypouštění systů i na akcích v regionech, kde si pochutnává na některé ze specialit. „Čau lidi, objednal jsem si langoš all inclusive. Kečup, česnek, sýr, tatarka. A píšu vám u toho tohle hlášení,“ reportoval třeba koncem srpna z výstavy Země živitelka. Právě ona domnělá blízkost je podle expertů zásadní, protože lidé mají pocit, že se jim předseda vlády věnuje.

Okamura, Klaus a Bartoš

Absolutním rekordmanem v počtu fanoušků na Facebooku je šéf SPD Tomio Okamura, má jich přes čtvrt milionu. Jde zřejmě o vůbec nejpilnějšího politika na sociálních sítích. Často se fotí v posilovně nebo s jídlem, ale co je hlavní: zásobuje svůj profil stovkami fotografií z každé akce, na kterou vyrazí. Právě propojení s kampaní v terénu je to, co dělá z Okamury, ale třeba i Václava Klause mladšího premiáry v politické komunikaci na Facebooku.

„U obou lze najít několik styčných bodů – především autenticitu a interakci s cílovou skupinou, to jim přináší úspěch. Klaus i Okamura jsou v tomto premiáry, protože ať už se fotí na kole, v hospodě, či v posilovně, jsou autentičtí a lidé jim to věří,“ přibližuje Nesvadbová z HI-LIGHTS a dodává: „Je to nicméně běh na dlouhou trať a je k tomu potřeba i jisté osobní kouzlo.“

To oba politici očividně mají. I proto se obejdou jen s minimální, u Klause juniora dokonce nulovou, reklamou na Facebooku, zatímco jiní za ni platí statisíce. „Když je extrémně nadprůměrný týden, oslovíme až milion lidí, standard je okolo pěti set tisíc. Za reklamu se utratilo pár tisíc před volbami 2017, jinak ani koruna,“ sumíruje celostátní koordinátor hnutí Trikolóra Martin Černý.

Velmi úspěšný je i lídr Pirátů Ivan Bartoš. Jako Kalousek či Klaus mladší si sociální sítě spravuje sám. Jak říká, politik díky tomu dostane od veřejnosti skvělou zpětnou vazbu. A recept na oblíbenost? Kromě tolikrát

zmiňované autenticity je to flexibilita a také ostražitost. „Už nedávám na síť každou kravinu, která mě napadne. Politici musejí být bystřejší, je velmi jednoduché kohokoli diskreditovat, vytrhnout kus vašeho výroku a dát ho do úplně jiného kontextu,“ upozorňuje pro TÝDEN. „Ale výhody jednoznačně převažují. Dělán to prostě tak, jak to cítím. Mé sociální sítě jsou mixem událostí a informací z mého života, které nevyrábím za účelem veřejné prezentace. Ty se mi jednoduše dějí,“ doplňuje šéf Pirátů.

Nuda a šed

Návodů na to, jak uspět na sociálních sítích, je ale mnohem více. Třeba prezident Miloš Zeman své názory a postoje pravidelně sděluje přes populární účet svého prostořekého mluvčího Jiřího Ovčáčka, vlivný twitterový účet někdejšího premiéra

Mirka Topolánka zase prý částečně plní jeho žena Lucie Talmanová – a říká se, že má na svědomí ty vůbec nejpopulárnější příspěvky.

Existuje ale i velká skupina politiků, kteří sociálním sítím stále nerozumějí nebo je prostě jen nedokážou dělat tak, aby zaujaly široké publikum. To je případ šéfů hned několika sněmovních stran: lidovců, komunistů, hnutí STAN nebo sociálních demokratů. Když už jsme u ČSSD, ta za poslední půlrok vydala ze všech politických stran vůbec nejvíce peněz na facebookovou reklamu. Šlo celkem o milion a šest set tisíc korun zejména před evropskými volbami, strana z nich ale nakonec nevytěžila jediný mandát.

Samostatnou kapitolou je předseda ODS Petr Fiala. Zdrženlivý lídr pocházející z akademického prostředí je podle marketingových expertů a politologů jedním z těch, kterým sociální sítě vůbec nesydlí. Nejmarkantněji je to vidět v porovnání s Andrejem Babišem, kterého se Fiala podle svých častých vyjádření chystá po příštích volbách sesadit z premiérského křesla.

„Sociální sítě do značné míry zjednodušují život politikům, jejichž osobnost je psychopatická nebo má nějaké komunikační problémy, které vyjdou najevo při konfrontaci. Sítě tyto věci dokážou zakrýt. Jenže jak mohou být pozitivní pro některé, u Petra Fialy je to spíše kontraproduktivní, moc to nefunguje. On je mnohem lepší a jistější při přímém řečnickém výkonu,“ tvrdí politolog Ladislav Mrklas z vysoké školy CEVRO Institut.

Jeho slova potvrzuje mimo jiné fakt, že i když na Fialovu propagaci šla od března druhá největší částka ze všech lídrů – tři sta tisíc korun (vede Babiš, který za svou stránku utratil na reklamě bezmála osm set padesát tisíc) –, jeho účet nijak zvlášť nevyniká. A v počtu sdílení ho přeskočil dokonce i předseda komunistů Vojtěch Filip, který má přitom mnohem méně fanoušků i postů. Fialův styl komunikace na sítích se nicméně mírně zlepšuje, i on začíná ryze politický obsah doplňovat osobně laděnými příspěvky.

Sociální sítě zažívají progres téměř každým dnem, a politici se tak musí neustále přizpůsobovat. Mezi prvními to pochopil mladý poslanec TOP 09 Dominik Feri. Ten už před časem zcela utlumil Facebook a přesunul se na Instagram, kterému odborníci předpovídají v příštích letech největší růst a budoucnost. Pozadu ale nezůstávají ani ostatní. Jak se nástupem sociálních sítí změnila politika podle matadora Kalouska?

„Nejsou jiné nároky. Beru to tak, že politik má využít všech komunikačních možností, které jsou k dispozici, aby se dostal k voličům – osobních setkání, médií i sociálních sítí. A já bych pokládal za hřích sítě ignorovat,“ říká.

TOP 5 politiků na Facebooku

(podle počtu sledujících)

Tomio Okamura 257 978

Andrej Babiš 166 490

Václav Klaus mladší 110 860

Ivan Bartoš 61 470

Miroslav Kalousek 60 411

TOP 5 politiků na Twitteru

Andrej Babiš 377 611

Miroslav Kalousek 118 154

Petr Fiala 54 246

Jiří Ovčáček 51 211

Mírek Topolánek 24 013

Foto autor| Foto: Facebook, Instagram, Getty Images Fotomontáž: Kateřina Vítová

Foto popis| VEPŘOVÝM PROTI MIGRACI. Tomio Okamura se rád fotí s tradičními českými jídly. Vedou svíčková, čočka, populární „smažák“ nebo jako tentokrát delikatesy ze zabijačky. Mňam!

Foto popis| VÍC NEŽ TISÍC SLOV. Když dva dělají totéž, není to totéž. Zatímco Andreji Babišovi zakousnutí do langoše věříte, Petr Fiala vypadá, jako by hamburger držel v ruce poprvé.

Ruské arktické ambice

16.9.2019 PRO-ENERGY str. 76 ZAJÍMAVOSTI ZAHRANIČÍ

Jan Feryna

V posledních letech se čím dál častěji začíná diskutovat v souvislosti se změnou klimatu o tání ledovců v arktické oblasti. Tyto změny neušly pozornosti ruské vlády, která si nárokuje podstatnou část arktické oblasti. Jaké jsou ruské zájmy a co ruská vláda dělá pro jejich zabezpečení?

ARKTIDA Z POHLEDU EKONOMICKÝCH ZÁJMŮ

Nejprve je potřeba se podívat na Arktidu jako celek. Arktidu lze definovat jako území na sever od severního polárního kruhu. S územím Arktidy mají hranici Spojené státy, Kanada, Rusko, Dánsko a Norsko. Teritoriální nároky si kromě těchto států činí také Island a Švédsko. K území Arktidy patří také Severní ledový oceán. Podle mezinárodního práva území severního pólu nepatří žádnému státu. Každý z výše zmíněných států má pouze tzv. exkluzivní ekonomickou zónu (EEZ, oblast, ve které je stát oprávněn vykonávat výlučně své ekonomické aktivity) v délce 370 km od svého pobřeží.

Podle webu businessinsider.com se největší ruské zásoby ropy a plynu nachází v pásmu od Nové země po Novosibiřské ostrovy. Jedná se řádově o desítky miliard barelů, v případě plynu až biliony metrů krychlových. K těmto gigantickým zásobám musíme přičíst i zásoby dalších surovin a kovů – uhlí, diamantů, kobaltu, mědi, zlata, molybdenu, niklu, palladia, platiny, stříbra, titanu a zinku. Například význam kobaltu bude stoupat s rozvojem elektromobility (Rusko patří k zemím s největšími zásobami tohoto kovu).

Podle oficiálních strategických dokumentů, tzv. Arktické strategie s výhledem do roku 2020 a dále, strategie ministerstev energetiky a dopravy do roku 2030 a ruské strategie národní bezpečnosti do roku 2020, je vývoj v arktické oblasti spojen s ruskou národní bezpečností. Od roku 2008 má Rusko strategii pro Arktidu, která má tyto základní cíle: ? využít nerostné suroviny k rozvoji ruské

ekonomiky, ? udržovat Arktidu jako zónu míru a spolupráce, ? chránit unikátní arktický ekosystém, ? dosáhnout uznání severní cesty za národní

dopravní cestu, ? z vojenského hlediska je to ochrana ruských hranic a udržování nezbytného bojového potenciálu v regionu.

NÁKLADNÁ TĚŽBA ARKTICKÝCH SUROVIN

Co se týče prvního bodu, je jasné, že se Rusko (i v souvislosti s táním ledovců a klimatickou změnou) bude snažit využít tuto oblast pro těžbu surovin. Podle zmíněné strategie je oblast Arktidy klíčová vzhledem k zajištění ruské pozice energetické supervelmoci. Z ekonomického hlediska je průzkum kontinentálního šelfu v Arktidě velice nákladný, proto se Rusko snaží najít obchodní partnery.

Nejvýznamnějšími zeměmi jsou v tomto ohledu Čína a Indie. V září 2015 došlo prodeji 9,9% podílu v Projektu Jamal LNG čínskému fondu Silk Road Fund (SRF). Ekonomická a vědecká spolupráce se rozvíjí také s Indii.

Další zemí, která zřejmě pochopila potenciál arktické oblasti a chce spolupracovat, je (možná překvapivě, vzhledem k nynějším sporům o Kurilské ostrovy) Japonsko. Společnosti JOGMEC a Mitsui si zajistily desetiprocentní podíl v LNG projektu společnosti Novatek Arctic LNG 2. V rámci tohoto projektu má být v oblasti poloostrova Gydan vytěženo 19,8 milionu tun zemního plynu ročně. Těžba má začít v roce 2023 a největší část vytěženého plynu má být prodána zákazníkům v Asii.

V posledních letech také stoupá objem ropy přepravované přes arktické přístavy a Barenstovo moře. Jedná se přibližně o 23 milionů tun v roce 2016.

NUTNÁ JE PŘÍPRAVA A DOPRAVA INFRASTRUKTURY

Největší překážkou je nedostatek infrastruktury. S tím znovu souvisí čtvrtý bod (uznání severní cesty za národní dopravní cestu). V posledních letech se však situace začíná pomalu měnit. Nedávné spuštění ledoborce Ural umožní ruské společnosti Novatek rozšířit možnosti exportu LNG z pole na poloostrově Jamal do Asie. Na

spuštění ledoborce navazuje i záměr vybudovat v Murmanskú nový terminál, na nějž bude navazovat železnice. Celková investice do této infrastruktury by se měla pohybovat okolo 34 miliard rublů.

Dalším důležitým bodem, který se týká dopravy, je premiérem Medveděvem podepsaný dekret, kterým změní přístavní městečko Dikson v mezinárodní přístav, jež umožní komerčním plavidlům nakládat a vykládat zboží. Prohlášení přístavu za mezinárodní pomůže i těžební společnosti Vostok Coal, jež plánuje od roku 2024 z přístavu přepravovat až 20 milionů tun uhlí ročně.

RUSKO POSILUJE NA ARKTIDĚ SVOJI VOJENSKOU PŘÍTOMNOST

Druhý bod souvisí s pátým. Otázkou zůstává, jak chce Rusko docílit míru a spolupráce v oblasti, pakliže v posledních letech dochází k velmi silné militarizaci ruské exkluzivní ekonomické zóny. Kromě budování vojenské infrastruktury a rozmisťování vojenské techniky se připravují také jednotky schopné operovat v extrémních arktických podmínkách. Jedná se zejména o výsadkáře, speciální síly a oddíly námořní pěchoty Severní floty.

V dubnu 2016 provedli ruští výsadkáři společně se svými běloruskými kolegy hromadný seskok na severní pól. Do výbroje jsou zařazovány modernizované verze zbraňových systémů, které jsou určeny do arktických podmínek. Patří mezi ně tanky T-80BVM, protiletadlové komplety TOR M2DT, Pancir SA (tyto systémy byly nedávno umístěny nedaleko od Severomorsku – sídla velitelství Severní floty), sněžné skútry pro speciální Berkut. V zemi Františka Josefa probíhá testování arktické verze buggy Chaborz M3. Tyto a jiné zbraňové systémy byly součástí ruského cvičení Vostok 2018, které se konalo na přelomu srpna a září 2018 a mělo za cíl prověřit připravenost jednotek k zejména leteckému přesunu na dlouhé vzdálenosti a nasazení v extrémních podmínkách.

Dalším důkazem může být například nedávný případ rozmisťování prostředků elektronického boje právě podél severní námořní cesty. Konkrétně se má jednat o systém Murmansk-NB umístěný v Severomorsku. Tento systém je schopen rušit signál GPS až do vzdálenosti 8000 km (za ideálních podmínek). Pro podporu rušení (nejen) leteckých radarů jsou v oblasti Nové země, Severní země, Novosibiřských ostrovů a Čukotky umístěny systémy Krasucha-2 a Krasucha-4, jež mají dosah do 500 km. Úspěšnost těchto systémů byla prokázána na východě Ukrajiny a v Sýrii, kde ruské systémy Krasucha tvoří páteř radioelektronické obrany leteckých základen.

Dalším znepokojivým bodem v souvislosti s udržováním míru a spolupráce je zjištění estonské civilní rozvědky. Podle této tajné služby má každý námořník na lodi, která pluje pod ruskou vlajkou, povinnost podstoupit vojenský výcvik a tyto posádky mají dále povinnost zaznamenat jakýkoliv kontakt s plavidlem plujícím pod jinou než ruskou vlajkou. V červenci 2019 byla vytvořena další letka víceúčelových stíhacích bombardérů Su-34, které mají operační rádius 4500 km a jejichž základna je umístěna na poloostrově Kola přibližně 100 km od hranice s Norskem.

Co se týče podpory a zásobování, má být do konce září dodáno 37 tun zásob a dalšího materiálu pro více jak 60 základen a jednotek po celé oblasti ruské exkluzivní ekonomické zóny v Arktidě.

EKONOMICKÉ ZÁJMY NADŘAZENÉ TĚM EKOLOGICKÝM

Přístup Ruska k Arktidě z pohledu třetího bodu je asi nejkontroverznější. Je jasné, že průzkum a těžba nerostných surovin, stejně jako vojenská přítomnost a hustší doprava budou mít nemalý vliv na místní ekosystém. Nová ruská energetická strategie říká, že Rusko je připraveno spolupracovat s mezinárodním společenstvím na zmírnění dopadů klimatických změn, ale jen dokud to nebude ohrožovat jeho vlastní národní zájmy. Podle této strategie je klimatická změna a s ní související proměna energetického trhu hlavní bezpečnostní hrozbou pro Rusko.

Další kontroverzní stránkou je těžba plynu a její vliv na životní prostředí zejména v oblasti poloostrova Jamal. Z této oblasti bylo mezi lety 2014 a 2017 odvezeno na 70 milionů tun zeminy a následně vybudován kanál široký přibližně 200 metrů a hluboký 15 metrů. Neméně kontroverzní se také stal záměr poslat do arktické oblasti poblíž Peveku plovoucí jadernou elektrárnu, která má být podle vyjádření Rosatomu klíčovým prvkem zprovoznění severní námořní cesty. Případná havárie této jaderné elektrárny může zapříčinit únik radiace do vod Severního ledového oceánu.

JE ČAS SE ZABÝVAT OTÁZKAMI ARKTIDY

Na závěr je ale nutné dodat, že ačkoliv v článku uvedené informace vypadají velmi znepokojivě (a tak bychom je měli i brát), bude Rusku ještě nějakou dobu trvat, než bude schopno plně rozvinout schopnosti a využívat možnosti své exkluzivní ekonomické zóny za polárním kruhem. Poslední vývoj v arktické oblasti přímo burcuje k

tomu, aby se (nejen) Evropská unie, ale i další organizace a státy začaly zabývat tímto (nejen) geopolitickým problémem. V úvodu zmíněné státy, které si nárokují Arktidu, čeká v následujících desetiletích významná výzva v podobě (velmi silné) přítomnosti Ruska v Arktidě, která by v budoucnu mohla ovlivňovat světové dění.

O AUTOROVI

JAN FERYNA studuje magisterský obor Bezpečnostní studia na **Fakultě sociálních věd** UK. Zajímá se o geopolitiku a geostrategii. V budoucnu se chce zabývat hybridními a asymetrickými konflikty, elektronickým bojem a kybernetickou bezpečností. Pro webový portál energyhub píše kratší články na téma propojení politiky/geopolitiky a energetiky.

Kontakt: jan.feryna@energy-hub.cz

Several countries have economic interests in mining oil, gas and ores in the Arctic area. Especially Russia seems to have intents of utilizing that resources and to increase its influence in this area.

Foto autor| Zdroj: Arctic Sea Ice Blog

Foto popis| Obrázek č. 1: Exkluzivní ekonomické zóny (EEZ) jednotlivých států Pozn.: Červenou barvou je zobrazeno, kam až EEZ sahá, modrou pak hranice EEZ jednotlivých států. Přerušovanou červenou čarou je naznačen polární kruh. Zdroj: GeoHistory Today

Foto popis| Obrázek č. 2: Největší zásoby ropy se nacházejí v pásnu od Nové země po Novosibiřské ostrovy. Největší zásoby plynu se nacházejí v oblasti Nové země a Země Františka Josefa.

Mladí nejsou spokojeni s politickou situací v Česku. Věří ale, že ji změní

17.9.2019 idnes.cz str. 00

Ivana Karásková

Pouze přibližně desetina mladých lidí je spokojena se současnou politickou situací v Česku. Trápí je nedostupnost bydlení a obávají se ekologické katastrofy.

Na druhé straně nepostrádají vírou, že svým chováním mohou situaci změnit. Vyplývá to z průzkumu, který pro studentskou iniciativu Karlovy univerzity Svobodný listopad zpracovala agentura Median.

Na otázky, jak myslí a vnímá svět generace svobody, v srpnu odpovídalo 1 007 žen i mužů ve věku 18 až 30 let z celé země, lidé různého vzdělání z měst a vesnic. Průzkum zjistil, že drtivá většina mladých vnímá současnou politickou situaci ve srovnání s celou populací mnohem skeptičtěji.

Ústavní činitele nepovažuje za důvěryhodné 57 procent oslovených. Na druhé straně většina mladých (72 procent) a častěji muži sice připouští, že demokracie má své problémy, ale pořád je lepší než kterákoliv jiná forma vlády.

Životní jistoty

Většina oslovených přikládá důležitost účasti ve volbách a 70 procent z nich souhlasí s členstvím Česka v Evropské unii.

Jarmilu Pileckou, hlavní autorku průzkumu ze společnosti Median, výsledky překvapily spíše pozitivně. Oceňuje, že ačkoliv mladým Čechům mnohé věci vadí, nejde o rezignovanou nespokojenost.

„Na svět se sice dívají kritickými očima, ale většina respondentů zároveň vyjadřuje optimistické vyhlídky. Mladí chtějí být součástí společnosti a většina z nich vidí možnost negativní jevy změnit,“ podotýká socioložka.

Sociologický průzkum vypracovala agentura Median pro studentskou iniciativu Karlovy univerzity Svobodný listopad.

Fakt, že muži souhlasí s demokracií jako nejlepším politickým systémem výrazněji než ženy, podle ní může být dán tím, že muži se o politiku více zajímají a bývají v politických názorech vyhraněnější.

„Pouhá desetina mladých je spokojena s politickou situací, ale 81 procent považuje za důležité účastnit se voleb. Tři čtvrtiny respondentů se obávají ekologické katastrofy, přitom je většina z nich přesvědčena, že se vyplatí snažit se o zlepšení i jako jednotlivec,“ podotýká jedenadvacetiletá studentka.

Výsledky výzkumu dobře hodnotí i jeho zadavatelé. Elišku Halašovou, studentku **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a jednu z organizátorek Svobodného listopadu, v něm zaujaly dva zdánlivé paradoxy.

Průzkum: mladí bez rodin vstupují do života se zkrácenými představami

Téma ekologie souvisí s životními jistotami mladých, které jsou poměrně stabilní.

Většina z oslovených (86 procent) se v případě problémů má na koho obrátit, přitom důvěryhodného člověka v blízkém okolí častěji zmiňují ženy. Mladí dospělí do 30 let se nebojí o práci a dovedli by si poradit, kdyby o ni přišli.

Zato jsou poměrně bezradní v otázce bydlení, které se jeví pro 55 procent mladých jako finančně nedostupné.

I tady socioložku zaujal jistý rozdíl v názorech mužů a žen. Podle průzkumu totiž ženy vidí nedostupnost bydlení méně havarijně než muži.

„O důvodech můžeme jen spekulovat. Možná jsou ženy v nárocích na bydlení skromnější. Třeba častěji řeší bydlení s někým dalším než samostatně a náklady tak snáze zvládnou. Také je dost dobře možné, že tuto záležitost nechávají na partnerovi. A muži naopak cítí větší zodpovědnost partnerce odpovídající zázemí zajistit,“ míní Jarmila Pilecká.

Mladí Češi a svět

Pro většinu mladých Čechů (87 procent) je klíčovým benefitem současnosti možnost svobodně vycestovat do zahraničí. Výhodná pracovní nabídka z ciziny by dokonce skoro polovinu oslovených zlákala k přestěhování. Pocit světoobčanství je bližší mužům a mladším respondentům mezi 18 až 24 lety, kteří ještě studují. Přesto pouto k rodné zemi u mladých neztrácí váhu.

Přistěhovalce jako ekonomickou hrozbu vnímá 38 procent dotázaných. V porovnání s celkovou populací je to podle dřívějších výzkumů o třetinu méně. S výrokem, že imigranti berou práci našim lidem, častěji souhlasily ženy a lidé s nižším vzděláním.

Média a informace

Mladí vesměs hodně zvažují, odkud čerpat informace. Zdroj je podstatný pro 81 procent respondentů. Nadpoloviční většina důvěřuje veřejnoprávním médiím a bezmála pro polovinu je podstatné i to, kdo média vlastní. Kritičtější jsou muži a lidé s vyšším vzděláním.

Koordinátor iniciativy Svobodný listopad Michal Zima poukazuje také na některé znepokojující výstupy průzkumu.

Mladé Čechy láká práce v zahraničí, rychleji se tam dočkají povýšení

„Trochu varovný je pro mě fakt, že 44 procent mladých označilo jako hlavní zdroj informací sociální sítě. Přitom víme, co všechno se tam dá napsat. Jaké manipulativní fake news a hoaxy tam leckdy kolují,“ míní osmadvacetiletý student Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

A jak si vysvětluje onu výraznou nespokojenost mladých s politickou situací? K zamyšlení nutí podle něj i vůle mladých přestěhovat se kvůli pracovní nabídce do zahraničí, což může souviset i s extrémními náklady na bydlení v Česku.

„Možná je dána i tím, že nemají trpkou zkušenost s totalitou. Tím pádem myslí idealisticky. Vědí, jak to vypadá v cizině, a mají vyšší nároky než předchozí generace,“ domnívá se Michal Zima.

Větší foto

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/pruzkum-median-studenti-mladi-nespokojenost-politicka-situace.A190916_144006_domaci_chtl

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[zpravy.iDNES.cz](https://www.idnes.cz) (Zprávy / Domácí)

Josef Chuchma: Výseky (z normalizace) aneb „Proč to fotíte?“, ptali se lidé a ptají se na ulici dál...

17.9.2019 kulturaok-eu.cz str. 00

17.09.2019 12:58 Leica Gallery Prague - Praha 13. 9. - 3. 11. 2019

Na předvernisaži nové fotografické výstavy Josef Chuchma: Výseky (z normalizace), pro kterou její autor Josef Chuchma vybíral fotografie ze stovek svých filmů exponovaných od roku 1975 do 1. pol. 80. let 20. století, o kterých řekl, že nikdy do daného fotografického záběru neintervenoval, přičemž si postěžoval, že v současné

době není dokument v tisku příliš v kurzu. Josef Chuchma byl osobně přítomen i s kurátorem výstavy Josefem Mouchou.

Chuchmova prezentace fotografií ve dvou liniích

„Žánrovým určením vystavených fotografií je takřčený humanistický dokument spjatý s klasickou fotografickou technikou a s černobílou škálou. Autor se zde prezentuje ve dvou liniích.

Jednou jsou ucelenější výběry z cyklů exponovaných na vojenských přísahách v Praze a na náboženských poutích v polské Čenstochové

Druhá, početnější linie stojí na víceméně soliterních exponátech, byť vybrané snímky nejednou - třeba u záběrů z letních tanečních parketů - pocházejí z poměrně rozsáhlého tematického souboru.

Instalační důraz na solitéry a na několikásimkové sondy otevírá přítomné fotografie širším společenským vazbám a tématům.

Připomeňme si, že výstava je ohlédnutím do období okupace Československa sovětskou armádou do let politické nehybnosti.

Exponáty prozrazují zanedbanost životního prostředí, konfekčnost převládajícího oblečení i tvarů zachycených věcí. Bezvýchodné nálady, rozšířené napříč společností, se zde vracejí jako ozvěny - ať už v podobě poněkud zoufalého rozptýlení, anebo přistižené ve výrazu jednotlivých tváří. Režim totiž ovlivnil existenciální situaci občanů celého státu v míře, o níž oni sami často ani neměli tušení.

Asi vůbec nejstarší záběr pochází z návštěvy u Josefa Sudka a patří k sérii portrétů iniciačních osobností. Mimochodem dokládá, že v necelých 16 letech měl začínající tvůrce ponětí o vrcholových možnostech projevu v médiu zvaném fotografie. Časné vyhraněnosti napomohl fotografující otec, jehož sbírku sudkovských knih ostatně junior nesl Mistrovi k podpisu.

Dlužno podotknout, že valná většina snímků je zveřejněna poprvé

Předchozí autorovy výstavy byly portrétní a zaměřené výhradně na snímky spisovatelů. Píšíci Josef Chuchma se od studií Fakulty žurnalistiky Univerzity Karlovy, dokončených roku 1984, profiloval jako publicista, kritik a redaktor kulturních rubrik několika periodik. Jeho rané momentky si zachovaly příznačnou svěžest hledajícího, zkoumavého, nezatíženého pohledu. Realisticky vystižené motivy nabízejí příležitost ke zpětné reflexi doby, odlišné od té dnešní nejen politicky či sociálně, nýbrž také vizuálně a fotograficky. “

(Josef Moucha, kurátor)

Josef Chuchma (*1959 Praha) maturoval na střední průmyslové škole elektrotechnické

1984: vystudoval Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy nastoupil do kulturní rubriky týdeníku Mladý svět

1993: přešel do kulturní rubriky týdeníku Respekt od dubna 1994 do konce roku 2002 byl šéfem kulturní rubrice deníku Mladá fronta DNES, tamtéž pak pracoval v esejistických přílohách až do léta 2013

2013: přešel do Lidových novin a do léta 2017 v nich vedl sobotní přílohu Orientace poté nastoupil do České televize jako projektový manažer a editor webu Artzona.cz, který přináleží ke stanici ČT Art

2014 - 2017 moderoval v České televizi kritický diskusní pořad Jasná řeč Josefa Chuchmy řadu let vedl na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy kritický seminář o recenzování fotografie

Josef Chuchma začal intenzivně fotografovat zhruba ve svých 13 letech. Záhy začal získávat ceny v soutěžích mladých fotografů. Od počátku 80. let se věnoval fotografii i jako publicista a kritik - zprvu psal především do časopisu Československá fotografie. Fotografii se rovněž věnoval v rámci vysokoškolských studií včetně diplomové práce. Podílel se na fotografickém ilustrování několika knih, kupříkladu výboru z veršů Johna Updikea Domácí biograf (1998) nebo vzpomínkového svazku Ludka Svobody Antikvariát a já (1999). Editorsky se podílel na monografii fotografa Václava Chocholy (2003), je autorem textů v monografiích

Hany Jakrlové (2006), Tomkiho Němce (2007), Jaroslava Brabce (2013), Jaroslava Beneše (2016) a Josefa Koudelky (2018).

Napsal rovněž statě například do knih Deset let - Události 1989 -1999 ve fotografii MF DNES (1999) či Anna Fárová & fotografie / Photography (2006).

Je spoluautorem svazku Torst: Dvacet let nakladatelství (2011).

Dvakrát (1991 a 1996) samostatně vystavoval v Praze fotografické portréty spisovatelů.

Josef Moucha (*1956) vystudoval žurnalistiku na Karlově univerzitě od 70. let se zabývá volnou fotografickou tvorbou a vystavuje kurátor fotografických výstav od 80. let o fotografii soustavně píše do odborného i všeobecně zaměřeného tisku

1985 -1990: pracoval jako odborný asistent předmětu fotografie na Fakultě žurnalistiky UK

1990 -1995: pracoval jako redaktor časopisu Revue Fotografie následně byl činný ve svobodném povolání patřil k zakládajícím členům galerie Pražský dům fotografie

(činné v letech 1991-2007) od 2013: působí na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko - přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, kde je v současnosti docentem je autor textů v několika desítkách fotografických publikací

Některé své texty o fotografii shrnul do knihy Zázitek arény. Eseje o historii fotografie a technických obrazech (2004) a Obrazy z dějin fotografie české (2011). Ze své vlastní fotografické tvorby připravil knihy Válka za studena (2017) a Doličné okamžiky (2018). Kromě toho publikoval prózu Mimo chodem (2004).

Kurátor: Josef Moucha

Doprovodný program výstavy

30. 9. 2019, 19 hodin: beseda s kurátorem výstavy J. Mouchou a autorem J. Chuchmou

24. 10. 2019, 18 hodin: komentovaná prohlídka s autorem výstavy Josefem Chuchmou rezervace míst na obě akce je možná na e-mailu post@lgp.cz

110 00 Praha 1

Školská 28

Máme otevřeno:

po - pá: 10.00 – 20.00 hodin, víkendy, svátky: 11.00 – 18.00 hodin

Vstupné:

70 korun dospělí

40 korun studenti, děti nad 12 let, senioři od 60 let

30 korun studenti uměleckých škol po předložení studijního průkazu

30 korun skupiny nad 10 osob s doprovodem

140 korun rodinné vstupné

Partneři Leica Gallery Prague

ČEZ a.s., AK Urbášek & Partners, Foto Škoda

Partner výstavy

Sbírka

Mediální partneři:

ArtMap, časopis FOTO, GoOut

Kurátor: Josef Moucha

Hodnocení: 89 %

Ing. Olga Koničková (tisková zpráva)

Foto: © Ing. Olga Koničková www.lgp.cz

Sdílet

URL| <https://www.www-kulturaok-eu.cz/news/josef-chuchma-vyseky-z-normalizace-aneb-proc-to-fotite-ptali-se-lide-a-ptaji-se-na-ulici-dal/>

Pět let od skotského referenda o nezávislosti. Je načase vyhlásit další?

17.9.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Zahraniční, Stalo se

Klára Mališová

Přesně před pěti lety Skotové v referendu rozhodovali o setrvání ve Spojeném království. Tehdejší britský premiér David Cameron je před hlasováním upozorňoval, že pokud chtějí ochránit své evropské zájmy a svoji přítomnost v EU, mají si zvolit možnost zůstat součástí Británie. Skotsko dalo na premiérova slova, dva roky nato ale Cameron vyslechl volání britského lidu a povolil referendum o brexitu. Separatistická Skotská národní strana od té doby bojuje za prosazení druhého referenda, samotní Skotové ale k této možnosti přistupují poněkud obezřetně.

Pět let po neúspěšném referendu o vystoupení Skotska ze Spojeného království se mezi Skoty stále projevují tendence opustit Británii. O nezávislost usiluje především Skotská národní strana, která v čele s tehdejšími předsedou Alexem Salmondem prosadila první referendum. Současná šéfka strany a zároveň skotská premiérka Nicola Sturgeonová o vypsání druhého referenda žádala expremiérku Theresu Mayovou už v březnu 2017, ještě před aktivací článku 50 – tedy před počátkem dvouleté lhůty, během níž měla Británie původně opustit EU. Bývalá premiérka vypsání hlasování zamítla se slovy, že „na to není správný čas“.

Skotská vláda ale v čele se Sturgeonovou o referendum usiluje dál. Na konci května předložila tamnímu parlamentu návrh zákona, který stanoví nová pravidla pro konání referend. Skotským ministrům by se souhlasem skotského parlamentu umožňoval vypsání referenda v rámci jejich kompetencí, aniž by k tomu byl potřeba nový zákon. Skotsko by pak mohlo vypsát druhé referendum. K tomu ale zemi chybí souhlas britské vlády, která nové referendum nadále odmítá.

Britský premiér Boris Johnson odmítl vyloučit blokování druhého referenda o nezávislosti Skotska během červencové návštěvy země, kde se mimo jiné sešel s ministerskou předsedkyní Nicolou Sturgeonovou. Podle něj neexistuje žádný důvod, proč by se další referendum mělo vypsát, a odsouhlasení druhých voleb by jen víc poškodilo důvěru lidí v politické dění.

Chtějí vůbec Skotové druhé referendum? Podle politologa Jana Vášky z Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** mezi Skoty k velkému nárůstu popularity pro myšlenku druhého referenda o nezávislosti nedošlo. Proti hrají především ekonomické realie. „Ekonomická životaschopnost samostatného Skotska v tradiční představě Skotské národní strany stála na příjmech z ropy, které by už nešly do společného britského rozpočtu, ale zůstaly by ve skotském vlastnictví. Ceny ropy jsou ale dlouhodobě nízké a známé zásoby se zároveň vyčerpávají,” řekl Seznamu politolog. „Nikdo nedokáže říct, zda by Skotové volili na základě emocionálního rozhodnutí, jako tomu bylo u brexitu, a nebo na základě spočítání si nákladů a výnosů – jestli půjdou víc racionálně,” dodal.

Průzkumy veřejného mínění prováděné od roku 2016 ukazují, že spíše převažuje počet Skotů, kteří by se postavili proti vypsání nového referenda. Procento Skotů souhlasících s dalším hlasováním dominuje až v posledních měsících. Jejich postoj se totiž mění v závislosti na dění okolo brexitu – druhému referendu by byli mnohem víc nakloněni v případě, že by došlo k brexitu bez dohody. Jedině poté by podle politologa Vášky možná vznikla dostatečná poptávka. Skotská premiérka Sturgeonová má podle něj stále ambice druhé referendum uskutečnit, řeší ale vhodné načasování, aby maximalizovala šance.

Proti vystoupení Británie z Evropské unie v roce 2016 hlasovalo 62 procent Skotů. „Voliči Skotské národní strany nejsou ze sta procent ti, kteří volili setrvání Británie v EU. Značná část skotského elektorátu, kteří volili ‚leave‘, což bylo ve Skotsku skoro 40 procent, jsou zároveň voliči SNP. Bylo by tedy přílišné zjednodušení říct, že všichni voliči SNP jsou ti, kteří upřednostňují nezávislé Skotsko v EU,” popsal pozici Skotské národní strany Váška.

Podpora strany SNP zároveň ve Skotsku dlouhodobě klesá. V roce 2014, kdy proběhlo referendum o nezávislosti, sice strana měla první většinovou vládu. Poté ale její oblíbenost začala upadat. „Totální dominanci si neudrželi moc dlouho – v roce 2016 proběhly ve Skotsku regionální volby, kde strana výrazně ztratila. Tenhle trend poklesu podpory pokračoval v roce 2017, když se na jaře uskutečnily celobritské předčasné parlamentní volby. Strana tehdy ztratila 21 křesel v parlamentu a posílili konzervativci a labouristé,” uvedl v rozhovoru politolog Váška. Podle něj ale v poslední době eroduje podpora pro největší celostátní strany, pro skotské nacionalisty by to tak v případě předčasných voleb mohlo znamenat zisk okolo padesáti křesel v britském parlamentu. Strana by tím zároveň mohla získat větší šanci na úpravu podmínek ohledně brexitového vyjednávání.

Trnitá cesta zpátky do Unie Pokud by se Skotsku podařilo prosadit uspořádání druhého referenda po uskutečnění brexitu a pokud by si Skotové odhlasovali opuštění Británie, země by v případě zájmu musela projít formálním přijímacím procesem zpět do EU. K tomu potřebují vedle splnění několika podmínek i souhlas všech členských států spolků, některé země – například Španělsko kvůli paralelám s Katalánskem – by se ale v vnitropolitických důvodech mohli postavit proti.

„Když Skotové koukají, jak vypadají jednání mezi Londýnem a Bruslem o podmínkách vystoupení, tak to samé by čekalo Skotsko. Bylo by tu období strašně dlouhé nejistoty,” myslí si Jan Váška. Brexitová zkušenost podle něj u Skotů povede spíše k tomu, že napřou síly k co nejměkčímu brexitu. „V tuhle chvíli se nedá říct, že by Skotsko bylo zralé na opakování referenda o nezávislosti s tím, že je jasné, že by to tentokrát zastánci odtržení jasně vyhráli. Tak to není,” uzavírá Váška.

Podobná nálada panuje kvůli brexitu i v Severním Irsku. Předsedkyně republikánské strany Sinn Féin Mary Lou McDonaldová na konci července před schůzkou s premiérem řekla, že pokud dojde k brexitu bez dohody, mělo by se v Severním Irsku konat referendum o jeho případném sjednocení s Irskou republikou.

Případná referenda by v obou zemích podle deníku The Independent podpořila i většina britských voličů. Ve výzkumu agentury BMG věří 45 procent dotázaných Britů z Anglie, Skotska a Walesu, že by britská vláda měla povolit referendum o nezávislosti ve Skotsku, zatímco 30 procent voličů by bylo proti. Referendum o připojení Severního Irsku k Irské republice by podpořilo 52 procent dotázaných, proti by bylo jen 19 procent.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pet-let-od-skotskeho-referenda-o-nezavislosti-je-nacase-vyhlasit-dalsi-79019>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
seznamzpravy.cz

Jak nebojovat proti antisemitismu

17.9.2019 politicke-listy.cz str. 00

V úterý poslanecká sněmovna projednávala na návrh místopředsedy KDU-ČSL Jana Bartoška rezoluci o protižidovských náladách, která kromě několika nekontroverzních bodů odsuzuje propalestinské hnutí Boycott, Divestment, Sanctions (BDS) jako antisemitské. Dění ve Sněmovně v mnoha ohledech není vzhledem k dlouhodobě tvrdé proizraelské orientaci české zahraniční politiky překvapivé a jde ve šlápějích Německa nebo USA. Nálepkování a napadání propalestinských aktivistů je ale chybou hned v několik ohledech.

Izrael nerovná se Židé

Hned na úvod bych rád uvedl, že z řady důvodů hnutí BDS osobně nepodporuji. Údajný antisemitismus jeho stoupců a stoupenkyň mezi ně ale rozhodně nepatří. BDS vzniklo v roce 2005 jako iniciativa palestinských občanských organizací, která má za cíl skrze mezinárodní bojkot Izraele vést ke splnění tří požadavků: konec okupace palestinských území, úplné zrovnoprávnění izraelských občanů arabského původu a návrat palestinských uprchlíků do Izraele. BDS tedy ve svém programu míří velmi specificky na Izrael a jeho politiky. Jádrem kritiky je argument, že zaměření se na Izrael je jen záminka a skutečnou motivací stoupců hnutí je nenávisť vůči Židům.

Souhlasím s oponenty BDS a propalestinského hnutí obecně, že v globální perspektivě je Izrael vystaven kritice, které je řada dalších států ušetřena. Přestože například damašský režim systematicky masakroval civilisty během občanské války, byla Sýrie kritizována jen zlomkem rezolucí v porovnání s Izraelem, což je zcela neomluvitelné. V tomto ohledu kritici BDS často uvádějí, že aktivisté opomíjí systematické porušování lidských práv v dalších zemích v regionu Blízkého východu i jinde, a tak aplikují „dvojí standardy“, což je podle známého testu 3D Natana Šaranského vede demonizace a delegitimizace Izrael jeden ze znaků antisemitismu. Při bližším přezkoumání se ale situace ukazuje být mnohem složitější.

Nejen že se řada aktivistů BDS angažuje i v dalších lidskoprávních kauzách a kampaních, což poněkud nabourává jejich obraz jako antisemitských štváčů. Především se ale země jako Írán a Saudské Arábie neoznačují za jediné demokracie a výspy západního světa v regionu, jak to činí Izrael. Jinými slovy, pokud přijmeme, že Izrael je stát, který se zavazuje řídit se demokratickými normami a má zajišťovat rovné zacházení všem svým občanům, je přirozené, že řada lidí na ně klade vyšší nároky než na země, které jsou programově teokratické a autoritářské.

Dále je pak dobré uvést, že žádný jiný stát v regionu se také dlouhodobě netěší tak úzké spolupráci a podpoře ze strany Spojených států a do menší míry EU. Je pak logické, že velká část levicových kritiků vnímá izraelské kroky vůči Palestincům mnohem více problematicky, než kdyby se jednalo o stát, který nemá s jejich vlastními zeměmi žádné styky a neprofituje z rozsáhlých politických, ekonomických a akademické vazeb. A v neposlední řadě, skutečnost, že na Blízkém východě a jinde ve světě existují autoritářské režimy, není argumentem pro pranýřování kritiků Izraele. Naopak bychom měli důrazněji trvat na tvrdém postoji vůči všem zemím, které porušují lidská práva (a v případě ČR například nevyvážet zbraně do Saudské Arábie).

Dalším argumentem označujícím BDS za antisemitské je jeden z jeho proklamovaných cílů, kterým je návrat palestinských uprchlíků do Izraele, tj. území odkud jejich předci odešli nebo byli vyhnáni mezi nově vzniklým státem a arabskými sousedy během let 1947 až 1949 (přesná rekonstrukce i zhodnocení událostí je stále předmětem historiografických, ale i politických sporů). Podle většiny Izraelců a jejich sympatizantů by to znamenalo „zničení židovského státu“, což se objevilo i během debaty v Poslanecké sněmovně. Tento jazyk evokuje rozsáhlé masakry Izraelců, BDS je ale iniciativa, která se snaží situaci v Izraeli a Palestině změnit nenásilnými prostředky. Hnutí vzniklo z velké části jako odmítnutí terorismu a ozbrojených útoků palestinských frakcí, jejichž akce byly široce kritizovány mezinárodním společenstvím, které vyzývalo Palestince k zanechání násilí – což je právě to, co BDS prosazuje. Je pravda, že přistoupení na požadavek návratu uprchlíků by zásadně změnilo podobu izraelského státu, který by ztratil svůj židovský charakter. Jak ale píše americký autor židovského původu Peter Beinart, „snažit se nahradit izraelský etnický nacionalismus nacionalismem občanským není samo o sobě projevem nenávisť“. A v každém případě se ale rozhodně nejedná o záměr Izrael fyzicky zničit.

Nakonec se tak ukazuje, že čeští poslanci a poslankyně, kteří rezoluci proti BDS podporují, nejsou schopni rozlišit mezi kritikou izraelského státu a jeho politik vůči palestinskému obyvatelstvu na jedné straně, a protizidovské nenávisti na straně druhé, což je problém, na který upozorňuje řada domácích i zahraničních expertů a autorů. Ačkoliv můžeme s postoji BDS nesouhlasit, bojkot patří mezi legitimní a dlouhodobě používané prostředky mezinárodního nátlaku na státy, jehož politiky vnímáme jako nepřijatelné.

To rozhodně neznamená, že bych popíral přítomnost antisemitů v řadách BDS. A ano, mezi lidmi asociovanými s tímto hnutím se objevily skutečně odporné názory vyzývající k fyzické likvidaci Izraelců i Židů. Tyto názory ale nedefinují celé hnutí jako takové, a bylo by proto lepší používat k identifikaci osob zastávajících antižidovské postoje jemnější metr. Je dle mého názoru také relevantní, že ve Spojených státech BDS podporuje i celá řada občanů židovského původu. A pokud českým poslancům a poslankyním leží na srdci rasismus v kontextu izraelsko-palestinského konfliktu, bylo by vhodné se podívat i na druhou stranu konfliktu.

Radikalizace Palestinců nebo Izraelců?

Aktivity a vzrůstající mezinárodní úspěch BDS je nutné situovat v kontextu vývoje v Izraeli a na palestinských územích. Navzdory dominantnímu narativu v české společnosti je izraelská kontrola Západního břehu a blokáda Pásmu Gazy velmi vzdálená obrazu benevolentní a pro Palestince prospěšné vlády. Podle izraelské lidskoprávní organizace B'Tselem zemřelo od ledna 2009 do letošního července rukou palestinských útočníků 60 izraelských civilistů, z nichž bylo 10 dětí, a 67 příslušníků ozbrojených sil. Za stejné období bylo Izraelci zabito 3454 Palestinců, z toho 782 dětí, a jen mezi oběťmi v pásmu Gazy (celkem 3035 zabitých) bylo 1767 prokazatelně nezapojených do násilností ve chvíli zabití.

Tato nerovnováha se odráží i v celé řadě dalších aspektů. Na Západním břehu existují dva paralelní právní systémy: Izraelci žijící v osadách podléhají izraelskému civilnímu právu, zatímco Palestinci jsou souzeni vojenskými soudy. Zde izraelští žalobci dosahují úspěchu, tj. odsouzení obžalovaných, v téměř 100 procentech případů (například v roce 2010 to bylo šokujících 99,47 procent), o čemž si můžou jejich protějšci ve vlastním Izraeli nechat zdát. Porušování základních lidských práv probíhá i v dalších ohledech. Izraelské bezpečnostní složky zadržují ve vězení stovky nezletilých Palestinců, včetně několika mladších 14 let. Šin Bet, izraelská tajná služba, často používá při výsleších Palestinců tzv. „speciální zacházení“, což není nic jiného než eufemismus pro mučení.

Dále pokračuje výstavba osad na Západním břehu, jejichž existence porušuje většinovou interpretaci mezinárodního práva. V rámci předvolební kampaně Benjamin Netanjahu slíbil, že pokud bude znovu zvolen premiérem, anektuje velkou část Západního břehu. Co uniklo velké části českých médií je skutečnost, že částečnou anexi prosazuje i řada dalších stran včetně Modro-bílé koalice, Netanjahuova hlavního protivníka v nadcházejících volbách. Když pomíneme skutečnost, že se jedná o (další) hrubé porušení mezinárodních norem, velká část expertů se shoduje, že tento krok by učinil možnost vzniku samostatného palestinského státu již zcela nemožnou.

Poslední skutečnost poukazuje na to, že i samotná izraelská politika se za posledních dvacet let zradikalizovala a významně posunula doprava. O tom svědčí to, že dle posledních průzkumů se do Knesetu, izraelského parlamentu, za několik dní s velkou pravděpodobností dostane i Otzma Yehudit. To je strana, která je ideologickým a duchovním pokračovatelem strany Kach založené extrémistickým rabínem Meirem Kahanem. Ten mimo jiné prosazoval uzákonění podřadného postavení Arabů v Izraeli a kriminalizaci arabsko-židovských sexuálních vztahů. Kromě adorace Kahaneho mají přední členové strany ve svých domovech vylepené nástěnné fotografie Barucha Goldsteina, který v roce 1994 v Hebronu povraždil 29 palestinských muslimů během modlitby.

Otzma Yehudit ale rozhodně není jediným reprezentantem extrémismu v Izraeli. Člen vládní strany Likud nedávno ve slovní potyčce s poslancem arabského původu označil Židy za „speciální rasu“, což evokuje kategorie, před jejichž znovuobjevením se nyní Bartošek snaží dle svých slov ochránit Českou republiku. Jeden z předních izraelských ortodoxních rabínů v roce 2016 prohlásil, že Nežidé by v Izraeli měli mít dovoleno zůstat, pouze pokud budou sloužit Židům. A současný ministr dopravy Betzalel Smotrich prosazuje separace židovských a arabských ženy v porodnicích. Ve světle těchto a řady dalších výroků je nejen oprávněné se ptát, jestli jsou radikálnější propalestinští aktivisté, nebo nezanedbatelná část izraelské reprezentace, ale je i jednodušší pochopit, proč se Palestinci a jejich podporovatelé uchylují k prostředkům, které můžou působit jako radikální.

Nezamýšlené (a negativní) dopady

Dalším důvodem, proč být vůči stigmatizaci BDS ostražitý je i zvážení důsledků tohoto kroku na vnímání antisemitismu. Pokud je ale snahou Bartoška skutečně bojovat proti této podobě rasové nenávisti, odsouzení hnutí BDS může mít kontraproduktivní důsledky. Jak i on sám říká, v ČR je úroveň antisemitismu velmi nízká v porovnání s jinými zeměmi i v historické perspektivě. Zároveň je dobré zdůraznit, že v ČR jsou aktivity BDS

marginální a počty jejich podporovatelů se pohybují, dle mých soukromých odhadů, v jednotkách. Ostatně podle zprávy Českých novin i sami někteří poslanci vyžadovali vysvětlení, co BDS vlastně je, jelikož o hnutí nikdy neslyšeli.

Označení kritiky izraelského státu (i tak radikální jako zastává BDS) jako antisemitismu ve výsledku vyprazdňuje pojem, který má zcela oprávněně v českém, evropském i světovém kontextu mimořádně varovné postavení. Pokud nebudeme schopni rozlišit kritiku jednoho státu od skutečného rasismu, naše schopnost zachytit případný návrat protizidovské nenávisti se sníží. Nelze ani vyloučit, že veřejnost jednoduše přestane brát tuto hrozbu vážně.

Identifikace antisemitismu s BDS a levicovým aktivismem navíc ignoruje mnohem bezprostřednější rizika pro židovskou komunitu. Ve Spojených státech (kde skutečně dochází ke znepokojivému nárůstu antisemitských incidentů) řada autorů židovského původu argumentuje, že zaměření se na BDS a levicové aktivisty obecně vede k ignoraci pravicového extrémismu, který představuje skutečné nebezpečí pro židovskou komunitu. Není náhodou, že nejhorší antisemitský masakr v americké historii, zavraždění jedenácti modlících se v synagoze v Pittsburghu minulý podzim, provedl útočník, který se hlásil k ideologii postavené na údajné nadřazenosti bílé rasy.

Co ostatní rasismy?

V neposlední řadě ale snaha českých poslanců bojovat proti BDS a antisemitismu, které má hnutí údajně šířit, ukazuje dvojitý metr, když dojde na odsuzování různých forem rasismu. Otevřeně protizidovské projevy jsou v českém veřejném prostoru stále nepřijatelné. To ale rozhodně neplatí o nenávisti vůči dalším skupinám obyvatel. Dle existujících průzkumů jsou Češi na špičce závodů o nejvíce nesnášenlivý národ Evropy – například zpráva z roku 2015 uvádí že pouze 11 procentům dotazovaných by nevadilo, kdyby jejich dcera nebo syn měl za partnera osobu romského původu, u osob asijského původu se jednalo o 25 procent a u černochoů a černošek o 21 procent. Rasově motivované útoky jsou v ČR v mnohem větší míře namířené nikoliv proti židovské komunitě, ale proti romské menšině. A výroky směřované proti muslimům a Romům volenými politiky by byly zcela nepřijatelné, pokud by jejich adresáty byly židé.

Navíc v posledních letech jsme svědky narušování historické paměti nacistické genocidy, což je proces, před kterým varuje i sám Bartošek. Babiš ještě za minulé vlády proslul svébytným chápáním kritérií, na jejichž základě fungovala internace Romů za druhé světové války, když prohlásil, že do romského tábora v Letech byli poslání ti „kdo nepracovali“. Na jaře tohoto roku předseda Senátu Kubera během obřadu v Terezíně pronesl plamenný projev, v němž odsoudil hrozbu nové totality v podobě ekologické a genderové ideologie. Když před několika lety kolovaly po českém internetu Škromachovy selfie z trzny v Osvětimi, jeho počínání bylo hluboce pohoršující. Když ale premiér země zpochybňuje historii místa, které bylo integrální součástí plánů na fyzickou likvidaci celého etnika, a druhý nejvyšší ústavní představitel státu využívá vzpomínky na šest milionů zavražděných ke kritice feministického hnutí jakožto „nové diktatury“, je zábava jednoho poslance s jeho telefonem více méně neškodnou kratochvílí.

Pokud chceme skutečně zabránit dalšímu rozvoji rasové nenávisti, bylo by užitečnější bojovat proti jejím již existujícím projevům, ať jsou namířené vůči jakékoliv skupině, a nepřijímat rezoluce proti hrstce propalestinských aktivistů.

Jakub Záhora

Autor působí na **Fakultě sociálních věd** UK a specializuje se na Izrael a Palestinu.

URL| <http://www.politicke-listy.cz/?goto=208196-pohled-zblizka--jak-nebojovat-proti-antisemitismu.html>

Záhora: Jak nebojovat proti antisemitismu

17.9.2019 nazory.aktualne.cz str. 00 1078

Pohled zblízka

V úterý poslanecká sněmovna projednávala na návrh místopředsedy KDU-ČSL Jana Bartoška rezoluci o protizidovských náladách, která kromě několika nekontroverzních bodů odsuzuje propalestinské hnutí Boycott, Divestment, Sanctions (BDS) jako antisemitské. Dění ve Sněmovně v mnoha ohledech není vzhledem k dlouhodobě tvrdě proizraelské orientaci české zahraniční politiky překvapivé a jde ve šlépějích Německa nebo USA. Nálepkování a napadání propalestinských aktivistů je ale chybou hned v několik ohledech.

Izrael nerovná se Židé

Hned na úvod bych rád uvedl, že z řady důvodů hnutí BDS osobně nepodporuji. Údajný antisemitismus jeho stoupců a stoupenkyň mezi ně ale rozhodně nepatří. BDS vzniklo v roce 2005 jako iniciativa palestinských občanských organizací, která má za cíl skrze mezinárodní bojkot Izraele vést ke splnění tří požadavků: konec okupace palestinských území, úplné zrovnoprávnění izraelských občanů arabského původu a návrat palestinských uprchlíků do Izraele. BDS tedy ve svém programu míří velmi specificky na Izrael a jeho politiky. Jádrem kritiky je argument, že zaměření se na Izrael je jen záminka a skutečnou motivací stoupců hnutí je nenávisť vůči Židům.

Souhlasím s oponenty BDS a propalestinského hnutí obecně, že v globální perspektivě je Izrael vystaven kritice, které je řada dalších států ušetřena. Přestože například damašský režim systematicky masakroval civilisty během občanské války, byla Sýrie kritizována jen zlomkem rezolucí v porovnání s Izraelem, což je zcela neomluvitelné. V tomto ohledu kritici BDS často uvádějí, že aktivisté opomíjí systematické porušování lidských práv v dalších zemích v regionu Blízkého východu i jinde, a tak aplikují „dvojí standardy“, což je podle známého testu 3D Natana Šaranského vede demonizace a delegitimizace Izrael jeden ze znaků antisemitismu. Při bližším přezkoumání se ale situace ukazuje být mnohem složitější.

Nejen že se řada aktivistů BDS angažuje i v dalších lidskoprávních kauzách a kampaních, což poněkud nabourává jejich obraz jako antisemitských štváčů. Především se ale země jako Írán a Saudské Arábie neoznačují za jediné demokracie a výspy západního světa v regionu, jak to činí Izrael. Jinými slovy, pokud přijmeme, že Izrael je stát, který se zavazuje řídit se demokratickými normami a má zajišťovat rovné zacházení všem svým občanům, je přirozené, že řada lidí na ně klade vyšší nároky než na země, které jsou programově teokratické a autoritářské.

Dále je pak dobré uvést, že žádný jiný stát v regionu se také dlouhodobě netěší tak úzké spolupráci a podpoře ze strany Spojených států a do menší míry EU. Je pak logické, že velká část levicových kritiků vnímá izraelské kroky vůči Palestincům mnohem více problematicky, než kdyby se jednalo o stát, který nemá s jejich vlastními zeměmi žádné styky a neprofituje z rozsáhlých politických, ekonomických a akademických vazeb. A v neposlední řadě, skutečnost, že na Blízkém východě a jinde ve světě existují autoritářské režimy, není argumentem pro pranýřování kritiků Izraele. Naopak bychom měli důrazněji trvat na tvrdém postoji vůči všem zemím, které porušují lidská práva (a v případě ČR například nevyvážet zbraně do Saudské Arábie).

Dalším argumentem označujícím BDS za antisemitské je jeden z jeho proklamovaných cílů, kterým je návrat palestinských uprchlíků do Izraele, tj. území odkud jejich předci odešli nebo byli vyhnáni mezi nově vzniklým státem a arabskými sousedy během let 1947 až 1949 (přesná rekonstrukce i zhodnocení událostí je stále předmětem historiografických, ale i politických sporů). Podle většiny Izraelců a jejich sympatizantů by to znamenalo „zničení židovského státu“, což se objevilo i během debaty v Poslanecké sněmovně. Tento jazyk evokuje rozsáhlé masakry Izraelců, BDS je ale iniciativa, která se snaží situaci v Izraeli a Palestině změnit nenásilnými prostředky. Hnutí vzniklo z velké části jako odmítnutí terorismu a ozbrojených útoků palestinských frakcí, jejichž akce byly široce kritizovány mezinárodním společenstvím, které vyzývalo Palestince k zanechání násilí – což je právě to, co BDS prosazuje. Je pravda, že přistoupení na požadavek návratu uprchlíků by zásadně změnilo podobu izraelského státu, který by ztratil svůj židovský charakter. Jak ale píše americký autor židovského původu Peter Beinart, „snažit se nahradit izraelský etnický nacionalismus nacionalismem občanským není samo o sobě projevem nenávisť“. A v každém případě se ale rozhodně nejedná o záměr Izrael fyzicky zničit.

Nakonec se tak ukazuje, že čeští poslanci a poslankyně, kteří rezoluci proti BDS podporují, nejsou schopni rozlišit mezi kritikou izraelského státu a jeho politik vůči palestinskému obyvatelstvu na jedné straně, a protizidovské nenávisť na straně druhé, což je problém, na který upozorňuje řada domácích i zahraničních expertů a autorů. Ačkoliv můžeme s postoji BDS nesouhlasit, bojkot patří mezi legitimní a dlouhodobě používané prostředky mezinárodního nátlaku na státy, jehož politiky vnímáme jako nepřijatelné.

To rozhodně neznamená, že bych popíral přítomnost antisemitů v řadách BDS. A ano, mezi lidmi asociovanými s tímto hnutím se objevily skutečně odporné názory vyzývající k fyzické likvidaci Izraelců i Židů. Tyto názory ale nedefinují celé hnutí jako takové, a bylo by proto lepší používat k identifikaci osob zastávajících antižidovské postoje jemnější metr. Je dle mého názoru také relevantní, že ve Spojených státech BDS podporuje i celá řada

občanů židovského původu. A pokud českým poslancům a poslankyním leží na srdci rasismus v kontextu izraelsko-palestinského konfliktu, bylo by vhodné se podívat i na druhou stranu konfliktu.

Radikalizace Palestinců nebo Izraelců?

Aktivity a vzrůstající mezinárodní úspěch BDS je nutné situovat v kontextu vývoje v Izraeli a na palestinských územích. Navzdory dominantnímu narativu v české společnosti je izraelská kontrola Západního břehu a blokáda Pásmu Gazy velmi vzdálená obrazu benevolentní a pro Palestince prospěšné vlády. Podle izraelské lidskoprávní organizace B'Tselem zemřelo od ledna 2009 do letošního července rukou palestinských útočníků 60 izraelských civilistů, z nichž bylo 10 dětí, a 67 příslušníků ozbrojených sil. Za stejné období bylo Izraelci zabito 3454 Palestinců, z toho 782 dětí, a jen mezi oběťmi v pásmu Gazy (celkem 3035 zabitých) bylo 1767 prokazatelně nezapojených do násilností ve chvíli zabití.

Tato nerovnováha se odráží i v celé řadě dalších aspektů. Na Západním břehu existují dva paralelní právní systémy: Izraelci žijící v osadách podléhají izraelskému civilnímu právu, zatímco Palestinci jsou souzeni vojenskými soudy. Zde izraelští žalobci dosahují úspěchu, tj. odsouzení obžalovaných, v téměř 100 procentech případů (například v roce 2010 to bylo šokujících 99,47 procent), o čemž si můžou jejich protějšci ve vlastním Izraeli nechat zdát. Porušování základních lidských práv probíhá i v dalších ohledech. Izraelské bezpečnostní složky zadržují ve vězení stovky nezletilých Palestinců, včetně několika mladších 14 let. Šin Bet, izraelská tajná služba, často používá při výsleších Palestinců tzv. „speciální zacházení“, což není nic jiného než eufemismus pro mučení.

Dále pokračuje výstavba osad na Západním břehu, jejichž existence porušuje většinovou interpretaci mezinárodního práva. V rámci předvolební kampaně Benjamin Netanjahu slíbil, že pokud bude znovu zvolen premiérem, anektuje velkou část Západního břehu. Co uniklo velké části českých médií je skutečnost, že částečnou anexi prosazuje i řada dalších stran včetně Modro-bílé koalice, Netanjahuova hlavního protivníka v nadcházejících volbách. Když pomineme skutečnost, že se jedná o (další) hrubé porušení mezinárodních norem, velká část expertů se shoduje, že tento krok by učinil možnost vzniku samostatného palestinského státu již zcela nemožnou.

Poslední skutečnost poukazuje na to, že i samotná izraelská politika se za posledních dvacet let zradikalizovala a významně posunula doprava. O tom svědčí to, že dle posledních průzkumů se do Knesetu, izraelského parlamentu, za několik dní s velkou pravděpodobností dostane i Otzma Yehudit. To je strana, která je ideologickým a duchovním pokračovatelem strany Kach založené extrémistickým rabínem Meirem Kahanem. Ten mimo jiné prosazoval uzákonění podřadného postavení Arabů v Izraeli a kriminalizaci arabsko-židovských sexuálních vztahů. Kromě adorace Kahaneho mají přední členové strany ve svých domovech vylepené nástěnné fotografie Barucha Goldsteina, který v roce 1994 v Hebronu povraždil 29 palestinských muslimů během modlitby.

Otzma Yehudit ale rozhodně není jediným reprezentantem extrémismu v Izraeli. Člen vládní strany Likud nedávno ve slovní potyčce s poslancem arabského původu označil Židy za „speciální rasu“, což evokuje kategorie, před jejichž znovuoživením se nyní Bartošek snaží dle svých slov ochránit Českou republiku. Jeden z předních izraelských ortodoxních rabínů v roce 2016 prohlásil, že Nežidé by v Izraeli měli mít dovoleno zůstat, pouze pokud budou sloužit Židům. A současný ministr dopravy Betzalel Smotrich prosazuje separace židovských a arabských ženy v porodnicích. Ve světle těchto a řady dalších výroků je nejen oprávněné se ptát, jestli jsou radikálnější propalestinští aktivisté, nebo nezanedbatelná část izraelské reprezentace, ale je i jednodušší pochopit, proč se Palestinci a jejich podporovatelé uchylují k prostředkům, které můžou působit jako radikální.

Nezamýšlené (a negativní) dopady

Dalším důvodem, proč být vůči stigmatizaci BDS ostražitý je i zvážení důsledků tohoto kroku na vnímání antisemitismu. Pokud je ale snahou Bartoška skutečně bojovat proti této podobě rasové nenávisti, odsouzení hnutí BDS může mít kontraproduktivní důsledky. Jak i on sám říká, v ČR je úroveň antisemitismu velmi nízká v porovnání s jinými zeměmi i v historické perspektivě. Zároveň je dobré zdůraznit, že v ČR jsou aktivity BDS marginální a počty jejich podporovatelů se pohybují, dle mých soukromých odhadů, v jednotkách. Ostatně podle zprávy Českých novin i sami někteří poslanci vyžadovali vysvětlení, co BDS vlastně je, jelikož o hnutí nikdy neslyšeli.

Označení kritiky izraelského státu (i tak radikální jako zastává BDS) jako antisemitismu ve výsledku vyprazdňuje pojem, který má zcela oprávněně v českém, evropském i světovém kontextu mimořádně varovné postavení. Pokud nebudeme schopni rozlišit kritiku jednoho státu od skutečného rasismu, naše schopnost zachytit případný návrat protižidovské nenávisti se sníží. Nelze ani vyloučit, že veřejnost jednoduše přestane brát tuto hrozbu vážně.

Identifikace antisemitismu s BDS a levicovým aktivismem navíc ignoruje mnohem bezprostřednější rizika pro židovskou komunitu. Ve Spojených státech (kde skutečně dochází ke znepokojivému nárůstu antisemitských incidentů) řada autorů židovského původu argumentuje, že zaměření se na BDS a levicové aktivisty obecně vede k ignoraci pravicového extrémismu, který představuje skutečné nebezpečí pro židovskou komunitu. Není náhodou, že nejhorší antisemitský masakr v americké historii, zavraždění jedenácti modlících se v synagoze v Pittsburghu minulý podzim, provedl útočník, který se hlásil k ideologii postavené na údajné nadřazenosti bílé rasy.

Co ostatní rasismy?

V neposlední řadě ale snaha českých poslanců bojovat proti BDS a antisemitismu, které má hnutí údajně šířit, ukazuje dvojitý metr, když dojde na odsuzování různých forem rasismu. Otevřeně protižidovské projevy jsou v českém veřejném prostoru stále nepřijatelné. To ale rozhodně neplatí o nenávisti vůči dalším skupinám obyvatel. Dle existujících průzkumů jsou Češi na špičce závodů o nejvíce nesnášenlivý národ Evropy – například zpráva z roku 2015 uvádí že pouze 11 procentům dotazovaných by nevadilo, kdyby jejich dcera nebo syn měl za partnera osobu romského původu, u osob asijského původu se jednalo o 25 procent a u černochoů a černošek o 21 procent. Rasově motivované útoky jsou v ČR v mnohem větší míře namířené nikoliv proti židovské komunitě, ale proti romské menšině. A výroky směřované proti muslimům a Romům volenými politiky by byly zcela nepřijatelné, pokud by jejich adresáty byly židé.

Navíc v posledních letech jsme svědky narušování historické paměti nacistické genocidy, což je proces, před kterým varuje i sám Bartošek. Babiš ještě za minulé vlády proslul svébytným chápáním kritérií, na jejichž základě fungovala internace Romů za druhé světové války, když prohlásil, že do romského tábora v Letech byli poslání ti „kdo nepracovali“. Na jaře tohoto roku předseda Senátu Kubera během obřadu v Terezíně pronesl plamenný projev, v němž odsoudil hrozbu nové totality v podobě ekologické a genderové ideologie. Když před několika lety kolovaly po českém internetu Škromachovy selfie z trzny v Osvětimi, jeho počínání bylo hluboce pohoršující. Když ale premiér země zpochybňuje historii místa, které bylo integrální součástí plánů na fyzickou likvidaci celého etnika, a druhý nejvyšší ústavní představitel státu využívá vzpomínky na šest milionů zavražděných ke kritice feministického hnutí jakožto „nové diktatury“, je zábava jednoho poslance s jeho telefonem více méně neškodnou kratochvílí.

Pokud chceme skutečně zabránit dalšímu rozvoji rasové nenávisti, bylo by užitečnější bojovat proti jejím již existujícím projevům, ať jsou namířené vůči jakékoliv skupině, a nepřijímat rezoluce proti hrstce propalestinských aktivistů.

Jakub Záhora

Autor působí na **Fakultě sociálních věd** UK a specializuje se na Izrael a Palestinu.

URL| <http://blog.aktualne.cz/blogy/pohled-zblizka.php?itemid=34764>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:
aktualne.cz (*Blogy*), aktualne.cz, aktualne.cz (*Blogy*)

Oběžné dráze hrozí zácpa. Potřebujeme velký úklid

18.9.2019 Deník N str. 14 Věda

BOHUMIL DOBOŠ

Orbity se začínají podobat dálnici ve špičce – kdyby po nich jezdila auta stokrát rychleji a byla neřiditelná.

Vesmír je veliký. Použitelné oběžné dráhy kolem Země ale ne. Začíná na nich být přeplněno a nebezpečno. Když se srazí dvě auta, pohybují se vůči sobě rychlostí řekněme dvě stě kilometrů za hodinu. Srážky ve vesmíru jsou stokrát rychlejší.

Druhého září tohoto roku oznámila Evropská vesmírná agentura (ESA), jejímž členem je i Česká republika, že byla poprvé ve své historii nucena ke korekci kurzu jednoho ze svých satelitů, a to z důvodu rizika srážky s objektem z plánované megakonstelace budované společností SpaceX Elona Muska. Satelit Aeolus – vyslaný v srpnu 2018 za účelem globálního monitorování povětrnostních podmínek – se tak rázem zapsal do historie evropského vesmírného programu.

Objektem, který nebezpečí způsobil, byl Starlink 44, který jako jeden z šedesáti prvních podobných satelitů testuje možnost zajistit globální pokrytí internetovým připojením ze zemské orbity. Zdánlivě výjimečná událost – korekce kurzu z důvodu rizika srážky s jiným objektem – poukazuje na problém budoucnosti rozvoje vesmírných aktivit: naši neschopnost uklízet své nejbližší nebeské prostředí a neohrožovat svým chováním ostatní objekty.

HUSTÝ PROVOZ

Problém přeplněnosti zemské orbity se v odborné literatuře objevuje již od počátku letů do vesmíru. Vždyť již Sputnik 1 nejenže přinesl do vesmírného prostoru smetí v podobě vyhořelých stupňů nosné rakety a ochranného štítu, ale sám byl po tři čtvrtiny svého působení před návratem do atmosféry neaktivní. To, co se zpočátku vzhledem k rozsáhlosti prostoru zdálo jako okrajový problém, se časem ukázalo jako problém zásadní. Trosky zanechané na zemské orbitě mohou – v závislosti na své poloze – zůstat v okolí naší planety desítky až stovky let a nekontrolovaně ohrožovat své okolí.

Již v sedmdesátých letech tento faktor napomohl k dočasnému ukončení testování protisatelitních zbraní. S rozvojem vesmírných aktivit v devadesátých letech a nárůstu počtu nestátních aktérů schopných kosmický prostor využívat v třetím miléniu je třeba tomuto jevu věnovat zásadní pozornost. A to v kontextu masivního nárůstu vesmírné dopravy a demokratizace přístupu do vesmíru obecně.

REÁLNÉ RIZIKO

Pro představu, jak velké riziko vesmírné smetí a nezodpovědné chování některých aktérů pro další využití vesmírných technologií přináší, je třeba upozornit na některá data. Zaprvé, jakýkoli náklad vynášený na zemskou orbitu musí být z principu co nejlehčí. Čím větší váha, tím více je potřeba paliva a tím stoupá cena dopravy na oběžnou dráhu. Navíc veškeré vynášené systémy musí být chráněny před environmentálními riziky, jako je radiace, vakuum, změny teplot apod. Tudíž na fyzickou ochranu proti nárazu jiného tělesa již nezbyvá dostatek prostoru.

Zadruhé, v současnosti je na zemských orbitách sledováno asi 22 tisíc objektů, avšak odhaduje se, že další stovky tisíc menších objektů (na nízké zemské orbitě jde o tělesa menší než centimetr v průměru) také ohrožují běžný orbitální provoz. Počet aktivních satelitů se pohybuje v řádech nižších tisíců. A to mluvíme o objektech, které se na naší orbitě pohybují v relativních rychlostech desítek tisíc kilometrů za hodinu.

K tomu je potřeba dodat, že k největším nárůstům v počtu tohoto smetí dochází právě v důsledku kolizí větších objektů – nejvíce jich přibýlo po úspěšném testu čínské protisatelitní zbraně na meteorologickém satelitu Fengyun-1C v roce 2007 (o 25 %) a po srážce nefunkčního ruského satelitu Kosmos

2251 a amerického komunikačního satelitu Iridium 33 v roce 2009 z důvodu nepřesného odhadu jejich vzájemné polohy. Můžeme tak vidět, proč jsou zodpovědné chování a úklid na orbitách klíčové.

Problém vesmírných trosků je o to významnější, že se z podstaty věci koncentrují na orbitách s největší hustotou využití. Ne všechny oběžné dráhy jsou totiž pro lidské aktivity stejně hodnotné. Valná většina dopravy, spolu se všemi doposud uskutečněnými pilotovanými lety mimo lety k Měsíci, probíhá na nízkých zemských orbitách – tzn. do výšky asi dvou tisíc kilometrů.

Z technologického a mnohdy i ekonomického hlediska je tento prostor v současnosti nejhodnější pro valnou většinu lidských aktivit z důvodu blízkosti k zemskému povrchu či atmosféře a nižší spotřebě paliva při jejich dosažení.

I zde známe specifické orbity, které se využívají s ohledem na funkci satelitu. Nejvíce trosků se nachází na tzv. polární orbitě, která prochází právě přes oba zemské póly. Druhá specifická orbita, která je v současnosti přeplněna objekty, je geostacionární orbita ve výšce asi 35,786 km nad rovníkem. Satelity na této dráze mají shodnou dobu oběhu planety s její rotací a zdánlivě tak zůstávají na jednom místě. Toto se využívá primárně pro telekomunikační satelity (všimněte si, že televizní satelitní přijímače jsou vždy obráceny směrem k rovníku).

Družice na této orbitě je neustále ve spojení s určitým regionem na zemském povrchu s limitací v oblastech polárních, které jsou z důvodu zakřivení Země „za horizontem“.

Problém orbitálního smetí je tak umocněn právě koncentrací trosků v oblastech s nejhustší dopravou, kde zároveň nejvíce ohrožují bezpečnost vesmírných aktivit. Z technologického a fyzikálního hlediska navíc nelze aktivity ukončit a přesunout do jiných oblastí vesmíru.

Dopravní zácpa na těchto nejužitečnějších oběžných drahách dále zvýší plánované aktivity soukromých společností. SpaceX, podobně jako Boeing nebo společnost OneWeb, usiluje mimo jiné o využití vesmíru ke specifickému cíli – možnosti vybudování globálního satelitního internetového připojení. Toho chce dosáhnout tak, že na nízkou orbitu Země vyšle velké množství satelitů, které se budou spojovat se zařízeními na Zemi a nebudou limitovány pozemskou infrastrukturou.

Aby však bylo připojení efektivní, musí být satelity co nejbližší povrchu Země. Avšak čím blíže je satelit povrchu Země, tím více jich je nutné vyslat tak, aby došlo k pokrytí celého povrchu planety. SpaceX odhaduje počet vyslaných družic až na dvanáct tisíc pouze pro svůj systém Starlink. Aby bylo možné takovéto množství satelitů vůbec efektivně vyslat, budou muset být co nejlépe, a tudíž obsahovat méně bezpečnostních prvků a pravděpodobně i velmi limitovanou či žádnou schopnost manévrování. Takovýto počet nových objektů tak zcela logicky vyvolává obavy z možného dalšího znečištění orbit do podoby, která by znemožnila její další využívání. Výše zmíněný příklad, kdy z důvodu špatně nastavených komunikačních kanálů (pokud věříme verzi americké společnosti) nebo neochoty SpaceX k provedení manévru (jak tvrdí ESA) došlo k rizikové události, nijak nenavzděčuje tomu, že by se společnost Elona Muska snažila o jakékoliv významné zamezení těmto obavám.

ORŠÍŠEK PRO KOSMICKÉ PRÁVNÍKY I INŽENÝRY

Problém se zajištěním bezpečnosti na zemských orbitách proti možným srážkám není nový a ani nebyl objeven s nedávným manévrem evropské družice. Objekty na orbitách provádějí úhybné manévry pravidelně (včetně Mezinárodní vesmírné stanice) a způsoby řešení problematiky jsou již navrženy.

V roce 2007 byly přijaty právně nezávazné předpisy ohledně zacházení se satelity, které mají vést k určitému řešení problematiky. Francie, kupříkladu, některá uvedená opatření ní vložila i do své národní legislativy. Evropská unie také v rámci vesmírné diplomacie pracovala na – taktéž právně nezávazné – mezinárodní normě, která měla vesmírné aktéry přimět k zodpovědnějšímu chování vůči vesmírnému prostoru. Norma byla nakonec zablokována Ruskem v návaznosti na evropskou reakci na ruskou anexi Krymu.

Vedle toho se testují technologická řešení na aktivní odstraňování trosků z nejfrekventovanějších orbit tak, aby se snížilo riziko srážek větších nefunkčních objektů a tím tvorba velkého množství dalších trosků. Jak však poukázal případ z počátku září, budoucnost aktivit ve vesmírném prostoru musí brát v potaz i další typ aktérů se stále větší rolí v jeho dobývání – soukromými společnostmi. Z logiky fungování mají tyto společnosti jednu ze dvou či obě tyto funkce: výdělek a naplnění osobních ambicí svých zakladatelů. V případě SpaceX můžeme vidět přítomné tyto faktory oba – Elon Musk prohlásil, že si přeje zemřít na povrchu Marsu, jen ne při přistání.

Tuto novou dimenzi je potřeba brát v úvahu. Minimálně tři, ale spíše více společností reálně uvažuje o vybudování megakonstelací, které by vedly k masivnímu nárůstu počtu objektů na orbitách, zvýšení rizika srážek, ale také k novým benefitům pro obyvatele na Zemi. V současnosti je klíčové zajistit, abychom si přemírou nekoordinované aktivity neznemožnili další výzkum a využití vesmíru sami. Zatímco aktivity na vládní úrovni – třeba projekt ESA CleanSpace – již k určitému pokroku vedly, zodpovědné chování soukromých firem bude jednou z podmínek naší schopnosti podnikat další lety do vesmíru. Současná aféra okolo satelitu z konstelace Starlink je v tomto špatným příkladem.

K největším nárůstům v počtu tohoto smetí dochází právě v důsledku kolizí větších objektů – nejvíce jich přibýlo po úspěšném testu čínské protisatelitní zbraně na meteorologickém satelitu Fengyun-1C v roce 2007 (o 25 %) a po srážce nefunkčního ruského satelitu Kosmos 2251 a amerického komunikačního satelitu Iridium 33 v roce 2009 z důvodu nepřesného odhadu jejich vzájemné polohy. Blíže je satelit povrchu Země, tím více jich je nutné vyslat tak, aby došlo k pokrytí celého povrchu planety. SpaceX odhaduje počet vyslaných družic až na dvanáct tisíc pouze pro svůj systém Starlink.

O autorovi| BOHUMIL DOBOŠ, odborník na geopolitiku **Fakulty sociálních věd** UK

Foto autor| FOTO: NASA

Foto autor| OBRÁZEK: NASA

Foto autor| FOTO: NASA NASA

Foto popis| Oběžné dráhy jsou přeplněné kosmickým smetím. Hledá se metař.

Foto popis| Srážka ruského satelitu Kosmos 2251 s družicí systému Iridium.

Foto popis| Typická družice: rychlá a těžká kovová bedna s velmi malými schopnostmi manévrování – dokud funguje. Po přistání zůstává na oběžné dráze, ale manévrovat už nemůže vůbec.

Předčasné volby čekají 10. listopadu Španělsko

18.9.2019 ČRo Plus str. 04 21:10 Den v 60 minutach

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Předčasné volby čekají 10. listopadu také Španělsko mluvili jsme o Izraeli podruhé v letošním roce a počtvrté za poslední 4 roky v posledních volbách letos v dubnu byly neúspěšnější stranou socialisté vedení Pedrem Sanchezem vládu, která by získala většinu v parlamentu se mu však sestavit nepodařilo. Definitivním krachem skončilo jednání socialistů levicovou stranou Unidas Podemos, a tak španělský královský palác včera oznámil, že se bude volit znovu. Ve spojení jsme už s politologem Martinem Mejstříkem z katedry evropských studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy hezký večer, zdravím vás hezký večer v dnešním komentáři agentury Reuters se píše, že španělská politika strávila více času vzájemným obviňováním, kdo západ může než hledáním východiska z něj souhlasil byste takovou interpretací.

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Dá se říci, že ano, poslední do poslední fázi už skutečně pouze obviňování z toho, kdo může za to, že se tím politici nedokáží dohodnout, kdo vlastně ta jednání blokuje, a protože už to tady dospět k předčasným volbám muž si, že bylo jasné posledního minimálně se tvoří.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A koho vy byste označil za hlavního viníka nezdaru koaličních vyjednávání. Měl někdo skutečně vůli funkční kabinet sestavit i za cenu ústupků z vlastních pozic a nemohl.

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Tak takto to dnes prezentují vlastně je host levicová strana Podemos, která tvrdí, že dělali na poslední chvíli ústupky přestali turisté trvat na klíčových ministerstev pro své pro oko pro sebe ve vládě a obnovíte socialisty za to můžou oni, protože se s nimi chtěli dohodnout socialisté se opakuje OBI z toho, že ten program, na kterém podle Ostrava je příliš radikální ale i tak si musíme uvědomit, že tito je tady dohromady stejně nedali a většinu v parlamentu napsali by se opírat o regionální malé subjekty tak si říká vláda bát do značné míry nestabilní, takže já bych dával hlídka označil už samotný výsledek těch dubnových voleb.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Pedro Sanchez doufá, že socialisté v listopadu ten svůj výsledek letošního dubna vylepší je ten optimismus na místě lze očekávat, že se poměr sil po dalších volbách nějak výrazně změní.

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Podle prvních průzkumů, které se objevují vlastně v posledních dnech tomuto mu nic nenavědčuje ty průzkumy vlastně ochranu ukazují, že těch volbách. Taktickým Peš všechny parlamentní strany budou plus minus pokaždé na úplně stejném stejném zisku jako byli jako byly na jaře, takže pokud, pokud se nestane skutečně něco zásadního, tak se obávám, že i ty volby jako to už jakousi vlastně stalo v těch v roce 2016 také opakované volby vlastně nepřinesou žádný žádný lepší výsledek postavili tu Slezské ulici.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Pokud to dopadne, jak byste právě řekl tak přece jen se nakonec ty politické strany budou muset zase snažit aspoň snažit se na něčem domluvit povězte, které z těch stran k sobě mají nejbliž.

Martin MEJSTŘÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Tak tyto dobré dlouhou dobu to vypadalo, že k sobě mají blízko socialisté právě kodexem, což momentálně moc nevypadá, protože jsou skutečně rozhádaní na druhé straně spektra máme lidovou stranu, která pár dní mírně posílí nějakých 20 procentům ale pořád vlastně je daleko od toho, aby volby vyhrála a ta má blízko jako některé středové liberální straně. Ciudadanos tak zároveň vlastně část jejich bývalý představitelů a úvodní části voličů přešla k té nové radikálně pravicové straně Vox, se kterou, ale vlastně to ostatní strany kromě lidovců nechtějí spolupracovat, takže díky to od této nové straně vlastně, ta už tak složitá španělská politická scéna Anna ještě více rozdrobila skutečně najít nějakou smůlu svádí stability jsme nesmírně složitě.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Možná závěrem jen stručně nakolik vůbec pro Španělsko problémem nebo naopak není, že už tak dlouho nemá pevnou vládu vážne politické řešení zásadních problémů, kterými se země prochází.

Martin MEJSTŘÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Tak jistě platí to, že pokud látek v zemi stabilní vládu s většinou, tak ta vláda se opět pustit do větších reformních kroků to, že Španělsko, jak takovéto dost nestabilní politické situaci znamená samozřejmě, že by tam žádná vláda nebyla ta vláda, která je v demisi já normální práci politici pracují zákony se přímo zákon nějakým způsobem přijímají ale rozhodně to není tak, že by, že by jí byl prostor pro nějaké zásadní reformy, které pokřtili Španělsko 8 třeba není prostor k tomu, abych řekl otázka Katalánska další věci, takže určitě ta současná situace není ideální.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Martin Mejstřík z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy byl naším hostem. Díky za to za váš čas na slyšenou na slyšenou.

Ruský prezident Vladimir Putin dnes bude jednat s čínským premiérem Li Kche-čchiangem

18.9.2019 ČRo Plus str. 05 17:10 Den podle...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ruský prezident Vladimir Putin dnes bude jednat s čínským premiérem Li Kche-čchiangem. Ten je na třídní návštěvě Ruska, už v červnu, to jen připomínám, Rusko navštívil čínský prezident Si Ťin-pching a Vladimira Putina tehdy označil za nejbližšího přítele a dobrého kolegu. Michael Romancov, politický geograf a publicista, je mým hostem, vítám vás, dobrý den.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Co čekáte od toho dnešního jednání prezidenta Putina s čínským premiérem?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Upřímně řečeno, nečekám nic, protože ta jednání, jak už ostatně zaznělo v té anonci mého vystoupení, tak ta jsou poměrně častá, vždycky se říká, že jaksí to bude nějaké jaksí potvrzení těch výtečných vztahů mezi Ruskem a Čínou, na čemž se určitě nic nezmění v té rovině politické, protože to je objektivní fakt, ale tam, kde se už po léta očekává průlom, tak to je rovina ekonomická. A tady si myslím, že nebudeme svědky ničeho zásadně nového.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak pojďme k té ekonomice. Jaké jsou vztahy ekonomické mezi Čínou a Ruskem? Investuje Čína hodně do Ruska, nebo obráceně Rusko do Číny? Jak moc se potřebují?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je velice dobrá otázka, na kterou existují 2 různé odpovědi. Pokud se budeme držet v té rovině politické, tak zejména na ruské straně ruská politická elita počínaje prezidentem Putinem vlastně říkájí, že díky Číně Rusko vlastně jakoby lépe odolává těm sankcím, že neustále stoupá objem vzájemného obchodu, což je pravda, on dosáhnul, tuším, že letos poprvé hodnoty vyšší než sto miliard amerických dolarů a je naplánováno, že do několika málo let to má být dvě stě miliard amerických dolarů, takže jakoby to všechno vypadá perfektně. Nicméně, když se podíváme na to, co říkají ruští ekonomové, tak ti říkají, ano, jaksí ta obchodní výměna stoupá, ale rozhodně nestoupá tak zásadním způsobem, jak se ruská politická elita domnívala, a zejména nenastal žádný zázračný příliv čínských investic do Ruska.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Co mi to připomíná?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Že i tady v České republice se mluvilo o těch velkých čínských investicích a člověk aby je trochu pohledal. Takže to je trochu stejné?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

V tomhleto ohledu samozřejmě to je jaksí paralela, kterou můžeme použít, jistěže Číňané do Ruska investují víc než do České republiky.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ne, o tom nepochybuju.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ten objem je výrazně větší, ale stejně jako u nás, kde se prostě určitá část politického establishmentu tvářila, že budeme zaplaveni nějakou řekou čínských dolarů, tak to vypadalo taky v tom Rusku a to se prostě nestala.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Na tom, si myslíte, že nic nezmění ani tyto pravidelné schůzky?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si nedovedu představit, proč by se to mělo stát, protože kvalitativně tam není vlastně nic nového, co by to mohlo posunout.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Kdo je dnes větší světovou mocností, Rusko, nebo Čína?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

S výjimkou jednou jedinou, ale podstatnou, a to je velikost vojenského, zejména jaderného arzenálu, je ve všech ostatních ohledech výrazně důležitějším aktérem Čína. Ekonomicky, demograficky, z hlediska schopnosti produkovat nějaké technické a technologické inovace, z hlediska investiční síly a tak dále, a tak podobně.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Čím to, že Rusko přestává stačit Číně?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je zase jaksi důležitá otázka a bylo by to na dlouhý rozbor, těch důvodů je celá řada. Ten nejdůležitější nejspíš je, že na rozdíl od Číny se nikomu, kdo stál v čele ať už ruského, nebo předtím sovětského státu, nepodařilo vlastně udělat to, o čem se neustále mluví, a to jsou reformy. Číňané ty reformy zvládli, oni je samozřejmě také nezvládli úplně hladce a vlastně teď se teprve uvidí, jakou cenu začne Čína platit za to, co se jim povedlo, to znamená za ten spektakulární industriální růst, který nicméně třeba napáchal strašlivé škody na životním prostředí a tak dále, ale ať už v sovětských dobách, nebo potom v Rusku se prostě z tohoto nepodařilo v zásadě vůbec nic. Je docela zajímavé, že v roce 1989, tedy v tom symbolickém roce, kdy se vlastně sovětské impérium začalo hroutit, když Michail Sergejevič Gorbačov tehdy po 20 letech jako první sovětský představitel navštívil Čínu, tak se odhaduje, že tehdejší HDP Sovětského svazu bylo zhruba 2 a půlkrát vyšší než HDP čínské. Podívejte se ta čísla dneska, zjistíte, že dneska je ruská ekonomika 8×, podle některých odhadů 12× menší než ta čínská.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak, teď ještě ale přece jenom k tomu spojení toho Ruska a Číny. Pravidelné schůzky tady sledujeme mezi ruskými a čínskými představiteli. Může takové spojení představovat určitou, nechci říct nebezpečí, ale nepříjemnost pro Evropskou unii, pro Spojené státy?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Upřímně řečeno, samozřejmě ano, ono to ale zase není nic až tak jako úplně nelogického, prostě všichni ti aktéři, o kterých jste mluvila, jsou to aktéři velcí, jsou to aktéři silní, a vždycky, aspoň zatím tomu tak vždycky bylo z hlediska vývoje systému mezinárodních vztahů, si tihle velcí hráči konkurovali, no a čas od času ta konkurence přerostla v konfrontaci. To znamená, z tohoto hlediska to vlastně není nic až tak překvapivého, že i dnes můžeme vnímat čínsko-ruské vztahy jako potenciálně ohrožující, dejme tomu, Spojené státy a Evropskou unii.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Michael Romancov, politický geograf a publicista. Děkuju mockrát. Na shledanou.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na shledanou.

Izraelské volby jako výhra pravice, a zároveň prohra Netanjahua?

18.9.2019 denikn.cz str. 00 Komentáře

Jakub Záhora

Volby, nebo spíš referendum?

Plné znění zpráv

Většina komentátorů a komentátorek se shoduje, že hlavním tématem voleb byl Benjamin Netanjahu. Řada novin šla až tak daleko, že hlasování označila za referendum o budoucnosti šéfa největší pravicové strany Likud. Důvodů, proč se předvolební klání točilo kolem jeho osoby, je několik.

Zaprvé, Netanjahu je nejdéle sloužícím izraelským premiérem – celkem už v Balfourově ulici v Jeruzalémě, sídle předsedů vlády, strávil třináct let a šest měsíců, tedy více než legendární David Ben Gurion, jeden ze zakladatelů izraelského státu. V čele země byl nepřetržitě přes deset let a řada izraelských voličů a voliček je tak z něj přirozeně unavena.

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu s manželkou oslavují v Tel Avivu vítězství strany Likud v parlamentních volbách v dubnu 2019. Foto: guoyu, imago-images.de / ČTK

Hlavní kontroverzí je ale skutečnost, že Netanjahu je vyšetřován v celé sérii korupčních kauz, kdy měl mimo jiné uplácat vlivné známé opulentními dary a poskytovat podporu vybraným médiím výměnou za pozitivní zprávy o jeho osobě a kabinetu.

Obvinění a soudní jednání by mohla přijít v nejbližších týdnech a Netanjahu tak ve volbách nebojoval jen o politické přežití, ale i o osobní svobodu. Obecně panovala shoda, že pokud by ve volbách zvítězil, byl by ochotný přistoupit na řadu požadavků koaličních partnerů výměnou za zákon, který by znemožnil trestně stíhat premiéra. Tyto úvahy vysvětlují, proč byla předvolební kampaň mimořádně vyrocená a polarizující.

Hlavním rivalem Likudu je Modrá a bílá (Kachol lavan) – středoprávní koalice dvou stran, jejímž šéfem je bývalý náčelník generálního štábu izraelské armády Benny Ganc. Kromě něho jsou na čele kandidátky středoprávní Jair Lapid, bývalý novinář, a další dva bývalí vysoce postavení armádní důstojníci.

Benny Ganc a Jair Lapid z koalice Modrá a bílá na tiskové konferenci v únoru 2019. Foto: Amirosan, Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0

Vojenská minulost předních představitelů strany nicméně Netanjahuovi nebránila v tom, aby Gance a jeho kolegy opakovaně neobviňoval z nedostatku patriotismu a nedostatečně tvrdého postoje vůči islamistickému hnutí Hamás a dalším nepřátelům izraelského státu v regionu.

O situaci v Izraeli před volbami tak hodně mluví skutečnost, že neexistuje mnoho států, v nichž by strana, v jejímž čele jsou tři generálové, byla označena za měkkou levici, a nikoliv vojenskou juntou.

Podle předběžných výsledků (v době dokončení tohoto textu byly sečteny necelé dvě třetiny hlasů) dopadly volby opět víceméně patem: Modrá a bílá získala 32 křesel, o jedno více než Likud. Ačkoliv definitivní sčítání mohou tento poměr lehce posunout, je jasné, že strany od sebe bude dělit maximálně jeden až dva mandáty. Zároveň ani jedna ze stran nemá jasnou vyhlídku na sestavení vládní koalice.

Možné koaliční scénáře

Vzhledem k výše zmíněnému vyšetřování Netanjahu bezpochyby doufal v sestavení vládní koalice pravicových a náboženských stran, které by byly ochotné ho ochránit před stíháním výměnou za ústupky v otázkách vztahu náboženství a státu a další podporu osadnického hnutí na okupovaných palestinských územích.

Ostatně Netanjahu v posledních týdnech před volbami slíbil anexi některých osad a částí Západního břehu, což by sice možnost vzniku palestinského státu učinilo v zásadě nereálnou, ale je to klíčovým požadavkem velké části izraelské pravice.

Řada levicových expertů a expertek si proto asi oddychla, když vyšlo najevo, že volební práh 3,25 procent nepřekonala ultrapravicová Ocma Jehudit, jejíž představitelé požadují kriminalizaci sexuálních vztahů mezi Židy a Araby a adorují Barucha Goldsteina, izraelského teroristu, který v roce 1994 v Hebronu zavraždil 29 Palestinců. Mimo jiné i tento neúspěch krajní pravice znamená, že Netanjahu není schopen sestavit vládu se svými „přirozenými spojenci“.

Ganc a jeho kolegové na tom nicméně nejsou o mnoho lépe. Ani s podporou levicových subjektů a jednotné kandidátky arabských politiků a političek se potenciální koalice v čele s Modrou a bílou zdaleka neblíží nutnému

minimálnímu počtu 61 křesel, nemluvě o tom, že Ganc před volbami odmítl sestavit vládu s poslanci arabského původu.

Očekává se, že bývalí generálové najdou společnou řeč s pravicovou stranou Izrael, náš domov pod vedením Avigdora Liebermana. Ta vznikla původně jako zastoupení rusky mluvících Izraelců a nyní je v čele snah omezit vliv náboženství ve veřejném životě a také odstranit výhody poskytované ultraortodoxním Židům, kteří nemusejí sloužit v armádě a dostávají stipendia od státu.

Izraelský politik, bývalý ministr Avigdor Lieberman. Foto: Michael Thaidigsmann, Wikimedia Commons, CC BY-SA 3.0

Základní povolební aritmetika ukazuje, že široká koalice zahrnující Modrou a bílou, Izrael, náš domov a levicové a arabské strany by měla v Knesetu většinu. Lieberman je ale známý svými rasistickými a protiarabskými postoji a jeho účast ve vládě zahrnující politiky arabského původu je vysoce nepravděpodobná.

Na straně druhé je pro Liebermana i vzhledem k jeho předvolebním slibům velmi těžké uzavřít dohodu s náboženskými stranami, což zase znemožňuje sestavit pravicovo-náboženskou koalici Netanjahuovi.

Nejpravděpodobnějším scénářem tak je vláda národní jednoty, v níž by zasedli poslanci a poslankyně Likudu, Modré a bílé i strany Izrael, náš domov.

Pokud bude počet křesel dvou hlavních rivalů vyrovnaný (a určitě pokud bude Modrá a bílá ve vedení), prezident Rivlin téměř jistě pověří sestavením vlády Bennyho Gance vzhledem k jeho všeobecně známému odporu k dosavadnímu premiérovi. V tom případě se dá očekávat, že členové Likudu budou trvat na odstoupení Netanjahua, což by otevřelo cestu pro širokou středo-pravou koalici.

V tom hlavním se Benjaminové shodnou

Skutečnost, že strany pod vedením Netanjahua a Gance dostaly už podruhé víceméně stejný počet hlasů, může být interpretována jako důkaz politického rozdělení země.

Skutečností nicméně je, že ve většině základních otázek mezi Likudem a Modrou a bílou není zásadní rozdíl.

Existuje shoda na socioekonomické orientaci země a podpoře otevřeného trhu, stejně jako na důrazu na úzkou vojenskou a diplomatickou spolupráci se Spojenými státy. Navzdory Netanjahuovým předvolebním útokům by vláda pod vedením Gance rozhodně také nezměkčila postoj vůči libanonskému Hizballáhu a pokračovala by v politice zadržování vlivu Íránu skrze letecké údery na jeho cíle v Sýrii.

Část Likudu je sice velmi nábožensky orientovaná, ale nejedná se o zastánce ultraortodoxní interpretace judaismu, a je tak pravděpodobné, že i v otázkách náboženství a politiky bude nalezena shoda, která bude směřovat k menšímu vlivu rabinátu na občanské právo a celkový chod země.

Nejzásadnější pro budoucnost regionu je ale především shoda v postojích vůči Palestincům. Výše zmiňovaný Netanjahuův plán anexe části osad a údolí Jordánu vzbudil mezinárodní pozdvižení. Co ale už většině médií uniklo, byl Gancův výrok slibující totéž.

Izraelské osídlení na kopci nad Ramalláhem na palestinském Západním břehu Jordánu, nedaleko Jeruzaléma. Foto: Fotolia

V předvolebních debatách šéf Modré a bílé také hrdě prohlásil, že během poslední války v Gaze s islamistickým Hamásem v roce 2014, kdy byl náčelníkem generálního štábu, izraelské ozbrojené síly intenzivním bombardováním „poslaly část Gazy zpátky do pravěku“.

A Avigdor Lieberman se netají podporou trestu smrti pro palestinské teroristy a snahou zavést testy loajality pro občany arabského původu.

Všichni zmínění z velké části vyjadřují dominantní postoj izraelské veřejnosti, která podporuje tvrdý přístup k Palestincům a mimo jiné téměř z poloviny prosazuje názor, že Arabové by měli být z území Izraele vyhnáni.

Ať už tedy v čele vlády bude stát kdokoliv, rozhodně nelze očekávat znovunastartování mírového procesu ani dílčí ústupky a změkčení izraelských politik vůči Palestincům.

Naopak budeme téměř jistě svědky prohlubování izraelské kontroly palestinských území, další výstavby židovských osad na Západním břehu a dalšího porušování lidských práv Palestinců, jako je dlouhodobé zadržování bez soudu a mučení lidí podezřelých z teroristických aktivit. Zároveň není troufalé se domnívat, že frustrace Palestinců pramenící z pokračujícího statu quo se dále prohloubí a může se přelít až do nové vlny násilností.

Ať už tedy Netanjahu stráví následující čtyři roky v premiérském křesle, nebo v soudní síni, vyhlídky na další vývoj izraelsko-palestinského konfliktu zůstávají více než pochmurné.

Jakub Záhora je analytik se zaměřením na Blízký východ, přednáší na **Fakultě sociálních věd** UK.

URL| <https://denikn.cz/199238/izraelske-volby-jako-vyhra-pravice-a-zaroven-prohra-netanjahua/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (*Komentáře*)

Kdo a kdy vyvede Izrael ze svízelného patu?

18.9.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Zahraniční, Stalo se
Jolana Humpálová

Izrael se opět dostal do svízelné situace. Hlasy z úterních voleb do Knesetu, tamního parlamentu, jsou už z větší části sečteny – a zdá se, že došlo na očekávaný scénář. Dvě nejsilnější strany, Likud premiéra Benjamina Netanjahua a nová centristická formace Modrá a bílá, získaly skoro shodný počet mandátů – Likud má 31 křesel, modrobílá strana o jedno víc. Izrael se tak znovu po necelých pěti měsících dostává do povolební slepé uličky.

Poprvé v historii tak možná dojde na zásah prezidenta – Reuven Rivlin by mohl jednoho ze šéfů vítězných stran pověřit sestavením vlády. „Prezident nemá moc funkcí, tahle je nicméně jednou z nich. Rivlin není právě fanoušek šéfa vlády Netanjahua, tedy na osobní úrovni. A je možné, že sestavením koalice by v případě Likudu pověřil jiného člena strany, ne Netanjahua,” řekla v rozhovoru pro Seznam izraelská novinářka Liat Collinsová z deníku The Jerusalem Post.

„Takový krok ze strany prezidenta by byl skutečně mimořádný, sama se neodvažuji něco takového předpovídat, to ostatně nikdo,” uvedla Collinsová. „Pravděpodobně ale budeme svědky něčeho neobvyklého. A pokud by pravý blok měl největší šance vytvořit vládu, nejspíš by tedy pověřil někoho jiného, ne současného premiéra,” dodala. „Ve středu zveřejnili většinu výsledků, ale potrvá ještě několik dní, než se k nim připočtou hlasy vojáků a lidí, kteří odvolili v zahraničí, v nemocnicích a tak dále. Není to sice většina voličů, ale výsledek to ovlivnit může,” vysvětlila izraelská novinářka s tím, že například členové armády volí tradičně spíše pravicové strany.

Konečný výsledek voleb by podle Collinsové mohl být definitivně znám klidně až na začátku října. Svou roli v tom hrají i oslavy Nového roku, který podle židovského kalendáře připadá na 29. září. „Kryje se to také s předběžným slyšením premiéra Netanjahua – tam se rozhodne, jestli s ním bude vedeno soudní řízení,” popsala nadcházející intenzivní období Collinsová. Slyšení je naplánováno na 2. října, což je současně i poslední den, kdy má prezident možnost se rozhodnout, kdo sestaví vládu. „Určitým způsobem by mohly tyto aspekty mít jeden na druhý vliv,” dodala.

Právě obvinění z korupce jsou mimo jiné důvodem, proč Netanjahuova popularita u Izraelců klesla. „Spousta lidí kvůli tomu volila Bennyho Gance a jeho Modrou a bílou, pro jejich neposkvrněnou image. Na druhou stranu, Izraelci jsou do jisté míry ochotní tato obvinění přehlížet, dokud zůstávají pouze obviněními. Říkají, že jsou tu v tuto chvíli mnohem důležitější témata, třeba otázka Íránu, která opět začíná vřít,” uvedla novinářka.

Prezident Rivlin může sestavením vlády pověřit i Bennyho Gance. Jeho Modrá a bílá je na izraelské politické scéně nováčkem – jedná se o alianci tří politických uskupení, která vede právě Ganc spolu s Jairem Lapidem. Strana podle Collinsové nemá pevně daný program, jde spíše o sloučení různých bodů z programů jednotlivých uskupení. „Lidé ve vedení jsou všichni známí. A také solidní a respektovaní. Jde o bývalé šéfy různých institucí i

ministerstev, takže mají zkušenosti. Ne že by všichni měli zrovna politickou minulost, ale umí se rozhodovat v kritických situacích,” vysvětlila Collinsová.

Gancova strana se soustředí na témata korupce i náboženství. „Lidé mají pocit, že po 13 letech nastal čas, aby Netanjahu odešel,” řekla novinářka. Volby posledního roku, tedy dubnové i úterní předčasné, byly podle ní zaměřené hlavně na osobnosti, ne na politické strany. „To je podle mě znepokojující. Protože to vede k tomu, že politici pak nefungují v rámci nějakých platforem, v jednu chvíli mohou říkat jednu věc, v druhém momentu nějakou jinou. A politické otázky se pak vyvíjejí podle novinových titulků, ne naopak,” dodala Collinsová.

Ve hře je i rotující funkce premiéra Otázkou zůstává, zda bude mít konečný výsledek předčasných voleb do Knesetu nějakou váhu – a že se příští vláda nezhroutí stejně jako ta poslední Netanjahuova. Vyloučená nakonec není ani koalice mezi Likudem a Modrou a bílou, sám Ganc několikrát uvedl, že by se takové možnosti nebránil. „Pravděpodobně dojde na vznik nějaké široké pravicové koalice, která bude zahrnovat Likud, modrobílou stranu, případně další pravicové subjekty, nejspíše Izrael, je náš domov (Jisrael bejtenu) Avigдора Liebermana. Ty by měly přes sedmdesát křesel. Mezi těmi stranami není, co se týče programů, zase tak velký rozdíl. Nejspornější bod je osoba Benjamin Netanjahua,” řekl Seznamu expert na Blízký východ Jakub Záhora z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Do budoucna by tak mohla být uvnitř Likudu poptávka na odstranění premiéra z čela strany.

Objevil se i návrh na rotující funkci ministerského předsedy – ten vznesl Benny Ganc. „On o tom mluvil v nějaké slabší chvíli, nicméně navrhl, že by se v případě vzniku koalice mezi Likudem a Modrou a bílou rozdělilo funkční období premiéra na dva roky pro Gance, zbylé dva pro Netanjahua. Zmínil, že by byl ochotný o tomto jednat. Netanjahu ale tento scénář odmítl, teď možná ale bude rád, kdyby mohl být alespoň dva roky premiérem,” řekl Záhora.

Ganc – umírněnější Netanjahu? Ganc s Netanjahuem se jako v současnosti nejexponovanější osobnosti izraelské politiky dávají často do kontrastu. O šéfovi Modré a bílé se mluví jako o tom umírněnějším. „Co se týče vnitropolitické situace, tam se dá o Gancovi mluvit jako o umírněné verzi Netanjahua. Například se velmi vokálně zastával vlády práva,” vysvětlil expert.

Naopak v ohledu na zahraniční politiku a přístupu k palestinské otázce se o Gancovi jako o umírněném politikovi mluvit nedá. „Ne v izraelském kontextu, kde zastává víceméně mainstream, ale z evropského pohledu jde o poměrně tvrdého pravicového politika. Během předvolebních jednání se vychloubal tím, že jako náčelník generálního štábu v roce 2014, kdy byla poslední válka v Gaze – a to budu parafrázovat – vedl bombardování částí Gazy až na úroveň pravěku,” podotkl Záhora.

Premiér a předseda Likudu Netanjahu chce anektovat části Západního břehu, naposledy se k tomu zavázal před několika dny. Jeho prohlášení opakovaně vyvolalo mezinárodní bouři – Benny Ganc s takovým krokem ale souhlasí a vyjádřil mu podporu. „Nedá se proto očekávat, že by byl Ganc umírněnou alternativou v bezpečnostních otázkách,” dodal.

„Všechno, nebo nic“ už neplatí Podle izraelské novinářky Collinsové s plánem anektovat Západní břeh Jordánu, který je součástí palestinských území, souzní celá řada lidí. A to včetně šéfa Jisrael bejtenu Liebermana a dalších. „Jsou tu rozhodně oblasti, v nichž lidé chtějí, aby k tomu došlo. A to zleva doprava, nesouhlasí s tím jen krajní levice,” vysvětlila Liat Collinsová. Podle ní by mohlo jít i o součást mírového plánu, s nímž přišly Spojené státy – dlouholetý spojenec Izraele. „S podporou USA by pak svým způsobem šlo o méně diskutabilní krok, než kdyby to Izrael udělal samostatně,” řekla Collinsová s tím, že takové sliby ale země od politiků slyšela několikrát. Izraelci si podle Collinsové začínají uvědomovat, že palestinská otázka není největším problémem ani Blízkého východu, ani světa. K tomu jim měla dopomoci vláda amerického prezidenta Donalda Trumpa. „Lidé už nemají pocit, že kdyby mírový plán Američanů nevyšel, jsme zatraceni. S předchozí vládou Baracka Obamy si tak jistí nebyli,” řekla Collinsová. Podle ní částečně pomohlo třeba loňské přesunutí americké ambasády do Jeruzaléma nebo uznání Golanských výšin jako součást Izraele. To Trump vyjádřil letos v březnu.

Osoba Donalda Trumpa je podle Collinsové v tomto kontextu problematická. „Těžko říct, Trump je opravdu nepředvídatelný. Takže se nedá určit, co nakonec z toho plánu vzejde. Navíc: to, jak plán vypadá teď, nemusí být jeho verze za měsíc,” uvedla. Podle ní je třeba vyčkat – a nestavět se k mírovému projektu způsobem „všechno, nebo nic”.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/kdo-a-kdy-vyvede-izrael-ze-svizelneho-patu-79074>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz)

Šéfredaktorkou české Elle bude Valentina Nízká

19.9.2019 mediar.cz str. 00 Články

Ondřej Aust

Do čela české edice lifestylového měsíčníku pro ženy Elle nastupuje Valentina Nízká, dřív Tesařová. Vedení Elle přebere v plném rozsahu od října. Prosinčové vydání už tedy vyjde s novým obsahem a koncepcí. Nízká působí ve vydavatelství Burda International CZ, které Elle produkuje, šestým rokem, pět let byla šéfredaktorkou časopisu Joy. Dřív dělala online redaktorku Elle a vedoucí webu MarieClaire.cz. Teď bude řídit také odnože Elle Decoration a Elle Man.

Nová šéfka české Elle nahrazuje Petra Matějčka, který v čele časopisu skončil v srpnu. Vyrůstala v Bruselu a Paříži, kde absolvovala maturitní studium se zaměřením na filozofii a humanitní vědy. Při studiích na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy se do francouzské metropole vrátila na školu Sciences Po, na níž se zaměřila především na teorii a trendy v oblasti médií.

"Ztělesňuje novou generaci novinářů, která umí tvořit obsah s přesahem takovou formou, že zaujme všechny druhy publika – čtenáře printu či onlinu, followery a fanoušky i ty, co přijdou osobně na event. V době, kdy se možnosti komunikace s cílovou skupinou mění z roku na rok, je Valentina ideální volbou pro vedení ikonické značky Elle," prohlašuje publisherka Monika Szeroczyńska.

"Elle je v mých očích titul, který má inspirovat v oblasti módy a krásy, přinášet exkluzivní články a rozhovory s vysokou novinářskou hodnotou, představovat nové talenty, ale zároveň bavit a být svým čtenářkám nablízku," představuje si Nízká. "Elle se může stát také lídrem na digitálním poli," je přesvědčená.

URL| <https://www.mediar.cz/sefredaktorkou-ceske-elle-bude-valentina-nizka/>

Šéfredaktorkou ELLE bude Valentina Nízká

19.9.2019 elle.cz str. 00

Lucie Janotová

Do čela české edice předního lifestylového titulu nastupuje nová krev.

Valentina Nízká působí ve společnosti Burda International CZ šestým rokem, z toho posledních pět let na pozici šéfredaktorky magazínu JOY. Dříve pracovala na pozicích redaktorky online verze časopisu ELLE a vedoucí webu marieclaire.cz.

Do vydavatelství Valentina přináší mezinárodní rozhled. Vyrůstala v Bruselu a Paříži, kde absolvovala maturitní studium se zaměřením na filozofii a humanitní vědy. V rámci studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy se do francouzské metropole vrátila na prestižní školu Sciences Po, na níž se zaměřila především na teorii a trendy v oblasti médií. Už při vedení JOY prokázala, že dokáže vytvářet životaschopné koncepty v prostředí onlinu a sociální sítě, které je jí zcela přirozené. Společně s mnohaletými zkušenostmi z tvorby úspěšného tištěného časopisu, tak naplňuje důležité předpoklady pro dynamický rozvoj ELLE, který se chystá od roku 2020. Právě schopnost rozumět do hloubky všem mediálními komunikačním kanálům uvádí publisherka ELLE Monika Szeroczyńska u Nízké jako klíčovou:

„Valentina ztělesňuje novou generaci novinářů, která umí tvořit obsah s přesahem takovou formou, že zaujme všechny druhy publika – čtenáře printu či onlinu, followery a fanoušky i ty, co přijdou osobně na event. V době, kdy se možnosti komunikace s cílovou skupinou mění z roku na rok, je Valentina ideální volbou pro vedení ikonické značky ELLE. Jsem ráda, že ji můžeme společně dále posouvat kupředu.“

O směru, jakým by se měla ELLE nově vydat, má Valentina Nízká jasnou představu: "ELLE je v mých očích titul, který má inspirovat v oblasti módy a krásy, přinášet exkluzivní články a rozhovory s vysokou novinářskou hodnotou, představovat nové talenty, ale zároveň bavit a být svým čtenářkám nablízku. Jsem přesvědčená, že se ELLE může stát také leaderem na digitálním poli. Na tuto výzvu se opravdu těším a věřím, že s celým týmem toto mé přesvědčení brzy proměníme ve skutečnost." Prosinčové číslo měsíčníku, který letos oslavil 25 let na českém trhu, vstoupí tedy pod taktovkou nové šéfredaktorky do dalšího čtvrtstoletí s novou vizí a strategií. Valentina Nízká bude řídit také tituly ELLE Decoration a ELLE Man.

RYCHLÁ ANKETA: Co má Valentina ráda?

URL| <https://www.elle.cz/mix/sefredaktorkou-elle-bude-valentina-nizka>

Šéfredaktorkou Elle se stává Valentina Nízká

19.9.2019 mediaguru.cz str. 00

Do čela redakce české edice magazínu Elle nastupuje Valentina Nízká. Vedení přebere v plném rozsahu od října.

Novou šéfredaktorkou Elle se stane Valentina Nízká. V pozici tak nahradí Petra Matějčka, který z vedení magazínu odešel koncem srpna. Nízká převezme redakci v plném rozsahu od října, prosincové vydání už tedy vyjde s novým obsahem a koncepcí.

„Valentina ztělesňuje novou generaci novinářů, která umí tvořit obsah s přesahem takovou formou, že zaujme všechny druhy publika – čtenáře printu či onlinu, followery a fanoušky i ty, co přijdou osobně na event. V době, kdy se možnosti komunikace s cílovou skupinou mění z roku na rok, je Valentina ideální volbou pro vedení ikonické značky Elle. Jsem ráda, že ji můžeme společně dále posouvat kupředu,“ uvádí publisherka Elle Monika Szeroczyńska.

Valentina Nízká působí ve společnosti Burda International CZ šestým rokem, z toho posledních pět let na pozici šéfredaktorky magazínu Joy. Dříve pracovala na pozicích redaktorky online verze časopisu Elle a vedoucí webu marieclaire.cz. Vyrůstala v Bruselu a Paříži, kde absolvovala maturitní studium se zaměřením na filozofii a humanitní vědy. V rámci studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy se do francouzské metropole vrátila na školu Sciences Po, na níž se zaměřila především na teorii a trendy v oblasti médií.

„Elle je v mých očích titul, který má inspirovat v oblasti módy a krásy, přinášet exkluzivní články a rozhovory s vysokou novinářskou hodnotou, představovat nové talenty, ale zároveň bavit a být svým čtenářkám nablízku. Jsem přesvědčená, že se Elle může stát také leaderem na digitálním poli. Na tuto výzvu se opravdu těším a věřím, že s celým týmem toto mé přesvědčení brzy proměníme ve skutečnost,“ dodává nová šéfredaktorka, jež bude zároveň řídit také tituly Elle Décoration a Elle Man.

Čtenost magazínu Elle v prvním letošním pololetí představovala 139 tisíc čtenářů, což bylo o 5 % méně než ve stejném období o rok dříve. V průměru se každý měsíc letos v pololetí prodávalo 23 tisíc tištěných kopií.

-stk-

Valentina Nízká, zdroj: Burda International CZ

URL| <https://www.mediaguru.cz/clanky/2019/09/sefredaktorkou-elle-se-stava-valentina-nizka/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[mediaguru.cz](https://www.mediaguru.cz)

EuroZprávy.cz

20.9.2019 eurozpravy.cz str. 00

EuroZprávy.cz

Na voliče hnutí ANO by případná prezidentova abolicie pro premiéra Andreje Babiše (ANO) neměla výraznější vliv, shodli se politologové Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně a Petr Just z Metropolitní univerzity v Praze. Také opozici by abolicie spíše jen upevnila v její pozici. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy míní, že Miloši Zemanovi a Babišovi nahrává to, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství.

URL| <https://eurozpravy.cz/domaci/politika/na-volice-ano-by-abolice-pro-babise-nemela-mit-vliv-soudi-politologove.dcf1cc8/>

Vedoucí Centra vědeckých informací
20.9.2019 vedavyzkum.cz str. 00 Neakademické pracovní pozice
Vedavyzkum.cz

Děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy vypisuje výběrové řízení na pracovní místo Vedoucí Centra vědeckých informací.

Požadavky:

VŠ vzdělání
znalost alespoň jednoho světového jazyka
praxe v oboru minim. 5 let (knihovnictví či příbuzný obor)
organizační a komunikační dovednosti
orientace v IT oblasti nezbytné v rozsahu využívaném pro knihovny

Výhodou:

zkušenost s řízením pracovního kolektivu a vedením knihovny v délce minimálně 3 roky
zkušenost s rekonstrukcí prostor knihovny či jejího vybavení
znalost anglického jazyka

Nabízíme:

předpokládaný nástup prosinec 2019, případně dle dohody
časovou nezávislost
zajímavé a motivující pracovní prostředí
zaměstnanecké benefity (týden dovolené navíc, stravenky vyšší hodnoty, příspěvek na penzijní a/nebo životní připojištění, příspěvek na dopravu, školku, Sick day a další)

Přihlášky doložené profesním životopisem, kopií dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání a návrhem koncepce Centra vědeckých informací mohou zájemci posílat do 21. 10. 2019 na emailovou adresu: kariera@fsv.cuni.cz nebo na adresu: **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova, Angelika Hájková, Smetanovo nábřeží 6, Praha 1, PSČ 110 01, a to v obou případech s označením „Vedoucí Centra vědeckých informací“.

Zdroj: Univerzita Karlova

URL| <https://vedavyzkum.cz/nabidky-pracovnich-pozic/nabidky-pracovnich-pozic/vedouci-centra-vedeckych-informaci-2>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vedavyzkum.cz

Babišovy voliče by abolice neovlivnila, tvrdí politologové
20.9.2019 novinky.cz str. 00 Domáci

Možné udělení abolic premiérovi Andreji Babišovi (ANO), o němž ve čtvrtek hovořil prezident Miloš Zeman, by podle politologů voliče hnutí ANO nijak neovlivnilo. Patrně by jim nevadilo ani to, kdyby Babiš abolicí stvrdil svým podpisem.

Abolice by pro Babišovu image nebyla pozitivní, uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. „Spolupodepsat milost sám sobě působí divně. Asi by to byla věc, která by se Andreji Babišovi v budoucnu neustále připomínala – a mohla by ji dobře používat opozice vůči němu v politických debatách,” poznamenal. Zároveň by ale taková věc podle něj neměla větší vliv na voliče ANO. „Velká část voličů ANO byla v posledních letech imunní vůči všemu negativnímu, co se v souvislosti s Andrejem Babišem a ANO objevilo. A spolupodpis vlastní milosti není podle mne nic, co by dokázalo jejich postoj k ANO a jejímu předsedovi podstatně ovlivnit,” doplnil.

„Nedomnívám se, že cokoli, co se aktuálně děje ve spojení s kauzou Čapí hnízdo, nějak zásadně ovlivní pozici Andreje Babiše v očích veřejnosti. Obě skupiny, jak jeho příznivce, tak jeho kritiky, to spíš v jejich pozicích upevní,” uvedl Petr Just z Metropolitní univerzity v Praze.

„Zemanovi i Babišovi nahrává, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství. Trestní stíhání je zastaveno, Zeman by tou abolicí pouze zastavil jeho obnovení, což se před veřejným míněním dá docela dobře uhrát. Včetně té Babišovy kontrassegnace,” poznamenal Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd UK**.

Vzkaz pro poslance

Kopeček v záležitosti vidí ještě jiný rozměr v souvislosti s hlasováním o senátním návrhu ústavní žaloby na prezidenta, kterou by měla ve čtvrtek projednávat Sněmovna. „Zemanovo prohlášení je jasný signál pro poslance ANO – 'stojím za vaším předsedou'. Už předtím bylo jasné, že poslanci ANO v drtivé většině budou prezidenta spíš podporovat, tj. nepodpoří podání žaloby. Toto je od Zemana signál, který tento jejich postoj ještě utvrdí,” konstatoval politolog.

Poslední vývoj kauzy Čapí hnízdo

Městské státní zastupitelství v Praze (MSZ) nedávno zastavilo jak stíhání Babiše, tak dalších v případě Čapího hnízda. Usnesení je nyní pravomocné. MSZ ho předloží společně se spisovým materiálem nejvyššímu státnímu zástupci Pavlu Zemanovi, který může usnesení potvrdit, nebo zrušit. Na přezkoumání má tři měsíce. Prezident ve čtvrtek avizoval, že v případě obnovení řízení by využil takzvané abolic. Podle ústavy ji musí spolupodepsat předseda vlády či jiný pověřený člen kabinetu.

Žaloba je založena na tom, že Zeman podle jejích tvůrců svými skutky ústavu porušuje. Konkrétně se v návrhu prezidentovi vytýká osm případů jednání, od nečinnosti v případě jmenování či odvolání členů vlády po vystupování v rozporu s oficiální českou zahraniční politikou. Zeman už dříve označil návrh žaloby za ústavní negramotnost a odmítl tvrzení, že by jeho kroky byly v rozporu s ústavou.

Aby se ústavní žaloba dostala k Ústavnímu soudu, na sněmovním plénu by pro ni musela hlasovat aspoň třípětinová většina, tedy nejméně 120 poslanců. Vzhledem k rozložení sil ve Sněmovně to není pravděpodobné.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/516510-babisovy-volice-by-abolice-neovlivnila-tvrdi-politologove.html>

Abolice pro Babiše: Jak zareagují voliči ANO a o co jde Zemanovi?

20.9.2019 globe24.cz str. 00
Globe24.cz

Na voliče hnutí ANO by případná prezidentova abolic pro premiéra Andreje Babiše (ANO) neměla výraznější vliv, shodli se politologové Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně a Petr Just z Metropolitní univerzity v Praze. Také opozici by abolicí spíše jen upevnila v její pozici. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** míní, že Miloši Zemanovi a Babišovi nahrává to, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství.

Městské státní zastupitelství v Praze (MSZ) nedávno zastavilo jak stíhání Babiše, tak dalších v kauze Čapí hnízdo. Usnesení je nyní pravomocné. MSZ ho předloží společně se spisovým materiálem nejvyššímu státnímu zástupci Pavlu Zemanovi, který může usnesení potvrdit, nebo zrušit. Na přezkoumání má tři měsíce.

Prezident Miloš Zeman ve čtvrtek avizoval, že v případě obnovení řízení by využil takzvané abolicie. Podle ústavy ji musí spolupodepsat předseda vlády či jiný pověřený člen kabinetu.

Abolicie by pro Babišovu image nebyla pozitivní, uvedl Kopeček. "Spolupodepsat milost sám sobě působí divně. Asi by to byla věc, která by se Andreji Babišovi v budoucnu neustále připomínala - a mohla by ji dobře používat opozice vůči němu v politických debatách," poznamenal. Zároveň by ale taková věc podle něj neměla větší vliv na voliče ANO.

"Velká část voličů ANO byla v posledních letech imunní vůči všemu negativnímu, co se v souvislosti s Andrejem Babišem a ANO objevilo. A spolupodpis vlastní milosti není podle mne nic, co by dokázalo jejich postoj k ANO a jejímu předsedovi podstatně ovlivnit," doplnil.

"Nedomnívám se, že cokoli, co se aktuálně děje ve spojení s kauzou Čapí hnízdo, nějak zásadně ovlivní pozici Andreje Babiše v očích veřejnosti. Obě skupiny, jak jeho příznivce, tak jeho kritiky, to spíše v jejich pozicích upevní," uvedl Just.

"Zemanovi i Babišovi nahrává, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství. Trestní stíhání je zastaveno, Zeman by tou abolicí pouze zastavil jeho obnovení, což se před veřejným míněním dá docela dobře uhrát. Včetně té Babišovy kontrasignace," poznamenal Mlejnek.

Kopeček v záležitosti vidí ještě jiný rozměr v souvislosti s hlasováním o senátním návrhu ústavní žaloby na prezidenta, kterou by měla ve čtvrtek projednávat Sněmovna. "Zemanovo prohlášení je jasný signál pro poslance ANO - 'stojím za vaším předsedou'. Už předtím bylo jasné, že poslanci ANO v drtivé většině budou prezidenta spíše podporovat, tj. nepodpoří podání žaloby. Toto je od Zemana signál, který tento jejich postoj ještě utvrdí," konstatoval politolog.

Žaloba je založena na tom, že Zeman podle jejích tvůrců svými skutky ústavu porušuje. Konkrétně se v návrhu prezidentovi vytýká osm případů jednání, od nečinnosti v případě jmenování či odvolání členů vlády po vystupování v rozporu s oficiální českou zahraniční politikou. Zeman už dříve označil návrh žaloby za ústavní negramotnost a odmítl tvrzení, že by jeho kroky byly v rozporu s ústavou. Aby se ústavní žaloba dostala k Ústavnímu soudu, na sněmovním plénu by pro ni musela hlasovat aspoň třípětinová většina, tedy nejméně 120 poslanců. Vzhledem k rozložení sil ve Sněmovně to není pravděpodobné.

URL| <https://globe24.cz/domov/abolice-andrej-babis-milos-zeman-hnuti-ano.0224ae1f>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

globe24.cz

Babišovy voliče by abolicie neovlivnila, tvrdí politologové

20.9.2019 novinky.cz str. 00

Možné udělení abolicie premiérovi Andreji Babišovi (ANO), o němž ve čtvrtek hovořil prezident Miloš Zeman, by podle politologů voliče hnutí ANO nijak neovlivnilo. Patrně by jim nevadilo ani to, kdyby Babiš abolicí stvrdil svým podpisem.

Abolicie by pro Babišovu image nebyla pozitivní, uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. „Spolupodepsat milost sám sobě působí divně. Asi by to byla věc, která by se Andreji Babišovi v budoucnu neustále připomínala - a mohla by ji dobře používat opozice vůči němu v politických debatách,“ poznamenal. Zároveň by ale taková věc podle něj neměla větší vliv na voliče ANO. „Velká část voličů ANO byla v posledních letech imunní vůči všemu negativnímu, co se v souvislosti s Andrejem Babišem a ANO objevilo. A spolupodpis vlastní milosti není podle mne nic, co by dokázalo jejich postoj k ANO a jejímu předsedovi podstatně ovlivnit,“ doplnil.

„Nedomnívám se, že cokoli, co se aktuálně děje ve spojení s kauzou Čapí hnízdo, nějak zásadně ovlivní pozici Andreje Babiše v očích veřejnosti. Obě skupiny, jak jeho příznivce, tak jeho kritiky, to spíše v jejich pozicích upevní,“ uvedl Petr Just z Metropolitní univerzity v Praze.

„Zemanovi i Babišovi nahrává, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství. Trestní stíhání je zastaveno, Zeman by tou abolicí pouze zastavil jeho obnovení, což se před veřejným míněním dá docela dobře uhrát. Včetně té Babišovy kontrasignace,“ poznamenal Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd UK**.

Vzkaz pro poslance

Kopeček v záležitosti vidí ještě jiný rozměr v souvislosti s hlasováním o senátním návrhu ústavní žaloby na prezidenta, kterou by měla ve čtvrtek projednávat Sněmovna. „Zemanovo prohlášení je jasný signál pro poslance ANO - 'stojím za vaším předsedou'. Už předtím bylo jasné, že poslanci ANO v drtivé většině budou prezidenta spíš podporovat, tj. nepodpoří podání žaloby. Toto je od Zemana signál, který tento jejich postoj ještě utvrdí,“ konstatoval politolog.

Žaloba je založena na tom, že Zeman podle jejich tvůrců svými skutky ústavu porušuje. Konkrétně se v návrhu prezidentovi vytýká osm případů jednání, od nečinnosti v případě jmenování či odvolání členů vlády po vystupování v rozporu s oficiální českou zahraniční politikou. Zeman už dříve označil návrh žaloby za ústavní negramotnost a odmítl tvrzení, že by jeho kroky byly v rozporu s ústavou.

Aby se ústavní žaloba dostala k Ústavnímu soudu, na sněmovním plénu by pro ni musela hlasovat aspoň třípětina většina, tedy nejméně 120 poslanců. Vzhledem k rozložení sil ve Sněmovně to není pravděpodobné.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/babisovy-volice-by-abolice-neovlivnila-tvrdi-politologove-40297170>

Na voliče ANO by podle politologů abolic pro Babiše neměla vliv. ,Zemanův postoj je ještě utvrdí‘

20.9.2019 lidovky.cz str. 00 Domov

ČTK

Na voliče hnutí ANO by případná prezidentova abolic pro premiéra Andreje Babiše (ANO) neměla výraznější vliv, shodli se politologové Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně a Petr Just z Metropolitní univerzity v Praze. Také opozici by abolic spíše jen upevnila v její pozici. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy míní, že Miloši Zemanovi a Babišovi nahrává to, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství.

Městské státní zastupitelství v Praze (MSZ) nedávno zastavilo jak stíhání Babiše, tak dalších v případě Čapího hnízda. Usnesení je nyní pravomocné. MSZ ho předloží společně se spisovým materiálem nejvyššímu státnímu zástupci Pavlu Zemanovi, který může usnesení potvrdit, nebo zrušit. Na přezkoumání má tři měsíce. Prezident ve čtvrtek avizoval, že v případě obnovení řízení by využil takzvané abolic. Podle ústavy ji musí spolupodepsat předseda vlády či jiný pověřený člen kabinetu.

Abolic by pro Babišovu image nebyla pozitivní, uvedl Kopeček. „Spolupodepsat milost sám sobě působí divně. Asi by to byla věc, která by se Andreji Babišovi v budoucnu neustále připomínala - a mohla by ji dobře používat opozice vůči němu v politických debatách,“ poznamenal. Zároveň by ale taková věc podle něj neměla větší vliv na voliče ANO. „Velká část voličů ANO byla v posledních letech imunní vůči všemu negativnímu, co se v souvislosti s Andrejem Babišem a ANO objevilo. A spolupodpis vlastní milosti není podle mne nic, co by dokázalo jejich postoj k ANO a jejímu předsedovi podstatně ovlivnit,“ doplnil.

„Nedomnívám se, že cokoli, co se aktuálně děje ve spojení s kauzou Čapí hnízdo, nějak zásadně ovlivní pozici Andreje Babiše v očích veřejnosti. Obě skupiny, jak jeho příznivce, tak jeho kritiky, to spíše v jejich pozicích upevní,“ uvedl Just.

„Zemanovi i Babišovi nahrává, že se mohou opřít o rozhodnutí pražského městského zastupitelství. Trestní stíhání je zastaveno, Zeman by tou abolicí pouze zastavil jeho obnovení, což se před veřejným míněním dá docela dobře uhrát. Včetně té Babišovy kontrasignace,“ poznamenal Mlejnek.

Kopeček v záležitosti vidí ještě jiný rozměr v souvislosti s hlasování o senátním návrhu ústavní žaloby na prezidenta, kterou by měla ve čtvrtek projednávat Sněmovna. „Zemanovo prohlášení je jasný signál pro poslance ANO - ‚stojím za vaším předsedou‘. Už předtím bylo jasné, že poslanci ANO v drtivé většině budou prezidenta spíš podporovat, tj. nepodpoří podání žaloby. Toto je od Zemana signál, který tento jejich postoj ještě utvrdí,“ konstatoval politolog.

Žaloba je založena na tom, že Zeman podle jejich tvůrců svými skutky ústavu porušuje. Konkrétně se v návrhu prezidentovi vytýká osm případů jednání, od nečinnosti v případě jmenování či odvolání členů vlády po vystupování v rozporu s oficiální českou zahraniční politikou. Zeman už dříve označil návrh žaloby za ústavní negramotnost a odmítl tvrzení, že by jeho kroky byly v rozporu s ústavou. Aby se ústavní žaloba dostala k Ústavnímu soudu, na sněmovním plénu by pro ni musela hlasovat aspoň třípětinová většina, tedy nejméně 120 poslanců. Vzhledem k rozložení sil ve Sněmovně to není pravděpodobné

URL| https://www.lidovky.cz/domov/na-voлицe-ano-by-podle-politologu-abolice-pro-babise-nemela-vliv-sam-premier-diskuzi-povazuje-za-zby.A190920_111744_In_domov_ele

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
lidovky.cz

Listopad '89 se estébákům vymkl z rukou

20.9.2019 ego! str. 04 Rozhovor
Vladimír Ševela

Ondřej Gabriel napsal scénář špionážního seriálu Bez vědomí, jenž se odehrává na konci roku 1989. Dílo debutanta, které v listopadu uvede HBO, provázejí velká očekávání. Autor měl přitom kdysi našlápnuto k jiné kariéře. Politické.

Komunismus ve východní Evropě se začíná hroutit, ale nikdo zatím neví, jak změna proběhne a k čemu povede. To je výchozí situace šestidílného seriálu Bez vědomí režiséra úspěšné Pustiny Ivana Zachariáše. V novém televizním počínu vytvořil scenárista Ondřej Gabriel ústřední dvojici českých emigrantů, které hrají Táňa Pauhofová a Martin Myšička. Ti v říjnu 1989 přijíždějí z Velké Británie na návštěvu Prahy a stávají se důležitými aktéry příběhu rozehraného tajnými službami několika zemí.

Žádný ze scénářů čtyřicetiletého tvůrce nebyl dosud natočen, zato Gabriel napsal řadu projevů politikům, pro něž dříve pracoval, a sám se také ocitl na začátku nadějně politické dráhy. Tvrdí, že z působení na ministerstvu školství a v Senátu si však inspiraci pro thriller Bez vědomí neodnesl. „To bych asi musel pracovat na jiných úřadech,“ usmívá se muž, který svět vyzvědačů a agentů vstřebával pouze jako nadšený čtenář špionážních románů.

* Skutečné tajné služby, to je často spíš jen šedá úředničina, zdouhavé a ne moc záživné šachy. Filmy o nich jsou naopak velmi dramatické, plné vražd i milostných dobrodružství. Dal by se natočit napínavý film o byrokracii rozvědčků?

Člověk si říká, že realita bývá asi chladnější než hrané filmy. Ale není to tak vždy. Například ve filmu Jeden musí z kola ven natočeném podle knihy Johna Le Carrého je důležitá linka v podobě lásky britského agenta k jedné Rusce. Máte pocit, že to tam asi přidal scenárista. Jenže pak zjistíte, že třeba Bogdan Stašinskij se na svou práci vykašlal právě kvůli ženské. A to nebyl obyčejný agent, ale zabiják KGB, který zavraždil několik představitelů ukrajinského exilu v Německu včetně samotného Stěpana Bandery. A tenhle vrahoun se zamiloval do cizí státní příslušnice, myslím z NDR, a jeho nadřazení nevěděli, jak to mají řešit, protože toho věděl hodně. A to byl problém.

* Jak to vyřešili?

Nevyřešili. Pár let kolem toho v KGB nějak divně přešlapovali, až nakonec Stašinskij zdrhnul na Západ i s ženskou. To už jim ale mezitím zemřelo dítě a Stašinskij byl jiný člověk. A na Západě pak všechno vyzradil. My se v seriálu samozřejmě snažíme přiblížit skutečnosti, ale ta je často pestřejší, než by člověk čekal. Ať už

jde o náhlé impulzy, že se třeba někdo do někoho zamiluje nebo že někdo něco strašně podělá. Viz kauza novičok, to byl hrozný fuck-up. Ti agenti měli špatné krytí, navíc Skripala ani nezvládli zabít, zanechali po sobě bordel a ve finále z toho byl mediální skandál jako Brno. Tohle se přece nemůže stát, řekl byste si. Ale člověk má tendenci tajné služby přeceňovat. Pochopitelně James Bond je extrém, ale jakkoliv jsem si myslel, že romány Le Carrého jsou poplatné dramatice, dnes už si to díky studiu skutečných špionážních případů nemyslím. Jeho knížky jsou hodně realistické.

* Britského dramaturga HBO na vašem scénáři zaujalo, že příběh je vyprávěn z pohledu „obyčejné ženy“. Vy jste se při psaní se ženami radil? Tedy kromě těch z realizačního týmu.

Ani ne. To ať posoudí diváci, jestli umím napsat ženskou postavu. Mám rád Ivana Turgeneva a u něj jsou ženské postavy silné a důležité. Ale zase to není tak, že by se mi ty ženské psaly snadno a mužské obtížně.

* A vaše partnerka scénář četla? Zajímá se o žánr?

Četla, ale asi jen první díl. Pak dala najevo, že by se na to už raději dívala. Název Bez vědomí ale vymyslela ona. Mě napadaly jen debility typu Listopad nebo Prázdniny v Praze.

* V traileru k seriálu je vidět pálení estébáckých svazků, zní tam čeština s tajemným ruským přízvukem. Pohrává si příběh Bez vědomí se spekulacemi, že o listopadu 1989 nevíme všechno a věci třeba proběhly jinak, než si dnes myslíme?

To snad ani ne. Myslím si asi to, co většina seriálních historiků: že se část StB a komunistické strany pokusila kanalizovat nespokojenost lidí a využít to k vlastnímu prospěchu tak, aby došlo k obměně kádrů. Estébák Zifčák si na Národní třídu asi nelehl jen tak z legrace. Jenže se jim to vymklo z rukou, protože to asi měli blbě připravené. Nic se ale nemění na tom, že lidi režim štvál a že by stejně dříve nebo později padl. A to je východisko našeho seriálu. Že všichni cítí blížící se změnu.

* V prvním dílu, který zatím HBO promítla novinářům, jeden z estébáků říká o ředitelích socialistických podniků: „Soudruzi se modlí, aby strana a vláda šly konečně do p..., pak to teprv pořádně roztočej.“

Ano, víme, jak dopadla privatizace. Z uměleckého hlediska mám hrozně rád linku Havel–Lucerna–Chemapol–Junek. Přejde revoluce, bývalý disident se stane prezidentem, restituuje ikonický barák v centru Prahy, ale pak ho prodá bývalému agentovi StB, který zase po revoluci výrazně zabodoval jako kapitalista. To bylo krásné završení jednoho příběhu. A byl by i materiál na sequel, pokračování – o pár let později Chemapol zbankrotoval a jeho zdravou část koupil kdo? Andrej Babiš. Ostatně jako takové shakespearovské drama byla skvělá už aliance Havel–Čalfa. Jenže náš seriál nemá s Havlem, Čalfou ani Babišem nic společného.

* V listopadu 1989 vám bylo deset let. Na co si vzpomínáte?

Vybavuju si jen to, že lidi nosili trikolory, a taky si vzpomínám na všeobecně vzrušenou, radostnou atmosféru.

* Kdyby se nepálily svazky StB, probíhala by historie jinak?

Možná do jisté míry, ale to je spíš filozofická otázka. Čím víc čtu o historii, tím méně si myslím, že ji tvoří nevyhnutelné procesy. Často totiž zjistíte, že do nich vstoupí nějaká osobnost a vše se pak vyvíjí jinak. Je otázka, proč a které svazky se páli. Možná estébáci chtěli zakrýt stopy po nějakých nekalých metodách. Tomu ale moc nevěřím. Některé ty jejich akce byly opravdu debilní, řešili absolutní marginálie, které neměly význam, třeba jestli má Pavel Kohout v bytě tohle nebo támhleto. Potřebovali vykázat nějakou činnost a promítaly se do toho osobní ambice těch soudruhů. Na druhou stranu je potřeba odlišit někdy bizarní akce politické policie od akcí rozvědky a kontrarozvědky pro boj s vnějším nepřítelem. To už bylo samozřejmě jiné kafe. Zajímavější.

* Ale důvodem pálení dokumentů StB bylo spíš zabránit pozdější kompromitaci důležitých spolupracovníků, ne?

To je dost možné. A tím pádem mohly naše polistopadové dějiny vypadat jinak. Protože pokud se svazky páli, aby se někomu udělal čistý štít, tak bez toho pálení by se třeba k moci dostal někdo jiný nebo by

někdo jiný zastával určitou pozici. Ale hlavní slabina spikleneckých teorií, že 17. listopad byla velká estébácká konspirace, že si to připravili a řídí to tady dál, je v tom, že ty teorie podceňují sílu kapitalismu, který dává lidem možnost, aby uplatnili svůj přirozený sklon hnát se za vlastním ziskem. Žádná estébácká aliance se nemohla moc dlouho udržet, protože každý chce prachy především pro sebe.

* Estébácká dvojice v prvním díle seriálu nepůsobí odpudivě, jednoho z nich je kvůli nemoci v jeho rodině člověku skoro líto. Někdo bude možná kritizovat, že to je polidšťování důstojníků StB. Neobáváte se toho?

Kdyby byli líčení černobíle, byla by to nuda. Dobře se k tomu vyjádřil už Martin Myšička a já to vidím podobně. I estébáci měli vlastní životy, navíc režim byl v určité fázi a vyjma naprostých fanaticů mu už nikdo moc nevěřil. Důkazem je to, jak se dobře adaptovali na nové poměry. Měli víc informací než většina lidí, někteří se stýkali se špičkami komunistické strany, a proto jejich skepse byla logická – viděli, jací lidi ten stát vedou. A jestli má někdo představu, že důstojník tajné služby totalitního státu udělá jako první věc, když přijde domů, že zaživa stáhne králíka z kůže, tak se asi mýlí. A to je na tom právě to zajímavé. Za jiného režimu by ti estébáci dělali nějakou normální práci a těch pár zrudů z 50. let jako třeba sadistický vyšetřovatel Doubek by se realizovalo jiným ošklivým způsobem. Ale na většině nebylo nic civilizačně ani geneticky zločinného. Na konci roku 1989 se mi líbí ta všeobecná únava a očekávání. Režim, který padá rychle jako shnilá hruška, jak říká Petr Pithart, nemůže stát na fanaticích a zrudách, protože to by došlo k masakru. Ale nic takového se nestalo.

* V minulosti jste pracoval pro politiky a ještě dnes vás částečně zaměstnává místopředseda Senátu Milan Štěch. Píšete mu prý projevy. Co pro něj ještě děláte?

Projevy už dávno nepíšu, on mluví stejně nejlíp spatra. Jsem politický poradce, ale mám jen miniaturní úvazek. Živí mě scénáře.

* A předtím jste byl jeho hlavním poradcem?

Ne, on jich měl několik a důležitějších. A nebylo to moje jediné zaměstnání, byl jsem ještě ve Fyzikálním ústavu. A předtím jsem byl třeba v tiskovém odboru na ministerstvu školství, pracoval jsem pro Petru Buzkovou i Ondřeje Lišku. Ale že bych při psaní scénáře něco uplatnil z té doby, to ne.

* Jste či byl jste členem sociální demokracie?

Už mnoho let nejsem. Ani jsem nevystoupil, obávám se, že jsem byl vyloučen. A nebylo to z čestného chlapeckého důvodu, jako třeba proto, že bych proti něčemu protestoval. Už jsem na to kašlal, nezajímalo mě to, neplatil jsem příspěvky.

* V kolika letech jste do strany vstoupil a kde se to ve vás vzalo?

Bylo mi teprve 18, tedy v roce 1997. Zajímal jsem se o politiku a vždy jsem vnímal, že západní Evropa, k jaké bychom měli směřovat, znamená welfare state, tedy sociální stát, což je vlastně synonymum pro sociálnědemokratický. Dnes už si to moc lidí nechce pamatovat, ale 90. léta byla z hlediska politického diskurzu hodně vyšutá. Ódéasácké svazácké nadšení mi lezlo mimořádně krkem, tedy krkem mi lezlo jakékoliv svazácké nadšení.

* Měl jste funkci?

Ne. Ale kdysi jsem kandidoval na post předsedy Mladých sociálních demokratů proti Honzovi Hamáčkovi. Porazil mě asi o deset dvacet hlasů, docela těsně. Myslím, že je to dobře pro sociální demokracii a především je to dobře pro mě.

* Neříkejte, že jste u Mladých sociálních demokratů taky nezažil pořádnou porci „svazáckého“ nadšení.

To jsem si naběhl. Samozřejmě máte pravdu. Ano, byl jsem tím pádem vlastně taky svazák. I když jsem si o sobě naivně myslel, že jsem rebel.

* Mohl jste dnes být na Hamáčkově místě.

Nejsem stranický člověk, na Hamáčkově místě bych nebyl. Ani bych na to neměl, nezvládl bych to. Když jsem to tehdy prohrál, pocítil jsem obrovskou úlevu.

* A to jste do té kandidatury nešel dobrovolně, když jste si pak oddechl?

S tím návrhem jsem nepřišel já, ale Jirka Dienstbier, který byl předsedou Mladých sociálních demokratů předtím a napadlo ho, že bych možná byl dobrým předsedou po něm. I já si nejdřív myslel, že je to dobrý nápad, ale když jsem se seznamoval s tím, jak to vlastně funguje, změnil jsem názor. Problém politiky je, že musíte neustále naslouchat lidem, jejichž názory vás nezajímají, nebo je dokonce pokládáte za idiotské.

* Kdo z lidí, s nimiž jste scénář připravoval, vám přišel nejzajímavější?

Keith Melton. To je zajímavá postava. Striktně trval na tom, že nikdy nebyl důstojníkem CIA, ale jen externím konzultantem. Má přátele z tajných služeb po celém světě a od nich kupuje nejrůznější přístroje využívané při špionáži. A nejen ke špionáži. Vlastní například cepín, kterým byl zabit Lev Trockij. Melton za něj dal strašlivou raketu, někde psali, že milion dolarů.

* Ve vašem seriálu se několik zajímavých přístrojů objeví. Jak jste k nim přišli?

Bude tam třeba detektor odposlechů, který používala MI6. Nechali jsme si vyrobit kopii podle Meltonových plánek. Originál by nám ani nepůjčil. Z té kopie byl ale sám Melton nadšený. V seriálu se objeví ještě do detailů zhotovená kopie mikroaudiorekordéru, který také používala MI6. Pár scén jsme Meltonovi pouštěli. Říkal, že nikdy nezažil takovou snahu o přesnost. Tím mě hodně potěšil. Většina tvůrců se ptá: A pozná to někdo? Odpověď zní: Nikdo to nepozná. Mohlo by se tam místo toho objevit téměř cokoliv. Ale na druhou stranu je hezké mít tam něco, co je udělané přesně. Melton mi poté, co ty scény viděl, napsal, že je to skvělé. „Ty, já a ještě další dva lidi na světě budeme vědět, že to je dobrá práce.“

* Prý nejíte maso. Proč?

Snažím se. Jím ryby. Ne že bych si myslel, že je neetické zabíjet zvířata kvůli jídlu. Ale vadí mi, jak lidé hospodářská zvířata chovají a transportují. Bohužel maso mi hodně chutná. Mám strašně rád zvířata, to je celé.

* Dokonce i estébák, kterého jste stvořil, v prvním díle ušetří při honu srnku, kterou má na mušce.

Když jsme připravovali scénu s honem, měl jsem požadavek, aby při tom žádné zvíře nezahynulo nebo nebylo týráno. Neexistuje žádný seriál, který by stál za život jediného zvířete.

* To se ale dnes už ani neděje, ne? Alespoň v titulcích skoro všech filmů se píše, že při natáčení nebylo ublíženo jedinému tvorovi.

Věřte tomu. Andrej Babiš měl papír na to, že není agent StB. •

Žádná estébácká aliance se nemohla dlouho udržet, protože každý chce prachy především pro sebe. Ondřej Gabriel (40) Narodil se v Praze. Vystudoval tamní Gymnázium Jana Keplera a politologii na **Fakultě sociálních věd** UK. Byl členem divadelního souboru Kabaret Caligula, pro nějž i psal. Je spoluautorem dosud nerealizovaného filmového scénáře o hilsneriádě s názvem Rituál. Jeho scénář s příběhem z roku 1989 se rozhodla natočit televize HBO pod názvem Bez vědomí. Premiéra bude v listopadu. Gabriel před 20 lety kandidoval na předsedu Mladých sociálních demokratů. Poté měl na starosti propagaci Fyzikálního ústavu a pracoval v tiskovém odboru ministerstva školství. Dnes je externím poradcem místopředsedy Senátu Milana Štěcha. Živí se hlavně psaním televizních scénářů, má jich rozpracovaných několik. Je svobodný, má dva kocoury a tři kočky. Honza Hamáček mě porazil asi o deset dvacet hlasů, docela těsně. Myslím, že je to dobře pro sociální demokracii a především je to dobře pro mě.

Foto autor| Josef Horázný

Foto popis| Ondřej Gabriel bydlí na pražském Žižkově, v jehož lokálech občas pracuje i na svých scénářích.

Listopad 89 se estébákům vymkl z rukou, asi to měli blbě připravené, říká scenárista nového špionážního seriálu

20.9.2019 iHNed.cz str. 00

Vladimír Ševela

Ondřej Gabriel napsal televizní sérii *Bez vědomí*, jež se odehrává na konci roku 1989. Dílo debutanta, které v listopadu uvede HBO, provázejí velká očekávání. Autor měl přitom kdysi našlápnuto k jiné kariéře. Politické.

Komunismus ve východní Evropě se začíná hroutit, ale nikdo zatím neví, jak změna proběhne a k čemu povede. To je výchozí situace šestidílného seriálu *Bez vědomí* režiséra úspěšné *Pustiny* Ivana Zachariáše. V novém televizním počínu vytvořil scenárista Ondřej Gabriel ústřední dvojici českých emigrantů, které hrají Táňa Pauhofová a Martin Myšička. Ti v říjnu 1989 přijíždějí z Velké Británie na návštěvu Prahy a stávají se důležitými aktéry příběhu rozehraného tajnými službami několika zemí.

Žádný ze scénářů čtyřicetiletého tvůrce nebyl dosud natočen, zato Gabriel napsal řadu projevů politikům, pro něž dříve pracoval, a sám se také ocitl na začátku nadějně politické dráhy. Tvrdí, že z působení na ministerstvu školství a v Senátu si však inspiraci pro thriller *Bez vědomí* neodnesl. "To bych asi musel pracovat na jiných úřadech," usmívá se muž, který svět vyzvědačů a agentů vstřebával pouze jako nadšený čtenář špionážních románů.

Skutečně tajné služby, to je často spíš jen šedá úředničina, zdouhavé a ne moc záživné šachy. Filmy o nich jsou naopak velmi dramatické, plné vražd i milostných dobrodružství. Dal by se natočit napínavý film o byrokracii rozvědčků?

Člověk si říká, že realita bývá asi chladnější než hrané filmy. Ale není to tak vždy. Například ve filmu *Jeden musí z kola ven* natočeném podle knihy Johna Le Carrého je důležitá linka v podobě lásky britského agenta k jedné Rusce. Máte pocit, že to tam asi přidal scenárista. Jenže pak zjistíte, že třeba Bogdan Stašinskij se na svou práci vykašlal právě kvůli ženské. A to nebyl obyčejný agent, ale zabiják KGB, který zavraždil několik představitelů ukrajinského exilu v Německu včetně samotného Stěpana Bandery. A tenhle vrahoun se zamiloval do cizí státní příslušnice, myslím z NDR, a jeho nadřazení nevěděli, jak to mají řešit, protože toho věděl hodně. A to byl problém.

Jak to vyřešili?

Nevyřešili. Pár let kolem toho v KGB nějak divně přešlapovali, až nakonec Stašinskij zdrhnul na Západ i s ženskou. To už jim ale mezitím zemřelo dítě a Stašinskij byl jiný člověk. A na Západě pak všechno vyzradil. My se v seriálu samozřejmě snažíme přiblížit skutečnosti, ale ta je často pestřejší, než by člověk čekal. Ať už jde o náhlé impulzy, že se třeba někdo do někoho zamiluje nebo že někdo něco strašně podělá. Viz kauza novičok, to byl hrozný fuck-up. Ti agenti měli špatné krytí, navíc Skripala ani nezvládli zabít, zanechali po sobě bordel a ve finále z toho byl mediální skandál jako Brno. Tohle se přece nemůže stát, řekl byste si. Ale člověk má tendenci tajné služby přeceňovat. Pochopitelně James Bond je extrém, ale jakkoliv jsem si myslel, že romány Le Carrého jsou poplatné dramatice, dnes už si to díky studiu skutečných špionážních případů nemyslím. Jeho knížky jsou hodně realistické.

Žádná estébácká aliance se nemohla dlouho udržet, protože každý chce prachy především pro sebe.

Britského dramaturga HBO na vašem scénáři zaujalo, že příběh je vyprávěn z pohledu "obyčejné ženy". Vy jste se při psaní se ženami radil? Tedy kromě těch z realizačního týmu.

Ani ne. To ať posoudí diváci, jestli umím napsat ženskou postavu. Mám rád Ivana Turgeněva a u něj jsou ženské postavy silné a důležité. Ale zase to není tak, že by se mi ty ženské psaly snadno a mužské obtížně.

A vaše partnerka scénář četla? Zajímá se o žánr?

Četla, ale asi jen první díl. Pak dala najevo, že by se na to už raději dívala. Název *Bez vědomí* ale vymyslela ona. Mě napadaly jen debility typu *Listopad* nebo *Prázdniny v Praze*.

V traileru k seriálu je vidět pálení estébáckých svazků, zní tam čeština s tajemným ruským přízvukem. Pohrává si příběh Bez vědomí se spekulacemi, že o listopadu 1989 nevíme všechno a věci třeba proběhly jinak, než si dnes myslíme?

To snad ani ne. Myslím si asi to, co většina seriózních historiků: že se část StB a komunistické strany pokusila kanalizovat nespokojenost lidí a využít to k vlastnímu prospěchu tak, aby došlo k obměně kádrů. Estébák Zifčák si na Národní třídu asi nelehl jen tak z legrace. Jenže se jim to vymklo z rukou, protože to asi měli blbě připravené. Nic se ale nemění na tom, že lidi režim šval a že by stejně dřívě nebo později padl. A to je východisko našeho seriálu. Že všichni cítí blížící se změnu.

Narodil se v Praze. Vystudoval tamní Gymnázium Jana Keplera a politologii na **Fakultě sociálních věd** UK. Byl členem divadelního souboru Kabaret Caligula, pro nějž i psal. Je spoluautorem dosud nerealizovaného filmového scénáře o hilsneriádě s názvem Rituál. Jeho scénář s příběhem z roku 1989 se rozhodla natočit televize HBO pod názvem Bez vědomí. Premiéra bude v listopadu. Gabriel před 20 lety kandidoval na předsedu Mladých sociálních demokratů. Poté měl na starosti propagaci Fyzikálního ústavu a pracoval v tiskovém odboru ministerstva školství. Dnes je externím poradcem místopředsedy Senátu Milana Štěcha. Živí se hlavně psaním televizních scénářů, má jich rozpracovaných několik. Je svobodný, má dva kocoury a tři kočky.

V prvním dílu, který zatím HBO promítla novinářům, jeden z estébáků říká o ředitelích socialistických podniků: "Soudruzi se modlí, aby strana a vláda šly konečně do p..., pak to teprv pořádně roztočej."

Ano, víme, jak dopadla privatizace. Z uměleckého hlediska mám hrozně rád linku Havel-Lucerna-Chemapol-Junek. Přejde revoluce, bývalý disident se stane prezidentem, restituuje ikonický barák v centru Prahy, ale pak ho prodá bývalému agentovi StB, který zase po revoluci výrazně zabodoval jako kapitalista. To bylo krásné završení jednoho příběhu. A byl by i materiál na sequel, pokračování - o pár let později Chemapol zbankrotoval a jeho zdravou část koupil kdo? Andrej Babiš. Ostatně jako takové shakespearovské drama byla skvělá už aliance Havel-Čalfa. Jenže náš seriál nemá s Havlem, Čalfou ani Babišem nic společného.

V listopadu 1989 vám bylo deset let. Na co si vzpomínáte?

Vybavuju si jen to, že lidi nosili trikolory, a taky si vzpomínám na všeobecně vzrušenou, radostnou atmosféru.

Kdyby se nepálily svazky StB, probíhala by historie jinak?

Možná do jisté míry, ale to je spíš filozofická otázka. Čím víc čtu o historii, tím méně si myslím, že ji tvoří nevyhnutelné procesy. Často totiž zjistíte, že do nich vstoupí nějaká osobnost a vše se pak vyvíjí jinak. Je otázka, proč a které svazky se páli. Možná estébáci chtěli zakrýt stopy po nějakých nekalých metodách. Tomu ale moc nevěřím. Některé ty jejich akce byly opravdu debilní, řešili absolutní marginálie, které neměly význam, třeba jestli má Pavel Kohout v bytě tohle nebo támhleto. Potřebovali vykázat nějakou činnost a promítaly se do toho osobní ambice těch soudruhů. Na druhou stranu je potřeba odlišit někdy bizarní akce politické policie od akcí rozvědky a kontrarozvědky pro boj s vnějším nepřítelem. To už bylo samozřejmě jiné kafe. Zajímavější.

Ale důvodem pálení dokumentů StB bylo spíš zabránit pozdější kompromitaci důležitých spolupracovníků, ne?

To je dost možné. A tím pádem mohly naše polistopadové dějiny vypadat jinak. Protože pokud se svazky páli, aby se někomu udělal čistý štít, tak bez toho pálení by se třeba k moci dostal někdo jiný nebo by někdo jiný zastával určitou pozici. Ale hlavní slabina spikleneckých teorií, že 17. listopad byla velká estébácká konspirace, že si to připravili a řídí to tady dál, je v tom, že ty teorie podceňují sílu kapitalismu, který dává lidem možnost, aby uplatnili svůj přirozený sklon hnát se za vlastním ziskem. Žádná estébácká aliance se nemohla moc dlouho udržet, protože každý chce prachy především pro sebe.

Estébácká dvojice v prvním díle seriálu nepůsobí odpudivě, jednoho z nich je kvůli nemoci v jeho rodině člověku skoro líto. Někdo bude možná kritizovat, že to je polidšťování důstojníků StB. Neobáváte se toho?

Kdyby byli líčení černobíle, byla by to nuda. Dobře se k tomu vyjádřil už Martin Myšička a já to vidím podobně. I estébáci měli vlastní životy, navíc režim byl v určité fázi a vyjma naprostých fanatiků mu už nikdo moc nevěřil. Důkazem je to, jak se dobře adaptovali na nové poměry. Měli víc informací než většina lidí, někteří se stýkali se špičkami komunistické strany, a proto jejich skepse byla logická - viděli, jací lidi ten stát vedou. A jestli má někdo

představu, že důstojník tajné služby totalitního státu udělá jako první věc, když přijde domů, že zaživa stáhne králíka z kůže, tak se asi mýlí. A to je na tom právě to zajímavé. Za jiného režimu by ti estébáci dělali nějakou normální práci a těch pár zrůd z 50. let jako třeba sadistický vyšetřovatel Doubek by se realizovalo jiným ošklivým způsobem. Ale na většině nebylo nic civilizačně ani geneticky zločinného. Na konci roku 1989 se mi líbí ta všeobecná únava a očekávání. Režim, který padá rychle jako shnilá hruška, jak říká Petr Pithart, nemůže stát na fanaticích a zrůdách, protože to by došlo k masakru. Ale nic takového se nestalo.

V minulosti jste pracoval pro politiky a ještě dnes vás částečně zaměstnává místopředseda Senátu Milan Štěch. Píšete mu prý projevy. Co pro něj ještě děláte?

Projevy už dávno nepišu, on mluví stejně nejlíp spatra. Jsem politický poradce, ale mám jen miniaturní úvazek. Živí mě scénáře.

A předtím jste byl jeho hlavním poradcem?

Ne, on jich měl několik a důležitějších. A nebylo to moje jediné zaměstnání, byl jsem ještě ve Fyzikálním ústavu. A předtím jsem byl třeba v tiskovém odboru na ministerstvu školství, pracoval jsem pro Petru Buzkovou i Ondřeje Lišku. Ale že bych při psaní scénáře něco uplatnil z té doby, to ne.

Honza Hamáček mě porazil asi o deset dvacet hlasů, docela těsně. Myslím, že je to dobře pro sociální demokracii a především je to dobře pro mě.

Jste či byl jste členem sociální demokracie?

Už mnoho let nejsem. Ani jsem nevystoupil, obávám se, že jsem byl vyloučen. A nebylo to z čestného chlapeckého důvodu, jako třeba proto, že bych proti něčemu protestoval. Už jsem na to kašlal, nezajímalo mě to, neplatil jsem příspěvky.

V kolika letech jste do strany vstoupil a kde se to ve vás vzalo?

Bylo mi teprve 18, tedy v roce 1997. Zajímal jsem se o politiku a vždy jsem vnímal, že západní Evropa, k jaké bychom měli směřovat, znamená welfare state, tedy sociální stát, což je vlastně synonymum pro sociálnědemokratický. Dnes už si to moc lidí nechce pamatovat, ale 90. léta byla z hlediska politického diskurzu hodně vyšínutá. Ódéasácké svazácké nadšení mi lezlo mimořádně krkem, tedy krkem mi lezlo jakékoliv svazácké nadšení.

Měl jste funkci?

Ne. Ale kdysi jsem kandidoval na post předsedy Mladých sociálních demokratů proti Honzovi Hamáčkoví. Porazil mě asi o deset dvacet hlasů, docela těsně. Myslím, že je to dobře pro sociální demokracii a především je to dobře pro mě.

Neříkejte, že jste u Mladých sociálních demokratů taky nezažil pořádnou porci "svazáckého" nadšení.

Mohl jste dnes být na Hamáčkově místě.

Nejsem stranický člověk, na Hamáčkově místě bych nebyl. Ani bych na to neměl, nezvládl bych to. Když jsem to tehdy prohrál, pocítil jsem obrovskou úlevu.

A to jste do té kandidatury nešel dobrovolně, když jste si pak oddechl?

S tím návrhem jsem nepřišel já, ale Jirka Dienstbier, který byl předsedou Mladých sociálních demokratů předtím a napadlo ho, že bych možná byl dobrým předsedou po něm. I já si nejdřív myslel, že je to dobrý nápad, ale když jsem se seznamoval s tím, jak to vlastně funguje, změnil jsem názor. Problém politiky je, že musíte neustále naslouchat lidem, jejichž názory vás nezajímají, nebo je dokonce pokládáte za idiotské.

To jsem si naběhl. Samozřejmě máte pravdu. Ano, byl jsem tím pádem vlastně taky svazák. I když jsem si o sobě naivně myslel, že jsem rebel.

Kdo z lidí, s nimiž jste scénář připravoval, vám přišel nejzajímavější?

Keith Melton. To je zajímavá postava. Striktně trval na tom, že nikdy nebyl důstojníkem CIA, ale jen externím konzultantem. Má přátele z tajných služeb po celém světě a od nich kupuje nejrůznější přístroje využívané při špionáži. A nejen ke špionáži. Vlastní například cepín, kterým byl zabit Lev Trockij. Melton za něj dal strašlivou raketu, někde psali, že miliony dolarů.

Ve vašem seriálu se několik zajímavých přístrojů objeví. Jak jste k nim přišli?

Bude tam třeba detektor odposlechů, který používala MI6. Nechali jsme si vyrobit kopii podle Meltonových plánků. Originál by nám ani nepůjčil. Z té kopie byl ale sám Melton nadšený. V seriálu se objeví ještě do detailů zhotovená kopie mikroaudiorekordéru, který také používala MI6. Pár scén jsme Meltonovi pouštěli. Říkal, že nikdy nezažil takovou snahu o přesnost. Tím mě hodně potěšil. Většina tvůrců se ptá: A pozná to někdo? Odpověď zní: Nikdo to nepozná. Mohlo by se tam místo toho objevit téměř cokoliv. Ale na druhou stranu je hezké mít tam něco, co je udělané přesně. Melton mi poté, co ty scény viděl, napsal, že je to skvělé. "Ty, já a ještě další dva lidi na světě budeme vědět, že to je dobrá práce."

Prý nejíte maso. Proč?

Snažím se. Jím ryby. Ne že bych si myslel, že je neetické zabíjet zvířata kvůli jídlu. Ale vadí mi, jak lidé hospodářská zvířata chovají a transportují. Bohužel maso mi hodně chutná. Mám strašně rád zvířata, to je celé.

Dokonce i estébák, kterého jste stvořil, v prvním díle ušetří při honu srnku, kterou má na mušce.

Když jsme připravovali scénu s honem, měl jsem požadavek, aby při tom žádné zvíře nezahynulo nebo nebylo týráno. Neexistuje žádný seriál, který by stál za život jediného zvířete.

To se ale dnes už ani neděje, ne? Alespoň v titulcích skoro všech filmů se píše, že při natáčení nebylo ublíženo jedinému tvorovi.

Věřte tomu. Andrej Babiš měl papír na to, že není agent StB.

Listopad '89 se estébákům vymkl z rukou

[další >](#) [poslední >>](#)

[Ze seriálu Bez vědomí \(Kristýna Podzimková\)](#)

[Ze seriálu Bez vědomí \(Kristýna Podzimková\)](#)

[Ze seriálu Bez vědomí \(Martin Hofmann\)](#)

[Ze seriálu Bez vědomí \(Martin Huba\)](#)

Celkem nalezeno: 2.

Zobrazuji: 1 - 1.

[Další>](#)

[Konec>>](#)

Německý podzim na český způsob. Proč k nám západní sousedé "odsouvají" své důchodce? - čtěte ZDE

Opili jsme jablka. Ondřej Frunc a Cyril Holub nabízejí lokální variantu přírodního cideru a limonád - čtěte ZDE

Koně se také vracejí. Unikátní projekt pastvy velkých kopytníků zachraňuje českou krajinu - čtěte ZDE

URL| <http://EGO.IHNED.CZ/c1-66644590-listopad-89-se-estebakum-vymkl-z-rukou-asi-to-meli-blbe-pripravene-rika-scenarista-noveho-spionazniho-serialu>

A co si myslí ženy

22.9.2019 [respekt.cz](http://www.respekt.cz) str. 00

Silvie Lauder, Kateřina Šafaříková

Toto pondělí jde do tisku další z mnoha položek rozmáchlé české knižní produkce. Obsahuje celkem osmnáct obsáhlých rozhovorů se „zajímavými osobnostmi českého veřejného života“, a přestože svazek s názvem

Rozhovory na hraně zítřka vyjde v nakladatelství 65. pole až koncem října, už nyní vzbudil rozruch. Pohled na jednoduchou elegantní obálku, na níž jsou zobrazena jména zpovídaných osobností, prozrazuje proč. Autor Adam Foltá zde „na hraně zítřka“ rozmlouvá výhradně s muži – ekonomem Tomášem Sedláčkem, novinářem Jindřichem Šídlem či podnikatelem Karlem Janečkem.

Foltova kniha se stala spouštěčem dalšího kola debaty, která v Česku probublává už delší dobu, a to jak na sociálních sítích, tak v klasických médiích. Její ústřední otázka zní: Proč v českém veřejném prostoru najdeme tak málo žen? Hledání vysvětlení (ne)přítomnosti žen v českém veřejném životě v posledních měsících nabírá na síle – s hromadícími se historickými milníky a s nimi spojenými akcemi a debatami a v době plné občanských protestů, rušného politického dění a velkých společenských změn zdejší nepoměr vystupuje do popředí obzvláště výrazně.

Krátce před Rozhovory na hraně zítřka přitáhl pozornost sborník esejů Česko na křižovatce

. Vývoj zdejší společnosti od nástupu mocenského dua Andrej Babiš – Miloš Zeman v něm bilancuje šestnáct mužů a jedna žena. Ani jinde ve veřejném prostoru není ženský hlas příliš slyšet. Během protestů organizovaných sdružením Milion chviliek pro demokracii na pódiích vystoupilo minimum řečnic. Ženy chybějí na veřejných debatách o politických i společenských otázkách i dalších veřejných akcích, a to i když se jich téma týká zcela bytostně. Letos v únoru bylo kupříkladu slavnostně otevřeno v pražské Nemocnici Na Bulovce Centrum porodní asistence – a ministr zdravotnictví Adam Vojtěch se z události na sociálních sítích musel pochlubit fotkou, na níž je sedm mužů a nula žen.

Kritice dlouhodobě čelí i masová média. Zatímco ve zpravodajství je poměr reportérů a reporterek ve většině redakcí vyrovnaný, v komentářové sekci jsou ženy obvykle ve výrazné menšině – to koneckonců platí i pro tento list.

„Tak jak je nastavená péče o děti, přispívá stát spíše k vysokému podílu uhnaných matek, které jsou z debaty vyřazené.“

Tweetni to

Pod ještě větším drobnohledem je situace v médiích veřejné služby, jimž pluralitu různého typu ukládá zákon. V hlavních názorových pořadech dlouhodobě výrazně převažují mužští hosté. Český rozhlas má od minulé středy tuto nerovnováhu doloženou výzkumem agentury Focus, která analyzovala pluralitu a vyváženost stanice ČRo Plus na vzorku devíti týdnů vysílání na jaře letošního roku. „Největší chybou, kterou jsme objevili, je totální genderová nevyváženost,“ říká autor studie, sociolog médií Jaromír Volek. Týká se to opět zejména komentářů – ve sledovaném období komentovalo aktuální události čtyřicet sedm lidí, z toho pouze sedm žen.

Nabízející se zkratka o zlých mužích bránících ženám ve veřejném projevu ovšem není v tomto případě přesná. „Nemyslím, že to je výsledek nějakého machistického popírání žen,“ komentuje výsledky své práce Jaromír Volek. „Spíše to ukazuje, jak pevné jsou v Česku kulturní vzorce a jak málo se za posledních třicet let změnilo.“ Spektrum zmíněných vzorců je v tomto případě velmi zajímavé a především velmi široké.

Je to divné

Adama Foltu (27) reakce na jeho knihu vcelku zaskočila. „Přijde mi to nefér, ta knížka přece ještě ani nevyšla,“ říká spíše zklamaně než rozladěně, i když nakonec se smíchem uzná, že podobnou reklamu moc knih z tisíců svazků vychrlených ročně na tuzemský trh nemá. Vystudovaného novináře, který pracuje jako odpovědný redaktor odborného časopisu pro „nelékařské zdravotnické pracovníky“ Florence, myšlenka na knihu rozhovorů napadla předloni, když jako dobrovolník jihlavského filmového festivalu vezl na letiště hosta přehlídky, amerického psychologa Philipa Zimbarda. V autě s autorem slavného stanfordského experimentu pořídil

improvizovaný rozhovor a pojal nápad sestavit z podobně inspirativních rozhovorů celou knihu. Sestavu jako čistě mužskou neplánoval, a když se mu hromadil jeden „chlapský“ rozhovor za druhým, začal to řešit s nakladatelem Tomášem Brandejsem z 65. pole.

„Zdalo se nám divné, že tam není žádná žena,“ říká Folta. Nakladatelství se terčem kritiky stalo v tomto směru už v roce 2016, kdy se ve sborníku futuristických esejů objevily vedle osmnácti autorů pouze dvě autorky. Folta podle svých slov oslovil asi sedm známých žen, které ale buď vůbec nereagovaly nebo rozhovor odmítly (např. šéfka Google ČR Taťána le Moigne). „Problém byl v tom, že muži souhlasili téměř všichni a šli do toho bez okolků,“ vysvětluje. Situaci nakonec vyřešil plánem navázat na mužský výběr výběrem čistě ženským. Nápad je však zcela v plenkách. Podobně je na tom editor sborníku

Česko na křižovatce a spoluzakladatel vydavatelství Zeď Jan Dražan. Tvrdí, že oslovil šest autorek a ty s výjimkou novinářky Sabiny Slonkové všechny odmítly. Nejčastěji uvedly, že nemají čas. Muži naopak ve většině případů kývli. „Oslovili jsme primárně novinářky-komentátorky, u kterých víme, že jsou zvyklé hodnotit veřejné dění a umějí psát. A komentátorek je prostě u nás výrazně méně než komentátorů,“ odpovídá Dražan na dotaz, proč neoslovili šestnáct a více žen, tak jako v případě mužů. Zároveň neřešili, zda ženám nejít naproti úpravou podmínek, aby jich získali víc. „To jsme dělali jen u těch, kdo souhlasili, že nám napíšou text, a později potřebovali třeba prodloužit termín odevzdání,“ dodává Dražan.

Na neochotu novinářek a expertek zapojit se narážejí také v Českém rozhlase. „Třeba tady Patricii přesvědčuju asi rok, aby psala komentáře,“ říká šéf komentářové sekce Českého rozhlasu Plus Radko Kubičko v kavárně ČRo po konci prezentace zmiňovaného výzkumu Focusu s pohledem na vedle stojící kolegyni, která souhlasně pokýve hlavou. Patricie Polanská pracuje jako vedoucí programu ČRo Plus, před nástupem do rozhlasu psala dvanáct let do Zemských nebo Hospodářských novin, mimo jiné i komentáře. „Odmítám to, protože prostě nemám čas,“ krčí omluvně rameny Polanská, která ale zároveň situaci vnímá z obou stran. Jako šéfka kontinuálního vysílání, kde jsou neustále potřeba respondenti ochotní rychle okomentovat široké spektrum témat, má sama bohatou zkušenost s důvody, které novinářky či expertky vedou k tomu, že nabídky odmítají. Je jich opravdu spousta.

Čas, děti, odsudky

Spisovatelka Kateřina Tučková a novinářka Saša Uhlová jsou jedněmi z těch žen, které letos na jaře Dražan oslovil a které odmítly. Kateřina Tučková byla v té době krátce těhotná, nebylo jí dobře a tvrdí, že v jejích silách tehdy bylo zvládnout pouze dlouho dohodnuté texty. „Nechtěla jsem žádnou dodatečnou práci, navíc tato měla krátký, ani ne měsíční deadline,“ říká spisovatelka.

Saša Uhlová se na začátku roku cítila přetížena. Má čtyři děti, pracovat mohla pár hodin dopoledne, psaní článků doháněla po nocích a nabídky na komentáře nebo účast v debatách – kterých jí chodí „několik do týdne“ – odmítala. „Byla jsem ve skluzu, proto jsem řekla ne,“ vysvětluje Saša Uhlová. Teď už by prý asi neodmítla. „Všechny děti chodí od září do škol a školek a já mám přes den celých sedm hodin v kuse, kdy můžu pracovat. Úplně cítím, jak se mi mění život,“ dodává.

Zatímco pro muže je sedm hodin na práci samozřejmost, pro většinu žen zejména s malými dětmi jde o luxus. Péče o potomky i domácnost leží v konzervativní české společnosti dominantně na ženách a na rozdíl od svých německých či francouzských kolegyní nemohou využít velkorysou síť státních jeslí a školek, které by mohly navštěvovat děti mladší tří let a ženám by to poskytlo prostor pracovat – a třeba vstupovat do veřejné debaty. Akademička se zaměřením na Německo Zuzana Lizcová připomíná zákon z roku 2013, jímž se v Německu garantovalo místo v obecních jeslích pro každé roční dítě. „A dnes je možné pozorovat nástup komentátorek v tamních novinách a žen ve veřejné debatě obecně. Stát vyšel ženám vstříc a ty toho prostoru využily. U nás se to neděje. Tak jak je nastavená péče o děti, přispívá stát spíš k vysokému podílu uhnaných matek, které jsou z debaty vyřazené,“ říká Zuzana Lizcová.

Radek Špicar ze Svazu průmyslu a dopravy ČR má zkušenosti s tím, že i když mají jeho kolegyně volnější ruce – například proto, že už mají odrostlejší děti –, chybí jim sebevědomí. „Velmi často se u žen setkávám s tím, že si nevěří, že mají svoji oblast natolik dokonale zvládnutou, aby ji mohly veřejně komentovat,“ říká viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR a dlouhodobě jeden z neaktivnějších účastníků veřejného života v zemi. „My muži, když máme téma zvládnuté na 60–65 procent, jdeme do toho. Naproti tomu ženy se často necítí na stručný komentář do médií, ani když znají 95 procent. Musím svoje kolegyně velmi často motivovat, že to zvládnou. A mnohdy se mi to nedaří,“ pokračuje Špicar. To nakonec potvrzují pracovníci rozhlasu a televize: sebedůvěra respondentek ještě klesne, když je nutné věc okomentovat rychle a bez velké přípravy.

Špicar zároveň připouští, že má zkušenosti s tím, s čím se naopak často ženy, jež se rozhodly vystoupit z anonymity, potýkají. Totiž že se hodnotí jejich zevnějšek spíš než obsah toho, co řekly. Některým účastnicím vidina komentování jejich vzhledu vadí do té míry, že si televizní nebo jiný „vizuální“ výstup raději odpustí. Ženy rovněž čelí většímu riziku nenávislných útoků, když jdou se svojí kůží na trh.

„Jednoznačně,“ odpověděla třeba loni v prosinci v rozhovoru pro Respekt finská novinářka Jessikka Aro na otázku, zda se nějak liší způsob, jakým internetoví trollové útočí na ni a na její mužské kolegy. „Hodně z těch

útoků míří na mě jako na ženu, třeba na můj vzhled.“ Jedna finská univerzita před několika lety analyzovala projevy nenávisti a zjistila, že vůči ženám se objeví mnohem rychleji, jsou násilnější a sexualizované. „Mužům obvykle nikdo znásilněním nehrozí,“ shrnuje data Aro.

Odejdou jinam

Novinářka serveru Echo24.cz Lenka Zlámalová, která si vybuchovala status veřejné komentátorky a často vystupuje v nejrůznějších debatách, v této situaci doporučuje ženám víc odvahy. Ženy podle ní prostor v zemi mají a překážky, které zmiňují – ať už nedostatek času nebo hodnocení jejich vzhledu spíš než erudice – si zhusta způsobují samy. „Skuhrání na nedostatek času je jen špatná organizace a nedostatek vůle. Kdo si neumí zorganizovat čas ve vlastním životě, neměl by mít ambici mluvit do veřejné debaty,“ říká Zlámalová. Ženy samy se podle ní pouze musí víc snažit. „Být krásné, chytré, odvážné, zvědavé a autentické. Jiné nikdy nebudou ve veřejné debatě zajímavé. Je to každodenní tvrdá práce,“ míní novinářka.

Faktem ovšem zůstává, že muži mají – minimálně co do „krásy“ a volného času – vstup na scénu snazší. Než se však dostaneme k tomu, co dělat, aby se situace změnila, je namístě vypořádat se s otázkou, proč je vůbec dobré, aby se tak stalo.

„Osobně bych se cítil trapně, pokud by expertky u kulatého stolu nebyly,“ říká třeba Věnek Bonuš, analytik Rekonstrukce státu, která tento týden společně s pirátským místopředsedou sněmovny Vojtěchem Pikalem pořádá expertní debatu o ústavní žalobě na prezidenta. Když Bonuš zjistil, že mezi potvrzenými hosty není žádná ústavní právnička či politoložka, věnoval speciální úsilí tomu, aby se v debatě objevily – oslovil celkem deset expertek, konzultoval potenciální jména dalších s akademickými institucemi i neformálními sdruženími typu Žen v právu. A přestože nakonec jedna kývla, v oslovování pokračoval dál tak, aby expertky tvořily v panelu alespoň třetinu.

„V 21. století nepovažuji za společensky akceptovatelné, aby ženy, které tvoří padesát procent populace, neměly své zastoupení ve všech sférách společnosti, včetně veřejných debat. Zvláště pokud se jedná o debatu k tak významnému současnému tématu,“ vysvětluje Bonuš důvody nasazení a dodává další: veřejně vystupující lidé fungují jako vzory pro ostatní a podoba debat určuje, co je a co není normální.

Zmiňovaný sociolog Jaromír Volek k argumentu reprezentace a nastavování vzorů přidává rozměr, na který by měli slyšet všichni. „Když bude třeba rádio Plus mluvit výhradně jazykem mužů v seniorním věku, tak to stanici poškodí,“ říká Volek. „Pokud totiž jako divák nemáte pocit, že jsou reprezentovány vaše zájmy, tak odcházíte jinam.“ Jinými slovy – je v zájmu nositelů sdělení odrážet společnost co nejvěrněji, jinak zkrátka o část publika přijdou.

Ireně Kalhousové zvoní mobil ještě dřív, než usedneme za stůl. Volá produkce ČT24. Je úterý 17. září, den izraelských parlamentních voleb, a ona má nabídku jít zhodnotit výsledek do večerní zpravodajské relace. Patří mezi přední české experty na Izrael a ten den ji média nahánějí už poněkolkáté.

Vždycky to tak ale nebylo. Čtyřicetiletá akademička z pražské **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy se smíchem vzpomíná, jak okolo roku 2002, když studovala na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě a byla života v Izraeli plná, napsala na obecný kontaktní e-mail do České televize, že se nabízí s komentováním izraelských událostí. Co se s jejím e-mailem následně stalo, už nezjišťovala, faktem ale je, že se jí po čase začala média do Izraele ozývat. „Udělal jsem ten první krok. Dala jsem o sobě vědět. A vyšlo to,“ vypráví politoložka.

„My muži, když máme téma zvládnuté na 60–65 procent, jdeme do toho. Naproti tomu ženy se často necítí na stručný komentář do médií, ani když znají 95 procent.“

Tweetni to

Pasivním médiím a organizátorům akcí mohou jít ženy připravené vstoupit do veřejné arény „naproti“. Podobně jako Kalhousová se takto začala vyjadřovat řada dalších, veřejně aktivních žen. „Když mě něco zajímá, prostě se ozvu, že bych o tom chtěla něco napsat,“ říká právnička Šárka Homfray, která vedle svojí hlavní práce pro české odbory píše pravidelně komentáře mimo jiné pro internetový Deník Referendum nebo server Heroine.cz a účastní se kolem čtyř debat do měsíce.

Saša Uhlová má podobně jako Radek Špicar zkušenosti s nedostatkem sebevědomí žen, které se zdráhají vystoupit z anonymity a přispět do debaty. „Musí to překonat. Jednou z cest může být nabídnout se levicovým webům jako Alarm, protože v prostředí levice je genderová vyváženost vyhledávaná,“ říká novinářka. Zuzana Lizcová, jež také působí na pražské **FSV UK** a má dvě školou povinné děti, zmiňuje konkrétní praktické kroky, ke kterým je potřeba přistoupit, pokud se mají do veřejné debaty vtáhnout ženy. „Například nepořádat diskusní panely mezi čtvrtou a sedmou hodinou večer, kdy řada žen musí vyzvednout děti ze škol a školek a věnovat se jim,“ říká. Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pak má například projekt na sestavení veřejné databáze žen expertek na zahraniční, evropskou a bezpečnostní politiku, které by byly k dispozici médiím, školám, úřadům k odborným komentářům. AMO se tu inspirovala existující americkou databází s vypovídajícím názvem Women Also Know Stuff.com (Ženy také leccos vědí), která chtěla dostat víc ženského hlasu do americké debaty a soudě podle ohlasu stránky se to daří.

Recept tedy vypadá zdánlivě banálně – všichni zúčastnění musí udělat krok navíc. „Mít dobré úmysly nestačí,“ shrnuje prestižní vědecký časopis Nature ve dva týdny starém textu, který se věnuje zastoupení vědkyň v diskusních panelech a na konferencích. Nature doporučuje soustavnou, promyšlenou politiku, jež bude vědkyně podporovat na všech zmiňovaných „rizikových“ místech a vycházet jim vstříc. Přičemž podle ne úplně ojedinělého názoru je nutné mezi aktéry, kteří musí udělat krok navíc, třeba zařadit i veřejně aktivní muže.

„Reflexe podmínek – a to jakýchkoli – je pro působení ve veřejném prostoru důležitá,“ říká dokumentaristka a novinářka Apolena Rychlíková, která na problém zastoupení žen dlouhodobě upozorňuje a minulý týden k sérii textů přidala také sloupek do literární revue Prostor. Připomíná akci z Polska, kde muži kolem časopisu Krytyka Polityczna a dalších levicových médií chodili na debaty obsazené jen muži na protest v dámských šatech a s make-upem. „Muži, kteří veřejně vystupují, by měli přijmout svou odpovědnost,“ shrnuje nutný zlom Rychlíková. „A do debaty, kde budou jenom muži, prostě nejít,“ doplňuje ji Irena Kalhousová.

Falešné vousy

S nízkým podílem žen v celospolečenské debatě se před lety potýkala například Francie. Levicové vlády ale v minulých dekádách prosadily několik norem o rovném zastoupení mužů a žen a navíc se ve Francii v roce 2008 zrodila specifická guerilla – hnutí La Barbe (Vousy), které si dalo za cíl zesměšňovat bezdůvodné zvýhodňování mužů. Mladé francouzské feministky si nasazovaly na obličej falešné vousy a narušovaly čistě mužská dostaveníčka typu výroční debaty o stavu veřejnoprávních médií anebo opakovaně demonstrovaly před pařížským Pantheonem, kde mezi francouzskými velikány leží jedna jediná žena, fyzička Marie Curie-Sklodowska. „Následkem těchto kroků se hodně věcí ve Francii změnilo. Čistě mužské diskusní panely jsou dnes společností považovány za nepřijatelné, pokud k tomu není specifický důvod,“ říká šéfkomentátorka deníku Le Monde Sylvie Kauffmann.

URL| <https://www.respekt.cz/tydenik/2019/39/a-co-si-mysli-zeny>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

respekt.cz

Přerozdělování migrantů se vrací na scénu. Šance, že plán italského premiéra projde, je mizivá

22.9.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Několikrát navrhovaný, několikrát zamítnutý. Takový je zatím osud všech plánů na přerozdělování běženců napříč celou Evropskou unií. Nový plán italské vlády během střední návštěvy Říma podpořil i francouzský prezident Emmanuel Macron. S ohledem na sílící protiimigrační nálady v Evropě ovšem nemá návrh velkou šanci na úspěch. Nový italský kabinet se však snaží nahnat politické body, které sbírá především Matteo Salvini.

Vztahy mezi Itálií a Francií se v posledních měsících nenesly zrovna v přátelském duchu – na bod mrazu se dostaly začátkem roku, když se lídr koaličního Hnutí pěti hvězd Luigi Di Maio setkal s vůdci francouzského protivládního hnutí žlutých vest, na což Paříž reagovala odvoláním svého velvyslance v Římě.

Středeční jednání italského premiéra Giuseppeho Conteho s šéfem Elysejského paláce je tak vnímáno jako důkaz, že se vzájemné spory podařilo překonat.

Macron je totiž prvním unijním lídrem, který navštívil Itálii od ustavení nové vládní koalice populistického Hnutí pěti hvězd (M5S) a levicové Demokratické strany (PD). Ta vznikla poté, co dosavadní koaliční partner M5S – hlasitý odpůrce migrace a šéf strany Liga Matteo Salvini – odešel z vlády.

Výsledek setkání se však nemusí líbit některým členským zemím Evropské unie, a to především těm, jež se dlouhodobě snaží bránit návrhům na přerozdělování migrantů.

Důvod? Středeční schůzka oživila myšlenku „sdílené odpovědnosti“, podle níž by se země EU měly o břemeno v podobě přicházejících migrantů spravedlivě dělit. „Evropská unie zatím neukázala dostatečnou míru solidarity se zeměmi, kam (žadatelé o azyl) připlouvají,“ prohlásil Macron.

On sám je přesvědčen, že se země ve spolupráci s Evropskou komisí dokážou na automatickém redistribučním mechanismu shodnout. Odpor vůči přijímání žadatelů o azyl však mnohde přetrvává od propuknutí migrační krize v roce 2015.

„Byla jen otázka času, než někdo s něčím podobným přijde. A je logické, že to je právě Itálie, která má eminentní zájem na tom, aby změna proběhla. To ale nemění nic na tom, že ostatní státy - včetně visegrádské čtyřky - pravděpodobně budou tvrdě stát na vlastních pozicích, kdy systém povinného přerozdělování striktně odmítají,“ říká pro iROZHLAS.cz Tomáš Jungwirth, odborník na migraci z Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).

Boj o hlasy voličů

Podle Macrona se mají problematikou už v pondělí zabývat ministři vnitra několika evropských zemí, a to během setkání na Maltě, detaily ale neprozradil. Až na jeden. Italský návrh posvěcený Francií totiž počítá s tím, že by země, které se odmítnou na novém systému podílet, měly být „finančně penalizovány“.

Podobné záměry ovšem v minulosti vyvolávaly silnou vlnu nevole, takže nový plán může na některé země působit jako pomyslný červený hadr na býka.

„Pokud to bude rámováno jako pokuta ve smyslu ‚když žadatele nepřijmete, budete potrestáni‘, nebude to zrovna šťastné. Něco takového politickou vůli pro přijetí návrhu v rámci EU určitě nepodpoří. Pokud to ale budeme vnímat tak, že státy mají na výběr, jestli se budou účastnit přerozdělování, nebo dají peníze do společného fondu, ze kterého se budou platit například azylová centra či integrační snahy, myslím, že je to rozumná logika, která by měla dostat sluchu i v zemích, které přerozdělování odmítají,“ míní Jungwirth.

Domácí body

Pravděpodobnost, že se italský návrh podaří protlačit přes unijní státy, není vysoká. Jak připomíná Jungwirth, debata o změnách migrační a azylové politiky v Evropské unii je poslední dva roky zablokována, a to především na reformě takzvaného dublinského nařízení, jež určuje, která země EU je odpovědná za vyřízení azylové žádosti.

K prosazení takového návrhu by se musela najít kvalifikovaná většina, která se za současné konstelace, kdy státy EU zavádějí mnohem přísnější migrační opatření, bude hledat velmi těžko.

Navzdory minimální šanci na úspěch tlačí italská vláda na trvalý mechanismus přerozdělování migrantů se stále větší intenzitou. Podle odborníka na italskou politiku z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Martina Mejstříka se tím Conteho kabinet snaží především získat politické body doma. Podle průzkumů se totiž přízeň voličů přesouvá hlavně k Lize Mattea Salviniho, a to zejména díky jeho ostrým postojům vůči migraci.

„Pro Itálii je přerozdělování migrantů v rámci Evropské unie tím nejlepším řešením. Conte tedy chce ukázat, že - přestože Salvini už ve vládě není - budou chtít v tomto tlaku pokračovat,“ vysvětluje Mejstřík s tím, že se postoj Itálie k migraci s novým vedením příliš měnit nebude.

Větší šance?

Vedle plánu Itálii zavést přerozdělovací mechanismus napříč celou unijní osmadvacátkou je v současné době diskutován ještě jeden návrh, který má jihoevropským zemím pomoci s migrační zátěží.

Jde o dobrovolný systém přerozdělování, který zatím podporují jen Itálie, Malta, Francie a Německo. Účast má být v pondělí nabídnuta i dalším zemím a připojit by se kromě Španělska mohly i Rumunsko nebo Lucembursko.

„Pokud zde vznikne dobrovolná skupina států, které se v rámci posílené spolupráce domluví, jak nakládat s příplouvajícími migranty – nejen do Itálie, ale i dalších států jako je Kypr, kde se situace také poměrně dramaticky mění – byl by to první krok k nalezení konsenzu na celoevropské úrovni. Zatím není důvod, aby se k tomu visegrádské státy stavěly negativně, protože se jich to v tuto chvíli nijak nedotýká,“ říká Jungwirth.

O tom, které unijní státy se Itálii podaří dostat na svou stranu, bude jasnější v pondělí. Rozhovory o migraci pak budou pokračovat 17. a 18. října na summitu prezidentů a premiérů Evropské unie v Lucembursku.

Zatímco se pozornost Evropy soustředí hlavně na Itálii a její problémy s migrací, například Řecko nebo již zmíněný Kypr v posledních týdnech zažívají skutečně kritickou situaci. Jen v srpnu jich z Turecka do Řecka přišlo víc než 9330, což je proti loňskému srpnu skoro dvojnásobek.

Pro srovnání: do Itálie za celý letošní rok zatím připlulo 6342 migrantů. Loni jich za stejné období bylo přes 20 800.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/migrace-prerозdelovani-italie-kvoty-eu_1909221600_eku

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
rozhlas.cz

Tisková konference Ústavu mezinárodních vztahů fakulty sociálních věd a laserového centra HiLASE

23.9.2019 ČRo Plus str. 05 17:10 Den podle...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Právě v těchto chvílích se koná tisková konference Ústavu mezinárodních vztahů **fakulty sociálních věd** a laserového centra HiLASE při příležitosti návštěvy představitelů Break throw initiatives založené známým astrofyzikem Stevenem Hawkingem. Do Prahy přijeli vědci inženýři i politologové pracující na projektu starší od tedy projektu výstavby super silného laseru, který by měl snad to teď řeknu správně vyslat či akcelarovat vyslání množství nano sond jakýchsi slunečních plachetnic, které doletí až k nejbližší hvězdě Proxima Centauri, a to dvacetiprocentní rychlostí světla. A na lince je teď Petr Boháček výzkumník z institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy dobrý den, zdravím vás dobrý den, jak byste pane Hašku v kostce popsal cíl a smysl projektu starší od, proč tady vůbec je.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Tak celý projekt stát přece ptá na ty nejzásadnější otázky na otázky lidské existence na to, odkud život přišel, jaký má původ a kde a zdali vůbec ve vesmíru existuje někde jinde než na zemi a správně je veden nyní víte vhodném víra bývalým ředitelem nasazen, který v nose rozvinou také programy, které hledaly život ve světě, ať už na existenci jiných exoplanet nebo planet podobných té naší, které existují zbyteční oni nebyli v zóně, kde by mohla potenciálně existovat také voda no, ale on se nyní snaží na tyto otázky také odpovědět konat dne už nastal ale asociaci projekty důležité, která je podporována různými filantropy a zapojená do těchto aktivit, tedy v tom filantropické sektoru.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Cílem projektu je, jak už jsem zmínila vyvinout flotilu slunečních plachetnic, které budou schopné doletět. Proxy placenta hory vzdálené od země 4,37 světelných roků, proč právě Proxima Centauri.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Tak je to nejbližší nejbližší hvězda té naší hvězdě slunci proto a je to také samozřejmě první krok k tomu ověřit celou technologii světelného plachtění a. Je její oblasti několik právě exoplanet, které má cenu za to studovat studovat jaké jaké vlastnosti planety mají jaké vlastnosti mají atmosféra. To jsou otázky, které by nám mohli trošičku nastínit odpověď na to jestli, v jakém smyslu jaké jaké formě existuje život mimo naši planetu.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Povězte je to bláznovství, anebo reálný projekt, jak jsem se dočetla tak první reakce vědců. Na něj byli velmi skeptické dnes je tomu jinak.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Tak myslím, že do něj zapojena spousta výzkumníků vědců odborníků nemyslím, že to je čiré bláznovství koneckonců Mark Zuckerberg se nechal slyšet, že do takového projektu investoval až 10 miliard dolarů pokud by dosáhl nějaké technologické dosažitelnosti a ten projekt trvá už několik let zapojí se do něj, jak říkám věci z různých koutů světa a myslím, že vědecký není, že víš blázniví není je tady spousta těch teoretických argumentů, proč by to měl fungovat ve vývoji těch, ať už je to těch na 8 nebo toho těch laserů tak opravdu dochází k velkým pokrokům, no a myslím, že jednou z těch velkých otázek, které to možné zejména vyvinout tak silný laser. Možná na NATO zjistíme odpověď právě také v České republice, protože ten důvod, proč se konference koná. A proč být voda na projektu mešity za získali ten zájem o to se vůbec přijet Babice o tom s českými vědci.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Čili, jací vědci tady z České republiky by mohly potenciálně na projektu starší spolupracovat vy teď vlastně týden budete rokovat jednat, a právě toto by se mělo vyjasnit.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Přesně tak ono se nejedná jenom české vědce, protože to mezinárodní spolupráce budu tady věci odborníci na kosmické aplikace na laserové technologie z různých koutů světa ale samozřejmě Česko je známé jako taková malá laserová velmoc, ať už je to odkaz, například na ČVUT a. Spolupracovníci kolem pana pana Šámala v minulých letech nebo inženýra procházky ale jedná se samozřejmě od špičková centra v Dolních Břežanech, ať už to laserové centrum HiLASE nebo také nebo také laserové centrum PAL. Pražských pražských Kobyliších, které spadá pod Akademii věd, a to jsou řekla špičková vědecká střediska které mají co nabídnout nejenom nabídnout v oblasti cestování hvězdám, o kterém se tady bavíme, ale také na 3 na další aplikace na další aplikace, na které se zaměřit tento workshop mezi ty patří mimoto mezi hvězdné létání také potencionálních svítily Group odklon zkoumání složení asteroidu a také pro čištění oběžné dráhy víme nástroje.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Povězte ještě, jak vlastně má vypadat flotila slunečních plachetnic, jestli se nepletu, tak ta plachetnice nese název stal čip je to velmi malá destička vyvinuta v Silicon Valley. Co vlastně umí.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Tak ta by měla umět několik věcí samozřejmě nejtěžší bude přesunou všechny informace zpátky zpátky na zem pomocí laserové komunikace měl by mít, ale také malou kameru nějakou podobnou tomu co třeba máme na našich telefonech a měl by celkově zjistit informace o té o těch o tom prostředí o planetách kolem vzdálené hvězdy Proxima Centauri ten či se samozřejmě ještě vyvíjí je je to možné, že bude může může, že dojdeme do bodu, kde na ně budou další instrumenty. Ale samozřejmě celá ta technologie, ať už ten či špatně nebo ať už laserová komunikace nebo když vývoj samotného toho laseru či ten proces toho plachtění pořád jsou ve fázi vývoje. A myslím, že nad ním má na tohoto celého komplexu bude moct přispět Česká republika.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A povězte mi ještě, aby to bylo srozumitelné mluvíme o čipech o tedy jakýchsi slunečních plachetnic cích, které mají doletět ke hvězdě Proxima Centauri je to na dlouhá léta vidíte, jak dlouho tam poletí zajímá mě, na čem vůbec, jak jak, jak si máme představit zařízení.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

No tak celý ten koncert je založen. Na de facto principu tlaku jednotlivých fotonů, protože ten laser by v tom současném podání měl vytvořit ten efekt létání tím způsobem, že intenzita toho laserového laserového svazku.

Vytváří samozřejmě složená z velkého počtu fotonů jednotlivé fotony teď nepřenáší nějakou kinetickou energii na tu plachetnici, když to nazvu, čímž jí dávají pohon a dávají energii, aby se mohl posouvat dobře.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Jak dlouho plachetnice Proxima Centauri poletí.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Tak měli by letět měl vyletět dvacetiprocentní rychlostí světla jsem tomu, že ta planeta kolem čtyř světelných let daleko, tak by to znamenalo, že poletí nějakých 20 let. V té hvězdě, pokud se dosáhne rychlosti. A potom je také otázka, jak rychle by zpátky probíhá ta tak laserová komunikace ta by měla probíhat opět tedy 4 roky, protože by se dělá opět přesto laserovou komunikace přehlédli Petře světlo.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

No a jak je tedy teď v tuto chvíli ten projekt daleko, dá se říci, aspoň odhadem, kdyby s, kdyby to mohlo začít.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

To se samozřejmě říct asi nedá to by tedy jen spekuloval ale samozřejmě se tím váže ještě spousta dalších otázek pokud chceme komunikovat nebo nějakým způsobem dále prozkoumávat zjišťovat, jaký je život na ve světě, tak to není jenom otázka, která se týká jedné skupiny vědců ale otázka, která se opět týká celé civilizace celého lidstva, takže velkou velkou nezodpovězenou otázkou je to, jakým způsobem takový projekt byl nejenom financů financován, ale také řekněme, kontrolován regulován řízený.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A proto proto se účastní celé věci i politologové je to pro mě trochu překvapující, že na takovémto projektu spolupracují právě politologové.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Přesně tak, protože samozřejmě pokud budeme vyvíjet takto super silný laser tak ten může být také do jisté míry vnímán jako zbraň pokud byl kontrolován nějakou jednou skupinou a. Bavíme se také o těch otázkách, které zasáhnou de facto, které jsou relevantní pro celé lidstvo jako existence života jako je například komunikace s nějakou nějakou jinou formou života, a to nejsou otázky, které může rozhodnout malá 1 skupina, ale to je otázka, do které by měla být mělo být zapojeno celé lidstvo je tedy otázka pro politology, jakým způsobem fungoval nějaký formát globální spolupráce globálního vládnutí v těchto otázkách tak, aby tento laser nebyl vnímán jako hrozba, aby přinášel benefit celému lidstvu a aby byl opravdu koncipován vnímán jako aktivita celého světa celého lidstva nejenom jedné skupiny lidí.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A toto všechno se bude právě tento týden řešit v Praze. Tolik Petr Boháček analytik asociace pro mezinárodní otázky a hlavně výzkumník z institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuju vám za rozhovor, ať se celý týden a projekt povede na slyšenou.

Petr BOHÁČEK, výzkumník Institutu politologických studií **fakulty sociálních věd** UK

Děkuji mockrát za pozvání hezký den.

Nejlepší semestr v životě může začít!

23.9.2019 alive.osu.cz str. 00

Andrea Černá

Na Ostravskou univerzitu právě dorazilo přes 200 nových zahraničních studentů a v rámci Orientation Week proběhlo v úterý 17. září 2019 na Welcome Ceremony jejich seznámení s novým, nejen akademickým prostředím.

Začátek akademického roku je význačný nejen pro české, ale i pro zahraniční studenty. Nejspíš o to víc, protože jsou v České republice mnohdy poprvé v životě a chystají se strávit mnoho měsíců v pro ně neznámém městě. I v zimním semestru jsme tyto studenty přivítali na Welcome Ceremony, abychom jim tento krok usnadnili. Nejprve jsme se v dopoledním běhu seznámili se zahraničními studenty fakult Filozofické, Přírodovědecké a Fakulty umění, následně odpoledne dorazili i studenti fakult Lékařské, Pedagogické a **Fakulty sociálních věd**.

Událost proběhla v aule na ulici Českobratrská a studenti se zde potkali s několika zástupci Ostravské univerzity. Po studentské hymně Gaudeamus Igitur všechny jménem vedení přivítala prorektorka pro mezinárodní vztahy Renáta Tomášková a zmínila zároveň tipy na výlety a zajímavá místa v Ostravě a okolí. Za Centrum mezinárodní spolupráce vystoupil Richard Conaway s praktickými radami do studentského života, který představil jednotlivé fakultní koordinátory. Zahraniční studenti byli také pozváni na celouniverzitní akce Centra marketingu a komunikace i na aktivity a výlety pořádané studentskou organizací ESN Ostravská.

Andrea Svobodová z Centra marketingu a komunikace pozvala studenty na ples nebo na hokejové derby.

Pokud tedy na chodbách fakulty nebo třeba na hokejovém derby potkáte cizokrajně vyhlížející spolužáky, dejte se s nimi do řeči a zajděte s nimi na IQač – vzájemné obohacení zaručeno. Přejeme (nejen) zahraničním studentům bezproblémové zvládnutí studijních povinností a ten nejlepší možný pestrobarevný semestr strávený v Ostravě!

URL| <https://alive.osu.cz/nejlepsi-semestr-v-zivote-muze-zacit/>

Černobílé vidění světa je snaha o to, zjednodušit si v něm orientaci, říká amerikanista Kozák

23.9.2019 ČRo - plus.cz str. 00 Vzdělávání
Kateřina Tesařová

Kryštof Kozák působí jako zástupce vedoucího Katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Stejně jako své studenty vtahuje do aktuální problematiky USA a souvislostí i čtenáře čerstvě vydané publikace České probuzení z amerického snu.

„Měli bychom se na Spojené státy dívat ne tak, že je tam všechno buď nejlepší, nebo naopak nejhorší, ale vidět tu, z mého pohledu, nádhernou a inspirativní různorodost názorů a debat, které tam probíhají,“ říká.

Odborník přitom upozorňuje na podobnost témat, o kterých se ve Spojených státech vedou spory. Jako příklad uvádí otázku zdravotnictví a školství. Je tedy možné se poučit. Odmítá také vidět Ameriku jako monolit.

„V USA existují dramatické regionální rozdíly. Také společnost je velmi rozdělená,“ poznamenává Kozák a upozorňuje na to, jak silně polarizuje společnost osoba amerického prezidenta, a to i v Čechách. A překvapivě dokládá, že Donalda Trumpa není možné pokládat za politika s pravicovým pohledem na ekonomiku.

„Trump velmi brzdí světový obchod. To znamená, že klasická ekonomická pravice, která je postavená na světovém trhu a volném obchodu, by z něho neměla být až tak nadšená,“ soudí.

Bush a nebo Kreml

Kozák se mimo jiné dotýká také problému války v Iráku, kterou rozpoutaly Spojené státy. V souvislosti s hodnocením tehdejších kroků americké vlády hovoří o nebezpečí zjednodušování.

„O tom, kdo tehdy kritizoval Bushovu administrativu, se hned řikalo, že pracuje pro Kreml. A dodnes je tato debata vyhocená. Jde o černobílé vidění světa. Připadá mi, že je to jakýsi psychologický moment, že chceme vidět svět takto, protože se v něm pak jednodušeji orientujeme. Ale takhle to dělat nemůžeme,“ uzavírá Kozák.

Poslechněte si celý rozhovor s dnešním hostem Osobnosti Plus a dozvíte se více i o jeho knize s provokativním názvem České procitnutí z amerického snu.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/cernobile-videni-sveta-je-snaha-o-zjednodusit-si-v-nem-orientaci-rika-8079797>

Výseky z normalizace. Josef Chuchma fotil v šedivé době vojáky i tancovačky

23.9.2019 ct24.cz str. 00 Kultura
hridej

Publicista a kritik Josef Chuchma o fotografii nejen píše. Sám fotil od dětství a má za sebou několik výstav portrétů. Nyní poprvé uveřejnil snímky, které pořídil ještě coby student žurnalistiky. Výstavu nazvanou Výseky (z normalizace) představuje pražská Leica Gallery.

Fotil od třinácti let, většinu snímků vidí ale veřejnost poprvé až nyní. Dlouhé roky zůstávaly negativy schované v šuplíku. Josef Chuchma vybíral své fotografie pro výstavu v galerii Leica ze stovek filmů exponovaných od roku 1975 do první poloviny osmdesátých let.

„Po těch čtyřiceti letech nazrál čas se na to podívat z odstupu. Říkal jsem si, jestli ty fotky unesou výstavní prezentaci. Jestli to není jenom něco, co jsem si prostě fotil a ono to s časem zmizí. Doufám, že ne,“ uvažuje Chuchma, který v současnosti působí jako editor portálu ArtZóna České televize.

Vojenské přísahy i náboženské pouti

Nejstarším snímkem výstavy je portrét Josefa Sudka. Do ateliéru vstoupil tehdy patnáctiletý Chuchma se sbírkou sudkovských knih, které nesl mistrovi k podpisu. Kromě portrétů hudebníků, spisovatelů nebo divadelníků fotografoval také děti na ulici, dění ve svém oblíbeném antikvariátu, prvomájové průvody nebo lidové slavnosti.

„To byly letní taneční parkety v pražském parku kultury Julia Fučíka, což je dnešní Výstaviště, nebo na Žofíně. Tehdy se tam scházeli důchodci, lidé tancovali a byl to takový zvláštní uzavřený mikrokosmos v rámci té šedivé normalizační Prahy, kam jsem vlastně rád docházel,“ vzpomíná.

Odkaz

„Chci být součástí.“ Fotografie Jana Šibíka dokumentují, jak se v roce 1989 měnil svět

Zadní část výstavního prostoru patří dvěma samostatným cyklům, vojenským přísahám v Praze a náboženským poutím v polské Čenstochové. Desítky černobílých snímků Josefa Chuchmy jsou pořízené klasickou technikou a spadají do kategorie humanistického dokumentu. Výstava v galerii Leica je k vidění do 3. listopadu.

Profil

Josef Chuchma

Narodil se v roce 1959 v Praze. Maturoval na střední průmyslové škole elektrotechnické, vystudoval Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy (1984). Nastoupil do kulturní rubriky týdeníku Mladý svět, v roce 1993 přešel do kulturní rubriky týdeníku Respekt. V letech 1994 až 2002 vedl kulturní rubriku deníku Mladá fronta DNES. Pracoval také v Lidových novinách nebo v České televizi. Řadu let vedl na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy kritický seminář o recenzování fotografie.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/2932280-vyseky-z-normalizace-josef-chuchma-fotil-v-sedive-dobe-vojaky-i-tancovacky>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Spolupracovníci Hawkinga se sjeli do Prahy, diskutují o speciálním laseru

23.9.2019 eurozpravy.cz str. 00

EuroZpravy.cz

Spolupracovníci zesnulého fyzika Stephena Hawkinga z programu Breakthrough Initiative (BI), jehož byl duchovním otcem, diskutují tento týden v Praze o výzkumu a vývoji supersilného laseru pro mezihvězdné cestování.

Projekt Starshot má pomocí laseru umožnit vyslání nanosond k hvězdě Proxima Centauri, což je nejbližší hvězda od sluneční soustavy, uvedl na dnešní tiskové konferenci výkonný ředitel BI Pete Worden.

Vědce, inženýry a politology, kteří na projektu Starshot pracují, zajímá mimo jiné schopnost českých výzkumných center na vývoji laseru spolupracovat. Tématem diskusí je také to, za jakých politických podmínek je realistické takto silný laser postavit a nenarušit stabilitu mezinárodní bezpečnosti.

O tématu se bude diskutovat na několika setkáních včetně Mezinárodního symposia české zahraniční politiky pořádaného Ústavem mezinárodních vztahů a na Prague SpaceApps Laser Workshop pořádaném **Fakultou sociálních věd** Univerzity Karlovy, laserovým centrem HiLase a opět Ústavem mezinárodních vztahů.

Světznámý britský fyzik Hawking, který byl kvůli neurodegenerativní chorobě ochrnutý, zemřel ve věku 76 let loni v březnu. Byl považován za nástupce Isaaka Newtona a Alberta Einsteina. Svými poznatky o vzniku vesmíru, o velkém třesku a černých dírách výrazně přispěl k rozvoji lidského poznání. Své znalosti předával i veřejnosti, vysoce ceněná je především jeho populárně vědecká publikace Stručná historie času.

Proxima Centauri je nejbližším hvězdným sousedem Slunce, nachází se ve vzdálenosti něco málo přes čtyři světelné roky. V převodu na kilometry činí vzdálenost 40 bilionů kilometrů. Jde o takzvaného červeného trpaslíka. Tyto hvězdy jsou chladnější než Slunce, zato ale mohou vyzařovat intenzivní rentgenové a ultrafialové záření, což představuje jeden z problémů pro případnou přítomnost života na planetách, které je obíhají.

Projekt mezihvězdných cest sond, které budou schopny dosáhnout nejbližších hvězd během dvacetiletého letu, ohlásili Hawking a ruský miliardář a mecenáš vědeckého výzkumu Jurij Milner v roce 2016. Předpokladem je, že zařízení poletí jednou pětinou rychlosti světla. Milner do výzkumu pslibil vložit 100 milionů dolarů (takřka 2,4 miliardy korun). K projektu se připojil mimo jiné zakladatel Facebooku Mark Zuckerberg.

URL| <https://eurozpravy.cz/veda-a-technika/veda/spolupracovnici-hawkinga-se-sjeli-do-prahy-diskutuji-o-specialnim-laseru.5ebb3275/>

A co si myslí ženy

23.9.2019 Respekt str. 14 Téma

silvie lauder , kate řina šafaříková

Proč české ženy (ne)chtějí být víc slyšet

Toto pondělí jde do tisku další z mnoha položek rozmáchlé české knižní produkce. Obsahuje celkem osmnáct obsáhlých rozhovorů se „zajímavými osobnostmi českého veřejného života“, a přestože svazek s názvem Rozhovory na hraně zítřka vyjde v nakladatelství 65. pole až koncem října, už nyní vzbudil rozruch. Pohled na jednoduchou elegantní obálku, na níž jsou zobrazena jména zpovídáných osobností, prozrazuje proč. Autor

Adam Folta zde „na hraně zítřka“ rozmlouvá výhradně s muži – ekonomem Tomášem Sedláčkem, novinářem Jindřichem Šídlm či podnikatelem Karlem Janečkem.

Foltova kniha se stala spouštěčem dalšího kola debaty, která v Česku probublává už delší dobu, a to jak na sociálních sítích, tak v klasických médiích. Její ústřední otázka zní: Proč v českém veřejném prostoru najdeme tak málo žen? Hledání vysvětlení (ne)přítomnosti žen v českém veřejném životě v posledních měsících nabírá na síle – s hromadícími se historickými milníky a s nimi spojenými akcemi a debatami a v době plné občanských protestů, rušného politického dění a velkých společenských změn zdejší nepoměr vystupuje do popředí obzvláště výrazně.

Krátce před Rozhovory na hraně zítřka přitáhl pozornost sborník esejů Česko na křižovatce. Vývoj zdejší společnosti od nástupu mocenského dua Andrej Babiš – Miloš Zeman v něm bilancuje šestnáct mužů a jedna žena. Ani jinde ve veřejném prostoru není ženský hlas příliš slyšet. Během protestů organizovaných sdružením Milion chviliek pro demokracii na pódii vystoupilo minimum řečnic. Ženy chybějí na veřejných debatách o politických i společenských otázkách i dalších veřejných akcích, a to i když se jich téma týká zcela bytostně. Letos v únoru bylo kupříkladu slavnostně otevřeno v pražské Nemocnici Na Bulovce Centrum porodní asistence – a ministr zdravotnictví Adam Vojtěch se z události na sociálních sítích musel pochlubit fotkou, na níž je sedm mužů a nula žen.

Kritice dlouhodobě čelí i masová média. Zatímco ve zpravodajství je poměr reportérů a reporterek ve většině redakcí vyrovnaný, v komentářové sekci jsou ženy obvykle ve výrazné menšině – to koneckonců platí i pro tento list.

Pod ještě větším drobnohledem je situace v médiích veřejné služby, jimž pluralitu různého typu ukládá zákon. V hlavních názorových pořadech dlouhodobě výrazně převažují mužští hosté. Český rozhlas má od minulé středy tuto nerovnováhu doloženou výzkumem agentury Focus, která analyzovala pluralitu a vyváženost stanice ČRo Plus na vzorku devíti týdnů vysílání na jaře letošního roku. „Největší chybou, kterou jsme objevili, je totální genderová nevyváženost,“ říká autor studie, sociolog médií Jaromír Volek. Týká se to opět zejména komentářů – ve sledovaném období komentovalo aktuální události čtyřicet sedm lidí, z toho pouze sedm žen.

Nabízející se zkratka o zlých mužích bránících ženám ve veřejném projevu ovšem není v tomto případě přesná. „Nemyslím, že to je výsledek nějakého machistického popírání žen,“ komentuje výsledky své práce Jaromír Volek. „Spíše to ukazuje, jak pevné jsou v Česku kulturní vzorce a jak málo se za posledních třicet let změnily.“ Spektrum zmíněných vzorců je v tomto případě velmi zajímavé a především velmi široké.

Je to divné

Adama Foltu (27) reakce na jeho knihu vcelku zaskočila. „Přijde mi to nefér, ta knížka přece ještě ani nevyšla,“ říká spíš zklamaně než rozladěně, i když nakonec se smíchem uzná, že podobnou reklamu moc knih z tisíců svazků vychrlených ročně na tuzemský trh nemá. Vystudovaného novináře, který pracuje jako odpovědný redaktor odborného časopisu pro „nelékařské zdravotnické pracovníky“ Florence, myšlenka na knihu rozhovorů napadla předloni, když jako dobrovolník jihlavského filmového festivalu vezl na letiště hosta přehlídky, amerického psychologa Philipa Zimbarda. V autě s autorem slavného stanfordského experimentu pořídil improvizovaný rozhovor a pojal nápad sestavit z podobně inspirativních rozhovorů celou knihu. Sestavu jako čistě mužskou neplánoval, a když se mu hromadil jeden „chlapský“ rozhovor za druhým, začal to řešit s nakladatelem Tomášem Brandejsem z 65. pole.

„Zdalo se nám divné, že tam není žádná žena,“ říká Folta. Nakladatelství se terčem kritiky stalo v tomto směru už v roce 2016, kdy se ve sborníku futuristických esejů objevily vedle osmnácti autorů pouhé dvě autorky. Folta podle svých slov oslovil asi sedm známých žen, které ale buď vůbec nereagovaly nebo rozhovor odmítly (např. šéfka Google ČR Taťána le Moigne). „Problém byl v tom, že muži souhlasili téměř všichni a šli do toho bez okolků,“ vysvětluje. Situaci nakonec vyřešil plánem navázat na mužský výběr výběrem čistě ženským. Nápad je však zcela v plenkách. Podobně je na tom editor sborníku Česko na křižovatce a spoluzakladatel vydavatelství Zed' Jan Dražan. Tvrdí, že oslovil šest autorek a ty s výjimkou novinářky Sabiny Slonkové všechny odmítly. Nejčastěji uvedly, že nemají čas. Muži naopak ve většině případů kývli. „Oslovili jsme primárně novinářky-komentátorky, u kterých víme, že jsou zvyklé hodnotit veřejné dění a umějí psát. A komentátorek je prostě u nás výrazně méně než komentátorů,“ odpovídá Dražan na dotaz, proč neoslovili šestnáct a více žen, tak jako v případě mužů. Zároveň neřešili, zda ženám nejít naproti úpravou podmínek, aby jich získali víc. „To jsme dělali jen u těch, kdo souhlasili, že nám napíšou text, a později potřebovali třeba prodloužit termín odevzdání,“ dodává Dražan.

Na neochotu novinářek a expertek zapojit se narážejí také v Českém rozhlase. „Třeba tady Patricii přesvědčuju asi rok, aby psala komentáře,“ říká šéf komentářové sekce Českého rozhlasu Plus Radko Kubičko v kavárně ČRo po konci prezentace zmiňovaného výzkumu Focusu s pohledem na vedle stojící kolegyni, která souhlasně pokýve hlavou. Patricie Polanská pracuje jako vedoucí programu ČRo Plus, před nástupem do

rozhlasu psala dvanáct let do Zemských nebo Hospodářských novin, mimo jiné i komentáře. „Odmítám to, protože prostě nemám čas,“ krčí omluvně rameny Polanská, která ale zároveň situaci vnímá z obou stran. Jako šéfka kontinuálního vysílání, kde jsou neustále potřeba respondenti ochotní rychle okomentovat široké spektrum témat, má sama bohatou zkušenost s důvody, které novinářky či expertky vedou k tomu, že nabídky odmítají. Je jich opravdu spousta.

Čas, děti, odsudky

Spisovatelka Kateřina Tučková a novinářka Saša Uhlová jsou jedněmi z těch žen, které letos na jaře Dražan oslovil a které odmítly. Kateřina Tučková byla v té době krátce těhotná, nebylo jí dobře a tvrdí, že v jejích silách tehdy bylo zvládnout pouze dlouho dohodnuté texty. „Nechtěla jsem žádnou dodatečnou práci, navíc tato měla krátký, ani ne měsíční deadline,“ říká spisovatelka.

Saša Uhlová se na začátku roku cítila přetížena. Má čtyři děti, pracovat mohla pár hodin dopoledne, psaní článků doháněla po nocích a nabídky na komentáře nebo účast v debatách – kterých jí chodí „několik do týdne“ – odmítala. „Byla jsem ve skluzu, proto jsem řekla ne,“ vysvětluje Saša Uhlová. Teď už by prý asi neodmítla. „Všechny děti chodí od září do škol a školek a já mám přes den celých sedm hodin v kuse, kdy můžu pracovat. Úplně cítím, jak se mi mění život,“ dodává.

Zatímco pro muže je sedm hodin na práci samozřejmost, pro většinu žen zejména s malými dětmi jde o luxus. Péče o potomky i domácnost leží v konzervativní české společnosti dominantně na ženách a na rozdíl od svých německých či francouzských kolegyně nemohou využít velkorysou síť státních jeslí a školek, které by mohly navštěvovat děti mladší tří let a ženám by to poskytlo prostor pracovat – a třeba vstupovat do veřejné debaty. Akademička se zaměřením na Německo Zuzana Lizcová připomíná zákon z roku 2013, jímž se v Německu garantovalo místo v obecních jeslích pro každé roční dítě. „A dnes je možné pozorovat nástup komentátorek v tamních novinách a žen ve veřejné debatě obecně. Stát vyšel ženám vstříc a ty toho prostoru využily. U nás se to neděje.

Tak jak je nastavená péče o děti, přispívá stát spíš k vysokému podílu uhnaných matek, které jsou z debaty vyřazené,“ říká Zuzana Lizcová.

Radek Špicar ze Svazu průmyslu a dopravy ČR má zkušenosti s tím, že i když mají jeho kolegyně volnější ruce – například proto, že už mají odrostlejší děti –, chybí jim sebevědomí. „Velmi často se u žen setkávám s tím, že si nevěří, že mají svoji oblast natolik dokonale zvládnutou, aby ji mohly veřejně komentovat,“ říká viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR a dlouhodobě jeden z neaktivnějších účastníků veřejného života v zemi. „My muži, když máme téma zvládnuté na 60–65 procent, jdeme do toho. Naproti tomu ženy se často necítí na stručný komentář do médií, ani když znají 95 procent. Musím svoje kolegyně velmi často motivovat, že to zvládnou. A mnohdy se mi to nedaří,“ pokračuje Špicar. To nakonec potvrzují pracovníci rozhlasu a televize: sebedůvěra respondentek ještě klesne, když je nutné věc okomentovat rychle a bez velké přípravy.

Špicar zároveň připouští, že má zkušenosti s tím, s čím se naopak často ženy, jež se rozhodly vystoupit z anonymity, potýkají. Totiž že se hodnotí jejich zevnějšek spíš než obsah toho, co řekly. Některým účastnicím vidina komentování jejich vzhledu vadí do té míry, že si televizní nebo jiný „vizuální“ výstup raději odpustí. Ženy rovněž čelí většímu riziku nenávistných útoků, když jdou se svojí kůží na trh.

„Jednoznačně,“ odpověděla třeba Ioni v prosinci v rozhovoru pro Respekt finská novinářka Jessikka Aro na otázku, zda se nějak liší způsob, jakým internetoví trollové útočí na ni a na její mužské kolegy. „Hodně z těch útoků míří na mě jako na ženu, třeba na můj vzhled.“ Jedna finská univerzita před několika lety analyzovala projevy nenávisti a zjistila, že vůči ženám se objeví mnohem rychleji, jsou násilnější a sexualizované. „Mužům obvykle nikdo znásilněním nehrozí,“ shrnuje data Aro.

Odejdu jinam

Novinářka serveru Echo24.cz Lenka Zlámalová, která si vybuchovala status veřejné komentátorky a často vystupuje v nejrůznějších debatách, v této situaci doporučuje ženám víc odvahy. Ženy podle ní prostor v zemi mají a překážky, které zmiňují – ať už nedostatek času nebo hodnocení jejich vzhledu spíš než erudice – si zhusta způsobují samy. „Skuhrání na nedostatek času je jen špatná organizace a nedostatek vůle. Kdo si neumí zorganizovat čas ve vlastním životě, neměl by mít ambici mluvit do veřejné debaty,“ říká Zlámalová. Ženy samy se podle ní pouze musí víc snažit. „Být krásné, chytré, odvážné, zvědavé a autentické. Jiné nikdy nebudou ve veřejné debatě zajímavé. Je to každodenní tvrdá práce,“ míní novinářka.

Faktem ovšem zůstává, že muži mají – minimálně co do „krásy“ a volného času – vstup na scénu snazší. Než se však dostaneme k tomu, co dělat, aby se situace změnila, je namísto vypořádat se s otázkou, proč je vůbec dobré, aby se tak stalo.

„Osobně bych se cítil trapně, pokud by expertky u kulatého stolu nebyly,“ říká třeba Věnek Bonuš, analytik Rekonstrukce státu, která tento týden společně s pirátským místopředsedou sněmovny Vojtěchem Pikalem pořádá expertní debatu o ústavní žalobě na prezidenta. Když Bonuš zjistil, že mezi potvrzenými hosty není žádná ústavní právnička či politoložka, věnoval speciální úsilí tomu, aby se v debatě objevily – oslovil celkem deset expertek, konzultoval potenciální jména dalších s akademickými institucemi i neformálními sdruženími typu Žen v právu. A přestože nakonec jedna kývla, v oslovování pokračoval dál tak, aby expertky tvořily v panelu alespoň třetinu. „V 21. století nepovažuji za společensky akceptovatelné, aby ženy, které tvoří padesát procent populace, neměly své zastoupení ve všech sférách společnosti, včetně veřejných debat. Zvláště pokud se jedná o debatu k tak významnému současnému tématu,“ vysvětluje Bonuš důvody nasazení a dodává další: veřejně vystupující lidé fungují jako vzory pro ostatní a podoba debat určuje, co je a co není normální.

Zmiňovaný sociolog Jaromír Volek k argumentu reprezentace a nastavování vzorů přidává rozměr, na který by měli slyšet všichni. „Když bude třeba rádio Plus mluvit výhradně jazykem mužů v seniorním věku, tak to stanici poškodí,“ říká Volek. „Pokud totiž jako divák nemáte pocit, že jsou reprezentovány vaše zájmy, tak odcházíte jinam.“ Jinými slovy – je v zájmu nositelů sdělení odrážet společnost co nejvěrněji, jinak zkrátka o část publika přijdou.

Ireně Kalhousové zvoní mobil ještě dřív, než usedneme za stůl. Volá produkce ČT24. Je úterý 17. září, den izraelských parlamentních voleb, a ona má nabídku jít zhodnotit výsledek do večerní zpravodajské relace. Patří mezi přední české experty na Izrael a ten den ji média nahánějí už poněkolkáté.

Vždycky to tak ale nebylo. Čtyřicetiletá akademička z pražské **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy se smíchem vzpomíná, jak okolo roku 2002, když studovala na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě a byla života v Izraeli plná, napsala na obecný kontaktní e-mail do České televize, že se nabízí s komentováním izraelských událostí. Co se s jejím e-mailem následně stalo, už nezjišťovala, faktem ale je, že se jí po čase začala média do Izraele ozývat. „Udělal jsem ten první krok. Dala jsem o sobě vědět. A vyšlo to,“ vypráví politoložka.

Pasivním médiím a organizátorům akcí mohou jít ženy připravené vstoupit do veřejné arény „naproti“. Podobně jako Kalhousová se takto začala vyjadřovat řada dalších, veřejně aktivních žen. „Když mě něco zajímá, prostě se ozvu, že bych o tom chtěla něco napsat,“ říká právnička Šárka Homfray, která vedle svojí hlavní práce pro české odbory píše pravidelně komentáře mimo jiné pro internetový Deník Referendum nebo server Heroine.cz a účastní se kolem čtyř debat do měsíce.

Saša Uhlová má podobně jako Radek Špicar zkušenosti s nedostatkem sebevědomí žen, které se zdráhají vystoupit z anonymity a přispět do debaty. „Musí to překonat. Jednou z cest může být nabídnout se levicovým webům jako Alarm, protože v prostředí levice je genderová vyváženost vyhledávaná,“ říká novinářka. Zuzana Lizcová, jež také působí na pražské **FSV UK** a má dvě školou povinné děti, zmiňuje konkrétní praktické kroky, ke kterým je potřeba přistoupit, pokud se mají do veřejné debaty vtáhnout ženy. „Například nepořádat diskusní panely mezi čtvrtou a sedmou hodinou večer, kdy řada žen musí vyzvednout děti ze škol a školek a věnovat se jim,“ říká. Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pak má například projekt na sestavení veřejné databáze žen expertek na zahraniční, evropskou a bezpečnostní politiku, které by byly k dispozici médiím, školám, úřadům k odborným komentářům. AMO se tu inspirovala existující americkou databází s vypovídajícím názvem Women Also Know Stuff. com (Ženy také leccos vědí), která chtěla dostat víc ženského hlasu do americké debaty a soudě podle ohlasu stránky se to daří.

Recept tedy vypadá zdánlivě banálně – všichni zúčastnění musí udělat krok navíc. „Mít dobré úmysly nestačí,“ shrnuje prestižní vědecký časopis Nature ve dva týdny starém textu, který se věnuje zastoupení vědkyň v diskusních panelech a na konferencích. Nature doporučuje soustavnou, promyšlenou politiku, jež bude vědkyně podporovat na všech zmiňovaných „rizikových“ místech a vycházet jim vstříc. Přičemž podle ne úplně ojedinělého názoru je nutné mezi aktéry, kteří musí udělat krok navíc, třeba zařadit i veřejně aktivní muže.

„Reflexe podmínek – a to jakýchkoli – je pro působení ve veřejném prostoru důležitá,“ říká dokumentaristka a novinářka Apolena Rychlíková, která na problém zastoupení žen dlouhodobě upozorňuje a minulý týden k sérii textů přidala také sloupek do literární revue Prostor. Připomíná akci z Polska, kde muži kolem časopisu Krytyka Polityczna a dalších levicových médií chodili na debaty obsazené jen muži na protest v dámských šatech a s make-upem. „Muži, kteří veřejně vystupují, by měli přijmout svou odpovědnost,“ shrnuje nutný zlom Rychlíková. „A do debaty, kde budou jenom muži, prostě nejít,“ doplňuje ji Irena Kalhousová. X www.respekt.cz/audio

„Tak jak je nastavená péče o děti, přispívá stát spíš k vysokému podílu uhnaných matek, které jsou z debaty vyřazené.“ „My muži, když máme téma zvládnuté na 60–65 procent, jdeme do toho. Naproti tomu ženy se často necítí na stručný komentář do médií, ani když znají 95 procent.“ Falešné vousy S nízkým podílem žen v celospolečenské debatě se před lety potýkala například Francie. Levicové vlády ale v minulých dekáдах

prosadily několik norem o rovném zastoupení mužů a žen a navíc se ve Francii v roce 2008 zrodila specifická guerilla – hnutí La Barbe (Vousy), které si dalo za cíl zesměšňovat bezdůvodné zvýhodňování mužů. Mladé francouzské feministky si nasazovaly na obličej falešné vousy a narušovaly čistě mužská dostaveníčka typu výroční debaty o stavu veřejnoprávních médií anebo opakovaně demonstrovaly před pařížským Pantheonem, kde mezi francouzskými velikány leží jedna jediná žena, fyzička Marie Curie-Sklodowska. „Následkem těchto kroků se hodně věcí ve Francii změnilo. Čistě mužské diskusní panely jsou dnes společností považovány za nepřijatelné, pokud k tomu není specifický důvod,“ říká šéfkomentátorka deníku Le Monde Sylvie Kauffmann.

Foto autor| foto milan jaroš

Foto autor| foto a rchiv Ireny Kalhousové

Foto autor| foto profimedia.cz

Foto popis| „Musí to překonat.“ (Saša Uhlová)

Foto popis| „Muži by do debat, kde jsou jenom muži, neměli chodit.“ (Vpravo Irena Kalhousová)

Černobílé vidění světa je snaha o to, zjednodušit si v něm orientaci, říká amerikanista Kozák

23.9.2019 rozhlas.cz str. 00

autoři: Barbora Tachecí, Kateřina Tesařová

Kryštof Kozák působí jako zástupce vedoucího Katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Stejně jako své studenty, vtahuje do aktuální problematiky USA a souvislostí i čtenáře čerstvě vydané publikace České probuzení z amerického snu.

„Měli bychom se na Spojené státy dívat ne tak, že je tam všechno buď nejlepší, nebo naopak nejhorší, ale vidět tu, z mého pohledu, nádhernou a inspirativní různorodost názorů a debat, které tam probíhají,“ říká.

Odborník přitom upozorňuje na podobnost témat, o kterých se ve Spojených státech vedou spory. Jako příklad uvádí otázku zdravotnictví a školství. Je tedy možné se poučit. Odmítá také vidět Ameriku jako monolit.

Čtěte také

Zahraniční politika prezidenta Trumpa je v troskách, tvrdí politolog Zakaria

„V USA existují dramatické regionální rozdíly. Také společnost je velmi rozdělená,“ poznamenává Kozák a upozorňuje na to, jak silně polarizuje společnost osoba amerického prezidenta, a to i v Čechách. A překvapivě dokládá, že Donalda Trumpa není možné pokládat za politika s pravicovým pohledem na ekonomiku.

„Trump velmi brzdí světový obchod. To znamená, že klasická ekonomická pravice, která je postavená na světovém trhu a volném obchodu, by z něho neměla být až tak nadšená,“ soudí.

Černobílé vidění světa je snaha o to, zjednodušit si v něm orientaci

Kryštof Kozák

Bush a nebo Kreml

Kozák se mimo jiné dotýká také problému války v Iráku, kterou rozpoutaly Spojené státy. V souvislosti s hodnocením tehdejších kroků americké vlády hovoří o nebezpečí zjednodušování.

„O tom, kdo tehdy kritizoval Bushovu administrativu, se hned říkalo, že pracuje pro Kreml. A dodnes je tato debata vyhrocená. Jde o černobílé vidění světa. Připadá mi, že je to jakýsi psychologický moment, že chceme vidět svět takto, protože se v něm pak jednodušeji orientujeme. Ale takhle to dělat nemůžeme,“ uzavírá Kozák.

Poslechněte si celý rozhovor s dnešním hostem Osobnosti Plus a dozvíte se více i o jeho knize s provokativním názvem České procitnutí z amerického snu.

Spustit audio

Související

Spojené státy americké jsou sice centrem světové vědy, ta ale dvě třetiny tamních obyvatel vůbec nezajímá. O tom, jak politika a věda fungují v USA, hovořil v Magaz...

Předávání moci do rukou nově zvoleného amerického prezidenta začalo. Donald Trump složí slavnostní přísahu až 20. ledna. Už teď má ale speciální ochranu a začíná j...

Americký prezident Donald Trump přijal ve Washingtonu ruského ministra zahraničí Sergeje Lavrova, který pak jednal se svým protějškem Rexem Tillersonem. Všichni pol...

CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku

23.9.2019 businessinfo.cz str. 00 CzechTrade
CzechTrade

Dvě zahraniční kanceláře agentury CzechTrade – v polské Varšavě a v srbském Bělehradě – mají od poloviny prázdnin nové vedoucí.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Polsku je od 29. července Ivo Šipl. Před příchodem do CzechTradu působil v letech 2015 až 2019 na pozici obchodního manažera pro společnost Howden ČKD Compressors v Praze. Dříve pracoval ve švédsko-polské finanční skupině na pozici obchodního asistenta. Jako jeden z prvních zaměstnanců měl na starost budování české pobočky se sídlem ve Varšavě. Ivo Šipl je absolventem VŠB – Technické univerzity v Ostravě a dlouhodobě navštěvoval Polský institut v Praze.

„Z Polska se stává moderní a vlivná země Evropy. Polská vláda výrazně investuje nejen do energetické, vojenské, ale i dopravní infrastruktury. Ukazatelem, který potvrzuje rostoucí blahobyt země, je index SEDA společnosti Boston Consulting Group, z něhož vyplývá, že Polská republika za posledních 10 let poskočila v žebříčku hodnocení ze 42. na 32. pozici. Pro srovnání, ČR se ve stejném časovém horizontu posunula pouze o tři místa nahoru. S rostoucí životní úrovní se zvyšuje zájem Poláků o české zboží a zcela pochopitelně se tak na našeho souseda se zaměřuje čím dál více českých firem,“ říká Ivo Šipl.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Srbsku se sídlem v Bělehradě je od letošního srpna Martin Šmejč. Před vysláním do Srbska působil v rámci CzechTradu jako exportní konzultant pro firmy v oboru strojírenství a kovovýroby, podílel se na organizaci několika zahraničních výstav a spolupracoval mimo jiné i na přípravě velmi úspěšného dodavatelského fóra Sourcing Days Tschechien v Plzni. Martin Šmejč je absolventem Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze. Ve volném čase se rád věnuje literatuře faktu a sportovním aktivitám.

„Srbsko je pro české exportéry nejbližší teritorium mimo Evropský hospodářský prostor a jednotný trh EU. Zároveň však nabízí výhody bezcelního obchodu nejen s EU, ale i s Tureckem a Ruskou federací, nejnižšího daňového zatížení právnických osob v Evropě a rozvinutého průmyslového dědictví bývalé Jugoslávie. Především se však jedná o zemi šikovných lidí, kteří vůči Čechům chovají nebývalé sympatie dané mnohdy historickými souvislostmi, ale v současné době i vysokou kvalitou českých výrobků za přijatelnou cenu. Srbský trh rozhodně nepatří k jednoduchým – čeští exportéři se musí obrnit trpělivostí a v případě větších projektů nabídnout i přidanou hodnotu. Z dlouhodobého hlediska se na místním trhu rozhodně uplatní české firmy z oblasti vodního hospodářství, stavebnictví a zemědělství. V blízké budoucnosti se dá očekávat také značný rozvoj na poli e-commerce, inovativních technologií a robotiky,“ říká Martin Šmejč.

Nabídka služeb agentury CzechTrade

URL| <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/czechtrade-ma-nove-reditele-kancelari-v-polsku-a-srbsku-125003.html>

CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku

23.9.2019 politicke-listy.cz str. 00

Dvě zahraniční kanceláře agentury CzechTrade – v polské Varšavě a v srbském Bělehradě – mají od poloviny prázdnin nové vedoucí.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Polsku je od 29. července Ivo Šipl. Před příchodem do CzechTradu působil v letech 2015 až 2019 na pozici obchodního manažera pro společnost Howden ČKD Compressors v Praze. Dříve pracoval ve švédsko-polské finanční skupině na pozici obchodního asistenta. Jako jeden z prvních zaměstnanců měl na starost budování české pobočky se sídlem ve Varšavě. Ivo Šipl je absolventem VŠB – Technické univerzity v Ostravě a dlouhodobě navštěvoval Polský institut v Praze.

„Z Polska se stává moderní a vlivná země Evropy. Polská vláda výrazně investuje nejen do energetické, vojenské, ale i dopravní infrastruktury. Ukazatelem, který potvrzuje rostoucí blahobyť země, je index SEDA společnosti Boston Consulting Group, z něhož vyplývá, že Polská republika za posledních 10 let poskočila v žebříčku hodnocení ze 42. na 32. pozici. Pro srovnání, ČR se ve stejném časovém horizontu posunula pouze o tři místa nahoru. S rostoucí životní úrovní se zvyšuje zájem Poláků o české zboží a zcela pochopitelně se tak na našeho souseda se zaměřuje čím dál více českých firem,“ říká Ivo Šipl.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Srbsku se sídlem v Bělehradě je od letošního srpna Martin Šmejč. Před vysláním do Srbska působil v rámci CzechTradu jako exportní konzultant pro firmy v oboru strojírenství a kovovýroby, podílel se na organizaci několika zahraničních výstav a spolupracoval mimo jiné i na přípravě velmi úspěšného dodavatelského fóra Sourcing Days Tschechien v Plzni. Martin Šmejč je absolventem Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze. Ve volném čase se rád věnuje literatuře faktu a sportovním aktivitám.

„Srbsko je pro české exportéry nejbližší teritorium mimo Evropský hospodářský prostor a jednotný trh EU. Zároveň však nabízí výhody bezcelního obchodu nejen s EU, ale i s Tureckem a Ruskou federací, nejnižšího daňového zatížení právnických osob v Evropě a rozvinutého průmyslového dědictví bývalé Jugoslávie. Především se však jedná o zemi šikovných lidí, kteří vůči Čechům chovají nebývalé sympatie dané mnohdy historickými souvislostmi, ale v současné době i vysokou kvalitou českých výrobků za přijatelnou cenu. Srbský trh rozhodně nepatří k jednoduchým – čeští exportéři se musí obrnit trpělivostí a v případě větších projektů nabídnout i přidanou hodnotu. Z dlouhodobého hlediska se na místním trhu rozhodně uplatní české firmy z oblasti vodního hospodářství, stavebnictví a zemědělství. V blízké budoucnosti se dá očekávat také značný rozvoj na poli e-commerce, inovativních technologií a robotiky,“ říká Martin Šmejč.

O agentuře CzechTrade

CzechTrade je agentura na podporu obchodu a již více než 20 let je partnerem českých firem na jejich cestě k exportním úspěchům. Jejím cílem je usnadnit českým firmám rozhodování o výběru vhodných teritorií, zkrátit dobu vstupu na daný trh, podpořit aktivity směřující k dalšímu rozvoji firmy v zahraničí, a především eliminovat rizika spojená se vstupem na nové, neznámé trhy. Agentura CzechTrade disponuje sítí 51 zahraničních kanceláří na pěti kontinentech.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

URL| <http://www.politicke-listy.cz/?goto=208504-czechtrade-ma-nove-reditele-kancelari-v-polsku-a-srbsku.html>

CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku

23.9.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Dvě zahraniční kanceláře agentury CzechTrade – v polské Varšavě a v srbském Bělehradě – mají od poloviny prázdnin nové vedoucí.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Polsku je od 29. července Ivo Šipl. Před příchodem do CzechTradu působil v letech 2015 až 2019 na pozici obchodního manažera pro společnost Howden ČKD Compressors v Praze. Dříve pracoval ve švédsko-polské finanční skupině na pozici obchodního asistenta. Jako jeden z prvních zaměstnanců měl na starost budování české pobočky se sídlem ve Varšavě. Ivo Šipl je absolventem VŠB – Technické univerzity v Ostravě a dlouhodobě navštěvoval Polský institut v Praze.

„Z Polska se stává moderní a vlivná země Evropy. Polská vláda výrazně investuje nejen do energetické, vojenské, ale i dopravní infrastruktury. Ukazatelem, který potvrzuje rostoucí blahobyť země, je index SEDA společnosti Boston Consulting Group, z něhož vyplývá, že Polská republika za posledních 10 let poskočila v žebříčku hodnocení ze 42. na 32. pozici. Pro srovnání, ČR se ve stejném časovém horizontu posunula pouze o

tři místa nahoru. S rostoucí životní úrovní se zvyšuje zájem Poláků o české zboží a zcela pochopitelně se tak na našeho souseda se zaměřuje čím dál více českých firem,“ říká Ivo Šipl.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Srbsku se sídlem v Bělehradě je od letošního srpna Martin Šmejč. Před vysláním do Srbska působil v rámci CzechTradu jako exportní konzultant pro firmy v oboru strojírenství a kovovýroby, podílel se na organizaci několika zahraničních výstav a spolupracoval mimo jiné i na přípravě velmi úspěšného dodavatelského fóra Sourcing Days Tschechien v Plzni. Martin Šmejč je absolventem Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze. Ve volném čase se rád věnuje literatuře faktu a sportovním aktivitám.

„Srbsko je pro české exportéry nejbližší teritorium mimo Evropský hospodářský prostor a jednotný trh EU. Zároveň však nabízí výhody bezcelního obchodu nejen s EU, ale i s Tureckem a Ruskou federací, nejnižšího daňového zatížení právnických osob v Evropě a rozvinutého průmyslového dědictví bývalé Jugoslávie. Především se však jedná o zemi šikovných lidí, kteří vůči Čechům chovají nebývalé sympatie dané mnohdy historickými souvislostmi, ale v současné době i vysokou kvalitou českých výrobků za přijatelnou cenu. Srbský trh rozhodně nepatří k jednoduchým – čeští exportéři se musí obrnit trpělivostí a v případě větších projektů nabídnout i přidanou hodnotu. Z dlouhodobého hlediska se na místním trhu rozhodně uplatní české firmy z oblasti vodního hospodářství, stavebnictví a zemědělství. V blízké budoucnosti se dá očekávat také značný rozvoj na poli e-commerce, inovativních technologií a robotiky,“ říká Martin Šmejč.

O agentuře CzechTrade

CzechTrade je agentura na podporu obchodu a již více než 20 let je partnerem českých firem na jejich cestě k exportním úspěchům. Jejím cílem je usnadnit českým firmám rozhodování o výběru vhodných teritorií, zkrátit dobu vstupu na daný trh, podpořit aktivity směřující k dalšímu rozvoji firmy v zahraničí, a především eliminovat rizika spojená se vstupem na nové, neznámé trhy. Agentura CzechTrade disponuje sítí 51 zahraničních kanceláří na pěti kontinentech.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: CzechTrade Popisek: CzechTrade.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/CzechTrade-ma-nove-reditele-kancelari-v-Polsku-a-Srbsku-597031>

Někteří kantoři nás zastrašovali, vzpomíná na listopad 1989 na katedře žurnalistiky Marek Wollner

23.9.2019 ct24.cz str. 00 Média
spicakovak

Vydávali informační letáky, časopisy, noviny. Fotografovali a natáčeli rozhovory v ulicích. Jak studenti žurnalistiky prožívali revoluční dny po 17. listopadu 1989? Téma dalšího dílu seriálu Mediální revoluce, který každou neděli vysílá pořad Newsroom ČT24.

Studenti pražské fakulty žurnalistiky se do listopadové stávkové přidali brzy, hned v sobotu 18. listopadu. „Škola byla otevřená, rozsvícená, spousta papírů, všichni tady běhali. Nikdo nevěděl, co se děje, a tak to vlastně začalo,“ popisuje dění Jiří Venclík – tehdy student třetího ročníku, dnes zástupce šéfkameramana České televize. Studentská stávka se záhy projevila i na budově školy, na průčelí se třeba objevil transparent s heslem „Chceme psát pravdu“.

Šlohlí jsme klíče a začali jsme tam bydlet, popisuje tehdejší student

Mezi studenty byl tehdy například Pavel Žáček, budoucí ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů a poslanec za ODS, budoucí moderátor Roman Pistorius, diplomat Václav Bartuška nebo Zdeněk Šámal, současný ředitel zpravodajství ČT. Na dobových fotografiích a záběrech lze vidět třeba i sportovního komentátora Jaromíra Bosáka.

„Šlohlí jsme klíče a řekli jsme, že nás odsud nikdo nedostane. Začali jsme tady bydlet. Přinesli jsme si spacáky, holky sem nanesly vaříče, jídlo, rychlovarné konvice,“ dodává Venclík. Někteří vyučující odešli, někteří se ke studentům přidali. Bez problémů se to ale neobešlo.

„Byla tam spousta vášní, někteří kantoři nám to přišli rozmlouvat. Působili v rámci takové kontrapropagandy, pokoušeli se některé studenty zastrašit,“ popisuje Marek Wollner, který byl tehdy členem stávkového výboru.

Učitelé studentům například nechtěli ponechat přístup k technice. „V jednu chvíli jsme se pokoušeli dostat z děkana kopírku, ale ty tehdy podléhaly naprosto přísné evidenci. A děkan nám tu kopírku nedal. Naštěstí se vždycky našel někde takový spiritus agens, který dokázal ty věci zařídit,“ popisuje Wollner.

Mezi kantory, kteří se studentů zastali, byla i Barbora Osvaldová, která působí i na dnešní **Fakultě sociálních věd** UK. Studenti jí volali už 17. listopadu večer, aby jí o stávce řekli. „Jediný problém byl, že já jsem o ně měla pořád strach. Pořád jsme se utěšovali, že existuje akademická svoboda a že by tam neměly vtrhnout třeba Lidové milice,“ říká dnes Osvaldová.

Wollner: Národní třída spolužáky radikalizovala

Podle Marka Wollnera se o protirežimní demonstrace zajímala pouze část studentů. Větší množství se jich přidalo až se 17. listopadem 1989. „Protože tam došlo k tomu dost brutálnímu zásahu, tak bych řekl, že spousta spolužáků, kteří do té doby ani moc nevěděli, co si mají myslet, tak na té demonstraci dostali pendrekem a velice je to zradikalizovalo,“ vysvětluje. „Díky tomu se pak ta škola dokázala jednodušeji sjednotit na tom, že bude stávkovat,“ dodává.

Stávkující studenti žurnalistiky se pak do dění zapojili především šířením informací. Přepisovali a kopírovali letáky, které pak dále roznášeli. „Vchod školy byl permanentně otevřený, stáli jsme tam s čajem a se štosy papírů. Lidé si ty letáky brali a naučili se sem chodit,“ popisuje Jiří Venclík.

Podle Wollnera se ale zároveň snažili, aby byli informovaní i lidé mimo Prahu. Pomáhali jim v tom třeba taxikáři. „Rozdávali jsme v ulicích. I když už třeba byla tma, tak jsme je rozhazovali, věšeli na sloupy. Pokoušeli jsme se dávat najevo, že to není jenom Praha,“ vypráví novinář.

V ulicích Prahy pak studenti fotografovali a natáčeli rozhovory s herci u nedalekého Národního divadla a s dalšími umělci a aktéry. Vydávali také své vlastní noviny a časopisy. Nebránilo jim v tom ani nedostatečné zázemí. „Dělali jsme takové... to ani nejde říct samizdatové noviny. Takové revoluční noviny. To znamená – nůžky, papír,“ dodává Venclík.

Od září do konce roku přináší pořad Newsroom ČT24 každý týden reportáž z cyklu Mediální revoluce. Jejím cílem je zaznamenat změny v médiích, které přišly se sametovou revolucí, i práci novinářů během klíčových dnů kolem 17. listopadu 1989.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/2932349-chceme-psat-pravdu-hlasili-studenti-zurnalistiky-v-listopadu-1989>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

NA STARÁ KOLENA SE UČÍM TANČIT

23.9.2019 Ona DNES str. 06 O mně
SOŇA KACEROVSKÁ

Politické kauzy a investigativní reportáže teď moderátorka Nora Fridrichová kombinuje s tréninkem na tanečním parketu. Je totiž jednou z hvězd v nejnovější řadě StarDance. Přestože ke sportu neměla nikdy daleko, taneční kreace jí dávají dost zabrat.

O tanci

Z tanečních si nepamatuji skoro nic. Vlastně jsem tam chodila kvůli jednomu spolužákovi, jinak to pro mě byla oldscool. Zrovna jsem začala chodit do rockového klubu a Nirvana mě vzala víc než jive.

Z tanců jsem se proto nenaučila skoro nic, a když dnes tančím na plesu s Robertem, pěkně si ho pošlapu.

O StarDance

Telefonát, zda bych do toho šla, jsem nejdřív považovala za fór, který by mě od mých potouchlých přátel nepřekvapil. Pak jsem si říkala, no tak bezva, konečně se to na stará kolena naučím. Ale jde to tedy dost ztuha. Zatím jediné, v čem jsem výrazně pokročila, je moje fyzická kondice. Klasik by možná řekl, že pro tanec se Nora nenarodila.

O bolavých kolenou

Za tohle jsem StarDance vděčná už teď, že mě soutěž donutila se znovu rozhybat. Před třemi lety jsem si špatným běháním poškodila kolena a od té doby jsem se popravdě moc nepohnula. Poznat to bylo už na prvním tréninku, takže jsem musela začít doma cvičit. V planku se už udržím pět minut! A ani kolena mě zatím při tanci nezlobí, musím zařukat.

Moje nejoblíbenější fotka z mobilu

Robert a naše blondáté komando Diana a Mariánka.

O strachu

Strach nemám, ani není z čeho. Občas mi chodí jen divné zprávy e-mailem nebo přes sociální sítě. Pisatelé se v nich tváří jako zaťatí vlastenci, kteří ale zpravidla dost zápolí i s českým pravopisem, takže spíš než strach vyvolají veselí. O osvědčených radách

Na StarDance jsem začala trénovat už v červenci jako ostatní. Nechtěla jsem být pozadu, ale stejně jsem. Měla jsem pocit, že máme moře času, ale najednou je září a my umíme jen dva tance! V mém případě tak možná dojde na osvědčenou radu, když neumíš kroky, tak se prostě toč.

O velké rodině

Máme rodinnou tradici, že každý rok na Štědrý den chodíme na oběd do restaurace na břehu Vltavy. Je nás vždy 13 lidí, což není zase tak málo.

A ženy jsou v mírné přesile, to je fér!

O pořadu 168 hodin

Dělám ho už 13 let, to je dlouhá doba. I vzhledem k tomu, že když jsem do něj nastupovala, říkala jsem si, to bude tak na rok, pak to stejně zruší. Měla jsem za tu dobu dvě pauzy, když jsem šla rodit děti. A teď bude třetí při StarDance. Ale ta bude, jak na to tak koukám, výrazně kratší.

O novinářských manželstvích

O novinářích se traduje, že jsou to rozvedení alkoholici. U nás platí to první a pak to, že si oba práci nosíme domů. Já si samozřejmě myslím, že Robert víc. Občas o mně mluví jako o manželce a to bych uvedla na pravou míru, protože manželé nejsme a někdy Robertovi

ze srandy říkám, že je můj kolega z práce, kterému jsem ve svém volnu porodila dvě děti.

O nedochvilnosti

Toto téma je moje soukromá katastrofa. Zápolím s ní už mnoho let, ale stále bohužel bez viditelných

výsledků. Už jsem asi ztracený případ. Když už to občas i vypadá, že někam náhodou dorazím včas, tak se zaseknu ve výtahu nebo přede mnou praskne voda na silnici. Což jsou samozřejmě zdůvodnění, která při pozdním příchodu znějí hrozně důvěryhodně.

O sociálních sítích

Komentuji na nich politiku a dělám charitu. Zjistila jsem, že jsem ve svých sociálních bublinách obklopená lidmi, kteří chtějí pomáhat, a že když spojíme síly, může být naše pomoc opravdu velká. Podporuji rodiny samoživitelek, o které se podle mě stát moc nezajímá. Převládá tu představa, že si za to ženy můžou samy, protože si špatně vybraly. Není mi tedy moc jasné, jak si to měly předem zjistit, asi z kávové sedliny.

Nora Fridrichová, moderátorka (42 let)

Narodila se v Pardubicích, kde vystudovala gymnázium. Absolvovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** v Praze a díky stipendiu britské vlády pokračovala na London University, kde se zaměřila na lidská práva a získala magisterský diplom. Začínala v soukromém pardubickém rádiu, v roce 1998 nastoupila do TV Nova, později působil na TV3 a od roku 2000 pracuje jako reportérka České televize, kde už 13 let uvádí pořad 168 hodin. Byla vdaná za novináře Milana Fridricha, jejím současným partnerem je Robert Záruba, se kterým má dvě dcery. Společně se starají i o syna Viktora, kterého má sportovní komentátor z předchozího vztahu se Světlanou Witowskou. Je jednou ze soutěžících desáté řady StarDance, kde bude tančit po boku Jana Kohouta.

Foto autor| FOTO: ARCHIV ČT, ARCHIV NORY FRIDRICHOVÉ

CzechTrade má nové ředitele kanceláří v Polsku a Srbsku

23.9.2019 businessinfo.cz str. 00

Drobečková navigace CzechTrade/Zdroj: CzechTrade Dvě zahraniční kanceláře agentury CzechTrade – v polské Varšavě a v srbském Bělehradě – mají od poloviny prázdnin nové vedoucí. Štítky článkůSouvisející článkyMagazín Export a podnikáníExport a podnikání je magazín určený všem podnikatelům, firmám či organizacím, které se zajímají o problematiku vývozu českého zboží do zahraničí. Od roku 2019 je publikován jako pravidelná příloha ekonomicky zaměřeného týdeníku Euro a ekonomického magazínu Profit. EGAP pojistil pekařské linky firmy J4 do MongolskaEGAP pojistil úvěr financující dodávku dvou pekařských linek firmy J4 do mongolského Ulánbátaru v hodnotě téměř 5 milionů eur. Se společností J4 spolupracuje EGAP již několik let. Svou první pec dodala společnost do Mongolska již v roce 2004 a od té doby se jí podařilo vedle dvou nových instalovat již 7 kompletních linek na výrobu chleba, pečiva a sušenek. Pravidelné konzultace MPO v Klientském centru pro exportPlán pátečních konzultací Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO) v Klientském centru pro export. Adam Jareš: Češi? Nejaktivnější investoři z VýchoduV Braniborsku se stal největším zaměstnavatelem český holding. Vyjednává se také převzetí německého velkoobchodního gigantu Makro. Češi jdou na německý trh stále víc v roli velkých investorů, říká ředitel kanceláře CzechTrade v Düsseldorfu Adam Jareš. V Rakousku je nejlepší rovnou koupit místní firmuRakušané volí především v potravinách téměř vždycky své domácí výrobce. Lepší šance mají Češi s inovativními výrobky. Obejít rakouský patriotismus lze ovšem tak, že se český dodavatel dohodne s místním obchodním agentem nebo rovnou koupí lokální firmu. Diskuse k článku

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Polsku je od 29. července Ivo Šipl. Před příchodem do CzechTradu působil v letech 2015 až 2019 na pozici obchodního manažera pro společnost Howden ČKD Compressors v Praze. Dříve pracoval ve švédsko-polské finanční skupině na pozici obchodního asistenta. Jako jeden z prvních zaměstnanců měl na starost budování české pobočky se sídlem ve Varšavě. Ivo Šipl je absolventem VŠB – Technické univerzity v Ostravě a dlouhodobě navštěvoval Polský institut v Praze.

„Z Polska se stává moderní a vlivná země Evropy. Polská vláda výrazně investuje nejen do energetické, vojenské, ale i dopravní infrastruktury. Ukazatelem, který potvrzuje rostoucí blahobyt země, je index SEDA společnosti Boston Consulting Group, z něhož vyplývá, že Polská republika za posledních 10 let poskočila v žebříčku hodnocení ze 42. na 32. pozici. Pro srovnání, ČR se ve stejném časovém horizontu posunula pouze o tři místa nahoru. S rostoucí životní úrovní se zvyšuje zájem Poláků o české zboží a zcela pochopitelně se tak na našeho souseda se zaměřuje čím dál více českých firem,“ říká Ivo Šipl.

Vedoucím zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Srbsku se sídlem v Bělehradě je od letošního srpna Martin Šmejc. Před vysláním do Srbska působil v rámci CzechTradu jako exportní konzultant pro firmy v oboru strojírenství a kovovýroby, podílel se na organizaci několika zahraničních výstav a spolupracoval mimo jiné i na přípravě velmi úspěšného dodavatelského fóra Sourcing Days Tschechien v Plzni. Martin Šmejc je absolventem Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze. Ve volném čase se rád věnuje literatuře faktu a sportovním aktivitám.

„Srbsko je pro české exportéry nejbližší teritorium mimo Evropský hospodářský prostor a jednotný trh EU. Zároveň však nabízí výhody bezcelního obchodu nejen s EU, ale i s Tureckem a Ruskou federací, nejnižšího daňového zatížení právnických osob v Evropě a rozvinutého průmyslového dědictví bývalé Jugoslávie. Především se však jedná o zemi šikovných lidí, kteří vůči Čechům chovají nebývalé sympatie dané mnohdy historickými souvislostmi, ale v současné době i vysokou kvalitou českých výrobků za přijatelnou cenu. Srbský trh rozhodně nepatří k jednoduchým – čeští exportéři se musí obrnit trpělivostí a v případě větších projektů nabídnout i přidanou hodnotu. Z dlouhodobého hlediska se na místním trhu rozhodně uplatní české firmy z oblasti vodního hospodářství, stavebnictví a zemědělství. V blízké budoucnosti se dá očekávat také značný rozvoj na poli e-commerce, inovativních technologií a robotiky,“ říká Martin Šmejc.

URL| <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/czechtrade-ma-nove-reditele-kancelari-v-polsku-a-srbsku-125003.html>

„Havel nám vyhověl. Ministr se zhroutil. Sověti nám řekli...” Generál Lorenc promluvil o roce 89

23.9.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Generál, který byl u toho. Tak zní název knižního rozhovoru s Alojzem Lorencem, který měl v listopadu 1989 pod palcem StB a dodnes se vedou spory, jaký vliv měl na průběh tehdejších událostí. Kniha do této otázky přináší trochu světla, spíše než komplexním rozbořem je ale souborem celkem zajímavých postřehů.

Generál Lorenc a Listopad 1989, to je velmi výbušné téma. Když byl vloni v listopadu při 29. výročí pozván na debatu na **Fakultě sociálních věd** UK, jeho protivník Marek Wollner to nedokázal rozdýchat a ptal se, kde je policie, aby Lorence zatkla.

Sám Lorenc v knize na události z Listopadu 1989 zavzpomínal nejprve humornou historkou, kdy telefonoval manželce do Bratislavy: „Je státní převrat, mám spoustu práce, na víkend domů nepřijedu.“ A poté shrnutím vlastních kroků z oné doby, které podle něj byly pro vývoj událostí klíčové.

Především jako náměstek ministra vnitra nepovolil zásah policie proti demonstraci 17. listopadu. Tento rozkaz byl zvrácen nižšími složkami, podle Lorence z popudu městského tajemníka KSČ v Praze Miroslava Štěpána. Právě z toho důvodu podle Lorence došlo k tomu, že vznikl neskutečný zmatek, který posléze přispěl ke vzniku mnoha legend o 17. listopadu.

Hned 18.11. Lorenc vydal kontrarozvědce příkaz nevstupovat do událostí jinak, než že je bude zpravodajsky monitorovat.

V následujícím týdnu zastupoval ministerstvo na jednání zahraničního výboru parlamentu, kde čelil dotazům, „co bude s těmi demonstracemi na Václaváku dělat“. Lorenc prý otevřeně řekl, že on nic, že tuto otázku musí řešit politici.

Ministerstvo zastupoval proto, že jeho nadřízený, federální ministr vnitra František Kincl, se zhroutil a s podezřením na infarkt byl na neschopence. Lorenc jako náměstek v klíčových dnech ministerstvo řídil za něj.

Chodil tedy i na jednání vlády. Na posledním prý prosazoval odstranění zátarasů z hranic s Německem a s Rakouskem.

Vzpomínal, že tehdy byla situace taková, že na jeho stole končily i žádosti o naprosté maličkosti. Třeba mu volal slovenský herec Marian Labuda, že na hranicích čeká jakýsi umělec, který se vrací z Rakouska a celníci jej nechťj pustit.

Je to vaše záležitost, řekl mi první náměstek šéfa KGB

Podstatnější část tvoří Lorencova zpětná zamyšlení nad tehdejšími průběhy událostí. Podle něj události 17. listopadu nebyly až tak zásadní příčinou. Situace už zkrátka byla zralá na změnu a pokud by se události nespustily tehdy, spustily by se v prosinci nebo v lednu při Palachově výročí.

Jako pozitivní ale vidí to, že události byly spuštěny díky „fiktivní oběti“ studenta Šmída. Obává se, že kdyby se ještě déle čekalo, nemusela by být obětí jen „fiktivní“.

„Dav nepřemýšlí. Je zneužitelný a tím nebezpečný. Když vládou vášně, stačí ukázat prstem,“ řekl k tomu Lorenc a přirovnal to k německé protizidovské „křišťálové noci“ z roku 1938, která byla vyvolána jedním atentátem v Paříži.

Očekávanou pasáží Lorencovy knihy byla i role SSSR v tehdejších událostech. Lorenc vzpomínal, že již před Listopadem zaznívaly ze sovětské KGB, se kterou komunikoval, poměrně jednoznačné signály, že Sověti průběh událostí nechávají na nás a nemají zájem do nich zasahovat.

V srpnu 1989 mu měl první náměstek předsedy KGB generál Filip Denisovič Bobkov sdělit, že dokonce i otázka přítomnosti sovětských vojsk, do té doby považovaná za nedotknutelnou, je záležitostí Československa.

Od politiků podle něj takové náznaky chodily také. Jak od Gorbačova, tak například z ministerstva zahraničí. Lorenc připomněl jeho výrok z října 1989, kdy slovy, že každá země se smí rozhodovat podle sebe prakticky zrušil tzv. „Brežněvovu doktrínu“, podle které je obrana socialismu záležitostí celého socialistického bloku.

Úplné selhání Gorbačova

Sovětskému vůdci Michailu Gorbačovovi Lorenc vyčítal nikoliv události roku 1989, kdy se vzdal svého vlivu ve střední a východní Evropě, ale spíše události následujících dvou let, kdy SSSR zcela rezignoval na svůj podíl na nastolování nového světového pořádku. Přitom ještě na historickém summitu Bush–Gorbačov na Maltě v prosinci 1989 se podle něj předpokládalo, že budou zachovány NATO i Varšavská smlouva. A dokonce ještě v roce 1990 Zbigniew Brzezinski, polský emigrant považovaný za jednoho z největších protisovětských „jestřábů“ ve Washingtonu, soudil, že zánik Varšavské smlouvy by vedl k anarchii, a že cestou stability v Evropě je spolupráce mezi oběma bloky. „V tom vidím úplné selhání Gorbačova, protože poskytl více, než se očekávalo, a nedostal za to nic,“ uvedl k tomu Lorenc.

Důsledky podle něj pociťujeme dodnes. Studená válka byla zakončena nikoliv řízeně, ale řetězovou reakcí, při které se rozpadl bipolární svět. „Vláda USA pochopila ústup SSSR ze scény jako příležitost posunout se v Evropě dále na východ,“ shrnul výsledek. V euforii podle něj Američané zcela zapoměli, že ponížení poraženého vždy zakládá zdroj pro budoucí konflikt, což můžeme pozorovat právě dnes.

A zásadní vinu na tom prý nese právě poslední vůdce SSSR. Hlavním problémem Michaila Gorbačova podle Lorence bylo, že vždy existoval velký rozdíl mezi tím, co zamýšlel, a tím, co se pak ve skutečnosti stalo. „Na jeho politické dráze se projevoval zákon neúmyslných následků. Rozhodnutí M. S. Gorbačova přinášela reakce, které nechtěl, a ani neplánoval.“

Lorenc sám prý Gorbačovovy reformy přijal s nadšením, protože jako každý viděl, že systém má spoustu problémů. Později ale začal cítit čím dál větší obavy, když bylo stále zjevnější, jak sovětský generální tajemník ztrácí kontrolu nad vývojem.

„V principu je možné reformy uskutečnit buď ze silné autoritářské pozice, nebo v parlamentní demokracii po vyhraných volbách. V Sovětském svazu byla možná pouze první varianta. Země, jakou byl Sovětský svaz, nemůže začít reformy destrukcí státní moci. To přece Gorbačov musel vědět. Zůstane rozporuplnou postavou historie. A historie nehodnotí politiky podle úmyslů, ale podle výsledků,“ dodal Alojz Lorenc. V případě Gorbačova byl tím výsledkem chaos, zcela zbytečná ztráta velmocenského postavení.

A také rozkradení obrovského majetku. Na jiném místě knihy dodal, že „v SSSR perestrojka zkrachovala a dopracovala se až k divokému kapitalismu, kterému udělala vlastně medvědí službu. Vytvořila o kapitalismu obraz, jaký by nedokázala žádná propaganda,“ myslí si.

V Československu podle Lorence Gorbačovova doba přinesla nepochopení a zklamání ze socialismu obecně. Lorenc citoval průzkum veřejného mínění z roku 1986, kdy 76 procent respondentů uvedlo, že socialismus je pro ně prospěšný. V roce 1989 už na stejnou otázku odpovědělo kladně pouze 40 procent. Informace podle něj vypovídaly o rostoucím napětí ve společnosti, zejména v Praze.

Politický potenciál na provedení reformy podle Lorence existoval, ale byl promrhán.

Současně s tím získávaly bezpečnostní složky zprávy o aktivizaci a posilování opozice, se kterými ale politické vedení státu nedokázalo nic udělat. „Z informací federálního ministerstva vnitra, které dostával generální tajemník, jednoznačně vyplývalo, že vznikající opozice získává ve společnosti významný vliv. Byl informován o aktivitách zahraničních oficiálních i neoficiálních institucí,“ uvedl v knize Lorenc. Na jiném místě připomněl například poněkud zapomenuté setkání Václava Havla a dalších disidentů s prvním náměstkem ministra zahraničních věcí USA Johnem Whiteheadem v říjnu 1988.

V jiné části knihy se rozpovídal o „informační válce a psychologické diverzi“, které podle něj před rokem 1989 běžely na plné obrátky. „Významnou roli podpory opozičních proudů sehrála National Endowment for Democracy, založená v roce 1983 z iniciativy prezidenta Reagana. V roce 1986 v zahraničí vzniklo i Československé dokumentační středisko. Financovala ho i CIA. Otevřeně o tom hovořil historik Vilém Prečan před pár lety v rozhovoru pro Respekt. Ocenil pomoc některých západoevropských diplomatů disidentům a opozici,“ vzpomínal.

Pokud jde o již jednou zmíněného Václava Havla, některé zprávy zahraničních agentur jej podle Lorence již během roku 1989 zmiňovaly jako možného příštího prezidenta.

Václav Havel podle něj byl dlouho před Listopadem 1989 zviditelňovaný v zahraničí, kontaktovali jej západní politici, byl podporován finančně.

A jako autoritu v prostředí disentu jej musela vnímat i státní moc. „Dlouho nebyl politicky ani tolerovaný, ani respektovaný,“ vzpomínal. „Václav Havel začal být politicky zajímavý až v druhé polovině osmdesátých let. V souvislosti s jeho silným zviditelněním v zahraničí i změnou charakteru aktivit disentu,“ vzpomíná. Demonstrace v Praze, které se spustily koncem 80. let, podle Lorence nebyly příliš „jeho parketa“, Havlovým cílem bylo navázat s mocí dialog.

Kromě toho ale vzpomínal, že s Václavem Havlem pracovaly i československé bezpečnostní orgány. Zejména před 21. srpnem 1989. Jednadvacáté výročí okupace v srpnu 1968 bylo očekáváno s obavami, pár týdnů předtím čínské bezpečnostní složky zmasakrovaly demonstranty na Náměstí nebeského klidu.

„Základním úkolem kontrarozvědky bylo vyvinout tlak na Václava Havla, který v té době již byl respektovanou autoritou, aby si uvědomil společnou odpovědnost za události, ke kterým může dojít, a aby se přičinil o utlumení radikalizující se části disidentů. Stalo se,“ vzpomíná s odstupem Lorenc. Havel následně skutečně situaci uklidňoval, zejména svými výstupy v Radiu Svobodná Evropa.

Po této zkušenosti se prý jevilo pravděpodobné, že se Václav Havel bude vyhýbat riziku násilné konfrontace.

„Dokázal do jisté míry odolat i militantnějším proudům mezi disidenty. Měl jsem dojem, že mu skutečně jde více o zásadní politickou změnu a návrat k první republice – ačkoliv to nezdůrazňoval – než o revanš,“ uzavřel své hodnocení prvního listopadového prezidenta generál Lorenc.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: Repro Youtube Popisek: Alojz Lorenc v Institutu ASA.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/-Havel-nam-vyhovel-Ministr-se-zhroutil-Soveti-nam-rekli-General-Lorenc-promluvil-o-roce-89-596881>

„Havel nám vyhověl. Ministr se zhroutil. Sověti nám řekli...” Generál Lorenc promluvil o roce 89

23.9.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Jakub Vosáhlo

Generál, který byl u toho. Tak zní název knižního rozhovoru s Alojzem Lorencem, který měl v listopadu 1989 pod palcem StB a dodnes se vedou spory, jaký vliv měl na průběh tehdejších událostí. Kniha do této otázky přináší trochu světla, spíše než komplexním rozbořem je ale souborem celkem zajímavých postřehů.

Generál Lorenc a Listopad 1989, to je velmi výbušné téma. Když byl vloni v listopadu při 29. výročí pozván na debatu na **Fakultě sociálních věd** UK, jeho protivník Marek Wollner to nedokázal rozdýchat a ptal se, kde je policie, aby Lorence zatkla.

Sám Lorenc v knize, vedené jako rozhovor s Karolem Lovašem, na události z listopadu 1989 zavzpomínal nejprve humornou historkou, kdy telefonoval manželce do Bratislavy: „Je státní převrat, mám spoustu práce, na víkend domů nepřijedu.“ A poté shrnutím vlastních kroků z oné doby, které podle něj byly pro vývoj událostí klíčové.

Především jako náměstek ministra vnitra nepovolil zásah policie proti demonstraci 17. listopadu. Tento rozkaz byl zvrácen nižšími složkami, podle Lorence z popudu městského tajemníka KSČ v Praze Miroslava Štěpána. Právě z toho důvodu podle Lorence došlo k tomu, že vznikl nes skutečný zmatek, který posléze přispěl ke vzniku mnoha legend o 17. listopadu.

Hned 18. 11. Lorenc vydal kontrarozvědce příkaz nevstupovat do událostí jinak, než že je bude zpravodajsky monitorovat.

V následujícím týdnu zastupoval ministerstvo na jednání zahraničního výboru parlamentu, kde čelil dotazům, „co bude s těmi demonstracemi na Václaváku dělat“. Lorenc prý otevřeně řekl, že on nic, že tuto otázku musí řešit politici.

Ministerstvo zastupoval proto, že jeho nadřízený, federální ministr vnitra František Kincl, se zhroutil a s podezřením na infarkt byl na neschopence. Lorenc jako náměstek v klíčových dnech ministerstvo řídil za něj.

Chodil tedy i na jednání vlády. Na posledním prý prosazoval odstranění zátarasů z hranic s Německem a s Rakouskem.

Vzpomínal, že tehdy byla situace taková, že na jeho stole končily i žádosti o naprosté maličkosti. Třeba mu volal slovenský herec Marian Labuda, že na hranicích čeká jakýsi umělec, který se vrací z Rakouska a celníci jej nechtějí pustit.

Je to vaše záležitost, řekl mi první náměstek šéfa KGB

Podstatnější část tvoří Lorencova zpětná zamyšlení nad tehdejšími průběhem událostí. Podle něj události 17. listopadu nebyly až tak zásadní příčinou. Situace už zkrátka byla zralá na změnu, a pokud by se události nespustily tehdy, spustily by se v prosinci nebo v lednu při Palachově výročí.

Jako pozitivní ale vidí to, že události byly spuštěny díky „fiktivní oběti“ studenta Šmída. Obává se, že kdyby se ještě déle čekalo, nemusela by být oběť jen „fiktivní“.

„Dav nepřemýšlí. Je zneužitelný, a tím nebezpečný. Když vládnou vášně, stačí ukázat prstem,“ řekl k tomu Lorenc a přirovnal to k německé protijidovské „křišťálové noci“ z roku 1938, která byla vyvolána jedním atentátem v Paříži.

Očekávanou pasáží Lorencovy knihy byla i role SSSR v tehdejších událostech. Lorenc vzpomínal, že již před listopadem zaznívaly ze sovětské KGB, se kterou komunikoval, poměrně jednoznačné signály, že Sověti průběh událostí nechávají na nás a nemají zájem do nich zasahovat.

V srpnu 1989 mu měl první náměstek předsedy KGB generál Filip Denisovič Bobkov sdělit, že dokonce i otázka přítomnosti sovětských vojsk, do té doby považovaná za nedotknutelnou, je záležitostí Československa.

Od politiků podle něj takové náznaky chodily také. Jak od Gorbačova, tak například z ministerstva zahraničí. Lorenc připomněl jeho výrok z října 1989, kdy slovy, že každá země se smí rozhodovat podle sebe prakticky zrušil tzv. „Brežněvovu doktrínu“, podle které je obrana socialismu záležitostí celého socialistického bloku.

Úplné selhání Gorbačova

Sovětskému vůdci Michailu Gorbačovovi Lorenc vyčítal nikoliv události roku 1989, kdy se vzdal svého vlivu ve střední a východní Evropě, ale spíše události následujících dvou let, kdy SSSR zcela rezignoval na svůj podíl na nastolování nového světového pořádku. Přitom ještě na historickém summitu Bush–Gorbačov na Maltě v prosinci 1989 se podle něj předpokládalo, že budou zachovány NATO i Varšavská smlouva. A dokonce ještě v roce 1990 Zbigniew Brzezinski, polský emigrant považovaný za jednoho z největších protisovětských „jestřábů“ ve Washingtonu, soudil, že zánik Varšavské smlouvy by vedl k anarchii a že cestou stability v Evropě je spolupráce mezi oběma bloky. „V tom vidím úplné selhání Gorbačova, protože poskytl více, než se očekávalo, a nedostal za to nic,“ uvedl k tomu Lorenc.

Důsledky podle něj pociťujeme dodnes. Studená válka byla zakončena nikoliv řízeně, ale řetězovou reakcí, při které se rozpadl bipolární svět. „Vláda USA pochopila ústup SSSR ze scény jako příležitost posunout se v Evropě dále na východ,“ shrnul výsledek. V euforii podle něj Američané zcela zapomněli, že ponížení poraženého vždy zakládá zdroj pro budoucí konflikt, což můžeme pozorovat právě dnes.

A zásadní vinu na tom prý nese právě poslední vůdce SSSR. Hlavním problémem Michaila Gorbačova podle Lorence bylo, že vždy existoval velký rozdíl mezi tím, co zamýšlel, a tím, co se pak ve skutečnosti stalo. „Na jeho politické dráze se projevoval zákon neúmyslných následků. Rozhodnutí M. S. Gorbačova přinášela reakce, které nechtěl, a ani neplánoval.“

Lorenc sám prý Gorbačovovy reformy přijal s nadšením, protože jako každý viděl, že systém má spoustu problémů. Později ale začal cítit čím dál větší obavy, když bylo stále zjevnější, jak sovětský generální tajemník ztrácí kontrolu nad vývojem.

„V principu je možné reformy uskutečnit buď ze silné autoritářské pozice, nebo v parlamentní demokracii po vyhraných volbách. V Sovětském svazu byla možná pouze první varianta. Země, jakou byl Sovětský svaz, nemůže začít reformy destrukcí státní moci. To přece Gorbačov musel vědět. Zůstane rozporuplnou postavou historie. A historie nehodnotí politiky podle úmyslů, ale podle výsledků,“ dodal Alojz Lorenc. V případě Gorbačova byl tím výsledkem chaos, zcela zbytečná ztráta velmocenského postavení.

A také rozkradení obrovského majetku. Na jiném místě knihy dodal, že „v SSSR perestrojka zkrachovala a dopracovala se až k divokému kapitalismu, kterému udělala vlastně medvědí službu. Vytvořila o kapitalismu obraz, jaký by nedokázala žádná propaganda,“ myslí si.

Zapomenutá schůzka disidentů s prvním náměstkem amerického ministra zahraničí

V Československu podle Lorence Gorbačovova doba přinesla nepochopení a zklamání ze socialismu obecně. Lorenc citoval průzkum veřejného mínění z roku 1986, kdy 76 procent respondentů uvedlo, že socialismus je pro ně prospěšný. V roce 1989 už na stejnou otázku odpovědělo kladně pouze 40 procent. Informace podle něj vypovídaly o rostoucím napětí ve společnosti, zejména v Praze.

Politický potenciál na provedení reformy podle Lorence existoval, ale byl promrhán.

Současně s tím získávaly bezpečnostní složky zprávy o aktivizaci a posilování opozice, se kterými ale politické vedení státu nedokázalo nic udělat. „Z informací federálního ministerstva vnitra, které dostával generální tajemník, jednoznačně vyplývalo, že vznikající opozice získává ve společnosti významný vliv. Byl informován o aktivitách zahraničních oficiálních i neoficiálních institucí,“ uvedl v knize Lorenc. Na jiném místě připomněl například poněkud zapomenuté setkání Václava Havla a dalších disidentů s prvním náměstkem ministra zahraničních věcí USA Johnem Whiteheadem v říjnu 1988.

V jiné části knihy se rozpovídal o „informační válce a psychologické diverzi“, které podle něj před rokem 1989 běžely na plné obrátky. „Významnou roli podpory opozičních proudů sehrála National Endowment for Democracy, založená v roce 1983 z iniciativy prezidenta Reagana. V roce 1986 v zahraničí vzniklo i Československé dokumentační středisko. Financovala ho i CIA. Otevřeně o tom hovořil historik Vilém Prečan před pár lety v rozhovoru pro Respekt. Ocenil pomoc některých západoevropských diplomatů disidentům a opozici,“ vzpomínal.

Pokud jde o již jednou zmíněného Václava Havla, některé zprávy zahraničních agentur jej podle Lorence již během roku 1989 zmiňovaly jako možného příštího prezidenta.

Václav Havel podle něj byl dlouho před listopadem 1989 zviditelňovaný v zahraničí, kontaktovali jej západní politici, byl podporován finančně.

A jako autoritu v prostředí disentu jej musela vnímat i státní moc. „Dlouho nebyl politicky ani tolerovaný, ani respektovaný,“ vzpomínal. „Václav Havel začal být politicky zajímavý až v druhé polovině osmdesátých let. V souvislosti s jeho silným zviditelněním v zahraničí i změnou charakteru aktivit disentu,“ vzpomíná. Demonstrace v Praze, které se spustily koncem 80. let, podle Lorence nebyly příliš „jeho parketa“, Havlovým cílem bylo navázat s mocí dialog.

Kromě toho ale vzpomínal, že s Václavem Havlem pracovaly i československé bezpečnostní orgány. Zejména před 21. srpnem 1989. Jednadvacáté výročí okupace v srpnu 1968 bylo očekáváno s obavami, pár týdnů předtím čínské bezpečnostní složky zmasakrovaly demonstranty na Náměstí nebeského klidu.

„Základním úkolem kontrarozvědky bylo vyvinout tlak na Václava Havla, který v té době již byl respektovanou autoritou, aby si uvědomil společnou odpovědnost za události, ke kterým může dojít, a aby se přičinil o utlumení radikalizující se části disidentů. Stalo se,“ vzpomíná s odstupem Lorenc. Havel následně skutečně situaci uklidňoval, zejména svými výstupy v Radiu Svobodná Evropa.

Po této zkušenosti se prý jevilo pravděpodobné, že se Václav Havel bude vyhýbat riziku násilné konfrontace.

„Dokázal do jisté míry odolat i militantnějším proudům mezi disidenty. Měl jsem dojem, že mu skutečně jde více o zásadní politickou změnu a návrat k první republice – ačkoliv to nezdůrazňoval – než o revanš,“ uzavřel své hodnocení prvního polistopadového prezidenta generál Lorenc.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/-Havel-nam-vyhovel-Ministr-se-zhroutil-Soveti-nam-rekli-General-Lorenc-promluvil-o-roce-89-596881>

„Havel nám vyhověl. Ministr se zhroutil. Sověti nám řekli...” Generál Lorenc promluvil o roce 89 23.9.2019 politicke-listy.cz str. 00

Generál, který byl u toho. Tak zní název knižního rozhovoru s Alojzem Lorencem, který měl v listopadu 1989 pod palcem StB a dodnes se vedou spory, jaký vliv měl na průběh tehdejších událostí.

Kniha do této otázky přináší trochu světla, spíše než komplexním rozbořem je ale souborem celkem zajímavých postřehů.

Generál Lorenc a Listopad 1989, to je velmi výbušné téma. Když byl vloni v listopadu při 29. výročí pozván na debatu na **Fakultě sociálních věd** UK, jeho protivník Marek Wollner to nedokázal rozdělat a ptal se, kde je policie, aby Lorence zatkla.

Sám Lorenc v knize na události z Listopadu 1989 vzpomínal nejprve humornou historkou, kdy telefonoval manželce do Bratislavy: „Je státní převrat, mám spoustu práce, na víkend domů nepřijedu.“ A poté shrnutím vlastních kroků z oné doby, které podle něj byly pro vývoj událostí klíčové.

Anketa

Souhlasili byste, kdyby prezident Zeman zastavil stíhání premiéra Babiše?

Ano

86%

Ne

14% hlasovalo: 14605 lidí

Především jako náměstek ministra vnitra nepovolil zásah policie proti demonstraci 17. listopadu. Tento rozkaz byl zvrácen nižšími složkami, podle Lorence z popudu městského tajemníka KSČ v Praze Miroslava Štěpána. Právě z toho důvodu podle Lorence došlo k tomu, že vznikl neskutečný zmatek, který posléze přispěl ke vzniku mnoha legend o 17. listopadu.

Hned 18.11. Lorenc vydal kontrarozvědce příkaz nevstupovat do událostí jinak, než že je bude zpravodajsky monitorovat.

V následujícím týdnu zastupoval ministerstvo na jednání zahraničního výboru parlamentu, kde čelil dotazům, „co bude s těmi demonstracemi na Václaváku dělat“. Lorenc prý otevřeně řekl, že on nic, že tuto otázku musí řešit politici.

Ministerstvo zastupoval proto, že jeho nadřízený, federální ministr vnitra František Kincl, se zhroutil a s podezřením na infarkt byl na neschopence. Lorenc jako náměstek v klíčových dnech ministerstvo řídil za něj.

Chodil tedy i na jednání vlády. Na posledním prý prosazoval odstranění zátarasů z hranic s Německem a s Rakouskem.

Vzpomínal, že tehdy byla situace taková, že na jeho stole končily i žádosti o naprosté maličkosti. Třeba mu volal slovenský herec Marian Labuda, že na hranicích čeká jakýsi umělec, který se vrací z Rakouska a celníci jej nechtějí pustit.

Je to vaše záležitost, řekl mi první náměstek šéfa KGB

Podstatnější část tvoří Lorencova zpětná zamyšlení nad tehdejšími průběhem událostí. Podle něj události 17. listopadu nebyly až tak zásadní příčinou. Situace už zkrátka byla zralá na změnu a pokud by se události nespustily tehdy, spustily by se v prosinci nebo v lednu při Palachově výročí.

Jako pozitivní ale vidí to, že události byly spuštěny díky „fiktivní oběti“ studenta Šmída. Obává se, že kdyby se ještě déle čekalo, nemusela by být oběť jen „fiktivní“.

„Dav nepřemýšlí. Je zneužitelný a tím nebezpečný. Když vládnu vášně, stačí ukázat prstem,“ řekl k tomu Lorenc a přirovnal to k německé protizidovské „křišťálové noci“ z roku 1938, která byla vyvolána jedním atentátem v Paříži.

Očekávanou pasáží Lorencovy knihy byla i role SSSR v tehdejších událostech. Lorenc vzpomínal, že již před Listopadem zaznívaly ze sovětské KGB, se kterou komunikoval, poměrně jednoznačné signály, že Sověti průběh událostí nechávají na nás a nemají zájem do nich zasahovat.

V srpnu 1989 mu měl první náměstek předsedy KGB generál Filip Denisovič Bobkov sdělit, že dokonce i otázka přítomnosti sovětských vojsk, do té doby považovaná za nedotknutelnou, je záležitostí Československa.

Od politiků podle něj takové náznaky chodily také. Jak od Gorbačova, tak například z ministerstva zahraničí. Lorenc připomněl jeho výrok z října 1989, kdy slovy, že každá země se smí rozhodovat podle sebe prakticky zrušil tzv. „Brežněvovu doktrínu“, podle které je obrana socialismu záležitostí celého socialistického bloku.

Úplné selhání Gorbačova

Sovětskému vůdci Michailu Gorbačovovi Lorenc vyčítal nikoliv události roku 1989, kdy se vzdal svého vlivu ve střední a východní Evropě, ale spíše události následujících dvou let, kdy SSSR zcela rezignoval na svůj podíl na nastolování nového světového pořádku. Přitom ještě na historickém summitu Bush–Gorbačov na Maltě v prosinci 1989 se podle něj předpokládalo, že budou zachovány NATO i Varšavská smlouva. A dokonce ještě v roce 1990 Zbigniew Brzezinski, polský emigrant považovaný za jednoho z největších protisovětských „jestřábů“ ve Washingtonu, soudil, že zánik Varšavské smlouvy by vedl k anarchii, a že cestou stability v Evropě je spolupráce mezi oběma bloky. „V tom vidím úplné selhání Gorbačova, protože poskytl více, než se očekávalo, a nedostal za to nic,“ uvedl k tomu Lorenc.

Důsledky podle něj pociťujeme dodnes. Studená válka byla zakončena nikoliv řízeně, ale řetězovou reakcí, při které se rozpadl bipolární svět. „Vláda USA pochopila ústup SSSR ze scény jako příležitost posunout se v Evropě dále na východ,“ shrnul výsledek. V euforii podle něj Američané zcela zapomněli, že ponížení poraženého vždy zakládá zdroj pro budoucí konflikt, což můžeme pozorovat právě dnes.

A zásadní vinu na tom prý nese právě poslední vůdce SSSR. Hlavním problémem Michaila Gorbačova podle Lorence bylo, že vždy existoval velký rozdíl mezi tím, co zamýšlel, a tím, co se pak ve skutečnosti stalo. „Na jeho politické dráze se projevoval zákon neúmyslných následků. Rozhodnutí M. S. Gorbačova přinášela reakce, které nechtěl, a ani neplánoval.“

Lorenc sám prý Gorbačovovy reformy přijal s nadšením, protože jako každý viděl, že systém má spoustu problémů. Později ale začal cítit čím dál větší obavy, když bylo stále zjevnější, jak sovětský generální tajemník ztrácí kontrolu nad vývojem.

„V principu je možné reformy uskutečnit buď ze silné autoritářské pozice, nebo v parlamentní demokracii po vyhraných volbách. V Sovětském svazu byla možná pouze první varianta. Země, jakou byl Sovětský svaz, nemůže začít reformy destrukcí státní moci. To přece Gorbačov musel vědět. Zůstane rozporuplnou postavou historie. A historie nehodnotí politiky podle úmyslů, ale podle výsledků,“ dodal Alojz Lorenc. V případě Gorbačova byl tím výsledkem chaos, zcela zbytečná ztráta velmocenského postavení.

A také rozkradení obrovského majetku. Na jiném místě knihy dodal, že „v SSSR perestrojka zkrachovala a dopracovala se až k divokému kapitalismu, kterému udělala vlastně medvědí službu. Vytvořila o kapitalismu obraz, jaký by nedokázala žádná propaganda,“ myslí si.

Zapomenutá schůzka disidentů s prvním náměstkem amerického ministra zahraničí

V Československu podle Lorence Gorbačovova doba přinesla nepochopení a zklamání ze socialismu obecně. Lorenc citoval průzkum veřejného mínění z roku 1986, kdy 76 procent respondentů uvedlo, že socialismus je pro něj prospěšný. V roce 1989 už na stejnou otázku odpovědělo kladně pouze 40 procent. Informace podle něj vypovídaly o rostoucím napětí ve společnosti, zejména v Praze.

Politický potenciál na provedení reformy podle Lorence existoval, ale byl promrhán.

Současně s tím získávaly bezpečnostní složky zprávy o aktivizaci a posilování opozice, se kterými ale politické vedení státu nedokázalo nic udělat. „Z informací federálního ministerstva vnitra, které dostával generální tajemník, jednoznačně vyplývalo, že vznikající opozice získává ve společnosti významný vliv. Byl informován o aktivitách zahraničních oficiálních i neoficiálních institucí,“ uvedl v knize Lorenc. Na jiném místě připomněl například poněkud zapomenuté setkání Václava Havla a dalších disidentů s prvním náměstkem ministra zahraničních věcí USA Johnem Whiteheadem v říjnu 1988.

V jiné části knihy se rozpovídal o „informační válce a psychologické diverzi“, které podle něj před rokem 1989 běžely na plné obrátky. „Významnou roli podpory opozičních proudů sehrála National Endowment for Democracy, založená v roce 1983 z iniciativy prezidenta Reagana. V roce 1986 v zahraničí vzniklo i Československé dokumentační středisko. Financovala ho i CIA. Otevřeně o tom hovořil historik Vilém Prečan před pár lety v rozhovoru pro Respekt. Ocenil pomoc některých západoevropských diplomatů disidentům a opozici,“ vzpomínal.

Pokud jde o již jednou zmíněného Václava Havla, některé zprávy zahraničních agentur jej podle Lorence již během roku 1989 zmiňovaly jako možného příštího prezidenta.

Václav Havel podle něj byl dlouho před Listopadem 1989 zviditelňovaný v zahraničí, kontaktovali jej západní politici, byl podporován finančně.

A jako autoritu v prostředí disentu jej musela vnímat i státní moc. „Dlouho nebyl politicky ani tolerovaný, ani respektovaný,“ vzpomínal. „Václav Havel začal být politicky zajímavý až v druhé polovině osmdesátých let. V souvislosti s jeho silným zviditelněním v zahraničí i změnou charakteru aktivit disentu,“ vzpomíná. Demonstrace v Praze, které se spustily koncem 80. let, podle Lorence nebyly příliš „jeho parketa“, Havlovým cílem bylo navázat s mocí dialog.

Kromě toho ale vzpomínal, že s Václavem Havlem pracovaly i československé bezpečnostní orgány. Zejména před 21. srpnem 1989. Jednadvacáté výročí okupace v srpnu 1968 bylo očekáváno s obavami, pár týdnů předtím čínské bezpečnostní složky zmasakrovaly demonstranty na Náměstí nebeského klidu.

„Základním úkolem kontrarozvědky bylo vyvinout tlak na Václava Havla, který v té době již byl respektovanou autoritou, aby si uvědomil společnou odpovědnost za události, ke kterým může dojít, a aby se přičinil o utlumení radikalizující se části disidentů. Stalo se,“ vzpomíná s odstupem Lorenc. Havel následně skutečně situaci uklidňoval, zejména svými výstupy v Radiu Svobodná Evropa.

Po této zkušenosti se prý jevilo pravděpodobné, že se Václav Havel bude vyhýbat riziku násilné konfrontace.

„Dokázal do jisté míry odolat i militantnějším proudům mezi disidenty. Měl jsem dojem, že mu skutečně jde více o zásadní politickou změnu a návrat k první republice – ačkoliv to nezdůrazňoval – než o revanš,“ uzavřel své hodnocení prvního listopadového prezidenta generál Lorenc.

Psali jsme:

Inteligentní, informovaný, nebezpečný. Generál Lorenc slaví osmdesátiny

VIDEO Generál Lorenc našel své poznámky z roku 1989. Pracovalo se prý se třemi scénáři...

Všichni komunisté o něm mluví v souvislosti s listopadem 89. Teď z rádia poodhalil, jak to bylo

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

URL| <http://www.politicke-listy.cz/?goto=208395---havel-nam-vyhovel.-ministr-se-zhroutil.-soveti-nam-rekli...%E2%80%9D-general-lorenc-promluvil-o-roce-89.html>

Musíme se oprostít od romantických představ o Číně

23.9.2019 Deník N str. 10 Rozhovor

LUKÁŠ PRCHAL

Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) chce problémy ve vztazích s Čínou řešit se svým protějškem. Ten však na jeho pozvání neodpověděl.

Tomáš Petříček přiznává, že nevěděl, že prezident Miloš Zeman v Srbsku navrhne, aby Česko zrušilo uznání Kosova. V rozhovoru mluví i o vztahu k Číně, k níž podle něj musíme přistupovat realisticky, bez romantických představ. Dalajlámu by jako ministr nepřijal.

* Pokud se podíváme na českou zahraniční politiku, někdy to vypadá, jako by si ji pro sebe „kradli“ pan prezident a premiér. Nemáte někdy pocit, že vás opomíjejí? Necítíte se trochu jako páté kolo u vozu, které jen diplomaticky uhlazuje jejich prohlášení?

Každý politik chce hovořit k voličům, a tak mluví často pro domácí potřebu. V tomto se nám daří se od pracovní úrovni až po tu politickou koordinovat. Schůzky ústavních činitelů probíhají pravidelně a v oblastech, kde se neshodujeme, nacházíme nějakou kontinuitu zahraniční politiky. Stát naší velikosti musí být pro partnery čitelný.

* Vy jste věděl, co pan prezident připravuje za prohlášení ke Kosovu?

Pan prezident se se svými názory na Kosovo netají a je konzistentní...

* Vy jste věděli, co chce v Srbsku udělat, že chce řešit možné oduznání Kosova?

Nevěděl jsem, že by měl takovéto konkrétní kroky udělat. Je potřeba se ale také podívat, že řekl, že to není v jeho pravomoci. Řekl, že jen vláda může takové kroky udělat. Musím zdůraznit, že můj postoj se v této záležitosti nemění. Chci, abychom byli čitelní a zajistili kontinuitu zahraniční politiky. Můžeme mít různé názory na to, co se stalo v minulosti, ale vláda by neměla dělat žádné velety. Ty nikdy ani v minulosti nepřinesly nic dobrého.

* Pan premiér ale po schůzce s panem prezidentem řekl, že téma chce řešit. Máte schůzku, kdy se tím budete zabývat?

Schůzka (ústavních činitelů) je plánovaná na říjen. Hovořili jsme o tom, že bychom chtěli obecně prodiskutovat problém zemí západního Balkánu, zejména naši dlouhodobou prioritu, a to je jejich integrace do EU. Česká republika v tomto patří mezi silnější advokáty rychlejšího přibližování regionu k EU. Je to v zájmu naší bezpečnosti a stability regionu. Členství v EU by řadu problémů vyřešilo.

* Když už mluvíte o EU, neřítíme se sekáním rozpočtu na předsednictví do problémů?

Naším cílem by mělo být mít ambiciózní předsednictví. Je to způsob, jak prosadit naše priority na půdě EU...

* Pan premiér o tom mluvil jako o předražené akci s chlebičky. Nejsou taková prohlášení na škodu?

Ta diskuse nás na vládě ještě čeká a i ostatní resorty chtějí prosadit své priority v EU. Musíme podle našich ambicí nastavit i rozpočet. Neříkám, že je nutné plýtvat, například Finsko k předsednictví přistupovalo střídavě, ale soustředilo se na politické priority a využilo příležitostí, které předsednictví nabízí. Musíme ušetřit, ale ne za cenu neprosazení politických cílů. Debata se ještě povede. Je nešťastné, že se bavíme nejdříve o rozpočtu, a ne o tématech předsednictví.

MNOHO PŘEKÁŽEK V ČÍNĚ

* Množí se zprávy o českých kulturních souborech, které Čína opakovaně nevpustila do země. Diplomaté v depeších dokonce hovoří o šikaně. Přitom už v roce 2013 tehdejší premiér Jiří Rusnok hovořil o „restartu“ vzájemných vztahů. Naplnilo to očekávání?

Shodneme se, že restart byl potřeba. Podařilo se nastavit dialog v řadě zásadních oblastí. Jedním z nich bylo posílení ekonomických vztahů. V některých oblastech ale očekávání byla větší, než je současná realita.

* V jakých?

Ekonomických. Vzájemný obchod je stále velmi nevyvážený a bude to pro nás jeden z velkých úkolů, abychom při vyjednávání mezi Evropskou unií a Čínou dosáhli rovnějších podmínek a lepšího přístupu na čínský trh. Ten trh je velký a jeden z těch nejtěžších na světě, zejména co se týče vývozu. Je tam mnoho

překážek. Daří se nám vzájemný dialog zaměřit na hodnotové otázky, což jsou otázky lidských práv a diskuse o politických tématech, které se dotýkají globálních problémů. Čína je velká země a není možné ji ignorovat. Měli bychom chtít, aby hrála pozitivní roli třeba v Africe.

* Když jste zmínil lidská práva, mluvíte o nich s čínskou stranou? Prezident Zeman nedávno řekl, že není potřeba o takových věcech mluvit.

V nastavení vztahů s Čínou je pro mě inspirací Německo. Můj protějšek nedávno přijal hongkongského prodemokratického aktivistu. Nemělo to dopad na návštěvu Angely Merkelové v Číně, kde otázku lidských práv zvedla. Přitom Německo patří mezi jednu z mála zemí, které mají s Čínou pozitivní saldo.

* Kde je hranice toho, koho byste nepřijal? Přijal byste dalajlámu?

V průběhu zahraničních cest se scházím s nezávislými novináři a zástupci občanské společnosti. Chci získat informace nejenom z oficiálních míst, ale musím se pohybovat v rámci naší politiky jednotné Číny. Ta nám nebrání rozvíjet vztahy s Tchaj-wanem.

* Ten je navíc v Česku větší investor než Čína.

Tchajwanské investice vytvořily mnohem více pracovních míst. Máme zájem rozvíjet spolupráci, ale ta má pravidla. Nescházím se se zástupci Tchaj-wanu, schází se s nimi příslušní představitelé daných ministerstev. Politický dialog s nimi nevedeme.

*

Přijal byste dalajlámu?

Jako ministr zahraničních věcí ne.

* Mohlo by se nyní opakovat takzvané Prohlášení čtyř, kdyby dalajlámu přijal znovu ministr kultury jako v roce 2016?

Naše vztahy není potřeba potvrzovat nějakým prohlášením.

* Chápeme to správně, že prohlášení čtyř by v současné chvíli nevyšlo?

Nevidím důvod, proč bychom takový krok měli dělat. Já bych to nepodepsal. Ve vztazích s Čínou jsme nyní mnohem realističtější. Musíme se oprostít od přehnaně kritických pozic, ale i od romantických představ o Číně. Musíme jako Německo a Švédsko hledat realistickou politiku.

* Podle diplomatických depeší na nás ale Čína zanevřela. Diplomaté do Prahy píší, že nás šikanují a je nechávají čekat při přijetí. Přistupujeme k Číně servilně?

Nepřistupujeme k ní servilně. Nemůžeme ignorovat témata, která jsou sice pro Čínu citlivá, ale pro nás důležitá. Jsem si ale vědom toho, že bychom měli být realističtí, nesmíme si Čínu romantizovat ani se stavět do extrémně kritické pozice. Jsme země, která má deset milionů obyvatel, jsme tedy středně velcí. Čína je globální mocnost a druhá největší ekonomika světa. Některá čínská města mají více než deset milionů obyvatel. Očekávání musí být tedy realistická. Musíme respektovat, že naše politické systémy jsou odlišné, ale nesmíme se vzdát témat, která jsou pro naši společnost důležitá.

* Diplomaté v depeši ale píší, že Číňané využívají každou příležitost, aby Česko mohli potrestat. Ztotožňujete se s tvrzením českých diplomatů?

Nemyslím si. Řada zemí si prožila kostrbatější časy a vztahy s Čínou. Čína zrušila třeba pár koncertů švédským hudebníkům, jako se to teď děje nám. Je důležité neustupovat, ale zároveň se snažit o dialog. Když diskuse s čínským velvyslancem nikam nevedla, je potřeba ji přesunout na jiné pozice. Třeba na schůzku s mým protějškem, tedy čínským ministrem zahraničí. Už jsem jej vyzval, že bychom se mohli potkat. Odpověď zatím nepřišla.

* Kdy byste s ním mohl jednat? Do konce roku?

S pozváním na rande musí také souhlasit oba...

* Ztotožňujete se s větou, že Čína využívá každé příležitosti potrestat Česko, která stojí v depeši?

Nemyslím si, že využívá každé příležitosti Česko potrestat. Ale v těch vztazích se bohužel objevují momenty, které nepřispívají prohloubení vzájemné důvěry a vytváření pozitivního obrazu česko-čínských vztahů. Zmiňované rušení koncertů vnímáme velmi nelibě a je to políček za diplomatickou přestřelku mezi Prahou a Pekingem. Čínská strana ale musí chápat, že komunální politika není závislá na vládní politice. Ale ani Praha nezpochybňuje naši politiku jedné Číny.

MY SE POSOUVÁME

* Praha tedy nekazí vzájemné vztahy s Čínou?

Každý politik by se měl chovat zodpovědně i kvůli možným dopadům na zahraniční pozici státu. Čínské straně jsme vysvětlovali, že kroky Prahy vláda nemůže ovlivňovat a nejsou v souladu s vládní politikou. Na druhou stranu je vedení Prahy demokraticky volené. A jak jsem měl možnost mluvit s panem primátorem, Praha chce pouze, aby smlouva s Pekingem přinášela oběma stranám taky nějaké užítky. Aby lidé na obou stranách chápali, že spolupráce neběží jen jedním směrem.

* Česko-ruské vztahy jsou částečně zatížené smlouvami z dob komunismu a studené války. Ukázalo se to třeba v případě sporu o takzvané ruské byty v Praze. Přemýšlíte o tom, že byste tyto smlouvy napsali znovu, aby nebyly založené na nástupnických státech, protože tam vznikají různá právní okna?

Majetkoprávní otázky stále řešíme. Stejně jako ty protokolární. Posouváme se dopředu.

* Do toho spadají i značky pro diplomatická auta ruských diplomatů, kterých je dvakrát víc než samotných diplomatů...

Bavíme se i o registračních značkách pro diplomatická auta.

* Už před rokem se mluvilo o tom, že chcete Rusku diplomatická auta omezit. Za ten rok se to někam neposunulo?

My se posouváme. V diplomacii se nedá předpokládat, že se to stane lusknutím prstů.

* Spadá do toho i počet lidí na ambasádě?

Je potřeba si také uvědomit, že v diplomacii se nástroje jako vyhošťování používají jen v krajních případech. Ve zprávách od bezpečnostních složek, které máte k dispozici, je zmínka, že se dá očekávat reciproční opatření. A my potřebujeme zastoupení v Moskvě, které bude tento dialog schopno vést.

* Nedávno Deník N informoval o případu zneužívání udělování vízových výjimek velvyslancem v Íránu Ladislavem Čumbou. S tím nyní probíhá kárné řízení. Zavedlo ministerstvo nějaké opatření, aby se podobným excesům vyhnulo?

Kolegové již poté, co se to stalo, zavedli některá opatření. Například se ve vízovém IT systému všechny výjimky evidují online, a tak máme lepší přehled o tom, jak jsou používány. To je jedna z těch praktických reakcí. Na poradě s konzulárními pracovníky a velvyslanci byl velký apel, aby se tyto výjimky využívaly jen ve výjimečných případech, kdy řádný vízový proces není možný. Reakce ministerstva by měly předejít tomu, aby se to už neopakovalo.

* Pan Čumba udělil 400 výjimek. Stanovili jste limit, kolik takových výjimek může velvyslanec udělit?

Skutečně se v tomto případě jedná o selhání jednotlivce. Nezaznamenali jsme, že by někde jinde byl takový případ. Naši diplomaté jsou uvědoměli.

* Takový problém byl v minulosti v iráckém Erbilu, tam se kvůli tomu...

Zavřel konzulát. Ano. Ve vízové politice klademe velký důraz na bezpečnost. Proto možná nemáme tak otevřený vízový systém jako jiné státy. Pro nás je ale důležité, aby k nám cestovali prověřeni lidé, o kterých víme, co tu budou dělat, a odjeli zpět do země, odkud přijeli.

VÍC PENĚZ NA BOJ PROTI HACKERŮM

* Odjeli všichni, nebo někdo zmizel?

Omlouvám se, ale nemám o tom detailní informaci. Nejsem si ale vědom toho, že by takový problém nastal.

* Cestovali všichni do ČR? Podle některých zdrojů to tak nemuselo být.

Nemám takové detailní informace.

* Ministerstvo vede s panem Čumbou kárné řízení. Už je s nějakým výsledkem ukončeno?

Toto kárné řízení s panem velvyslancem Čumbou stále probíhá a průběh nechci komentovat. Je to interní záležitost ministerstva.

* Ministerstvo v posledních letech čelilo několika hackerským útokům. Podle našich informací momentálně na resortu pracují lidé z Národní agentury pro komunikační a informační technologie a z Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, aby resort zabezpečili. Můžete to potvrdit? Případně jak zabezpečení bude vypadat?

Ministerstvo si je velmi dobře vědomo rizik, která v kyberprostoru jsou. Celá řada mezinárodních organizací je vystavena útokům. Proto jsme požádali o další prostředky z rozpočtu na posílení naší kyberbezpečnosti. S ministerstvem financí máme dohodu, že to budeme řešit podle jednotlivých projektů. Já se omlouvám, ale nebudu věc blíže komentovat, neboť tato informace je v nějakém režimu a nechci, aby si to ve veřejném prostoru někdo přečetl.

* A v obecné rovině, budete systémy měnit nějak více?

Ministerstvo ve spolupráci s NAKIT a NÚKIB analyzuje, jak posílit naši kyberbezpečnost.

Chci, abychom byli čitelní a zajistili kontinuitu zahraniční politiky. Můžeme mít různé názory na to, co se stalo v minulosti, ale vláda by neměla dělat žádné velety. Ty nikdy ani v minulosti nepřinesly nic dobrého.

Tomáš Petříček (38)

Od října 2018 je ministrem zahraničí. Šéfem české diplomacie se stal poté, co prezident Miloš Zeman odmítl jmenovat nominanda ČSSD Miroslava Pocheho. Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** UK, studoval v Bruselu i Warwicku. V letech 2007 až 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, později poradcem dalšího europoslance Pocheho. V březnu byl zvolen místopředsedou ČSSD. Každý politik by se měl chovat zodpovědně i kvůli možným dopadům na zahraniční pozici státu. Čínské straně jsme vysvětlovali, že kroky Prahy vláda nemůže ovlivňovat a nejsou v souladu s vládní politikou.

O autorovi | LUKÁŠ PRCHAL, JAKUB ZELENKA redaktor redaktor
Foto autor | FOTO: GABRIEL KUČHTA, DENÍK N

Trumpův telefonát se Zelenským víří vody americké politiky. Demokráté volají po impeachmentu

24.9.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Zahraniční, Stalo se
Jolana Humpalová

Atmosféra v politické sféře Spojených států v posledních dnech značně zhoustla. Minulý týden vyšlo najevo, že neznámý whistleblower podal stížnost na prezidentův údajný nátlak na ukrajinského protějška Volodymyra Zelenského. Tomu měl Trump volat v červenci a naléhat na něj, aby Ukrajina začala vyšetřovat syna Joea Bidena, jednoho z demokratických favoritů na prezidentského kandidáta. A Trumpova případného protivníka.

Po americkém prezidentovi teď zákonodárci chtějí plné znění stížnosti, kterou měl podle agentury Reuters podat muž z prostředí amerických zpravodajských služeb. Členové Kongresu, především ti z řad demokratů, ale i někteří republikáni, požadují transparentní politiku. Bílý dům jim nechce vyhovět a kompletní stížnost zveřejnit. Členové několika výborů Sněmovny reprezentantů pohrozili, že si nechají ve věci předvolat ke slyšení ministra zahraničí Mikea Pompea, pokud se situace nevysvětlí. Právě Pompeův rezort další šetření podané stížnosti dříve blokoval.

Podrobnosti vykreslující Trumpův červencový hovor se objevují postupně od minulého týdne. V pondělí se ukázalo, že americký prezident zablokoval finanční injekci pro Ukrajinu ve výši bezmála čtyř set milionů dolarů jen několik dní předtím, než zavolal Zelenskému. Sám Trump pozdržení finanční pomoci v úterý odpoledne potvrdil. Podle něj šlo ale o reakci na nečinnost evropských zemí. „V takovém pozdržování budu pokračovat do doby, než Evropa a další národy nezačnou Ukrajině přispívat, protože teď to nedělají,“ řekl americký prezident.

„Pokud se potvrdí to, že Donald Trump de facto podmiňoval vojenskou pomoc Ukrajině tím, že země bude spolupracovat a vyšetřovat údajnou korupci Joea Bidena a jeho syna, který na Ukrajině působil, je to skandální,“ řekl Seznamu amerikanista Kryštof Kozák z **FSV UK**. „A to v tom, že podřizuje otázky národní bezpečnosti a bezpečnosti Ukrajiny soukromým politickým zájmům. Pokud by se to prokázalo, pro Trumpa by to mohlo znamenat problém. Je to věc, která může vést až k procesu vyvolání jeho impeachmentu,“ uvedl Kozák.

Politický kalkulPrávě o tomto kroku se v posledních dnech mluví čím dál hlasitěji – zejména v kontextu s tím, že Bílý dům odmítá zákonodárcům poskytnout požadovaný dokument. Jde o prakticky o jedinou možnost, jak zbavit amerického prezidenta funkce. Pokud by tedy sám neodstoupil, což v případě Donalda Trumpa nehrozí, jak on sám již několikrát potvrdil. Mimochodem, šéf Bílého domu vidí svou vládu i přes četné skandály a kontroverzní kroky v jiném světle. V pondělí například řekl pákistánským reportérům, že, kdyby se Nobelova cena za mír rozdávala spravedlivě, získal by ji on. A to za „spoustu věcí“.

Demokraté v čele s předsedkyní Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosiovou nevynechají možnost vyvolání impeachmentu zmínit. Je to z jejich strany spíš politický kalkul. „Volební kampaň se nám pomalu rozbíhá. A je zajímavé, že proces impeachmentu může vyvolat dolní komora Kongresu, tedy Sněmovna reprezentantů. Hlasovat pro něj ale musí dvě třetiny senátorů,“ vysvětlil Kozák.

Dolní komoru Kongresu ovládá Demokratická strana, v Senátu mají ale většinu republikáni. „Tam je velmi nepravděpodobné, že by to prošlo. Takže by se z toho stalo takové divadlo, které by mohlo poškodit Donalda Trumpa, ale zároveň také jen dál vyhrotil celou politickou situaci,“ dodal. V případě neúspěšného impeachmentu by to zpětně mohli odnést i demokraté.

„Po těch nejnovějších odhaleních se chuť vyvolat tento proces zvýšila. Nová zjištění ohledně obsahu telefonátu jsou podle řady demokratických zástupců tak závažná, že je to i otázka kontroly Kongresu nad zneužitím moci ze strany prezidenta,“ řekl odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Republikáni stojí za TrumpemZatím se nejeví jako pravděpodobná možnost, že by se proti svému prezidentovi obrátili sami republikáni. „Když došlo na lámání chleba, většinou se za prezidenta Trumpa dokázali postavit, i když jim to nebylo příliš po chuti. Sehnat dvoutřetinovou většinu v Senátu pro impeachment bude velmi obtížné, pokud se tedy neobjeví nějaká ještě závažnější zjištění,“ uvedl Kozák.

I přes celkovou podporu Republikánské strany ale Trump má uvnitř této politické formace své odpůrce. Jedním z nich je jeho častý kritik Mitt Romney, který se vyjádřil i ke spornému telefonátu s ukrajinským prezidentem. Uvedl, že bude v tomto ohledu velmi důležitý přepis hovoru. A potenciálně i vystoupení dotyčného whistleblowera. „Každý senátor si hraje trochu sám na sebe, ale nezdá se, že by republikáni začali kvůli této aféře Trumpa houfně opouštět,“ podotkl Kozák.

Donald Trump jakýkoli nátlak na svého ukrajinského protějška důrazně popírá. K telefonátu se vyjádřil i v úterý před newyorským sídlem OSN. „Až uvidíte ten transkript, ukáže se, že jsem nemohl být milejší. Vůbec žádný nátlak na ukrajinského prezidenta,“ řekl podle reportéra CBS News Marka Knollera Trump novinářům.

Koneckonců nejde o první skandál Trumpa jako prezidenta. „Je to jen jakési potvrzení toho, jak on vnímá své prezidentství a svou roli. A nezalekne se evidentně ničeho, aby si tu pozici udržel,“ dodal Kozák.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/trumpuv-telefonat-se-zelenskym-viri-vody-americke-politiky-demokrate-volaji-po-impeachmentu-79454>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
seznamzpravy.cz

Hawkingovi kolegové debatují v Praze o laseru pro mezihvězdné cesty 24.9.2019 novinky.cz str. 00

Spolupracovníci zesnulého britského fyzika Stephena Hawkinga z programu Breakthrough Initiative (BI), jehož byl duchovním otcem, diskutují tento týden v Praze o výzkumu a vývoji supersilného laseru pro mezihvězdné cestování. Projekt Starshot má umožnit vyslání nanosond k hvězdě Proxima Centauri, což je nejbližší hvězda od Sluneční soustavy, uvedl v pondělí 23. září výkonný ředitel BI Pete Worden.

Vědce, inženýry a politiky, kteří na projektu Starshot pracují, zajímá mimo jiné schopnost českých výzkumných center na vývoji laseru spolupracovat. Tématem diskusí je také to, za jakých politických podmínek je realistické takto silný laser postavit a nenarušit stabilitu mezinárodní bezpečnosti.

O tématu se má diskutovat na několika setkáních včetně Mezinárodního symposia české zahraniční politiky pořádaného pražským Ústavem mezinárodních vztahů a na Prague SpaceApps Laser Workshop pořádaném **Fakultou sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, laserovým centrem HiLase v Dolních Břežanech a opět Ústavem mezinárodních vztahů.

Světznámý britský fyzik Hawking, který byl kvůli neurodegenerativní chorobě ochrnutý, zemřel ve věku 76 let loni v březnu. Byl považován za nástupce Isaaka Newtona a Alberta Einsteina.

Svými poznatky o vzniku vesmíru, o velkém třesku a černých dírách výrazně přispěl k rozvoji lidského poznání. Svě znalosti předával i veřejnosti, vysoce ceněná je především jeho populárně vědecká publikace *Stručná historie času*.

Cesta k „sousedům“

Proxima Centauri je nejbližším hvězdným sousedem Slunce, nachází se ve vzdálenosti něco málo přes čtyři světelné roky. V převodu na kilometry činí vzdálenost 40 bilionů kilometrů.

Jde o takzvaného červeného trpaslíka. Tyto hvězdy jsou chladnější než Slunce, zato ale mohou vyzařovat intenzivní rentgenové a ultrafialové záření, což představuje jeden z problémů pro případnou přítomnost života na planetách, které je obíhají.

Projekt mezihvězdných cest sond, které budou schopny dosáhnout nejbližších hvězd během dvacetiletého letu, ohlásili Hawking a ruský miliardář a mecenáš vědeckého výzkumu Jurij Milner v roce 2016. Předpokladem je, že zařízení poletí jednou pětinou rychlosti světla.

Milner do výzkumu slíbil vložit 100 milionů dolarů (takřka 2,4 miliardy korun). K projektu se připojil mimo jiné zakladatel Facebooku Mark Zuckerberg.

URL| <https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/hawkingovi-kolegove-debatuji-v-praze-o-laseru-pro-mezihvezdne-cesty-40297536>

Hawkingovi kolegové debatují v Praze o laseru pro mezihvězdné cesty 24.9.2019 novinky.cz str. 00 Věda a školy

Spolupracovníci zesnulého britského fyzika Stephena Hawkinga z programu Breakthrough Initiative (BI), jehož byl duchovním otcem, diskutují tento týden v Praze o výzkumu a vývoji supersilného laseru pro mezihvězdné

cestování. Projekt Starshot má umožnit vyslání nanosond k hvězdě Proxima Centauri, což je nejbližší hvězda od Sluneční soustavy, uvedl v pondělí 23. září výkonný ředitel BI Pete Worden.

Vědce, inženýry a politology, kteří na projektu Starshot pracují, zajímá mimo jiné schopnost českých výzkumných center na vývoji laseru spolupracovat. Tématem diskusí je také to, za jakých politických podmínek je realistické takto silný laser postavit a nenarušit stabilitu mezinárodní bezpečnosti.

O tématu se má diskutovat na několika setkáních včetně Mezinárodního symposia české zahraniční politiky pořádaném pražským Ústavem mezinárodních vztahů a na Prague SpaceApps Laser Workshop pořádaném **Fakultou sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, laserovým centrem HiLase v Dolních Břežanech a opět Ústavem mezinárodních vztahů.

Stephen Hawking – génius, který přežil sám sebe

Světznámý britský fyzik Hawking, který byl kvůli neurodegenerativní chorobě ochrnutý, zemřel ve věku 76 let loni v březnu. Byl považován za nástupce Isaaka Newtona a Alberta Einsteina.

Svými poznatky o vzniku vesmíru, o velkém třesku a černých dírách výrazně přispěl k rozvoji lidského poznání. Svě znalosti předával i veřejnosti, vysoce ceněná je především jeho populárně vědecká publikace Stručná historie času.

Cesta k „sousedům“

Proxima Centauri je nejbližším hvězdným sousedem Slunce, nachází se ve vzdálenosti něco málo přes čtyři světelné roky. V převodu na kilometry činí vzdálenost 40 bilionů kilometrů.

Nová Země v sousedství? Vědci našli planetu v obyvatelné zóně Proximy Centauri

Jde o takzvaného červeného trpaslíka. Tyto hvězdy jsou chladnější než Slunce, zato ale mohou vyzařovat intenzivní rentgenové a ultrafialové záření, což představuje jeden z problémů pro případnou přítomnost života na planetách, které je obíhají.

Pravděpodobná podoba planety Proxima b. Napravo od mateřské hvězdy Proxima Centauri (Centauri C) je vidět dvojhvězda (hvězdy Centauri A a Centauri B), s níž dohromady tvoří hvězdný systém Alfa Centauri.

FOTO: European Southern Observatory

Projekt mezihvězdných cest sond, které budou schopny dosáhnout nejbližších hvězd během dvacetiletého letu, ohlásili Hawking a ruský miliardář a mecenáš vědeckého výzkumu Jurij Milner v roce 2016. Předpokladem je, že zařízení poletí jednou pětinou rychlosti světla.

Milner do výzkumu slíbil vložit 100 milionů dolarů (takřka 2,4 miliardy korun). K projektu se připojil mimo jiné zakladatel Facebooku Mark Zuckerberg.

URL| <https://www.novinky.cz/veda-skoly/516784-hawkingovi-kolegove-debatuji-v-praze-o-laseru-pro-mezihvezdne-cesty.html>

Stephen Hawking vymyslel, jak se dostat k Proximě Centauri. Miliardový projekt teď hledá rady v Praze

24.9.2019 ct24.cz str. 00 Věda

kozlik

Spolupracovníci zesnulého fyzika Stephena Hawkinga z programu Breakthrough Initiative, jehož byl duchovním otcem, diskutují tento týden v Praze o výzkumu a vývoji supersilného laseru pro mezihvězdné cestování. Projekt Starshot má pomocí laseru umožnit vyslání nanosond k hvězdě Proxima Centauri, což je nejbližší hvězda sluneční soustavy, uvedl výkonný ředitel BI Pete Worden.

Vědce, inženýry a politology, kteří na projektu Starshot pracují, zajímá mimo jiné schopnost českých výzkumných center na vývoji laseru spolupracovat. Tématem diskusí je také to, za jakých politických podmínek je realistické takto silný laser postavit a nenarušit stabilitu mezinárodní bezpečnosti. Další otázkou, se kterou se do Prahy přijeli poradit, je, zda mají být sondy poháněné kontinuálním paprskem, nebo pulzy energie.

O tématu se bude diskutovat na několika setkáních včetně Mezinárodního symposia české zahraniční politiky pořádaného Ústavem mezinárodních vztahů a na Prague SpaceApps Laser Workshop pořádaném **Fakultou sociálních věd** Univerzity Karlovy, laserovým centrem HiLASE a Ústavem mezinárodních vztahů.

Cesta lidstva ke hvězdám

Proxima Centauri je nejbližším hvězdným sousedem Slunce, nachází se ve vzdálenosti něco málo přes čtyři světelné roky. V převodu na kilometry činí vzdálenost 40 bilionů kilometrů. Jde o takzvaného červeného trpaslíka. Tyto hvězdy jsou chladnější než Slunce, zato ale mohou vyzařovat intenzivní rentgenové a ultrafialové záření, což představuje jeden z problémů pro případnou přítomnost života na planetách, které je obíhají.

Cesta na takovou vzdálenost překonává vše, co lidstvo doposud podniklo. S projektem, jak toho dosáhnout, přišel slavný britský fyzik Stephen Hawking v dubnu roku 2016. Spojil v něm svůj intelekt se schopnostmi a kapitálem podnikatele Yuriho Milnera. Jejich záměrem je vyslat k Proximě Centauri roj malých satelitů, které by byly poháněné pomocí laserových paprsků ze Země.

Odkaz

U Prahy spustili supersilný laser. Má výkon milion miliard wattů a stál přes miliardu

Osobnosti, které se pod tímto nápadem spojily, by se daly označit za opravdový vědecký supertým. Výše zmíněnou dvojici doplňuje Mark Zuckerberg z Facebooku, který by se měl starat částečně o financování a částečně o marketing projektu. Za vědeckou stránku je zodpovědný Pete Worden – astronom, který měl pod sebou americký vojenský program vesmírného zbrojení. Tým doplňují Saul Perlmutter, nositel Nobelovy ceny za objev zrychlujícího se rozpínání vesmíru pozorováním vzdálených supernov, a Brit Martin Reese, který byl prezidentem Královské společnosti.

Na první fázi výzkumu mají 100 milionů dolarů. Během ní (má trvat deset let) se budou hledat hvězdy blízko Země, které mají největší potenciál pro existenci života. Díky přístupu ke dvěma špičkovým teleskopům hodlají vědci propátrat nejméně milion hvězd, které jsou nejbližší Zemi. Teprve v dalších fázích se má řešit přenos informací, zpráv a nakonec i sond k těmto planetám.

Mise do všech stran

Definitivním cílem celé této iniciativy je vyslání družic k potenciálně obydleným světům. Protože taková cesta bude pro družice maximálně riziková, vsadili autoři Starshotu na kvantitu. Klasické rakety s chemickým pohonem vynesou na oběžnou dráhu Země kontejnery plné malých nanosond. Ty budou mít solární plachty tvořené zrcadlovou fólií – jinak budou bez pohonu. Na rychlost až dvaceti procent rychlosti světla je pak „popoženou“ mohutné laserové paprsky ze Země.

Ztráty družic budou sice obrovské, pozorovací instrumenty na nich nepříliš citlivé, ale díky velkému množství by měly poslat na Zemi dostatečné množství údajů o planetě mimo sluneční soustavu.

Video of Breakthrough Starshot Animation (Clip)

Sonda o ceně iPhone

V tiskové zprávě lidé ze Starshotu uvádějí, že náklady na jednu nanosondu by měly odpovídat ceně jednoho iPhone. Nejdražší by tedy mělo být vybudovat ony obří zářiče laserových paprsků. Aby urychlily sondy na dostatečnou rychlost, musí mít podle propočtů výkon kolem 100 gigawattů. O to, aby tento výkon byl udržován po dobu několika minut až desítek minut, by se mělo postarat to, že laserů bude několik stovek. Důležité bude také jejich umístění, musí být co nejvýše.

Sami autoři přiznávají, že celou řadu problémů ještě vyřešenou nemají, a proto hledají rady od těch nejzkušenějších. To, že se nyní obrátili i na pražské experty na lasery, je pro českou vědu poctou.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2932625-stephen-hawking-vymyslel-jak-se-dostat-k-proxime-centauri-miliardovy-projekt-ted-hleda>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Propuštění Oleha Sencova: První krok k míru? (2)

24.9.2019 iir.cz str. 00

Natálie Jančíková, Univerzity Karlovy

Ukrajinský režisér Oleh Sencov se stal symbolem ukrajinských politických vězňů držených Kremlem. Jeho příběh sledoval celý svět. V ruském vězení strávil více než pět let. V sobotu 7. září byl po dlouhém vyjednávání společně s 34 dalšími vězni propuštěn. Kyjev na oplátku Moskvě vrátil stejný počet zadržovaných Rusů. Donald Trump o této výměně na svém twitteru napsal, že se možná jedná o „první gigantický krok k míru“. Je tomu ale tak? Zasedne teď nový ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij s Vladimírem Putinem k jednomu stolu?

Source: Antonymon, commons.wikimedia.org

Oleh Sencov a výměna vězňů

Ukrajinský režisér Oleh Sencov byl před pěti lety zatknut na okupovaném Krymu a následně Ruskou federací odsouzen k 20 letům vězení s maximální ostrahou. Přestože je jeho mateřštinou ruština, považuje se jako mnozí jiní ruský mluvící obyvatelé Ukrajiny za ukrajinského vlastence a od počátku okupace Krymu proti ní otevřeně vystupoval. Na Krymu žil od narození a i po anexi se rozhodl zůstat. Odmítl však nabízené ruské občanství a organizoval protesty proti okupaci.

V srpnu 2015 byl i přes neexistující důkazy odsouzen za terorismus a přemístěn do sibiřského vězení. Na nespravedlivý soud upozorňovalo mnoho lidskoprávních mezinárodních organizací jako je například Amnesty International. Pozornost k sobě připoutal v květnu 2018, kdy se rozhodl držel protestní hladovku za všechny nespravedlivě vězněné Ukrajince na území Ruské federace. Hladovku Sencov ukončil po 145 dnech. V té době byl již celosvětově známou osobností a Evropský parlament mu dokonce udělil Sacharovovu cenu za svobodu myšlení. V sobotu 7. září byl Oleh Sencov společně s dalšími ukrajinskými vězni propuštěn. Mezi ostatními bylo například 24 ukrajinských námořníků, kteří byli zajati v listopadu 2018 u Kerčského průlivu mezi Černým a Azovským mořem. Jejich propuštění nařídil Moskvě již v květnu Mezinárodní soud pro námořní právo v Hamburku, ta ale verdikt tribunálu ignorovala.

Avšak zdaleka ne všichni ukrajinští političtí vězni byli propuštěni. V Rusku nadále zůstávají desítky Krymských Tatarů. Ti by dle slov prezidenta Zelenského měli být součástí „druhého stupně“ vyjednávání. Krymští Tataři jsou původními muslimskými obyvateli Krymu, kteří již z minulosti mají s Ruskem, potažmo Sovětským svazem, velmi špatné zkušenosti. Po druhé světové válce je Stalin označil za kolaboranty a celý tento národ nechal masově deportovat do Střední Asie. Návrat na Krym jim byl umožněn až v roce 1988. Po anektování poloostrova čelili Tataři jako národností menšina ruské persekuci a mnozí z nich se přiklonili na stranu Ukrajiny. Většina z vězněných Tatarů byla odsouzena za příslušnost k islamistické organizaci Hizb ut-Tahrir, ačkoli k tomu během soudu nebyly předloženy přesvědčující důkazy.

Nesmíme však zapomínat na to, že výměna byla oboustranná. Ukrajina do Ruska poslala 35 vězňů, mezi kterými byl například i kontroverzní velitel z Donbasu Volodymyr Cemach. Jeho vydání nelibě nesli především představitelé Nizozemska, protože Cemach byl jeden z hlavních podezřelých v případě sestřelení malajsijského dopravního letadla v červenci 2014 s 298 oběťmi, z nichž většina byli právě Nizozemci. Nizozemsko sice již požádalo Rusko o jeho vydání, šance na úspěch ale prakticky neexistuje.

Nový ukrajinský prezident

Výměna vězňů je prvním velkým úspěchem nového ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, pro kterého bylo osvobození zadržovaným Ukrajinců jedním z hlavních slibů při nástupu do funkce. Populární Zelenskij se stal prezidentem poté, co zvítězil v dubnových prezidentských volbách. Podporu mu v druhém kole

vyslovalo 73 % voličů, čímž drtivě porazil bývalého prezidenta Petra Porošenka. V roli politika je však Zelenskyj nováčkem. Do boje o prezidentský post vstoupil jako anti-establishmentový kandidát, který se proslavil rolí v populárním seriálu Služebník lidu, v němž ztvárnil právě hlavu státu. Během své kampaně se zdržel většiny televizních volebních debat a netajil se tím, že nemá žádné silné politické názory.

Pouhý den po své květnové inauguraci rozpustil parlament a nechal vypsát nové volby. Mít oporu v parlamentu je pro ukrajinského prezidenta velmi zásadní. Ačkoli má prezident v ukrajinském politickém systému významnou roli, Ukrajina je pouze tzv. poloprezidentskou republikou a vláda má o něco vyšší pravomoci nežli prezident, především pak v domácí politice. V prezidentově kompetenci je pouze zahraniční politika, obrana a bezpečnost. Zelenskyj počítal s tím, že se mu díky jeho aktuální popularitě ve volbách podaří ovládnout i parlament s jeho nově založenou politickou stranou „Služebník lidu“ (která je pojmenována po výše zmiňovaném televizním seriálu). Tento předpoklad se potvrdil a strana v červencových volbách získala nadpoloviční většinu křesel v parlamentu. Co očekávat od nových 254 poslanců této strany můžeme zatím pouze hádat. Celý subjekt Služebník lidu těží z popularity Zelenského a většina členů strany není veřejnosti z minulosti známá. Jedná se například o Zelenského spolupracovníky z jeho televizních projektů, protikorupční aktivisty, ale též lidi spojené s kontroverzním ukrajinským oligarchou Ihorem Kolomojským. Kolomojskyj je vlivný ukrajinský podnikatel, který mimo jiné vlastní 70 % podíl v televizi 1+1 Media Group, kde byl vysílán seriál Služebník lidu. O jeho napojení na nového prezidenta se mluví již od počátku předvolební kampaně a Zelenskyj byl několikrát nařčen z toho, že Kolomojskému slouží pouze k dosažení jeho vlastních cílů. To ukrajinský prezident samozřejmě opakovaně popřel.

Novým premiérem jednobarevné vlády byl na konci srpna jmenován Oleksij Hončaruk, který se tím ve svých 35 letech stal nejmladším premiérem v ukrajinské historii. Stejně jako Zelenskyj je Hončaruk v politice nováčkem a z předvolební kampaně se dá jen těžko odhadovat jaké budou jeho politické postoje. Jisté však je, že ani on žádné předchozí politické zkušenosti nemá. Mužem číslo jedna, na kterého se právě teď upírá zrak celé Ukrajiny i světa, zůstává ale Volodymyr Zelenskyj. Výměnu zajatců údajně vyjednal s Vladimírem Putinem po telefonu. Můžeme však říct, že ať už na tom má zásluhu jakoukoli, v očích veřejnosti to znamená pro ukrajinského prezidenta velký úspěch a naplnění očekávání jeho příznivců.

Šestý rok války

Dominujícím tématem ukrajinské politiky zůstává válka na východě Ukrajiny, která trvá již šestým rokem. O život dosud připravila 13 000 lidí, z čehož více než čtvrtina byli civilisté, a 30 000 lidí bylo zraněno. Více než 1,5 milionu lidí přišlo o své domovy a 800 000 uprchlo do zahraničí. Nekončící konflikt prohlubuje frustraci celé ukrajinské společnosti. S obměnou čelních politických představitelů si mnozí slibují nový začátek pro nastolení lepších vztahů s Ruskou federací, jejichž vojska se v Donbasu prokazatelně nacházejí, přestože to je ruskou stranou stále popíráno.

Je sice pravdou, že od nastoupení Zelenského do funkce lze pozorovat určité oteplení ukrajinsko-ruských vztahů a dojednaná výměna je toho důkazem.

Zelenskyj při příležitosti přivítání vyměněných zajatců na kyjevském letišti řekl, že pracuje na znovuoobnovení minského procesu.

Možná se dokonce v brzké době i dočkáme zasednutí Vladimíra Putina se svým ukrajinským protějškem k jednomu stolu, kde by společně mohli řešit „druhé kolo“ výměny nebo i případné příměří v Donbasu. Je však nutné nezapomínat na to, že o případném míru nerozhoduje domácí politika na Ukrajině, ale ta v Rusku. Dokud bude Kreml chtít mít svá vojska na Ukrajině, bude je tam mít. V souboji se zemí, která vlastní jaderné zbraně nemůže Ukrajina ani nikdo jiný spoléhat na nic jiného než na diplomacii. Musím podotknout, že právě anexe Krymu a intervence v Donbasu ruskému prezidentovi výrazně navýšila popularitu v průzkumech ruského veřejného mínění. Výměna zajatců by tak mohla být pouze taktickým kalkulem, který se právě teď Vladimíru Putinovi hodil pro zlepšení aktuální domácí situace. V Rusku se paralelně s výměnou zajatců konaly komunální volby, které v hlavním městě vyvolaly mohutné protivládní demonstrace vyjadřující nevoli proti tomu, že úřady vyloučily přes dvě desítky opozičních kandidátů. Cílem výměny zajatců mohlo být pouze odpoutání pozornosti od těchto událostí. Tato výměna může tedy být krokem k míru, ale velmi malým, pokud vůbec nějakým.

O autorce

Natálie Jančíková studuje v bakalářském studiu na oboru Mezinárodní teritoriální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

URL | <https://www.iir.cz/article/propusteni-oleha-sencova-prvni-krok-k-miru-2>

Propuštění Oleha Sencova: První krok k míru?

24.9.2019 iir.cz str. 00

Natálie Jančíková, Univerzity Karlovy

Ukrajinský režisér Oleh Sencov se stal symbolem ukrajinských politických vězňů držených Kremlem. Jeho příběh sledoval celý svět. V ruském vězení strávil více než pět let. V sobotu 7. září byl po dlouhém vyjednávání společně s 34 dalšími vězni propuštěn. Kyjev na oplátku Moskvě vrátil stejný počet zadržovaných Rusů. Donald Trump o této výměně na svém twitteru napsal, že se možná jedná o „první gigantický krok k míru“. Je tomu ale tak? Zasedne teď nový ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij s Vladimírem Putinem k jednomu stolu?

Source: Antonymon, commons.wikimedia.org

Oleh Sencov a výměna vězňů

Ukrajinský režisér Oleh Sencov byl před pěti lety zatknut na okupovaném Krymu a následně Ruskou federací odsouzen k 20 letům vězení s maximální ostrahou. Přestože je jeho mateřštinou ruština, považuje se jako mnozí jiní rusky mluvící obyvatelé Ukrajiny za ukrajinského vlastence a od počátku okupace Krymu proti ní otevřeně vystupoval. Na Krymu žil od narození a i po anexi se rozhodl zůstat. Odmítl však nabízené ruské občanství a organizoval protesty proti okupaci.

V srpnu 2015 byl i přes neexistující důkazy odsouzen za terorismus a přemístěn do sibiřského vězení. Na nespravedlivý soud upozorňovalo mnoho lidskoprávních mezinárodních organizací jako je například Amnesty International. Pozornost k sobě připoutal v květnu 2018, kdy se rozhodl držel protestní hladovku za všechny nespravedlivě vězněné Ukrajince na území Ruské federace. Hladovku Sencov ukončil po 145 dnech. V té době byl již celosvětově známou osobností a Evropský parlament mu dokonce udělil Sacharovovu cenu za svobodu myšlení. V sobotu 7. září byl Oleh Sencov společně s dalšími ukrajinskými vězni propuštěn. Mezi ostatními bylo například 24 ukrajinských námořníků, kteří byli zajati v listopadu 2018 u Kerčského průlivu mezi Černým a Azovským mořem. Jejich propuštění nařídil Moskvě již v květnu Mezinárodní soud pro námořní právo v Hamburku, ta ale verdikt tribunálu ignorovala.

Avšak zdaleka ne všichni ukrajinští političtí vězni byli propuštěni. V Rusku nadále zůstávají desítky Krymských Tatarů. Ti by dle slov prezidenta Zelenského měli být součástí „druhého stupně“ vyjednávání. Krymští Tataři jsou původními muslimskými obyvateli Krymu, kteří již z minulosti mají s Ruskem, potažmo Sovětským svazem, velmi špatné zkušenosti. Po druhé světové válce je Stalin označil za kolaboranty a celý tento národ nechal masově deportovat do Střední Asie. Návrat na Krym jim byl umožněn až v roce 1988. Po anektování poloostrova čelili Tataři jako národností menšina ruské persekuci a mnozí z nich se přiklonili na stranu Ukrajiny. Většina z vězněných Tatarů byla odsouzena za příslušnost k islamistické organizaci Hizb ut-Tahrir, ačkoli k tomu během soudu nebyly předloženy přesvědčující důkazy.

Nesmíme však zapomínat na to, že výměna byla oboustranná. Ukrajina do Ruska poslala 35 vězňů, mezi kterými byl například i kontroverzní velitel z Donbasu Volodymyr Cemach. Jeho vydání nelibě nesli především představitelé Nizozemska, protože Cemach byl jeden z hlavních podezřelých v případě sestřelení malajsijského dopravního letadla v červenci 2014 s 298 oběťmi, z nichž většina byli právě Nizozemci. Nizozemsko sice již požádalo Rusko o jeho vydání, šance na úspěch ale prakticky neexistuje.

Nový ukrajinský prezident

Výměna vězňů je prvním velkým úspěchem nového ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, pro kterého bylo osvobození zadržovaných Ukrajinců jedním z hlavních slibů při nástupu do funkce. Populární Zelenskij se stal prezidentem poté, co zvítězil v dubnových prezidentských volbách. Podporu mu v druhém kole vyslovilo 73 % voličů, čímž drtivě porazil bývalého prezidenta Petra Porošenka. V roli politika je však Zelenskij nováčkem. Do boje o prezidentský post vstoupil jako anti-establishmentový kandidát, který se proslavil rolí v populárním seriálu Služebník lidu, v němž ztvárnil právě hlavu státu. Během své kampaně se zdržel většiny televizních volebních debat a netajil se tím, že nemá žádné silné politické názory.

Pouhý den po své květnové inauguraci rozpustil parlament a nechal vypsát nové volby. Mít oporu v parlamentu je pro ukrajinského prezidenta velmi zásadní. Ačkoli má prezident v ukrajinském politickém systému významnou roli, Ukrajina je pouze tzv. poloprezidentskou republikou a vláda má o něco vyšší pravomoci nežli prezident, především pak v domácí politice. V prezidentově kompetenci je pouze zahraniční politika, obrana a bezpečnost. Zelenskij počítal s tím, že se mu díky jeho aktuální popularitě ve volbách podaří ovládnout i parlament s jeho nově založenou politickou stranou „Služebník lidu“ (která je pojmenována po výše zmiňovaném televizním seriálu). Tento předpoklad se potvrdil a strana v červencových volbách získala nadpoloviční většinu křesel v parlamentu. Co očekávat od nových 254 poslanců této strany můžeme zatím pouze hádat. Celý subjekt Služebník lidu těží z popularity Zelenského a většina členů strany není veřejnosti z

minulosti známá. Jedná se například o Zelenského spolupracovníky z jeho televizních projektů, protikorupční aktivisty, ale též lidi spojené s kontroverzním ukrajinským oligarchou Ihorem Kolomojským. Kolomojskyj je vlivný ukrajinský podnikatel, který mimo jiné vlastní 70 % podíl v televizi 1+1 Media Group, kde byl vysílán seriál Služebník lidu. O jeho napojení na nového prezidenta se mluví již od počátku předvolební kampaně a Zelenskyj byl několikrát nařčen z toho, že Kolomojskému slouží pouze k dosažení jeho vlastních cílů. To ukrajinský prezident samozřejmě opakovaně popřel.

Novým premiérem jednobarevné vlády byl na konci srpna jmenován Oleksij Hončaruk, který se tím ve svých 35 letech stal nejmladším premiérem v ukrajinské historii. Stejně jako Zelenskyj je Hončaruk v politice nováčkem a z předvolební kampaně se dá jen těžko odhadovat jaké budou jeho politické postoje. Jisté však je, že ani on žádné předchozí politické zkušenosti nemá. Mužem číslo jedna, na kterého se právě teď upírá zrak celé Ukrajiny i světa, zůstává ale Volodymyr Zelenskyj. Výměnu zajatců údajně vyjednal s Vladimírem Putinem po telefonu. Můžeme však říct, že ať už na tom má zásluhu jakoukoli, v očích veřejnosti to znamená pro ukrajinského prezidenta velký úspěch a naplnění očekávání jeho příznivců.

Šestý rok války

Dominujícím tématem ukrajinské politiky zůstává válka na východě Ukrajiny, která trvá již šestým rokem. O život dosud připravila 13 000 lidí, z čehož více než čtvrtina byli civilisté, a 30 000 lidí bylo zraněno. Více než 1,5 milionu lidí přišlo o své domovy a 800 000 uprchlo do zahraničí. Nekončící konflikt prohlubuje frustraci celé ukrajinské společnosti. S obměnou čelních politických představitelů si mnozí slibují nový začátek pro nastolení lepších vztahů s Ruskou federací, jejichž vojska se v Donbasu prokazatelně nacházejí, přestože to je ruskou stranou stále popíráno.

Je sice pravdou, že od nastoupení Zelenského do funkce lze pozorovat určité oteplení ukrajinsko-ruských vztahů a dojednaná výměna je toho důkazem.

Zelenskyj při příležitosti přivítání vyměněných zajatců na kyjevském letišti řekl, že pracuje na znovuoživení minského procesu.

Možná se dokonce v brzké době i dočkáme zasednutí Vladimíra Putina se svým ukrajinským protějškem k jednomu stolu, kde by společně mohli řešit „druhé kolo“ výměny nebo i případné příměří v Donbasu. Je však nutné nezapomínat na to, že o případném míru nerozhoduje domácí politika na Ukrajině, ale ta v Rusku. Dokud bude Kreml chtít mít svá vojska na Ukrajině, bude je tam mít. V souboji se zemí, která vlastní jaderné zbraně nemůže Ukrajina ani nikdo jiný spoléhat na nic jiného než na diplomacii. Musím podotknout, že právě anexe Krymu a intervence v Donbasu ruskému prezidentovi výrazně navýšila popularitu v průzkumech ruského veřejného mínění. Výměna zajatců by tak mohla být pouze taktickým kalkulem, který se právě teď Vladimíru Putinovi hodil pro zlepšení aktuální domácí situace. V Rusku se paralelně s výměnou zajatců konaly komunální volby, které v hlavním městě vyvolaly mohutné protivládní demonstrace vyjadřující nevoli proti tomu, že úřady vyloučily přes dvě desítky opozičních kandidátů. Cílem výměny zajatců mohlo být pouze odpoutání pozornosti od těchto událostí. Tato výměna může tedy být krokem k míru, ale velmi malým, pokud vůbec nějakým.

O autorce

Natálie Jančíková studuje v bakalářském studiu na oboru Mezinárodní teritoriální studia na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

URL| <https://www.iir.cz/article/propusteni-oleha-sencova-prvni-krok-k-miru>

18 štěpících linií v české společnosti: podívejte se, co nás nejvíc rozděluje a co spojuje

24.9.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
Petr Kočí, Jan Cibulka

Společenské třídy nejvíc odlišují postoje k migraci, názory na západní směřování země a na nerovnosti ve společnosti. „Málokdo ale zastává vyhraněně černobílé postoje,“ říká sociolog Martin Buchtík.

if (window.location.href.indexOf("www.irozhlas")

Čechy a Češky z různých společenských tříd nejvíc odlišují postoje k migraci, názory na prozápadní směřování země a vnímání nerovností ve společnosti – tedy zda si myslí, že je každý svého štěstí strůjcem, nebo jestli o úspěchu rozhoduje něco jiného než vlastní píle a šikovnost. „Málokdo ale zastává vyhraněné černobílé postoje. Spíše jsme společnost mnoha odstínů šedi, tedy rozdělovaná, nikoli rozdělená společnost,“ říká nad daty z výzkumu Česká společnost po třiceti letech jeho spoluautor, ředitel agentury STEM Martin Buchtík.

Martin Buchtík: Nebezpečné je, když se názorové skupiny začnou zapouzdřovat. / Foto: Micheala Danelová

Sociologové zkoumali štěpící linie pomocí dvaatřiceti otázek rozdělených do osmnácti tematických skupin.

Například téma obavy z migrace se skládá z odpovědí na tři otázky: Ohrožují imigranti náš způsob života? Způsobují imigranti nárůst trestné činnosti? A ohrožují imigranti českou ekonomiku a sociální jistoty? Respondenti vybírali z odpovědí: rozhodně souhlasím, spíše souhlasím, spíše nesouhlasím a rozhodně nesouhlasím.

Výsledky pak vědci přepočítali na „teploměry“. Ty ukazují index vnímání tématu různými skupinami veřejnosti, tedy sílu jejich postojů. Teploměry mohou ukazovat hodnoty od +100 do -100 podle toho, jak moc členy společenské třídy daný problém pálí nebo jak jednoznačný názor na něj mají.

Jaká témata rozdělují společnost – seřazeno od nejvíc po nejméně polarizující

Položky převzali autoři výzkumu z uznávaných mezinárodních šetření jako ESS nebo ISSP, dlouhodobých časových řad STEM a CVVM a mezinárodně uznávaných nástrojů měřících jednotlivé postojové rysy (autoritářství, xenofobie, populismus). Z kapacitních důvodů nebylo možné vždy položit celou sadu otázek, která je pro daný rys určena (to bývá často deset i více položek), proto analytický tým vybral vždy 1-3 takové, které na základě statistických analýz dat ze zmíněných výzkumů daný postoj nejlépe identifikují.

Martin Buchtík

Sociolog a ředitel neziskového ústavu STEM. Zabývá se tématy spojenými s dynamicky se proměňující českou a evropskou společností v širším kontextu jako je formování veřejného mínění, kvalita života, soudržnost a nerovnosti. V minulosti mimo jiné řídil CVVM, doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd** na Univerzitě Karlově se zaměřením na metodologii sociologického výzkumu.

Kalkulačka sociálních tříd už má na serveru iROZHLAS.cz přes 170 tisíc vyplnění. Nejčastější kritická reakce čtenářů: vyšla mi třída, jejíž některé charakteristiky v mém případě neodpovídají skutečnosti – například jsem prý nastupující kosmopolitní, a to i přesto, že jsem už v důchodu, nebydlím ve velkém městě a mám vlastní dům. Jak odpovídáte lidem, kteří nejsou spokojeni s tím, co jim v kalkulačce vyšlo? Každá věda pozoruje skutečnost a na jejím základě vytváří nějaký model. Ten model je tak podrobný, jak je potřeba. Když jste architekt a navrhujete urbanistický koncept nové čtvrti, nepotřebujete přesně vědět, jak vypadá každý jednotlivý pokoj nebo šuplík.

Rozdělení společnosti do šesti tříd, stejně jako jakákoli jiná typologie, s sebou nese nutnost zjednodušení. My jsme samozřejmě technicky vzato mohli ve společnosti identifikovat třeba 35 různých skupin a mít samostatně i kreativní elity, počítačově a jazykově zdatné důchodce nebo další podskupiny, v nichž by se možná čtenáři poznávali lépe.

Jenomže kvalitu typologie neurčuje to, že se v ní každý přesně pozná, ale to, jak je praktická. Jestli nám umožní lépe a objektivněji mluvit o celé společnosti. Pro mě je určení tříd mezikrok. Zajímavější jsou následné analýzy a další povídání, které nám takto konstruované společenské třídy umožňují.

Celospolečenská diagnóza

Druhá nejčastější otázka čtenářů je, proč se respondentů ptáte na znalost západních jazyků, a ne třeba na ruštinu. Proč vás zajímá, jak často chodí na rockové koncerty, a ne třeba na jazzové nebo metalové. Strašně rádi bychom položili třeba 750 otázek, ale máme zkušenost, že na tak dlouhé dotazníky lidé neradi odpovídají. Proto hledáme otázky, které nejlépe vystihují společenský jev, který chceme zkoumat – sociolog by řekl nejlepší

indikátory – i když nemusí nejlépe fungovat pro každého jednotlivého respondenta. Ruština určitě není méněcenná, ale angličtinu dnes v práci potřebujete častěji.

Unikátní výzkum: česká společnost se nedělí na dva tábory, ale do šesti tříd. Zjistěte, do které patříte vy

Číst článek

Dotazník jsme nestavěli na zelené louce. Vycházeli jsme z mnoha podrobnějších šetření. Díky nim víme, že problémy, které jsme chtěli zkoumat, nám právě tyto otázky osvětlují nejlíp. Což ovšem neznamená, že perfektně sedí na každého jednotlivce. Není to psychologické vyšetření, ale celospolečenská diagnostika.

A webová kalkulačka je popularizační nástroj. Může se stát, že některého jednotlivce zařadí špatně, to ale nesnižuje kvalitu celého výzkumu. Pokud jste na hraně dvou tříd a model vás chybně zařadí do vyšší třídy, někoho jiného místo vás zase zařadí do nižší.

Proto se také výzkum nedělá na deseti lidech, ale v tomto případě na více než čtyřech tisících, abychom dosáhli robustního výběrového souboru a výzkum jako celek byl statisticky relevantní a odpovídal skutečnosti.

Část výzkumu, o které si dnes povídáme, sestává z baterie dvaatřiceti otázek, které měly zjistit postoje lidí k osmnácti potenciálním štěpícím liniím, které mohou rozdělovat – anebo naopak spojovat – českou společnost. Jak jste je vybírali? Všichni autoři výzkumu, tedy Daniel Prokop, Paulína Tabery i já se dlouhodobě v dílčích výzkumech zabýváme tím, jak je společnost rozdělována, jaká jsou nejčastější témata, na nichž se veřejné mínění štěpí, o nichž se vede veřejná debata i ty, o nichž se moc nemluví, a přesto na ně mají lidé často odlišné názory.

Seriál vychází na serveru iROZHLAS.cz vždy v úterý.

První díl: Česká společnost se nedělí na dva tábory, ale do šesti tříd. Zjistěte, do které patříte vy

Další rozhovory, reportáže a analýzy můžete sledovat na serveru iROZHLAS.cz, ve vysílání Radiožurnálu a Českého rozhlasu Plus.

Například o migraci se v posledních letech intenzivně debatuje, ale o autoritářství, tedy jestli máme mít a poslouchat silné vůdce, se v českém prostoru debata moc nevede. O sociálních nerovnostech se vede dílčím způsobem, takže pro velkou část společnosti může být skrytá za nějakým zástupným tématem.

Když jsme si stanovili tyto štěpící linie, hledali jsme ke každé otázku nebo několik otázek tak, aby byly lidem srozumitelné a zároveň takové, o nichž ze zkušenosti víme, že danou štěpící linii dobře měří.

Mezi štěpící linie, které nás spíš spojují, než rozdělují, patří podle výsledků výzkumu také životní prostředí. Téměř všichni se shodnou na tom, že „člověkem způsobené klimatické změny zásadně ohrožují naši budoucnost“. Rozdíly mezi třídami jsou naopak vidět u odpovědí lidí na druhou otázku, jestli by byli ochotni obětovat pět procent svých příjmů, pokud by věděli, že to životnímu prostředí pomůže.

Životní prostředí se nám ve výsledcích výzkumů výrazně ukazuje od loňského roku, se zhoršujícím se suchem, kůrovcovou kalamitou a silící debatou o globální změně klimatu. Zatím to není výrazná štěpící linie, teprve se ve společnosti formuje – na rozdíl například od migrace, kde je už diskuse zapuštěná, usazená, postoje se příliš nemění a zůstanou u většiny lidí stejné, dokud nepřijde nějaká silná emotivní událost, jako je vypuknutí nové války nebo teroristický útok v České republice.

V otázce životního prostředí už si lidé připouštějí, že je to problém, ale nehledají ještě příliš intenzivně jeho řešení. Z jiných výzkumů například víme, že značná část veřejnosti má v hlavě pořád oddělené kapitoly „klimatická změna“ a „sucho“. Takže očekávám, že postoje k životnímu prostředí se budou v nejbližší budoucnosti dynamicky vyvíjet, krystalizovat a může to být brzy téma daleko výbušnější, než je dnes.

Kdo se zajímá o politiku

Zjišťovali jste také zájem lidí o politiku. Dvě vyšší střední třídy ji sledují více, ale ani tady nejsou ještě rozdíly dramatické. Je tedy zájem o politiku něco, co nás spojuje?

U této otázky je mnohem zajímavější rozdíl v odpovědích mužů a žen. Je to jediná otázka z našeho výzkumu, kde je tak dramatický. Zájem žen o domácí politiku a o mezinárodní události je výrazně nižší než zájem mužů, také s nižším věkem a nižším vzděláním se snižuje. Když všechny faktory zkombinujeme, můžeme říct, že mladé ženy s nízkým vzděláním se o politiku zajímají zcela výjimečně, kdežto starší vzdělaní muži skoro všichni.

Větší rozdíly už jsou u otázky, zda „silný vůdce je důležitý pro Českou republiku, i když nebude vždy jednat v souladu se zavedenými pravidly“. Nadpoloviční většina příslušníků nejnižší, strádající třídy, odpověděla kladně.

To nám vychází v různých výzkumech dlouhodobě. Myslím si, že u této části populace se projevuje volání po charismatických osobnostech, po lídrech, kteří dokážou vzít rozhodnutí do své ruky. Část voličů nedokáže nebo nemá zájem reflektovat složitost stranického politického systému.

Jsou lidé, kteří zažili totalitní režim, k autoritářství obezřetnější? Souvislost s věkem tam je, ale právě opačná. Po silném vůdci volají spíše starší lidé. Významná část starších voličů je mnohem víc konzervativní: mají pocit, že se ocitli ve světě s rozvolněnými pravidly. Na rozdíl od doby, kdy sami vyrůstali, v nich sílí nejistota. Cítí potřebu neustále se měnícímu světu vrátit řád.

Ostatně je také vidět, že levicové strany, které se opírají hlavně o hlasy starších voličů, jsou v Česku daleko konzervativnější než na Západě, kde je levice přirozeně liberální. Kdo peníze má, považuje je za samozřejmost

O listopadu 1989 se někdy píše, že plná náměstí volala spíš po západním blahobytu než po svobodě. Přitom materialismus a důležitost majetku podle vašeho žebříčku dnešní společnost spíš rozděluje.

Je zajímavé, že majetek je dnes – alespoň deklarativně – méně důležitý pro společenské třídy, které už ho získaly. Lidé, kteří peníze mají, je považují za samozřejmost. Majetkově saturované skupiny se pak více orientují na postmateriální hodnoty, tedy na životní prostředí, kulturu nebo zájem o globální dění.

Mezi příslušníky ohrožené nebo strádající třídy je také běžné přesvědčení, že kdo má majetek, se jím honosí. Naproti tomu vyšší střední třídy jej nepovažují za něco, co by člověk měl dávat ostentativně najevo.

Okázalé projevování společenského statusu není v Česku tak rozšířené jako v zemích na východ od nás, nejen v Rusku, ale už i na Slovensku.

Hlavní závěr celého výzkumu je, že společnost není rozdělená na dva znesvářené tábory, ale že je členitější, že postoje lidí nejsou černobílé. Zároveň jste se ptali respondentů, jestli společnost vnímají jako rozdělenou na „my a oni“. Jak to dopadlo?

Je to zajímavý paradox: na otázku, jestli je podle nich společnost rozdělená na dva nesmiřitelné tábory, zhruba polovina lidí odpovídá, že ano. Výrazně se odděluje nejnižší, strádající třída, kde to takhle ostře vnímají dvě třetiny lidí.

My jsme se ale také ptali, jestli, i když se to někdy nezdá, je naše společnost ve vzájemném souladu. To měly být opozitní otázky, jenže překvapivě hodně lidí odpovědělo kladně na obě – myslí si tedy, že jsme rozdělení na nesmiřitelné tábory, ale zároveň žijeme ve vzájemném souladu.

Osobně si myslím, že pokud budeme v médiích potvrzovat domněnku, že společnost je rozdělená, bude na ni slyšet víc lidí. Kdybychom ale začali zdůrazňovat druhý názor, přešli by zase ten. Proč se nikdo nechce „špinit“ politikou

Když se podíváme na otázky, v nichž měli lidé zhodnotit vývoj země po roce 1989, vypadá to, že ten, kdo na změně režimu vydělal, je s ním spokojený. Kdo nic nezískal, nebo dokonce ztratil, je kritický.

Je to jednoznačně tak. Společnost jako celek hodnotí posledních třicet let zhruba půl na půl, ovšem čím horší společenské postavení člověk má, tím je k vývoji po roce 1989 kritičtější.

Zajímavé je mezigenerační předávání společenského postavení. To, do jaké třídy budete patřit, i v České republice vyplývá nejvíc z toho, do jakého prostředí se narodíte. Příběhy úspěchu i neúspěchu se přenášejí z rodičů na děti. Hodně mladých lidí na začátku kariéry má dnes silný pocit, že nemají stejné šance jako o generaci starší lidé, kteří už jsou úspěšní nebo jejichž rodiče byli úspěšní.

Druhá otázka zkoumající toto téma ukazuje převažující pocit, že se sice nemáme špatně, ale kroky politické reprezentace v posledních třiceti letech jsou série promarněných příležitostí: vy politici jste nám na začátku devadesátých let slibovali, že brzy doženeme Německo. A podívejte se, Německo se nám nepřibližuje a z druhé strany nás úspěšně dohání Slovensko.

Paradoxní je, že místo aby se lidé pokoušeli sami něco zlepšit, z dlouhodobých výzkumů víme, že drtivá většina české populace vnímá především celostátní politiku jako něco špinavého, od čeho by se měli distancovat. Symbolická bariéra toho, že když se politicky angažujete, například vstoupíte do politické strany a příbuzní nebo kamarádi se vám za to budou posmívat, je tak velká, že to prostě neuděláte. Z toho potom plyne dlouhodobý nedostatek leadershipu a silná poptávka po něm, i když takhle by to asi řekl jen někdo z nastupující kosmopolitní třídy.

Příběh ušitý Čechům na míru

Jak do toho potom zapadají volební výsledky hnutí ANO, jehož lídr se prezentuje jako akceschopný manažer, který chce řídit stát jako firmu? Andrej Babiš dokázal ve veřejném prostoru prosadit svůj příběh úspěšného podnikatele. Česká veřejnost jinak nemá velké příběhy moc ráda. Ke všemu, co je spojené s nějakou ideologií, přistupujeme s nedůvěrou. Nemáme silný příběh velkého Maďarska, krvácejícího Polska ani probuzeného Slovenska. Nemáme ani žádné pozapomenuté velmocenské ambice jako bývalí kolonisté Portugalsko a Belgie.

Proto je příběh Andreje Babiše „budu rozhodovat jen pragmaticky a budu vás řídit jako své firmy“ tak dobře postavený a ušitý Čechům přímo na míru. Skvěle funguje v roli autentického „šéfa“, který umí být lidový i distingovaný, když potřebuje, a zároveň autoritativní. Nejednou se stalo, že v rozhovoru s českým premiérem novinář zaznamenal, že mu zazvonil telefon a že na konci hovoru zaslechl, jak druhá strana říká „ano, šéfe“. I to je podstatná součást jeho mediálního obrazu.

Češi se po třiceti letech od revoluce, jejímž heslem bylo Zpátky do Evropy, neshodnou ani na prozápadním směřování země. Je to třetí nejvíce štěpící téma z těch, která jste zkoumali.

Obecně můžeme říct, že je velmi málo lidí, tři až šest procent, kteří jsou přesvědčeni, že by Česká republika měla otočit kormidlem na východ, k Rusku nebo k Číně. Diskuse se vede jen o tom, jestli máme být masarykovským mostem mezi Východem a Západem, jakýmsi druhým Švýcarskem, nebo jestli se máme jednoznačně přimknout k západní Evropě a jejím institucím, především k NATO a EU.

Českou společnost polarizuje hlavně vztah k Evropské unii, která má u nás hodně kritiků, zatímco NATO lidé vnímají i napříč společenskými třídami jako dobře fungující pojistku bezpečnosti, kotvu, která nás drží v západním světě.

Společnost jako celek má různé názory na zahraničněpolitické směřování země, nejsou ale vyhocené do takových extrémů, jak by se někdy z médií mohlo zdát. V duchu zdejší tradice, že lidé často vědí, co nechtějí, ale nedokážou říct přesně, co by tedy chtěli.

Když se podíváme na druhé nejvíce rozdělovací téma v české společnosti – vnímání nerovností – výsledky by se asi daly shrnout tak, že kdo se má dobře, je přesvědčen, že si to zasloužil, a kdo se má špatně, myslí si, že za to nemůže. Přesně tak to je. Ale zároveň musíme říct, že si drtivá většina lidí myslí, že nerovnosti v České republice představují vážný problém.

Kde dělají bohatí chybu

I přesto, že podle většiny ukazatelů, které ji měří, patříme ve světě k nejvíce rovnostářským zemím? Ale to je jako kdybyste řekl, že v době Nečasovy vlády neměli lidé za dopady ekonomické krize vinit české ministry, protože krize byla globální. S takovým nadhledem to můžeme brát, jenom když se sami neocitneme mezi ohroženými nebo nemáme ve svém okolí lidi, kteří přicházejí o práci.

Globální pohled, kdy by se chudý člověk podíval na čísla Světové banky nebo Eurostatu a řekl si „je to super, protože kdybych žil v jiné zemi, mohl bych na tom být ještě hůř!“, v těchto otázkách vůbec nefunguje. Svou pozici ve společnosti hodnotíme subjektivně a srovnáváme se s jinými lidmi, které známe.

Proto vnímáme citlivě i menší nerovnosti, které Eurostat zaznamenat nemůže. U nás rostou především nerovnosti majetkové, předávané z generace na generaci. A když je dnes někomu 25 let, má úplně jiné možnosti a životní perspektivy, dostane-li od rodičů do začátku vlastní byt, než když mu prostě řeknou „jsi už dospělý, tak se odstěhuj a nějak si to vyřeš.“

Ale zároveň si tedy i ti, kdo byt od rodičů dostali, uvědomují, že nerovnosti mohou představovat vážný problém. Jsou tedy lépe situovaní lidé u nás sociálně citliví? Jenže druhá věc pak je – stejně jako u ochrany životního prostředí – ochota se na řešení problému podílet. A tam už jsou mezi společenskými třídami výrazné rozdíly. Je to zrcadlově obráceně k životnímu prostředí: vyšší střední vrstvy jsou méně ochotné vzdát se části svých příjmů, tedy přistoupit na progresivnější zdanění, aby pomohly ke zmírnění sociálních problémů a snížení nerovnosti.

Téměř všichni tedy připouštějí, že nerovnost je problém, ale lidé z různých částí společnosti se neshodnou v jeho naléhavosti, v příčinách a ve způsobech řešení. Ten, kdo je bohatý a disponuje všemi typy kapitálů, tedy ekonomickým, sociálním, kulturním i lidským, má tendenci myslet si, že je to jeho zásluha. A že ti, kdo mají těch možností méně a jsou chudí, by se měli víc snažit. Že je to jejich problém.

Tento způsob vykreslování společenské hierarchie pak velmi dobře funguje při hledání společného nepřítel – pak je přece jasné, že je to právě ona mytická „elita odtržená od běžných lidí“.

Radši knedlík

Tématem, které i letos v červnu, kdy jste sbírali data, nejvýrazněji štěpilo českou společnost, je migrace. Jak to, není to už vyřešená věc? Jak jste říkal, debata proběhla, postoje k migraci jsou usazené a nic dramatického se neděje. Přesto pro českou veřejnost stále představuje palčivý problém. V roce 2015 vrcholila diskuse o tom, jestli máme přijímat lidi, kteří prchají před válkou, nebo ne. O tom už se dnes nemluví. Migranti mají v očích veřejnosti nálepku lidí, kteří si v Evropě chtějí vydobýt lepší život.

Hlavní mediální příběh je dnes především o migraci z Afriky. Problém je v tom, že skoro vůbec nerozlišuje různé typy migrace. Když se ptáme velmi podrobně na to, jestli by Češi přijali vzdělané lidi ze západní Evropy, drtivá většina lidí říká, že ano.

V čem je tedy problém? Hodně záleží na osobní zkušenosti. Migrace se dnes u nás výrazněji projevuje v menších průmyslových městech, kde rychle přibývají dělníci z různých koutů světa, nejčastěji z východní Evropy, ale například i z Mongolska.

Místní lidé pak vidí na vlastní oči odlišné kulturní vzorce a na sebemenší odlišnosti jsou citliví. Vnímají je jako ohrožení vlastní kultury nebo i bezpečnosti, i když data o kriminalitě žádný dramatický nárůst neukazují. Stačí třeba i to, že lidé z jiné kultury mohou mít jinak nastavenou toleranci k hlasitým projevům, že se večer raději scházejí na ulici, a ne v hospodách jako Češi, že házejí na zem nedopalky... Přitom jsou to tíživí lidé, kteří jsou doma vnímáni jako hrdinové, kteří odešli do ciziny a posílají vydělané peníze domů, aby uživilí rodinu.

Debata ve společnosti ale zase není černobílá. Nevede se o tom, jestli přijmeme všechny, nebo vůbec nikoho, ale koho a za jakých podmínek. Spíš se tu projevuje nedůvěra velké části veřejnosti v český stát, že dokáže zájemce o pobyt a práci v Česku správně vybrat.

Takže obavy z migrace jsou v jádru převlečený strach z neznámého? Když něčemu nerozumíme, tak tomu nedůvěřujeme. Je to jako s exotickou kuchyní. Dokud nepoznáte exotické kuchyně, budete k nim mít spíše nedůvěru a dáte si radši knedlík.

To ale nijak nesnižuje vaši lidskou kvalitu. Nemusíme se přece všichni zajímat o velký svět, o to, co se zrovna píše ve Financial Times. Když je čtete, není to jen intelektuální hříčka, která signalizuje, že máte přebytek volného času? Můžete být přece expertem i v jiných otázkách. Třeba místo snahy o pochopení globalizovaného světa ten čas radši investujete do své rodiny, do poznávání a zvelebování svého nejbližšího okolí, do společenského života v obci. Proč by se měl každý zajímat zrovna o celosvětovou politiku, kterou objektivně nemůžete nijak ovlivnit?

Z odpovědí na otázky kolem migrace je vidět, že se ze společenského konsenzu výrazně vyděluje nastupující kosmopolitní třída. Souvisí to s tím, že je to vlastně jediná část společnosti, která má s cizinci bližší osobní zkušenost, domluví se s nimi, často studovala nebo pracovala v zahraničí?

Vstřícnější postoj k migraci je jednoznačně spojený s lidským kapitálem, tedy se schopností pracovat s počítačem a se znalostí západních jazyků. Ta je samozřejmě propojená s častějšími cestami do zahraničí, se schopností zorientovat se i v cizojazyčných zdrojích, případně i s tím, že pak tito lidé mají v zahraničí i osobní kontakty.

Takže celkově nejsme rozdělená společnost, ale v obavách z migrace je to kosmopolitní třída versus všichni ostatní? Kosmopolitní třída a část zajištěné střední třídy vlastně jen říká: zbavme se strachu z neznámého a pojďme o tom diskutovat, vždyť je to věčné téma. Nějaké lidi ze zahraničí bychom přijmout měli, ostatně naše ekonomika to potřebuje. Zbytek společnosti ale odpovídá z různých důvodů ne, radši ne. Neříkají, že by cizince neměli rádi, ale že jistější bude nepřijímat nikoho. Typický postoj zní: máme vážnější problémy, pojďme radši pomáhat vlastním lidem.

Ten problém je opravdu hluboký a jediné, na čem se širší veřejnost shodne, je proklamace „pojďme pomáhat v místech, kde ty problémy vznikají“. Jenže když se pak podíváte na rozpočty naší zahraniční a rozvojové pomoci, zjistíte, že spíš klesá, než že by stoupala.

Nepřesvědčovat přesvědčené

Když si zkusíme postoje Češek a Čechů rozdělit i pomocí jiných ukazatelů, než je příslušnost k jedné ze společenských tříd, kde vznikají největší názorové rozdíly? Pohled skrze třídy se ukazuje jako silný. Výrazná je ale také kombinace faktorů věk a vzdělání. Nejvíce odlišné postoje ve většině otázek mají lidé mladší s vysokoškolským vzděláním a lidé z nejvyšší věkové kategorie se základním vzděláním. Ale i když si populaci rozdělíme podle věku na dvacátníky, třicátníky, čtyřicátníky atd., najdeme rozdíly i mezi jednotlivými desetiletkami. Někde hraje větší roli věk, někde vzdělání, ale když oba údaje zkombinujeme, vzájemně se posilují a projevují se výrazně téměř u všech štipících linií.

Další silný faktor je lidský kapitál, tedy především znalost cizích jazyků a počítačů. Významnou roli hraje zejména u kulturních otázek, jako jsou obavy z budoucnosti, vnímání nerovností, obavy z migrace, patriotismus, spokojenost s vývojem společnosti nebo orientace na Západ. Když se podíváme na největší extrémy, můžeme říct, že lidský kapitál hraje při formování postojů dokonce silnější roli než kapitál ekonomický, tedy příjem a majetek. Ale jsou to spojené nádoby: kdo má vysoký lidský kapitál, bude mít s vysokou pravděpodobností i nadprůměrný ekonomický kapitál.

Máte nějaký praktický návod, jak komunikovat s lidmi z jiných částí společnosti, aby výsledkem nebyla blbá nálada na obou stranách? Často děláme i po třiceti letech demokracie začátečnickou chybu: máme tendenci druhou stranu poučovat. A debatu zahajujeme často s tím, že chceme druhého přesvědčit o našem pohledu na věc, ale vůbec si nepřipouštíme, že by druhá strana mohla o něčem přesvědčit nás.

To, že mají různí lidé různé názory, je přirozené. Nebezpečný je moment, kdy se názorové skupiny začnou zapouzdřovat a přestávají mezi sebou komunikovat. Dokud se vede diskuse, byť i velmi bouřlivá, je to v pořádku.

Ale z poučování, nezájmu o dialog a zapouzdřování názorových skupin vzniká dojem rozdělené společnosti. Přitom spousta lidí nemá na všechny dimenze nepřeborně složitého společenského života úplně vyhraněný názor. Když se podívám do dat, žádné dvě strany zastávající zcela protichůdné názory v nich nevidím. Jsou to jednotky nebo desítky procent lidí, kteří jsou díky svým životním zkušenostem a sociálnímu ukotvení trochu jinak nastavení.

To se potom v nějakém zkratkovitém zjednodušení dobře využívá v politické komunikaci, která ráda ukazuje ty ostatní jako ty zlé. Čím míň se známe, tím víc to funguje.

Všechny otázky z postojové části výzkumu Česká společnost po třiceti letech si můžete projít v interaktivním grafu:

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/spolecnost-nazory-postoje-tridy_1909240600_pek

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
rozhlas.cz

BOŽÍ DOCENTKY MĚ UČÍ, JAK MÁM ŽÍT

25.9.2019 Moderní řízení str. 38 Restart

Kristýna Pružinová

V DEVADESÁTÝCH LETECH PATŘIL KAROL LOVAŠ MEZI ZNÁMÉ NOVINÁŘE. ZLÁKALA HO ALE DUCHOVNÍ SLUŽBA.

Před čtrnácti lety se Karol Lovaš rozhodl opustit aktivní novinařinu. Vstoupil do kanonie premonstrátů v Želivě. Dnes působí jako římskokatolický kněz na malé farnosti na Vysočině a k tomu vyučuje na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Chtěl jsem být šťastný a užitečný. Tehdy jsem byl mladý a naivní. Měl jsem talent, dravost a drzost. Postupně jsem zjišťoval, že si s nimi nevystačím, pokud nechci, aby si mě mocní pohazovali jen jako lehkou dívku z kolena na koleno,“ popisuje Lovaš své rozhodnutí stát se knězem.

* Jako mladý jste se vydal bez studia žurnalistiky na dráhu novináře. Co vás na této profesi tolik lákalo?

Svoboda. Dnes je to paradoxně nesvoboda, proč bych ji dělat nemohl.

* Co si mám představit pod pojmem nesvoboda?

Většina současných médií na Slovensku funguje na principu angažované žurnalistiky, kterou jsme tu měli před rokem 1989. O politice a politicích neinformují, snaží se jejich práci suplovat vytvářením vlastní reality. Co se týká angažované žurnalistiky, nejsem si jistý, zda alternativní média netahají v tomto směru za kratší konec. Kdysi se lidé rozhodovali na základě toho, co píše hlavní proud. Dnes už se rozhodují navzdory tomu, co se píše. Je to varovný signál, že s médii není něco v pořádku.

* Co by podle vás situaci změnilo?

Toužím, aby byla žurnalistika opět místem pro dialog. Před třiceti lety ho vedli nastupující demokraté a disidenti spolu s komunisty. Aktuálně ho někdy neumí vést ani demokraté mezi sebou. I díky sociálním sítím a médiím žijeme opět život v ghettech. Nehledáme pravdu. Hledáme už jen lidi, kteří nás budou utvrzovat v naší pravdě. Ukazujeme prstem na ty špatné a nedochází nám, že stojíme také v ghettu, jen na opačné straně. Čekat, až umře dnes už větší polovina národa, které nerozumíme a která nerozumí nám, není moudré. Je důležité vrátit se zpět k tomu, co bylo leitmotivem listopadových dní roku 1989. K dialogu. Je lékem, neboť boj vyčerpává.

* V roce 1999, kdy vám bylo teprve 23 let, jste byl jako reportér svědkem války v Kosovu. Jak na tuto zkušenost vzpomínáte? Dokázal jste se v tak mladém věku s takovým zážitkem vyrovnat?

Byla to zkušenost, která mě naučila rozlišovat pravdu od nepravdy. Vnímám jsem tehdy spíš jiné věci, které s válkou souvisely možná okrajově. Vybavují se mi dva důležité zážitky. Jedním byla stará žena, která na tržišti prodávala králíky. Chtěl jsem ji podpořit, a tak jsem jí hodil do košíku peníze. Ona se ale rázně postavila a utíkala za mnou, aby mi je vrátila. Říkala: „Bud' si vezmete ode mě mého králíka a zaplatíte, nebo si já nevezmu vaše peníze.“ A potom mě překvapil taxikář, který mě vzal na slovenskou ambasádu. Nebyla daleko od centra v Novém Beogradu. Bylo ale nutné projet jedním z mostů. A to bylo nebezpečné – zvlášť večer. On se nechal přemluvit. A chtěl zaplatit jen to, co ukázal taxametr. Ani korunu navíc jako příplatek za práci v nebezpečí. Hraniční situace nám připomínají, kdo jsme a kým máme zůstat. Kdybych nevěděl, že je válka, pod tíhou té človehčiny bych si myslel, že jsem v ráji.

* Nemyslíte si, že i přesto tato zkušenost následně ovlivnila vaše rozhodnutí novinařinu opustit?

Možná. Toužil jsem být šťastný. Dnes vím, že to štěstí bylo i tam. Jen já jsem byl ještě příliš mladý a slabý, abych ho viděl a dokázal žít. Víím, že štěstí je i tady a teď. Proto nemám důvod se vracet.

* Nalezení štěstí bylo tím jediným důvodem, proč jste se rozhodl novinařinu opustit?

Chtěl jsem být šťastný a užitečný. Tehdy jsem byl mladý a naivní. Měl jsem talent, dravost a drzost. Postupně jsem zjišťoval, že si s nimi nevystačím, pokud nechci, aby si mě mocní pohazovali jen jako lehkou dívku z kolena na koleno. Poznal jsem důležitost vzdělání.

* Byl jste už od dítěte vychován ve víře v Boha?

Chodil jsem jako malý ministrovat, v pubertě jsem se s Bohem rozešel, abych ho později mohl vytáhnout ze spodní zásuvky psacího stolu, do které jsem ho předtím zavřel. Už to nebyl ten Bůh, jehož heslem bylo „musíš“ a „nesmíš“. Byl to parťák, který mě naučil, že v náboženství je důležité i slůvko „můžeš“. Můžu být dobrý, můžu chodit do kostela, můžu se modlit.

* Vzpomínáte si na konkrétní moment, kdy jste se rozhodl?

O vstupu do církve rozhodli za mě moji rodiče při křtu. Všechno ostatní bylo záležitostí vývoje. Z mého pohledu velmi přirozeného. Pokud děláte dlouhodobě něco, co vás vyčerpává, toužíte podvědomě po tom, co vás bude naplňovat.

* Konzultoval jste s někým své rozhodnutí, že vstoupíte do kláštera?

Především s Bohem, kterého jsem vytáhl z té spodní zásuvky. Na mé překvapení jsem zjistil, že není žádný bubulák, jak jsem si dlouho předtím v dětství i díky starým rodičům myslel.

* Nebál jste se, že budete po vstupu do kláštera něco postrádat?

Myslím, že ne. Přišlo mi, že můj život potřeboval zklidnit. Toužil jsem najít sám sebe. A paradoxně ještě nejsem s tímto předsevzetím stále hotový. Jsem rád, že mě můj Bůh i nadále nechává hledat. Jako mladý jsem toužil po nejrůznějších věcech, o kterých jsem byl přesvědčený, že mě udělají šťastným. Jak to už v mládí bývá, neudělaly.

* Je něco, co pro vás bylo v začátcích práce kněze nejtěžší?

Rozumět lidem. Proto i dnes, když odcházím učit do školy, říkám farníkům: „Musím od vás odejít, abych vás nepřestal mít rád a vy jste nepřestali mít rádi mě.“ A s chutí se k nim potom znovu vracím. Psychohygienu je v každém zaměstnání důležitá součást smysluplného fungování. Mám dvě práce, které jsou pro mě zároveň dokonalou psychohygienou. Ve farnosti odpočívám od studentů a při studentech zase od farníků. Teď jsem si uvědomil, že vlastně permanentně odpočívám. A ještě mi za to i platí. To jen lidé si vyrábějí problémy, aby se cítili důležitější. Už se nedokážou radovat z maličkostí. Stali se obětí vlastního já. Život je krásný. To jen lidé ho neumějí žít. Usiluji o to, abych mezi takové lidi nepatřil.

* Jak konkrétně o to usilujete?

Například se snažím nerozčilovat. Kdysi mě naštvalo, když jsem se o sobě dozvěděl nějakou hloupost. Dnes mě nerozhodí ani řeči o tom, že se chystám pověsit kněžství na hřebík. Jedni na vesnici tvrdí, že odcházím dělat poradce prezidentce Čaputové, jiní, že se budu ženit nebo že se chodím odsvěcovat do Říma. Lidská hloupost, jak říkával již Werich, je neomezená. A k tomu také lidská fantazie. Není větších spisovatelů, než jsou lidé na vesnici. A není zaručenějších zpráv než těch, které vycházejí z hospody. I díky nim si uvědomuju, že nejhorší emoce není ta, když vás budou druzí pomlouvat. Nejhorší je, až jim jednou za ty pomluvy už nebudeme stát. A tak se snažím unést postavení místní celebrity, kterou farář na vesnici jak pro věřící, tak i pro ty, kdo do kostela nechodí, bezpochyby je. Mnozí ho považují za obecní majetek a myslí si, že si právě proto můžou sáhnout, kopnout nebo si zadržat na jeho účet.

* Jak tedy nyní vypadá váš typický týden?

Je rozdělený mezi farnost a univerzitu. Nestíhám se nudit. Miluji své Boží docentky, jak nazývám moje moudré babičky ve farnosti. Hodně se od nich učím.

* Co vás vaše Boží docentky učí?

Mám pocit, že všechno nezbytné. Třeba i největší vyznání lásky jsem dostal od jedné z nich. Když mě před lety vezla paní Trnková na kobereček k biskupovi, říká mi před cestou: „Zabiju kachnu, ať to dobře dopadne.“ V aute na mě jen potutelně mrkla: „Nevezu kachnu, pane faráři. Zabila jsem husu, a to hned dvě, abychom to zdublovali.“ Ta žena mi tehdy dodala velkou sílu a naději. Mám cenu dokonce dvou hus. A jsem za to vděčný. Nebo jindy přišla za mnou po mši moje kostelnice, dvaosmdesátiletá paní učitelka, a říká mi: „Víte, pane faráři, já tak nějak všemu rozumím, co nám povídáte, ale mám problém s jednou věcí. Ve vyznání víry se modlíme: věřím v jednu, svatou, obecnou, apoštolskou církev. Ale vždyť církev není svatá.“ Ale já jsem odpověděl: „Je. Církev je svatá, protože ji založil Ježíš. Co ji činí hříšnou, je můj a váš hřích.“ Pochopila. Jsem vděčný za lidi, kteří mě přivádějí k přemýšlení.

* Jaký je pro vás život na faře?

Je pro mě inspirující po každé stránce. Na jedné straně mám rád lidi, na druhé straně bývám rád sám. Nejsem rád osamocený, ale samotu miluji. Bez ní bych skomíral. A také ještě bez mého gramofonu a desek – bez Leoše Janáčka, Richarda Strausse, Arriga Boita a dalších starých mistrů.

* Proč jste se rozhodl působit na faře v Česku a nezůstal jste na Slovensku?

Patřím do želivské kanonie premonstrátů. Když umřel pan farář v Božejově, opat se mě zeptal, zda bych zaujal to uvolněné místo. Biskup ho požádal, aby někoho vybral. Zeptal se právě mě a já mu řekl ano. Měl jsem možnost jít i do Prahy, ale vybral jsem si vesnici. A tak mi Praha, když do ní přijedu každý týden na několik dní, patří. Žít v ní by pro mě znamenal pravý opak. Zažil jsem to během studií, kdy jsem bydlel ve Strahovském klášteře. A do té Prahy, kterou jsem měl rád, jsem se dostal popravdě jen výjimečně. V mládí obvykle saháme po lehčích cestách. Roky nás ale naučí počítat naše dny a my si přestáváme vybírat to lehčí, protože jsme zjistili, že nakonec zvládneme všechno, co je potřebné zvládnout.

* Před pár lety jste také začal působit jako vysokoškolský pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Co se studentům snažíte předat?

Všechno, čemu mě naučili lidé moudřejší ode mě. A rovněž se snažím učit já od nich. Setkání člověka s člověkem je vždy oboustranný proces. Snažím se při učení svých studentů omládnout, anebo alespoň stárnout pomaleji a s elegancí. Abych, jak tvrdí Jan Saudek, byl ve stáří podobný babičce od Boženy Němcové – plný slunce a radosti. Abych nenadával mladým, nenadával na život, ale abych miloval život a lidi v něm a oni měli rádi mě.

* Jaké z nich chcete vychovat novináře?

Snažit se musí oni. Já je můžu jen motivovat. Být nablízku pro případ, že by zatoužili po mé užitečnosti. Talent, dravost, drzost, vzdělání a charakter jsou tou povinnou výbavou.

* Vidíte mezi novinářinou a prací kněze nějaké podobnosti?

Tím společným jmenovatelem je člověk, kterému bychom měli přinášet dobré zprávy. Těch dobrých je čím dál méně. I proto jsou lidé permanentně našťvaní a zlí. Život je ale mnohem bohatší a pestřejší než jen politika, kterou neustále žijeme a která nás mění. Prozatím k horšímu.

* Jste básník, spisovatel, farář v Božejově a vysokoškolský pedagog. Jaké povolání či aktivita u vás v duši dominuje? Čím se cítíte, že jste?

Chtěl bych zůstat hlavně člověkem. Čím jsem starší, tím více si uvědomuji, že to není vůbec jednoduché. Velká slovenská herečka Eva Kristinová mi v jednom rozhovoru prozradila, že v životě je důležité nebýt sobecký, uchovat si svědomí a být statečný. Pokud vím, že je něco pravda, tak se za ní postavím a nebát se, že za to zaplatím. Když má svět existovat, musí na něm zůstat člověk. Lidský člověk.

POKUD DĚLÁTE DLOUHODOBĚ NĚCO, CO VÁS VYČERPÁVÁ, TOUŽÍTE PODVĚDOMĚ PO TOM, CO VÁS BUDE NAPLŇOVAT. O VSTUPU DO CÍRKVE ROZHODL KŘEST. OSTATNÍ JE JEN VÝVOJ.

Karol Lovaš (42)

Je bývalým slovenským politickým reportérem a moderátorem Rádia Twist. Během své novinářské kariéry například komentoval průběh událostí zatýkání bývalého slovenského premiéra Vladimíra Mečiara ve vile Elektra a vedl rozhovor s bývalým tajemníkem ÚV KSS Vasilem Bilakem. Jako spoluautor a moderátor zpravodajského Žurnálu Rádia Twist získal cenu Literárního fondu. V roce 1999 přinášel jako válečný reportér zpravodajství z Bělehradu a kosovské Prištiny. Před čtrnácti lety vstoupil do kanonie premonstrátů v Želivě, kde přijal řeholní jméno Gottschalk. Poté vystudoval Katolickou teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a byl vysvěcen na kněze. V roce 2012 absolvoval postgraduální studium žurnalistiky na Katolické univerzitě v Ružomberku. Od roku 2016 je vysokoškolským pedagogem na **Fakultě sociálních věd** UK, kde se věnuje primárně rozhlasové žurnalistice. Společně s tím působí jako kněz v Božejově na Vysočině. Je autorem několika knih nejen s duchovní tematikou. Jeho posledním dílem je knižní rozhovor s posledním šéfem komunistické Státní bezpečnosti Alojzem Lorencem s názvem Generál, který byl u toho.

O autorovi | Kristýna Pružinová, krityna.pruzinova@economia.cz

Foto autor | Foto: Milan Bureš

Stephen Hawking vymyslel, jak se dostat k Proximě Centauri. Miliardový projekt teď hledá rady v Praze

25.9.2019 ceskavedadosveta.cz str. 00

Spolupracovníci zesnulého fyzika Stephena Hawkinga z programu Breakthrough Initiative, jehož byl duchovním otcem, diskutují tento týden v Praze o výzkumu a vývoji supersilného laseru pro mezihvězdné cestování. Projekt Starshot má pomocí laseru umožnit vyslání nanosond k hvězdě Proxima Centauri, což je nejbližší hvězda sluneční soustavy, uvedl výkonný ředitel BI Pete Worden.

Vědce, inženýry a politology, kteří na projektu Starshot pracují, zajímá mimo jiné schopnost českých výzkumných center na vývoji laseru spolupracovat. Tématem diskusí je také to, za jakých politických podmínek je realistické takto silný laser postavit a nenarušit stabilitu mezinárodní bezpečnosti. Další otázkou, se kterou se do Prahy přijeli poradit, je, zda mají být sondy poháněné kontinuálním paprskem, nebo pulzy energie.

O tématu se bude diskutovat na několika setkáních včetně Mezinárodního symposia české zahraniční politiky pořádaného Ústavem mezinárodních vztahů a na Prague SpaceApps Laser Workshop pořádaném **Fakultou sociálních věd** Univerzity Karlovy, laserovým centrem HiLASE a Ústavem mezinárodních vztahů.

Cesta lidstva ke hvězdám

Proxima Centauri je nejbližším hvězdným sousedem Slunce, nachází se ve vzdálenosti něco málo přes čtyři světelné roky. V převodu na kilometry činí vzdálenost 40 bilionů kilometrů. Jde o takzvaného červeného trpaslíka. Tyto hvězdy jsou chladnější než Slunce, zato ale mohou vyzařovat intenzivní rentgenové a ultrafialové záření, což představuje jeden z problémů pro případnou přítomnost života na planetách, které je obíhají.

Cesta na takovou vzdálenost překonává vše, co lidstvo doposud podniklo. S projektem, jak toho dosáhnout, přišel slavný britský fyzik Stephen Hawking v dubnu roku 2016. Spojil v něm svůj intelekt se schopnostmi a kapitálem podnikatele Yuriho Milnera. Jejich záměrem je vyslat k Proximě Centauri roj maličkých satelitů, které by byly poháněné pomocí laserových paprsků ze Země.

Osobnosti, které se pod tímto nápadem spojily, by se daly označit za opravdový vědecký supertým. Výše zmíněnou dvojici doplňuje Mark Zuckerberg z Facebooku, který by se měl starat částečně o financování a částečně o marketing projektu. Za vědeckou stránku je zodpovědný Pete Worden – astronom, který měl pod sebou americký vojenský program vesmírného zbrojení. Tým doplňují Saul Perlmutter, nositel Nobelovy ceny za

objev zrychlujícího se rozpínání vesmíru pozorováním vzdálených supernov, a Brit Martin Reese, který byl prezidentem Královské společnosti.

Na první fázi výzkumu mají 100 milionů dolarů. Během ní (má trvat deset let) se budou hledat hvězdy blízko Země, které mají největší potenciál pro existenci života. Díky přístupu ke dvěma špičkovým teleskopům hodlají vědci propátrat nejméně milion hvězd, které jsou nejbližze Zemi. Teprve v dalších fázích se má řešit přenos informací, zpráv a nakonec i sond k těmto planetám.

Mise do všech stran

Definitivním cílem celé této iniciativy je vyslání družic k potenciálně obydleným světům. Protože taková cesta bude pro družice maximálně riziková, vsadili autoři Starshotu na kvantitu. Klasické rakety s chemickým pohonem vynesou na oběžnou dráhu Země kontejnery plné maličkých nanosond. Ty budou mít solární plachty tvořené zrcadlovou fólií – jinak budou bez pohonu. Na rychlost až dvaceti procent rychlosti světla je pak „popoženou“ mohutné laserové paprsky ze Země.

Ztráty družic budou sice obrovské, pozorovací instrumenty na nich nepřiliš citlivé, ale díky velkému množství by měly poslat na Zemi dostatečné množství údajů o planetě mimo sluneční soustavu.

Sonda o ceně iPhone

V tiskové zprávě lidé ze Starshotu uvádějí, že náklady na jednu nanosondu by měly odpovídat ceně jednoho iPhone. Nejdražší by tedy mělo být vybudovat ony obří zářiče laserových paprsků. Aby urychlily sondy na dostatečnou rychlost, musí mít podle propočtů výkon kolem 100 gigawattů. O to, aby tento výkon byl udržován po dobu několika minut až desítek minut, by se mělo postarat to, že laserů bude několik stovek. Důležité bude také jejich umístění, musí být co nejvýše.

Sami autoři přiznávají, že celou řadu problémů ještě vyřešenou nemají, a proto hledají rady od těch nejzkušenějších. To, že se nyní obrátili i na pražské experty na lasery, je pro českou vědu poctou.

Zdroj: ČT24

Úvodní foto: Wikimedia Commons

URL| <http://ceskavedadosveta.cz/stephen-hawking-vymyslel-jak-se-dostat-k-proxime-centauri-miliardovy-projekt-ted-hleda-rady-v-praze/>

Architektka buduje sídlo filozofů

25.9.2019 vedavyzkum.cz str. 00 Martin Rychlík

Martin Rychlík

„Naši absolventi jsou úspěšní díky svojí flexibilitě,“ tvrdí Marie Pětová, děkanka Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy, již zařizuje novou, moderní budovu v pražské Troji.

Není jich mnoho – míněno tedy dam ve vedení univerzit či fakult. Kupříkladu jedna ze zakládajících fakult Univerzity Karlovy, tedy ta filozofická, čekala na první ženu děkanku od dubna 1348 bezmála sedm století!

Daleko mladší „sestřička“ čili Fakulta humanitních studií UK (FHS UK) se dočkala „šéfky“ o dost dříve, hned na konci druhé dekády své existence. Na jaře byla do jejího čela znovuzvolena Marie Pětová. „Přibývá nás; takže nyní působíme na univerzitě i s kolegyněmi z husitské teologické fakulty, z fakulty sociálních věd a fakulty tělesné výchovy a sportu,“ řekla LN Pětová, jež vede součást školy s 3000 studenty.

„Chtěla bych zachovat jedinečného ducha fakulty – vtiskli jí ho její zakladatelé, ale je dán i dobou vzniku. Bylo to relativně brzy po revoluci, v roce 2000, takže fakulta za sebou nemá ani žádnou totalitní historii a nemusela se vypořádávat s příběhy, které jiné zatěžují,“ líčí děkanka jedné ze sedmnácti fakult Univerzity Karlovy.

Vybíráme si i vyhazujeme

Lidové představy o mladé FHS neboli „fakultě hledající smysl“, jak jí lidé zlomyslně přezdívali, děkanka vyvrací: „Rozhodně nepřijímáme každého. Ne, vybíráme si. V prvním ročníku dáváme šanci většímu počtu lidí, nicméně

jsme přísní a řada studentů jej nedokončí," říká inženýrka architektury, která se posléze nadchla pro filozofii a fenomenologii zvláště.

Sama oceňuje široce koncipované pojetí bakalářského studia – humanitní vzdělanosti –, do něž se hlásí okolo 1900 zájemců, z nichž uspěje 800 přijatých. Ještě vyšší poměr je u anglické varianty studia: ze 200 adeptů přijímá škola 40 bakalářských studentů. „Mění se i struktura uchazečů, již dávno nepřicházejí jen z ruských mluvících republik, ale hlásí se k nám také rodilí Kanadčané, lidé z USA či Nového Zélandu,“ tvrdí Pětová.

Škola láká na zajímavé osobnosti. Výzkumu stárnutí a dlouhověkosti se věnuje Iva Holmerová, na škole přednáší literární historik Martin C. Putna i filozof Jan Sokol, sociolog Miloš Havelka či etnomuzikoložka Zuzana Jurková. Mladá kolegyně Markéta Zandlová zase koordinuje mezioborový výzkum sucha, na němž se podílejí jak přírodovědci, tak sociologové, jež podpořila Technologická agentura ČR. „Už bakalářský program je široce koncipován a atypicky postaven tak, aby studenti získali základ v mnoha humanitních oborech: filozofii, historii, sociologii, antropologii, psychologii,“ doplňuje Pětová. Studium je prý liberální a vedle povinných předmětů nabízí studentům pestrý průchod, což je sice lákavé, ale též ošidné. V „magistru“ si pak lze zvolit specializovanější obory, a to včetně elektronické kultury, německé a francouzské filozofie, orální historie či managementu zdravotnických zařízení.

Jaké najdou uplatnění? „Uplatní se prakticky všichni,“ brání se Pětová mýtům o „humanitních vzdělancích“ končících za prodejními pulty fast foodů. „Škála uplatnění je velmi široká: jsou to státní a kulturní instituce, galerie, redakce, evropské úřady... Naši absolventi jsou flexibilní a využívají svých širších znalostí,“ dodává děkanka, jež propojuje své zájmy – v jednom z kurzů nahlíží architekturu i jako filozofické téma. Ale uplatní i praktické znalosti ze studií na technice. Již coby prodávka pro rozvoj FHS UK dostala na starost výstavbu nové budovy, jež vzniká proměnou menzy koleje 17. listopadu v Troji.

Nové zázemí jako dárek?

Stát bude přibližně 400 milionů korun; vítězný návrh připravil ateliér Kuba & Pilař architekti. Příští rok by se tam měli sestěhovat vědci a pedagogové ze tří roztroušených míst po Praze. „Nedostatek prostoru a rozdělení nás handicapuje. Proto bych ráda dvacáté jubileum fakulty oslavila budovou v Troji,“ věří Pětová. A co jako odborná architektka říká návrhu? „Líbí se mi,“ hodnotí projekt.

Autor: Martin Rychlík

Text vyšel 6. 9. 2019 v Lidových novinách

URL| <https://vedavyzkum.cz/blogy-a-rozhovory/martin-rychlik/architektka-buduje-sidlo-filozofu>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vedavyzkum.cz

Chci zpřístupnit i složitá témata, vědecké studie nikdo nečte

25.9.2019 Deník N str. 16 Rozhovor
JAN TVRDOŇ

Sociolog Daniel Prokop zakládá projekt nazvaný PAQ, který se zaměří zejména na vzdělávání, exekuce či nerovnost ve společnosti. Má spojit výzkumné agentury a akademickou sféru.

Známý sociolog Daniel Prokop rozjíždí se svými kolegy projekt PAQ, který se má stát jakýmsi mezičlánkem mezi výzkumnými agenturami a akademickými institucemi a má se soustředit zejména na témata vzdělávání a nerovnosti ve společnosti. Přidanou hodnotou projektu má být zejména analýza dat a jejich interpretace. Tedy to, s čím mají často výzkumníci i akademická sféra problém, říká Prokop v rozhovoru pro Deník N. rozhodování.

* Spolu s kolegy zakládáte novou výzkumnou organizaci. Jaké jsou vaše plány?

V Česku je podle mě velká mezera mezi agenturami a akademickým sektorem. Agentury jsou zahlcené sběry dat a přípravami dotazníků. To samo o sobě vyžaduje velkou expertizu. Pak jim už nezbývá energie a peníze na analýzy, a velké množství dat tak zůstává nevytěženo. Na druhé straně je akademický sektor, který se pohybuje v delší časové linii. Když chce třeba instituce jako Eduin, která pracuje na vzdělávacích programech, aby jí někdo rychle a kvalitně zpracovával data, nemá mnoho možností. My se tedy orientujeme na analytické věci u omezeného počtu témat.

* Chcete mít se svými analýzami vliv i na veřejné rozhodování?

Rozhodování veřejného sektoru na základě výzkumů postavených na datech jen tak neovlivníte. Myslím si ale, že problém části akademického výzkumu zůstává v textech, které jsou sice vysoce kvalitní, ale nikdo je vlastně nečte. Moc lidí si nedá práci, aby z nějakého složitého modelu udělalo třeba jednoduchou kalkulačku, kde bude vidět, jak problémy ve vzdělávání ovlivňují výsledky dětí. Náš plán je takový, že chceme zpřístupňovat více dat a více problémů širší veřejnosti. Aby se zvýšilo povědomí o tématech, jakými jsou exekuce nebo vzdělávání.

* Na tyto oblasti se chcete zaměřovat v první řadě?

Plánujeme se zaměřit na otázky vzdělávání, exekucí, nerovnosti regionální i sociální, protože v tom se nejvíc vyznáme. Všichni jsme sociologové, kteří kombinují politiku a sociální problémy. Vycházíme třeba z toho, že máme podle OECD jednu z největších nerovností ve vzdělávání. Ta se navíc zvyšuje. Já jsem členem expertního týmu, který pro ministerstvo školství připravuje strategii vzdělávání na roky 2020–2030. Riziko podobných dokumentů je, že zapadnou a nikdo si jich nevšimne. Je třeba dlouhodobě sledovat, jestli to téma nezapadne. Upozorňovat na ně. My například nevíme, nakolik se ve výsledcích projevují neřešené školní absence. V Česku totiž chybí spolupráce mezi vzdělávacím a sociálním sektorem právě při řešení školních absencí. To je jeden z projektů, které chystáme. Ukázat, že v Česku jsou děti z rodin s horším socioekonomickým statusem výrazně znevýhodněny proti Estonsku, Finsku nebo Polsku, kde to nehraje takový vliv. To, že se nějaké téma dostane do akademických studií nebo impaktovaných článků, věc nezmění. Zdá se mi, že v poslední době dochází ke spolupráci různých aktérů – veřejných institucí, soukromého sektoru i neziskové sféry. Už se poměrně dost shodují na problémech, ale mají problém s rozhodováním. Nemají k tomu totiž data a podklady.

* Dají se ale složitější problémy veřejnosti vysvětlit?

Myslím si, že ano. Můžu uvést jeden příklad z oblasti zadlužení a dětských exekucí. V té věci pomohl výzkum, který jsem dělal spolu s webem A2larm.cz. Ten hledal souvislosti mezi odchodem z trhu práce a nedůvěrou v instituce. Dalším příkladem je projekt, který dělal DataRozhlas ve spolupráci se SPOTem, to je podobná výzkumná organizace. V aplikaci ukázali, že když se snažíte pracovat, může vám to snížit reálný příjem, i když máte vyšší plat. Kvůli fungování systému. Na to reálně navázaly změny, když se zvýšily stropy nezabavitelného minima. Pořád ale máme špatně nastavené samotné nezabavitelné minimum. Konkrétně tak, že samoživitelka dostává v reálné hodnotě v přepočtu na velikost domácnosti asi polovinu toho, co úplná rodina. To jsou parametrické věci, které nikdo nevidí, když jsou utopené v paragrafech. Jde je ale zobrazit jednoduchým grafem, třeba interaktivně. Nejde to vždycky, ale často lze i takové složitější věci širší veřejnosti vysvětlit. Nebo aspoň lidem, kteří se kolem toho tématu pohybují a mají o to zájem. Jsou to složité problémy a ne každý má chuť si dělat excelové tabulky, v nichž si sám spočítá dopady různých rozhodnutí.

* V prohlášení jste uvedl, že chcete navázat i na stovky politických výzkumů. Jak?

Politické výzkumy jsem dělal hodně dlouho. Teď chceme rozvíjet nové přístupy právě k těmto průzkumům. K tomu, jak se v Česku dělají. Chceme více pracovat s daty, ale zejména nám jde o to, aby výsledky měly nějaké implikace pro veřejnou politiku a pro rozhodování voličů. Už dříve jsme dělali různé volební predikce z průběžného sčítání voleb nebo modelování koalic. Ukazovali jsme, jaký vliv na formování různých koalic má volební systém. Na to chceme navázat. Můžeme se ale podívat také na vnímání kompetence stran ve veřejných otázkách. Takové věci mi přijdou zajímavé. Myslím si, že zkoumání, kdo má kolik procent, se už trochu vyčerpalo. I v této oblasti máme přemýšlet, jak to obohatit, aby byly i politické strany tlačeny k politickému

Daniel Prokop (35)

Český sociolog, působí na Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, byl také spjatý s agenturou Median. Zaměřuje se na otázky vzdělávání a nerovnosti ve společnosti. Tato témata řeší také jako garant Strategie vzdělávací politiky ČR, která se připravuje na ministerstvu školství.

Náš plán je takový, že chceme zpřístupňovat více dat a více problémů širší veřejnosti. Aby se zvýšilo povědomí o tématech, jakými jsou exekuce nebo vzdělávání.

O autorovi | JAN TVRDOŇ, redaktor
Foto autor | FOTO: LUDVÍK HRADILEK, DENÍK N

Ženy nebudou víc slyšet, dokud se nezmění genderová kultura

25.9.2019 respekt.cz str. 00

Silvie Lauder

S mediální vědkyní Lenkou Vochocovou o tom, proč se ženy méně účastní politických debat a jsou méně vidět v médiích

Konečně se o tom začalo více mluvit – v českém veřejném životě chybějí ženy. Přesněji muži nad nimi v médiích či veřejných debatách výrazně převažují. Důvody jsou komplexní a souvisejí úzce jak s povahou klasických médií i on-line prostoru, tak s podobou společnosti. „De facto nelze být ženou aktivní ve veřejném prostoru bez nějaké strategie, s jejíž pomocí se v tom prostředí pohybují,“ říká mediální vědkyně Lenka Vochocová z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, která se tématu soustavně výzkumně věnuje. „Je totiž dané, že jim dřív nebo později někdo napíše, že mají hnusný svetr, malá prsa nebo že jsou moc tlusté, čili že je nebude hodnotit za jejich postoje a názory, ale za to, jak vypadají nebo jak sexuálně přitažlivé komentujícím připadají.“ Právě tomuto tématu se věnuje text A co si myslí ženy v aktuálním vydání Respektu - následující rozhovor je jeho doplněním a pozvánkou ke koupi čísla.

Co víme z výzkumů o zastoupení ženského hlasu v českých médiích?

Budu zejména mluvit o tom, čím jsem se zabývala výzkumně a mám k tomu nastudované také další výzkumy včetně zahraničních. Už pro svoji dizertaci jsem před několika lety zkoumala téma novinářek a jejich pozic v mediálních organizacích, přičemž mě kromě dalších věcí zajímala otázka, jestli přítomnost novinářek v médiích ovlivňuje výběr zdrojů, z nichž média čerpají. Oblíbená domněnka totiž zní, že když bude více žen v profesi, budou dávat víc prostoru ženám a něčemu, čemu říkáme ženská témata, což se těžko specifikuje, ale většinou tím myslíme témata související s ženskou zkušeností, tedy témata typu školství nebo péče.

A potvrzuje se ten předpoklad?

Ve výzkumu a odborných kruzích tento závěr moc nevychází. Ženy mají sice větší tendenci těmto „ženských tématům“ dávat prostor, ale větší komparativní výzkumy ukázaly, že ten prostor je tak menšinový, že to stejně moc nehraje roli. Muži a ženy v podstatě nemají odlišnou tendenci. Jejich klasický argument zní, že „zprávy jsou zprávy“ a nemají gender - navíc cokoli, co by něco vyzdvihovalo, je vnímáno jako neprofesionální porušení principu nestrannosti. Plus je často zmiňována nedostupnost ženských zdrojů. Nejčastěji v rozhovorech novinářů a novinářky zmiňovali, že by velmi rádi dávali ženám prostor, ale že ty ženy prostě nejsou - a že to, jakým způsobem události pokrývají, kopíruje nízké zastoupení žen v ostatních profesích, v politice či vědě. A nejenže se těžko hledají, ale navíc v novinářském provozu, kde je třeba rychle sehnat vyjádření, se prostě obrátí na osvědčené zdroje, které chtějí mluvit.

My ale víme, že ženy „jsou“ - čili vliv mají i další faktory. Které to jsou?

Významná je určitě confidence issue, otázka sebedůvěry respondentů. Média potřebují lidi, kteří dokážou rychle promluvit o něčem, co zrovna média řeší, bez ohledu na to, jestli to je jejich specializace. Já to nakonec vidím i na sobě – mám velký problém jít do rozhlasu nebo televize říkat něco o médiích jen proto, že jsem mediální vědkyně a analytička. Některá témata dělám a mám základní znalost oboru, ale některá témata nedělám vůbec a mám problém o nich mluvit.

Není tohle nicméně problém akademiků obecně?

U žen je to nicméně výraznější, protože si díky socializaci obvykle méně věří, pokud jde o angažovat ve veřejné sféře, nejsou vychovávány a podporované v tom se vyjadřovat, být slyšet. Jde stále o klasickou dualitu, v níž je muž veřejný a žena soukromá. Nezáskáte sebevědomí, protože ho nepraktikujete. Ve své dizertační práci, která

by měla zanedlouho vyjít jako kniha, jsem nakonec dospěla k závěru, že dokud se nezmění celá genderová kultura společnosti, tak média moc šancí nemají.

Platí to i při „neprofesionální“ účasti v online prostoru a na sociálních sítích?

Když jsme se s kolegy orientovali na online participaci a zkoumali politické debaty na Facebooku před volbami, tak ve výzkumu vycházelo, že i tam se zapojuje minimum žen. Na facebookových stránkách politických stran obvykle diskutovalo osmdesát procent mužů a dvacet procent žen. Nyní analyzujeme diskuse na serveru iDnes.cz ve vztahu k migraci, a tam je disproporce je ještě větší – 88 procent mužů a jen jedenáct procent žen; zbytek nelze identifikovat.

Tam ale ženám ve vstupu do debaty formálně nic nebrání. Roli tedy musí hrát něco jiného.

Dostáváme se k teoriím klasické politické participace, kde se dlouhodobě sledují rozdíly mezi tím, jak participují ženy a jak muži. Zatímco ženy se více orientovaly na méně viditelné aktivity, třeba podepisovaly petice nebo se účastnily komunitních akcí, muži byli více členy politických stran či kandidáty, vyjadřovali se více k politickým otázkám. Ale postupně se to vyrovnává. Začali jsme zkoumat něco, čemu říkáme on-line exprese nebo e-participace - a ukazuje se, že ten nepoměr může souviset s řadou faktorů. Tradičně se třeba politická participace spojuje s povědomím o politice, a tam opět ženy mají pocit, že méně politice rozumí.

Tipuji nicméně, že hlavním faktorem v on-line prostředí bude jeho toxicita a fakt, že ženy ji zažívají ve větší míře než muži...

Přesně tak. Verbální násilí, které se děje on-line, je jednoznačně genderované. Ženy a muži ho zkrátka nezažívají ve stejné míře. Jednak to máme podpořeno řadou výzkumů a také to nakonec sami jako běžní uživatelé tušíme. Já jsem téma navíc zkoumala v dalším výzkumu, kde jsem mluvila s veřejně aktivními ženami v Česku, influencerkami, které jsou v diskusích víc vidět. A z rozhovorů jednoznačně vyplynulo, že de facto nelze být ženou aktivní ve veřejném prostoru bez nějaké strategie, s jejíž pomocí se v tom prostředí pohybuje. Je totiž dané, že jim dřív nebo později někdo napíše, že mají hnusný svetr, malá prsa nebo že jsou moc tlusté, čili že je nebude hodnotit za jejich postoje a názory, ale za to, jak vypadají nebo jak sexuálně přitažlivé komentujícími připadají. Ne že by se to mužům nedělo, ale děje se jim to ve výrazně menší míře než ženám. Jako ženy jsme navíc vychovávané v tom, že záleží na tom, jak vypadáme, že naše hodnota se odvíjí od toho, jak jsme atraktivní, takže to na nás může mít větší dopad.

Respekt 39/2019: A co si myslí ženy

Jaké strategie tyto ženy volí? A uvažovaly, že z toho prostředí raději odejdou?

Zajímavé je, že s tím aspektem působení on-line počítají, ale zároveň velmi často mluvily o nutnosti úniku; o tom, že z toxického prostředí odcházejí. A ještě jedna věc mě překvapila: v genderové teorii se hodně pracuje s tím, že ženy jsou konsenzuální, chtějí se dohodnout a vadí jim konflikt, právě proto nejsou v debatách. Ve výzkumu se to nicméně nepotvrdilo a řada žen mi říkala, že se s chutí pohádají o politice, že dokonce někdy i záměrně provokují. Ale když se to přelije do osobních útoků, tak i ony z debat odcházejí.

A co se týče těch strategií?

Byly nejrůznějšího druhu a každá z žen je různě kombinovala. Udělala jsem typologii přístupů a rozdělila jsem je na dvě feminní a dvě maskulinní strategie. Jedna feminní strategie byla „milá maminka“, v níž žena zdůrazňuje vlastní mateřství a péči o děti a až následně sděluje svoje politické názory, které jsou třeba i radikální. De facto se dopředu omlouváte, že pak budete mít ostrý názor, ale přece si někdo nemůže myslet, že jste nějaká bláznivá aktivistka, když máte děti a staráte se o ně. Druhá feminní strategie je „vtipná diva“, která zase reaguje na obavu z útoků na vzhled smyslem pro humor.

Dovedu si představit, že ten humor bude navíc sebeshazující...

Přesně tak, ale zároveň „divy“ dbají o vizuální profil, nedaly by si třeba fotku nenalíčené. Tato strategie je nicméně podle mě odsouzená k neúspěchu, protože výpady na vzhled nejsou nutně podmíněny realitou. Mezi maskulinní strategie pak patří „drsná holka“, která jde do konfliktu rovnou a naprosto si nebere servítky. A poslední strategií bylo vyslovené přijetí maskulinní identity: několik žen mi říkalo, že mají profily s mužskými jmény, pod nimiž si mnohem lépe „pokekají“ o politice nebo o fotbale. A vedle toho mají i vlastní „ženský“ profil - a mají tedy jasný doklad o tom, že zacházení s nimi je dramaticky jiné v závislosti na tom, pod jakým profilem diskutují.

Zkoumáte i další aspekty obsahu debat?

Právě teď pracuji na obsahové analýze debat o migraci, kterou už jsem zmínila. Zajímá mě specificky, jak v debatě vypadá proces, jehož název se těžce překládá do češtiny, anglicky to je „othering“ - česky asi strategie vytváření jinakosti. Máme totiž různé strategie, pomocí nichž lidi vylučujeme ze „své“ skupiny, a právě na polarizujících politických debatách je zajímavé, že lidé stejně intenzivně nadávají na evropské (Angela Merkel) i vyloženě české aktéry (neziskovky, pražská kavárna, feministky). Zajímají mě genderové otázky a viděli jsme, že v migrační krizi byl genderový aspekt docela silný, protože migranti byli prezentováni jako znásilňovači a jako někdo, kdo sem vnáší úplně jiný přístup k genderové kultuře než máme my v Evropě. Zkoumala jsem tedy diskuse pod články o generových aspektech migrační krize na serverech iDnes.cz a Novinky.cz.

To máte pevné nervy...

Jsou to tisíce komentářů, po čase mi z toho nebylo úplně dobře. Šlo o články o tom, že imigranti se učí, že na ženy v bazénu se nezírá, o útocích či znásilněních spáchaných imigranty, ale taky třeba o tom, že si imigrant našel přítelkyni Francouzku. V diskusích jsou pak velmi často sekundárně viktimizovány ženy, které byly obětí nebo přeživší násilného činu – lidé o nich píšou jako o prostitutkách a „kurvíčkách“. Přenášejí vinu na ně: v Německu kupříkladu znásilnili šestnáctiletou holku a lidé se v diskusi ptali, proč nešla rovnou domů, proč chodila kolem imigrantské ubytovny, v jejímž okolí se to znásilnění odehrálo. Byla zvědavá, co se tam děje, nešla domů, tak si za to vlastně může sama. Zajímavým poznatkem debat je i skutečnost, že se ukazuje to, čemu se odborně říká průnik netolerantních názorových přesvědčení. Jinými slovy, když je někdo rasista, má taky tendenci být i sexista.

To mě celkem překvapuje. Spíše jsem čekala, že tento typ diskutérů bude obětí zastávat - když je tedy znásilnili oni znásilňovači, před nimiž sami varují.

V tom je ta absurdita. My imigranty vykresluje jako někoho, kdo ohrožuje naši evropskou kulturu, ale my evropskou kulturu chráníme tím, že vyjadřujeme sexistické myšlenky a v diskusích bagatelizujeme a omlouváme znásilnění. Je paradox, když někdo, kdo tvrdí, že imigranti jsou barbaři v genderových otázkách, zároveň Angele Merkel nebo „holkám z neziskovek“ přeje znásilnění, nejlépe hromadné. I když německá kancléřka je z toho vlastně vyjmutá, protože je příliš stará a neatraktivní. Každopádně škála sexismu je skutečně velmi široká. A když se vrátíme k otázce participace žen, jsou v těchto diskusích přítomné? A liší se nějak to, co píšou, od mužů?

Bohužel nemáme úplná data o Novinkách, nicméně na iDnesu jsme systematicky pořídili vzorek z let 2015 a 2016, a tam nám vyšlo 88 procent mužů a 11 procent žen, jak už jsem zmínila. Zároveň ale sexistické a k ženám útočné komentáře pocházejí velmi často také od žen. A další zajímavý typ reakce se objevil pod fotogalerií pohledných imigrantů – jednak se tam hodně projevovala frustrace bílého heterosexuála, který nechápal, co by ženy mohly na těchto mužích vidět, ale taky tam dost žen psalo komentáře o „čmoudech“ nebo o „opičkách“.

URL | <https://www.respekt.cz/spolecnost/zeny-nebudou-vic-slyset-dokud-se-nezmeni-genderova-kultura>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

iHNed.cz, respekt.cz

BATOLATA I PŘEDŠKOLÁCI

26.9.2019 Miminko str. 48 Péče o dítě - Rady odborníků

První „školní“ měsíc máte za sebou a pomalu se vám začíná rýsovat každodenní kolotoč, který bude s krátkými přestávkami trvat až do června. Máme pro vás rady, které se mohou hodit pro předškoláky, školáky, ale i starší batolata navštěvující dětský kolektiv. Podívejte se, co radí odborníci ze všech oblastí péče o děti.

Sociální sítě – aby v nich neuvízlo vaše dítě

České děti tráví stále více času na sociálních sítích, své účty si na nich zakládají často mnohem dříve než ve třinácti letech, což je hranice pro vstup na Facebook. Češi si ale myslí, že by děti na sociálních sítích měly být aktivní až od patnácti let, v průzkumu vzdělávacího projektu Digitální pevnost to uvedlo 53 % respondentů. Podle 44 % Čechů by děti měli kontrolovat preventivně, dalších 42 % by sítě dětí kontrolovalo jen při podezření na problém. „Soukromí je u dětí důležité, ale ne bezmezná. Nejvhodnější cesta je, když rodiče s internetem nesusoupeří a neodsuzují ho, ale sami se o aktivity dětí na internetu zajímají a s dětmi o nich komunikují. Pak je velká šance, že se jim dítě s případnými problémy svěří, aniž by po nich museli tajně pátrat,“ říká dětská psycholožka Denisa Smetanová.

„Rodiče by měli kontrolovat hlavně komunikaci na sociálních sítích a sledovat, zda si jejich děti nepišou s cizími lidmi. Pokud ano, je dobré zkontrolovat obsah zpráv včetně fotek. Měli by s dětmi také mluvit o tom, jaké informace a fotky na sociálních sítích sdílejí. V některých případech děti bez rozmyslu zveřejňují i svou adresu nebo fotky, které mohou být atraktivní pro pedofily,“ říká Miloslav Lujka, expert vzdělávacího projektu Digitální pevnost.

Influencer – vzor pro děti?

Průzkum **Fakulty sociálních věd** UK ukazuje, že skrytou reklamu na internetu pozná jen jedno dítě z deseti. Podle výzkumu, který zpracovávala agentura Ipsos, 58 procent zkoumaných dětí mezi devíti a patnácti lety sleduje youtubery a blogery často. „Když se měly děti zamyslet nad účelem obrázku a vybrat si jednu ze čtyř možností, polovina dětí uvedla, že hlavním cílem obrázku je ukázat influencera, který se má dobře – pouze 31 % dětí zaškrtnulo možnost, že se jedná o reklamu,“ popisují autoři průzkumu. Všechno, co youtubeři říkají a dělají, mají děti tendenci považovat za pravdu.

Podle **Fakulty sociálních věd** UK a Sdružení pro internetový rozvoj by měli influenceři každý placený příspěvek jasně označit a usnadnit tak především dětem orientaci v online světě. Podle odborníků však jen někteří spoluprací s firmami otevřeně přiznávají. Univerzita proto formulovala pravidla pro označování reklamy na sociálních sítích. Neoznačený obsah lze totiž považovat za skrytou reklamu. Pravidla pro označování placené spolupráce je možné najít na webu Ferovareklama. cz. Rodiče by měli s dětmi diskutovat o tom, které influencerky si vybírají za své vzory, a vysvětlovat jim, že se často jedná o reklamu na konkrétní výrobky.

Sportem ku zdraví, ale rozumně

Při výběru zájmových kroužků by neměl chybět nějaký sportovní, ale vybraný s ohledem na věk dítěte a jeho schopnosti. „I když se nabízejí už pro předškoláky kroužky zaměřené na jednu sportovní disciplínu, třeba hokej nebo balet, raději s nimi počkejte, až budou děti o pár let starší, jinak jim hrozí jednostranná zátěž. V tomto věku děti naopak potřebují co nejvícestřannější pohybovou průpravu, a to ideálně ve vedeném kroužku jedenkrát až dvakrát týdně. Jako doplněk by pak rodiče několikrát do týdne měli dětem zajistit i pohyb nevedený, spontánní,“ doporučuje Kristýna Příbylová z dětských profesionálních tělocvičen Monkey's Gym.

Pozor na oči!

Špatné vidění se může neblaze podepsat na spokojenosti dítěte ve škole a hlavně na jeho následné školní docházce.

„Dítě, které špatně vidí, se mnohem dříve unaví, ztrácí koncentraci, bývá nepozorné, roztržité, začíná zlobit,“ varuje MUDr. Gabriela Pilková, lékařka pražského Dětského očního centra Kukátko. Předškolní děti trpívají dalekozrakostí, která je vrozená a do určité míry a určitého věku i přirozená. Projevem vyšší dalekozrakosti bývá časté mžourání, mnutí očí či bolesti hlavy, může se objevit i nezáměr o hru s malými předměty, malování, případně i častější pády, zakopávání. Rodiče by podobné varovné signály rozhodně neměli podceňovat a vydat se k odborníkovi.

Velmi častá oční vada u dětí je i krátkozrakost – pokud není diagnostikována, může školákovi značně komplikovat jak sledování vyučování ve škole, tak i domácí přípravu. Na jejím vzniku se podílí i současný způsob života, kdy děti většinu volného času věnují hrám na počítači, tabletu, mobilu či sledování TV (pohled do blízka). Vidění do dálky totiž stimuluje a pozitivně ovlivňuje pobyt na přirozeném světle a časté zaměřování pohledu na vzdálené předměty v okolí.

Stůl a židle – zásadní pro držení těla

Pracovní deska by měla být ve výšce 70 až 75 centimetrů, dostatečně prostorná. Pokud je dítě menší, je dobré mít stůl s možností korekce výšky nohou, tak aby deska „rostla“ spolu s dítětem. Stůl může být i rohový, ovšem monitor a klávesnice počítače musí být vždy v jedné ose, aby se dítě netočilo k jedné straně a nezatěžovalo krční páteř. Místo kolečkové je pro malé děti vhodná tzv. rostoucí židle s přesně nastavenou opěrkou na nohy, pro všechny pak gymnastický míč. „I ten může růst s dítětem. Navíc bude podporovat aktivitu zádočných svalů a svalů v pánvi. Dítě se tak lépe koncentruje, jelikož je neunavuje statické sezení, a zároveň procvičuje stabilizační systém. Alespoň pro domácí přípravu doporučuji dětem pořídit gymnastický míč nebo židli s labilním sedákem. Mnoha dětem například vyhovuje ležet na břiše na koberci. Zvládá-li v této pozici i pěkně psát, nebránila bych mu, alespoň si protáhne bederní a hrudní páteř, kterou u stolu hrbí na opačnou stranu,“ radí Iva Bílková, hlavní fyzioterapeutka FYZIOkliniky.

Foto autor| Foto: www.monkeysgym.cz, Dětské oční centrum Kukátko

Pokus sesadit Trumpa je v Senátu bez šance. Impeachment ale může zasadit ránu jeho kampani

O podání ústavní žaloby proti prezidentu Donaldu Trumpovi se v minulosti hovořilo několikrát, američtí demokraté ale z plánu nakonec vždy couvli. Tentokrát je to jinak. Demokraté se rozhodli proceduru proti Trumpovi zahájit v době, kdy se Spojené státy nacházejí na prahu kampaně před prezidentskými volbami a kdy současný šéf Bílého domu potřebuje upozorňovat hlavně na úspěchy své politiky. Impeachment ale strhne pozornost jinam, říkají experti.

„Prezident musí být hnán k odpovědnosti, nikdo nestojí nad zákonem,“ prohlásila v úterý šéfka Sněmovny reprezentantů za Demokratickou stranu Nancy Pelosiová, když oznamovala zahájení příprav ústavní žaloby na prezidenta Donalda Trumpa.

Hlavním důvodem impeachmentu se stal červencový telefonát s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským.

Už minulý týden se objevily zprávy, že v něm Trump naléhal, aby ukrajinské úřady zahájily korupční vyšetřování Huntera Bidena – syna Joea Bidena, který je považován za favorita na kandidaturu demokratů v prezidentských volbách.

Podle médií Trump pohrozil, že pokud Kyjev Bidenovu korupční kauzu neožíví, nedostane slíbenou finanční pomoc ve výši téměř 400 milionů dolarů. Podle demokratů tím prezident zneužil svého úřadu k tomu, aby v nadcházejících volbách mandát obhájil. Sám Trump pozdržení finanční injekce potvrdil, skandál ale označuje za „hon na čarodějnice“.

Bílý dům záznam (nikoliv doslovný přepis) rozhovoru zveřejnil ve středu pod nátlakem impeachmentu. Americká televize CNN poukazuje, že z rozhovoru vyplývá, že se prezident skutečně snažil na Zelenského zatlačit. Vyzval ho totiž, aby na vyšetřování Joea Bidena spolupracoval s jeho právníkem Rudym Giulianiem a americkým ministrem spravedlnosti.

„Prezident Spojených států zradil naši zemi. To není politické prohlášení – je to tvrdá realita a musíme jednat,“ napsala na twitteru po zveřejnění rozhovoru sokyně Trumpa v minulých volbách Hillary Clintonová s tím, že ústavní žalobu podporuje.

Vykalkulované divadlo?

Hrozbě takzvaného impeachmentu čelil současný šéf Bílého domu již několikrát. Možnost ústavní žaloby byla skloňovaná především v souvislosti s ruskými zásahy do amerických prezidentských voleb v roce 2016, demokraté k historickému kroku nakonec nikdy nesáhli – především kvůli mizivé naději na jeho konečné prosazení.

„O impeachmentu se hovořilo už v souvislosti s předchozími kauzami a je zajímavé, že teprve tentokrát demokraté sáhli po tomto razantním kroku,“ říká pro iROZHLAS.cz odborník z katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** UK Kryštof Kozák, podle kterého se úterní rozhodnutí oznámené Pelosiovou dá interpretovat tak, že demokratům jednoduše došla trpělivost. Ke spuštění procesu se totiž přiklonili i umírnění demokraté, kteří to dřív odmítali.

Šance, že se na základě impeachmentu podaří Trumpa odvolat z funkce, ale nejsou o nic vyšší ani tentokrát. „Myslím, že je to tak trochu vykalkulované politické divadlo. Demokraté chtějí předvést, že mají pod kontrolou dolní komoru Kongresu, a cítí, že tentokrát mohou na procesu impeachmentu získat nějaké politické body. Reálná šance na odvolání Donalda Trumpa je ale nízká,“ poznamenává odborník.

K odvolání prezidenta je totiž zapotřebí dvouřetinová většina Senátu, ten je ale v současnosti pod kontrolou republikánů. Odvolání šefa Bílého domu je proto nepravděpodobné. Podání ústavní žaloby se však může odrazit na Trumpově předvolební kampani, proces se totiž může táhnout i několik měsíců.

S prvním lednovým dnem Spojené státy vstoupí do ostře sledovaného volebního roku, během kterého se rozhodne, zda Trump v Oválné pracovně zůstane, nebo bude nahrazen. Předvolební napětí je ve Spojených

státech cítit už dnes a právě zahájení procesu impeachmentu může podle některých analytiků mít na kampaň Donalda Trumpa negativní vliv.

Impeachment strhne pozornost

Jak pro server Politico upozorňují někteří bývalí i současní pracovníci americké administrativy, ústavní žaloba zřejmě současného prezidenta během klíčového volebního období vykolejí, co je však důležitější, proces impeachmentu může zastínit jednání Trumpa se světovými lidry a další úspěchy jeho zahraniční i domácí politiky, které jsou pro kampaň klíčové.

Kvůli impeachmentu navíc hrozí pozastavení některé agendy naplánované na letošní podzim. V ohrožení se tak může octnout i nová obchodní dohoda USMCA uzavřená mezi Spojenými státy, Kanadou a Mexikem, která je vnímána jako velké vítězství Trumpovy zahraniční politiky, stále ale čeká na ratifikaci americkými zákonodárci.

„Mohlo by to znamenat, že se USMCA pravděpodobně nedokončí,“ říká pro server Politico bývalý úředník americké administrativy pod podmínkou anonymity. Dohoda, která nahrazuje 25 let starou Severoamerickou dohodu o volném obchodu (NAFTA), má vstoupit v platnost začátkem příštího roku.

To, že podání ústavní žaloby na sebe v příštích měsících strhne velkou pozornost americké společnosti, se domnívá i Kozák. „Proces impeachmentu bude mít efekt takový, že se o tom bude ve veřejném prostoru hodně mluvit a bude na něj soustředěna velká mediální pozornost,“ říká odborník, podle kterého je tento krok potřeba vnímat právě v kontextu probíhající volební kampaně.

„Demokraté doufají, že pokud se prokáže, že Donald Trump opravdu podmiňoval významnou pomoc Ukrajině tím, že po Ukrajině chtěl, aby vyšetřovala korupci jeho prezidentského protikandidáta, respektive jeho syna, je to určitý signál vypovídající o stylu Trumpovy politiky,“ říká expert na americkou politiku. Podle některých komentátorů však na impeachment může doplatit nejen Trump, ale i sami demokraté.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/trump-impeachment-zelenskyj-volby-2020_1909260708_eku

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz)

Do rakouských voleb zbývají dny. Sebastian Kurz je zářící hvězdou, může ještě posílit

26.9.2019 ct24.cz str. 00 Svět
kutekl

Před nedělními parlamentními volbami žije Rakousko velkou televizní debatou lídrů politických stran, která proběhne ve čtvrtek večer. Za favorita předčasných voleb platí lidovci (ÖVP) a o Sebastianu Kurzovi se už dopředu mluví jako o staronovém kancléři. Aféra jeho tehdejšího koaličního partnera – protiimigračních svobodných (FPÖ) – mu neškodila, a stejně tak ani pochybnosti o penězích na kampaň. Podle průzkumů může jeho strana získat až 35 procent hlasů.

Sebastian Kurz vyšel z vládní krize posílen a v neděli si jeho lidovci mohou od posledních voleb ještě polepšit. „Pro konzervativní křídlo je dostatečně konzervativní, naopak dokáže imponovat i liberálnějšími voličům lidovecké strany tím, že je třeba otevřenější k Evropské unii,“ hodnotí ho Kateřina Vnoučková z katedry německých a rakouských studií **Fakulty sociálních věd** UK.

Třiatřicetiletý Kurz stál v čele rakouské vlády od prosince 2017 do letošního května, kdy se vládní koalice rakouských lidovců s protiimigračními svobodnými náhle rozpadla, což vedlo k vypsání předčasných voleb. Důvodem krize byl skandál bývalého šéfa FPÖ a vicekancléře Heinze-Christiana Stracheho.

Na tajně pořízeném záznamu z Ibizy Strache hovoří se ženou, která se vydávala za neteř ruského oligarchy. Tématem rozhovoru bylo možné nezákonné financování FPÖ a přidělování státních zakázek výměnou za volební pomoc. Hovořilo se i o odkupu významného podílu v listu Kronen Zeitung, který je nejčtenějším novinovým titulem v Rakousku, a následném ovlivňování veřejného mínění.

Odkaz

Nenávistné výroky či útoky na média. Skandály FPÖ provázely rakouskou vládu od počátku

Ani svobodné kauza nepoškodila

Rakouští politologové Lore Hayeková a Markus Wagner se shodují, že je až překvapivé, jak málo ho aféra v očích voličů FPÖ poškodila. „Kmenoví voliči FPÖ často přijímají informace z takových médií a kanálů, kde aféra Ibizagate nehrála tak silnou roli,“ vysvětlila Hayeková s odkazem na stranickou televizi FPÖ TV či stranické sociální sítě.

Podle ní někteří voliči, kteří v roce 2017 dali hlas svobodným, stranu sice přestali podporovat, nadále si ale přejí pravicovou politiku, a přešli proto ke Kurzovým lidovcům, nikoli k opozici.

FPÖ před volbami podle vídeňského politologa Wagnera vsadila na pokračování „úspěšné“ vládní spolupráce s lidovci. Nový předseda strany Norbert Hofer, který byl v Kurzově předchozí vládě ministrem dopravy, se snažil voliče přesvědčit o tom, že „hlas pro FPÖ je hlasem pro pokračování vlády s lidovci“. „To je v Rakousku naprosto vzácné, aby nějaká strana v předvolební kampani říkala, že chce pokračovat v předchozí vládě,“ zdůraznil Wagner.

Koaliční vláda lidovců a svobodných pod vedením kancléře Sebastiana Kurze byla podle politologů stabilní a relativně úspěšná. Má proto velkou šanci na pokračování.

Ve hře je ale podle politologů i velká koalice lidovců a sociálních demokratů, či dokonce neobvyklá trojkoalice lidovců, zelených a liberální strany NEOS.

Profil

Sebastian Kurz

Rodilý Vídeňák vstoupil do politiky ještě jako teenager. Už v 16 letech se přidal k Rakouské lidové straně a do podvědomí veřejnosti se zapsal svéráznou předvolební kampaní, když projížděl Vídní v terénním autě se spoře oděnými slečnami.

Navzdory očekáváním se v politice uchytil a získával na svou stranu stále víc příznivců, ať už mezi voliči, tak i v rámci strany. V roce 2009 se stal předsedou mládežnické organizace lidovců, o rok později zasedl ve vídeňské městské radě a v roce 2011 byl jmenován státním tajemníkem pro integraci.

Kvůli politice mu ani nezbyl prostor pro studium – práva na Vídeňské univerzitě zatím nestihl dokončit. V parlamentních volbách 2013 se už jako etablovaná osobnost Rakouské lidové strany dostal do Národní rady a v prosinci se stal ministrem zahraničí – v pouhých 27 letech. Kvůli nedokončenému studiu jej posměšně nazývali „ministr-maturant“.

Muž, který za svůj politický idol považuje Nelsona Mandelu, se do mezinárodní politiky pustil s vervou. Kladl důraz na vyřešení krize na východní Ukrajině, hostil ve Vídni mezinárodní jednání o íránském jaderném programu a zasadil se o uzavření balkánské uprchlické trasy. Rázně se postavil proti dalšímu přijímání uprchlíků a postavil se i tureckému prezidentovi Recepu Tayyipovi Erdoganovi.

Po nečekaném odstoupení předsedy lidovců Reinholda Mitterlehnera vystoupal i na stranický vrchol a ještě si vymohl podmínky, za jakých se funkce předsedy strany ujme – právo veta při sestavování kandidátek a rozhodující slovo v dalších personálních záležitostech partaje. Žádný jiný předseda rakouské politické strany takové možnosti nemá.

Americký časopis Time zařadil 30letého Sebastiana Kurze mezi „Deset lídrů příští generace“.

Nejmladším kancléřem v historii Rakouska a nejmladším úřadujícím premiérem zemí Evropské unie se Kurz stal ve svých jedenatřiceti letech v říjnu 2017, do úřadu nastoupil v prosinci. Od médií si tehdy vysloužil přezdívku Wunderwuzzi (zázračné dítě).

Jeho Rakouská lidová strana (ÖVP) předtím zvítězila ve volbách před Sociálními demokraty (SPÖ) a protimigrační Svobodnou stranou Rakouska (FPÖ), se kterou nakonec sestavil vládu.

Podle jeho stoupenců byl jako premiér aktivní a výkonný, zatímco jeho odpůrci tvrdili, že je příliš uspěchaný a nespolupracuje s ostatními.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2934302-sebastian-kurz-je-zarici-hvezdou-rakouske-politiky-ve-volbach-muze-jeste-posilit>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz), [ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Investice do umění může být zábavná

26.9.2019 Týdeník Echo str. 60 Investice do umění
JUDITA BEDNÁŘOVÁ

S ANNOU PULKERTOVOU Z J&T BANKY NEJEN O NÁKUPECH VÝTVARNÝCH DĚL

Anna Pulkertová z J&T Banky je odbornice na oblast umění a investice v této oblasti. Ač připouští, že ve srovnání se zahraničím je náš vztah k umění přinejmenším vlažný, vnímá též, že nová generace je už v této oblasti mnohem perspektivnější.

* Mění se nějak vztah Čechů k umění?

Lze pozorovat vývoj. Mnohé východní země si vztah k umění stále hledají, což je důsledkem minulého režimu, kdy v podstatě bylo uznáváno jen jedno realistické umění. Vše, co vznikalo mimo tento rámeček, bylo bráno jako buržoazní přežitek. To se v současnosti mění. Čím dál víc lidí je přístupných diskusi i nad využitím netradičních technik a postupů tvorby. Čím dál víc lidí dává šanci i umění současnému, které není vždy na první dobrou jednoduše srozumitelné. Například první místo v žebříčku nejvystavovanějších českých současných umělců Art Index dlouho od jeho vzniku až do minulého roku opanoval Jiří Kovanda, který se začal už v 70. letech věnovat konceptuálnímu umění a různým druhům performance. V zahraničí byly podobné umělecké projevy stále více běžné, nicméně u nás šlo o něco velmi odvážného. Jel například v metru po eskalátorech otočen směrem k nepřítomnému davu, který se toužil dostat po schodech nahoru. Z těsné blízkosti se tak díval lidem, kteří byli touto nečekanou situací zaskočení, do očí. Z těchto akcí vznikly fotografické záznamy, které jsou často vystavované a oceňované v zahraničí. A i u nás tento donedávna veřejnosti nepříliš známý umělec získává renomé. Vnímám tedy, že v současnosti se vztah lidí k umění opravdu posouvá. Především je to však záležitost velkých měst, kde mají obyvatelé mnoho příležitostí poznat to, co se v umění aktuálně děje.

* Jak? Znáš málokoho, kdo si dnes pověsí na stěnu obraz. Buď nechce narušit minimalistický ráz místnosti, nebo jej rozbije maximálně plakátem z IKEA...

Mnoho mladých začíná mít k umění vztah. Přinejmenším v Praze se hodně lidí zná s mladými absolventy uměleckých škol a získává díky tomu k umění bližší vztah. Existuje zde rovněž několik punkových galerií, kolem nichž se soustřeďuje společnost hipsterů a dalších specifických komunit, které mají k umění daleko pozitivnější vztah než generace jejich rodičů či prarodičů. Nedávno jsme si dělali průzkum mezi komerčními galeristy a ptali se jich, zda mají pocit, že se vztah Čechů k umění vyvíjí a zvyšuje se počet sběratelů umění. Všichni z nich potvrdili, že ano. Že v posledních letech opravdu pozorují rostoucí zájem Čechů o umění i jeho nákup do sbírek či jako zajímavou alternativní investici.

* Čím to je?

Mimo jiné současnou příznivou ekonomickou situací. Lidé hledají více zábavy i příležitosti k alternativním investicím. Alternativní investice, jejich částí je i umění, dnes mimochodem hodně stoupají i v optávce u dolarových milionářů. Investice do umění může být sice riskantnější než investice například do nemovitostí, ale bývá často zábavnější díky svému emočnímu přesahu.

* Jak velký risk je investice do umění?

Záleží na tom, do jakého typu umění se rozhodnete investovat. Vsaďte-li na léty prověřené moderní klasiky, tak s největší pravděpodobností vedle nešlápnete. Pokud tedy nenarazíte na padělek. Na druhé straně křivka dalšího růstu je v tomto případě už mnohem nižší, než když trochu zariskujete a zaměříte se i na poválečné či současné umění, kde křivka růstu může, ale nemusí být mnohem vyšší.

* Co je největší česká jistota z hlediska investice?

Mezi nejvýše vydraženými položkami na aukcích se nejčastěji pohybuje jméno Františka Kupky či Oskara Kokoschky. Stále táhnou i krajinomalby od žáků Julia Mařáka či impresionistické pohledy do přírody. Nicméně ty nejlepší kousky z předválečného období začínají docházet a i klasické aukční síně se tedy začínají poohlížet po zajímavých dílech mladšího data. Delší dobu bylo na českém trhu s uměním upozadováno poválečné umění, u kterého však poslední dobou můžeme pozorovat velký růst. Ukázkovým příkladem z poslední doby je například dílo Mikuláše Medka s názvem Vajíčko, za které byl letos kupce ochoten zaplatit i s aukční přírůžkou 57 milionů korun. To byl doposud u děl z tohoto období nevídaný úkaz. A ani současné umění už nezůstává stranou a vyplatí se jej sledovat a případně do něj i zainvestovat. A musím upozornit i na fotografii, ta dlouhou dobu na trhu s uměním neměla své místo, ale čím dál tím více se dostává do hledáčku sběratelů i aukcí, a její cena tak zajímavě začíná růst.

* Jak se pozná, co bude růst?

Lidem, které by zajímalo pořídit si spíše díla od mladších, současných a žijících autorů, může pomoci náš Art Index. I když nejde o všemocný nástroj. Vodítkem pro zorientování se na české současné umělecké scéně je dobrým. Ukazuje na jména, která jsou nejvíce vystavovaná u nás i v zahraničí. Neříká „toto jsou ti nejlepší,“ nebo „tito umělci se nejlépe prodávají“, ale zohledňuje to, jak jsou tito umělci viditelní v uměleckém provozu.

* Má šanci na vzestup i dílo umělce opomíjeného, takřka neznámého?

Například letos jsem na nejslavnějším uměleckém veletrhu světa Art Basel objevila slovenskou sochařku Márii Bartuszovou, která ve své rodné zemi v době, kdy nejvíc tvořila, tolik nerezonovala. Její tvorba ze 60. let minulého století až před pár lety zaujala londýnskou galerii Alison Jacques. Před pár lety jí velkou výstavu věnovala i Slovenská národní galéria. A její věhlas mohl vyrůst. Nyní se připravuje výstava jejích prací ve slavné Tate Modern. V zahraničí se její díla nyní pohybují až v půlmilionových částkách v librách a vystavovaná je na věhlasných uměleckých přehlídkách. Pokud si ji někdo náhodou v minulosti pořídil, může opravdu mluvit o trefě do černého.

* Mám pocit, že mnozí lidé „řečí“ umělců nerozumí. Netuší, co chtěli svým na první pohled nicneříkajícím dílem sdělit...

Vzájemná komunikace a pochopení je jedním ze zásadních problémů současného umění. Složitých problémů. Už v 60. letech začali teoretici zkoumat, zda nejsme na konci dějin umění. Konceptualismus změnil zažitě představy o tom, co je a jak by mělo vypadat umělecké dílo. Už po válce umění přestalo pracovat s touhou být řemeslně dokonale provedené, přestalo toužit po tom, aby bylo krásné. Války změnilly představy o lidství jako takovém a to mělo vliv nejenom na společnost, ale i umění, které se postupem času zaměřilo především na problémy, které s sebou svět nese. Ale ne vždy jsou tyto odkazy srozumitelné na první dobrou. Kurátoři či kritici umění by pak měli být jakými prostředníky či tlumočníky mezi uměleckým vyjádřením a veřejností a snažit se časté vzájemné nepochopení objasnit.

* Není jedním z dluhů umění právě srozumitelnost?

Smyslem umění má být posouvání hranic lidského vnímání. Umění vytrhuje člověka z každodennosti, pracuje s jeho myšlenkami, učí ho vnímat svět trochu jinak. Ale ve chvíli, kdy je myšlenkový proces umělce složitě zašifrován, případně není objasněn vůbec a divák není ochoten věnovat jeho poznávání dostatek času a úsilí, může se stát pouhou nesrozumitelnou materiální podstatou. U některých děl současného umění tak dochází k nepochopení, což je škoda, protože za většinou z nich je odkaz k jejich hlubší podstatě, k naší současnosti a k tomu, co nás obklopuje, ale v běžném shonu si to ani neuvědomujeme.

* Může být dílo složené například z červených trenýrek se žlutou ponožkou uměním?

Může. I když se to na první pohled nemusí zdát. Pokud diváci věnují autorovým myšlenkám a souvislostem vzniku daného díla dostatečně času, mohou se o tom přesvědčit i sami. Jako příklad si můžeme uvést například dílo v současnosti často skloňovaného Kristofa Kintery. Ve své tvorbě z nedávné doby často pracuje se součástkami ze starých elektrických přístrojů, jako jsou počítače či televize. Staré kabely, dráty, elektrody stylizuje do jakýchsi umělých krajin, kde z vnitřků přístrojů vylézají drátěné květiny. Až když proniknete do hloubky jeho filozofie, uvědomíte si, že autor vychází z prostředků, které nás obklopují, determinují, a uvažuje, kam až může současná situace dospět. Složitě uchopitelný je také například video art a umění využívající nová média. Uvědomme si však, že video nás obklopuje ze všech stran a mnozí umělci po něm sahají, protože jde o velmi přirozený prostředek. Rovněž zde platí, že je dobré znát pozadí vzniku daného videoartového díla. Když mu však dáte šanci, zjistíte, že jde často o velmi hluboká témata, která mají ambici diváka oslovit stejně, jako to dělají tradiční obrazy či sochy. Pokud mluvíme v souvislosti s uměním využívajícím video, internet či virtuální realitu o jeho investičním potenciálu, je to něco, co je velkou otázkou, kterou si mnoho lidí klade... Technologie, které dokážou daný umělecký záznam přehrát, se stále mění. Dříve se videa zaznamenávala na videokazety, později na CD, oba tyto nosiče jsou dnes již přežitkem. Video art si dnes pořídíte na flashkách a uvidíme, zda v příštích letech už nebudou dostupná jen v rámci cloudových řešení. To, že jste vlastníkem daného díla, vám zaručuje certifikát. Všechny technologie mají určitou životnost a je otázka, zda společně s jejich nákupem konzervovat i daný přehrávač... Nebo dílo uložit jako důležitý záznam historie, která je už dávno pryč? Umění vždy odráželo svou dobu, možná tedy i ta krátká životnost těchto věcí o současné zrychlené době leccos povovídá.

* Jak ještě vypadají nové formy umění? Je nějaký „poslední výkřik“?

Umění během celé historie pracovalo s nejnovějšími vynálezy a poznatky. Ať už to byla práce s perspektivou pomocí objeveného principu camery obscury ve středověku či zachycování okolní reality pomocí vynálezu fotoaparátu v 19. století nebo přenosné kamery v 60. letech minulého století. Stejně tak v současnosti umělci využívají všechny dostupné technické i netechnické prostředky pro své umělecké vyjádření. Po revoluci jsme prožívali boom novomediálního umění – internet, počítače, možnost spojení na dálku, umělci s těmito možnostmi hned začali pracovat. Šlo vlastně tak trochu i o revoltu vůči tradičním médiím, do té doby dost demagogickým. Nová média začala poskytovat iluzi, že budou nástrojem demokratizace společnosti. Dnes už víme, že to tak být nemusí, že i internet lze využít pro různé fake news. A umělci to zpětně reflektují a přehodnocují. Významné je postinternetové umění. Dříve dominoval net art, dnes se zajímavostí z internetu dostávají paradoxně do materiální podoby. Mnoho umělců pracuje například se selfie fenoménem. Tváře vystavené na internetu světu si někteří umělci vypůjčí, vytisknou a vystaví v klasickém galerijním institucionálním prostředí. Návštěvník výstavy si pak v této přímé konfrontaci s něčím, co nás na sociálních sítích obklopuje ze všech stran, možná spíše položí otázky typu, jak tento fenomén ovlivňuje jeho aktéry i společnost jako takovou, kam se dnešní svět ubírá, co s tím může sám jednotlivec udělat... Ale často současní umělci pracují nejenom s neživými objekty, a vstupují například i do sociálních vazeb a vztahů. Dobrým příkladem takovýchto tendencí je například umělkyně Kateřina Šedá, která má blízko k takzvané sociální architektuře, když v rámci svých realizací pracuje s celými vesnicemi a vzájemnými vztahy jejich obyvatel.

* Jaké postavení mají podle vás umělci v české společnosti?

V České republice si mnoho lidí k umění a potažmo tak i k umělcům svůj vztah ještě tvoří a formuje. I když se zvyšuje zájem o umění a roste i počet sběratelů, stále není pro všechny jednoduché se prosadit. Umělecké školy nabírají víc studentů než v minulosti. Škola je místem, kde mladí lidé mohou najít, co je inspiruje, jaké technice se budou věnovat, mohou experimentovat. Tomu ale, jak se pak v současném světě jako umělec prosadit a uživit, se na škole nenaučí. Po škole je to tedy pro mnohé velkou výzvou a ne vždy se to povede hned, ne vždy se to povede vůbec. Proto mnoho absolventů uměleckých škol nakonec dělá něco jiného.

Nicméně mají výhodu – je jim vlastní neotřelý pohled na svět, mají velmi vyvinutou pozorovací schopnost a tvořivost a v kreativních profesích, tedy bývají vítáni. Často se však volnému umění a vlastní tvorbě už nevěnují. Na výsluní jich skončí skutečně jen pár. I zmíněný Křištof Kintera dělal kdysi grafiku, stavěl bary, měl třeba deset profesí najednou, než se mu podařilo prosadit v zahraničí. Jeho životní příběh je zrovna ukázkovým příkladem něčeho, co je pro nás v České republice typické – k zahraničí stále trochu vzhlížíme. Kinterovo umění sklídilo velký ohlas na výstavách v Holandsku či ve Švýcarsku. Tím na sebe upoutal větší pozornost i místních galerií a jeho kariéra se začala vzmáhat. Výstava *Nervous Trees* v Galerii Rudolfinum se stala nejnavštěvovanější výstavou v historii České republiky. V zahraničí je role umělců ve společnosti trochu jiná. Jakmile se umělec stane takovou hvězdou, začne být uznávaný i většinovou společností. Ale cesta k tomu je dlouhá a pro spoustu lidí zůstává umění i jeho tvůrci neuchopitelní.

* V zahraničí to je jiné?

Na západ on nás mají lidé k umění i umělcům blíže. Je pro ně běžné chodit do galerií. Nebojí se udělat si na umění vlastní názor, nebojí se umělců či kurátorů ptát, diskutovat s nimi. To je u nás jiné. Lidé se svůj názor bojí projevit ze strachu z odhalení vlastní nevědomy. Přitom takové otevřené diskuse mohou vnímání obou stran výrazně posunout. Umělci mají jiný pohled na svět, a dáme-li jim prostor a chytíme se možnosti dívat se chvíli jejich očima, může to být pro nás a naše vnímání světa velmi osvěžující.

* Existuje nějaký návod, pokud se chci o umění zajímat, něco si koupit, případně mám chuť do umění něco investovat?

Záleží na tom, jestli s uměním teprve začínáte, nebo jste už trochu zkušenější a nechybí vám o něm a jeho fungování přehled. Rovněž je trochu rozdíl, zda tíhnete k tomu, stát se sběratelem, či vás víc zajímá investiční potenciál děl, která si pořizujete. Nicméně u obou těchto typů je důležité postupně začít do světa umění pronikat a poznávat jej. Motivy ke sbírání umění jsou pak různé. Někteří si vybírají díla především podle jejich estetické stránky, jiní si oblíbí samotného umělce, který je jim blízký svým charakterem či životním příběhem, další tíhnou k určitým motivům či technikám tvorby. Sběratelem se člověk stává už od dvou kousků, které si sám pořídí. Ale pozor, je to návyková věc. Dokonce vášeň, jak o sběratelství píšou slavní Ethan a Thea Wagnerovi. Nicméně začít se sbíráním umění nemusí být hned náročná a nákladná disciplína. Můžete klidně začít poznávat mladé umělce a čerstvé absolventy, a postupně tak do umění pronikat. U děl těchto umělců je sice těžké predikovat potenciální zhodnocení, protože za sebou ještě často nemají dostatek výstav či svého galeristu, který by jim v jejich kariéře pomáhal. Avšak objevování uměleckých talentů vás o to víc může bavit. Na začátku si většina sběratelů vybírá díla podle toho, zda se jim líbí. Až později se začnou i víc nořit do fungování světa umění. Jak se jim tříbí se stále vzrůstající znalostí a expertizou „čich“ na kvalitní kousky, vybudují si postupně i svá vlastní měřítka, podle kterých díla nakupují, a začnou si tvořit svou vlastní promyšlenou sbírku. Občas za pomoci galeristů, uměleckých poradců či obchodníků s uměním. V mnoha případech jim pak postupně začnou zabírat veškeré stěny, úložné prostory a depozitáře... a začnou pociťovat touhu tyto nashromážděné poklady ukázat světu. Tak vzniklo mnoho krásných soukromých galerií, do kterých je radost občas na cestách po České republice i zahraničí zavítat.

J&T BANKA ART INDEX

Index, který připravuje J&T Banka ve spolupráci s portálem ART+, je pokusem o nezaujatý popis vývoje na současné výtvarné scéně. Jedná se o aktuální pořadí českých výtvarníků narozených po roce 1950, sestavené na základě jejich aktivní účasti ve výtvarném provozu. Index vychází z předpokladu, že vlastní hodnotu umění nelze objektivně změřit, lze však posuzovat úspěšnost umělecké kariéry. Index zohledňuje účasti na výstavách a bienále, výtvarná ocenění, zastoupení galeriemi a další počiny (například knižní monografie či realizace ve veřejném prostoru). Do výsledného bodového součtu jsou započítávány pouze akce uskutečněné v posledních deseti letech. Sledované období se tak průběžně posouvá, do letošního hodnocení byly započítány akce z let 2009 až 2018.

TOP 10

Eva Koťátková (36 let) socha/koncept 3001
Jiří Kovanda (65 let) koncept 2742

Kateřina Šedá (41 let) akce/koncept 2359
Zbyněk Baladrán (45 let) koncept 1926
Kriřtof Kintera (45 let) socha 1613
Dominik Lang (38 let) socha/koncept 1263
Jakub Neprař (37 let) intermedia 1110
Jiří Thýn (41 let) foto/koncept 1074
Jiří David (62 let) malba/socha 1057
Josef Bolt (47 let) malba 1037

LIDEM, KTERÉ BY ZAJÍMALO POŘÍDIT SI SPÍŠE DÍLA OD MLADŠÍCH, SOUČASNÝCH A ŽIJÍCÍCH AUTORŮ, MŮŽE POMOCI NÁŠ ART INDEX.

VZÁJEMNÁ KOMUNIKACE A POCHOPENÍ JE JEDNÍM ZE ZÁSADNÍCH PROBLÉMŮ SOUČASNÉHO UMĚNÍ.

ŠKOLA JE MÍSTEM, KDE MLADÍ LIDÉ MOHOU NAJÍT, CO JE INSPIRUJE, JAKÉ TECHNICE SE BUDOU VĚNOVAT, MOHOU EXPERIMENTOVAT.

I ZMÍNĚNÝ KRIŠTOF KINTERA DĚLAL KDYSI GRAFIKU, STAVĚL BARY, MĚL TŘEBA DESET PROFESÍ NAJEDNOU, NEŽ SE MU PODAŘILO PROSADIT V ZAHRANIČÍ.

ANNA PULKERTO VÁ (1991)

Vystudovala dějiny a teorii moderního a současného umění na Vysoké škole uměleckoprůmyslové, média na **Fakultě sociálních věd** UK, předtím umění a kulturu na Filozofické fakultě UK. Od roku 2012 působí v uměleckých institucích. V J&T Bance je zodpovědná za bankovní uměleckou sbírku a všechny aktivity banky spojené s uměním, jako je například organizace výstav, komentovaných prohlídek či koncertů, spolupráce s uměleckými školami na bankovních projektech či poradenství v oblasti umění.

O autorovi| JUDITA BEDNÁŘOVÁ, publicistka
Foto autor| Foto: Jan Zatorsky
Foto popis| Měkké dovednosti – Skok 2017, Milena Dopitová
Foto popis| Hynek Alt & Aleksandra Vajd 2012
Foto popis| Vladimír Houdek 2018

Předčasné parlamentní volby v Rakousku

27.9.2019 ČRo Plus str. 02 17:10 Den podle...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Naši jižní sousedi v Rakousku jdou v neděli k volbám. Podle všeho dosadí do premiérského křesla znovu mladého politika Sebastiana Kurze, který z něj musel před 4 měsíci nedobrovolně odejít. Jeho vládu totiž srazil politický skandál s videem, na němž místopředseda té vlády na Ibize vysvětloval ruské posluchače, jak se dají vydělat peníze na státních kontraktech a obcházet zákony. Zuzana Liscová z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je s námi teď na telefonu. Dobrý den přeju.

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Jaké jsou šance Sebastiana Kurze na návrat do premiérského křesla?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Šance Sebastiana Kurze jsou skutečně vysoké, jeho Lidová strana vede s velkým náskokem před ostatními předvolebními prognózami.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Ten náskok je jak velký?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, Falter předpovídá přibližně 35 % hlasů. Na druhém místě by podle těch prognóz měla skončit sociální demokracie s přibližně 22 %. Třetí místo by měla obsadit pravicově populistická FPÖ, která by měla získat přibližně pětinu hlasů.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

To je ta strana, s kterou tvořil Sebastian Kurz koalici. Pojdme se nejdřív zastavit u samotného Sebastiana Kurze. Co to je vlastně za politika, já jsem několikrát zdůraznil, že je mladý.

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, Sebastian Kurz vstoupil do politiky skutečně jako velmi mladý, nejprve se stal státním sekretářem pro integraci, v této funkci působil několik let tak úspěšně, že se posléze stal ministrem zahraničí a z pozice ministra zahraničí byl v předchozí vládní koalici, to znamená ve velké koalici sociální demokracie a Strany lidové nejoblíbenějším rakouským politikem, a právě z této pozice vstupoval v roce 2017 do těch předchozích voleb a ty volby vyhrál a poté tedy sestavil zmíněnou koalici s populisty.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Jak ta po koalici s populisty dopadla. Pojdme připomenout, co se vlastně stalo a komu nejvíc ublížila?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ta koalice s populisty fungovala navenek velice dobře, hladce, zdálo se, že tam nedochází k tak velkému korunu jako v té předchozí koalici se sociálními demokraty, pak se ale ukázalo, že kancléř Kurz řadu těch problémů zřejmě jakoby držel pod pokličkou a snažil se, by zůstaly ne na veřejnosti, a pak tedy té koalici zasadila poslední ránu ta aféra, o které jste hovořil, tedy takzvaná aféra Ibiza, při které předseda Svobodných, teda populistické strany, nabízel evidentně té údajné ruské podnikatelce výhody výměnou za podporu v předvolební boji.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A Sebastianu Kurzovi to sice sebralo premiérské křeslo, ale ublížilo mu to v těch volbách, které vidíme teď?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Naopak, zdá se, že Lidová strana ještě posílí v těch nadcházejících volbách, že tady byla schopná na svoji stranu několik procent voličů ještě získat.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A ta pozice krajní pravice FPÖ, jejíž lídr Heinz-Christian Strache byl právě v hlavní roli tohoto skandálu, ta je jaká, může se vrátit taky spolu s Kurzem zpátky do vlády?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to možné, ale ta pozice FPÖ je v současné době oslabená. Heinz-Christian Strache musel z politiky odejít, musel se tedy vzdát předsednického postu ve své straně, i samozřejmě vládních funkcí, když se vláda rozpadla a zdá se, že tedy strana Svobodných tím skandálem utrpěla, nicméně zase ne v tak velké míře oni ztratili, jak ukazují preference, pouhých pár procent těch voličských bodů. A jak jsem již říkala, mohli by v těchto

nadcházejících volbách opět získat pětinu hlasů. Takže dá se říci, a to je taková tradice vlastně této strany, že jí skandály příliš neublíží, že má zkrátka své pevné voličské jádro, které stojí na její straně téměř za všech okolností, a to, jestli vznikne nová koalice tady se Stranu lidovou, bude záležet pravděpodobně především na Sebastianu Kurzovi, který by se zřejmě měl stát znovu rakouským kancléřem.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Zuzano, jak je na tom vlastně Rakousko teď v září 2019, jaké jsou hlavní témata těch voleb?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, pokud se podíváme na Rakousko zvenčí, tak se dá říct, že se má dobře, samozřejmě v posledních letech prožívalo hospodářskou konjunkturu, kriticky naladěná část veřejnosti by hovořila o tom, že samozřejmě ta vládní spolupráce lidovců s populisty nebyla právě ideální, že zkrátka nepřispěla k otevřenosti rakouské společnosti a že měla některé negativní dopady třeba v oblasti integrace a migrace. Na druhou stranu, jak říkám, řada Rakušanů je spokojena současným stavem, což se ostatně odráží i v té velké popularitě Sebastiana Kurze. V těch volbách se řeší samozřejmě široká škála témat, kromě těch skandálů, o kterých jsme hovořili, se mluví třeba klimatické politiky, o problematice pracovního trhu nebo třeba o daních.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Po celém světě dnes demonstrovaly desetitisíce lidí za klimatickou spravedlnost a když se člověk podívá na jih k našim jižním sousedům, tak tam je to docela velké téma, respektive velká, velké hnutí, ve Vídni se dnes sešlo 30 tisíc lidí. 18 tisíc jich bylo v Innsbrucku, další velké demonstrace byly v Linci, v Bregenzi nebo ve Štýrském Hradci, jak je tohle velké téma právě v těch volbách?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Myslím, že nejlépe je vidět, že toto téma v Rakousku skutečně rezonuje razantním nástupem strany Zelených, pro které samozřejmě téma klimatu a jeho změny, klíčovým stěžejním tématem dlouhodobě, rakouští Zelení jsou v současné době úplně mimo parlament, oni se do něj při těch posledních volbách nedostali a současné době to vypadá, že by mohli získat až 12 % hlasů.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

A proč zrovna v Rakousku to téma takhle rezonuje?

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Rakousko tradičně /nesrozumitelné/, tedy velmi vážně bere ochranu přírody. Rakousko například zcela odmítá atomovou energii. Jsou tam ty pozice strany Zelené, bych řekla, upevněné dlouhodobě, tedy s výjimkou, bych řekla, toho propadu před 2 lety s tím, že ekologická politika je samozřejmě nedílnou součástí programu i těch ostatních politických stran, jenom každá nabízí trochu jiný recept na to, jak by se měly problémy řešit.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Říká Zuzana Liscová z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a mluvili jsme o blížících se nedělních volbách do rakouského parlamentu. Děkujeme pěkně.

Zuzana LISCOVÁ, analytička, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Také děkuji na shledanou.

Uznání Kosova byla zrada na Srbech

27.9.2019 Lidové noviny str. 04 Domov
MICHAL BERNÁTH

Po zkušenostech z pozorovacích misí na Balkáně věří Tomáš Evan, že jediný rozumný a morální krok české vlády ke Kosovu by mělo být „oduznutí“ jeho samostatnosti. „Změnit naši pozici by byla menší ostuda než pokračovat v uznání státu, který státem nikdy nebyl a být by ani neměl,“ řekl v rozhovoru pro LN.

* LN Proč se podle vás dostává Kosovu zvláštního zacházení?

Není to žádný speciální případ, ač na něj byla snaha tak nahlížet. Je to prostě jen další případ, kdy se silné státy rozhodly, že zasáhnou a poruší suverenitu jiného státu, v tomto případě Srbska. Byla to otázka moci. Mocné státy měly zkrátka možnost vybombardovat civilní a vojenskou infrastrukturu, což udělaly. Samozřejmě i se svými omyly, jako bylo zasažení vlaků či čínské ambasády. Chtěly tím donutit politickou reprezentaci Srbska, aby se vzdala části svého suverénního území, neboť nesouhlasily s tím, jak jej spravuje. Přes to všechno se nejdále v dokumentech OSN dostaly k pojmu autonomie, o nezávislosti se nikdy nemluvilo.

* LN Proč tedy spor nevyřešil mezinárodní soudní dvůr?

Po jednostranném vyhlášení samostatnosti Kosova se Srbové snažili získat stanovisko od mezinárodního soudního tribunálu, zda je vyhlášení samostatnosti Kosova právně v pořádku. Ten jen ale šalamounsky formulovanou zprávou vlastně pověděl, že to nechce rozhodovat. Napsali, že by o tom sice rozhodnout mohli, ale rozhodli se, že to neudělají. Přitom po právní stránce je to přesně ten orgán OSN, který by o tom rozhodnout měl. Politický tlak ze strany států, které Srbsko bombardovaly, musel být tehdy enormní. Tlak ustoupil až teď s nástupem Donalda Trumpa a některé státy se Kosovo rozhodly oduznat. Myslím, že bychom měli být mezi nimi.

* LN Proč?

Je sice obrovská ostuda, když stát mění své stanovisko, to je jasné. Podle mě je ale ostuda ještě větší, že jsme měli možnost odmítnout uznání a neudělali jsme to. Změnit naši pozici by byla menší ostuda než pokračování v uznání státu, který státem nikdy nebyl a být by ani neměl. Nemá žádné skutečně historické vazby. Kosovská identita jim byla naroubována, aby se odlišili od Albánců v Albánii. Je to prostě stejné etnikum v jiné zemi, takových je ostatně po světě spousta. Mohli jsme být jako Slováci, kteří mají jednoznačné stanovisko, jež podporuje většina obyvatel. To neznamená, že mají s Kosovem špatné vztahy, naopak, jsou tam velmi aktivní.

* LN Proč tehdy česká vláda podle vás přistoupila k uznání?

Argumenty, které se tehdy objevovaly v médiích, byly neuvěřitelné. Vzpomínám si, že se říkalo, jak tím Srbům pomáháme, protože Albánci mají výrazně vyšší porodnost a zahltili by jim celou zem. Nebo jak vyděláme na ekonomické obnově Kosova. Jen to přisypávalo sůl do ran té šílené ostudy, co jsme si na sebe upletli. Zkrátka nekonzistentní, nemorální a ve všech ohledech špatné rozhodnutí. Zatímco s Albánií nemáme historické vazby prakticky žádné, se Srbskem máme bohatou a velmi přátelskou dlouhou společnou historii. Dá se to tedy také vnímat jako zrada Srbů.

* LN Snese Kosovo srovnání třeba se Severním Irskem?

Přesně tak, to je nejpřesnější příměr. Považuji se za anglofila, ale mohu říct, že Britové se v Severním Irsku dopouštěli skutečně brutálního násilí. V tom konfliktu zemřelo nějakých tři a půl tisíce lidí, což je více, než jsou nejobdivnější odhady při kosovské krizi. Jednalo se o etnický, nábožensky motivovaný konflikt, velmi podobně jako v Kosovu. Idea, že by se ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightová rozhodla vybombardovat Londýn, je přitom nepředstavitelná.

* LN Srbové by rádi do Evropské unie, jak se k tomu staví ona?

To je otázka. Pokud Srbové uzavřou všechny přístupové kapitoly, zůstane jen ta o „normalizaci“ vztahů s Kosovem. Ale pokud si Srbové budou muset zvolit mezi suverenitou svého území včetně Kosova a Evropskou unií, vyberou si jako jakýkoliv jiný stát vždy své území. Ztráta sedminy území by znamenala porážku a další ponížení. Srbsko je po mnoha stránkách na úrovni Chorvatska, členského státu EU, takže bude zajímavé sledovat, jak se k němu EU postaví.

* LN Nebude se chtít Srbsko klepající na brány EU přece jen nějak domluvit a otázku Kosova urovnat?

Srbové zašli až na okraj uznání samostatnosti Kosova, jak už jsem ale říkal, dál nezajdou. V několika dokumentech nabídli Kosovu rozsáhlou autonomii, takže možnosti jsou už omezené.

* LN Byla by samostatnost Kosova kompromisním řešením?

Tím by byla autonomie, kterou už ale měli v minulosti. S postupnou demokratizací srbské politiky by ale navíc zřejmě úroveň autonomie stoupala. Odejmout ji už ve skutečně demokratickém státě nebude možné. Co se týče připojení Kosova k Albánii, to podle mě nebyla nikdy reálná možnost a fungovalo to spíše jako strašák prokemelských sil. Takové proudy pochopitelně existovaly, ale nebyly rozhodně dominantní. Dovolím si dokonce říct, že se Albánci v Albánii a v Kosovu nemají příliš v lásce. Dlouholetá zkušenost života ve dvou různých státních útvarech se na nich nesmazatelně podepsala. Přitom v Kosovu se měli Albánci nepoměrně lépe, než v maoistické Albánii Envera Hodži. Jugoslávie byla oproti tomu s nadsázkou růžová zahrada. Jako ekonom si dovolím říct, že na tom v Kosovu byli lépe i po rozpadu Jugoslávie.

* LN Jakou roli hrálo Rusko v otázce uznávání nezávislosti Kosova?

Kosovo je pro Rusy jen takové vyjednávací závaží. Samozřejmě tam funguje slovanská vzájemnost, nicméně Srbové se v minulosti několikrát přesvědčili, že na velkého ruského bratra spoléhat nemohou. Srbsko by mělo rádo jistotu západních struktur, v tom bych opět viděl srovnání s Chorvatskem. Liší se totiž prakticky jen v náboženství, kdy Chorvaté jsou katolíci, zatímco Srbové patří k pravoslaví.

* LN Nakolik významná byla v konfliktu náboženská identita?

Srbové i Albánci jsou, co do náboženství, spíše vlažní. Samozřejmě v Kosovu větší počty zahalených žen potkáte, ale není to nic výrazného. Na druhou stranu se tento trend zvyšuje.

* LN Jaký je výhled na skutečně plošné oduznání Kosova?

Nemyslím, že něco takového může přijít. Ten konflikt je skutečně zamrzlý a za našich životů se pravděpodobně nezmění. Zůstane ve stejném stavu jako konflikty v Abcházii či Severní Osetii, jen pod mnohem větším drobnohledem. Problém se nevyřeší ani na Radě bezpečnosti OSN kvůli odlišným názorům Ameriky a Británie a Číny s Ruskem. Takže globální postoj se asi nezmění, ten český ale ještě může. Měli bychom se například podle stejné logiky postavit také proti anexi části západního břehu, který plánuje v Izraeli premiér Netanjahu, byť máme s Izraelem výtečné vztahy.

* LN Jak to vlastně v Kosovu funguje dnes?

To je jeden z aspektů, který je problematický. Celá vládnoucí garnitura – ať už kolem Ramuše Haradinaje, nebo Hašima Tačiho – je velký průšvih. Kdyby neměla explicitní krytí od západních mocností, dávno museli všichni z nich skončit před soudem. V Kosovu si o tom povídají všichni. Zmizelo tam velké množství svědků, kteří odmítají vypovídat nebo se po nich prostě slehla zem.

* LN Jak si tedy máme režim v Kosovu – nestátní entitě – vlastně představit?

OBSE vždy říkala prostřednictvím ODIHR (Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva – pozn. red.) o Kosovu a Albánii, že dělají dva kroky vpřed a jeden zpátky. V praxi to znamenalo třeba takzvaný nákup voleb. Funguje to tak, že kandidát čeká v nějakém podniku nedaleko volební místnosti, zatímco z té někdo vynesou čistý volební lístek, který tam dostal. Lístky tam totiž nechodí voličům domů. Lístek přinese kandidátovi, který zaškrtně své jméno a pošle ho zpět. Ten dostane od komise nový volební lístek, ale hodí do urny ten označený. Za ten prázdný pak od kandidáta dostane zapláceno. V některých problematických oblastech Albánie a Kosova to byl zcela standardní model.

* LN Kolik stojí jeden hlas?

Liší se to. Třeba v případě Romů jsem zažil pytle s moukou pro celou vesnici, u běžného vesnického obyvatelstva to byly desítky eur, maximálně ale do 40 eur. Voliči se takto vozí autobusy do míst, kde máte

spřízněnou volební komisi, takže jakmile vidíte někde v horách autobusy plné lidí, víte, že tam musíte ihned někoho poslat na pozorování.

* LN Co nejhoršího jste při volbách na Balkánu zažil?

V Albánii jsem byl takto v jedné z volebních místností jako pozorovatel. Během průběhu voleb jsem nemohl napsat ani čárku o něčem špatném. Jenže pak se volební místnosti zavřely. Vyzvali nás, abychom místnost opustili, což jsme odmítli. Rozhodli se to tedy udělat v naší přítomnosti. Tajemníkovi vyrvali razítko z ruky, praštili ho a srazili na zem. Následně orazítkovali stohy prázdných lístků a se zaškrtnutým kandidátem vládní strany je naházeli do urny. Takových taktik je celý seznam, začíná to už v předvolební kampani, když třeba opozice neměla žádný přístup do médií. To jsou ale příklady z minulosti, předpokládám, že situace je nyní klidnější.

* LN Existuje ještě ze strany Srbů možnost agrese přímo v Kosovu?

Zcela určitě ne. Budou velice opatrní, ostatně Spojené státy mají v Kosovu permanentní vojenskou základnu. Kdyby ale bylo Kosovo legálně i v praxi integrální součástí Srbska, americká základna by zmizela v nejrychlejším možném termínu. Třeba by ale, a teď spekuluji, byla součástí nějaké dohody, díky které by tam třeba na dalších 99 let zůstala. Nemyslím ale, že Srbové nyní mají v ruce kartu, která by jim dávala sebemenší výhodu. Oni doufali v „neprůstřelnost“ verdiktu mezinárodního soudního tribunálu, nyní se snaží o diplomatickou ofenzivu.

* LN Když o tomto ví OBSE, proč drží západní státy ochrannou ruku nad kosovským režimem?

Takové problémy ale byly také v Albánii či sousední Bosně, není to tedy nic výjimečného. Ne pro všechny je to tedy důvod rovnou pro odůvodnění. Spousta voličů jsou také státní zaměstnanci, kteří když nejsou na té správné demonstraci vládní strany, také mohou rychle přijít o místo.

* LN Zásah v Srbsku tedy asi nehodnotíte jako oprávněný?

Zásah byl motivován snahou zasáhnout proti režimu, který vedl Slobodan Milošević, učebnicový válečný zločinec. Tím chci říct, že za zásahem byly i dobré důvody. Obecně ale Amerika štěstí s odůvodněním zahraničních intervencí ani jejich provedením nemá, stačí se podívat do nedávné minulosti. Podívejte na Kosovo, Irák se také nepovedl, Libye se nepovedla vůbec.

* LN Nezbyvá teď Srbsku tedy nic jiného, než být servilní?

Servilní zcela jistě ne, ale ustoupilo, kam až to bylo možné. Dál už je jen propast. Nyní je na Evropské unii, zda vyjde nějakým způsobem vstříc. Srbové pochopitelně vědí, že musejí mít nějakou formu každodenní dohody s Kosovem, aby vedle sebe mohli fungovat. To ale neznamená, že jsou ochotni formálně uznat Kosovu samostatnost.

Tomáš Evan (45) * Doktorské studium dokončil v oboru politické a ekonomické sociologie na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a na Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze. * Od roku 1998 se účastnil různých volebněpozorovacích misí, nejprve s českým ministerstvem zahraničí, později i v rámci OBSE. * Čtyřikrát byl jako pozorovatel na misi v Albánii (2003–2007). * Na několika vysokých školách přednáší o mezinárodních ekonomických vztazích. * Je ženatý a má tři děti.

Albánci v Albánii a v Kosovu se nemají příliš v lásce. Dlouholetá zkušenost života ve dvou různých státních útvarech se na nich nasmazatelně podepsala. Přitom v Kosovu se měli Albánci nepoměrně lépe než v maoistické Albánii Envera Hodži.

Foto autor| FOTO PROFIMEDIA

Foto popis| Snad už je situace klidnější, říká Tomáš Evan o podvodech a podivných praktikách během voleb v Kosovu a Albánii, jichž byl svědkem při svých pozorovacích misích v těchto zemích. Snímek z volební místnosti ve vesnici Banja je z roku 2010, kdy se uskutečnily první parlamentní volby po vyhlášení nezávislosti Kosova.

„Kosovo uznávat nemáme.“ Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE

27.9.2019 lidovky.cz str. 00 Domov

Michal Bernáth

Evan vyjížděl s českým ministerstvem zahraničí jako pozorovatel do Bosny či Kosova už od roku 1998. Jeho zkušenosti ze zahraničních misí vyvrcholily pozorovatelskou misí v Albánii v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). O tom, že Kosovo není na mezinárodní scéně nic výjimečného a jak se tam nakupují hlasy ve velkém, hovoří v rozhovoru pro Lidovky.cz.

Lidovky.cz: Co jste dělal přímo v Kosovu? Museli jsme jim postavit kompletně celou volební infrastrukturu, od volebních komisí až po plakáty pro veřejnost. Což se děje v případě, kdy je území pod mezinárodní správou. Tehdy mají mise OBSE mnohem větší pravomoci, než mají při obyčejných pozorovacích misích. Později jsem tam jezdil i jako pozorovatel Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR). TOMÁŠ EVAN v rámci doktorského studia vystudoval politickou a ekonomickou sociologii na **Fakultě sociální věd** univerzity Karlovy a doktorát dokončil také na Vysoké škole ekonomické na Fakultě mezinárodních vztahů. Zúčastnil se volebně- pozorovacích misí na Balkáně, čtyři roky strávil jako pozorovatel OBSE v Albánii v současnosti přednáší na Anglo-Americké univerzitě v Praze a Českém vysokém učení technickém

Tomáš Evan, bývalý volební pozorovatel pro OBSE.

Lidovky.cz: Tvrdíte, že postoje ke Kosovu nejsou konzistentní. Proč? Postoje ke Kosovu jsou obecně často velmi iracionální a nekoherentní. Což ostatně není jen otázka Kosova, takové paradoxy jdoucí proti logice vidíme všude, a to včetně případů života a smrti. Například američtí republikáni jsou proti potratům, ale zároveň pro trest smrti. Demokraté přesně naopak. Tak máme tedy právo odejmout život, nebo ne? Správně odsuzujeme nacisty za eugeniku, genetické šlechtění lidské rasy. A my přitom provádíme genetické skeny nenarozených dětí, v rámci umělého oplodnění umíme zajistit určité pohlaví či barvu očí. To je přece také eugenika, byť na to nejedete cestou zabíjení.

Lidovky.cz: A není tedy Kosovo v něčem přece jen výjimečný případ? Není to žádný speciální případ, ač na něj byla snaha tak nahlížet. Je to prostě jen další případ, kdy se silné státy rozhodly, že zasáhnou a poruší suverenitu jiného státu, v tomto případě Srbska. Byla to otázka moci. Mocné státy měly zkrátka možnost vybombardovat civilní a vojenskou infrastrukturu, což udělaly. Samozřejmě i se svými omyly, jako bylo zasažení vlaků či čínské ambasády. Chtěly tím donutit politickou reprezentaci Srbska, aby se vzdala části svého suverénního území, neboť nesouhlasily s tím, jak jej spravuje. Přes to všechno se nejdále v dokumentech OSN dostaly k pojmu autonomie, o nezávislosti se nikdy nemluvilo.

Lidovky.cz: Proč tedy spor nevyřešil mezinárodní soudní dvůr? Po jednostranném vyhlášení samostatnosti Kosova se Srbové snažili získat stanovisko od mezinárodního soudního tribunálu, zda je vyhlášení samostatnosti Kosova právně v pořádku. Ten jen ale šalamounsky formulovanou zprávou vlastně pověděl, že to nechce rozhodovat. Napsali, že by o tom sice rozhodnout mohli, ale rozhodli se, že to neudělají. Přitom po právní stránce je to přesně ten orgán OSN, který by o tom rozhodnout měl. Politický tlak ze strany států, které Srbsko bombardovaly, musel být tehdy enormní. Tlak ustoupil až teď s nástupem Donalda Trumpa a některé státy se Kosovo rozhodly oduznat. Myslím, že bychom měli být mezi nimi.

Slavicí člen kosovského týmu po přijetí do UEFA.

Lidovky.cz: Proč? Je sice obrovská ostuda, když stát mění své stanovisko, to je jasné. Podle mě je ale ostuda ještě větší, že jsme měli možnost odmítnout uznání, ale neudělali jsme to. Změnit naši pozici by byla menší ostuda, než pokračovat v uznání státu, který státem nikdy nebyl, a být by ani neměl. Nemá žádné skutečné historické vazby. Kosovská identita jim byla naroubována, aby se odlišili od Albánců v Albánii. Je to prostě stejné etnikum v jiné zemi, takových je ostatně po světě spousta. Mohli jsme být jako Slováci, kteří mají jednoznačné stanovisko, jež podporuje většina obyvatel. To neznamená, že mají s Kosovem špatné vztahy, naopak, jsou tam velmi aktivní. Zeman nemá rád muslimy, vidí je jako špinavé teroristy, říká ke „kauze Kosovo“ etnolog Tesař

Lidovky.cz: Proč tehdy česká vláda podle vás přistoupila k uznání? Argumenty, které se tehdy objevovaly v médiích, byly neuvěřitelné. Vzpomínám si, že se říkalo, jak tím Srbům pomáháme, protože Albánci mají výrazně vyšší porodnost a zahltili by jim celou zem. Nebo jak vyděláme na ekonomické obnově Kosova. Jen to přispávalo sůl do ran té šílené ostudy, co jsme si na sebe upletli. Zkrátka nekonzistentní, nemorální a ve všech ohledech špatné rozhodnutí. Zatímco s Albánií nemáme historické vazby prakticky žádné, se Srbskem máme bohatou a velmi dlouhou přátelskou historii. Dá se to tedy také vnímat jako zrada Srbů.

Lidovky.cz: Mohli bychom Kosovo přirovnat třeba ke Katalánsku? S tím bych to srovnával nerad, Španělé do toho nevstupovali s mnoha lety brutální policejní akce. Situace se v Katalánsku oproti Kosovu přeci jen liší, Srbové tam zasahovali velmi tvrdě.

Lidovky.cz: A co Severní Irsko? Přesně tak, to je nejpřesnější přírůbek. Považuji se za anglofila, ale mohu říct, že Britové se v Severním Irsku dopouštěli skutečně brutálního násilí. V tom konfliktu zemřelo nějakých tři a půl tisíce lidí, což je více, než jsou nejodvážnější odhady při kosovské krizi. Jednalo se o etnický, nábožensky motivovaný konflikt, velmi podobně tomu v Kosovu. Idea, že by se ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightová rozhodla vybombardovat Londýn, je přitom nepředstavitelná.

Kosovský prezident Hashim Thaçi.

Lidovky.cz: Jak tedy hodnotit to konečné řešení, kterým byla určitá míra autonomie? Autonomní územní celky se vyskytují všude po světě. Pokud by se změnilo postoje některých představitelů západních zemí, k čemuž podle mého nedojde, mohlo by to dopadnout skutečně rozsáhlejší autonomií. Nyní to však vnímám jako zamrzlý konflikt, nic podstatného se tam nestane. Srbům se zřejmě podaří přesvědčit několik dalších států, aby Kosovo oduznaly, přičemž pevně doufám, že se k nim přidáme také. V OSN by zastánci uznání ztratili nadpoloviční většinu.

Lidovky.cz: Srbové by rádi vstoupili do Evropské unie, jak se k tomu staví ona? To je otázka. Pokud Srbové uzavřou všechny přístupové kapitoly, zůstane jen ta o „normalizaci“ vztahů s Kosovem. Ale pokud si Srbové budou muset zvolit mezi suverenitou svého území včetně Kosova, nebo Evropskou unií, vyberou si jako jakýkoliv jiný stát vždy své území. Ztráta sedminy území by znamenala porážku a další ponížení. Srbsko je po mnoha stránkách na úrovni Chorvatska, členského státu EU, takže bude zajímavé sledovat, jak se k němu EU postaví. „Mám rád Srbsko a Srby. A nemám rád Kosovo,“ řekl Zeman po přeletu do Bělehradu. Vučić mu poděkoval

Lidovky.cz: Byla by samostatnost Kosova kompromisním řešením? Tím by byla autonomie, kterou už ale měli v minulosti. S postupnou demokratizací srbské politiky by ale navíc zřejmě úroveň autonomie stoupala. Odejmutí jí už ve skutečně demokratickém státě nebude možné. Co se týče připojení Kosova k Albánii, to podle mě nebyla nikdy reálná možnost a fungovalo to spíše jako strašák prokemelských sil. Takové proudy pochopitelně existovaly, ale nebyly rozhodně dominantní.

Kosovský parlament v Prištině.

Dovolím si dokonce říct, že se Albánci v Albánii a v Kosovu nemají příliš v lásce. Dlouholetá zkušenost života ve dvou různých státních útvech se na nich nesmazatelně podepsala. Přitom v Kosovu se měli Albánci nepoměrně lépe, než v maoistické Albánii Envera Hodži. Jugoslávie byla oproti tomu s nadsázkou růžová zahrada. Jako ekonom si dovolím říct, že na tom v Kosovu byli lépe i po rozpadu Jugoslávie.

Lidovky.cz: Jakou roli hrálo Rusko v otázce uznávání nezávislosti Kosova? Kosovo je pro Rusy jen takové vyjednávací závaží. Samozřejmě tam funguje slovanská vzájemnost, nicméně Srbové se v minulosti několikrát přesvědčili, že na velkého ruského bratra spoléhat nemohou. Srbsko by mělo rádo jistotu západních struktur, v tom bych opět viděl srovnání s Chorvatskem. Liší se totiž prakticky jen v náboženství, kdy Chorvaté jsou katolíci, zatímco Srbové patří k pravosláví.

Lidovky.cz: Hraje náboženství v kauze Kosovo roli? Srbové i Albánci jsou, co do náboženství, spíše vlažní. Samozřejmě v Kosovu větší počty zahalených žen potkáte, ale není to nic výrazného. Na druhou stranu se tento trend zvyšuje.

Za volební plentou.

Lidovky.cz: Proudí do Kosova radikální islám jako export z některých arabských zemí? O Kosovu si to tvrdit netroufám, o Albánii už ano. Zažíval jsem tam situace, kdy v kostele vyzváněly zvony, zatímco muazzín se je snažil z minaretu překřičet. Tato vyloženě neduchovní stránka náboženského soutěžení se objevovala často. Na severu jsem dokonce narazil na islámskou sektu tzv. Bektashi, které šéfoval jeden zhruba šedesátiletý svářeč.

Vedl ji proto, že ji kdysi vedl jeho dědeček. Tato sekta totiž tvrdila, že obě náboženství sdružuje, což mě jakožto člověka znalého Bible i Koránu zaujalo. Ptal jsem se toho pána, jak to ta sekta tedy dělá. Ukázal jen na jeden gobelín a řekl, že všechno je tam. Podle mě ani jednu ze svatých knih nečetl a vedení sekty mu spadlo do klína. Takové komunity je pak pro skutečně zapálené muslimy snadné převzít a zradikalizovat. Ministr Petříček nevidí důvod odvolávat uznání Kosova. Naše zahraniční politika by měla být kontinuální a čitelná, řekl

Lidovky.cz: Jaký myslíte, že je výhled na skutečně plošné oduznání Kosova? Nemyslím, že něco takového může přijít. Ten konflikt je skutečně zamrzlý a za našich životů se pravděpodobně nezmění. Zůstane ve stejném stavu jako konflikty v Abcházii či Severní Osetii, jen pod mnohem větším drobnohledem. Problém se nevyřeší ani na Radě bezpečnosti OSN, a to kvůli odlišným názorům Ameriky, Velké Británie a Číny s Ruskem. Takže globální postoj se asi nezmění, ten český ale ještě může. Měli bychom se například podle stejné logiky postavit také proti anexi části Západního břehu, který plánuje v Izraeli premiér Netanjahu, byť máme s Izraelem výtečné vztahy.

Lidovky.cz: Nebude se chtít Srbsko klepající na brány EU přece jen nějak domluvit a otázku Kosova urovnat? Srbové zašli až na okraj uznání samostatnosti Kosova, jak už jsem ale říkal, dál nezajdou. V několika dokumentech nabídli Kosovu rozsáhlou autonomii, takže možnosti jsou už omezené.

Lidovky.cz: Jako to vlastně v Kosovu funguje dnes? To je jeden z aspektů, který je problematický. Celá vládnoucí garnitura, ať už kolem Ramushe Haradinaje nebo Hashima Thaciho, je velký průšvih. Kdyby neměla explicitní krytí od západních mocností, dávno museli všichni z nich skončit před soudem. V Kosovu si o tom povídají všichni. Zmizelo velké množství svědků, kteří odmítají vypovídat, nebo se po nich prostě slehla zem.

Kosovští Srbové se srbskou vlajkou

Lidovky.cz: Zásah v Srbsku tedy asi nehodnotíte jako oprávněný? Zásah byl motivován snahou zasáhnout proti režimu, který vedl Slobodan Milošević, učebnicový válečný zločinec. Tím chci říct, že za zásahem byly i dobré důvody. Obecně ale Amerika štěstí s odůvodněním zahraničních intervencí ani jejich provedením nemá, stačí se podívat do nedávné minulosti. Podívejte na Kosovo, Irák se také nepovedl, Libye se nepovedla vůbec.

Lidovky.cz: Jaký režim tedy v Kosovu – nestátní entitě – momentálně panuje? OBSE vždy říkávala prostřednictvím ODIHRu o Kosovu a Albánii, že dělají dva kroky vpřed a jeden zpátky. V praxi to znamenalo třeba tzv. nákup voleb. Funguje to tak, že kandidát čeká v nějakém podniku nedaleko volební místnosti, zatímco z té někdo vynesou čistý volební lístek, který tam dostal.

Lístky tam totiž nechodí voličům domů. Lístek přinese kandidátovi, který zaškrtně své jméno a pošle ho zpět. Ten dostane od komise nový volební lístek, ale hodí do urny ten označený. Za ten prázdný pak od kandidáta dostane zaplacen. V některých problematických oblastech Albánie a Kosova to byl zcela standardní model. Nebudeme měnit naši pozici ke Kosovu, prohlásil Babiš. „Nevidím k tomu žádný důvod“

Lidovky.cz: Kolik stojí jeden hlas? Liší se to. Třeba v případě Romů jsem zažil pytle s moukou pro celou vesnici, u běžného vesnického obyvatelstva to byly desítky eur, maximálně ale do 40 eur. Voliči se takto vozí autobusy do míst, kde je spřízněná volební komise, takže jakmile vidíte někde v horách autobusy plné lidí, víte, že tam musíte ihned někoho poslat na pozorování.

Lidovky.cz: Když o tomto ví OBSE, proč drží západní státy ochrannou ruku nad kosovským režimem? Takové problémy ale byly také v Albánii či sousední Bosně, není to tedy nic výjimečného. Ne pro všechny je to tedy důvod pro oduznání. Spousta z voličů jsou také státní zaměstnanci, kteří když nejsou na té správné demonstraci vládní strany, také mohou rychle přijít o místo.

Lidovky.cz: Máte nějaký skutečně bizarní případ? V Albánii jsem byl takto v jedné z volebních místností jako pozorovatel. Během průběhu voleb se nic špatného nestalo. Jenže pak se volební místnosti zavřely. Vyzvali nás, abychom místnost opustili, což jsme odmítli. Rozhodli se to tedy udělat v naší přítomnosti. Tajemníkovi vyrvali razítko z ruky, praštili ho a srazili na zem. Následně orazítkovali stohy prázdných lístků a se zaškrtnutým kandidátem vládní strany je naházeli do urny. Takových taktik je celý seznam, začíná to už v předvolební kampani, když třeba opozice neměla žádný přístup do médií. To jsou ale příklady z minulosti, předpokládám, že dnes je situace nyní klidnější.

Slovinšský voják KFOR hlídkuje u mostu v Kosovské Mitrovici.

Lidovky.cz: Existuje ještě ze strany Srbů možnost agrese přímo v Kosovu? Zcela určitě ne. Budou velice opatrní, ostatně Spojené státy mají v Kosovu permanentní vojenskou základnu. Kdyby ale bylo Kosovo legálně i v praxi integrální součástí Srbska, americká základna by zmizela v nejrychlejším možném termínu. Třeba by ale, a teď spekuluji, byla součástí nějaké dohody, díky které by tam třeba na dalších 99 let zůstala. Nemyslím ale, že Srbové nyní mají v ruce kartu, která by jim dávala sebemenší výhodu. Oni doufali v „neprůstřelnost“ verdiktu Mezinárodního soudního tribunálu, nyní se snaží o diplomatickou ofensivu.

Lidovky.cz: Takže Srbsku nezbyvá, než být servilní? Servilní zcela jistě ne, ale už ustoupilo, kam až to bylo možné. Dál už je jen propast. Nyní je na Evropské unii, zda vyjde nějakým způsobem vstříc. Srbové pochopitelně vědí, že musí mít nějakou formu každodenní dohody s Kosovem, aby vedle sebe mohli fungovat. To ale neznamená, že jsou ochotni formálně uznat Kosovu samostatnost.

Foto:

Srpen 2008. Tehdejší český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg při návštěvě svého kosovského protějška Skendera Hyseniho. Česká republika navázala diplomatické styky s Kosovem v květnu téhož roku.
MAFRA

URL| https://www.lidovky.cz/domov/kosovo-uznavat-nemame-hlasy-cele-romske-vesnice-tam-koupite-za-pytle-mouky-rika-pozorovatel.A190925_104352_in_domov_mber

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

lidovky.cz

Greta pohledem marketingu: Ikonická influencerka zrozená ze sociálních sítí

28.9.2019 lidovky.cz str. 00 Domov
Veronika Krejčí

Svět mladou aktivistku Gretu Thunbergovou objevil před rokem, od té doby svým příkladem inspirovala miliony mladých, aby bojovaly za zelenější budoucnost. Setkala se s mnoha předními světovými politiky. Marketingoví experti vyzdvihují schopnost zaujmout, ale i polarizovat společnost. „Její osobní marketing je jednoznačně skvělý,“ míní odborník na reklamu Vilém Rubeš. Zklamali jste všechny mladé lidi, vytkla světovým státníkům na summitu OSN Greta Thunbergová

„Momentálně je to asi nejvýbušnější jméno na zeměkouli,“ dodává s tím, že za výbušnou směsí stojí hlavně odlišnost a kontroverze. Šestnáctiletá aktivistka za klima cílí svá sdělení hlavně na mladé lidi a její „zpráva“ je podle Rubeše prudce generační. „Mezigenerační konflikt je k dosažení pozornosti vždy dobrý. Názor ‚staří hrají špatně, my hrajeme lépe‘ patří ke světu a k mládí,“ říká. V souvislosti s emotivním projevem Greta na klimatickém summitu OSN v New Yorku vzpomíná někdejší projev Nikity Sergejeviče Chruščova třískajícího botou do řečnického pultu na téže místě. „To si lidé taky pamatovali více než to, co říkal.“

Reklamní marketing podle něj zatím s použitím Gretina jména vyčkává. „Je příliš kontroverzní. Hrozí, že by se to mohlo vrátit ne jako jeden, ale jako sto bumerangů,“ míní s tím, že dříve či později však reklamní

business po Gretině jméně sáhne - bude se na ni chtít přiživit, nebo ji zesměšnit. Ikonická influencerka zrozená ze sociálních sítí

Podle marketingového experta Martina Jaroše se hranice Gretiny popularity láme u lidí středního věku, kde její podpora klesá. Společnost polarizuje už samotný dívčín vzhled a naštvaný „kukuč“.

„Vědci mluví o změně klimatu 30 let a nikoho to nezajímá. Z okrajového tématu udělala globální téma číslo jedna. Ať už si o Gretě myslíme, co chceme, tohle je úžasný, historický výkon,“ míní. Za celosvětovou pozorností pak stojí hlavně sociální síť: žijeme v tekuté době instagramové a twitterové politiky.

„Lidé nechtějí číst vědecké články a hluboké analýzy. Chtějí rychlé emoce, zajímavý lidský příběh, obrázky, vtip a konflikt. Greta do této doby perfektně patří. Je to v dobrém slova smyslu Kim Kardashianová (americká celebrita a manželka rappera Kanye Westa, pozn. red.) světového klimatu – ikonická influencerka zrozená ze sociálních sítí,“ shrnuje Jaroš. Instagramový účet šestnáctileté ekologické aktivistky Greta Thunbergové sleduje přes 6 milionů uživatelů, účet Kim Kardashianové 148 milionů.

Nyní podle Jaroše bude pro Gretu klíčové udržet energii poté, co ztratí „svou senzační novost a sdělení se začnou opakovat.“

Greta Thunbergová si potřásla rukou s generálním tajemníkem OSN Antóniem Guterresem na Klimatickém summitu OSN pro mladé, který proběhl minulou sobotu. Cit pro zajímavé fotopříležitosti, příliš emocí Simpsonovi opět předpověděli budoucnost. Greta Thunbergová totiž napodobila Lízu Simpsonovou

Diskuze nejen na sociálních sítích žijí otázkou, jestli a kdo za mladou aktivistkou stojí. Podle odborníka na politický marketing Karla Komínka Greta funguje jako známá značka se zajímavým příběhem, lidé si na ni utváří názor, málokdo ji ignoruje a společnost s ní spojuje další očekávání ohledně konání i chování.

Obklopila se dle něj menším týmem lidí, který koordinuje její aktivity a pomáhá s psaním proslavů. U týmu vyzdvihuje cit pro vytváření mediálně zajímavých fotopříležitostí – jako třeba, když na summit OSN cestovala na jachtě, aby se nepodílela na zvyšování emisí způsobeném letadlovou dopravou. „To je v 21. století dostatečně divné na to, aby se o to média sama zajímala,“ míní Komínek. Kampaň na globální oteplování by se podle něj vytvářela velmi složitě. Macron vyčetl Gretě, že působí ve společnosti rozbroje. Trump se mladé Švédce vysmál

Poněkud kontraproduktivní podle něj mohou být příliš emoční či místy agresivní Gretiny projevy. „Kvůli onemocnění Aspergerovým syndromem, kterým dívka trpí, si ale nejsem jistý, jestli je možné ji ‚trénovat‘ způsobem, jenž by umožňoval dodávat projevům empatictější rozměr. Kdybychom se bavili o jakémkoliv jiném politikovi, řekl bych, že v určité míře jí způsob podání projevu škodí. Protože pro ty, kdo nejsou jejímu způsobu příliš nakloněni, může být rétorika příliš agresivní.“

Podobného názoru je Anna Shavit, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, podle níž Greta Thunberg napomáhá k polarizaci hodnotových postojů. „Buďte jste s ní, nebo jste proti ní. V tuto chvíli je složité, že debata nemá žádné ratio. Nejdřív to vypadalo, že žádný tým lidí kolem sebe nemá, ale vystoupení v OSN působilo trochu jako kalkul. Chytré napsaný projev, aby rezonoval. Rétorika, kterou používala, úplně nesedí k mladému, šestnáctiletému člověku,“ uvedla s tím, že švédská ekologická aktivistka současně ztělesňuje mnoho dnes diskutovaných témat.

„Pokud se podíváme, jak funguje značka, v tuto chvíli představuje Greta pro mnoho lidí dobro. Už tím, že je mladým teenagerem, komunikuje správnou věc a zároveň se ostře vymezuje vůči politickým elitám,“ shrnuje.

Foto:
Greta Thunbergová na klimatickém summitu.
AP Photo

URL| https://www.lidovky.cz/domov/greta-pohledem-marketingu-kim-kardashianova-svetoveho-klimatu.A190927_104850_In_domov_krev

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
lidovky.cz

Kosovo uznávat nemáme.' Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE

28.9.2019 pravdive.eu str. 00

Z každoroční pražské demonstrace za srbské Kosovo rozhovor s Tomáše Evanem 28.9.2019 Lidovky Nedávná slova prezidenta Miloše Zemana o „oduznutí“ Kosova ze strany České republiky vyvolala po delší době debatu o stavu srbsko-kosovského zamrzlého konfliktu. Podle dlouholetého mezinárodního volebního pozorovatele Tomáše Evana by odvolání uznání kosovské samostatnosti mělo být českou morální i logickou povinností.

Evan vyjžděl s českým ministerstvem zahraničí jako pozorovatel do Bosny či Kosova už od roku 1998. Jeho zkušenosti ze zahraničních misí vyvrcholily pozorovatelskou misí v Albánii v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). O tom, že Kosovo není na mezinárodní scéně nic výjimečného a jak se tam nakupují hlasy ve velkém, hovoří v rozhovoru pro Lidovky.cz. Lidovky.cz: Co jste dělal přímo v Kosovu? Museli jsme jim postavit kompletně celou volební infrastrukturu, od volebních komisí až po plakáty pro veřejnost. Což se děje v případě, kdy je území pod mezinárodní správou. Tehdy mají mise OBSE mnohem větší pravomoci, než mají při obyčejných pozorovacích misích. Později jsem tam jezdil i jako pozorovatel Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR). Lidovky.cz: Tvrdíte, že postoje ke Kosovu nejsou konzistentní. Proč? Postoje ke Kosovu jsou obecně často velmi iracionální a nekoherentní. Což ostatně není jen otázka Kosova, takové paradoxy jdoucí proti logice vidíme všude, a to včetně případů života a smrti. Například američtí republikáni jsou proti potratům, ale zároveň pro trest smrti. Demokraté přesně naopak. Tak máme tedy právo odejmout život, nebo ne? Správně odsuzujeme nacisty za eugeniku, genetické šlechtění lidské rasy. A my přitom provádíme genetické skeny nenarozených dětí, v rámci umělého oplodnění umíme zajistit určité pohlaví či barvu očí. To je přece také eugenika, byť na to nejedete cestou zabíjení. Lidovky.cz: A není tedy Kosovo v něčem přece jen výjimečný případ? Není to žádný speciální případ, ač na něj byla snaha tak nahlížet. Je to prostě jen další případ, kdy se silné státy rozhodly, že zasáhnou a poruší suverenitu jiného státu, v tomto případě Srbska. Byla to otázka moci. Mocné státy měly zkrátka možnost vybombardovat civilní a vojenskou infrastrukturu, což udělaly. Samozřejmě i se svými omyly, jako bylo zasažení vlaků či čínské ambasády. Chtěly tím donutit politickou reprezentaci Srbska, aby se vzdala části svého suverénního území, neboť nesouhlasily s tím, jak jej spravuje. Přes to všechno se nejdále v dokumentech OSN dostaly k pojmu autonomie, o nezávislosti se nikdy nemluvilo. Lidovky.cz: Proč tedy spor nevyřešil mezinárodní soudní dvůr? Po jednostranném vyhlášení samostatnosti Kosova se Srbové snažili získat stanovisko od mezinárodního soudního tribunálu, zda je vyhlášení samostatnosti Kosova právně v pořádku. Ten jen ale šalamounsky formulovanou zprávou vlastně pověděl, že to nechce rozhodovat. Napsali, že by o tom sice rozhodnout mohli, ale rozhodli se, že to neudělají. Přitom po právní stránce je to přesně ten orgán OSN, který by o tom rozhodnout měl. Politický tlak ze strany států, které Srbsko bombardovaly, musel být tehdy enormní. Tlak ustoupil až teď s nástupem Donalda Trumpa a některé státy se Kosovo rozhodly odzvat. Myslím, že bychom měli být mezi nimi. Lidovky.cz: Proč? Je sice obrovská ostuda, když stát mění své stanovisko, to je jasné. Podle mě je ale ostuda ještě větší, že jsme měli možnost odmítnout uznání, ale neudělali jsme to. Změnit naši pozici by byla menší ostuda, než pokračovat v uznání státu, který státem nikdy nebyl, a být by ani neměl. Nemá žádné skutečně historické vazby. Kosovská identita jim byla naroubována, aby se odlišili od Albánců v Albánii. Je to prostě stejné etnikum v jiné zemi, takových je ostatně po světě spousta. Mohli jsme být jako Slováci, kteří mají jednoznačné stanovisko, jež podporuje většina obyvatel. To neznamená, že mají s Kosovem špatné vztahy, naopak, jsou tam velmi aktivní. Lidovky.cz: Proč tehdy česká vláda podle vás přistoupila k uznání? Argumenty, které se tehdy objevovaly v médiích, byly neuvěřitelné. Vzpomínám si, že se říkalo, jak tím Srbům pomáháme, protože Albánci mají výrazně vyšší porodnost a zahltili by jim celou zem. Nebo jak vyděláme na ekonomické obnově Kosova. Jen to přisypávalo sůl do ran té šílené ostudy, co jsme si na sebe upletli. Zkrátka nekonzistentní, nemorální a ve všech ohledech špatné rozhodnutí. Zatímco s Albánií nemáme historické vazby prakticky žádné, se Srbskem máme bohatou a velmi dlouhou přátelskou historii. Dá se to tedy také vnímat jako zrada Srbů. Lidovky.cz: Mohli bychom Kosovo přirovnat třeba ke Katalánsku? S tím bych to srovnával nerad, Španělé do toho nevstupovali s mnoha lety brutální policejní akce. Situace se v Katalánsku oproti Kosovu přeci jen liší, Srbové tam zasahovali

velmi tvrdě. Lidovky.cz: A co Severní Irsko? Přesně tak, to je nejpřesnější příměr. Považuji se za anglofila, ale mohu říct, že Britové se v Severním Irsku dopouštěli skutečně brutálního násilí. V tom konfliktu zemřelo nějakých tři a půl tisíce lidí, což je více, než jsou nejdůležitější odhady při kosovské krizi. Jednalo se o etnický, nábožensky motivovaný konflikt, velmi podobně tomu v Kosovu. Idea, že by se ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightová rozhodla vybombardovat Londýn, je přitom nepředstavitelná. Lidovky.cz: Jak tedy hodnotit to konečné řešení, kterým byla určitá míra autonomie? Autonomní územní celky se vyskytují všude po světě. Pokud by se změnilo postoje některých představitelů západních zemí, k čemuž podle mého nedojde, mohlo by to dopadnout skutečně rozsáhlejší autonomií. Nyní to však vnímám jako zamrzlý konflikt, nic podstatného se tam nestane. Srbům se zřejmě podaří přesvědčit několik dalších států, aby Kosovo odzuly, přičemž pevně doufám, že se k nim přidáme také. V OSN by zastánci uznání ztratili nadpoloviční většinu. Lidovky.cz: Srbové by rádi vstoupili do Evropské unie, jak se k tomu staví ona? To je otázka. Pokud Srbové uzavřou všechny přístupové kapitoly, zůstane jen ta o „normalizaci“ vztahů s Kosovem. Ale pokud si Srbové budou muset zvolit mezi suverenitou svého území včetně Kosova, nebo Evropskou unií, vyberou si jako jakýkoliv jiný stát vždy své území. Ztráta sedminy území by znamenala porážku a další ponížení. Srbsko je po mnoha stránkách na úrovni Chorvatska, členského státu EU, takže bude zajímavé sledovat, jak se k němu EU postaví. Lidovky.cz: Byla by samostatnost Kosova kompromisním řešením? Tím by byla autonomie, kterou už ale měli v minulosti. S postupnou demokratizací srbské politiky by ale navíc zřejmě úroveň autonomie stoupala. Odejmutí ji už ve skutečně demokratickém státě nebude možné. Co se týče připojení Kosova k Albánii, to podle mě nebyla nikdy reálná možnost a fungovalo to spíše jako strašák prokemelských sil. Takové proudy pochopitelně existovaly, ale nebyly rozhodně dominantní. Dovolím si dokonce říct, že se Albánci v Albánii a v Kosovu nemají příliš v lásce. Dlouholetá zkušenost života ve dvou různých státních útvarech se na nich nesmazatelně podepsala. Přitom v Kosovu se měli Albánci nepoměrně lépe, než v maoistické Albánii Envera Hodži. Jugoslávie byla oproti tomu s nadsázkou růžová zahrada. Jako ekonom si dovoluji říct, že na tom v Kosovu byli lépe i po rozpadu Jugoslávie. Lidovky.cz: Jakou roli hrálo Rusko v otázce uznávání nezávislosti Kosova? Kosovo je pro Rusy jen takové vyjednávací závaží. Samozřejmě tam funguje slovanská vzájemnost, nicméně Srbové se v minulosti několikrát přesvědčili, že na velkého ruského bratra spoléhat nemohou. Srbsko by mělo rádo jistotu západních struktur, v tom bych opět viděl srovnání s Chorvatskem. Liší se totiž prakticky jen v náboženství, kdy Chorvaté jsou katolíci, zatímco Srbové patří k pravosláví. Lidovky.cz: Hraje náboženství v kauze Kosovo roli? Srbové i Albánci jsou, co do náboženství, spíše vlažní. Samozřejmě v Kosovu větší počty zahalených žen potkáte, ale není to nic výrazného. Na druhou stranu se tento trend zvyšuje. Lidovky.cz: Proudí do Kosova radikální islám jako export z některých arabských zemí? O Kosovu si to tvrdit netroufám, o Albánii už ano. Zažíval jsem tam situace, kdy v kostele vyzváněly zvony, zatímco muazzín se je snažil z minaretu překřičet. Tato vyloženě neduchovní stránka náboženského soutěžení se objevovala často. Na severu jsem dokonce narazil na islámskou sektu tzv. Bektashi, které šéfoval jeden zhruba šedesátiletý svářeč. Vedl ji proto, že ji kdysi vedl jeho dědeček. Tato sekta totiž tvrdila, že obě náboženství sdružuje, což mě jakožto člověka znalého Bible i Koránu zaujalo. Ptal jsem se toho pána, jak to ta sekta tedy dělá. Ukázal jen na jeden gobelín a řekl, že všechno je tam. Podle mě ani jednu ze svatých knih nečetl a vedení sekty mu spadlo do klína. Takové komunity je pak pro skutečně zapálené muslimy snadné převzít a zradikalizovat. Lidovky.cz: Jaký myslíte, že je výhled na skutečně plošné odzvenání Kosova? Nemyslím, že něco takového může přijít. Ten konflikt je skutečně zamrzlý a za našich životů se pravděpodobně nezmění. Zůstane ve stejném stavu jako konflikty v Abcházii či Severní Osetii, jen pod mnohem větším drobnohledem. Problém se nevyřeší ani na Radě bezpečnosti OSN, a to kvůli odlišným názorům Ameriky, Velké Británie a Číny s Ruskem. Takže globální postoj se asi nezmění, ten český ale ještě může. Měli bychom se například podle stejné logiky postavit také proti anexi části Západního břehu, který plánuje v Izraeli premiér Netanjahu, byť máme s Izraelem výtečné vztahy. Lidovky.cz: Nebude se chtít Srbsko klepající na brány EU přece jen nějak domluvit a otázku Kosova urovnat? Srbové zašli až na okraj uznání samostatnosti Kosova, jak už jsem ale říkal, dál nezajdou. V několika dokumentech nabídli Kosovu rozsáhlou autonomii, takže možnosti jsou už omezené. Lidovky.cz: Jako to vlastně v Kosovu funguje dnes? To je jeden z aspektů, který je problematický. Celá vládnoucí garnitura, ať už kolem Ramushe Haradinaje nebo Hashima Thaciho, je velký průšvih. Kdyby neměla explicitní krytí od západních mocností, dávno museli všichni z nich skončit před soudem. V Kosovu si o tom povídají všichni. Zmizelo velké množství svědků, kteří odmítají vypovídat, nebo se po nich prostě slehla zem. Lidovky.cz: Zásah v Srbsku tedy asi nehodnotíte jako oprávněný? Zásah byl motivován snahou zasáhnout proti režimu, který vedl Slobodan Milošević, učebnicový válečný zločinec. Tím chci říct, že za zásahem byly i dobré důvody. Obecně ale Amerika štěstí s odůvodněním zahraničních intervencí ani jejich provedením nemá, stačí se podívat do nedávné minulosti. Podívejte na Kosovo, Irák se také nepovedl, Libye se nepovedla vůbec. Lidovky.cz: Jaký režim tedy v Kosovu – nestátní entitě – momentálně panuje? OBSE vždy říkávala prostřednictvím ODIHRu o Kosovu a Albánii, že dělají dva kroky vpřed a jeden zpátky. V praxi to znamenalo třeba tzv. nákup voleb. Funguje to tak, že kandidát čeká v nějakém podniku nedaleko volební místnosti, zatímco z té někdo vynesou čistý volební lístek, který tam dostal.

Lístky tam totiž nechodí voličům domů. Lístek přinese kandidátovi, který zaškrtně své jméno a pošle ho zpět. Ten dostane od komise nový volební lístek, ale hodí do urny ten označený. Za ten prázdný pak od kandidáta dostane zaplacen. V některých problematických oblastech Albánie a Kosova to byl zcela standardní model. Lidovky.cz: Kolik stojí jeden hlas? Liší se to. Třeba v případě Romů jsem zažil pytle s moukou pro celou vesnici, u běžného vesnického obyvatelstva to byly desítky eur, maximálně ale do 40 eur. Voliči se takto vozí autobusy do míst, kde je spřízněná volební komise, takže jakmile vidíte někde v horách autobusy plné lidí, víte, že tam musíte ihned někoho poslat na pozorování. Lidovky.cz: Když o tomto ví OBSE, proč drží západní státy ochrannou ruku nad kosovským režimem? Takové problémy ale byly také v Albánii či sousední Bosně, není to tedy nic výjimečného. Ne pro všechny je to tedy důvod pro oduznání. Spousta z voličů jsou také státní zaměstnanci, kteří když nejsou na té správné demonstraci vládní strany, také mohou rychle přijít o místo. Lidovky.cz: Máte nějaký skutečně bizarní případ? V Albánii jsem byl takto v jedné z volebních místností jako pozorovatel. Během průběhu voleb se nic špatného nestalo. Jenže pak se volební místnosti zavřely. Vyzvali nás, abychom místnost opustili, což jsme odmítli. Rozhodli se to tedy udělat v naší přítomnosti. Tajemníkovi vyrvali razítko z ruky, praštili ho a srazili na zem. Následně orazítkovali stohy prázdných lístků a se zaškrtnutým kandidátem vládní strany je naházeli do urny. Takových taktik je celý seznam, začíná to už v předvolební kampani, když třeba opozice neměla žádný přístup do médií. To jsou ale příklady z minulosti, předpokládám, že dnes je situace nyní klidnější. Lidovky.cz: Existuje ještě ze strany Srbů možnost agrese přímo v Kosovu? Zcela určitě ne. Budou velice opatrní, ostatně Spojené státy mají v Kosovu permanentní vojenskou základnu. Kdyby ale bylo Kosovo legálně i v praxi integrální součástí Srbska, americká základna by zmizela v nejrychlejším možném termínu. Třeba by ale, a teď spekuluji, byla součástí nějaké dohody, díky které by tam třeba na dalších 99 let zůstala. Nemyslím ale, že Srbové nyní mají v ruce kartu, která by jim dávala sebemenší výhodu. Oni doufali v „neprůstřelnost“ verdiktu Mezinárodního soudního tribunálu, nyní se snaží o diplomatickou ofenzivu. Lidovky.cz: Takže Srbsku nezbyvá, než být servilní? Servilní zcela jistě ne, ale už ustoupilo, kam až to bylo možné. Dál už je jen propast. Nyní je na Evropské unii, zda vyjde nějakým způsobem vstříc. Srbové pochopitelně vědí, že musí mít nějakou formu každodenní dohody s Kosovem, aby vedle sebe mohli fungovat. To ale neznamená, že jsou ochotni formálně uznat Kosovo samostatnost. Tomáš Evan v rámci doktorského studia vystudoval politickou a ekonomickou sociologii na **Fakultě sociální věd** univerzity Karlovy a doktorát dokončil také na Vysoké škole ekonomické na Fakultě mezinárodních vztahů, zúčastnil se volebně- pozorovacích misí na Balkáně, čtyři roky strávil jako pozorovatel OBSE v Albánii, v současnosti přednáší na Anglo-Americké univerzitě v Praze a Českém vysokém učení technickém

URL| <https://pravdive.eu/news/148439/kosovo-uznavat-nemame-hlasy-cele-romske-vesnice-tam-koupite-za-pytle-mouky-rika-byvaly-pozorovatel-z-obse>

Kosovo uznávat nemáme.' Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE

28.9.2019 novarepublika.cz str. 00

Václav Dvořák

Z každoroční pražské demonstrace za srbské Kosovorozhovor s Tomáše Evanem 28.9.2019 Lidovky

Nedávná slova prezidenta Miloše Zemana o „oduznutí“ Kosova ze strany České republiky vyvolala po delší době debatu o stavu srbsko-kosovského zamrzlého konfliktu. Podle dlouholetého mezinárodního volebního pozorovatele Tomáše Evana by odvolání uznání kosovské samostatnosti mělo být českou morální i logickou povinností.

Evan vyjžděl s českým ministerstvem zahraničí jako pozorovatel do Bosny či Kosova už od roku 1998. Jeho zkušenosti ze zahraničních misí vyvrcholily pozorovatelskou misí v Albánii v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). O tom, že Kosovo není na mezinárodní scéně nic výjimečného a jak se tam nakupují hlasy ve velkém, hovoří v rozhovoru pro Lidovky.cz.

Lidovky.cz: Co jste dělal přímo v Kosovu?

Museli jsme jim postavit kompletně celou volební infrastrukturu, od volebních komisí až po plakáty pro veřejnost. Což se děje v případě, kdy je území pod mezinárodní správou. Tehdy mají mise OBSE mnohem větší

pravomoci, než mají při obyčejných pozorovacích misích. Později jsem tam jezdil i jako pozorovatel Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR).

Lidovky.cz: Tvrdíte, že postoje ke Kosovu nejsou konzistentní. Proč?

Postoje ke Kosovu jsou obecně často velmi iracionální a nekoherentní. Což ostatně není jen otázka Kosova, takové paradoxy jdoucí proti logice vidíme všude, a to včetně případů života a smrti. Například američtí republikáni jsou proti potratům, ale zároveň pro trest smrti. Demokraté přesně naopak. Tak máme tedy právo odejmout život, nebo ne? Správně odsuzujeme nacisty za eugeniku, genetické šlechtění lidské rasy. A my přitom provádíme genetické skeny nenarozených dětí, v rámci umělého oplodnění umíme zajistit určité pohlaví či barvu očí. To je přece také eugenika, byť na to nejedete cestou zabíjení.

Lidovky.cz: A není tedy Kosovo v něčem přece jen výjimečný případ?

Není to žádný speciální případ, ač na něj byla snaha tak nahlížet. Je to prostě jen další případ, kdy se silné státy rozhodly, že zasáhnou a poruší suverenitu jiného státu, v tomto případě Srbska. Byla to otázka moci. Mocné státy měly zkrátka možnost vybombardovat civilní a vojenskou infrastrukturu, což udělaly. Samozřejmě i se svými omyly, jako bylo zasažení vlaků či čínské ambasády. Chtěly tím donutit politickou reprezentaci Srbska, aby se vzdala části svého suverénního území, neboť nesouhlasily s tím, jak jej spravuje. Přes to všechno se nejdále v dokumentech OSN dostaly k pojmu autonomie, o nezávislosti se nikdy nemluvilo.

Lidovky.cz: Proč tedy spor nevyřešil mezinárodní soudní dvůr?

Po jednostranném vyhlášení samostatnosti Kosova se Srbové snažili získat stanovisko od mezinárodního soudního tribunálu, zda je vyhlášení samostatnosti Kosova právně v pořádku. Ten jen ale šalamounsky formulovanou zprávou vlastně pověděl, že to nechce rozhodovat. Napsali, že by o tom sice rozhodnout mohli, ale rozhodli se, že to neudělají. Přitom po právní stránce je to přesně ten orgán OSN, který by o tom rozhodnout měl. Politický tlak ze strany států, které Srbsko bombardovaly, musel být tehdy enormní. Tlak ustoupil až teď s nástupem Donalda Trumpa a některé státy se Kosovo rozhodly oduznat. Myslím, že bychom měli být mezi nimi.

Lidovky.cz: Proč?

Je sice obrovská ostuda, když stát mění své stanovisko, to je jasné. Podle mě je ale ostuda ještě větší, že jsme měli možnost odmítnout uznání, ale neudělali jsme to. Změnit naši pozici by byla menší ostuda, než pokračovat v uznání státu, který státem nikdy nebyl, a být by ani neměl. Nemá žádné skutečně historické vazby. Kosovská identita jim byla naroubována, aby se odlišili od Albánců v Albánii. Je to prostě stejné etnikum v jiné zemi, takových je ostatně po světě spousta. Mohli jsme být jako Slováci, kteří mají jednoznačné stanovisko, jež podporuje většina obyvatel. To neznamená, že mají s Kosovem špatné vztahy, naopak, jsou tam velmi aktivní.

Lidovky.cz: Proč tehdy česká vláda podle vás přistoupila k uznání?

Argumenty, které se tehdy objevovaly v médiích, byly neuvěřitelné. Vzpomínám si, že se říkalo, jak tím Srbům pomáháme, protože Albánci mají výrazně vyšší porodnost a zahltili by jim celou zemi. Nebo jak vyděláme na ekonomické obnově Kosova. Jen to přisypávalo sůl do ran té šílené ostudy, co jsme si na sebe upletli. Zkrátka nekonzistentní, nemorální a ve všech ohledech špatné rozhodnutí. Zatímco s Albánií nemáme historické vazby prakticky žádné, se Srbskem máme bohatou a velmi dlouhou přátelskou historii. Dá se to tedy také vnímat jako zrada Srbů.

Lidovky.cz: Mohli bychom Kosovo přirovnat třeba ke Katalánsku?

S tím bych to srovnával nerad, Španělé do toho nevstupovali s mnoha lety brutální policejní akce. Situace se v Katalánsku oproti Kosovu přeci jen liší, Srbové tam zasahovali velmi tvrdě.

Lidovky.cz: A co Severní Irsko?

Přesně tak, to je nejpresnější příměr. Považuji se za anglofila, ale mohu říct, že Britové se v Severním Irsku dopouštěli skutečně brutálního násilí. V tom konfliktu zemřelo nějakých tři a půl tisíce lidí, což je více, než jsou nejobdůbnější odhady při kosovské krizi. Jednalo se o etnický, nábožensky motivovaný konflikt, velmi podobně tomu v Kosovu. Idea, že by se ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightová rozhodla vybombardovat Londýn, je přitom nepředstavitelná.

Lidovky.cz: Jak tedy hodnotit to konečné řešení, kterým byla určitá míra autonomie?

Autonomní územní celky se vyskytují všude po světě. Pokud by se změnilo postoj některých představitelů západních zemí, k čemuž podle mého nedojde, mohlo by to dopadnout skutečně rozsáhlejší autonomií. Nyní to však vnímám jako zamrzlý konflikt, nic podstatného se tam nestane. Srbům se zřejmě podaří přesvědčit několik dalších států, aby Kosovo oduznaly, přičemž pevně doufám, že se k nim přidáme také. V OSN by zastánci uznání ztratili nadpoloviční většinu.

Lidovky.cz: Srbové by rádi vstoupili do Evropské unie, jak se k tomu staví ona?

To je otázka. Pokud Srbové uzavřou všechny přístupové kapitoly, zůstane jen ta o „normalizaci“ vztahů s Kosovem. Ale pokud si Srbové budou muset zvolit mezi suverenitou svého území včetně Kosova, nebo Evropskou unií, vyberou si jako jakýkoliv jiný stát vždy své území. Ztráta sedminy území by znamenala porážku

a další ponížení. Srbsko je po mnoha stránkách na úrovni Chorvatska, členského státu EU, takže bude zajímavé sledovat, jak se k němu EU postaví.

Lidovky.cz: Byla by samostatnost Kosova kompromisním řešením?

Tím by byla autonomie, kterou už ale měli v minulosti. S postupnou demokratizací srbské politiky by ale navíc zřejmě úroveň autonomie stoupala. Odejmutí jí už ve skutečně demokratickém státě nebude možné. Co se týče připojení Kosova k Albánii, to podle mě nebyla nikdy reálná možnost a fungovalo to spíše jako strašák prokemelských sil. Takové proudy pochopitelně existovaly, ale nebyly rozhodně dominantní.

Dovolím si dokonce říct, že se Albánci v Albánii a v Kosovu nemají příliš v lásce. Dlouholetá zkušenost života ve dvou různých státních útvech se na nich nesmazatelně podepsala. Přitom v Kosovu se měli Albánci nepoměrně lépe, než v maoistické Albánii Envera Hodži. Jugoslávie byla oproti tomu s nadsázkou růžová zahrada. Jako ekonom si dovolím říct, že na tom v Kosovu byli lépe i po rozpadu Jugoslávie.

Lidovky.cz: Jakou roli hrálo Rusko v otázce uznávání nezávislosti Kosova?

Kosovo je pro Rusy jen takové vyjednávací závaží. Samozřejmě tam funguje slovanská vzájemnost, nicméně Srbové se v minulosti několikrát přesvědčili, že na velkého ruského bratra spoléhat nemohou. Srbsko by mělo rádo jistotu západních struktur, v tom bych opět viděl srovnání s Chorvatskem. Liší se totiž prakticky jen v náboženství, kdy Chorvaté jsou katolíci, zatímco Srbové patří k pravoslaví.

Lidovky.cz: Hraje náboženství v kauze Kosovo roli?

Srbové i Albánci jsou, co do náboženství, spíše vlažní. Samozřejmě v Kosovu větší počty zahalených žen potkáte, ale není to nic výrazného. Na druhou stranu se tento trend zvyšuje.

Lidovky.cz: Proudí do Kosova radikální islám jako export z některých arabských zemí?

O Kosovu si to tvrdit netroufám, o Albánii už ano. Zažíval jsem tam situace, kdy v kostele vyzváněly zvony, zatímco muazzín se je snažil z minaretu překřičet. Tato vyloženě neduchovní stránka náboženského soutěžení se objevovala často. Na severu jsem dokonce narazil na islámskou sektu tzv. Bektashi, které šéfoval jeden zhruba šedesátiletý svářeč.

Vedl ji proto, že ji kdysi vedl jeho dědeček. Tato sekta totiž tvrdila, že obě náboženství sdružuje, což mě jakožto člověka znalého Bible i Koránu zaujalo. Ptal jsem se toho pána, jak to ta sekta tedy dělá. Ukázal jen na jeden gobelín a řekl, že všechno je tam. Podle mě ani jednu ze svatých knih nečetl a vedení sekty mu spadlo do klína. Takové komunity je pak pro skutečně zapálené muslimy snadné převzít a zradikalizovat.

Lidovky.cz: Jaký myslíte, že je výhled na skutečně plošné odzúcnání Kosova?

Nemyslím, že něco takového může přijít. Ten konflikt je skutečně zamrzlý a za našich životů se pravděpodobně nezmění. Zůstane ve stejném stavu jako konflikty v Abcházii či Severní Osetii, jen pod mnohem větším drobnohledem. Problém se nevyřeší ani na Radě bezpečnosti OSN, a to kvůli odlišným názorům Ameriky, Velké Británie a Číny s Ruskem. Takže globální postoj se asi nezmění, ten český ale ještě může. Měli bychom se například podle stejné logiky postavit také proti anexi části Západního břehu, který plánuje v Izraeli premiér Netanjahu, byť máme s Izraelem výtečné vztahy.

Lidovky.cz: Nebude se chtít Srbsko klepající na brány EU přece jen nějak domluvit a otázku Kosova urovnat?

Srbové zašli až na okraj uznání samostatnosti Kosova, jak už jsem ale říkal, dál nezajdou. V několika dokumentech nabídli Kosovu rozsáhlou autonomii, takže možnosti jsou už omezené.

Lidovky.cz: Jako to vlastně v Kosovu funguje dnes?

To je jeden z aspektů, který je problematický. Celá vládnoucí garnitura, ať už kolem Ramushe Haradinaje nebo Hashima Thaciho, je velký průšvih. Kdyby neměla explicitní krytí od západních mocností, dávno museli všichni z nich skončit před soudem. V Kosovu si o tom povídají všichni. Zmizelo velké množství svědků, kteří odmítají vypovídat, nebo se po nich prostě slehla zem.

Lidovky.cz: Zásah v Srbsku tedy asi nehodnotíte jako oprávněný?

Zásah byl motivován snahou zasáhnout proti režimu, který vedl Slobodan Milošević, učebský válečný zločinec. Tím chci říct, že za zásahem byly i dobré důvody. Obecně ale Amerika štěstí s odůvodněním zahraničních intervencí ani jejich provedením nemá, stačí se podívat do nedávné minulosti. Podívejte na Kosovo, Irák se také nepovedl, Libye se nepovedla vůbec.

Lidovky.cz: Jaký režim tedy v Kosovu – nestátní entitě – momentálně panuje?

OBSE vždy říkávala prostřednictvím ODIHRu o Kosovu a Albánii, že dělají dva kroky vpřed a jeden zpátky. V praxi to znamenalo třeba tzv. nákup voleb. Funguje to tak, že kandidát čeká v nějakém podniku nedaleko volební místnosti, zatímco z té někdo vynese čistý volební lístek, který tam dostal.

Lístky tam totiž nechodí voličům domů. Lístek přinese kandidátovi, který zaškrtně své jméno a pošle ho zpět. Ten dostane od komise nový volební lístek, ale hodí do urny ten označený. Za ten prázdný pak od kandidáta dostane zapláceno. V některých problematických oblastech Albánie a Kosova to byl zcela standardní model.

Lidovky.cz: Kolik stojí jeden hlas?

Liší se to. Třeba v případě Romů jsem zažil pytle s moukou pro celou vesnici, u běžného vesnického obyvatelstva to byly desítky eur, maximálně ale do 40 eur. Voliči se takto vozí autobusy do míst, kde je spřízněná volební komise, takže jakmile vidíte někde v horách autobusy plné lidí, víte, že tam musíte ihned někoho poslat na pozorování.

Lidovky.cz: Když o tomto ví OBSE, proč drží západní státy ochrannou ruku nad kosovským režimem?

Takové problémy ale byly také v Albánii či sousední Bosně, není to tedy nic výjimečného. Ne pro všechny je to tedy důvod pro odůvodnění. Spousta z voličů jsou také státní zaměstnanci, kteří když nejsou na té správné demonstraci vládní strany, také mohou rychle přijít o místo.

Lidovky.cz: Máte nějaký skutečně bizarní případ?

V Albánii jsem byl takto v jedné z volebních místností jako pozorovatel. Během průběhu voleb se nic špatného nestalo. Jenže pak se volební místnosti zavřely. Vyzvali nás, abychom místnost opustili, což jsme odmítli. Rozhodli se to tedy udělat v naší přítomnosti. Tajemníkovi vyrvali razítko z ruky, praštili ho a srazili na zem. Následně orazítkovali stohy prázdných lístků a se zaškrtnutým kandidátem vládní strany je naházeli do urny. Takových taktik je celý seznam, začíná to už v předvolební kampani, když třeba opozice neměla žádný přístup do médií. To jsou ale příklady z minulosti, předpokládám, že dnes je situace nyní klidnější.

Lidovky.cz: Existuje ještě ze strany Srbů možnost agrese přímo v Kosovu?

Zcela určitě ne. Budou velice opatrní, ostatně Spojené státy mají v Kosovu permanentní vojenskou základnu. Kdyby ale bylo Kosovo legálně i v praxi integrální součástí Srbska, americká základna by zmizela v nejrychlejším možném termínu. Třeba by ale, a teď spekuluji, byla součástí nějaké dohody, díky které by tam třeba na dalších 99 let zůstala. Nemyslím ale, že Srbové nyní mají v ruce kartu, která by jim dávala sebemenší výhodu. Oni doufali v „neprůstřelnost“ verdiktu Mezinárodního soudního tribunálu, nyní se snaží o diplomatickou ofenzivu.

Lidovky.cz: Takže Srbsku nezbývá, než být servilní?

Servilní zcela jistě ne, ale už ustoupilo, kam až to bylo možné. Dál už je jen propast. Nyní je na Evropské unii, zda vyjde nějakým způsobem vstříc. Srbové pochopitelně vědí, že musí mít nějakou formu každodenní dohody s Kosovem, aby vedle sebe mohli fungovat. To ale neznamená, že jsou ochotni formálně uznat Kosovo samostatnost.

Tomáš Evan v rámci doktorského studia vystudoval politickou a ekonomickou sociologii na **Fakultě sociální věd** univerzity Karlovy a doktorát dokončil také na Vysoké škole ekonomické na Fakultě mezinárodních vztahů, zúčastnil se volebně- pozorovacích misí na Balkáně, čtyři roky strávil jako pozorovatel OBSE v Albánii, v současnosti přednáší na Anglo-Americké univerzitě v Praze a Českém vysokém učení technickém

Vystavil v 5:33:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/09/kosovo-uznavat-nemame-hlasy-cele-romske.html>

Kosovo uznávat nemáme.' Hlasy celé romské vesnice tam koupíte za pytle mouky, říká bývalý pozorovatel z OBSE

28.9.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Z každoroční pražské demonstrace za srbské Kosovo rozhovor s Tomáše Evanem 28.9.2019 Lidovky

Nedávná slova prezidenta Miloše Zemana o „odůvodnění“ Kosova ze strany České republiky vyvolala po delší době debatu o stavu srbsko-kosovského zamrzlého konfliktu. Podle dlouholetého mezinárodního volebního pozorovatele Tomáše Evana by odvolání uznání kosovské samostatnosti mělo být českou morální i logickou povinností.

Evan vyjížděl s českým ministerstvem zahraničí jako pozorovatel do Bosny či Kosova už od roku 1998. Jeho zkušenosti ze zahraničních misí vyvrcholily pozorovatelskou misí v Albánii v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). O tom, že Kosovo není na mezinárodní scéně nic výjimečného a jak se tam nakupují hlasy ve velkém, hovoří v rozhovoru pro Lidovky.cz.

Lidovky.cz: Co jste dělal přímo v Kosovu?

Museli jsme jim postavit kompletně celou volební infrastrukturu, od volebních komisí až po plakáty pro veřejnost. Což se děje v případě, kdy je území pod mezinárodní správou. Tehdy mají mise OBSE mnohem větší pravomoci, než mají při obyčejných pozorovacích misích. Později jsem tam jezdil i jako pozorovatel Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR).

Lidovky.cz: Tvrdíte, že postoje ke Kosovu nejsou konzistentní. Proč?

Postoje ke Kosovu jsou obecně často velmi iracionální a nekoherentní. Což ostatně není jen otázka Kosova, takové paradoxy jdoucí proti logice vidíme všude, a to včetně případů života a smrti. Například američtí republikáni jsou proti potratům, ale zároveň pro trest smrti. Demokraté přesně naopak. Tak máme tedy právo odejmout život, nebo ne? Správně odsuzujeme nacisty za eugeniku, genetické šlechtění lidské rasy. A my přitom provádíme genetické skeny nenarozených dětí, v rámci umělého oplodnění umíme zajistit určité pohlaví či barvu očí. To je přece také eugenika, byť na to nejedete cestou zabíjení.

Lidovky.cz: A není tedy Kosovo v něčem přece jen výjimečný případ?

Není to žádný speciální případ, ač na něj byla snaha tak nahlížet. Je to prostě jen další případ, kdy se silné státy rozhodly, že zasáhnou a poruší suverenitu jiného státu, v tomto případě Srbska. Byla to otázka moci. Mocné státy měly zkrátka možnost vybombardovat civilní a vojenskou infrastrukturu, což udělaly. Samozřejmě i se svými omyly, jako bylo zasažení vlaků či čínské ambasády. Chtěly tím donutit politickou reprezentaci Srbska, aby se vzdala části svého suverénního území, neboť nesouhlasily s tím, jak jej spravuje. Přes to všechno se nejdále v dokumentech OSN dostaly k pojmu autonomie, o nezávislosti se nikdy nemluvilo.

Lidovky.cz: Proč tedy spor nevyřešil mezinárodní soudní dvůr?

Po jednostranném vyhlášení samostatnosti Kosova se Srbové snažili získat stanovisko od mezinárodního soudního tribunálu, zda je vyhlášení samostatnosti Kosova právně v pořádku. Ten jen ale šalamounsky formulovanou zprávou vlastně pověděl, že to nechce rozhodovat. Napsali, že by o tom sice rozhodnout mohli, ale rozhodli se, že to neudělají. Přitom po právní stránce je to přesně ten orgán OSN, který by o tom rozhodnout měl. Politický tlak ze strany států, které Srbsko bombardovaly, musel být tehdy enormní. Tlak ustoupil až teď s nástupem Donalda Trumpa a některé státy se Kosovo rozhodly oduznat. Myslím, že bychom měli být mezi nimi.

Lidovky.cz: Proč?

Je sice obrovská ostuda, když stát mění své stanovisko, to je jasné. Podle mě je ale ostuda ještě větší, že jsme měli možnost odmítnout uznání, ale neudělali jsme to. Změnit naši pozici by byla menší ostuda, než pokračovat v uznání státu, který státem nikdy nebyl, a být by ani neměl. Nemá žádné skutečně historické vazby. Kosovská identita jim byla naroubována, aby se odlišili od Albánců v Albánii. Je to prostě stejné etnikum v jiné zemi, takových je ostatně po světě spousta. Mohli jsme být jako Slováci, kteří mají jednoznačné stanovisko, jež podporuje většina obyvatel. To neznamená, že mají s Kosovem špatné vztahy, naopak, jsou tam velmi aktivní.

Lidovky.cz: Proč tehdy česká vláda podle vás přistoupila k uznání?

Argumenty, které se tehdy objevovaly v médiích, byly neuvěřitelné. Vzpomínám si, že se říkalo, jak tím Srbům pomáháme, protože Albánci mají výrazně vyšší porodnost a zahltili by jim celou zem. Nebo jak vyděláme na ekonomické obnově Kosova. Jen to přispávalo sůl do ran té šílené ostudy, co jsme si na sebe upletli. Zkrátka nekonzistentní, nemorální a ve všech ohledech špatné rozhodnutí. Zatímco s Albánií nemáme historické vazby prakticky žádné, se Srbskem máme bohatou a velmi dlouhou přátelskou historii. Dá se to tedy také vnímat jako zrada Srbů.

Lidovky.cz: Mohli bychom Kosovo přirovnat třeba ke Katalánsku?

S tím bych to srovnával nerad, Španělé do toho nevstupovali s mnoha lety brutální policejní akce. Situace se v Katalánsku oproti Kosovu přeci jen liší, Srbové tam zasahovali velmi tvrdě.

Lidovky.cz: A co Severní Irsko?

Přesně tak, to je nejpřesnější příměr. Považuji se za anglofila, ale mohu říct, že Britové se v Severním Irsku dopouštěli skutečně brutálního násilí. V tom konfliktu zemřelo nějakých tři a půl tisíce lidí, což je více, než jsou nejobtížnější odhady při kosovské krizi. Jednalo se o etnický, nábožensky motivovaný konflikt, velmi podobně tomu v Kosovu. Idea, že by se ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightová rozhodla vybombardovat Londýn, je přitom nepředstavitelná.

Lidovky.cz: Jak tedy hodnotit to konečné řešení, kterým byla určitá míra autonomie?

Autonomní územní celky se vyskytují všude po světě. Pokud by se změnily postoje některých představitelů západních zemí, k čemuž podle mého nedojde, mohlo by to dopadnout skutečně rozsáhlejší autonomií. Nyní to však vnímám jako zamrzlý konflikt, nic podstatného se tam nestane. Srbům se zřejmě podaří přesvědčit několik dalších států, aby Kosovo oduznaly, přičemž pevně doufám, že se k nim přidáme také. V OSN by zastánci uznání ztratili nadpoloviční většinu.

Lidovky.cz: Srbové by rádi vstoupili do Evropské unie, jak se k tomu staví ona?

To je otázka. Pokud Srbové uzavřou všechny přístupové kapitoly, zůstane jen ta o „normalizaci“ vztahů s Kosovem. Ale pokud si Srbové budou muset zvolit mezi suverenitou svého území včetně Kosova, nebo

Evropskou unií, vyberou si jako jakýkoliv jiný stát vždy své území. Ztráta sedminy území by znamenala porážku a další ponížení. Srbsko je po mnoha stránkách na úrovni Chorvatska, členského státu EU, takže bude zajímavé sledovat, jak se k němu EU postaví.

Lidovky.cz: Byla by samostatnost Kosova kompromisním řešením?

Tím by byla autonomie, kterou už ale měli v minulosti. S postupnou demokratizací srbské politiky by ale navíc zřejmě úroveň autonomie stoupala. Odejmutí ji už ve skutečně demokratickém státě nebude možné. Co se týče připojení Kosova k Albánii, to podle mě nebyla nikdy reálná možnost a fungovalo to spíše jako strašák prokemelských sil. Takové proudy pochopitelně existovaly, ale nebyly rozhodně dominantní.

Dovolím si dokonce říct, že se Albánci v Albánii a v Kosovu nemají příliš v lásce. Dlouholetá zkušenost života ve dvou různých státních útvech se na nich nesmazatelně podepsala. Přitom v Kosovu se měli Albánci nepoměrně lépe, než v maoistické Albánii Envera Hodži. Jugoslávie byla oproti tomu s nadsázkou růžová zahrada. Jako ekonom si dovolím říct, že na tom v Kosovu byli lépe i po rozpadu Jugoslávie.

Lidovky.cz: Jakou roli hrálo Rusko v otázce uznávání nezávislosti Kosova?

Kosovo je pro Rusy jen takové vyjednávací závaží. Samozřejmě tam funguje slovanská vzájemnost, nicméně Srbové se v minulosti několikrát přesvědčili, že na velkého ruského bratra spoléhat nemohou. Srbsko by mělo rádo jistotu západních struktur, v tom bych opět viděl srovnání s Chorvatskem. Liší se totiž prakticky jen v náboženství, kdy Chorvaté jsou katolíci, zatímco Srbové patří k pravosláví.

Lidovky.cz: Hraje náboženství v kauze Kosova roli?

Srbové i Albánci jsou, co do náboženství, spíše vlažní. Samozřejmě v Kosovu větší počty zahalených žen potkáte, ale není to nic výrazného. Na druhou stranu se tento trend zvyšuje.

Lidovky.cz: Proudí do Kosova radikální islám jako export z některých arabských zemí?

O Kosovu si to tvrdit netroufám, o Albánii už ano. Zažíval jsem tam situace, kdy v kostele vyzváněly zvony, zatímco muazzín se je snažil z minaretu překřičet. Tato vyloženě neduchovní stránka náboženského soutěžení se objevovala často. Na severu jsem dokonce narazil na islámskou sektu tzv. Bektashi, které šéfoval jeden zhruba šedesátiletý svářeč.

Vedl ji proto, že ji kdysi vedl jeho dědeček. Tato sekta totiž tvrdila, že obě náboženství sdružuje, což mě jakožto člověka znalého Bible i Koránu zaujalo. Ptal jsem se toho pána, jak to ta sekta tedy dělá. Ukázal jen na jeden gobelín a řekl, že všechno je tam. Podle mě ani jednu ze svatých knih nečetl a vedení sekty mu spadlo do klína. Takové komunity je pak pro skutečně zapálené muslimy snadné převzít a zradikalizovat.

Lidovky.cz: Jaký myslíte, že je výhled na skutečně plošné oduznání Kosova?

Nemyslím, že něco takového může přijít. Ten konflikt je skutečně zamrzlý a za našich životů se pravděpodobně nezmění. Zůstane ve stejném stavu jako konflikty v Abcházii či Severní Osetii, jen pod mnohem větším drobnohledem. Problém se nevyřeší ani na Radě bezpečnosti OSN, a to kvůli odlišným názorům Ameriky, Velké Británie a Číny s Ruskem. Takže globální postoj se asi nezmění, ten český ale ještě může. Měli bychom se například podle stejné logiky postavit také proti anexi části Západního břehu, který plánuje v Izraeli premiér Netanjahu, byť máme s Izraelem výtečné vztahy.

Lidovky.cz: Nebude se chtít Srbsko klepající na brány EU přece jen nějak domluvit a otázku Kosova urovnat?

Srbové zašli až na okraj uznání samostatnosti Kosova, jak už jsem ale říkal, dál nezajdou. V několika dokumentech nabídli Kosovu rozsáhlou autonomii, takže možnosti jsou už omezené.

Lidovky.cz: Jako to vlastně v Kosovu funguje dnes?

To je jeden z aspektů, který je problematický. Celá vládnoucí garnitura, ať už kolem Ramushe Haradinaje nebo Hashima Thaciho, je velký průšvih. Kdyby neměla explicitní krytí od západních mocností, dávno museli všichni z nich skončit před soudem. V Kosovu si o tom povídají všichni. Zmizelo velké množství svědků, kteří odmítají vypovídat, nebo se po nich prostě slehla zem.

Lidovky.cz: Zásah v Srbsku tedy asi nehodnotíte jako oprávněný?

Zásah byl motivován snahou zasáhnout proti režimu, který vedl Slobodan Milošević, učebnicový válečný zločinec. Tím chci říct, že za zásahem byly i dobré důvody. Obecně ale Amerika štěstí s odůvodněním zahraničních intervencí ani jejich provedením nemá, stačí se podívat do nedávné minulosti. Podívejte na Kosovo, Irák se také nepovedl, Libye se nepovedla vůbec.

Lidovky.cz: Jaký režim tedy v Kosovu – nestátní entitě – momentálně panuje?

OBSE vždy říkávala prostřednictvím ODIHRu o Kosovu a Albánii, že dělají dva kroky vpřed a jeden zpátky. V praxi to znamenalo třeba tzv. nákup voleb. Funguje to tak, že kandidát čeká v nějakém podniku nedaleko volební místnosti, zatímco z té někdo vynese čistý volební lístek, který tam dostal.

Lístky tam totiž nechodí voličům domů. Lístek přinese kandidátovi, který zaškrtně své jméno a pošle ho zpět. Ten dostane od komise nový volební lístek, ale hodí do urny ten označený. Za ten prázdný pak od kandidáta dostane zapláceno. V některých problematických oblastech Albánie a Kosova to byl zcela standardní model.

Lidovky.cz: Kolik stojí jeden hlas?

Liší se to. Třeba v případě Romů jsem zažil pytle s moukou pro celou vesnici, u běžného vesnického obyvatelstva to byly desítky eur, maximálně ale do 40 eur. Voliči se takto vozí autobusy do míst, kde je spřízněná volební komise, takže jakmile vidíte někde v horách autobusy plné lidí, víte, že tam musíte ihned někoho poslat na pozorování.

Lidovky.cz: Když o tomto ví OBSE, proč drží západní státy ochrannou ruku nad kosovským režimem?

Takové problémy ale byly také v Albánii či sousední Bosně, není to tedy nic výjimečného. Ne pro všechny je to tedy důvod pro odzúdnání. Spousta z voličů jsou také státní zaměstnanci, kteří když nejsou na té správné demonstraci vládní strany, také mohou rychle přijít o místo.

Lidovky.cz: Máte nějaký skutečně bizarní případ?

V Albánii jsem byl takto v jedné z volebních místností jako pozorovatel. Během průběhu voleb se nic špatného nestalo. Jenže pak se volební místnosti zavřely. Vyzvali nás, abychom místnost opustili, což jsme odmítli. Rozhodli se to tedy udělat v naší přítomnosti. Tajemníkovi vyrvali razítko z ruky, praštili ho a srazili na zem. Následně orazítkovali stohy prázdných lístků a se zaškrtnutým kandidátem vládní strany je naházeli do urny. Takových taktik je celý seznam, začíná to už v předvolební kampani, když třeba opozice neměla žádný přístup do médií. To jsou ale příklady z minulosti, předpokládám, že dnes je situace nyní klidnější.

Lidovky.cz: Existuje ještě ze strany Srbů možnost agrese přímo v Kosovu?

Zcela určitě ne. Budou velice opatrní, ostatně Spojené státy mají v Kosovu permanentní vojenskou základnu. Kdyby ale bylo Kosovo legálně i v praxi integrální součástí Srbska, americká základna by zmizela v nejrychlejším možném termínu. Třeba by ale, a teď spekuluji, byla součástí nějaké dohody, díky které by tam třeba na dalších 99 let zůstala. Nemyslím ale, že Srbové nyní mají v ruce kartu, která by jim dávala sebemenší výhodu. Oni doufali v „neprůstřelnost“ verdiktu Mezinárodního soudního tribunálu, nyní se snaží o diplomatickou ofenzivu.

Lidovky.cz: Takže Srbsku nezbyvá, než být servilní?

Servilní zcela jistě ne, ale už ustoupilo, kam až to bylo možné. Dál už je jen propast. Nyní je na Evropské unii, zda vyjde nějakým způsobem vstříc. Srbové pochopitelně vědí, že musí mít nějakou formu každodenní dohody s Kosovem, aby vedle sebe mohli fungovat. To ale neznamená, že jsou ochotni formálně uznat Kosovo samostatnost.

Tomáš Evan v rámci doktorského studia vystudoval politickou a ekonomickou sociologii na **Fakultě sociální věd** univerzity Karlovy a doktorát dokončil také na Vysoké škole ekonomické na Fakultě mezinárodních vztahů, zúčastnil se volebně- pozorovacích misí na Balkáně, čtyři roky strávil jako pozorovatel OBSE v Albánii, v současnosti přednáší na Anglo-Americké univerzitě v Praze a Českém vysokém učení technickém

URL| <https://magazin.panobcan.cz/kosovo-uznavat-nemame-hlasy-cele-romske-vesnice-tam-koupite-za-pytle-mouky-rika-byvaly-pozorovatel-z-obse/>

Předčasné volby v Rakousku

29.9.2019 Seznam.cz TV str. 06 19:25 Večerní zprávy

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Předčasné parlamentní volby v Rakousku vyhráli s převahou lidovci bývalého kancléře Sebastiana Kurze. Podle prvních odhadů získali 37 % odevzdaných hlasů. Úspěch jim teď dává více možností na sestavení koalice. No a my teď předběžné výsledky i povolební matematiku okomentujeme po telefonu s Kateřinou Vnoučkovou z katedry německých a rakouských studií na institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Pěkný večer vám přeju.

Kateřina VNOUČKOVÁ, institut mezinárodních studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Plné znění zpráv

Kancelář Sebastian Kurz byl favoritem na vítězství. Naznačují už ty předběžné výsledky, že bude mít pro možné sestavení vlády komfortnější pozici než před dvěma lety?

Kateřina VNOUČKOVÁ, institut mezinárodních studií **FSV UK**

Rozhodně. I kdyby pokračovala ta dosavadní koalice se stranou svobodných, tak teď díky tomu, že oni oslabili výrazně podle těch předběžných výsledků, tak i s nimi by měl nastávající vládě Sebastian Kurz výrazně silnější pozici.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Vy už jste to zmínila, se svobodnými právě před těmi dvěma lety sestavil Sebastian Kurz koalici. Ta potom skončila po aféře, která se týkala tajného videa vicekancléře a předsedy svobodných Stracheho. Spočítali mu teď voliči podle těch odhadů tuto aféru?

Kateřina VNOUČKOVÁ, institut mezinárodních studií **FSV UK**

Nevím, jestli to bylo jenom tou aférou. Přece jenom v následujících evropských volbách Strache byl stále populární a vlastně získal mandát do Evropského parlamentu, který ale potom nerefletoval. K tomu horšímu výsledku určitě přispěly i aféry z posledních týdnů, kdy se ukázalo jakési nejasné financování strany svobodných, a to, před čím vlastně Strache v předchozí politice varoval před nekalými finančními toky z těch vládnoucích stran a teď ukázalo, že tyhle finance plynuly i jemu a jeho rodině.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Dá se říct, že by pro Kurze možná než spolupráce se svobodnými mohla být výhodnější spolupráce se zelenými? Protože ti opravdu velmi výrazně posílili oproti těm předchozím volbám a dostanou se pravděpodobně na historicky největší počet hlasů.

Kateřina VNOUČKOVÁ, institut mezinárodních studií **FSV UK**

Čistě aritmeticky ta možnost vychází. Koalice zelených a lidovců by měla nadpoloviční většinu v národní radě. Problematické ale může být obsahové zchudnutí těchto dvou stran. Pro Kurze by to pravděpodobně byla opět silná pozice ve vládě s relativně nezkušeným partnerem, ale je otázkou, do jaké míry se jim podaří případnou spolupráci dojednat.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

On právě předseda zelených Werner Kogler řekl, že je připravený s lidovci o nové vládě jednat, ale že by musel kurz EFP, tedy strany právě lidovců, se musel radikálně změnit. Víme, jakým směrem?

Kateřina VNOUČKOVÁ, institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak lidovci a zelení se neshodnou na mnoha otázkách, počínaje migrací, integrací cizinců, přístupem k Evropské unii i třeba vlastně slabším přístupem lidovců k řešení klimatické otázky, takže těch otázníků je tam skutečně velké množství.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Děkuju za komentář. Kateřina Vnoučková z institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. A přeju hezký večer.

Kateřina VNOUČKOVÁ, institut mezinárodních studií **FSV UK**

Taky děkuju, na shledanou.

Různé obory by spolu měly spolupracovat, a to nejen na papíře, ale i v realitě

29.9.2019 perpetuum.cz str. 00
Jáchym Vintř

Takové heslo razí doc. PhDr. Ladislav Křištofuk, Ph.D., proděkan pro studijní záležitosti **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Jak by odpověděl studentům, kteří by měli obavy, jestli se s humanitně zaměřeným oborem uживí? A pro jaké studenty je zamýšlen nově nabízený studijní program Politics, Philosophy and Economics?

V čem spatřujete budoucnost vzdělávání ve společenských oborech? Bude podle vás v budoucnu růst poptávka po společensky vzdělaných lidech?

Společenským oborům nemají v posledních letech, možná i desetiletích, jednoduchou pozici, jelikož je velký prostor věnován technologickým inovacím a aktivitám okolo nich. Tímto směrem se ubírá či ubírala velká část diskuse také ohledně vzdělávání. Vývoj je ovšem standardní a opakující se, tudíž po období překotném, kdy mohlo být vše pouze o technologiích, přichází doba, kdy je třeba se zaměřit i na další aspekty tohoto fenoménu.

Společenské vědy v tomto budou hrát významnou roli. **Fakulta sociálních věd** UK to jasně ilustruje svojí činností v rámci pražského centra umělé inteligence prg.ai, kde stojí po boku dvou fakult ČVUT (elektrotechnické a informačních technologií) a Matematicko-fyzikální fakulty UK. Toto centrum staví na interdisciplinaritě, čehož jsem velkým fanouškem. Věřím, že právě spolupráce různých oborů na společných tématech je směr, který by se měl více podporovat, a to nejen „na papíře“, ale i v realitě, což bohužel v současnosti dosti chybí. Společenské vědy tedy budou stále hrát svou nezastupitelnou roli, možná i důležitější než dříve, avšak profil absolventů se bude muset přizpůsobit nejen společenskému, ale právě i technologickému vývoji. Na naší fakultě jdeme tomuto trendu naproti.

doc. PhDr. Ladislav Křištofuk, Ph.D.

V médiích se často setkáváme se snižováním významu společenských věd oproti přírodním a technickým vědám. Co byste odpověděl uchazečům, kteří mají obavy, zda se díky studiu společenských věd uживí?

Částečně jsem na to odpověděl v předchozí odpovědi, nicméně bych dodal, že v ideálním případě si zájemce o studium vybírá své zaměření podle svých schopností a zájmů, nikoliv tak, že své schopnosti a zájmy přizpůsobuje oboru, který je zrovna populární. Za prvé ten obor nemusí být po letech studia tak populární, jako byl na počátku. A za druhé v daném oboru dost možná, v té době již absolvent, nebude tak dobrý, jak by mohl být, kdyby studoval to, pro co má předpoklady. Na fakultě nespátřujeme zásadní proměnu struktury zájmu o studium našich programů, programy přizpůsobujeme a modernizujeme. O uplatnění absolventů bych se nestrachoval, velká část studentů pracuje již při studiu a po absolutoriu volně pokračují. Sám vyučuji na Institutu ekonomických studií naší fakulty, kde u absolventů pozorujeme v podstatě nulovou nezaměstnanost. Cílem fakulty vždy bylo vychovávat logicky uvažující a přizpůsobivé absolventy, kteří se pak snadno uplatňují ve svých a příbuzných oborech.

Výuka v angličtině je velkou konkurenční výhodou naší fakulty, a to napříč studijními programy.

Chystáte pro následující akademický rok nějaké novinky v nabídce studijních programů?

Celá Univerzita Karlova prochází vlnou reakreditací studijních programů, kterých je opravdu velké množství, a nerad bych čtenáře zatěžoval dlouhými výčty, nicméně dochází primárně k modernizaci stávajících programů v rámci našich institutů, tedy ekonomie, mezinárodních studií, politologie, sociologie a žurnalistiky. Nutno dodat, že fakulta se velmi intenzivně věnuje mezinárodní spolupráci a nedávno jsme dosáhli velkého úspěchu, kdy tři z našich programů získaly podporu v prestižním programu Erasmus Mundus Joint Master Degrees. Detaily jsou snadno dohledatelné na našich webových stránkách a stránkách jednotlivých institutů.

Pozorujete meziroční nárůst v počtu zájemců o nějaké obory?

Nejvyšší nárůst byl u programu Ekonomie a finance na Institutu ekonomických studií, následovaného programem Politologie a mezinárodní vztahy na Institutu politologických studií.

Nově nabízíte tříletý bakalářský studijní program Politics, Philosophy and Economics, který je vyučován v angličtině. Na jaké uchazeče tento program směřuje?

Výuka v angličtině je velkou konkurenční výhodou naší fakulty, a to napříč studijními programy. Jedním z nich je právě nově otevřený program PPE, který se zaměřuje na uchazeče s širším zájmem o společenské vědy. Program od čtvrtého semestru nabízí užší specializaci směrem Politics & Philosophy, nebo Economics & Politics, z čehož lze jednoduše vyvodit široké uplatnění absolventů.

Jaké jsou pro studenty možnosti z hlediska zahraničních výjezdů?

Fakulta sociálních věd se chlubí impozantními statistikami zahraničních výjezdů v rámci celé Univerzity Karlovy. Fakulta má širokou paletu smluv s prestižními zahraničními univerzitami a podtrhuje tím své mezinárodní zaměření. Již v době, kdy jsem sám před patnácti lety nastupoval jako student na **Fakultu sociálních věd**, bylo studijní vycestování do zahraničí jedním z velkých lákadel. Nakonec jsem vycestoval do Londýna, nicméně za těch patnáct let se nabídka posunula mnohem dále a nyní lze „vyjet“ opravdu do celého světa, a to ne na výlet, ale za opravdu kvalitním vzděláním.

Nabízíte studentům i nějaké možnosti studijních stáží? Spolupracujete v tomto ohledu s firmami nebo agenturami?

Ano, studijní a pracovní stáže jsou součástí kurikula. Spolupracujeme primárně s firmami.

Profesně se věnujete výuce ekonomie na Institutu ekonomických studií. Popsal byste, jakým způsobem se snažíte přistupovat k výuce ekonomie? Jak velký důraz je kladen na matematiku, respektive na výuku ekonomické teorie?

Matematika a obecně matematický přístup k ekonomii jsou na Institutu ekonomických studií stěžejní a odlišujeme se tím od ostatních pracovišť. Naši absolventi se tak výrazně odlišují od absolventů jiných škol, což pravidelně slyšíme od zaměstnavatelů, s nimiž jsme v úzkém kontaktu. Během čtyř semestrů povinné matematiky, která je vyučována kolegy z Matematicko-fyzikální fakulty UK, studenti pilují své logické myšlení, které dále tříbí a využívají v ostatních předmětech. Já osobně vyučuji bakalářskou ekonometrii a magisterské kurzy Data Science with R, kde se zaměřujeme na programování statistických a ekonomických modelů a modelů strojového učení s využitím v ekonomii a financích. Všechny tyto předměty stavějí na silné matematické průpravě a uvažování. Na takovém základě se pak snažím předměty vést tak, aby důležitější bylo porozumění látce a její aplikace než memorování vzorečků. Z reakcí studentů usuzuji, že je to správná cesta.

URL| <https://perpetuum.cz/2019/09/ruzne-obory-by-spolu-mely-spolupracovat-a-to-nejen-na-papire-ale-i-v-realite/>

Vše, co potřebujete vědět večer 29. září

29.9.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Večerní zprávy, Stalo se
Redakce Seznam

Hlavní zpravodajská relace Televize Seznam.

01:10 – Mynářovo podnikání

Za pronájem dá 30 tisíc ročně, na ubytování inkasuje miliony – penzion, který má v Osvětimanech pronajatý firma hradního kancléře Vratislava Mynáře, má velmi úspěšně rozjetou sezonu. Seznam získal údaje o hostech. Sporná přitom je i šestimilionová dotace, kterou kancléř získal na opravu penzionu. Prověřuje ji dotační úřad i policejní vyšetřovatelé.

03:16 – Navýšení důchodů

Vláda má zítra definitivně schválit navýšení starobních důchodů. Od ledna by si měli všichni penzisté polepšit o 371 korun. K tomu se jim o víc než 5 procent zvýší i procentní výměra jejich důchodu. V té se odrážejí odpracované roky a výše výdělků. Průměrně se tak důchod má zvednout o 900 korun.

03:57 – Schillerová se odmítá omluvit za „špínu“

Ministryně financí Alena Schillerová se neomluví za svůj výrok pronesený na půdě Poslanecké sněmovny. Diskuzi poslanců a senátorů k ústavní žalobě na prezidenta tam ve čtvrtek označila za „senátorskou a opoziční špínu“. Tvrdí, že jen citovala jednu z anonymních zpráv a nechtěla tím nikoho urazit. Někteří zástupci opozice ji ale vyzývají k omluvě a k odstoupení.

05:14 – Další protesty v Hongkongu

Ohně v ulicích, vodní děla s modrou barvou: protesty za demokratické reformy se z Hongkongu poprvé přesunuly i mimo asijský kontinent – demonstrovalo se i v australském Sydney nebo v tchajwanské Tchaj-peji. Protestující vyrazili do ulic už sedmnáctý víkend v řadě. Autonomní oblast si přitom i dál drží první místo v žebříčku ekonomicky nejsvobodnějších zemí světa. Česko skončilo v dnes vydaném seznamu na 22. místě.

07:34 – Atrapa bomby prošla pražským letištěm

Na letišti v libanonském Bejrútu našli atrapu bomby, která pocházela z Prahy. Podle libanonského tisku měla být nastražena jako test funkčnosti letištních skenerů na Letišti Václava Havla a omylem se dostala v letadle

společnosti Qatar Airways až do Libanonu. Pražské Letiště Václava Havla i česká policie ale tvrdí, že k ničemu takovému nedošlo a že žádný testovací balíček nepostrádá.

08:00 – Předčasné volby v Rakousku

Předčasné parlamentní volby v Rakousku vyhráli s převahou lidovci bývalého kancléře Sebastiana Kurze. Podle prvních odhadů získali 37 procent odevzdaných hlasů. Úspěch jim teď dává více možností na sestavení koalice. Předběžné výsledky i povolební matematiku jsme probrali s Kateřinou Vnoučkovou z Katedry německých a rakouských studií na Insitutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

11:18 – Nebezpečné stromy u silnic

Stovky kůrovcem napadených a uschlých stromů: nejen v lesích, ale na některých místech v Česku třeba i podél silnic. Podle lesníků přitom takové stromy mohou bez varování spadnout, často i v naprostém bezvětří.

13:39 – Nová vesmírná loď Elona Muska

Starship – tak se jmenuje vesmírná loď navržená pro dopravu lidí a nákladu na Měsíc, Mars a další objekty ve sluneční soustavě. Představil ji dnes miliardář Elon Musk. Na palubu by se mělo vejít asi sto lidí. První start je plánovaný do dvou měsíců, loď by se měla dostat do výšky necelých dvaceti tisíc metrů nad Zemí. K Marsu by se pak měla vydat kolem roku 2025.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/vse-co-potrebuujete-vedet-vecer-29-zari-79755>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz)

Horké chvíle Trumpova prezidentství. Šest klíčových otázek a odpovědí kolem aféry, která otřásá Amerikou

29.9.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Po dvaceti letech čelí prezident Spojených států noční můře jménem impeachment. Bill Clinton hlasování o odvolání v roce 1999 nakonec ustál a vzhledem k současnému rozložení sil v Senátu se stejný výsledek očekává i v případě Donalda Trumpa. Kauza však otřásá americkou politikou ve vysoce exponované době, kdy se nejsilnější mocnost světa připravuje na prezidentské volby. Co se v posledních dnech odehrálo? Přečtěte si hlavní otázky a odpovědi.

Co je jádrem sporu?

Jediný telefonát. Konkrétně jde o červencový rozhovor šéfa Bílého domu s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským, v němž Trump na Kyjev naléhal, aby spolupracoval s jeho právníkem Rudym Giuliani a americkým ministrem spravedlnosti na vyšetřování jeho politického rivala za Demokratickou stranu Joea Bidena a jeho syna Huntera.

Závěrečný souboj o prezidentské křeslo, které se v USA odehraje příští rok v listopadu, se totiž může odehrát právě mezi Trumpem a Joem Bidenem.

Skandálu se tak chopili opoziční demokraté, podle nich současný šéf Bílého domu v podstatě vyzval vládu cizí země, aby do očekávaného klání zasáhla a ovlivnila ho v Trumpův prospěch. Šéfka dolní komory Kongresu, demokratka Nancy Pelosi, proto oznámila přípravy na zahájení procesu impeachmentu, jenž teoreticky může skončit odvoláním Trumpa.

Bílý dům v reakci na hrozbu impeachmentu zveřejnil hrubý přepis telefonátu obou státníků, ten však podle demokratů a řady amerických médií jen potvrdil dřívější podezření. „Biden všude chodil a chlubil se, že zastavil vyšetřování, tak jestli se na to můžete podívat... mně to zní příšerně,“ řekl mimo jiné Trump Zelenskému. Po zveřejnění nedoslovného přepisu Pelosi uvedla, že dokument ukázal, že podání žaloby je správným krokem.

Jaké dokumenty byly odhaleny?

Záznam telefonátu není jediný. Další ranou pro Trumpa a jeho předvolební kampaň se stalo následné zveřejnění stížnosti, která na problematický obsah červencového telefonátu upozornila. Anonymní stěžovatel, který je podle amerického listu The New York Times zaměstnancem Ústřední zpravodajské služby (CIA), na devíti stranách poukazuje na to, že prezident telefonátem kromě překročení svých pravomocí možná ohrozil i národní bezpečnost.

Kromě toho však stížnost whistleblowera (jehož identita musí být podle šéfa amerických zpravodajských služeb Josepha Maguirea za každou cenu udržena v tajnosti) konstatuje také to, že se Bílý dům později snažil přístup k plnému přepisu rozhovoru se Zelenským ztížit.

Lidé kolem Trumpa si zřejmě byli vědomi, kolik nepříjemností mohou prezidentova prezidenta napáchat, doslovný přepis proto nechali odstranit z elektronického systému, kde se podobná data ukládají. Objevil se naopak v jiné databázi citlivých a přísně tajných informací. „Tohle je kamufláž,“ komentovala snahy Trumpových lidí zkomplikovat přístup k přepisu v plném znění Pelosiová.

Jak reagovali hlavní aktéři?

Šéfka Sněmovny reprezentantů v reakci na zveřejnění devítistránkového dokumentu rovněž prohlásila, že obsah whistleblowerovy stížnosti bude hlavním bodem ústavní žaloby, kterou demokraté proti Trumpovi chystají.

Ke stížnosti se vyjádřil i sám Trump, který by se podle amerických médií k informaci o identitě stěžovatele rád dostal. Naznačují to jeho slova pronesená během schůzky s pracovníky americké mise při OSN, kterým prezident řekl, že autor stížnosti je v podstatě špión a že by rád věděl, kdo jím je. „Víte, co jsme dělávali ve starých časech, když jsme ještě věděli, jak na špióny a na vlastizradu, že? Tenkrát jsme to řešili trochu jinak, než teď,“ poznamenal před diplomaty.

Ukrajinský prezident nátlak ze strany Bílého domu odmítl, ačkoliv v záznamu telefonátu z Trumpovy strany zaznívá: „Cokoliv můžete s ministrem spravedlnosti udělat, bude skvělé.“

Má žaloba šance na úspěch?

Rozdělení sil v Kongresu tomu nenapovídá. K odvolání prezidenta je zapotřebí dvoutřetinová většina Senátu, ten je ale v současnosti pod kontrolou republikánů – ve 100členném Senátu jich sedí 53, zbytek tvoří 45 demokratů a dva nezávislí.

„Myslím, že je to tak trochu vykalkulované politické divadlo. Demokraté chtějí předvést, že mají pod kontrolou dolní komoru Kongresu, a cítí, že tentokrát mohou na procesu impeachmentu získat nějaké politické body. Reálná šance na odvolání Donalda Trumpa je ale nízká,“ komentoval poměr sil v Senátu pro iROZHLAS.cz odborník z Katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Kryštof Kozák.

Odvolání šéfa Bílého domu je proto nepravděpodobné. Ústavní proces, který se může táhnout i několik měsíců, se však pravděpodobně odrazí na Trumpově předvolební kampani. „Proces impeachmentu bude mít efekt takový, že se o tom bude ve veřejném prostoru hodně mluvit a bude na něj soustředěna velká mediální pozornost,“ dodal Kozák. Trump však potřebuje, aby se před volbami hovořilo o úspěších jeho dosavadního prezidentství.

Co si myslí veřejnost?

Podle aktuálních průzkumů veřejného mínění většinová část americké společnosti ústavní žalobu proti Trumpovi podporuje. Například šetření zveřejněné serverem Business Insider ukazuje, že se zahájením impeachmentu souhlasí 53 procent respondentů, naopak 33 % to považuje za chybu.

Závěry průzkumu pro server Politico zase ukazují, že podpora impeachmentu proti Trumpovi v porovnání s minulými týdny roste. Poté, co demokraté v úterý svůj záměr ohlásili, získala žaloba proti Trumpovi podporu 43 procent respondentů. O necelý týden dříve přitom ve stejném průzkumu odpovědělo kladně jen 36 procent dotázaných, naopak 49 procent bylo proti impeachmentu.

„Poté, co se objevily informace o whistleblowerovi a jeho stížnosti proti Trumpovi, podpora impeachmentu vzrostla na nejvyšší hodnoty od začátku letošního léta,“ komentuje pro Politico závěr průzkumu Tyler Sinclair ze společnosti Morning Consult s tím, že události posledních dní některé nerozhodnuté voliče i podporovatele Republikánské strany výrazným způsobem ovlivnily a přinesly plánu demokratů spustit impeachment větší věrohodnost.

Jaký je legislativní postup impeachmentu?

Zvláštní státní žalobu lze podat v případech, kdy jsou prezident, viceprezident nebo vyšší úředníci důvodně podezřelí ze zrady, úplatků nebo jiných těžkých zločinů a trestných činů, anebo pokud zneužili moci a hrubě se provinili proti veřejnému blahu. V takovém případě mohou být obžalováni a vyšetřováni americkým Kongresem.

Proces impeachmentu je obvykle zahájen v právním výboru Sněmovny reprezentantů, ale může být spuštěn také zvláštním výborem. Seznam bodů obžaloby musí následně schválit prostou většinou – tedy 218 hlasy z celkových 435 – Sněmovna a poté se žalobou zabývá 100členný Senát, který v tomto případě plní funkci soudu.

Pro odsouzení se musí v horní komoře Kongresu vyslovit dvě třetiny přítomných senátorů. To se však v americké historii zatím nestalo – Senát v minulosti soudil jen Billa Clintona a před ním (v roce 1868) Andrewa Johnsona. Oba demokraté ale hlasování o impeachmentu nakonec ustáli.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/trump-impeachment-zelenskyj-usa-volby_1909290600_eku

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz)

V ČNB vznikne odbor finančního výzkumu

30.9.2019 cnb.cz str. 00

Markéta Fišerová

Referát finančního výzkumu sekce finanční stability České národní banky bude od 1. října 2019 povýšen na odbor finančního výzkumu v rámci této sekce. Ředitelkou nově vzniklého odboru se stane Simona Malovaná.

Zřízení odboru finančního výzkumu potvrzuje rostoucí význam výzkumu v oblasti finanční stability v České národní bance. Tento výzkum slouží jako podpora při rozhodování o nastavení makrobezpečnostní politiky. Do budoucna lze očekávat, že vývoj v oblasti systémového rizika, zátěžových testů, nástrojů makrobezpečnostní regulace a jejich interakce s dalšími politikami centrální banky přinesou řadu otázek, kterým bude potřeba se věnovat nejen z analytického, ale i výzkumného hlediska.

Útvary v rámci organizační struktury ČNB zahrnují sekce, odbory a referáty. V lednu 2017 došlo k začlenění původně samostatného odboru ekonomického výzkumu do nově vzniklého odboru ekonomického výzkumu v rámci sekce měnové a do referátu finančního výzkumu tehdejšího samostatného odboru finanční stability.

PhDr. Simona Malovaná Ph.D. (30) absolvovala doktorské studium ekonomie na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, kde jako externista pokračuje v pedagogické činnosti. Od svého nástupu do České národní banky v roce 2014 se věnuje výzkumu v oblasti finanční stability, analýzám rizik spojených se zadlužeností domácností a otázkám koordinace měnové a makrobezpečnostní politiky. V domácích i zahraničních odborných časopisech pravidelně publikuje články se zaměřením na finanční stabilitu, makrobezpečnostní politiku a její interakci s ostatními politikami centrální banky.

Markéta Fišerová ředitelka odboru komunikace a mluvčí ČNB

URL| <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/V-CNB-vznikne-odbor-financniho-vyzkumu/>

Na pojišťovny a penzijní společnosti bude dohlížet nový odbor ČNB

30.9.2019 peníze.cz str. 00

V České národní bance vznikne v rámci sekce dohledu nad finančním trhem nový odbor dohledu nad pojišťovnami a penzijními společnostmi, který tuto agendu od 1. října 2019 vyčlení z odboru dohledu obezřetnosti.

„Vedle sebe tak budou fungovat dva odbory zabývající se obezřetnostním dohledem na dálku – jeden nad bankami a druhý nad pojišťovnami a penzijními společnostmi,“ upřesnila Markéta Fišerová, mluvčí ČNB.

Dosavadní odbor dohledu obezřetnosti, který dohlížel na sektory bank, pojišťoven a penzijních společností, se po rozdělení agendy přejmenuje na odbor dohledu nad úvěrovými institucemi. Jeho činnost bude zaměřena na dohled nad činností bank a družstevních záložen.

Nový odbor dohledu nad pojišťovnami a penzijními společnostmi povede Karla Voráčková, o jejímž jmenování do funkce ředitelky odboru rozhodla bankovní rada. Ředitelkou odboru dohledu nad úvěrovými institucemi zůstává dosavadní ředitelka odboru dohledu obezřetnosti Marcela Gronychová.

Karla Voráčková vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze. V ČNB působí od roku 2015 a od roku 2017 vede referát dohledu nad pojišťovnami a penzijními společnostmi. V minulosti byla zaměstnána ve společnosti KPMG Česká republika Audit.

Nový odbor finančního výzkumu

Od začátku října také bude povýšen referát finančního výzkumu sekce finanční stability ČNB na odbor finančního výzkumu v rámci zmíněné sekce. Ředitelkou nově vzniklého odboru se stane Simona Malovaná.

„Zřízení odboru finančního výzkumu potvrzuje rostoucí význam výzkumu v oblasti finanční stability v České národní bance. Tento výzkum slouží jako podpora při rozhodování o nastavení makrobezpečnostní politiky,“ vysvětluje Fišerová.

„Do budoucna lze očekávat, že vývoj v oblasti systémového rizika, zátěžových testů, nástrojů makrobezpečnostní regulace a jejich interakce s dalšími politikami centrální banky přinesou řadu otázek, kterým bude potřeba se věnovat nejen z analytického, ale i výzkumného hlediska,“ dodává mluvčí.

Tip: Kde se nejlíp žije? Česko předběhlo USA, ukazuje žebříček

Šéfka nového odboru Simona Malovaná absolvovala doktorské studium ekonomie na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, kde jako externista pokračuje v pedagogické činnosti. Od svého nástupu do ČNB v roce 2014 se věnuje výzkumu v oblasti finanční stability, analýzám rizik spojených se zadlužeností domácností a otázkám koordinace měnové a makrobezpečnostní politiky.

URL| <https://www.penize.cz/pojisteni/409908-na-pojistovny-a-penzijni-spolecnosti-bude-dohlizet-novy-odbor-cnb>

Soud v Mostě řeší případ takzvané sítě revolučních buněk

30.9.2019 ČRo Plus str. 03 17:10 Den podle...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Soud v Mostě řeší případ pěti řeší případ takzvané sítě revolučních buněk. U soudu stojí 5 levicových aktivistů, včetně anarchisty Lukáše Bodla, kteří podle obžaloby zaútočili na demokratické principy státu podporou propagací levicové extremistického hnutí. Dnes mělo proběhnout další líčení ale soudkyně ho zrušila, protože 2 nepřítomný obžalovaní si nepřevzali obsílku, o co v této kauze jde. Tak o tom teď budu mluvit s politologem Janem Charvát z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy srdečně vás zdravím dobrý den. Připomeňte, prosím pěkně z čeho, konkrétně obžaloba dotyčné viní, jak jsem zmínila hlavní postavou je pan Lukáš Bodl, který je souzen tuším za 5 trestných činů, jak to je.

Jan CHARVÁT, politolog

Přesně, tak tam to v zásadě od ve věcech, které jsou na sebe napojené to znamená za prvé nad silným útokům na nejenom policejní auta došlo tady zapálení vlastně aut minulosti a následně jaksi byly zveřejněny na různých webech informace o těchto útocích jakási komuniké a policie pořád stíhá, jak útoky tak v tomhle případě to vydání těch komuniké, které chápe jako jakýsi základ pro formování, řekněme, teroristické skupiny, což je otázka velice podaří takto prokázat nicméně minimálně v této fázi ten jsou tady vypadá takhle.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Policie uváděla, jak jsem se dočetla, že takzvaná síť revolučních buněk umisťovala nejméně od ledna 2014 na veřejně přístupných webových stránkách prohlášení k útoku s tím, že prostřednictvím takto publikovaných prohlášení se tedy hlásila k pěti případům poškození cizí věci ovšem, například Lukáš Bor zapalování aut už na začátku toho soudního líčení odmítl stejně tak jako odmítl důkaz své IP adresy z anonymizační sítě Torr. Víte něco bližšího k tomu, jak to líčení pokračuje, jak se vyvíjí, zda se daří obžalobě přinášet relevantní důkazy.

Jan CHARVÁT, politolog

O tom známo tak nejen pokud mi známo tak ten případ v podstatě do jisté míry předpokládal, že bude jakýmsi navazujícím příkladem na. Navazující pokračováním jaksi toho soudu, který byl spojen s tou takzvanou akcí Phoenixu, která se týkala tedy jaksi jiného případu anarchistů, kteří byli obžalováni bez přípravy na leteckém útoku, která se nakonec, ale vlastně chtěla tam se nepodařilo nejen, že se nepodařilo prokázat ale tuto konkrétní činnost, ale v zásadě tam jako jistí doteď dost velký zákazník na aktivitou policejních agentů v tomhle momentě tenhle případ v podstatě zůstává tím pádem tak trošičku, jako kdyby se do vzduchu.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Čili chápu dobře, že. I o tomto případě by mohlo to soudní líčení nakonec dopadnout podobně, že by i tady mohli hrát roli nasazení agenti tajní agenti. Policie nebo tajných služeb a pak by se nemuselo vůbec prokázat tedy co co, že by, že by ti hlavní obžalovaní byli vinni ano může se to stát tak.

Jan CHARVÁT, politolog

Nestane asi to, že by tam tak úplně v tom figurovali či jak se nasazení agenti tam nepokládám úplně pravděpodobné ale, že se nepodaří prokázat, že jaksi jsem mít tyto konkrétní nedopustil toho roku to je poměrně dobře možné nebylo by to v těch posledních letech poprvé od nad celým tím případem, který trošku širší ještě jsem jako vznáší celá řada otázek vlastně už poměrně dlouho.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Já mám jednu asi důležitou otázku co to vůbec byla či je ona síť revolučních buněk jejich komuniké měli ti obžalovaní zveřejňovat a je to vlastně skutečná síť, když třeba levicový /nesrozumitelné/ měl před časem článek a v titulku zmiňoval slovo údajná údajná síť revolučních buněk.

Jan CHARVÁT, politolog

V těch poměrně jako významných otázek, která vzbuzuje určité jaksi rozpaky, protože anarchistické hnutí v Čechách prošlo poměrně výrazným vývojem v posledních desetiletích řekla desetileté. A součástí toho vývoje byla v podstatě i v jeho poměrně výrazná orientace se na, řekněme, takové ty běžné způsoby působení a ten poslanecký a archiv Moskva, kterému bývá většinou si revolučních buněk, jak se nějakým způsobem jaksi připodobnila na poslanecký návrh musí záležitost trest spojená země, jako je Řecko Itálie Španělsko, kde existuje prostě představa prostě násilného odporu vůči státu v Čechách nikdy neměla žádnou tradici a není v zásadě ani dnes nějak výrazně jaksi automatické nutil jaksi obsažena tak ještě z tohoto pohledu vlastně řada. Komentátorů jaksi upozorňoval na to, že nikomu není moc jsme, odkud by se takhle ta takzvaná proto se taky tam bude to takzvaná já objevit, když navíc ani není moc jasné, že by nebo respektive takhle, tak to budete nás, jestli můžu rád, když sám nebo 2 nebo 3 to samozřejmě jaksi nějak nevyklučuje, ale s přeplněností nešlo o žádnou jako rozsahu, jak dlužník ani jeho žádné jaksi zásadní organizaci a nic podobného.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Na druhou stranu já jsem si našla na internetu, že cílem oněch revolučních buněk je, cituji, lépe koordinovat útoky na vše co symbolizuje svět kapitalistického barbarství a na vše co drží pohromadě nebo, cituji, rozhodně se netajíme tím, že naším záměrem není kapitalismus reformovat hodláme ho totálně zničit na jeho troskách začít stavět zcela odlišný svět revoluční boj, kterého se aktivně účastníme je vyjádřen destruktivními i tvůrčími vášněmi a je zasazen do souvislostí mezinárodního hnutí anti kapitalistický ho odporu. Také bez ohledu na to co jste řekl před chvílkou je nebo není z vašeho pohledu levicový extremismus v současnosti v Česku nebezpečný.

Jan CHARVÁT, politolog

Tak to bychom mohli do takto samozřejmě značné míry otázka toho co chcete pokládat za levicový extremismus a co za extremismus jako takový, když se podíváte.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Řekněme ty násilné postupy.

Jan CHARVÁT, politolog

Jasně jo, když se podíváme na zprávy dnes ministerstvo vnitra, které vychází od roku 97, které se vždycky za celý rok shrnují, jak se aktivity na extremistické scéně pravicové levicové, tak tam je poměrně zřetelně vidět, že zatímco řeknu číslo tím, že krajní pravice od roku 89, respektive 90 připravily o život zhruba 25 až 30 lidí tak ze strany krajní levice tam není ani 1 jediný tak například na štěstí a. Současný, že vlastně naprostá většina těch věcí, které ministerstvo vnitra nějakým způsobem. Jaksi sleduje se týká právě té krajní pravice, nikoliv krajní levice to znamená tady existuje poměrně dlouho chová jako ne vždycky úplně jako pochopitelná snaha jako mluvit o tom, že ten člověk se vlastně úplně stejně jako ten krajně pravicový, což vyplývá, řekněme, z pohledu jakého ideologického zázemí ale ono to vlastně moc neodpovídá ani ideologicky ani složení těch lidí ani představa, mezi kterými přicházejí ani s tím, jak se reálným dopadem, no tohle já v podstatě jeden z Mali Jakub v podstatě jediný příklad skutečně jaksi systematického používání toho čemu bychom asi řekl mikro terorismus v tom českém prostředí. Lucie VOPÁLENSKÁ (moderátorka) Rozumím tolik politolog Jan Charvát z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy děkujeme moc za rozhovor za podrobnosti na slyšenou mějte hezky. Jan CHARVÁT (politolog) Děkuju na shledanou.